

www.opstinaub.org.rs

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК ОПШТИНЕ УБ

Година XIII – Број 13

УБ, 9. април 2012. године

Бесплатан примерак

33.

На основу члана 35.става 5. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, број 72/2009, 81/2009 и 24/2011), члана 32. тачка 5) Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“, број 129/2007) и члана 33. тачка 6) Статута општине УБ („Службени гласник општине УБ“ број 12/2008), а по добијеној претходној сагласности Министарства животне средине, рударства и просторног планирања број 350-01-00809/2011-07 од 10. новембра 2011. године

Скупштина општине УБ, 13. јануара 2012. године, доноси

О д л у к у

о утврђивању Просторног плана општине УБ

Члан 1.

Утврђује се Просторни план општине УБ, који је одштампан уз ову одлуку и чини њен саставни део.

Члан 2.

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику општине УБ"

Општина УБ
Скупштина општине
Број: 350-72/2012-04

Председник Скупштине
Александар Дамњановић

ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА

0.0.1 ПЛАНСКИ ОСНОВ ИЗ ПЛАНОВА ВИШЕГ РЕДА

- Просторни план Републике Србије („Службени гласник РС”, број 88/10)
- Просторни план подручја посебне намене, подручја експлоатације Колубарског лигнитског басена („Службени гласник РС”, број 122/08)
- Регионални просторни план Колубарског округа погођеног земљотресом („Службени гласник РС“ бр. 70/2002)
- Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора Београд-Јужни Јадран, деоница Београд-Пожега („Службени гласник РС“ бр. 2/05).

0.0.1.1 ИЗВОД ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Општина Уб се налази у Колубарском округу, поред општина Лајковац, Љиг, Мионица, Осечина и Ваљево. Површином општине од 456км², заузима северни део Колубарског округа и граничи се са општином Обреновац са северне стране, а са западне стране са општинама Владимирци и Коцељева из Мачванског округа. Са југозападне стране граничи се са општином Ваљево а са југоисточне са општином Лајковац.

Кретање становништва на простору општине показало је исти тренд као на свеукупном простору Србије, па се укупан број становника општине Уб у периоду од пописа 1991.г. до 2002.г. смањио од 34593 на 32104 становника.

Развој општине пратио је и доношење планских докумената, па је 1992.године донет ППО УБ (Општински сл. гласник бр. 24/92). Генералним урбанистичким планом постављене су основне смернице за развој градског насеља.

Просторним планом Републике Србије (Сл. Гласник РС бр. 13/96) утврђене су дугорочне основе организације, уређења и коришћења простора Републике Србије). Као основни циљ истиче се постизање рационалне организације и уређења простора, усклађивањем његовог коришћења са могућностима и ограничењима у располагању природним и створеним вредностима. Дефинисани су следећи циљеви:

1. усклађени регионални развој,
2. уклађивање организације, уређења и коришћења простора,
3. заштита животне средине,
4. заустављање даље деградације простора, угрожавања и уништавања природних ресурса, сузбијање непланске изградње и ненаменског коришћења простора,
5. равномерни размештај становништва, привредних и других активности, подстицај развоја недовољно развијених подручја.

Циљеви дефинисани ППРС су и циљеви општине Уб, како би се положај и постојеће карактеристике овог простора што ефикасније искористиле у што бољој функционалној интегрисаности простора општине Уб са простором Републике Србије и непосредног окружења, где се конкретно мисли на међудржавну сарадњу и погранични положај у односу на Републику Српску. Развијање што боље интеграције саобраћајне и економске са суседним и осталим европским земљама.

Како би се дефинисали стратешки циљеви за просторни развој и планирање на простору општине Уб и усвојили правци дати Просторним планом, анализа постојећег стања и историјска генеза развоја општине је од пресудног значаја. Положај општине између два велика центра Ваљева и Шапца, као и близина Града Београда (око 55км), утицали су да се градски центар општине Уб развије у малу варош, са свим обележјима градске средине и са садржајима основне инфраструктуре.

Од споменика културе, на овом подручју је сигурно један од најзначајнијих црква и манастир у Докмиру са почетка 15. века.

Непосредни утицај ТЕ-ТО Колубара Б на простору општине Уб је од посебног значаја са аспекта даљег развоја саме општине.

Како би се искористили развојни потенцијали општине стратегијом просторног развоја потребно је предвидети и предложити конкретне акције у односу на:

1. физичку намену простора и природне ресурсе:
 - туристички потенцијали општине
 - површине под шумама и истражени простори са минералним сировинама
2. инфраструктурни кооридор:
 - робно транспортни центар,
 - путна мрежа магистрална, регионална, мрежа локалних саобраћајница
 - развој и унапређење телекомуникационих система,
3. функционална намена и заштита простора:
 - смањивање физичке изолованости сеоских насеља у односу на град,
 - рационално коришћење природних ресурса (минералне и енергетске сировине, виде, земљиште)
 - безбедно депоновање комуналног, индустријског и опасног отпада,
 - санација еколошких и просторних последица експлоатације сировина,
 - деградираним и девастираним подручјима, локалитетима и пејзажима обновити екосистем,
 - ревитализација и рекултивација подручја интензивне површинске експлоатације сировина
 - заштита људским радом створених добара и градитељског наслеђа као и специфичне културне средине живота људи

Просторним планом општине Уб као основним стратешким документом у наредном периоду до 2015 године утврђују се:

1. дугорочне основе организације уређења, заштите и коришћења простора општине
2. правци урбанизације и уређења насеља у општини,
3. начела и критеријуми заштите и коришћења природних ресурса,
4. начела и критеријуми заштите животне средине, природне и културне баштине

Кроз стратегију просторног развоја начелно ће се дефинисати секторске активности за остваривање дефинисаних циљева

у општини и предложити могући утицаји кроз следећа ресорна питања:

1. Развој и размештај становништва и делатности на општини,
 - стимулисање нових инвестиција у подручја приоритетног развоја (део општине)
 - дугорочне мере за стимулисање развоја појединих привредних делатности ван центра општине,

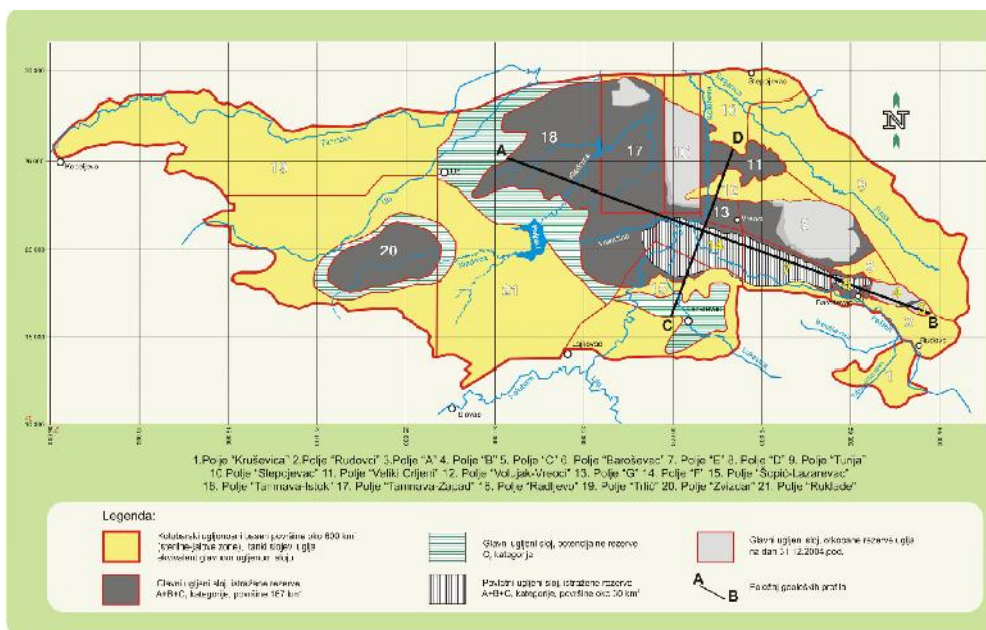
- политике, мере и инструменти за развој укупног сеоског подручја и уређење пољопривредног зрмљишта,
 - размештај јавних служби ван градског центра,
 - средства и мере за подстицање развоја туризма, уређење, заштиту и коришћење туристичких простора
2. Заштита животне средине
- рационално коришћење и штедња природних ресурса
 - инструменти а спровођење политике заштите зивотне средине
 - управљање и контрола животне средине
 - заштита природних добара
 - заштита непокретних културних добара

0.0.1.2 ИЗВОД ИЗ ПРЕДЛОГА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ЕКСПЛОАТАЦИЈЕ КОЛУБАРСКОГ ЛИГНИТСКОГ БАСЕНА (радна верзија предлога Плана)

Границама Просторног плана, у оквиру општине Уб обухваћене су целе катастарске општине: Уб, Руклада, Лончаник, Милорци, Бргуле, Лисо Поље, Каленић, Шарбане, Радљево, Стубленица и Паљуви.

Основне претпоставке просторног развоја Колубарског басена

У наредном периоду за депоновање раскривке користиће се искључиво унутрашња одлагалишта у депресијама површинских копова где је експлоатација угља завршена. У последњим фазама експлоатације лигнитског лежишта формираће се релативно велика трајна депресија у западном делу лигнитског басена (Поље «Радљево»), које ће бити испуњене водом. Завршетак експлоатације угља у Колубарском басену очекује се између 2055. и 2060. године. На тремеђи општина Уб, Лазаревац и Обреновац) предвиђен је наставак изградње ТЕ "Колубара Б" и резервисан простор за оплемењивање и прераду лигнита. Изградња нових привредних објеката (ван сектора енергетике) биће усмеравана према зонама насељавања. Принципи рационалности налажу концентрисање саобраћајница и других инфраструктурних система у узаним коридорима на експлоатационом подручју и у његовој контактної зони. Инфраструктурни коридор биће формиран на правцу проласка будућег аутопута Београд-Јужни Јадран, поред западне контуре експлоатационог подручја лигнитског басена. Стратешки оквир просторног развоја и уређења Планског подручја утврђен је Стратегијом развоја енергетике Републике Србије до 2015. године. Западни део Басена је просторно смештен између реке Колубаре на истоку и Тамнаве и Уба на северозападу и подељен је на следећа лежишта: "Тамнава-Источно поље", "Таманава-Западно поље", "Радљево", "Звиздар", "Рукладе" и "Трлић", од којих су сада у експлоатацији "Тамнава-Источно поље" и "Тамнава-Западно поље". У Пољу "Трлић" констатована је само подина угљене серије, тако да је ово поље фактички стерилно у погледу угља, док је у простору поља "Рукладе" истраживањима утврђен само еквивалент продуктивне угљоносне серије са прослојцима угља и угљевите глине дебљине 0,5-1,0 m, на дубини од преко 100 m.

Слика 1. Прегледна карта Колубарског басена са положајем лежишта и геолошких профила

Планска одређења

Рударство

Дугорочним програмом развоја ПД РБ „Колубара“ до 2020.г. сагледана је могућност заменских капацитета за коп „Тамнава-Западно поље“, завршетак инвестиционог програма и достизање планираног нивоа производње.

Поред постојеће потребе за угљем, треба предвидети повећање производње за потребе нових термоенергетских објеката ТЕ „Колубара Б“ и додатном количином угља за сушење.

Предвиђено је да површински коп „Тамнава-Западно поље“ затвори свој инвестициони циклус и од 2010.г. почне да производи 12 мил.тона годишње.

У периоду од 2007. до 2011. г. Потребно је извршити припреме за отварање нових површинских копова, како би се обезбедиле довољне количине угља.

Планирана експлоатација на површинском копу „Радљево“ треба да почне 2014.г., са производњом угља усмереном за потребе ТЕ „Колубара Б“.

Отварање копа захтева пресељење делова насеља Радљево, Каленић, Шарбане и Бргуле, измештање пута Каленић – Радљево и решавање измештања реке Кладнице са притокама. Приликом отварања копа за складиштење откритке користиће се унутрашње одлагалиште у копу „Тамнава-западно поље“.

Планиране количине угља, као битни параметри за утврђивање динамике развоја откопних фронтова на терену, представљају полазишта на основу којих ће се планирати експропријација непокретности и утврдити режим изградње и други услови коришћења простора.

Развој и просторни размештај енергетских објеката

Развој и уређење комплекса ТЕ „Колубара Б“

Изабрана локација у долини реке Колубаре, непосредно уз површински коп „Тамнава – Запад“, на територији општине Уб, али практично на тремеђи општина Уб, Лазаревац и Обреновац, омогућава несметан просторни развој ТЕ „Колубара Б“ на површини од око 103ха, при чему у 1 фази изградње на око 36ха.

Локација ТЕКБ је са јавном саобраћајном мрежом повезана преко регионалног пута Велики Црљени – Бргуле. Ова саобраћајница представља везу Ибарске магистрале (М-22) и путева Стублине – Лајковац (Р-101а) и Обреновац- Уб – Словац (Р 101).

Прилазна саобраћајница пролази непосредно поред комплекса депоније угља, која се налази јужно у односу на главне погонске објекте, поред железничких колосека индустријске станице Тамнава.

Депонија пепела, шљаке и гипса

Будућа депонија шљаке, пепела и гипса из ТЕКБ предвиђена је у унутрашњем одлагалишту површинског копа „Тамнава-Западно поље“ у његовом северном делу близу пута Каленић-Радљево. Локација је одређена на основу одговарајуће студије.

Мере за спречавање загађења:

- Обезбедити водонепропусност депоније,
- Све спирне, слободне и дренажне воде прикупити и вратити у систем повратне воде,
- Предвидети континуалну контролу стања на депонији и око депоније.

Регионална санитарна депонија и центар за рециклажу

Регионална санитарна депонија комуналног отпада са рециклажним центром лоцирана је у непосредној близини планиране депоније за одлагање пепела, шљаке и гипса из ТЕКБ, између унутрашњег одлагалишта копа „Тамнава-Источно поље“ и одлагалишта „Тамнава-Западно поље“.

Регионална санитарна депонија комуналног отпада представља јединствену просторно-функционалну целину коју чине: регионална депонија, регионални рециклажни центар и зона заштите. Комплекс обухвата површину од 68.50 ха, за коришћење депоније у периоду од минимум 20 година.

Енергетска инфраструктура

Преносна и дистрибутивна електроенергетска мрежа

Изградњом ТЕКБ доћи ће до пресецања 400 кV далековода Крагујевац – Обреновац и његовим увођењем у разводно постројење Колубаре Б оствариће се даља веза са електроенергетским системом, при чему ће се из њега даље повезивати путем далековода 400 кV ТС „Крагујевац“ (два далековода), „Београд“ (два далековода), РП „Младост“ и РП „Обреновац“. Веза са мрежом 220 кV остварена је пресецањем далековода „Бајина Башта-Београд 3“ и његовим увођењем у разводно постројење „КолубареБ“ из кога ће ићи даље 220 кV далеководи за Београд 3 и за разводно постројење Обреновац.

Предвиђа се реконструкција далековода 110 кV као и мреже дистрибутивних водова 35 кV и 10 кV због развоја копова за сигурније задовољење све већих потреба потрошача.

Гасоводна мрежа

Положај Колубарског угљеног басена је специфичан у односу на већ изграђену магистралну и разводну мрежу. Просторним планом Републике Србије снабдевање гасом подручја Колубарског округа вршиће се путем магистралног гасовода Београд-Лазаревац-Ваљево. Предвиђен положај овог гасовода омогућава потенцијално прикључење Уба и других насеља са више индустријских потрошача широке потрошње, јер се на тај начин смањује партиципација за сваки прикључени град, односно, за сваког потенцијалног потрошача.

Магистрални гасовод ће делимично пратити коридоре Ибарске магистрале и планираног аутопута Београд-Ј.Јадран, после раздвајања на два крака (код Руклада), наставиће у правцу Лазареваца инфраструктурним коридором Лајковац-Ћелије-Лазаревац.

Посебан прикључак у зони насеља Бргуле обезбедио би снабдевање гасом комплекс ТЕКБ и друге потенцијалне кориснике у тој зони.

Водопривредна инфраструктура

Општа концепција хидротехничких решења

На подручју слива Колубаре развијају се два система; 1. Регионални Колубарски систем за обезбеђење воде највишег квалитета, за снабдевање водом насеља и оних индустрија које троше воду квалитета вода за пиће; 2. Колубарски речни систем, за обезбеђење воде за технолошке потребе и наводњавање, као и заштиту вода. Та два система имају неке заједничке објекте (акумулације за регулисање протока) и тесне међусобне интеракције. Оба система користе се на ширем подручју слива, обухватајући читаво подручје које се разматра Планом.

Колубарски регионални систем за воду највишег квалитета, у првој фази развоја користи изворишта подземних вода. Систем обухвата и мање акумулације, којима се могу користити изворишта површинских вода мањих капацитета („Памбуковица“ на реци УБ).

Колубарски регионални систем за воду највишег квалитета обезбеђиваће само недостајуће количине воде, након експлоатације локалних изворишта, која се смеју користити само до количина које не угрожавају еколошке услове у окружењу.

Планира се напуштање изворишта Каленић (100l/s) због воде велике трвдоће, која угрожава водоводни систем.

Због реализације површинских копова и њихове одводње, радикално се нарушавају режими подземних вода у неким околним насељима, која су се снабдевала водом из властитих бунара и локалних водовода. Та насеља имају приоритет у реализацији водоводних система и то тако да се касније без тешкоћа могу повезати са регионалним системом.

Колубарски речни систем за обезбеђење технолошке воде за остале кориснике и заштиту вода користи и акумулацију „Паљуви Виш“ на Кладници, која ће бити реконструисана

Колубарски речни систем служи и за обезбеђивање планиране заштите вода. За ту сврху предвиђа се изградња ППОВ у свим насељима која имају више од 5000 ЕС.

Заштита вода подразумева и развој канализационих система у свим насељима, по принципу сепарационих система (посебни колектори ради прикупљања свих отпадних вода да би се исте одвеле на ППОВ, издвојени од посебних кишних колектора). Те две врсте канализационих система треба тако повезати да се кишне воде првог налета киша, уводе у колекторе за употребљену воду и одведу према ППОВ.

Регулација Колубаре, Кладнице и више других притока Колубаре у зони РЕИС-а обављаће се по фазама, наменски, због ослобађања простора за даљи развој површинских копова и пратећих објеката РЕИС-а.

Решења водопривредних грана

Системи за снабдевање водом највишег квалитета

Окосницу система за снабдевање водом насеља чини Колубарски регионални систем, који се развија на подручју средњег и доњег слива Колубаре. Обухват регионалног система коначне фазе развоја су насеља у општинама Ваљево, Мионица, Лајковац, УБ и Лазаревац. Мања насеља у брдско-планинским и ободним деловима слива, снабдеваће се аутономно, из локалних изворишта. У фази развоја регионалног система која се темељи на акумулацији „Стуборовни“, из тог система снабдеваће се насеља у општинама Ваљево, Мионица, Лајковац, УБ и Лазаревац.

Магистрални цевовод регионалног система пружаће се долином Колубаре. Цевовод ће се најчешће постављати дуж саобраћајница. Слична је ствар и са резервоарима који се најчешће лоцирају крај већ изграђених резервоара водоводних система, на доминантним тачкама насеља.

Остала изворишта која се укључују у Колубарски регионални систем

Уб и насеља у тој општини снабдевају се из изворишта подземних вода, која су доста ограниченог капацитета. Реализовано је ППВ капацитета 50l/s. Капацитет изворишта у Такову ограничен је на око 40 l/s. Билансно се рачуна и са подземном водом која се добија одводњавањем површинског копа „Тамнава – Западно поље“, али су и те количине доста скромне, око 15-20 l/s. Нека сеоска насеља у зони будућих површинских копова остаће без воде (бунари ће пресушити), због утицаја површинских копова на режиме подземних вода и велике ширине депресионог левка у зони експлоатације. Због тога се дугорочно снабдевање насеља на подручју општине заснива на радовима који ће се одвијати у два правца. Први правац подразумева проширење локалних изворишта на подручју општине, и то, по приоритетима: а- одржавање на нивоу садашње издашности (40 l/s) изворишта градског водовода Уба у Такову, б- захватање подземних вода из седимената горњег и средњег тријаса и горње креде на локалитетима Памбуковице, Чучуге и Докмира – око 80 l/s, в- коришћење бунара у оквиру система за одводњавање површинских копова, око 10-15 l/s, г-реализација мале акумулације Памбуковица на реци Уб, из које се може добити око 100 l/s. Други правац развоја водоводног система предвиђа повезивање тог водоводног система са Колубарским регионалним системом, из кога се резервише 80 l/s вршне потрошње, чиме се знатно повећава поузданост водоводног система на подручју те општине.

Утицај на постојеће водоводе и прелазна решења. На северном делу Планског подручја сада је кључан ВС „Каленић“. Извориште тог система чине подинске издани на северозападном делу копа „Тамнава-Западно поље“. Бунари су дубине око 150 м и распоређени су по ободу површинског копа, те у почетном периоду служе двонаменски – за водоснабдевање и као део система заштите копа од подземних вода, а касније само за потребе водоснабдевања. Постројење за припрему ППВ „Каленић“, капацитета 100 l/s, лоцирано је изнад северне границе копа и сада ради са око 50% планираног капацитета. Велики проблем тог система је вода велике тврдоће, која ствара велике проблеме у експлоатацији. Извориште „Каленић“ (око 50 l/s) задржава се до стварања услова за укидање тог изворишта.

Наводњавање

У зони око већих водотока (Колубара, Тамнава, Уб) земљиште се највећим делом налази у IIа класи по погодности за наводњавање.

Интензивнији развој система за наводњавање у долини Колубаре био би могућ уколико се реализују наменске акумулације, само за ту сврху (за то постоје могућности на реци Уб).

На подручју општине Уб, претежно у долинама Тамнаве и Уба, постоје повољни услови за наводњавање око 6600 ха квалитетног земљишта, највећим делом у IIа класи по погодности за наводњавање. Планском документацијом дефинисани су поједини системи од којих је највећи систем „Памбуковица-Уб“ (око 3800 ха земљишта највиших бонитетних класа, обухваћеног између река Грачнице и Уб), систем „Доњани-Језова“ (на десној обали Тамнаве од Новака до Совљака, око 1350 ха), као и мањи системи „Таково“, „Богдановица“ и „Милорци“. Реализација тих система условљена је изградњом одговарајућих мањих акумулација. Тако се систем „Памбуковица-Уб“ наслања на истоимену акумулацију на реци Уб, из које ће се вода преко црпне станице „Радуш“ потискивати у систем. Та акумулација регулише потоке и за потребе низводног система „Богдановица“, за чије потребе се наменски испушта вода из те акумулације.

Систем „Таково“ омогућава наводњавање око 600 ха на левој обали Тамнаве, између села Врело и Црвена Јабука, а за његову реализацију изградиле би се две мале акумулације на потоку Велики Бунар и на Липовици. Систем „Милорци“ (зона између села Црвена Јабука, Лончаник и Јошева) користио би регулисане воде из акумулације „Јошевица“ на истоименој левој притоци Тамнаве.

Реализација мелиорационих система на подручју општине Уб подразумева и реализацију два система за одводњавање: 1-систем „Брезовица“ (око 550ха) у зони истоименог села на левој обали Тамнаве, 2-систем „Црвена Јабука-Таково“ (око 400 ха) у зони Тамнаве између та два села. Тај се систем уклапа у комплексни мелиорациони систем „Таково“.

Системи за заштиту од поплава

Привредни значај објеката РЕИС-а захтева највиши могућ ниво заштите од поплава. То се може остварити само интегралном заштитом – комбинацијом регулација и акумулација. У ту сврху реализована је акумулација „Паљуви Виш“ на реци Кладници.

Параметри акумулације омогућавају да се у потпуности ретензирају велике воде вероватноће 1%. Када се акумулација догради према планираним параметрима, та акумулација заједно са измештеним и регулисаним током Кладнице, моћи ће ефикасно да заштити објекте РЕИС-а од петстогодишње велике воде.

Поуздана заштита копа „Тамнава-Западно поље“ као и копа „Радљево“ од вода које се формирају на међусливу Кладнице низводно од бране „Паљуви Виш“, укључив и леву притоку Стубленицу, остварује се ретензијом „Кладница“, која се формира браном око 300 м узводно од уласка Кладнице у зону експлоатационог поља, као и планираном ретензијом на Пљоштаници у зони КО Шарбане. Преостали неконтролисани део слива Кладнице од кога највећи део отпада на слив Дубоког потока, може се, такође, ефикасно контролисати изградњом четири мање ретензије на Дубоком потоку.

Заштита од поплава притока. Река Кладница ће се изместити ка западној страни поља „Тамнава-Западно поље“. Пошто је Кладница изразито неуређена река на читавом низводном потезу, све до ушћа у Тамнаву код Дражевца, неопходна је регулација на целом том потезу.

Заштита у сливу Тамнаве може се успешно решити само интегралним системом кага чине линијски заштитни системи, насипи и регулациони радови, и мање акумулације вишенаменског значаја, чија је једна од функција ублажавање таласа великих вода. Планирано је девет малих акумулација у сливу Тамнава, од којих је реализована само једна – „Паљуви Виш“. Кључне мање акумулације тог система су следеће: Памбуковица на Убу, Липовица на Реци, левој притоци Тамнаве, Поток на Великом Бунару, притоци Кленовице, Јошевица на реци Јошевици, левој притоци Тамнаве, Калиновац. Имајући у виду неизвесност реализације наведених акумулација, потребно је резервисати просторе за њих.

Регулације и измештања водотока на Планском подручју

Већи део хидрографске мреже налази се на лежишту лигнита, у простору будућих копова. Због тога, регулације Колубаре и других мањих водотока имају неке специфичности: а- неопходна је висока заштита површинских копова од поплава, б- потреба измештања река како би се ослободила за експлоатацију лигнитна поља која се налазе испод корита река и њихових инундација.

Да би се поља ослободила за формирање копова, потребно је радикално измештање корита, чак и изван властитог алувијона.

За потребе измештања реке Кладнице из зоне површинских копова „Тамнава-Западно поље“ и „Радљево“, формирана је „ретензија“ – мања акумулација ради регулисања режима вода у сливу. Из акумулација вода се транспортује цевима или отвореним каналима по ободу копова или преко унутрашњег одлагалишта копа „Тамнава-Западно поље“ у складу са динамиком развоја рударских радова на копу „Радљево“.

Слично решење предвиђа се и за реку Пљоштаницу (до 2012.г.) која се налази у зони будућег копа „Радљево“.

Мале акумулације

Њихов примарни циље је да регулишу водне режиме и обезбеде коришћење мањих водотока, чиме се олакшавају функције Колубарског регионалног система и Колубарског речног система.

Посебно је оправдана реализација малих акумулација на земљиштима ниских бонитетних класа, у зонама које су угрожене поплавама у којима се не могу пласирати други садржаји. У близини насеља такве објекте диспозиционо и функцијски треба решити тако да служе за рекреацију и спортове на води. На подручју слива Тамнаве то су акумулације: „Памбуковица-Уб“, Липовица на Реци, Поток на Великом Бунару, притоци Кленовице, Јошевица, Калиновац, Буковица, Трлић на Грачници, Стубленица.

Коришћење и заштита пољопривредног земљишта

Даљи развој рударства и енергетике одвијаће се претежним делом на рачун деградирања пољопривредног земљишта. Смањење укупних пољопривредних површина до 2020.г. у општини Уб износи 998 ха.

У циљу смањења негативних последица површинске експлоатације лигнита, у планском периоду даје се предност шумској, у односу на пољопривредну рекултивацију.

За очување и заштиту пољопривредног земљишта нарочити значај има уважавање специфичних развојних проблема, ограничења и потенцијала следећих просторних/руралних целина:

- **у рејону директно захваћеном досадашњом и планираном експлоатацијом лигнита** (Каленић, Бргуле, Радљево и Шарбане) - обезбеђење услова за пуно и економски рационално обрађивање свих преосталих пољопривредних површина, напореда са укључивањем у рударско пројектовање ефикасних мера заштите педолошког слоја у непосредном окружењу терена заузетих коповима и одлагалиштима.
- **Периурбано-индустријски рејон** – атари градских, приградских и других претежно непољопривредних насеља (Уб и Трњаци у општини Уб)
- **Рејон руралног туризма** – атари насеља погодних за комплементарни развој органске/еколошке производње хране, сеоског туризма и других рекреативних, образовних и културних активности (Паљуви, Руклада и Мургаш у општини Уб).
- **Рејон интензивне пољопривреде** – атари доминантно пољопривредних насеља (Стубленица, Милорци, Лончаник и Лисо Поље)

Коришћење и заштита шума и шумског земљишта

Планирано је повећање шумског фонда са 1166 ха на 1431 ха (2020.г.). Полазећи од недовољне шумовитости и других неповољних еколошких карактеристика планског подручја, поред пошумљавања депосола, планира се и подизање шумских засада на пољопривредним површинама.

Привредни развој и размештај

Развој рударско-енергетско-индустријског комплекса

Највиши ранг приоритета до 2010.г. има обезбеђење неопходних енергената из постојећих енергетских извора – развој површинске експлоатације лигнита, модернизација опреме и повећање физичког обима производње.

У периоду 2006-2020.г. предвиђа се спровођење додатних/комплементарних мера индустријске политике – подршка економске политике структурно-организационим и својинским променама РЕИС-а; убрзано припремање погона РЕИС-а за примену мера заштите животне средине;

промовисање енергетске ефикасности и когенерације; одређивање одговарајућих цена енергије и енергената; укључивање у инвестиционе трошкове изградње нових рударско-енергетских капацитета стварних еколошких трошкова; селективност при избору доступних модалитета коришћења директних страних инвестиција; ревидирање/усклађивање планова експлоатације и прераде лигнита са реалним енергетским потребама; побољшање информатичких токова; обезбеђење подршке привредним иницијативама које доприносе економској валоризацији минералних сировина и других ресурса у току експлоатације и прераде лигнита; унапређење просторно-функционалне организације постојећих зона концентрације рударско-енергетских активности.

Развој малих и средњих предузећа и локалне економије

Дугорочни приоритет стратешког развоја јесте диверсификација привредне структуре у правцу превазилажења доминације РЕИС-а и постојеће неразвијености сектора малих и средњих предузећа, што подразумева: повезивање **пословања МСП са потребама производње и прераде угља и електроенергије; унапређење информатичке подршке; афирмисање профитабилне области разноврсних услуга; обезбеђење подршке перспективним правцима развоја прерађивачке индустрије;** селективан приступ реализацији развојних програма у области **прераде метала и електроиндустрије.**

Планирана просторна организација

У просторној структури индустрије водећу улогу имаће и даље постојећи привредно-индустријски центри и зоне рударско-енергетско-индустријског комплекса и привредно-индустријске и индустријске зоне у урбаним центрима. Основни облици будуће алокације привреде/индустрије до 2020.г. јесу:

- Каленић, као већи привредно-индустријски центар
- Уб – мањи привредно-индустријских центар
- Шарбане, Стубленица – мали центри и поједина насеља која имају специфичан локационо-развојни потенцијал за одређене производње.

За развој рударско-енергетско-индустријског сектора се до 2020.г. предвиђа:

- заузимање нових површина ради интензивирања експлоатације угља у површинским коповима, у складу са плановима развоја рударства и енергетике.
- Коришћење локација у оквиру постојећих привредно-индустријских зона (Уб)
- Активирање нових локалитета и просторних модела смештаја индустрије и МСП и других привредних делатности у оквиру раније планираних привредно-индустријских зона (Уб)
- Дисперзија производних и услужних капацитета МСП у оквиру мањих предузетничких локалитета или појединих локација у урбаним насељима и на руралном подручју.

Привредно-индустријска зона Уба, као и нова индустријска зона у Убу, у североисточном делу града између реке Уб и пута за Београд, представљају повољне локације за смештај индустрије и МСП из разних привредних делатности.

Будући развој производних капацитета у Убу, након приватизације и проширења програмске оријентације, одвијаће се на постојећим локацијама индустријских зона.

У свим општинским центрима постоје могућности за развој услужних делатности, међу којима су посебно дефицитарне личне услуге, занатске услуге, информатичке и пројектне услуге, маркетиншке, консалтинг и пословне услуге у сектору МСП, трговинске, угоститељске, и друге активности.

Индустрије на појединачним локацијама у оквиру изграђеног урбаног ткива (Уб) које не угрожавају функционисање насеља и околног простора.

За територијалну дисперзију погодне су локационо флексибилне и радно-интензивне производне активности, засноване на локалној сировинској/енергетској бази, обиљу радне снаге и постојању веза са постојећим произвођачима-носиоцима развоја и тржиштем.

Основни правци активирања економских потенцијала општинских подручја

Основни правци привредног развоја: пољопривреда, комплекс прехранбене индустрије, металопрерађивачка делатност, производња опреме за силосе, индустрија грађевинских материјала, саобраћај, грађевинарство, туризам и угоститељство, трговина и друге услуге, уз развој експлоатације угља и производњу електричне енергије и сет разних услуга.

Развој енергетско-рударских капацитета са планираном изградњом капиталног објекта ТЕ „Колубара Б“ у атару насеља Каленић, која би требало да запосли око 490 радника, а уједно обезбеди услове за развој малих погона индустријско-занатског типа, чија би делатност била везана за производно-сервисне услуге енергетском систему.

Становништво

Табела 1. Процена динамике пресељења по насељима и могућих зона насељавања

насеље	Динамика пресељења	ЗА ПРЕСЕЉЕЊЕ		Учешће становника који се пресељавају у укупном бр. становника насеља 2002.год. (у%)	Учешће домаћинстава која се пресељавају у укупном бр. домаћинстава насеља 2002.год. (у%)	ПРОЦЕНА МОГУЋИХ ЗОНА ПРЕСЕЉЕЊА од 2005. до 2020.год.*	
		број становника	број домаћинстава			организовано пресељење (просечно 60% домаћинстава)	по слободном избору (просечно 40% домаћинстава)
Каленић	2005-2010.	48	14	5.4	5.3	Каленић (9)	Уб (5)
	2010-2015.	95	28	9.6	10.6	Каленић (20)	Уб (8)
	2015-2020.	7	2	0.8	0.8	Каленић (2)	
Радљево	2010-2015.	135	45	22.2	22.3	Бргуле (17), Паљуви (10)	Бргуле (5), Јабучје (8)
	2015-2020.	117	39	16.8	16.8	Бргуле (12), Паљуви (11)	Бргуле (4), Јабучје (8)
Бргуле	2010-2015.	83	26	6.7	6.7	Бргуле (16)	Бргуле (5), Уб (5)
Шарбане	2010-2015.	105	37	19.1	18.8	Бргуле (20)	Бргуле (7), Уб (10)
	2015-2020.	130	46	23.7	23.4	Бргуле (25)	Бргуле (8), Уб (12)

Мрежа насеља и центара

Развој рударско-енергетског комплекса до 2020.г. неће битно утицати на измену постојеће функционалне организације мреже центара. Постојећи развојни и остали центри остају у функцији, док су основне промене у мрежи насеља везане за ограничени обим измештања становништва.

Највећи број домаћинстава за пресељење до 2020.г. налази се на подручју КО Радљево (84) и Шарбане (83).

Последице ширења рударских копова на егзистенцију обухваћених насеља биће и знатно веће, јер ће један део преосталих домаћинстава остати без пољопривредног земљишта или ће трпети последице деградације животне средине.

Насеље Каленић има могућност да и у поступку расељавања и пренамене површина очувају одговарајући ниво функционалне целовитости у оквиру преосталог дела насеља.

Уб задржава функцију општинског центра, односно, развија улогу градског центра. Уб ће задржати улогу „примарне дестинације“ оног становништва са подручја општине које напушта пољопривреду у потрази за запослењем у непољопривредним делатностима. Насеља која му гравитирају: Богдановица, Трњаци, Мургаш, Паљуви, Стубленица, Рукладе.

Милорци – центар заједнице насеља за насеља Милорци и Лончаник.

Електронске комуникације

Насеље Трњаци би се повезало са месном мрежом Уб, а нови капацитети би се градили у Мургашу (за насеља Мургаш и Рукладе) и Стубленици (за насеља Стубленица и Паљуви).

Проширењем постојећег капацитета у Радљевоу, уз изградњу оптичких каблова према Убу, решиле би се потребе тог насеља, насеља Шарбане, Скобаљ и Мали Борак и део Каленића, а

проширењем капацитета у насељу Бргуле потребе тог насеља, насеља Лисо Поље и ближих делова насеља Каленић.

Заштита културних добара

Сви споменици културе које се налазе на фронту напредовања површинских копова Колубарског рударског басена, морају бити благовремено евидентирани и заштићени.

Археолошка налазишта

На подручју општине Уб евидентирана су следећа археолошка налазишта:

- локалитет «Пљоштаница» у селу Бргуле, крај винчанске епохе,
- локалитет «Мађарско гробље-Поповац» у Лисо Пољу, део је римског насеља са виллом рустиком из III-IV века,
- локалитет «Код старе куће» (некропола, римско доба) налази се у Каленићу,
- локалитет «Црквиште» (средњи век) налази се у Радљеву.

Археолошка истраживања на простору површинских копова имају карактер заштитних интервенција приликом извођења земљаних радова.

Споменици народног градитељства

Треба обезбедити да се изузетно вредни објекти који се налазе у зони површинске експлоатације пренесе на нове локације, а да се објекти и амбијенталне целине мањег значаја обнове у новим насељима или етнопарку.

0.0.1.3 ИЗВОД ИЗ РЕГИОНАЛНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА КОЛУБАРСКОГ ОКРУГА ПОГОЂЕНОГ ЗЕМЉОТРЕСОМ

Регионални просторни план подручја Колубарског округа погођеног земљотресом донет је 2002. године ("Службени гласник РС", број 70/2002), као први план ове врсте после доношења Просторног плана Републике Србије. Подручје плана обухвата подручја општина Ваљево, Лајковац, Љиг, Осечина и Уб. Непосредан повод за израду биле су последице земљотреса, па је основни задатак плана стварање стратегије развоја и просторно планских решења која ће омогућити очување вредности и валоризацију погодности за дугорочни развој, рационалнију и ефикаснију обнову и побољшање услова живота на угроженим подручјима.

Коришћење и заштита пољопривредног и шумског земљишта

Заштита пољопривредног земљишта ће се спроводити уз поштовање следећих принципа: 1) смањивање укупних пољопривредних површина допуштено је искључиво ради пошумљавања земљишта слабијег бонитета; 2) преузимање пољопривредног земљишта за развој водопривредне инфраструктуре биће компезирано обезбеђењем техничких услова за рационално коришћење воде у пољопривреди; 3) отклањање негативних последица развоја рударства, енергетике и индустрије на производно - еколошки потенцијал обезбедиће се реализацијом одговарајућих пројеката, претежно шумске рекултивације земљишта; 4) у начелу се не дозвољава стамбена изградња на земљиштима погодним за пољопривредну производњу и 5) приоритет има интезивирање коришћења земљишта, као и уређење и привођење намени неизграђеног грађевинског земљишта планираној или другој намени комплементарној индустријској производњи.

Подручје општине Уб припада, већим делом територије, равничарско - долинском, сточарско - ратарском рејону а мањим делом територије, брежуљкастом, сточарско - воћарском - ратарском рејону.

Основни циљеви уређења и коришћења шума и шумског земљишта су унапређење стања шума и повећање површина под шумама у складу са рејонизацијом и категоризацијом простора.

Подручје општине Уб се одликује слабом шумовитошћу са укупно око 5.643 ха под шумама.

Коришћење и заштита вода и водопривредна инфраструктура

Основном концепцијом, на подручју слива Колубаре, предвиђен је развој Регионалног Колубарског система (у даљем тексту: Регионални систем) и Колубарског речног система за коришћење и заштиту вода (у даљем тексту: Колубарски речни систем).

Основни принципи развоја ова два водопривредна система су: 1) планирани заједнички објекти (акумулације) и тесне међусобне интеракције на којима се заснива развој и експлоатација ова два система, са кључним објектом, вишенаменском акумулацијом "Ровни" на Јабланици; 2) фазност реализације Регионалног система и Колубарског речног система за обезбеђење технолошке воде, с тим да ће највећи корисник Колубарског речног система бити РЕИК, за који је неопходно обезбедити регулисани проток за потребе хлађења термоелектрана; 3) етапни развој канализационих система, ради ефикасне заштите вода и 4) при реализацији хидротехничких објеката и система посебна пажња ће се посветити њиховом уклапању у окружење.

У **првој фази развоја Регионалног система** предвиђено је коришћење изворишта подземних вода и изградња водоакумулације "Ровни", којима ће се обезбедити снабдевање становништва у општинама Ваљево, Мионица, Лајковац и Уб.

У **другој фази развоја Регионалног система** предвиђена је изградња водоакумулације "Струганик" на Рибници, чиме ће се омогућити проширење овог система и на насеља на подручју општине Циг.

Градско насеље Уб и остала насеља на подручју општине снабдевају се из изворишта подземних вода ограниченог капацитета, и то из: 1) постојећег изворишта у Такову (око 40 л/с) и 2) подземних вода добијених одводњавањем површинског копа "Тамнава - западно поље" (око 15-20 л/с), с тим да ће нека сеоска насеља у зони будућих површинских копова остати без воде (пресушивањем бунара). Дугорочно снабдевање насеља на подручју општине Уб засниваће се на радовима који ће се одвијати у два правца:

- 1) проширењу локалних изворишта на подручју општине и то по приоритетима: а) одржавању на нивоу садашње издашности (око 40 л/с) изворишта градског водовода Уба у Такову; б) захватању подземних вода са седимената горњег и средњег тријаса и горње креде на локалитетима Памбуковице, Чучуга и Докмира (око 80 л/с); в) коришћењу бунара у оквиру система за одводњавање површинских копова (око 10-15 л/с) и д) реализацији мале акумулације "Памбуковица" на реци Уб (око 100 л/с) и
- 2) повезивању водоводног система са Регионалним системом, из кога се резервише 80 л/с вршне потрошње, чиме ће се значајно повећати поузданост водоводног система на подручју општине Уб.

Колубарски речни систем користиће се за снабдевање водом индустрије и термоенергетике и за хидротехничке мелиорације.

Највећи корисник технолошке воде Колубарског система биће Колубарски лигнитски басен, ТЕ - ТО "Колубара Б" и ТЕ "Колубара А".

На подручју општине Уб, претежно у долинама Тамнаве и Уба, постоје повољни услови за наводњавање око 6.600 ха квалитетног земљишта. Планирани су следећи системи за наводњавање, који подразумевају изградњу мањих акумулација: 1) "Памбуковица - Уб", "Доњани - Језова", 3) "Таково", "Богдановица" и "Милорци".

Реализација мелиорационих система на подручју општине Уб подразумева и реализацију два система за одводњавање: а) систем "Брезовица" - око 550ха, у зони истоименог села на левој обали Тамнаве и б) систем "Црвена Јабука - Таково" - око 400ха, у зони Тамнаве, између два села, који се уклапа у комплексни мелиорациони систем "Таково".

Заштита од поплава се спроводи преко превиђеног интегралног система кога чине: 1) линијски заштитни системи на деоницама реке Тамнаве и реке Уб; 2) девет мањих водоакмулација вишенаменског значаја и то реализована "Паљуви - Виш" (заштита површинских копова "Тамнава" од великих вода реке Кладнице) и планиране "Памбуковица" на Убу, "Липовица" на Реци, левој притоци Тамнаве, "Поток" на Великом бунару, левој притоци Тамнаве, "Јошевица" на истоименој реци, левој притоци Тамнаве, "Калиновац" на истоименој реци, левој притоци Тамнаве, "Буковица" на Буковици, "Трлић" на Грачаници и "Стубленица" на Стубленици.

Заштита вода од загађења, односно заштита квалитета вода спроводиће се применом три групе мера: 1) технолошких мера - изградњом ППОВ; 2) водопривредних мера - наменским испуштањем чисте воде из акумулација и 3) организационих и економских мера - са санкционисањем активности које доводе до нарушавања квалитета воде.

Коришћење минералних сировина

Коришћење минералних сировина условљено је са рационалним искоришћавањем руда, побољшањем технолошке опремљености рудника, заштитом од непланске изградње изнад лежишта и еколошком санацијом и рекултивацијом простора захваћених експлоатационим радовима.

Значајна лежишта неметаличних минералних сировина на подручју општине Уб су:

- 1) кварцни песак - Чучуге, Слатина и Авала;
- 2) глина - Слатина, Бој брдо и Тамнава - Западно поље;
- 3) кречњак - Бобија.

Коришћење енергетских извора и енергетска инфраструктура

Коришћење енергетских ресурса - Даљи развој површинских копова у Колубарском лигнитском басену одвијаће ће у складу да потребама снабдевања термоелектрана "Никола Тесла А и Б", "Колубара А" и ТЕ - ТО "Колубара Б".

У источном делу Колубарског лигнитског басена, у даљем развоју површинске експлоатације угља, биће копови "Поље Ц" и "Поље Е".

У западном делу Колубарског лигнитског басена предвиђено је отварање нових површинских копова "Велики Црљени", након затварања копа "Тамнава - источно поље" и поље "Радљево", у периоду после 2020. године и исцрпљивања површинског копа "Тамнава - западно поље".

Енергетски биланс и нови погони - Изградња нових термокапацитета планира се у оквиру локације ТЕ - ТО "Колубара Б". У првој фази предвиђено је завршавање изградње ТЕ - ТО "Колубара Б" 2×350 MW, а у периоду до 2020. године разматриће се потреба за изградњом још два блока по 350 MW, што неће бити једноставно у погледу обезбеђености угљем у току погонског века ових блокова од 40 година.

Преносна и транспортна мрежа - Развој електроенергетске мреже, односно, преносних капацитета служиће за боље искоришћење постојећих трафостаница на напонском нивоу 220 кВ. Предвиђена је изградња далековода (за напон од 400 кВ), који ће се налазити у коридору постојећих далековода, напонског нивоа од 220 кВ. На подручју општине Уб, планирана је изградња нове трафостанице 110/35 кВ и повезивање на мрежу 110 кВ.

Развој гасоводне мреже планиран је у складу са Просторним планом Републике Србије, односно снабдевање гасом вршиће се путем магистралног гасовода Београд - Лазаревац -

Ваљево. Предвиђени положај овог гасовода омогућава потенцијално прикључење Ћелија, Лајковца, Словца, Уба и других насеља са више већих индустријских и потрошача широке потрошње.

Становништво

Нагло погоршање економске и политичке ситуације до кога је дошло у другој половини 90 - их година имаће негативне последице на ниво рађања и утицати на снижење фертилитета, који ће у периоду 2006. - 2011. године достићи ниво до 1,11 у општини Уб.

Смањењем броја становника неће бити присутно једино у гравитирајућим подручјима Уба, и то искључиво због позитивне стопе популационог раста у општинском центру Уб.

Посматрано по општинама, у наредним деценијама највеће смањивање пољопривредног становништва предвиђа се у општинама Мионица, Осечина и Уб, у којима ће и даље представљати више од половине укупног становништва.

Пројекција укупног броја становништва по заједницама насеља 1991. – 2021. године (подручје општине Уб)

Заједнице насеља	Број становника						
	1991.	1996.	2001.	2006.	2011.	2016.	2021.
ОПШТИНА УБ (укупно)	34.953	34.255	33.421	32.408	31.172	30.145	29.259
Уб	19.915	20.166	20.182	20.149	20.032	20.095	20.252
Бањани	6.017	5.746	5.372	4.948	4.473	4.015	3.579
Радљево	3.750	3.625	3.431	3.199	2.927	2.659	2.400
Памбуковица	4.911	4.718	4.437	4.112	3.739	3.376	3.028
КОЛУБАРСКИ ОКРУГ	200.560	198.182	192.767	186.756	179.665	173.820	168.364

Организација мреже насеља и центара

Основни циљеви организације мреже насеља на територији Колубарског округа су: 1) даљи развој Ваљева, једног од кључних центара у формирању и развоју западне осовине развоја Србије; 2) бржи развој привредних функција и услужних капацитета у општинским центрима (Лајковац, Уб, а посебно Осечина, Мионица и Qиг), развој мреже насеља на руралном подручју формирањем центара заједнице насеља; 3) развој путне мреже и саобраћајно повезивање; 4) рационализација мреже објеката јавних служби и услужних активности и 5) боља валоризација специфичних природних и других расположивих ресурса.

На територији општине Уб центри ће у свом гравитационом подручју обухватити следећа насеља:

1) општински центар Уб - Богдановица, Брезовица, Врховине, Гвозденовић, Звиздар, Јошева, Лончаник, Милорци, Мургаш, Руклада, Совљак, Стубленица, Таково, Трлић, Трњаци, Црвена Јабука, Тврдојевац, Паљуви и Гуњевац;

2) центри заједнице села (ЦЗС): ЦЗС Бањани - Вукона: Кожуар, Тулари, Калиновац и Врело; ЦЗС Радљево: Лисо Поље, Бргуле, Каленић и Шарбане и ЦЗС Памбуковица - Радуша: Слатина, Новаци, Чучуге, Докмир и Кршна Глава.

3) насеља са специфичним функцијама: Докмир (риболов) и Паљуви (рекреација на води).

После 2020. године преиспитаће се улога и место Радљева као центра заједнице села.

Општински центар Уб имаће око 11.200 становника у 2021. години, са око 2.100 запослених у секундарним и око 2.200 у терцијарно - кварталним делатностима. Развој ће се заснивати на потпуном искоришћењу постојећих прерађивачких капацитета.

Центри заједнице села - Радљево, Бањани и Памбуковица ће свој развој везивати за експлоатацију и прераду лигнита и пољопривредну производњу.

Организација јавних служби у систему насеља

Основни критеријуми организације јавних служби су: 1) за претшколско образовање, поред класичног облика образовања користиће се реконструисани и адаптирани постојећи објекти; 2) матична (централна) основна школа ће се организовати у центрима заједнице села са 3.500 - 10.000 становника а подручна у насељима до 3.500 становника, са организацијом превоза, уколико су дистанце од места становања веће од 1.500 м; 3) постизање обухвата од 75 - 80% генерације средњег образовања, уз задржавање постојећих средњошколских центара; 4) за више и високо образовање, обухват од 15% генерације 20 - 24. године; 5) за здравствену заштиту, са три основне категорије објеката за основну здравствену заштиту; 6) за културу, са развојем и унапређивањем постојећих објеката и садржаја, са обезбеђењем вишефункционалног простора на руралној територији; 7) за физичку културу и спорт, са лоцирањем у зонама становања, рада или одмора, с тим да се највећи број активности обави у зонама становања ради омасовљења спортских активности.

Пожељни критеријуми за организацију мрежа објеката јавних служби били би:

Општина	Центар у мрежи насеља	Густина насељености 2021. год ст/км	Број гравитирајућих насеља	Број становника 2021. год	Јавне службе					Саобраћ. удаљен. (у км)	
					образовање	Здравс. и соц. заштита	Дечја заштита	култура	Физичка култура	ЦЗС - ОЦ	ЦЗС - ОЦ
УБ	УБ (ОЦ)	98	20	20.522	ОШ, Г, МШ	ДЗ	В	ДК, БС, Б	СРЦ, БЗ	/	33
УБ	БАЊАНИ (ЦЗС)	38	6	3.579	ОШ	ЗС	В		МС	12	40
УБ	РАДЉЕВО (ЦЗС)	42	5	2.400	ОШ	ЗС	В	ДК		9	42
УБ	ПАМБУКОВИЦА (ЦЗС)	31	7	3.028	ОШ	ЗС	В	ДК	МС	13	24

ОЦ - општински центар

ЦЗС - центар заједнице села

ОШ - матична осморазредна школа

Г - гимназија

МШ - музичка школа

ДЗ - дом здравља

ЗС - здравствена станица

В - вртић

ДК - дом културе

БС - биоскоп

Б - библиотека

СРЦ - спортско рекреативни центар

БЗ - базен

МС - терени за мале спортове

ЦЗС-ОЦ - саобраћајна удаљеност у км од центра заједнице села до општинског центра

ЦЗС-РЦ - саобраћајна удаљеност у км од центра заједнице села до регионалног центра

Развој индустрије и производног занатства

На подручју општине Уб постоје значајне компаративне предности за смештај малих и средњих индустријских капацитета (прерађивачких погона) у области прехранбене индустрије, енергетике и експлоатације неметала. Поред општинских центара, повољне услове за локацију индустрије имају и центри заједнице села Радљево, Бањани и Памбуковица. На подручју општинског центра Уб смештај индустрије планиран је у оквиру постојеће (површине око 29 ха) и нове индустријске зоне (површине око 85 ха) чиме је омогућено дугорочно задовољење потреба. У области прехранбене индустрије планирано је обogaћивање програма млекаре, клиница, пекара, млина, силоса, фабрике сточне хране. Не предвиђа се изградња нових садржаја прерађивачке индустрије везаних за пољопривреду, између осталог, и због ниског степена искоришћености постојећих капацитета. У периоду 2000-2005. године планира се завршетак изградње капиталног објекта Термоелектране "Колубара Б" у атару насеља Каленић, која би требало да запосли око 490 радника. Даље ширење експлоатације песка у Чучугама зависиће од квалитета резерви песка, могућности његове примене у грађевинарству, стакларској и другој преради и тржишне тражње. У наредном периоду планирано је проширење циглане, увођењем нове линије за производњу блокова и комплетирањем њеног производног програма. Обновиће се производња керамичких плочица (Керуб), која је обустављена пре 12 година. У области експлоатације неметала планиран је виши степен прераде, посебно кварцног песка и глине. Планиран је развој малих погона индустријско - занатског типа, чија ће делатност бити везана за производно - сервисне услуге у енергетском систему.

Саобраћај

Један од основних циљева развоја саобраћајних система је обезбеђење услова за реализацију магистралне саобраћајне инфраструктуре утврђене Просторним планом Републике Србије и то: аутопута Београд - Јужни Јадран, железничке пруге Ваљево - Лозница, другог колосека пруге Београд - Ваљево - Пожега, аеродрома у Дивцима и робно - транспортног центра у Ваљеву.

На основу извршене анализе техничке документације за алтернативне положаје коридора аутопута Београд - Јужни Јадран, овим просторним планом резервише се простор за обе варијанте коридора и то "западну" на правцу Уб - Мионица и "источну" на правцу Уб - Лајковац - Qиг, с тим да се као повољнија предлаже "западна"варијанта коридора. Подручје Просторног плана оствариће везе са планираном "западном" варијантом коридора аутопута преко петљи "Уб", "Мионица" и "Лајковац".

На магистралној путној мрежи предвиђене су интервенције у циљу повећања капацитета и побољшања нивоа услуге (реконструкција постојећих путева, изградња додатних трака на појединим деоницама и рехабилитација постојећих путева).

Предвиђено је побољшање регионалне путне мреже комплетирањем и модернизацијом постојећих путева. На подручју општине Уб, приоритет ће имати модернизација регионалног пута Р - 1016 у дужини од око 14,5 км (од Бањана до Чучуга) и Р - 270 око 2,5 км (од границе са општином Ваљево према Убу).

Телекомуникациони систем

Поштански центар Колубарског округа је Ваљево. Саобраћај ће се одвијати посредством 61 поште и 107 шалтера. Једна пошта долазиће на 3.131 становника и опслуживати површину од 40 км², са пречником опслужености од 7 км, док ће један шалтер опслуживати 1.785 становника. Мрежну групу Ваљево, која припада главној телефонској централи Београд, чиниће 1 главна, 37 чворних и 33 крајње централе. Планирани просек чини 35 телефона на 100 становника, тако да се планира, према потребама, реконструкција појединих централа са уградњом нове опреме.

Развој туризма, организација и уређење туристичких и рекреативних простора

Подручје општине Уб је сврстано у Колубарско - Тамнавски рекреативни рејон, који обухвата и део територије општине Лајковац, у коме је планирана туристичко - рекреативна понуда заснована на термалним водама и хидротехничким објектима, ловним и риболовним ресурсима и спортско - рекреативним потенцијалима река и простора рекултивисаних копова лигнита. Лоциран из Ибарски пут и будући аутопут, овај рејон конципиран је као велики регионални излетнички комплекс Београда, чија ће понуда бити организована у систему разноврсних клубова.

Главна туристичка понуда рејона је рекреативни комплекс Уб - Паљуви, са гравитирајућим селима Паљуви, Бргуле, Шарбане, Стубленица, Трњаци, Мургаш и Руклада, са понудом постојеће водоакмулације Паљуви - Виш за летње коришћење, новим подбранским термо-аквакитичким парком, рекултивисаних површина копова лигнита уређених за рекреацију и спортове, река Колубара, Тамнава, Уб и Кладница са приобалним ловним и риболовним просторима, руралним побрђем и сл. Површински копови лигнита рекултивисаће се као језерски и шумско-ливадски простори за спорт и рекреацију, спортски риболов и специјализован лов. Чворишта комплекса предвиђена су у општинском центру Уб, на пункту изласка са аутопута Београд - Јужни Јадран према Убу и у подбранском делу, а имаће следеће садржаје понуде: туристички смештај са укупно 1000 лежаја, од чега 200 у Убу, 300 уз аква-сити Паљуви и 500 у гравитирајућим селима, дневне излетнике, спортско рекреативне садржаје у Убу, уз аква-сити и на пункту скретања са аутопута, као и садржаје друштвеног садржаја.

Мере заштите животне средине и природних добара

Према категоризацији утврђеној Просторним планом Републике Србије, североисточни и источни део подручја општине Уб је сврстан у другу категорију (зона интезивне експлоатације лигнита у Колубарском лигнитском басену и локалитети са складиштима ризичних материја).

Мере заштите животне средине ће се спроводити кроз заштиту и унапређење квалитета ваздуха, заштиту и очување еколошких и пејзажних вредности пољопривредних и шумских предела, обнову и рекултивацију деградираних простора, еколошко управљање комуналних отпада (у првој фази - депоновањем комуналног отпада на централну депонију за подручје Колубарског округа, која ће бити лоцирана у откопном пољу, по завршетку његове експлоатације, на подручју Колубарског лигнитског басена).

Мере заштите непокретних културних добара

На подручју општине Уб, непокретно културно добро од изузетног и великог значаја је Докмирска црква.

За археолошке локалитете превиђено је обнављање истраживања и спровођење категоризације највреднијих археолошких локалитета, у које се убраја и локалитет у селу Чучуге.

Мере заштите од елементарних непогода - земљотреса

С обзиром на то да подручје карактерише перманентна опасност од земљотреса извршена је просторна диференцијација подручја према условима/захтевима асейзмичке изградње. Подручје општине Уб, већим делом територије припада зони потреса од 7° МЦС, а мањим делом територије зони потреса од 8° МЦС (од Памбуковице ка Колубари и Лазаревцу).

0.0.1.4 ИЗВОД ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ ИНФРАСТРУКТУРНОГ КОРИДОРА БЕОГРАД - ЈУЖНИ ЈАДРАН, ДЕОНИЦА БЕОГРАД - ПОЖЕГА (2006.)

Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора Београд-Јужни Јадран, деоница Београд-Пожега донет је и утврђен *Уредбом Владе РС*, на предлог Републичке агенције за просторно планирање и објављен у «Службеном гласнику РС», као дугорочни развојни документ, за временски хоризонт до 2025. године. Овим планом обухваћени су:

- магистрални инфраструктурни коридор-аутопут E_{763} , магистрални путеви, железничке пруге на путним правцима E_{70} , E_{79} и E_{85} , гасовод, DV 110kV, 220 kV и 380kV, оптички кабл, одбрамбени насипи и цевоводи регионалног система водоснабдевања са пратећим објектима и садржајима;
- алтернативни путни правац аутопута E_{763} ;
- зона утицаја коридора-простор између појединих зона ширине од 1 до 5km, који су у физичкој и функционалној вези са коридором од Београда до Пожеге.

Планом су обухваћени делови следећих општина: Чукарица, Обреновац, УБ (целе К.О. Лисо Поље, Бргуле, Шарбане, Стубленица, Паљуви, Мургаш и Руклада, са укупном површином од 86.3 km²), Лајковац, Лазаревац, Љиг, Горњи Милановац, Чачак и Лучани. Укупна површина захвата овог ПППН је 678.32 km².

Инфраструктурни коридор Београд-Јужни Јадран, представља могућност квалитетнијег повезивања саобраћајниг коридора 10 (Салзбург-Загреб-Београд-Ниш-Скопље-Солун) и његовог крака 10б (Будимпешта-Нови Сад-Београд) са Јадранским приобаљем и Луком Бар као значајним робно-транспортним центром, у коме се сучињу друмски, железнички и поморски саобраћајни системи. Постојање планираног пута привући ће кориснике са подручја средње, североисточне и источне Европе. Тиме се наша земља, поред развоја путне инфраструктуре на коридору 10 (везе Београда: путем E_{70} са Хрватском, путем E_{75} преко Суботице са Мађарском; везе Ниша: путем E_{75} са Македонијом, путем E_{80} са Бугарском) додатно укључује у мрежу савремених Европских Е путних праваца. Изградња, уређење и опремање инфраструктурног коридора допринеће друштвеном и привредном развоју регионалних подцелина кроз које траса планираног путног правца пролази и утицаће на развој мреже путева у ширем окружењу, односно на могућност повезивања и интеграције мреже постојећих М путева.

Пошто се овај извод ради за потребе новог **ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ УБ**, овде ће бити приказани само планирани елементи из ПППН, који су стечена обавеза и са којим нови ППО УБ мора бити усаглашен, а општине Уб, Лајковац и Љиг, као делови Колубарског округа, леже у широј зони утицаја инфраструктурног коридора на простор и функције.

Посебни циљеви који се односе на општине Колубарског округа, обхваћене ПППН су:

- превазилажење досадашње релативне неразвијености и заостајања у развоју за просеком РС (општине Уб и Љиг), у степену ангажованости расположивих ресурса и квалитета живљења;
- повећање стопе запослености у општинама Уб и Љиг са мањим бројем запослених на 1000 становника у односу на републички просек;
- резервисање простора потребног за реализацију планираних гасовода за снабдевање гасом насеља у општинама Уб, Лајковац и Љиг, реализацијом гасовода Лисо Поље-Љиг; опремање недостајућом осталом инфраструктуром, израда студија регулација водотокова на подручјима угроженим поплавама.

Правилима коришћења, уређења и заштите планског подручја – дефинисани су: коришћење и заштита природних ресурса, развој и уређење мреже насеља, усмеравање демографских процеса и насељавање становништва, просторни развој и уређење руралних подручја, просторни развој и размештај привредних делатности, правци развоја туризма, просторни развој, размештај и коришћење инфраструктурних система, намена површина посебне намене са билансима планираних намена, заштита животне средине, заштита природних и културних добара, коришћење и уређење простора од интереса за одбрану земље и заштиту од елементарних непогода и имплементација ПППН.

Коришћење и заштита природних ресурса - базирано је на принципима рационалне и контролисане експлоатације, у складу са циљевима концепта одрживог развоја.

Развој и уређење мреже насеља - због уравнотежења привредног развоја, задржавана је постојећа развијена хијерархијска структура насеља, дефинисана ППРС, у шест нивоа центара:

- центар државног и међународног значаја.....Београд
- регионални центри.....Чачак
- субрегионални центри.....Обреновац, Лазаревац
- развијени градски центри.....Горњи Милановац
- **градски центри**.....Пожега, **УБ**
- насеља која су општински центри.....Чукарица, Лајковац, Љиг, Лучани

Значајан фактор утицаја на развој функција насеља, која се налазе у непосредној близини појаса заштите аутопута, представља директан физички утицај трасе коридора на укидање појединих постојећих комуникација и успостављању нових, резервисањем простора за његов пролазак. Реализација планских решења лоцирања нових радних зона у близини проласка трасе аутопута и на местима значајних (по обиму и капацитету) укрштања токова роба и људи, постепено ће утицати на развој насеља и јачање функционалних и саобраћајних веза у мрежи насеља (УБ, Лајковац, Љиг, Г. Милановац, Лучани, Пожега). Развој мреже центара координирају и реализују регионални и локални органи управе кроз: израду и спровођење програма уређења и изградње простора, програме интегралног развоја и програме рационализације мреже кварталних делатности.

Усмеравање демографских процеса и насељавање становништва – становништво општине УБ (подручје обухваћено ПППН) треба да порасте са 32104 у 2002. на 39186 у 2021. број запослених са 4079 на 5423 у истим годинама, са фертилитетом од само 1.6 деце по породици у 2021. години.

Просторни развој и уређење руралних подручја – општине УБ, Лајковац и Љиг чине просторну целину 2 у Колубарском округу. У топографском смислу, насеља припадају типу брдско-планинских подручја, у којима се планира: интензивирање пољопривредног и узгој индустријског и крмног биља, интензивнији развој сточарства (повећање броја грла), повећање приноса укрупњавањем поседа и применом савремених агротехничких мера.

Просторни развој и размештај привредних делатности – поред доминантне пољопривредне производње, која доминира у општини Уб, ова општина ће свој развој заснивати на експлоатацији и преради ресурса угља, неметаличних минералних сировина и прехранбеној индустрији. Очекивани утицај изградње инфраструктурног коридора је у формирању нових радних места, на подручју општине Уб, на локацији Стубленица, на површини од око 10ha.

Правци развоја туризма – у складу су са сугестијама из ППРС. Од планирана три туристичка рејона, општина Уб лежи у Колубарско-Тамнавском рејону, са туристичко-рекреативном понудом, заснованом на термалним водама и хидротехничким објектима, ловним и риболовним ресурсима, спортско-рекреативним потенцијалима река и простора рекултивисаних копова лигнита. Планирано је одмориште које гравитира општини Уб са могућношћу запошљавања 50-70 радника.

Просторни развој, размештај и коришћење инфраструктурних система:

- **деоница аутопута Е₇₆₃ Обреновац-Уб** (km14+500=km14+416.19 до km40+729.09, дужине L=26229.09m) претежно је смештена на равничарске терене са пространим алувијалним заравнима река Колубаре, Тамнаве, Уба и њихових притока а мањим делом на падинским теренима, са мостом дужине 108m (km 16+379) и денивелисана раскрсница «Уб» (km 40+291) којом се решава веза аутопута са Р₁₀₁, Р₂₇₀, Уба и околних насеља. Раскрсница има облик «трубе», са доминантним правцем Уб-Београд и Београд-Уб. Изградњом петље «Уб» треба извршити девијацију локалног пута Дрење-Стублине (прикључак на Р270) у дужини од 550m.
- **деоница Уб-Лајковац** (km 39+800=km40+729.09 до km52+294.68, дужине L=12494.68 m). Укупна дужина измештених локалних путева у оквиру пројекта ове деонице је 1.5km. Уз ове деонице планирани су садржаји за потребе корисника: станице за снабдевање горивом, паркиралишта, одморишта, мотели, све са потребним пратећим садржајима.
- **магистралне железничке пруге** – задржане су све постојеће: Ресник-Бар, Сталаћ-Краљево-Пожега, са станицама и стајалиштима. Планирана је реконструкција и модернизација постојеће магистралне међународне пруге у двоколосечну пругу.
- **у снабдевању насеља водом** – биће коришћена локална изворишта подземних и површинских вода а недостајуће количине ће се обезбеђивати из регионалних система, са ослањањем на изворишта Законом заштићена од загађења, која се димензионишу за обезбеђеност од 97%. Општина Уб снабдеваће се из изворишта подземних вода у Такову (око 40l/sec) и подземних вода, добијених одводњавањем површинског копа «Тамнава-западно поље (око 15-20l/sec). Проширење локалних изворишта на подручју општине одвијаће се по приоритетима: одржавање на нивоу садашње издашности (40l/sec) изворишта градског водовода Уба у Такову; захватању подземних вода из седимената горњег и срењег тријаса и горње креде на локалитетима Памбуковице, Чучуге и Докмира (око 80l/sec), коришћењу бунара у оквиру система за одводњавање површинских копова (око 10-15l/sec) и реализацији мале акумулације «Памбуковица» на реци Уб (око 100l/sec). и повезивању водоводног система са регионалним системом, из кога се резервише 80l/sec вршне потрошње.
- **електронска комуникациона инфраструктура** – је дефинисана магистралним оптичким каблом коридора Јужни Јадран у потезу Београд, који прати аутопут Е₇₆₃, на дубини од 0.8-1.0m, у PVC цеви пречника 40mm, са резервном цеви положеном у исти ров. На

местима одвајања локалних оптичких каблова, предвиђени су бетонски ревизиони шахтови 1x1x1m. Чворна централа Радњево, грана се ка чворном центру Уб, остварујући приступ постојећим правцима ка Бањанима, Новацима и Памбуковици и планираном правцу ка Бајевцу и од Радњева ка централни Бргуле.

- **коридор разводног гасовода** – Ваљево-Београд, у зони села Стубленица улази у коридор аутопута Београд-Јужни Јадран. Планиране су потребне ГМРС и локације за станице компримованог природног гаса на 25km. Планирана је ГМРС Уб.
- **коридори електроенергетске мреже** – постојећих и планираних водова 400kV, 220kV и 110kV, углавном се укрштају са коридором будућег аутопута. Веза електроенергетског система са окружењем, оствариће се повезивањем TS (110/35kV, 220/110kV, 400/220kV) са преносном мрежом (110kV, 220kV и 400 kV), постојећим и планираним далеководима.

Намена површина посебне намене са билансима планираних намена – на око 678.32km², имаће следећу структуру: грађевинско земљиште 117.75km² (од чега општина Уб 1.04km²), пољопривредно земљиште 392.1474km², шумско земљиште 138.44km² и остало земљиште 21.50km². У општини Уб (у захвату ППППН), структура коришћења земљишта планирана је на следећи начин:укупно земљиште обухваћено ППППН је 86.29 km². Планирано је: грађевинско земљиште 3.51km², пољопривредно земљиште 70.26km², шумско земљиште 8.49km² и остало земљиште 2.80km².

У општини Уб (у захвату ППППН), ван грађевинског реона, планирана је изградња пословно-производних објеката са max. коефицијентом изграђености од 0.8, коефицијентом заузетости 55% и спратношћу П-П+1+Пк, сеоских објеката-концентрисани тип на min. површини парцеле од 4ара, са max. коефицијентом изграђености од 1.0, коефицијентом заузетости 40% и спратношћу П+1+Пк и сеоских објеката-развијени тип, min. површини парцеле од бари са max. коефицијентом изграђености од 0.6, коефицијентом заузетости 30% и спратношћу П+1+Пк.

Заштита животне средине – општина Уб припада четвртој категорији загађења од прехрамбене и текстилне индустрије, заједно са општином Пожега. ППППН су дате смернице целокупне заштите на животну средину од утицаја инфраструктурног коридора, које садрже: заштиту становништва, пољопривредног земљишта, заштиту земљишта од подземних и површинских вода, ерозија, бујица, поплава, буке и вибрација, ваздуха, флоре и фауне, пејзажа, смернице за руковање чврстим отпадом, за заштиту у удесним ситуацијама од изливања нафте и нафтних деривата и смернице за заштиту од отпадних, опасних и штетних материја.

Заштита природних и културних добара – на подручју општине Уб, обухваћеним овим ППППН, нема проглашених заштићених природних ни културних добара.

Коришћење и уређење простора од интереса за одбрану земље и заштиту од елементарних непогода – заштита од интереса за одбрану земље дефинисана је планираним зонама заштите око постојећих комплекса и могућом разменом земљишта са локалним управама. Заштита од елементарних непогода је дефинисана је са Законом о заштити животне средине.

Имплементација ППППН – приоритети у имплементацији ППППН су многобројни. За општину Уб (део у оквиру ППППН) карактеристична је реализација смерница за уређење радних зона у непосредној близини аутопута, даљом разрадом кроз урбанистичке планове или урбанистичке пројекте.

Министарство за инфраструктуру учествује у имплементацији ППППН израдом и праћењем израде документације, у процесу давања концесија, обавља надзор изградње објеката у коридору, прати динамику реализације ПП, обавља остале активности из домена своје надлежности.

Прва фаза реализације обухвата, између осталог, и изградњу деонице Обреновац-Лајковац у дужини од 38.7km (разрађено кроз деонице Обреновац-Уб у дужини 26.2km и Уб-Лајковац у дужини од 12.5 km) преко средњорочног програма.

Разрада ППППН – ППППН се разрађује: доношењем ПДР за инфраструктурни коридор, којима ће бити обухваћени пратећи садржаји и садржаји у функцији аутопута, у складу са динамиком реализације аутопута; урбанистичким плановима или УП у оквиру урб. планова, којима ће се извршити дефинисање урб. решења за радне зоне и кроз разраду пројеката за остале планиране инфраструктурне системе, обезбеђивањем техничке документације на нивоу идејних пројеката.

По доношењу овог ППППН потребно је извршити усклађивање постојеће просторно планске и урб. документације са овим ППППН. До усклађивања, постојећи Генерални планови насеља могу се примењивати у деловима, који нису у супротности са планским решењима, правилима и смерницама ППППН.

Усклађивање осталих важећих урбанистичких планова, који обухватају делове подручја магистралних инфраструктурних коридора, надлежни градски и општински органи извршиће у роковима усклађеним са динамиком комплетирања и изградње тих система.

Надлежне скупштине општина ускладиће своје средњорочне и годишње програме уређивања грађевинског земљишта са одредбама овог ППППН.

0.0.2 ОСТАЛА ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА

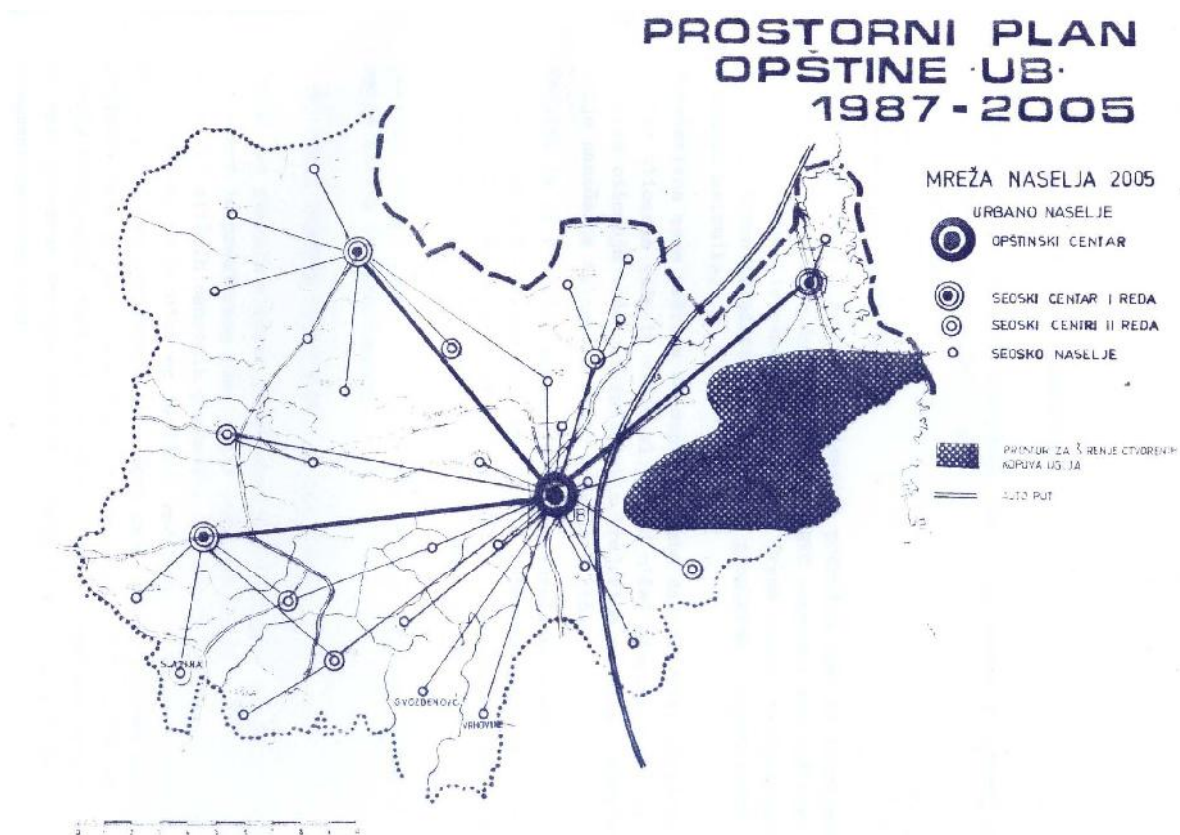
Приликом израде ППЈЛС Уб, коришћена је и следећа планска документација:

- Просторни план општине Уб из 1988. године
- Генерални план Уб-2020. г.
- План генералне регулације подручја ТЕ „Колубара Б“ - Прва фаза

0.0.2.1 ИЗВОД ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ УБ ИЗ 1988. ГОДИНЕ

На подручју општине Уб, планом је предвиђен значајан развој коришћења расположивих резерви лигнитских угљева и неметаличних минералних сировина и даља изградња инфраструктурних и привредних објеката, као и смањивање продуктивних површина (предвиђено је њихово смањење за 5%), уз повећање шумских подручја (са 12.6% укупне површине подручја на 14%). Предвиђено је смањење продуктивних површина у следећим катастарским општинама: Каленић, Радуша, Паљуви, Уб, Докмир, Стубленица, Памбуковица, Бргуле, Руклада, Слатина, Мургаш, Шарбане, Лисо Поље, Црвена Јабука и Совљак, док су у осталим КО предвиђене знатно мање промене у структури коришћења расположивих површина. Ширење непродуктивног земљишта би било условљено следећим активностима: проширењем копова кварцног песка, пластичних глина и доломита, изградњом аутопута ка југу земље, као и измештањем и растом насеља.

Један од постављених циљева плана је остваривање услова за збијањем сеоских насеља, првенствено због рационалнијег опремања комуналном инфраструктуром. Констатовано је да су процеси збијања насеља започети, али да имају карактер стихије и да је стога неопходно усмерити ове трансформације. Констатовано је да се очекује одумирање насеља Каленић и Радљево и да је неопходно створити услове за пресељење становништва Шарбана и Стубленице због развоја копова.

Слика 1: „Мрежа насеља“ – Извод из Просторног плана општине Уб, Завод за планирање „План“ Шабац, 1988.г.

Развој индустрије је предвиђен у оквиру индустријске зоне насеља Уб, а развој капацитета мале привреде у сеоским центрима 1. и 2. реда. Развој пољопривреде је предвиђен кроз интензивирање сточарске производње, ратарства и воћарства. Предложен је и равномернији просторни распоред занатских капацитета на територији општине, као и повећање капацитета и ширење мреже радионица.

Један од главних циљева саобраћаја је обезбеђивање непосредног повезивања квалитетнијим саобраћајницама свих насеља у општини међусобно, као и њихово повезивање са општинским центром, градским насељем Уб и модернизација и реконструкција осталих инфраструктурних система.

Најзначајнији постављени циљеви у области стамбене изградње су: повећање густине становања – првенствено у Убу, замена дотрајалих и неадекватних станова новим, опремање постојећег стамбеног фонда комуналном инфраструктуром, повећање корисне стамбене површине по становнику, спречавање стамбене изградње на свим површинама које су предвиђене за развој и отварање нових копова и изналажење адекватних површина за настањивање пресељених породица.

0.0.2.2 ИЗВОД ИЗ ГП УБ – 2020.г.

Основна намена површина – грађевинско земљиште је ГП-ом повећано за 59.77% или за 263 ха, док је истовремено пољопривредно земљиште смањено за 37.72% или 513ха. Повећање грађевинског земљишта је проистекло из постојеће урбане матрице градског насеља Уб, с обзиром на то да се град ширио зракасто дуж регионалних путева (Р 101, Р 206, Р 207 и Р 207а), у односу на претходни период. До смањења пољопривредног земљишта дошло је због сједињавања постојећег грађевинског земљишта у једну функционалну целину, уз очување пољопривредног земљишта у равничарском делу насеља. У односу на претходно стање, ГП-ом је предвиђено повећање простора намењеног за шуме за 70ха, тј. За 94.59%.

Планом се предвиђа и повећање броја објеката друштвеног стандарда, као и двоструко увећање зелених површина, како у оквиру грађевинског подручја, тако и ван њега.

Планирано је повећање капацитета изворишта водоснабдевања, као и резервоарског простора. Посебно је наглашено да је неопходно изградити постројење за пречишћавање отпадних вода, уз накнадну оптимизацију локације. За потребе електроенергетике, предвиђена је реконструкција постојећих и изградња нових трафо станица, док се за потребе телекомуникација предвиђају значајне доградње и реконструкције телефонске мреже.

Постојећи регионални путеви су разматрани као примарне градске саобраћајнице, зато што пролазе кроз територију града, док је само градско језгро, главно саобраћајно чвориште општине. Стога је планом предвиђен обилазни саобраћајни прстен који сачињавају секундарне градске саобраћајнице, а предвиђене су и новопланиране саобраћајнице дуж десне обале реке Уб, као нове пешачке и бицикличке стазе. Дати су нормативи за решавање стационарног саобраћаја, као и предлог размештаја и уређења аутобуских стајалишта и бензинских пумпи.

0.0.2.3 ИЗВОД ИЗ ПЛАНА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ПОДРУЧЈА ТЕ «КОЛУБАРА Б» - ПРВА ФАЗА

План генералне регулације подручја те «колубара б» - прва фаза, донет је за подручје које обухвата:

- комплексе ТЕ «Колубара Б» са транспортним мостом за угаљ и цевоводом сирове воде од водозахвата и црпне станице на реци Колубари;
- комплекс Депоније гипса, пепела и шљаке у депресији унутрашњег одлагалишта површинског копа "Тамнава-Западно поље" и
- локацију Регионалне депоније комуналног чврстог отпада са рециклажним центром и пратећим објектима.

Поред ова три основна комплекса, План обухвата приступне коридоре саобраћајне, комуналне и технолошке инфраструктуре. Непосредан повод за израду Плана јесте покретање иницијативе за завршетак градње ТЕ "Колубара Б", као новог енергетског капацитета у енергетском систему Републике Србије чија би се производња базирала на колубарским лигнитима. С тим у вези било је неопходно обезбедити плански основ за довршавање започете изградње ТЕ "Колубара Б" I фаза, са два блока од по 350 MW и простором за одлагање пепела, шљаке и гипса.

Општине Колубарског округа: Ваљево, Лајковац, Љиг, Мионица, Осечина и Уб, у циљу решавања питања поступања са комуналним отпадом и успостављања регионалног концепта управљања чврстим комуналним отпадом у Колубарском региону, покренуле су активности које су резултирале потписивањем Писма о намерама општина о заједничком управљању отпадом и Споразумом о заједничком управљању отпадом. Иницијативи се прикључило још пет заинтересованих општина: Коцељева, Владимирци, Обреновац, Барајево и Лазаревац, чиме је у пројекат успостављања регионалног концепта управљања отпадом за Колубарски регион

укључено укупно 11 општина, од којих три са подручја града Београда (Обреновац, Барајево и Лазаревац). Укупна површина Планског подручја износи 434,00 ha.

Посебни циљеви – израде и доношења плана су:

- обезбеђење планског основа за наставак изградње и пуштање у функцију ТЕ "Колубара Б"- I фаза;
- обезбеђење планског основа за уређење локације Регионалне депоније комуналног и чврстог отпада са рециклажним центром и приступном саобраћајницом;
- усклађивање стратешких и оперативних, дугорочних и краткорочних, националних и локалних потреба и интереса развоја на Планском подручју;
- усклађивања економских, социјалних, технолошких, еколошких и просторних аспеката развоја на Планском подручју;
- обезбеђење прихватљивих стандарда квалитета животне средине на Планском подручју и непосредном окружењу;
- стварање планских претпоставки за рекултивацију деградираних површина;
- обезбеђење просторних услова за безбедно функционисање производних и технолошко-инфраструктурних система и др.

Планским концепцијама и правилима за уређење и изградњу простора – обухваћени су: намена и начин коришћења земљишта, организација и уређење простора, саобраћајна инфраструктура, хидротехничка инфраструктура, енергетска инфраструктура, телекомуникациони уређаји и инсталације термоелектране, рекултивација и пејзажно уређење простора, заштита животне средине, заштита од елементарних непогода и услови од интереса за одбрану, услови заштите природе, културних добара и археолошких налазишта, средњорочни план уређења јавног грађевинског земљишта и правила за спровођење Плана.

Намена и начин коришћења земљишта, организација и уређење простора - Термоелектрана "Колубара Б" лоцирана је на око 40 km југозападно од Београда, на западној граници Колубарског угљеног басена, на тремеђи општина Уб, Лазаревац и Обреновац, у непосредној близини станице за утовар угља "Тамнава" на индустријској прузи Обреновац-Вреоци, северно од површинских копова "Тамнава Источно поље" и "Тамнава Западно поље". Најближа насеља су Каленић и Пољане. На некадашњем руралном подручју (делови насеља Каленић, Пољане и Цветовац) догодиле су се значајне промене као последица развоја рудника тј. услед заузимања и промене намене земљишта, преселјења локалног становништва, промена у саобраћајној путној и железничкој мрежи, промене топографије и пејзажа, као и промене у хидрографској мрежи и режиму протицаја водотокова.

Подручје ТЕ "Колубара Б" заузима алувијалну раван између реке Колубаре и њене леве притоке Кладнице, непосредно узводно од ушћа. Оба водотока значајна су за функционисање Термоелектране. Захватање сирове воде за технолошке потребе планира се преко постојећег водозахвата и црпне станице на Колубари, изграђених за потребе ТЕ "Колубара А" у Великим Црљенима. Кладница ће бити природни реципијент за испуштање отпадних, технолошких и санитарних вода. За депоновање чврстих продуката сагоревања из Термоелектране предвиђа се посебно припремљена локација у откопаном простору површинског копа "Тамнава-Западно поље", удаљена око 1,5 km од комплекса Термоелектране, а за санитарну депонију посебно припремљена локација између копова "Тамнава Исток" и "Тамнава Запад" на подручју копа "Тамнава Запад". На овај начин депоније ће бити смештене у, иначе, деградирани простор унутрашњег одлагалишта површинског копа. Депоније представљају посебне физичке и техничко-технолошке целине са свим припадајућим инсталацијама, постројењима и опремом, помоћним зградама, саобраћајним објектима и површинама, енергетским објектима, магистралном и разводном мрежом техничке и комуналне инфраструктуре и заштитним зеленилом. Предмет разматрања је земљиште под депонијама и простор у непосредној функционалној вези са депонијама, односно простор у коме ће бити смештене депоније у фази

експлоатације. У коначној фази, по престанку функционисања депонија, биће извршена рекултивација и ревитализација.

Програмом за израду Урбанистичког плана, који је саставни део овог Плана разматран је и простор у непосредном окружењу, изван локација депонија, из аспекта смањења штетног утицаја депоније на животну средину и, с тим у вези, спровођења мера заштите. Овај простор ће након престанка експлоатације и рекултивације депонија чинити са њима јединствену амбијенталну целину.

Подручје плана подељено је на неколико просторних целина, за које су дефинисана правила уређења и правила грађења:

- Просторна целина 1 - Комплекс Термоелектране са коридором потисног цевовода за транспорт сирове воде од црпне станице до Термоелектране (103.00ha);
- Просторна целина 2 - Депонија пепела, шљаке и гипса. Површина ове целине је 208,08ha;
- Просторна целина 3 - Везни инфраструктурни коридор. Ова просторна целина на укупној површини од 14,52 ha и
- Просторна целина 4 - Регионална депонија комуналног чврстог отпада. Ова просторна целина је лоцирана у средишњем делу подручја ТЕ "Колубара Б", између копова "Тамнава Исток" и "Тамнава Запад" на подручју копа "Тамнава Запад", између монтажног плаца, извозне траке угља СУП-1 и Депоније пепела, шљаке и гипса (Просторна целина 2). Комплекс обухвата, са припадајућим саобраћајним коридором, и заштитним појасом, површину од 65,55 ha.

Саобраћајна инфраструктура:

- **мрежу постојећих путева** за прилаз подручју ТЕ "Колубара Б" чине: магистрални пут М₂₂(Београд – Љиг), регионални путеви (Р₁₀₁ Обреновац – Стублине), Р_{101а} (Стублине – Бргуле-Лајковац по траси напуштене пруге узаног колосека Београд – Љиг) и Р₂₇₀ (УБ – Бргуле) и локални путеви. Прилаз из правца Београда и Лазареваца остварује се преко пута М₂₂ на деоници Степојевац - Лазаревац.

Најважнији приступни пут подручју ТЕ "Колубара Б" је локални пут Велики Црљени – ТЕ "Колубара Б" до везе са регионалним путем Р_{101а}, код Каленића. За прилаз појединачним објектима ТЕ "Колубара Б" постоји изграђена мрежа улица у кругу Термоелектране. Круг Термоелектране "Колубара Б" везан је са мрежом јавних путева преко своје интерне сабирне улице (северно од индустријског колосека) на два места. Западна веза је на укрштању локалног пута за село Каленић са железничком пругом. Источна веза са локалним путем према Великим Црљенима удаљена је од западне везе око 1800 m.

- **железничку мрежу** за потребе снабдевања угљем ТЕ "Никола Тесла" у Обреновцу чини посебна двоколосечна пруга Велики Црљани - Обреновац. За прилаз источном и западном пољу копа "Тамнава" изграђена је везна двоколосечна железничка пруга са ранжирном станицом где се врши утовар угља у вагоне. За потребе ТЕ "Колубара Б" изграђена су два посебна извлачна колосека за дотур опреме железницом. Сматра се да постојећа железничка мрежа у потпуности задовољава садашње и будуће потребе ТЕ "Никола Тесла" у Обреновцу и будуће потребе ТЕ "Колубара Б".

Хидротехничка инфраструктура - река Колубара као ресурс за захватање сирове воде за технолошке потребе Термоелектране и коначни реципијент за упуштање отпадних вода је, према Уредби о категоризацији водотока (Сл. Гласник СРС 5/68), сврстана у II категорију. Снабдевање сировом водом ТЕ "Колубара Б", 2х350 MW вршиће се захватањем воде из"живог тока" реке Колубаре на профилу постојећег водозахвата из реке Колубаре, који користи ТЕ "Колубара А". У маловодном периоду, када је доток воде мањи од потребних количина воде за

постојеће кориснике и обезбеђење гарантованог еколошког протока у Колубари, разлика у потребном дотицају се покрива испуштањем воде из узводних акумулација. Планирана је изградња свих потребних пратећих објеката и система.

Снабдевање Термоелектране пијаћом водом ће се вршити захватањем подземних вода из подинске издани на простору садашњег површинског копа (ПК) "Тамнава – Западно поље". Из ове водоносне средине, захватају се подземне воде за постојећи водоводни систем "Каленић". Систем "Каленић" *de facto* представља регионални систем водоснабдевања из разлога што се из њега снабдевају водом за пиће насеља из три општине (Уб, Лајковац и Лазаревац). Како се ради о перспективном изворишту које ће се у будућности развијати бушењем додатних подинских бунара и адаптацијом и проширењем процесне линије за третман воде (сагласно нарастању потреба за водом у региону), треба спровести ригорозне мере заштите овог изворишта као и подземних вода уопште у зони комплекса ТЕ "Колубара Б" и ПК "Тамнава Западно поље".

Река Кладница је основни реципијент за одвођење свих врста отпадних и употребљених вода, уз реализоване све планиране мере заштите водотока. Изградњом ретензионих брана у сливу реке Кладнице, ("Паљуви Виш", "Кладница" и низ ретензија на јужној притоци- Дубоком потоку), проток воде коритом Кладнице ће бити диригован и битно редукован у односу на природни. Појава воде у овом кориту ће бити повремена, условљена радом црпне станице "Кладница" (максимално 1800 l/s) низводно од ушћа северног ободног канала као и радом црпне станице за испумпавање атмосферских вода око Депоније комуналног отпада (максимално 40 l/s). У ово корито ће се упуштати и отпадне атмосферске воде из круга Термоелектране.

Енергетска инфраструктура - ТЕ "Колубара Б" ће се прикључити на електроенергетски систем преко нових далековаода и преко два постојећа далековаода. Коришћење постојећих далековаода је условљено њиховом близином проласка поред разводних постројења 400kV и 220kV у термоелектрани и то су следећи водови:

- постојећи далековод 400 kV Крагујевац 2 - Обреновац А се пресеца, један део се укида а на тим крајевима додају се два нова дела и уводе се као два далековаода у разводно постројење 400 kV у Термоелектрани; и

- постојећи далековод 220 kV Бајина башта – Београд 3, се пресеца, један део се укида а на тим крајевима додају се два нова дела и уводе се као два далековаода у разводно постројење 220kV у Термоелектрани. Планом је дат целокупни систем снабдевања и коришћења електричне енергије.

До сада изграђени објекти ТЕ „Колубаре Б“, снабдевани су потребном топлотом за грејање (око 650 kW) из котларнице Тамнаве „Исток“, али сада се за грејање користе електрични котлови, који су смештени у подстаницама самих објеката. Сви корисници топлоте за грејање, или топлотни потрошачи, који користе или ће користити за грејање врелу воду, разврстани су по гранама, у зависности од положаја и удаљености од пумпно – измењивачке станице. Пумпно – измењивачка станица (ПИС) је лоцирана умашинској сали прва два блока, на коти +4,5 m, између редова „В“ и „С“ и између стубова бр. 2 и 5 и димензионисана је за потребе грејања објеката I и II фазе изградње електране, тј. прва четири блока.

Телекомуникациони уређаји и инсталације термоелектране – ТЕ "Колубара Б", као значајан производни капацитет Електропривреде Србије, захтева, савремена решења за две основне функције у области телекомуникација и то:

- прикључење на јавну телекомуникациону мрежу и

- укључење у технички систем управљања и пословно-комуникациони систем ЕПС-а.

За обе ове функције, захтева се електронска комуникациона инфраструктура која има широк пропусни опсег и која је поуздана и увек расположива. Да би се оствариле те функције,

неопходно је обезбедити телекомуникациону инфраструктуру засновану на дигиталној комуникацији („телефонској централи“) и оптичким кабловима као телекомуникационом медијуму, јер једино они могу обезбедити све потребе и то за дужи временски период коришћења. Основни циљеви развоја телекомуникационе инфраструктуре за наредни период за комплекс ТЕ "Колубара Б" су: уградња дигиталне (мултимедијалне) комуникације и повезивање комплекса ТЕ "Колубара Б" помоћу оптичких каблова у јавну телекомуникациону мрежу и функционалну мрежу ЕПС-а.

Рекултивација и пејзажно уређење простора и заштита животне средине - основни концепт планског решења је искоришћавање природних потенцијала простора њиховим унапређењем и предузимањем активности за умањење негативних утицаја рударско-енергетског комплекса и за ревитализацију деградираних простора.

Основни циљеви подразумевају:

- унапређење квалитета животне и радне средине озелењавањем, као и ревитализацију и рекултивацију деградираних простора;
- заштиту, очување и унапређење свеукупне вегетације,
- заштиту и унапређење карактера предела Планског подручја;
- озелењавање, односно пејзажне интервенције у смислу подизања појаса зеленила у функцији заштите од ветра и развејавања честица пепела и дима;
- озелењавање у смислу унапређења визуелних одлика простора и обезбеђивања квалитетнијих услова за рад и живот;
- подизање шумског и ветрозаштитног појаса око депоније пепела;
- ревитализацију и рекултивацију простора депоније пепела;
- привремену рекултивацију деградираних простора;
- подизање појаса заштитног зеленила око Комуналне депоније;
- уређење и озелењавање обале Кладнице и

заштиту и унапређење постојеће и новоформиране вегетације усмеравањем њеног даљег развоја са циљем обезбеђивања жељених функција (ветрозаштитне, и др.) . Ради реализације предвиђених циљева неопходно је озелењавање, рекултивацију и пејзажно уређење спроводити аутохоним врстама као и оним које имају способност да задовоље одређене функције (заштитне, декоративне, и друге) и имају већу отпорност на штетне материје.

Планиране мере заштите животне средине обухватају техничко-технолошке, урбанистичке, организационе и друге мере заштите: при изградњи ТЕ "Колубара" и регионалне комуналне депоније са мерама заштите ваздуха, вода и земљишта.

Заштита од елементарних непогода и услови од интереса за одбрану - у циљу смањења неусаглашености и постојећих противуречности између захтева и потреба заштите од елементарних непогода и опасности изазваних кроз коришћење простора, неопходна је примена јединствених критеријума за уградњу заштитних мера у планску документацију.

Услови од интереса за одбрану утврђују се на основу процене угрожености од ратних дејстава и других опасности предметног и суседних подручја.

Услови заштите природе, културних добара и археолошких налазишта - увидом у Централни регистар заштићених природних добара, од стране надлежне установе -Завод за заштиту природе Србије, констатовано је да на подручју Плана нема заштићених природних добара.

На подручју Плана, увидом на терену, од стране Републичког завода за заштиту споменика културе нису констатовани површински покретни налази и остаци других непокретних културних добара, тако да се примењују опште мере заштите.

Правила за спровођење Плана - Планом су утврђена правила уређења и грађења која представљају основ за издавање извода из Плана. Извод из Плана, који садржи податке о урбанистичким условима за уређење простора утврђеног Планом, издаје се за потребе израде или верификације постојеће техничке документације и прибављања одобрења за изградњу.

- **израда планске и техничке документације** - након прихватања коначних технолошких решења за објекте ТЕ "Колубара Б" биће покренута **израда урбанистичких пројеката**. Израда урбанистичког пројекта је обавезна за комплекс Регионалне депоније комуналног чврстог отпада са приступном саобраћајницом. Урбанистички пројекти ће садржати одговарајућа решења у складу са Законом.

Уколико су промене у концепцијским и технолошким решењима ТЕ "Колубара Б" у супротности са основним планским решењима, надлежни органи ће покренути поступак за израду и доношење измена и допуна Плана.

На основу Плана, општине доносе средњорочне програме уређивања јавног грађевинског земљишта.

По истеку рока за који се доноси средњорочни програм уређивања јавног грађевинског земљишта, а најмање сваке четврте године, органи надлежни за припрему и доношење Плана дужни су да спроведу поступак провере планских решења и утврђивање потребе да се приступи измени и допуни Плана.

Измене и допуне Плана врше се на начин и по поступку прописаним за његово доношење.

- **услови грађења појединачних објеката** - диспозиције и габарите објеката дефинисати према одређеној намени, технолошком процесу, усвојеном типу и броју технолошке опреме, као и броју радника у најоптерећенијој смени. Положај појединачних објеката на парцелама (унутрашње грађевинске линије) мора бити унутар линија дозвољене градње, односно унутрашње грађевинске линије увек померене у унутрашњост простора ограда оградом комплекса или подцелине, а код Просторне целине 4, унутар простора ограда оградом сигурносном оградом. Изван ове линије могуће је подизање само заштитног зеленог појаса, односно уређење зелених површина.

Сви објекти треба да имају висину и спратност у зависности од намене односно технолошког процеса и захтева уградње опреме.

Начин изградње објеката, појединачних или групација објеката, мора бити усклађен са њиховим значајем и функцијом у комплексу (просторној целини којој припадају), али тако да сви објекти чине јединствену просторну целину, без укрштања и преклапања функција и начина кретања запослених и механизације.

Применити савремене поступке грађења и материјале који задовољавају услове коришћења у специфичном окружењу. Тежити максималној рационализацији, имајући у виду да је век експлоатације појединачних функционалних целина ограничен у смислу техничко-технолошке ефикасности и капацитета простора (на пример за одлагање пепела, шљаке и гипса односно комуналног чврстог отпада).

Приликом пројектовања појединачних објеката и комплекса у целини придржавати се позитивних техничких прописа и стандарда за предметну врсту објеката.

За све новопланиране објекте, у даљој фази пројектовања, неопходно је урадити детаљна геолошка истраживања и израдити геомеханичке и геотехничке елаборате у којима ће се

дефинисати начин и дубина фундирања објекта, дренажа терена, заштита подземних вода и начин заштите постојећих објеката супра и инфраструктуре.

• **мониторинг, израда техничке документације и одобрења за изградњу** - у складу са чланом 89. став 4. Закона о планирању и изградњи, за депонију пепела, шљаке и гипса, као депонију отпадних продуката будуће термоелектране, према наводу под 1). као за високу брану и акумулацију испуњену водом, јаловином или пепелом, прописано је техничко осматрање, и за остале објекте према наводу под 5) као за објекте у склопу термоелектране снаге 10 и више МВА. Издавање одобрења за изградњу ових објеката је у надлежности министарства надлежног за област грађевинарства, односно, рударства (депоније пепела и шљаке).

Регионална депонија комуналног чврстог отпада, као регионална депонија за одлагање неопасног отпада је објекат који је, у смислу Закона о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи (Сл. гласник РС бр. 34/06, Члан 29), сврстан у објекте за које према Члану 89 Закона о планирању и изградњи, одобрење за изградњу издаје министарство надлежно за послове грађевинарства (тачка 9а). За ову врсту објеката, према Закону о процени утицаја на животну средину и подзаконским актима, прописана је обавеза израде студије о процени утицаја објеката на животну средину. Одобрење за градњу издаје се на основу извода из овог Плана и поднете техничке и друге документације за изградњу објекта у складу са Законом.

0.1. ЦИЉЕВИ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ УБ

0.1.1. ОПШТИ, ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ

0.1.1.1. Генерални циљ као основ планске концепције:

Препознавање, дефинисање и ангажовање свих просторних могућности општине Уб, ради обезбеђења услова за дугорочни, уравнотежени и одрживи економски и социјални развој, усмерен ка процесима европских интеграција.

0.1.1.2. Општи циљеви Плана

- Да се омогући реализација Програма – стратегије развоја општине;
- Усклађивање различитих супротних интереса у коришћењу простора;
- Смањење просторних ограничења за развој (непланска градња, недостатак инфраструктуре и јавних служби);
- Рационалније коришћење грађевинског и другог земљишта;
- Рационално коришћење простора ради повећања функционалне и развојне ефикасности;
- Заштита природне и културне баштине;
- Унапређење животне средине;
- Подстицање рационалне организације и уређења простора;
- Ефикасно, рационално и организовано коришћење људских, природних и изграђених потенцијала у социоекономском, просторном и еколошком погледу;
- Обезбеђење услова за уређење и изградњу простора и насеља;
- Унапређење квалитета живљења и задовољења потреба становника;

0.1.1.3. Основни циљеви Плана

- Створити већу атрактивност простора за живот;

- Створити већу атрактивности простора за привредну активност;
- Интензивирање економског развоја стварањем јасних и економски повољних услова за привређивање и стварање добити;
- Уравнотежење експлоатације природних ресурса, социјалног и демографског потенцијала;
- Интензивно учешће локалног становништва у креирању политике, дефинисању мера спровођења и контроле реализације;
- Произвести веће учешће стручних појединаца и фирми у стварању стратегија и политика развоја, планирању и надзору над реализацијом планова;
- Подстицање пословног, технолошког и научног развоја општине;
- Саобраћајно повезивање унутар општине и са, за општину, атрактивним регионима и областима Републике и ширег међународног окружења;
- Изградња и развој информационе основе за лакше и ефикасније планирање и праћење развоја;
- Ефективност и ефикасност у доношењу одлука у простору;
- Контрола развоја и планирање што већег броја активности у будућности;
- Операционализација планских процеса – избора правца развоја, усмеравања, подстицања и контрола развоја.

0.1.1.4. Конкретни циљеви Плана

- Обезбеђење услова за уређење урбаних и руралних насеља са санацијом непланске изградње;
- Повезивање изграђене инфраструктуре у системе и стварање услова за изградњу нове;
- Стварање услова за очување и валоризацију природне и културно-историјске баштине и амбијенталних целина;
- Оптимално активирање и стимулисање недовољно развијених подручја, у циљу смањења разлика између појединих области општине;
- Успостављање тржишта и тржишних принципа (субвенције, кредити, итд.)
- Формирање привредних зона и њихово инфраструктурно опремање, са акцентом на даљем развоју пољопривреде;
- Утврђивање биланса природних ресурса, њихов обим, правила коришћења и заштите;
- Дефинисање коридора за објекте од јавног интереса и утврђивање механизма коришћења земљишта до тренутка реализације;
- Дефинисање мера заштите од елементарних непогода;
- Дефинисање рационалног размештаја комуналних објеката, објеката јавних служби и простора за спорт и рекреацију.

0.1.1.5. Основни задаци Плана

Основни задаци Плана су да:

- Понуди концепцију дугорочног просторног развоја подручја општине;
- Дефинише појасеве, правце и облике просторног развоја;
- Пропише правила просторног уређења и грађења, као и опремања, а такође и да пропише смернице код израде планова хијерархијски нижег нивоа;
- На идејном ниву резервише коридоре за инфраструктурне правце, саобраћајнице, комуналну инфраструктуру;
- Предвиди очување елемената заштићене природне средине и вредног културног наслеђа;
- Унапреди видове регионалне сарадње на ниво непосредног и ширег међународног окружења;

- Предложи правила за просторни развој и размештај производно-пословних делатности, услужних делатности, јавних и комуналних служби;
- Обезбеди рестриктивне, али стимулативне механизме и инструменте подршке појединим програмима на појединим подручјима, усмеравањем развоја у правцу и на начин који би представљао општи интерес и био у функцији будућег квалитета живота;
- Определи приоритете уз могућност квалитетне разраде и интегрисања конкретних програма у планове развоја, ригорознију оцену друштвено-економске и финансијске подобности и еколошке прихватљивости;
- Успоставити адекватну просторну и функционалну хијерархију мреже насеља и центара управе.

0.1.1.6. Посебни задаци Плана

- Усмеравање просторне организације локалне заједнице ка усклађивању развоја урбаних и руралних подручја;
- Дефинисање режима коришћења простора;
- Дефинисање правила коришћења простора;
- Дефинисање ограничења у коришћењу простора;
- Дефинисање процедуре у доношењу одлука свих субјеката локалне заједнице;
- Утврђивање могућих процедура и сценарија за решавање појединих проблема;
- Дефинисање метода имплементације;
- Дефинисање метода мониторинга плански донесених одлука;
- Дефинисање метода партиципације јавности у планирању;
- Дефинисање метода и институција учешћа интересних група у планирању;
- Утврђивање оквира одрживог развоја по секторима на нивоу целе заједнице;
- Утврђивање функционалних зона локалитета и целина са дефинисаном наменом и њиховим интегрисањем у локалну заједницу;
- Анализирање предлога мера и метода као и предлога вредновања предложених решења у области развоја пољопривреде и сеоских подручја;
- Утврђивање потребних мера на помоћи развоју економије општине у складу са друштвеним опредељењима и стратегијом развоја општине;
- Изградња саобраћајне, комуналне и комуникационе инфраструктуре;
- Уређење и управљање пољопривредним и шумским земљиштем;
- Заштита демографских потенцијала општине;
- Заштита културно-историјских потенцијала општине;
- Дефинисање организације, процедура, сценарија, имплементације и мониторинга над планским решењима.

0.1.2. СЕКТОРСКИ ЦИЉЕВИ РАЗВОЈА

0.1.2.1 РЕГИОНАЛНИ АСПЕКТ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ

ЦИЉЕВИ РАЗВОЈА

Као одговор на постојеће потенцијале и ограничења, али и на локалне/регионалне/националне специфичности, потребе и захтеве, морају се дефинисати и основни циљеви развоја који би водили ка успостављању регионалне препознатљивости, атрактивности и одрживости.

Тако се као императиви регионалног развоја намећу:

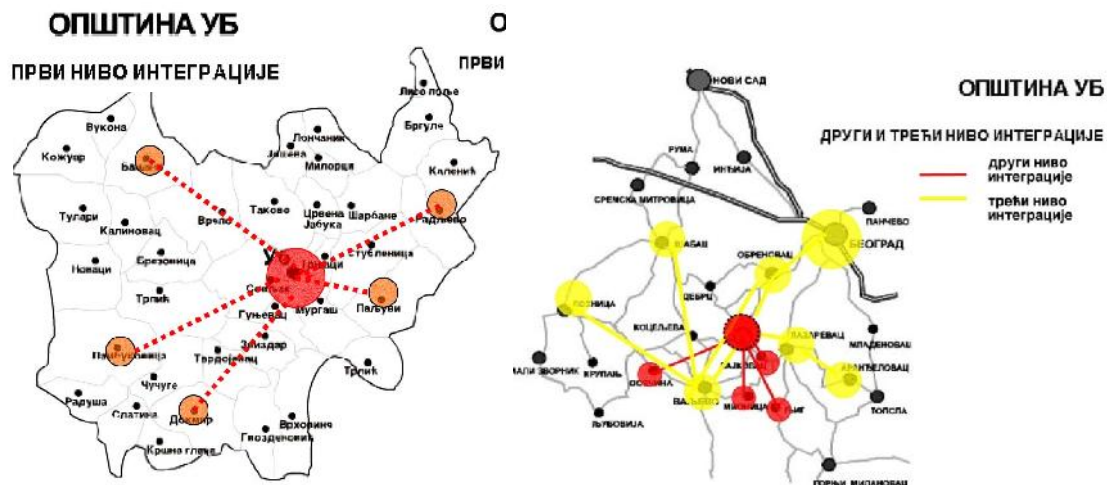
- стимулација учешћа свих организационих нивоа, чиме би се створили услови за флексибилно и динамично окружење у коме би било могуће спровести одређене промене;
- формирање свеобухватне информационе основе, омогућавање њене доступности свим заинтересованим странама;
- успостављање комуникационих мрежа на свим нивоима чиме би се становништву приближиле нове технологије и повећала њихова оспособљеност;
- успостављање колаборативне мреже невладиних организација;
- повезивање урбаних и руралних чворишта/центара (нпр. оних који су прихватили одређена развојна планска решења), непрестана провера постигнутих резултата и међусобна сарадња око заједничких проблема.

Наравно, из перспективе регионалног развоја могуће је дефинисати и сет посебних циљева, заснованих на локалним специфичностима:

- полицентричан приступ регионалном умрежавању;
- оријентација ка тржишним условима производње;
- формирање флексибилне и прилагодљиве привредне структуре;
- повећање саобраћајне и технолошке конективности и приступачности;
- дефинисање регионалног идентитета;
- јачање тачака/зона атрактивности
- прилагођавање постулатима одрживог развоја,
- јачање институција.

ПРАВЦИ РАЗВОЈА

Како општина Уб не поседује довољне компаративне предности за излазак ван регионалних и националних оквира, препоручени развој би требало да се одвија у правцу умрежавања у регионалне системе којима би се постигла жељена критична (акциона) маса и остварило веће богатство и разноврсност понуде. Тако би у случају општине Уб, први прстен интеграције представљало повезивања општинског центра са центрима заједнице села (Радљево, Бањани, Памбуковица) и насељима са специфичним функцијама (Докмир и Паљуви), други ниво умрежавања би се вршио са регионалним општинским центрима - Лајковцем, Осечином, Мионицом и Љигом, док би трећи ниво чинило повезивање за Ваљевом, и, посредно - са Шапцем, Лозницом, Лазаревцем, Аранђеловцем, Обреновцем и Београдом.

Важност веза између елементата регионалних система такође је веома битна у процесу изграђивања регионалне интеграције, тако да у случају општине Уб посебан нагласак треба ставити на мреже базиране на: 1/географском положају; 2/комплементарним функцијама; 3/културним преференцама, чије релације подржавају економску, културну и друштвену сарадњу и размену.

0.1.2.2. ПРИРОДНИ РЕСУРСИ

ЦИЉЕВИ РАЗВОЈА ПОДРУЧЈА

Примарни циљ просторног развоја подручја општине Уб, са аспекта очувања и ефикасног коришћења природних ресурса јесте: **Очување, унапређење и плански контролисано експлоатисање природних ресурса и добара као предуслов развоја трајно одрживог простора.**

Како природни услови на подручју општине Уб стварају предуслове интензивног развоја пољопривредне производње пажња се, првенствено, усмерава у том правцу односно ка **систематској рејонизацији пољопривредних површина**, усклађеној са конфигурацијом терена, климатским одликама, педологијом тла, геолошким и хидролошким особинама подручја, којом би се, истовремено, предупредили и различити облици ерозија и бујица. Са друге стране, знатан је потенцијал подручја минералним и енергетским сировинама, па је неопходна **контролисана експлоатација сировина**, планско истраживање лежишта и њихова заштита као основ дугорочног развоја индустријске производње и трајно одрживог животног простора.

Овако дефинисан примарни циљ изискује реализацију одређених **секторских циљева** који се односе на третман:

а- пољопривредног земљишта

б-површина под шумама

в-хидрографског потенцијала

г-минералних сировина

ХИДРОГЕОЛОШКА ПРЕДИСПОЗИЦИЈА РАЗВОЈА

Циљеви развоја

Дугорочно коришћење површинских и подземних вода уз очување квалитета и количина колико је то могуће, представљају основне циљева развоја и управљања поред низа других. Најједноставнији и најефективнији начин интеграције различитих аспеката управљања водама, које представљају и део различитих система (водопривредног, комуналног, ...) јесте управљање кроз просторно планирање на свим нивоима просторних планова. Поред наведеног, као циљеви развоја у складу са ВОС, издвајају се:

- Дефинисање дугорочног плана за одржавање и развој водног режима;
- Јединствено коришћење водних ресурса у свим сферама, односно за водоснабдевање становништва, али и подмирење потреба осталих корисника;
- Осигурање, заштита и унапређење квалитета вода;
- Очување и унапређење заштите од поплава, ерозије, бујица и осталих видова штетног дејства воде;
- Унапређење делатности на води и око њих;
- Заштита и унапређење квалитета животне средине као станишног, радног и пејзажно-естетског простора;
- Успостављање система мониторинга вода;
- Површинско зонирање хидрогеолошких средина према рањивости и могућностима намене;
- Обезбеђивање будућих, потенцијалних локација изворишта за водоснабдевање;
- Економски аспект вредновања при одређивању намене површина;
- Интеграција података о хидрогеолошким срединама и подземним водама у ГИС.

0.1.2.3. МРЕЖЕ НАСЕЉА

ЦИЉЕВИ РАЗВОЈА

Основни циљ којим се обезбеђује адекватан и афирмативан развој мреже насеља у оквиру система, а који почива на принципима одрживог развоја, представљао би:

Преструктурирање постојеће мреже насеља, у циљу постизања рационалнијег и усклађенијег система, децентрализације и равномерног размештаја центара и активности, уз смањење разлика у условима и стандардима коришћења.

Посебни и конкретни циљеви проистекли из примарног, односе се на:

- Подизање степена централитета и значаја општинског центра Уба у мрежи центара на нивоу округа и региона.
- Развој система насељских центара, у складу са расположивим просторним и организационим потенцијалима.
- Развој и унапређење веза унутар и изван подручја општине и подизање њиховог стандарда у складу са очекиваном организацијом простора – већи степен функционалне повезаности између насеља, са непосредним окружењем и новопланираним насељским центрима.

- Успоравање миграција становништва према суседним општинама, стварањем повољније климе за привређивање и запошљавање.
- Развој мреже саобраћајне инфраструктуре на нивоу целокупног простора општине, као услов за успостављање квалитетних релација на нивоу умрежавања насеља или појединих пунктова и зона, као и постојећих и предвиђених садржаја.
- Развој система комуналне инфраструктуре и опремања насеља
- Развој постојећих сеоских центара као вишефункционалних простора, сходно броју становника који у њима живе или им посредно или непосредно гравитирају.
- Организација и просторна дистрибуција централних активности у складу са структуром потреба локалног становништва (концентрација централних активности повремених и специјалних функција; дисперзија централних активности свакодневних и периодичних потреба).
- Развој специјализованих пословних, привредних, транзитних, туристичких, спортско-рекреативних, едукативних, итд. центара регионалног значаја, у циљу јачања појединих пунктова и проширења њихове зоне утицаја.
- Развој јавних служби у складу са демографским и социјалним специфичностима насеља.
- Стварање погодне климе за привредни просперитет и запошљавање, стимулишући развој постојећег и афирмацију слободног предузетништва.
- Успостављање функционалне комплементарности са суседним регионима – формирање заједничких појасева развоја.
- Истицање компаративних предности подручја, у складу са расположивим ресурсима и потенцијалима, и успостављање мрежа заснованих на кооперативности и сарадњи на заједничким проблемима и пројектима.
-

ПРАВЦИ РАЗВОЈА

Планирана решења развоја мреже насеља и дистрибуција активности, усмерена је на уважавање постојећих и предвиђених будућих, како демографских кретања, започетих трендова развоја појединих активности (нарочито привредних), тако и уочених природних и створених потенцијала простора.

У складу са дефинисаним циљевима и започетим трендовима развоја, основни принципи који усмеравају правце развоја мреже насеља и садржаја на простору општине Уб, односе се на:

- Адекватну афирмацију природних ресурса (пољопривреде, вода, минералних сировина, рудних богатстава), а самим тим и подизање нивоа развијености мреже насеља и центара свих нивоа, по принципу истицања компаративних предности сваког подручја понаособ и њихово сложено слојевито умрежавање (административни центри – привредни центри – трговачки центри - пословно-производни центри, спортско-рекреативни – туристички, ...),
- Могућност интензивнијег развоја постојећих и нових специјализованих привредних центара, у смислу проширења квалитета и разноврсности понуде садржаја и формирања нових гравитационих зона које би омогућиле извесно прегруписавање у мрежи насеља, у оквиру, али и ван подручја општине.
- Повећање промета на унутрашњој мрежи државних и општинских путева, ствара основ за интензивнији развој садржаја терцијарних делатности,
- Специјализованост појединих центара иницира развој и адекватних видова друштвене инфраструктуре: специјализованих школа, здравствених садржаја, научних и истраживачких центара, културних институција и манифестација, итд.

- Јачање појединих пунктова – центара, кроз преузимање дела административно-управних функција, чиме би се омогућила њихова ефикаснија децентрализација и подигао степен доступности локалном становништву.

Приоритетан правац деловања, усмерен на стварање основе за развој ефикасне мреже насеља односи се, пре свега, на развој саобраћајне и комуналне инфраструктуре, без чега је нерационално очекивати било какав помак у развоју и задовољавајућем функционисању и повезивању насеља.

У циљу задржавања становништва на селу, приоритет је развој сеоских центара вишег реда, активирање производних капацитета – нарочито уз важније саобраћајне правце, дефинисање грађевинских рејона насеља, чиме би се усмераво простор за изградњу и спречило нерационално коришћење пољопривредног и шумског земљишта.

Такође, групе мањих насеља пожељно је груписати у гравитациона подручја центра вишег нивоа, чиме би се омогућило међусобно кооперативно деловање, решавање заједничких проблема из домена комуналне и саобраћајне инфраструктуре, јавних служби, организације пољопривредне производње, пословно-производних активности, итд.

С обзиром на то да ће различити облици производње, у прво време и даље бити носиоци развоја општине, а имајући у виду саобраћајно-географски положај, природне карактеристике терена, инфраструктурну опремљеност и могућност финализације фазних индустријских производа, у складу са циљем заустављања одлива становништва из сеоских насеља, потребно је формирати секундарне индустријске центре на нивоу општине (Бањани, Памбуковица, Бргуле, Слатина, ...).

Раст и активацију постојећих и будућих насељских центара као превасходно пословно-производних центара, потребно је контролисано усмеравати, да би се избегле негативне последице субурбанизације (раст „дивљих“ насеља, неадекватно коришћење и опремање земљишта, итд.), нарушавање еколошке равнотеже, експлозија и загушење центара, итд.

Са друге стране, јачањем привредних грана, шири се свест о потреби интегрисања свих просторних потенцијала за развој привредних активности у свеобухватан систем, што неминовно подразумева и декомпоновање постојеће мреже насеља.

0.1.2.4. РУРАЛНА ПОДРУЧЈА

Општи циљ

Сав стамбени, економски и јавни фонд заштитити од даљег пропадања и рационално користити у пуној мери. Почетни корак у обнови руралног простора - ангажовање приватне иницијативе у разним активностима, ослобађање давања према држави у првим годинама активирања.

Посебни циљеви

- 1) Заштита и ревитализација постојећих стамбених фондова и њихово адекватно коришћење.
- 2) Унапређење путне мреже и развој свих врста инфраструктура, првенствено најсавременијих (ТВ, ТТ, Интернет).
- 3) Очување и подизање квалитета животне средине, у циљу очувања квалитета активног стамбеног ресурса у насељима, као и за развој привредних грана (пољопривреде и туризма).
- 4) Очување природних вредности и пејзажа.

- 5) Поштовање амбијента, пејзажа и традиције при изградњи туристичких и других објеката, уз брижљиво изабране и примењене мере заштите.
- 6) Већи степен функционалне повезаности сеоских насеља са непосредним окружењем.
- 7) Развој агрокомплекса са што већим степеном финализације производа.
- 8) Обезбеђење услова за ратарску и воћарску производњу.
- 9) Развој постојећих сеоских центара као вишефункционалних простора, сходно броју становника који гравитирају тим насељима.
- 10) Ревитализација руралног простора општине Уб.
- 11) Либерализација привредне политике у смислу крајње повољног кредитирања и смањења пореза на приватне иницијативе.
- 12) Максимално укључење приватног капитала, уз подршку и афирмацију приватних иницијатива.
- 13) Интензивнији развој делатности мале привреде - фарме, рибњаци, експлоатација шума и вода, итд.

0.1.2.5. ПОЉОПРИВРЕДА

.ЦИЉЕВИ РАЗВОЈА

Оперативни циљеви уређења пољопривредног земљишта су:

1. Прелазак са традиционалне екстензивне пољопривредне производње на интензивну пољопривредну производњу.
2. Повећање броја регистрованих и едукованих пољопривредника, робних произвођача који ће уз коришћење подстицајних средстава Републике и локалне самоуправе, моћи да примене савремену технологију у пољопривредној производњи и постигну задовољавајуће приносе и квалитет у складу са стандардима ЕУ.
3. Организовање одговарајућих начина пословног повезивања породичних газдинстава, међусобно и са сфером промета и прераде пољопривредно-прехрамбених производа, пожељно на изворним задружним принципима.
4. Пољопривредни производи у складу са високим стандардима квалитета и безбедности.
5. Пољопривредни сектор мора бити конкурентан европским пољопривредним произвођачима и спреман за прихватање заједничке пољопривредне политике ЕУ.
6. Јака и развијена саветодавна и информациона служба која прати рад пољопривредника.
7. Интензивнији одрживи развој села и успорен негативни тренд миграције село – град, који је у последњој деценији овог века изражен.
8. Створена свест о потреби заштите животне средине од штетних ефеката пољопривредне производње.

0.1.2.6. КОРИШЋЕЊЕ ЗЕМЉИШТА И ТЕРИТОРИЈАЛНИ РАЗВОЈ

Циљеви развоја

Основни циљеви развоја области газдовањем земљиштем се може остварити таквим моделом управљања земљиштем који уважава тржиште, са једне стране и поштује принцип пословања јавног сектора, са друге стране. У том смислу стратегија газдовања некретнинама и земљишне политике може се дефинисати кроз следеће циљеве:

- Рационалније коришћење земљишта као ретког и ограниченог ресурса
- Заштитом социјалних категорија грађана од тржишног деловања кроз посебне механизме

- Афирмацијом потенцијалне ренте и уважавањем свих учесника у њеном ефектуирању (власник земљишта, градитељ, купац објекта и локална заједница)
- Раздвајањем јавног од осталог грађевинског земљишта за које се хитно мора створити електронска база података.
- Поједностављивање и располагања грађевинским земљиштем и убрзавање издавања грађевинских дозвола.
- Омогућавање власништва над земљиштем за стране држављане.
- Завршетак приватизације, грађевинско земљиште је приватно (државно и општинско).
- Проширивање улоге приватног сектора на област комуналних услуга.
- Порезе на некретнине на локалном нивоу треба одредити на основу тржишних критеријума.
- Стварање друштвено-економског окружења у коме различити актери могу да обаве задатке који су им додељени.
- Омогућавање тржишту да функционише на свим нивоима.
- Омогућавање партнерства између јавног и приватног сектора
- Разрадом механизма за активирање до сада уступљених а нереализованих локација (како би се обезбедио довољан број парцела за новоградњу и реконструкцију сваког насеља);
- Одређивање улоге локалне самоуправе да развојном, пореском и земљишном политиком општине дефинише начин управљања грађевинским земљиштем;
- Разјашњавање својинске ситуације земљишта и других непокретности, већа понуда на тржишту, снижавање цене изградње и купца;
- Увођење тржишних пореза (порези на некретнине на бази тржишних вредности а не процене локалних власти);
- Децентрализацијом да општина постане власник земљишта на својој територији. Локална самоуправа је имовински и финансијски самостална;
- Комплетирање катастарске евиденције. Гашење двоструког књижења у земљишним књигама и катастарским евиденцијама;
- Приватизација градског грађевинског земљишта, откуп земљишта од државе;
- Превазилажење несавршености тржишта, у циљу стварање равнотеже између понуде и потражње (државна интервенција у фискалној и кредитној политици).

0.1.2.7. УСЛУЖНИ И ПОСЛОВНО-ПРОИЗВОДНИ СИСТЕМИ

Програмски циљеви са становишта развоја УППС-а

Индустрија

- усмеравање индустрије ка тржишним потребама процесом приватизације и понудом разноврсних типова индустријске производње у зависности од потребе тржишта;
- унапређење индустријске производње стварањем мањих специјализованих индустријских комплекса – погона у приватном сектору, дуж значајних путних и других праваца;
- рејонизација индустрије према природним ресурсима (минерална и друга налазишта) и створеним условима (саобраћај, већ постојеће структуре...);
- остваривање тржишно оријентисане и стабилније индустријске продукције (коричење савремених искустава, технологије, и средстава, увођење чистих еколошких технологија)
- развој саобраћајне и комуналне инфраструктуре као основног генератора развоја индустрије;
- развој одређених типова индустрије (прерада пољопривредних производа, израда полупроизвода и производа од дрвета, развој грађевинарства...).

Основни приоритет и главни стратешки правци развоја производно-пословних система и услуга

Генерално, неопходни предуслови за остварење горе наведених циљева односе се на развој и унапређење примарног и секундарног привредног сектора, односно пољопривреде и све више експлоатације угља са дневних копова и индустријске производње као окоснице развоја општине. Развој туризма не може у овом тренутку бити покретач развоја. Терцијарне делатности, и то пре свега трговина, могу бити само један од пратећих сектора привредним пословно-производним системима. Тек са подизањем стопе раста друштвеног доходака створиће се услови за развој друштвене инфраструктуре у насељским центрима.

Структурално стање мреже центара на општини Уб одговара са једне стране логици спонтаног развоја централних функција (концентрација и централитет расте уз главе путне правце и зоне већих густина становништва). Препуштање развоја искључиво тржишној логици, као и супротни став о свеобухватном планирању, воде неуравнотеженом просторном развоју, све до одумирања активности у неким подручјима. Успешан развој привреде у општини захтева и један и други приступ при лоцирању и избору привредних активности и капацитета.

Основни приоритет будућег развоја и организације мреже комерцијалних услужних и производно-пословних центара Општине Уб су:

1. **Идентификација, стимулисање развоја и имплементација нових специјализованих глобално конкурентних центара регионалног значаја** на оптималним локацијама у мрежи општинских насеља у циљу стварања нових полуга економског и просторног развоја општине.

Основни правци будућег развоја и организације мреже комерцијалних услужних и производно-пословних центара Општине Уб су:

1. **Промена структуре мреже услужних и производно-пословних система имплементацијом нове концепције степеновања концентрације и променом централитета** насељских центара и њиховим ефективнијим функционалним међусобним повезивањем у циљу стимулисања децентрализације мреже насеља, и стварања мултифункционалне структуре насеља, ради ублажавања тренда депопулације села,
2. **Стимулисање развоја специјализованих централних услужних или производно пословних активности у структури насељских центара** понаособ, како би се постигла диверсификована понуда активности у систему центара и повећао степен централитета сваког насеља понаособ,
3. **Стимулисање започетих трендова и даљи развој постојећих општих центара у општинским насељима**, у циљу задовољења свакодневних потреба становништва и подизања комфора и квалитета живота у насељима, уз контролисан просторни развој центара;
4. **Унапређење просторно-функционалних карактеристика деловања приватног сектора и циљилног друштва у мрежи управних служби, друштвене и комуналне инфраструктуре** у неасељским центрима, као и на просторима од значаја за функционално повезивање центара у систем.

0.1.2.8. СТАНОВАЊЕ

Циљеви развоја

Примарни циљеви

- Унапређење постојећег стамбеног фонда (обнова, ревитализација, инфраструктурно опремање);
- Модернизација постојећег стамбеног фонда (одржавање, реконструкција, ремоделација, реорганизација);
- Обезбеђење развоја нових појавних облика становања у складу са потребама грађана, јавним и општим вредностима града- насеља.

0.1.2.8.2. Правци развоја

Први развојни правац треба усмерити ка оживљавању, активирању и обнови традиционалних облика живљења и то:

1. Унапређење постојећег стамбеног фонда,
 - унапређење регулационих и грађевинских услова у циљу обезбеђења потреба простора,
 - функционална опслуженост допунским и пратећим садржајима,
 - санација, ревитализација и ремоделација непланских структура:
 - покретање израде планова за санацију и ревитализацију,
 - опремање основном инфраструктуром (улична матрица, електрична енергија, водовод, канализација, ПТТ, гасовод),
 - уређење - озелењавање, ограђивање, поплочавање,
 - преобликовање физичке структуре ради успостављања усклађености са окружењем;
2. Активирање изворних насеља као што су:
 - изворна насеља - засеоци (Врховине, Гвозденовић..);
3. Уређење богатих природно - морфолошких простора за смештај посебних облика живљења као што су:
 - становање уз речне токове,
 - становање уз језера,
 - становање у природном окружењу (брдска, шумска, ...)
 - становање по моделу „хацијенде – газдинства“
 - становање по „викенд моделу“.
4. Оживљавање идентитета и реинтеграције традиционалних у савремене и савремених у традиционалне облике становања.

Други развојни правац становања је развој у функцији пословања и туризма, првенствено уз спортско - рекреативне (хиподром у Врелу, воденица у селу Бргуле, језеро и рибњак у Докмиру..) и манастирске комплексе (Докмир..). У функцији туризма, користили би се постојећи стамбени капацитети - сеоски туризам, и градили би се (континуално са развојем) смештајни капацитети у којима ће "становати" туристи, у оквиру којих се структурирају следећи облици "туристичког становања":

- пансиони, собе за издавање (приватни или државни сектор),
- куће за одмор и рекреацију,
- одмаралишта (ученичка, радничка, омладинска),
- кампови - бунгалови,
- хотелски облици смештаја,
- туристичка насеља.

Трећи развојни правац становања је уважавање тржишне димензије у становању, услед чега долази до преусмерења ка изградњи станова за тржиште у два модела:

1. усмерена тржишна изградња,
2. изградња станова за слободно тржиште.

Оба тржишна модела "стан су третирао као робу" што је захтевало да одговоримо на разноврсну тражњу (економску, социјалну, технолошку), исто толико разноврсном понудом услед чега долази до ширења скале типологије становања на:

- станови за закуп,
- рентијерско становање,
- станови за издавање,
- станови за продају,

Овакав приступ тражи препознавање формирање и управљање стамбеним тржиштем кроз: формирање банке локација парцела за изградњу, усклађивање преференци становника и могућност изградње, увођење финансијског тржишта, управљање грађевинским земљиштем, увођење ренталних облика становања и увођење предузетничке димензије у остварењу стамбене тржишне политике.

Четврти развојни правац становања је у функцији развоја социјалних облика становања (друштвено, дотирано, задружно...):

- социјално друштвени - за незапослене, хендикепиране, бескућнике, социјално неприлагођене,
- социјалне установе (колективни стан), дом или хотели за самце, дом, ђачки дом или интернат, дом за децу и омладину ометену у психофизичком развоју, дом за социјално угрожену децу, дом за пензионере за старе и изнемогле, дом за одрасле инвалиде, манастирски самостан коначи,
- станови за избегла лица,
- државно – општински станови за издавање или давање у закуп и
- задружна изградња станова за заинтересоване категорије становника (пословно,)

Пети развојни правац становања је развој специфичних облика становања:

- ексклузивни - по атракцији локације,
- елитни (за богате слојеве),
- променљивих структура,
- привремених локација.

0.1.2.9. ЈАВНЕ СЛУЖБЕ

ПРИМАРНИ ЦИЉ: ОДРЖИВИ СОЦИЈАЛНИ РАЗВОЈ ПО МЕРИ ЛОКАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

1. ПРОСТОРНА ДИСТРИБУЦИЈА СЕРВИСА ЈАВНИХ СЛУЖБИ У ФУНКЦИЈИ РАВНОПРАВНОГ ОСТВАРИВАЊА ПОТРЕБА ГРАВИТИРАЈУЋЕГ СТАНОВНИШТВА
2. СТВАРАЊЕ УСЛОВА ЗА УЈЕДНАЧАВАЊЕ КВАЛИТЕТА УСЛУГА ЈАВНИХ СЛУЖБИ

Равноправност свих корисника у односу на могућности коришћења сервиса јавних служби треба да се оствари одговарајућом просторном дистрибуцијом објеката, као и уједначавањем квалитета услуга и опремљености објеката.

3. РАЗВОЈ ЈАВНИХ СЛУЖБИ У СКЛАДУ СА ДЕМОГРАФСКИМ, СОЦИЈАЛНИМ, ЕКОНОМСКИМ И ПРОСТОРНИМ СПЕЦИФИЧНОСТИМА ОПШТИНЕ УБ

Планом се предлаже развој јавних служби заснован на принципима одрживог социјалног развоја уз максимално ослањање на локалне специфичности, захтеве, потребе, могућности и ограничења, што је у складу са опште прихваћеним потребама и обавезама укључивања локалне заједнице у креирање сопствене социјалне средине, а

са сврхом достизања оптималног социјалног и животног стандарда, односно интегрисаног и балансираног развоја локалне заједнице општине Уб.

4. РАЗВОЈ ЈАВНИХ СЛУЖБИ У ПРАВЦУ ПОДРЖАВАЊА АДЕКВАТНЕ ФУНКЦИОНАЛНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ И ХИЈЕРАРХИЈЕ НАСЕЉА

Локална заједница треба да обезбеди балансиран развој мреже насеља чиме ће постићи заокруженост и (рационална) самосталност у пружању услуга јавних служби. Ово подразумева и подржавање позитивних трендова развоја руралне средине, односно умањивање разлика између центра општине и периферних/рубних подручја.

5. СТВАРАЊЕ УСЛОВА ЗА УВОЂЕЊЕ НОВИХ ОРГАНИЗАЦИОНИХ И ВЛАСНИЧКИХ АРАНЖМАНА У ДОМЕНУ ЈАВНИХ СЛУЖБИ

Прихватање нових модалитета рада и омогућавање укључења приватне иницијативе у домену појединих служби, у циљу подизања квалитета услуга на бази здравих тржишних односа.

Планирано решење се заснива на следећем принципу и његовој разради:

- Децентрализација основних видова јавних служби на једнак начин, са крајњим циљем учешћа грађана у креирању локалне заједнице у складу са потребама, интересима и могућностима; Главни је критеријум доступности примарним сервисима јавних служби.
- Подстицање концентрације проширених садржаја јавних служби (управа, администрација, култура, информисање) са циљем учвршћивања централитета и атрактивности општинског центра – града Уба.

У Убу:

- Јачање улоге сектора културе и информисања (уз одговарајућу просторну и организациону подршку и увођење тржишних односа, повећање понуде, приватну иницијативу, итд.) са циљем јачања централитета и атрактивности Убе;
- Употпуњавање постојећих стамбених зона одговарајућим садржајима јавних служби;
- Употпуњавање будућих стамбених зона, односно проширења постојећих одговарајућим садржајима јавних служби;
- Учвршћивање и концентрација управно-административних служби, уз увођење нових модалитета рада;
- Истицање и заштита посебних вредности и специјализованих активности
- Јачање средњег образовања у складу са потенцијалима и захтевима привреде и окружења.

У приградским зонама и насељима у првом «прстену» око града Уба:

- Употпуњавање мреже објеката здравства и дечје заштите и стварање услова за одговарајући просторни размештај у периферним деловима града где сада не постоје овакви садржаји;
- Употпуњавање мреже здравствених сервиса у насељима довољне демографске величине;
- подизање квалитета наставе и опремљености мреже и објеката основног образовања;

У осталим насељима вишег хијерархијског нивоа:

- Употпуњавање сервиса здравствене заштите и основног образовања, у складу са демографским и осталим потенцијалима;
- Увођење предшколске наставе у склопу других објеката јавних служби (нпр. школских објеката) где год је то могуће (а у складу са обавезом похађања предшколске наставе за целокупну старосну групу).
У примарним насељима:
- Примена модела колективне опслужености малих насеља без концентрације услуга у једном насељу а са циљем подржавања опстанка и подизања квалитета живљења ове категорије насеља;
- Увођење мобилних видова свих услуга јавних служби за које је то могуће.

Приоритети развоја јавних служби везани су пре свега за:

- Планирана решења насељске мреже са циљем учвршћивања мреже и интегрисаности насеља и побољшања физичке и функционалне повезаности насеља; и
- развој путне мреже и јавног превоза као елементарне подршке квалитетном функционисању ових сервиса.

0.1.2.10. ТУРИЗАМ, РЕКРЕАЦИЈА И СПОРТ

Циљеви и задаци развоја туризма

ОСНОВНИ ЦИЉ: Одрживи развој и јачање туристичке привреде на територији општине Уб подразумева увећање туристичке атрактивности Општине усклађено са очувањем, заштитом и унапређењем посебних природних, предеоних и амбијенталних вредности и непокретних културних добара што се остварује кроз:

- 1. Подстицање и обезбеђивање услова за развој различитих облика туризма на територији општине Уб**
 - Успостављање система заокружене туристичке понуде на територији Општине,
 - Формирање и диверзификација идентитета туристичких центара и зона унутар Општине, засновано на природним вредностима и/или културно-историјском наслеђу,
 - Развој различитих и специфичних облика смештајних капацитета (стационарни и привремени, за различите категорије туриста, за различите видове туризма – спортско-рекреативни, сеоски, транзитни, еко, омладински ...),
 - Обезбеђење богате и сложене структуре различитих простора за рекреацију (за различите категорије корисника, различите нивое и интензитет коришћења ...),
 - Подстицање различитих облика инвестирања у пројектовање, реализацију и одржавање рекреативних простора и спортских објеката,
 - Туристичко и комунално опремање села,
 - Развој специфичних (еколошких, етно, ...) програма угоститељства, услуга и производње, афирмација локалне и традиционалне производње и угоститељства, развој еколошке пољопривреде.
- 2. Унапређење квалитета туристичке понуде на територији општине Уб**
 - Обезбеђење богате понуде различитих туристичко-рекреативних програма и садржаја (културни, едукативни, забавни, спортско рекреативни...).
 - Развој пратећих традиционалних културно-забавних садржаја и програма, специфичних манифестација (везаних за село, природне целине, културне специфичности, зависно од локације),

- Унапређење (уређење и опремање) постојећих простора намењених рекреацији и туризму,
- Уређење нових простора намењених рекреацији и туризму.
- Обезбеђење континуитета у функционалном и просторном повезивању туристичко-рекреативних садржаја и простора,
- Формирање информативних пунктова,
- развој саобраћајне инфраструктуре у циљу повећања доступности туристичко-рекреативних садржаја.

3. Развој целогодишње туристичке понуде

- Развој специфичних сезонских туристичко-рекреативних простора, садржаја и програма којима се истичу погодности боравка у различитим сезонама (природна, културна, економска разноликост) као и оних који омогућавају целогодишње коришћење,
- Обезбеђење пратећих садржаја туризма (трговина, услуге) у току целе године у туристички атрактивним подручјима,
- Подстицање развоја туристичких подручја са најповољнијим могућностима за максимално продужење туристичке сезоне.

4. Заштита и афирмација простора посебних еколошких, културно-историјских и естетских вредности

- Организација, уређивање и коришћење простора за различите облике туризма и рекреације у складу са мерама заштите животне средине, природне и културне баштине.
- Развој рекреативно-едукативних програма којима се афирмишу природне и створене вредности подручја.
- Презентација објеката и целина од културног и историјског значаја, уз предузимање неопходних мера за уређивање њихове околине.

0.1.2.10.2. Циљеви и задаци развоја рекреације и спорта

ОСНОВНИ ЦИЉ: Обезбеђење услова за задовољавање рекреативних потреба свих становника општине Уб усклађено са очувањем, заштитом и унапређењем природних, предеоних и амбијенталних вредности и непокретних културних добара:

1. Обезбеђење адекватне квалитативне и квантитативне заступљености рекреативних садржаја и простора свим становницима на територији општине Уб

- Обезбеђење минимума рекреативних садржаја и простора свим становницима Општине на пешачкој дистанци,
- Обезбеђење богате и сложене структуре различитих простора за рекреацију - различитих начина и степена рекреативног коришћења и уређивања,
- Очување и унапређење квалитета уређености и опремљености постојећих рекреативних простора,
- Усмеравање развоја нових спортско-рекреативних објеката ка рационалном коришћењу просторних ресурса (двојно коришћење ресурса са школама, активирање простора домова културе),
- Систематизовање рекреативних потреба становника и подстицање учешћа локалне заједнице у планирању, пројектовању, реализацији и одржавању рекреативних простора,
- Подстицање различитих облика инвестирања у пројектовање, реализацију и одржавање рекреативних простора и спортских објеката.

2. Обезбеђење богате понуде различитих рекреативних садржаја и простора у и ван насеља свим становницима на територији општине Уб

- уређивање излетишта,
- уређење купалишта,
- уређење обала водотока за рекреативно коришћење,

- уређење простора за лов и риболов,
 - уређење културно-историјских целина и споменика,
 - уређење центара слободног времена као полифункционалних целина са концентрацијом различитих рекреативних садржаја,
 - уређење спортских и еко кампова, простора за школе, радионице и ликовне и научне колоније.
- 3. Обезбеђење адекватне доступности рекреативних садржаја и простора свим становницима на територији општине Уб. Обезбеђење приступачности рекреативних простора на пешачким дистанцама што ширем кругу корисника.**
- Обезбеђење континуитета у функционалном и просторном повезивању рекреативних простора,
 - Лоцирање рекреативних простора на територији општине Уб условити квалитетом: одвијања садржаја рекреације, искоришћености рекреативног потенцијала простора, остваривања функционално-просторних међуодноса и унапређивања квалитета животне средине.
- 4. Заштита и афирмације простора посебних еколошких, културно-историјских и естетских вредности**
- Коришћење својства природних предела општине Уб као полазне основе у стварању, развоју и вредновању функционално–просторних мрежа рекреативних простора,
 - Одговарајуће коришћење и уређивање отворених простора у рекреативне сврхе усклађено са мерама заштите природе и пејзажа. Карактер простора за рекреацију-начин и степен уређивања и опремања - заснивати на врсти рекреативних активности и садржаја и начинима њиховог одвијања у зависности од потреба и захтева њихових корисника, степена очувања и начина и мера унапређивања природних и створених вредности,
 - Усмеравање развоја нових спортско-рекреативних центара и објеката ка активирању и рационалном коришћењу природних ресурса (шуме, реке, историјски локалитети) за различите облике рекреације, уз максималну примену критеријума за заштиту и очување природе, природне и културне баштине и животне средине.

0.1.2.11. КОМУНИКАЦИЈЕ И САОБРАЋАЈ

Основни циљ развоја саобраћајно-транспортног система предметним Планом је обезбеђење саобраћајних услова за демографски опоравак на основу одрживог економског, социјалног и културног развоја формулисаног Просторним планом Републике Србије (Сл. гл. РС бр. 13/96), кроз:

- Побољшање просторне организације саобраћајног и транспортног система, повећањем квалитета релације простор-време на територији Плана, и побољшањем временске компоненте у тој релацији, путем побољшања постојећих и стварања нових комуникацијских могућности, као што су ревитализација и модернизација постојећих државних путева;
- Модернизацију општинских и некатегорисаних путева између насеља и околног гравитационог подручја;
- Обезбеђење већег степена ефикасности, рационалности и економичности у транспорту људи и добара, стварањем услова за одвијање саобраћаја са већим нионом безбедности, већим брзинама кретања, краћим временом путовања итд.
- Резервацију и заштиту простора за побољшање локалних елемената саобраћајне инфраструктуре;

- Развој саобраћајне инфраструктуре, као основног чиниоца просторне организације, тако да се омогући висок ниво услуге путничког превоза путем добро организованог јавног превоза путника, робе и добара, оптимизирањем времена путовања и сл.
- Остварење мреже линија јавног превоза путника која омогућава и подстиче планирану организацију насеобинског система;
- Повећање укупне мобилности становништва са релативним повећањем броја путовања у границама гравитационих зона појединих централних насеља;
- Побољшање укупног нивоа услуге саобраћајног и транспортног система са побољшањем одговарајућих техничких елемената саобраћајне инфраструктуре са посебним освртима на негативне утицаје саобраћаја на друге подсистеме и животну средину;
- Просторна повезаност Уба са суседним општинама, регионом и целом Републиком Србијом

У складу са тим треба и развијати саобраћајну инфраструктуру у друмском саобраћају како реконструкцијом постојеће мреже саобраћајница, тако и допуњавањем мреже изградњом нових саобраћајница. Изградњу нових путева потребно је радити на коридорима постојећих путева, уз побољшање геометријских и експлоатационих карактеристика, чиме се подиже ниво услуге путева, а при том се штити простор од трасирања нових коридора.

Утицај друмског превоза робе и путника у саобраћајном систему Општине Уб је доминантан. Како сваки систем подлеже оцењивању и преиспитивању функционалности, већ деценијама се и за овај вид превоза постављају захтеви за повећањем економичности, ефикасности, безбедности, поузданости и смањење штетног утицаја по околину. На микро нивоу, у локалним оквирима по упрошћеном моделу човек-околина односно човек-пут-возило, у инфраструктурном сегменту постоје тежње да се:

- оствари висока функционалност постојеће мреже која постојећим габаритом задовољава потребе транзитних и домицилних корисника али која незадовољавајућим стањем доноси економско оптерећење корисника (повећани трошкови горива, одржавања возила, дужи временски период проведен у путовању) и шире друштвене заједнице (неблаговремене интервенције на инфраструктури доносе увећање трошкова отклањања недостатака, интервенције трају дуже, ометају и успоравају уобичајено функционисање саобраћаја),
- обезбеди подједнака приступачност свих насеља у Општини Уб, као један од предуслова успоравања миграција из руралних у урбану средину,
- елиминира фактор стање пута као узрок саобраћајних незгода,
- обезбеди непроменљивост услова експлоатације пута у свим годишњим добима, и
- обједињавањем осталих фактора створи еколошки прихватљивији амбијент за Општину Уб са мање штетних утицаја на околину који се јављају као последица друмског превоза (смањење емитованих количина издувних гасова, прашине, буке и осталих штетних материја).

На макро плану, јачање инфраструктурних веза Општине са мрежом државних путева првог и другог реда може да постане фактор од утицаја за активирање производних потенцијала Општине.

0.1.2.12. ИНФРАСТРУКТУРА

ЦИЉЕВИ РАЗВОЈА ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

Основни циљеви развоја електроенергетске инфраструктуре за плански период до 2025 год. су:

- реконструкција постојећих електроенергетских објеката;

- изградња нових електроенергетских објеката, којима ће се задовољити будуће потребе потрошње електричне енергије и повећати поузданост напајања, кроз замену дотрајалих објеката и израдом резервних праваца напајања.

ГАСИФИКАЦИЈА - ЦИЉЕВИ РАЗВОЈА

Циљеви

На територији општине Уб није изграђена примарна, ни дистрибутивна гасоводна мрежа што чини ограничење у снабдевању потрошача јефтиним и еколошки чистом енергијом.

Основни циљ стратегије развоја и примене природног гаса, на подручју општине Уб је задовољење потреба индустријских центара, центара мале привреде, установа образовања, здравствених установа, туристичких установа, јавних објеката и домаћинстава (свих потрошача на подручју општине) ефикасним снабдевањем природним гасом као најквалитетнијим примарним енергентом, уз рационалну употребу, ради спречавања депопулације насеља и омогућавања дисперзије привредног развоја.

Енергетски потенцијал гасоводног система омогућава развој свих индустријских грана, интензивнији развој пољопривреде у зимским месецима, примену у туристичким и комерцијалним садржајима, као и у домаћинствима за загревање просторија, санитарне воде и спремање хране.

ЕЛЕКТРОНСКА КОМУНИКАЦИОНА И ПТТ ИНФРАСТРУКТУРА

Циљеви и опредељења

Према критеријуму по коме се сматра да је 45 инсталираних телефонских прикључака на 100 становника подручје телекомуникационо добро развијено, у планском периоду, неопходно је извршити замену свих комутационих и преносних система као и изградњу нових, на предметном подручју, мултисервисним приступним чворовима (MSAN), довољног инсталираног капацитета да минимално задовољи поменути критеријум.

Одабир локација за постављање мултисервисних приступних чворова (MSAN), било као постојеће или нове локације, радити по критеријуму да дужина претплатничке петље до најудаљених корисника не буде већа од 1,5 km.

Паралелно са проширењем комутационе опреме потребно је проширење и преносног система по постојећем оптичком каблу на релацији Уб – Ваљево као и проширење месне телефонске мреже у Убу.

Проширење фиксне месне телефонске мреже треба вршити кроз: **1)** проширење кабловске канализације; **2)** проширење и изградњу нових кабловских подручја са изводима ТТ стубићима и подземном разводном мрежом; **3)** полагање цеви малог пречника због перспективног удубавања оптичких каблова.

Циљеви развоја телекомуникационе и ПТТ инфраструктуре:

- Проширења мреже кабловских окана и канализационих цеви ради боље доступности ТТ мреже до свих делова предметне територије, у циљу пружања ширег дијапазона телекомуникационих услуга;
- Проширења постојеће и доградње нове месне мреже кабловима типа ТК 59, са прерадом свих надземних извода са ТТ стубићима и израдом подземне разводне мреже до сваког корисника појединачно;
- Приликом израде нове разводне ТТ мреже потребно је положити и цеви малог пречника за перспективно удубавање оптичких каблова.

ВОДОПРИВРЕДНА ИНФРАСТРУКТУРА

Циљеви развоја водопривредне инфраструктуре

Планирано решење коришћења и заштите вода

Изградњом водопривредне инфраструктуре, треба да се створе услови за ефикасну заштиту земљишта од бујица и ерозије, за водоснабдевање становништва и привреде, као и за прикупљање, одвођење и пречишћавање отпадних и атмосферских вода.

Основни предуслов за уређење, коришћење и заштиту водотокова је реализација мањих акумулација за уређење водних режима. Овим акумулацијама се смањује поплавни талас за низводно подручје, а знатно се побољшава маловодни режим планским испуштањем воде у маловођу.

У циљу заштите воде, изворишта и водопривредних објеката који се користе за водоснабдевање градског насеља Уб треба заштитити од њиховог намерног или случајног загађења или неког другог штетног дејства која могу неповољно утицати на здравствену исправност или издашност изворишта, а у складу са важећим законским прописима, одређене су зоне санитарне заштите.

Приликом експлоатације угљених наслага на површинском копу «Тамнава – западно поље», изграђени су подински бунари за спуштање нивоа подземних вода испод нивоа копа угљених руда, а капацитет ових бунара је око 100 l/sec. воде, која се на новоизграђеном филтерском постројењу у Каленићу пречишћава за потребе водоснабдевања околних насеља: Бргуле, Каленић, Лисо Поље, Радљево, Стубленица, Шарбани и Паљуви у општини Уб, као и Скобаљ и Мали Борак у општини Лајковац.

На овај начин се обезбеђује вода за потрошаче ових сеоских насеља чији бунари постепено пресушују јер се експлоатацијом угља снижава природни ниво подземних вода у овим насељима, што би довело до несагледивих еколошких и егзистенцијалних проблема становницима ових насеља, да није изграђен водоводни систем Каленић – Радљево.

Заштита од плављења приобалног земљишта се разрешава путем регулационих радова у речним коритима довођењем истих у стање да могу пропустити рачунске велике воде $Q_{2\%}$ (повратне појаве једанпут у педесет година), настале након великих киша и наглог топљења снега, као и смањењем поплавног таласа изградњом акумулација на узводном делу водотокова. Према урађеним пројектима, изведени су делимично регулациони радови на рекама Тамнава и Уб, али још увек у недовољној мери да заштите више хектара плодног пољопривредног земљишта, као и већи број насеља. На реци Кладници је изграђена акумулација у Паљувима, али је неопходно да се изгради и акумулација у Радљеву и да се црпном станицом акумулиране воде реке Кладнице пребаце у суседни слив Пљоштанице, како би се извршила заштита од плављења површинског копа «Тамнава – западно поље». Овом новом акумулацијом прихватиле би се и воде слива Дубоког потока, у складу са етапама напредовања рударских радова.

Изградња брана и стварање акумулација представља најефикасније објекте за побољшање режима вода, јер врше регулацију вода и могу својом ретензијом једновремено да смањују штетне последице поплавних таласа, а да повећају корисне воде – нарочито у критичним, сушним периодима, који су веома изражени на подручју општине Уб.

Заштита од бујица и ерозије је активност којој се мора посветити посебна пажња, јер спровођење тих мера штити земљиште од деградације и побољшава стање већ деградираних површина.

Потребно је доградити овај систем и довести воду до постојеће филтер станице у Такову, чиме би се знатно повећао капацитет водоснабдевања. Изградњом акумулације «Памбуковица» би се повећао капацитет водоснабдевања, уз изградњу филтерског постројења «Радуша».

Регионални водосистем «Стубо - Ровни» на реци Јабланици код Ваљева, је делимично планиран и за водоснабдевање општине Уб (са око 10% капацитета односно око 80 l/sec).

Једно од кључних ограничења за развој општине су доста оскудни водни ресурси и изразито велика временска неравномерност водних режима, а посебно су неповољни режими малих вода, доста дугог трајања, који су кључно ограничење за све видове коришћења вода. Да би се воде тих релативно малих водотокова могле да уреде, користе и ефикасно штите, потребне су акумулације. Међутим, због топографских, урбаних и других околности јако су сужене могућности за њихову реализацију, што знатно релативизује и онако оскудне водне ресурсе општине Уб. То намеће услове и ограничења за све остале компоненте развоја.

Водоводни систем ће се развијати у све напрегнутијим условима, а због малих могућности повећања капацитета локалних изворишта прихватљивог квалитета воде, већина насеља у општини Уб мора бити повезана са водоводним системом Уба, што систем чини разуђенијим и скупљим за развој и одржавање.

На подручју општине треба развијати капацитете само «чистих» индустријских постројења, са вишим степеном финализације, са малим специфичним утросцима воде по јединици производа и са малим ефлуентним оптерећењима, које се отклања у самом предузећу, пречишћавањем отпадних вода и рецикулацијом у технолошком процесу.

Градити системе за наводњавање, са коришћењем локалних изворишта и то само за наводњавање високовредних плантажних култура применом рационалних метода наводњавања типа «кап по кап».

Због неравномерних протока, заштита водених и приобалних екосистема је отежана и захтева реализацију објеката (малих акумулација) за уређење водних режима. Потребно је заштитити све потенцијалне локације на којима се могу реализовати мале акумулације, како се непланском изградњом ти простори не би запоседали другим садржајима, који се могу градити и на другим местима.

Због бујичних режима већег броја притока на подручју општине, заштита од поплава је отежана и захтева спровођење организационих и хидротехничких мера. Веома су важне организационе мере, које захтевају спровођење стриктне забране грађења у плавним зонама. Пројекти регулације и заштите од поплава су скупи и сложени, јер захтевају регулисана корита сложених пресека, са великим односима габарита минор и мајор корита, како би се остварила заштита од поплава и еколошки и урбано пожељан континуитет речних акваторија у периоду маловођа.

0.1.2.13. ЗАШТИТА И УНАПРЕЂЕЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

0.1.2.13.1. Циљеви Програма за праћење стања животне средине:

- обезбеђивање мониторинга,
- дефинисање садржаја и начина вршења мониторинга,
- одређивање овлашћене организације за мониторинг,
- дефинисање мониторинга загађивача,
- успостављање информационог система, дефинисање начина презентације података и вођење јединственог - интегралног катастра загађивача,
- увођење обавезе извештавања о стању животне средине, према прописаном садржају Извештаја о стању животне средине;

На основу просторног обухвата Плана и могућих загађења, мониторинг се, односи на следеће показатеље:

- мерење имисије и емисије у циљу праћења квалитета и степена загађености ваздуха, утицаја на здравље становништва и животну средину;
- контролу и праћење квалитета вода (површинских, подземних, изворишта водоснабдевања);
- зонирање и постављање мерних места за праћење буке;
- успостављање контроле опасних и штетних материја и отпада свих врста;
- сталну урбанистичку и грађевинску контролу планирања и реализације пројеката, објеката, делатности и активности у простору;

Законски оквир

Систем праћења стања животне средине (ваздух, вода, земљиште, отпадне материје, опасне и штетне материје, бука) успостављен је правним оквиром:

- Закон о заштити животне средине („Сл. гласник РС”, бр. 135/04);
- Закон о Стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр. 135/04);
- Закон о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр. 135/04);
- Закон о планирању и изградњи („Сл. гласник РС”, бр. 47/03 и 34/06);
- Закон о геолошким истраживањима („Сл. гласник РС”, бр. 44/95);
- Закон о јединственом начину утврђивања, евидентирања и прикупљања података о резервама минералних сировина и подземних вода и о билнсу тих резерви („Сл. лист СФРЈ”, бр. 53/77, 24/86, 17/90);
- Закон о водама („Сл. гласник РС”, бр. 46/91, 53/93, 48/94 и 54/96);
- Закон о јавним путевима („Сл. гласник РС”, бр. 101/05);
- Закон о поступању са отпадним материјама („Сл. гласник РС”, бр. 25/96, 26/96 и 101/05);
- Закон о заштити од пожара („Сл. гласник РС”, бр. 37/88, 37/89, 53/93, 67/93, 92/93 и 48/94);
- Правилник о критеријумима на основу којих се одређује потенцијалност подручја у погледу проналажења минералних сировина („Сл. гласник РС”, бр. 51/96);
- Правилник о класификацији и категоризацији резерви подземних вода и вођењу евиденције о њима („Сл. лист СФРЈ”, бр. 34/79);
- Правилник о квалитету природне минералне воде („Сл. лист СФРЈ”, бр. 45/93);
- Правилник о хигијенској исправности воде за пиће („Сл. лист СФРЈ”, бр. 45/93);
- Правилник о опасним материјама у водама („Сл. гласник РС”, бр. 31/82);
- Правилник о начину одређивања и одржавања зона и појасева санитарне заштите објеката за снабдевање водом за пиће („Сл. гласник РС”, бр. 33/78);
- Правилник о граничним вредностима, методама мерења имисије, критеријумима за успостављање мерних места, евиденцији података („Сл. гласник РС”, бр. 54/92, 30/99 и 19/2006);
- Правилник о граничним вредностима мерења емисије, начину и роковима мерења и евиденције података („Сл. гласник РС”, бр. 54/92);
- Правилник о методологији за процену опасности од хемијског удеса и од загађивања животне средине, мерама припреме и мерама за отклањање последица („Сл. гласник РС”, бр. 60/94 и 63/94);
- Правилник о дозвољеном нивоу буке у животној средини („Сл. гласник РС”, бр. 34/92);
- Правилник о поступању са отпаcima који имају својство опасних материја („Сл. гласник РС”, бр. 12/95);
- Уредба о категоризацији водотокова („Сл. гласник РС”, бр. 5/68);
- Уредба о класификацији вода („Сл. гласник РС”, бр. 5/68).
- Закон о заштити природе («Сл. гласник РС», бр. 36/09; 88/2010; 91/2010)
- Закон о дивљачи и ловству («Сл. гласник РС», бр. 18/10)
- Правилник о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива («Сл. гласник РС», бр. 5/10)

0.1.2.14. ЗАШТИТА КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА

Циљеви и задаци развоја културног наслеђа у општини Уб

Културно наслеђе као необновљив ресурс мора бити сачувано и за будуће генерације. Оно је физичка манифестација културних и друштвених процеса на датом подручју. Зато је заштита, како материјалног, тако и нематеријалног наслеђа приоритет даљег планирања развоја.

Главни циљ: Максимално искоришћење и унапређење потенцијала културног наслеђа у циљу културног и економског развоја Општине Уб.

- 1) Максимално искоришћење и унапређење потенцијала културног наслеђа у циљу културног и економског развоја општине Уб.
- 2) Прикупљање и систематизација података о појединачним споменицима културе и подручју.
- 3) Утврђивање физичког стања споменика културе и потребе за превентивном заштитом.
- 4) Израда плана превентивне заштите.
- 5) Валоризација културног наслеђа и одређивање услова даљих интервенција и коришћења.
- 6) Одређивање критеријума за очување вредности и значаја културног наслеђа.
- 7) Враћање у првобитно стање споменике културе чије је карактер измењен и чија су споменичка својства и вредности нарушене.
- 8) Спровођење правних и техничких мера заштите над непокретним културним добрима.
- 9) Унапређење потенцијала културног наслеђа општине Уб.
- 10) Унапређење интерпретације културног наслеђа.
- 11) Развој културног туризма.
- 12) Подстицати унапређење физичке структуре и инфраструктуре на локалитетима и у околини локалитета културних добара.
 - 13) Археолошке локалитете функционално и визуелно укључити у амбијент у коме се налазе.

Предуслови реализације циљева и задатака развоја културног наслеђа општине Уб

Претпоставка сваког даљег рада на заштити, конзервацији, ревитализацији и развоју потенцијала културног наслеђа у општини Уб јесу следеће активности:

- 1) **Обављање неопходних истраживања и прикупљања документације** о културном наслеђу у општини Уб.
- 2) **Валоризација и категоризација** непокретних културних добара – непокретних културних добара и археолошких локалитета – а које су до сад само евидентирани.
- 3) **Прирема предлога за упис у регистар нових споменика културе**. То подразумева идентификацију нових културних добара и њихово систематско истраживање са циљем укључивања у програм правне заштите.
- 4) **Дефинисање услова и мера заштите појединачних споменика културе** од надлежног Завода за заштиту споменика културе у Ваљеву. То се односи на сваки евидентиран и класификовани споменике културе и археолошки локалитет.

0.2. ИЗВОД ИЗ ТЕКСТУАЛНОГ ДЕЛА УСВОЈЕНОГ КОНЦЕПТА ПЛАНА

Опште планирано решење развоја општине

Опште планирано решење развоја општине Уб заснива се на неколико кључних принципа који су одредили основ за просторну дистрибуцију активности:

- Интегрални приступ планирању развоја,
- Принципи одрживог развоја,
- Полицентричност,
- Децентрализација,
- Очување природних ресурса.

Генерално, развој општине треба да буде ослоњен на мултифункционални интегрални развој, који уважава пре свега природне и демографске потенцијале и ограничења. Примењују се начела одрживог развоја као основа за балансирани, децентрализовани развој локалне заједнице са тежњом да се минимизирају конфликти између сектора производње са једне стране, и прородних ресурса, туризма и пољопривреде са друге стране.

Посматрано у ширем окружењу, планским активностима општина Уб треба да освоји место у регионалном и ширем окружењу, коришћењем компаративних предности које општину издвајају и чине је јединственом.

Локално посматрано, окосницу развоја и даље представљају експлоатација угља, развој дисперзованих привредних зона, линеарно концентрисаних око државних путева 1. и 2. реда, развој пољопривреде уз подршку развојем туризма и других привредних грана. Развој ових грана истовремено дају основ за већу запосленост и животни стандард становништва. Пољопривреда је привредна грана која такође има перспективу интензивирања обзиром на компаративне предности територије, посебно имајући у виду релативно повољно стање животне средине.

Источни део територије општине Уб развијаче се у складу са динамиком експлоатације угља, што ће бити праћено развојем насеља и пратећих функција и довести до промена у структури мреже насеља и демографским токовима. Доминантни развој очекује се дуж саобраћајне трансферзале где се Планом омогућава развој привредних зона са циљем привлачења корисника са територије општине, региона и шире, стварањем повољних просторних и функционалних услова.

Развој туризма као пратеће привредне гране ослониће се на компаративне предности подручја општине везане за развој спортског, културног, еко- и етно туризма.

Иако демографски потенцијал не даје добру основу за развој посматрано дугорочно, планирано решење дефинише правце и одреднице развоја како би се негативни ефекти демографског развоја умањили. Да би се компаративне предности општине искористиле на најбољи могући начин, потребно је да се обезбеди оптимална саобраћајна повезаност и приступачност насеља општине. Највиши ниво услуге опслуживања подручја општине постиже се стварањем мреже радијалних и лонгитудиналних праваца, формирањем целовите примарне путне мреже државних и општинских путева, како путева на територији саме општине, тако и свих транзитних праваца.

У циљу развоја мреже насеља, планска претпоставка фаворизује полицентрични развој који се ослања пре свега на општински центар а потом и на насеља – сеоске центре, који већ представљају мини - нуклеусе концентрације урбаних функција. У том смислу, у ослонац је у насељима више позиције у хијерархији насеља – Бањани, Памбуковица и Докмир, као и насеља дуж саобраћајног правца север – југ – Црвена Јабuka и Милорци. Повољном и равномерном дисперзијом урбаних функција у овим насељима обезбедиће се шанса за опстанак малих насеља- секундарних и примарних насеља на територији општине, која ће, упућеношћу на ове

општинске мини центре и колективном опслуженошћу малих насеља добити своју развојну шансу. Функције које би требало да овакву концепцију подрже су пре свега поједини видови јавних служби (пре свега здравствене услуге, образовни и верски објекти, као и дечја заштита). Модел колективне опслужености малих насеља добио је своју потврду валидности у другим земљама и сврсисходно је применити га на подручју општине Уб.

Детаљније, планирано решење развоја услужних и пословно – производних система ослања се на развој насељских комерцијалних централних функција и то по основу повећања концентрације већ развијених централних функција и развоја активности које максимизирају коришћење привредних и природних ресурса који су тренутно у експлоатацији.

Основне одреднице и приступи развоја сектора од виталног значаја за развој општине заснивају се на: развоју града Уба као комерцијално услужног центра локалног/регионалног значаја, развоју подручја за време и после експлоатације угља (Радљево, Каленић, Стубленица и Паљуви), специјализованог пословно производног центра у области производње грађевинског материјала, специјализованог пословно производног центра у области производње и прераде пољопривредних производа и напоскон развоју специфичних пословно – производних кластера за експлоатацију минералних сировина, као и оних у домену трговине и услуга. Пратеће овим водећим секторима је развој и умрежавање туристички атрактивних локалитета у сврху развоја специјализованих спортских и едукативно-културних центара, развоју специјализованог центра за рурални туризам и породични одмор, и сл.

Развој становања предвиђен је да прати развој осталих примарних грана развоја, пре свега развој мреже насеља, промене у структури мреже насеља због пресељења поједних насеља, привреде – производње и туризма. У том смислу, планирано решење подржава заокруживање постојећих насеља у границама постојећег грађевинског подручја уз његово повећање до око 10%, уз проширење понуде малих привредних зона компатибилних функцији становања унутар граница грађевинских подручја насеља а која се наслањају на државне и општинске путеве.

1.0. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

1.1. Заштита, уређење, коришћење и развој природних система и ресурса.

1.1.1. Пољопривредно земљиште.

Продуктивне површине

На подручју општине Уб предвиђа се развој у коме ће се остваривати значајне измене у коришћењу укупно расположивих површина. У оквиру даљег развоја овог подручја опредељено је коришћење расположивих резерви лигнитских угљева и неметаличних минералних сировина, даље изградња и коришћење инфраструктурних, привредних и других објеката и даља изградња и унапређивање насеља и инфраструктуре насеља.

Под утицајем и у оквиру опредељеног планираног решења развоја подручја, оствариваће се измене и структура коришћења расположивих површина у правцу смањивања продуктивних површина и у истом обиму повећање површина за друге намене.

У датом планираном решењу просторног развоја, у коме су изражене потребе за наглашеним изменама, структура расположивих површина предвиђа се према табели:

Планирана пројекција основне структуре површина:

		Постојеће стање		Планирано стање	Год.
	Основна намена	ха	%	ха	%
1.	Пољопривредне површине	37.650	82,5	34.675	76,0
2.	Шумске површине	5.744	112,6	6.394	14 ,0
3.	Продуктивне површине	43.394	95,1	41,066	90,0
4.	Неплодне површине	2.255	4,9	4.583	10,0
5.	Укупне површине	45.649	100,00	45.649	100,0

У датом планираном решењу просторног развоја и извршеним потребама за превођење пољопривредних и укупних продуктивних површина за друге намене усмераваће се коришћење укупно расположивих површина у правцима:

- рационалног коришћења укупног простора и у оквиру тога што успореније и мање смањивање пољопривредних и укупно продуктивних површина,
- унапређивање просторне, функционалне организованости и коришћењасвих расположивих површина производних и непроизводних намена.

Према изложеном програму укупне продуктивне површине смањиле би се до краја планског периода за 2.328 ха (после изградње аутопута Београд - Јужни Јадран треба урадити и посебну студију о утицају ове саобраћајнице на пољопривредна земљишта) и за толико би се повећале површине у категорији неплодних површина.

Смањивање продуктивних површина земљишта условљава планирано решење укупног просторног и привредног развоја у коме се предвиђа повећавање површине за следеће намене:

- површинско коришћење лигнитских угљева и развој производње електроенергије,
- површинско коришћење и развој прераде неметалних минералних сировина,

- изградња саобраћајне и друге инфраструктуре,
- изградња насеља са пратећом инфраструктуром,
- изградња и коришћење привредних и других објеката у оквиру укупног друштвеног развоја.

С обзиром на просторне потребе мењања намене расположивих површина, предвиђа се значајније смањивање продуктивних површина, до краја планског периода, у катастарским општинама:

Каленић	Радљево	Паљуви	Уб	Докир	Стублени ца	Бргуле	Памбуко вица	Руклада	Шарбане	Мургаш	Слатина	Лисо Поље	Црвена Јабuka	Совљак	Трњаци
848 ха	44	191	138	128	119	95	73	64	44	53	41	37	25	22	17

У осталим насељима предвиђају се знатно мање промене у структури коришћења расположивих површина земљишта.

У оквиру предвиђених промена у структури коришћења укупног простора предвиђа се смањивање пољопривредних површина за 2.978 ха од чега за површинско коришћење рудних, минералних резерви и за изградњу простора 2.328 ха и за повећавање шумовитости подручја 650ха.

У предвиђеном процесу изграђене примене у структури коришћења укупно расположивих површина тежиће се, усмеравати и остваривати што је могуће рационалније и продуктивније коришћење свих расположивих површина и због тога спроводиће се мере за унапређивање организованости пољопривредних и других површина од којих се истичу: комасација површина и рејонизација пољопривредних и укупних површина, доношење и спровођење планова посебне намене, друге мере и активности које доприносе унапређивању организације коришћења пољопривредних и укупно расположивих површина.

Обзиром да ће се на подручју општине Уб знатне исказане површине користити за површинску експлоатацију лигнитских угљева и посебно минералних, неметалних сировина, у том процесу мењања намене коришћења површина треба обезбедити, организовати и остваривати:

- Техничку рекултивацију површина са којих су искоришћене резерве лигнитских угљева или неметалних минералних сировина,
- Биолошку рекултивацију ових површина.

Овим радовима и мерама омогућиће се продуктивно коришћење ових површина, према њиховим производним и другим природним и створеним условима и својствима.

Програми, мере и активности за унапређивање коришћења расположивих површина опредељиваће се посебним пројектима, програмима и плановима изграђивања и коришћења појединих делова простора, средњорочним и годишњим плановима и програма развоја предузећа и средњорочним и годишњим плановима друштвеног развоја подручја општине Уб.

Истиче се значај и потреба планског усмеравања и организовања целокупног просторног и друштвеног развоја и у оквиру тога планско усклађено усмеравање коришћења расположивих продуктивних површина и укупног простора подручја општине Уб.

Непродуктивне површине

За подручје општине Уб у наредном планском периоду биће карактеристичне велике просторне «структуралне» промене као последица експлоатације угља. Отварањем новог копа «Радљево» капацитета око 18×10^6 тона угља годишње и наставком радова на копу «Тамнава западно поље» капацитета око 12×10^6 тона, територија општине Уб биће један од највећих произвођача енергетских сировина у земљи. У билансним резервама РЕИК-а «Колубара» око 30% лигнита налази се на простору општине Уб.

У периоду пуне експлоатације, негде при крају планског периода, према расположивим подацима, годишњи биланс откривке у општини Уб на отвореним коповима износиће приближно $50 \times 10^6 \text{ m}^3$ јаловине, што обзиром на познате карактеристике рудоносних слојева значи, да ће се за потребе ширења копова трошити између 100 и 150 ха продуктивног земљишта годишње.

Прибављање земљишта за потребе рударских активности обавља се у складу са Законом и пропозицијама Просторног плана подручја експлоатације Колубарског лигнитског басена на основу одговарајућег урбанистичког плана. По завршетку рударских радова укупне деградирани површине биће рекултивисане у складу са одговарајућим програмима рекултивације и ремедијације.

Под овако дефинисаним условима укупне непродуктивне површине општине Уб, на крају планског периода, порасле би са 2.255 ха на 4.583 ха и у укупној површини учешће би им се повећало на 10%, па би били створени предуслови и успостављени механизми да се укупне непродуктивне површине смањују до завршетка експлоатације угља на овом подручју.

Поред површинских копова угља значајне продуктивне површине (претежно су то земљишта I и II бонитетне класе) «заузеће се» због припрема за изградњу нове трасе аутопута Београд - Јужни Јадран, која ће у дужини од око 15 km, пролазити кроз подручје општине Уб. Аутопут улази на територију општине Уб код Бргула, наставља преко Црвене Јабукe и Стубленице до Руклада, где излази на територију Лајковац, па преко садашњег магистралног пута Ваљево - Лајковац наставља долином Колубаре и Пепељевца, да би долином реке Љиг продужио кроз општину Љиг, даље према Горњем Милановцу.

Експлоатацијом пескова, глина и техничког камена неће се повећавати непродуктивне површине јер ће се већ у планском периоду успоставити механизам да се и на овим коповима за сваки хектар деградираниог земљишта рекултивише хектар раније експлоатисаног простора.

Процесом усмереног, планског уређења насеља полуразбијена села ће се трансформисати у насеља збијеног типа и на тај начин биће активирани значајне површине непродуктивног земљишта. Процес консолидације села усмераваће се доношењем урбанистичких планова, а реализацију ће знатно убрзати ширење копова у источном делу општине.

Индустријски капацитети лоцираће се у општинском центру, у насељу Уб, а комплекс електрана - топлана «Колубара Б» градиће се у Каленићу на граници општина Уб, Обреновац и Лајковац.

Експлоатација угља и промена у намени површина

Учешће непродуктивних у укупним површинама општине Уб, знатно ће се повећати обзиром на велике просторне структуралне промене планиране на овом подручју које ће бити последица експлоатације угља на површинским коповима «Тамнава - Западно Поље» и новом површинском копу «Радљево».

Проширење копова угља вршиће се углавном на рачун насеља и пољопривредног земљишта, тако да ће се за дужи временски период изгубити високо вредна природна и друштвена богатства. Да се не би довео у питање приоритетан значај производње енергије и изградње енергетских објеката на подручју општине Уб, неопходно је спровести поступак обезбеђивања

земљишта куповином потребне површине земљишта по тржишним вредностима за које постоји виши друштвени интерес, а затим треба извршити убрзан процес континуиране рекултивације земљишта.

Рекултивација

Велика експлоатација угља на подручју општине Уб биће омогућена коришћењем утоварно-транспортних машина великог капацитета које ће годишње у пуној експлоатацији деградирати од 100 и 150 ha земљишта. Према планским документима, сваке године ће се уступати потребне површине РЕИК Колубара за проширење отворених копова и друге потребе у функцији укупног система.

Услов под којим ће се земљиште продавати РЕИК-у је да се за сваки хектар земљишта које се користи у новој намени, рекултивише хектар раније деградираног земљишта и оспособи за пољопривредну производњу или биолошку рекултивацију. Према напред наведеном, успоставиће се однос перманентне размене земљишта између пољопривредних организација или фармера и РЕИК-а по принципу хектар за хектар. Пољопривреди ће се надокнадити сви трошкови биолошке рекултивације и сви губици у продуктивности земљишта док се не постигну оптимални приноси.

Објекти рекултивације по завршеној експлоатацији су: завршни кратери копова, унутрашња и спољна одлагалишта, насипи, водосабирници и канали, таложници и таложници отпадног материјала у вези са оплемењивањем угља, транспортни путеви и други простори и површине деградирани због експлоатације угља. Цео процес рекултивације треба да буде укључен у укупан технолошки процес на површинским коповима јер техничка рекултивација подразумева најскупље и најзначајније радове на укупној рекултивацији земљишта.

Због чињенице, да ће се у току планског периода једно до другог наћи три површинска копа и то «Тамнава Источно Поље», «Тамнава Западно поље» и «Ново Поље Радђево», технолошки процес транспортовања и депоновања јаловине организоваће се тако да се јаловином са једног поља попуњавају депресије суседног поља.

Насипање постојећих депонија јаловином вршиће се тако да се кисели, заслањени и каменити геолошки материјали насипају у ниже делове, а селективно откопани и раније одложени плодни супстрат у горњи део одлагалишта на самом завршетку техничке рекултивације. После слегања регулисаће се непожељне појаве и извршиће се секундарно планирање површине плодним супстратом и то тако да се формирају југоисточне, јужне и југозападне падине са нагибима од 3 до 5%. Пре насипања завршног плодног супстрата извршиће се класификација и типовање. Паралелно са завршним радовима на техничкој рекултивацији извршиће се трасирање прилазних путева и изградња каналске и дренажне мреже. Завршне косине копа и одлагалишта биће грађевинским радовима обезбеђене, како би постале стабилне и погодне за коришћење.

Начини заштите земљишта

Поред активних радова на физичкој деградацији земљишта услед рударских активности (Западно поље «Тамнава – западно поље» и «Радђево», могуће је очекивати и друге видове угрожавања земљишта било да су физичког, физичко-хемијског, хемијско-биолошког или неког другог порекла. Најзначајније је физичко угрожавање земљишта угрожавано ерозијом у брдовитим деловима општине Уб.

Као мера за спречавање ових процеса јесте увећани степен шумовитости у катастарским општинама где је она највише присутна. За разлику од брдовитих подручја у глобалним размерама општине, пољопривреди се намењује простор у долинама речних токова, где се обезбеђује територија за високопродуктивну производњу, а производња која захтева мање живог рада усмерава се у брдска подручја.

За насеље Уб, које има карактеристике градске средине, врло су значајне активности које су релативне најјефтиније и повезане су са уређивање градских зелених површина које су у директној функцији са заштитом земљишта и ваздуха, али и са заштитом вода у најширем смислу.

Са квалитативног становишта, пожељно је обogaћивање постојећег, аутохтоног генофонда са интрадуцираним, еколошким законитостима примереним биљним организмима.

Како и у многим другим насељима у Републици Србији, тако и у општини Уб, у послератном развоју захваћен је процес нагле урбанизације, што се и манифестовало у нагом повећању концентрације становништва од мањих ка већим, односно од сеоског према градском. Овакав развој условио је да су се појавили и процеси неусмерене урбанизације тј. најчешће као начин «дивље градње». По локацијском опредељењу она се најчешће појављује у периферним подручјима насеља, и често на најквалитетнијем земљишту за пољопривредну производњу. Изградњом објеката различитих намена врши се деструкција педолошког покривача, а земљиште се трајно губи из сврхе производње хране. Због тога ће се и као стални задатак, у наредном периоду, анализирати и спречавати прекомерно ширење насеља кроз преиспитивање граница грађевинских подручја у циљу њиховог смањења на рационалну меру, а производни објекти ће се градити на земљишту нижег квалитета - бонитета.

Да би се пољопривредно земљиште користило на начин који омогућава очување биолошких својстава и заштиту од загађивања, створиће се услови на, успостављању планирања производње са одговарајућим културама уз примену одговарајуће механизације на бази квалитативних анализа.

Такође, у циљу заштите земљишта а услед све израженијих захтева за већом пољопривредном производњом, у следећем раздобљу, треба спровести комасациони процес који се заснива на одговарајућим планским документима који поред техничких, имају и еколошке и економске основе.

Примена науке у пољопривреди, треба да буде знатно присутнија него до сада, а посебно се у организацији пољопривредне производње мора посветити већа пажња, да сви субјекти буду упућени на одговарајућу, еколошким законитостима примерену употребу земљишта. У појединим деловима општине Уб треба применити и мелиоративне мере за поправку неких типова земљишта и регулисање режима за потребе побољшање процеса производње хране. У том смислу значајне су планиране вишенаменске акумулације на територији општине.

Поред санирања деградираних простора у зонама површинских експлоатација и на осталим деловима општинске територије ће се вршити санирање, деградираних простора и нарушених екосистема, обновом самониклом - аутохтоном вегетацијом уз избегавање стварања пољопривредних и шумских монокултура на великим површинама, превођење сиромашних пољопривредних земљишта, особито оних на великим нагибима, у шумске и пашњачке, успостављање противерозионих, пољозащитних и других шумских површина, очување постојећих, појединачних или група стабала на пољопривредним површинама, уз опрезно увођење вештачких ливада на већим површинама и слично

Све већи проблем у физичкој, и не само њој, деградацији земљишта представља појава комуналних и индустријских отпадака који су резултат увећаног процеса урбанизације и индустријализације. Са овим проблемом сусрећу се сва насеља у Србији, па и насеља у општини Уб. Због нерешености проблема, у садашњој ситуацији и због будућих проблема, мора се сачинити целокупни програм, почевши од прикупљања, транспорта, диспозиције, селекције и уништавања отпадних материја на постојећим квалитетним светским принципима и искуствима.

Израда првих програма мора да пође од величина насеља, броја становника и систем урбанизације (процент пољопривредног и непољопривредног становништва), карактера становања и густине насељености. У складу са процесом укупне годишње «продукције», нивоом

техничког развоја, и другим локалним условима, извршиће се избор систем за депоновање, уништавање или експлоатацију отпадних материја. При томе се са просторног становишта постављају по правилу две алтернативе:

- a) удаљено лоцирање примитивнијих објеката због изолације насеља од штетних гасова и других појава уз повећање трошкове превоза, и
- b) ближе лоцирање усавршенијих система и постројења која захтевају веће инвестиције или обраду депонованог материјала али уз смањење трошкова превоза.

Генералним планом Уба и плановима општег уређења за насеља у општини Уб ближе се прецизира локација објеката за депоновање или експлоатацију отпадних материја. При избору локације потребно је водити рачуна о свим могућим видовима штетног дејства оваквог објекта на ужу и ширу околину. *Посебно се то односи на заштиту земљишта у околини, заштиту површинских и подземних вода, зоне становања, рекреације и прехранбене индустрије.*

Једна од могућих варијанти избора локација за депоновање отпадних материја је и коришћење депресија створених површинском експлоатацијом угља, али се то може урадити тек после детаљних одговарајућих истраживања.

Угрожавање земљишног фонда општине Уб врши се и хемијским препаратима који се користе у примарној пољопривредној производњи и који се раније или касније, мањим или већим делом, односи у водотокове па се тиме поспешује и загађивање вода. Због тога ће се, у наредном временском раздобљу, све више посвећивати пажња биолошким мерама за повећавању приноса, у односу, на садашњу претежну примену хемијских материја.

Загађења земљишта су специфична у односу на загађивање атмосфере и вода, јер последице његовог загађивања дуге трају и много теже се лече. Земљиште као природни ресурс има највећу важност, јер се све људске активности одвијају на њему.

1.1.2. Природни услови.

Кроз оцену постојећег стања природних услова на подручју општине Уб, препознате су природне вредности које су потенцијал будућег развоја простора, посматрано са аспекта развоја насеља, привређивања и економског напретка, али првенствено са аспекта креирања услова еколошки здраве животне средине. Са друге стране, анализом постојећег стања, дошло се и до ограничења, различитог карактера и интензитета присутности, која успоравају или онемогућавају афирмацију поменутих природних вредности и неповољно утичу на квалитет живљења.

Сумарни преглед потенцијала и ограничења указује на то да су природни услови, односно, морфолошке одлике тла, хидрографске и биолошке карактеристике, главни потенцијал развоја подручја, али је, истовремено, начин третирања управо тих природних вредности и висок степен њихове деградације антропогеним утицајима, оно што тај развој увелико успорава.

Постављени примарни циљ, односно **очување, унапређење и плански контролисане експлоатације природних ресурса и добара**, представља основни предуслов развоја једног трајно одрживог простора. У складу са тим, могуће је, али и потребно, развој подручја пратити и усмеравати кроз **три основне функције**, односно аспекта праћења стања, природних услова:

1. Обезбеђење еколошки здраве животне средине

Квалитет воде, ваздуха и тла указују на еколошки здраву животну средину, која условљава начин живљења на том простору, јер позитивни ефекти чисте незагађене природе имају немерљив значај на физичко и ментално здравље човека и очување укупног екосистема. Подручје општине Уб одликује брежуљкасто-равничарски предео са благо покренутих тереном, испресецан сливовима река, природне вредности које треба сачувати од сваког облика деградације, па и таквог до кога би могло да доћи самим коришћењем простора.

2. Коришћење ресурса у процесима привређивања и економског развоја поручја

Најважнији ресурс посматраног подручја је у пољопривредним површинама и минералним сировинама, а затим хидрологија терена и површине под шумама. Планским коришћењем ових ресурса обезбеђује се њихова одрживост, као потенцијала за развој различитог облика привреде, првенствено пољопривреде и индустријске производње.

3. Унапређење природних потенцијала, заустављање различитих процеса њихове деградације и обезбеђење адекватних мера заштите подручја од негативних процеса попут ерозије и поплава, као и раубовања лежишта руда.

Ерозије, бујице и поплаве су најизраженији деградациони процеси на територији општине Уб, наручито у сливу река Тамнавее Уба, али и антропогеним фактором (лоша рејонизација пољопривредних култура и шумских биљака). Изражен је процес деградације изазван искључиво антропогеним фактором је у подручјима, богатим минералним и енергетским сировинама.

Процес праћења степена реализације сваке од наведених функција природних фактора одвија се кроз формирање **МРЕЖА ЕКОЛОШКО-РАЗВОЈНИХ ПУНКТОВА, ПОТЕЗА И ЗОНА** који могу да функционишу засебно, али, како су наведене функције међусобно условљене, неопходно је њихово преклапање и усаглашавање.

Сваки еколошко-развојни пункт, потез или зона:

- треба да репрезентује специфичности дате просторно-функционалне средине, њене потенцијале или ограничења развоја и, сходно томе, може се активирати у одговарајућу мрежу или мреже;
- различитих је просторних димензија које се крећу од нивоа парцеле па до зона на нивоу рејона;
- различитог је нивоа садржајности, односно броја активности које унутар њега могу да се одвијају и сложености истраживања истих;
- може се базирати на засебном програмском концепту и плану имплементације који су условљени специфичностима локације и потребама њеног унапређења, али се с обзиром на синергичност дејства природних фактора у одређеним аспектима истраживања мора усаглашавати са неком од мрежа;
- изискује укључивање локалне заједнице, односно непосредних корисника посматраног поручја у процес познавања вредности одређеног локалитета и обезбеђења његове доступности и саобраћајне приступачности, тј. евидентирање негативних, деградирајућих елемената простора и дефинисање мера њиховог неутралисања и унапређења, јер локално становништво, најчешће, прво открива промене у окружењу и ефекте које те промене имају на укупан квалитет живљења.

Узимајући у обзир анализу постојећег стања на подручју општине, са једне стране, и постављене циљеве њеног даљег развоја, са друге стране, предлаже се неколико приоритетних облика специјализације **ЕКОЛОШКО- РАЗВОЈНИХ ПУНКТОВА/ ПОТЕЗА/ ЗОНА као носиоца развоја:**

ИЗЛЕТНИЧКИ ТУРИЗАМ

Формирање пунктова ради потенцирања разноврсности морфолошке структуре подручја, односно нагиба терена, испресецаност подручја водотоковима, у форми видиковца, излетничких места и њихово укључивање у мрежу еко-путева и стаза (пешачких, бициклистичких, коњичких, орјентиринг...). То би допринело афирмацији већ постојећих и активирању и уређењу нових туристичких пунктова, њиховом међусобном повезивању и функционалном допуњавању, за шта је један од основних предуслова развоја потребна добра опремљеност саобраћајне

инфраструктурне мреже и доступност сваког појединачног пункта, односно предела унутар кога се он формира.

СЕОСКИ ТУРИЗАМ

Ови пунктови треба да презентују вредности насеља оформљених на узвишеним деловима подручја, обалама река, у окружењу ливада и шума, и то сликовитошћу предела и у визуелно-обликовном смислу изражено, првенствено, кроз садејство физичке структуре са природом, затим кроз препознатљиву културу живљења, односно, традиционалну карактеристику подручја, која се одражава кроз обичаје, начин привређивања...

ЛОВ И РИБОЛОВ

Унапређење постојећих и активирање нових пунктова за лов, односно риболов и њихово укључивање у новопланирану мрежу.

ПРИВРЕДНИ ПУНКТОВИ

Контролисано експлоатисање природних сировина, неутралисање негативних ефеката прераде, искључивањем „прљавих“ технологија, односно спровођење адекватних мера заштите природне средине и израду потребних студија утицаја на животну средину.

ШУМАРСТВО

Шумски покривач представља најбољи регулатор режима отицања воде, смањује некорисно површинско потенцирајући површинско отицање воде. Имају изузетну ретензијску способност, чиме се спречава ерозија и изливање површинских вода. Еколошко-развојни пунктови/потези/зоне, чији је примарни предмет посматрања шумски екосистем, могу се остварити кроз формирање истраживачких пунктова, као и пунктова кординације процеса преузимања одговарајућих захвата везаних за:

- постепено повећање површине под шумама, првенствено површине угрожене поплавама где постоји могућност ерозије, односно клизишта, као и на другом деградираном земљишту и чистим шумским подручјима насталим сечом шума, путем пошумљавања одабраним врстама дрвећа,
- заштиту и унапређење стања постојећих шума,
- заштиту и развој структуре и квалитета дивљачи и одговарајућег система ловства, који ће обезбедити еколошку равнотежу шума.

ТЕРИТОРИЈАЛНИ РАЗВОЈ

У просторном смислу, **МРЕЖЕ ЕКОЛОШКО-РАЗВОЈНИХ ПУНКТОВА, ПОТЕЗА И ЗОНА** могу се формирати по принципу:

- **ДИСПЕРЗНОГ РАЗВОЈА**
- **ЛИНЕАРНОГ РАЗВОЈА**
- **МОНО/ПОЛИЦЕНТРИЧНОГ РАЗВОЈА**

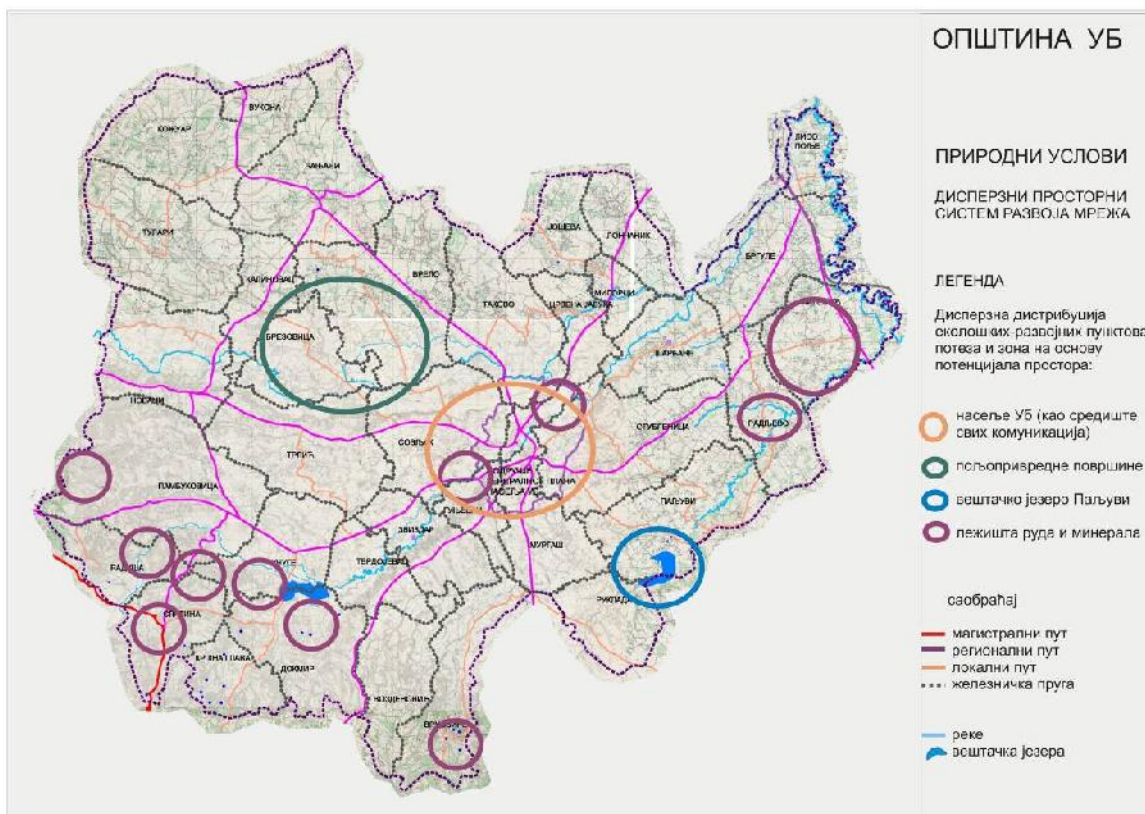
Који од наведених развоја ће бити примењен зависи од просторне дистрибуције препознатих потенцијала/ограничења развоја и потреба и могућности њиховог унапређења/превазилажења и није директно условљен одређеном мрежом.

ДИСПЕРЗНИ РАЗВОЈ МРЕЖА ЕКОЛОШКО- РАЗВОЈНИХ ПУНКТОВА, ПОТЕЗА И ЗОНА

Имајући у виду да је простор општине Уб брежуљкасто–равничарски, са највећим потенцијалом у пољопривредним површинама и неметаличким сировинама, као и лежишту руда (пре свега лигнита), мреже еколошких пунктова/потеза/зона најподесније је формирати по принципу

дисперзног система развоја, која се намеће природном диспозицијом потенцијала. Примарна функција оваквог система мрежа је обезбеђење еколошки здраве животне средине, као и коришћење ресурса по принципима одрживог развоја. Тако да дисперзна дистрибуција еколошко-развојних пунктова, потеза и зона заснованих на могућности коришћења, односно експлоатације природних потенцијала може се препознати на простору општине Уб кроз следеће потезе, пунктове и зоне:

- насеље Уб, својом позицијом представља стратешку тачку читаве општине, јер се на том месту укрштају саобраћајне мреже, речни и комуникацијски токови,
- пољопривредне површине између регионалних путева, долином реке Тамнаве, са веома добром позицијом на простору општине Уб и могућношћи добре повезаности са насељем Уб и даље са другим општинама региона,
- вештачко језеро Паљуви, као потенцијал развоја, риболова, туризма и рекреације,
- лежиште руда и минерала, као основ развоја привреде, кроз експлоатацију и ширење индустријске и занатске производње, али само ако се одвија плански и контролисано.

Карта 3: Природни услови – дисперзни просторни систем развоја мрежа

Дисперзни просторни систем развоја подразумева потребу да различите видове природних потенцијала активира и развоја, сходно специфичностима датог окружења. У том смислу акценат се ставља на процес умрежавања простора:

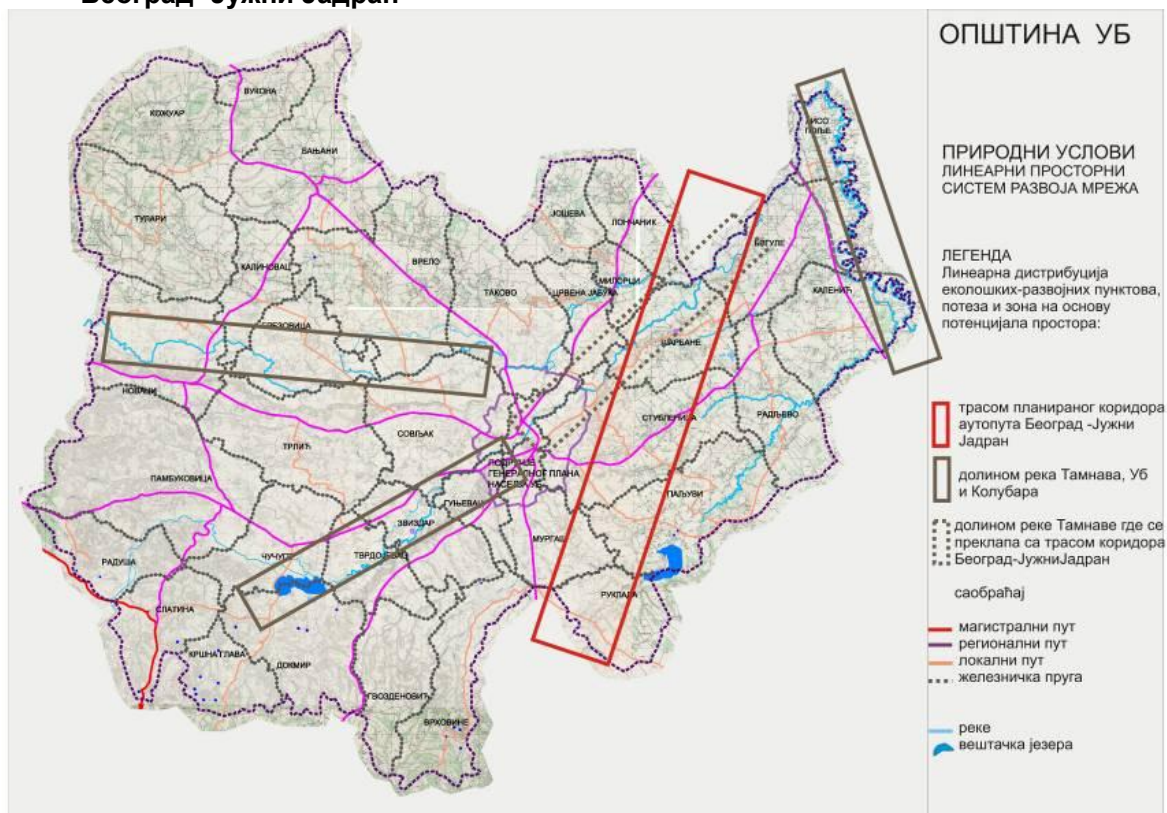
- **саобраћајном мрежом** (различитог типа и интезитета комуникација) која не угрожава постојеће природне вредности предела, већ их допуњује и чини доступним
- **функционалном мрежом** компатибилних активности и садржаја

ЛИНЕАРНИ РАЗВОЈ МРЕЖА ЕКОЛОШКО-РАЗВОЈНИХ ПУНКТОВА, ПОТЕЗА И ЗОНА

Линеарни просторни систем прати хидрографију терена, односно токове река Тамнава и Уб, и трасу новопланираног коридора аутопута Београд-Јужни Јадран, подразумевајући активирање и унапређење простора на основу потенцијала/ограничења, спречавајући деградацију простора и обезбеђивање мера заштите подручја. У дефинисању линеарне мреже доминантну улогу имају еколошко-развојни пунктови, потези и зоне специјализоване за пољопривреду, шумарство, туризам, лов и риболов, као и друге видове привредних грана (комерцијално-услугне и пословно-производне делатности).

Овај просторни систем на основу карактеристика подручја и начина активирања може се посматрати кроз три нивоа/потеза:

- **дуж главних водотокова подручја, долином реке Тамнаве и Уба**
- **трасом планираног коридора аутопута Београд-Јужни Јадран**
- **трећи ниво у коме се делимично поклапају ток реке Тамнавеи траса аутопута Београд- Јужни Јадран**

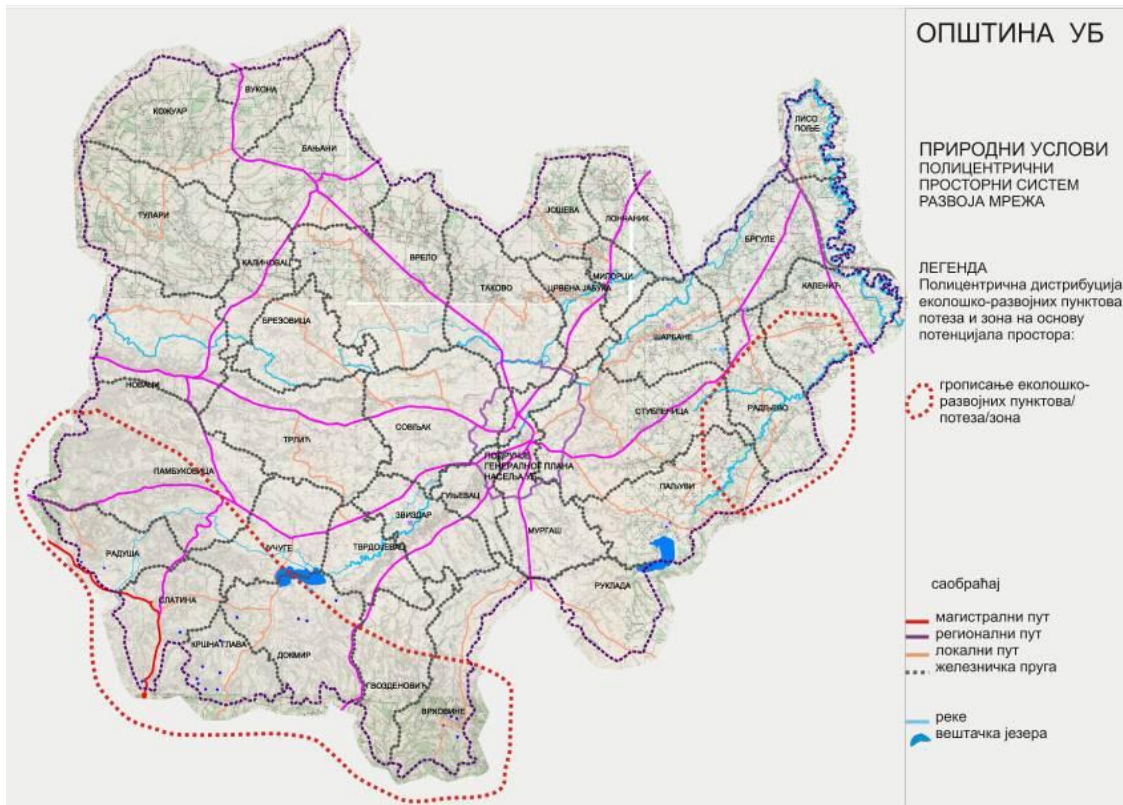
Карта 4: Природниуслови – линеарни просторни систем развоја мрежа

ПОЛИЦЕНТРИЧАН РАЗВОЈ МРЕЖА ЕКОЛОШКО-РАЗВОЈНИХ ПУНКТОВА, ПОТЕЗА И ЗОНА

Полицентричан просторни систем развоја указује на концентрацију активности и еколошко-развојних пунктова/потеза/зона у одређеним деловима подручја, условљени оним потенцијалима значајним за развој привреде или степеном угрожености ресурса различитим деградационим процесима.

На територији општине Уб могу се препознати три подручја која дефинишу њен карактер и начин будућег развоја:

- простор копова на подручју Каленића и Радљева, чијим ће се (планираним) ширењем променити структура простора (изместиће се делови насеља, ток реке и сл.);
- јужни и југозападни део општине, брежуљкасти предео са највећом концентрацијом различитих природних ресурса (песак, глина, грађевински камен, шуме, испуштено вештачко језеро у Докмиру, сточарство, воћарство, виноградарство...);
- преостали део подручја општине који је изразито пољопривредни.

Карта 5: Природни услови – полицентрични просторни систем развоја мрежа

1.1.3. Хидролошки и геолошки ресурси.

ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ – ПЛАНИРАНО РЕШЕЊЕ РАЗВОЈА

Територијални развој

Управљање водама кроз просторно планирање представља систем који треба да обезбеди рационално коришћење, заштиту вода и заштиту од вода, и површинских и подземних. Део управљања су и: мониторинг вода, заштита животне средине, заштита хидро(гео)лошког наслеђа, односно репрезентата хидрогеолошких средина и ретких и фосилних подземних вода.

При планирању територијалног развоја, приоритет има равничарски део општине с обзиром да је у њему већа концентрација становништва и привреде, а такође и површински коп Тамнава-Западно поље, односно делови потенцијалног проширења копа. Ово не значи да се неће развијати и јавни водоводи брдско-планинског региона западним и југозападним ободом општинске територије, већ само чињеницу да је и инфраструктурна хидротехничка опремљеност

мање заступљена у овим регионима, који се сусрећу са потребама и проблемима друге природе.

Временски оквир

Временски оквир је веома незахвално планирати јер се водопривреда као опште друштвени интерес сукобљава са недостатком финансијских средстава. У овом моменту, у Дирекцији за воде је у току израда програма регулације водотока Пештан и успостављања четири хидроакумулације за регулацију поплавних вода, па би ове активности могле да се сагледавају у реалном времену. Такође је и одржавање и заштита постојећих изворишта чињеница која се може планирати у наредном периоду. За све остале активности не би се могли поставити коначни рокови.

КОРИШЋЕЊЕ ВОДА У ПРИВРЕДИ

Привредне делатности на територији општине Уб су у новије време услед општег стања у Републици имале стагнацију производње, а са тим су и потребе за водоснабдевањем биле мање. Постојећи капацитети извора водоснабдевања су задовољавали потребе, а у већини случајева су радили са смањеним капацитетом, што је код појединих водозахвата условило и генерално смањење издашности.

СНАБДЕВАЊЕ ВОДОМ ИНДУСТРИЈЕ

Крупних индустријских потрошача изузев ТЕ-ТО «Колубара» и објеката из његовог система скоро и нема. Комунална организација из Уба с обзиром на укупне потребе не представљају крупне потрошаче у овом моменту.

Водоснабдевање РЕИК, односно обезбеђивање техничке воде за потребе хлађења и остале техничке потребе одржавања система врши се захватањем површинских вода, а планира и коришћење акумулације «Паљуша Виш» на Кладници за остваривање високе поузданости система за хлађење.

Мелиорације земљишта

Економски развој општине Уб заснива се и на пољопривредној производњи, с обзиром да су генерализујући, заступљена два типа земљишта:

- Равничарско земљиште;
- Брдско-планинско земљиште.

Равничарско земљиште у долини водотока Уб, Тамнава, Кленовице, Јошаве и Стубленице по свом педолошком профилу припада аутоморфним земљиштима која треба хидро- и агромилиоративним мерама побољшати. Развијено земљиште карактерише влажење претежно падавинама, и кратко задржавање сувишне воде, због чега се сврставају у врло лака до средње тешка земљишта.

Брдско-планинско земљиште је развијено на малом простору југозапног дела општине, а карактерише *псеудоглеј иловаст* веома слабе пропустљивости, тако да се у летњем периоду осећа недостатак, а у пролећном периоду вишак влаге.

У садашњем моменту на територији општине Уб не постоје мелиорациони радови, али се планира наводњавање око 6.600 ha земљишта IIa класе по погодности. Планирани системи за наводњавање су:

- «Памбуковица-Уб» – око 3.800 ha земљишта између река Грачанице и Уб;
- «Доњани-Језова» – око 1.350ha земљишта од насеља Новаци до Совљака.

На Територији општине Уб планирају се и два система за одводњавање и то:

- «Брезовица» – око 550 ha земљишта у атару истоименог насеља;
- «Црвена јабука – Таково» – око 400 ha земљишта између истоимених насеља.

Рекреација, туризам и здравство

Рекреативни програм и туристичке активности на територији општине Уб везане су и за постојеће и предвиђене акумулације, које поред своје хидролошке функције имају и естетско амбијенталну. Рекреационе зоне уз акваторије би требало да су осмишљене и обележене не само као уређене плаже, већ и као места спортског риболова, деонице за спортове на води и друго.

Заштита површинских и подземних вода

Заштита површинских вода, односно водотокова на територији општине Уб је неопходна с обзиром на транзитност загађења која се рефлектује не само на квалитет, односно прописану класу вода, већ и на квалитет подземних вода.

Додатна оптерећења, у смислу загађивања вода плитких издани збијеног типа, представљају и природна повећања концентрације појединих микроелемената услов развијених лежишта угља.

На подручју општине се не води катастар извора загађивања, што је предуслов за контролу и успостављање жељеног стања квалитета вода, али и ублажавање последица ексцесних појава. Због тога би дефинисање рањивости хидрогеолошке средине била веома значајна.

1.2. Просторни развој и дистрибуција становништва, насеља и јавних служби

1.2.1. Социодемографске и урбоекономске основе

ПРОЈЕКЦИЈА СТАНОВНИШТВА

Становништва је основни развојни потенцијал, од шије бројности, образовне и квалификационе структуре и менталитета зависи укупан развој подручја. Приликом предвиђања будућег развитка становништва, неопходно је имати у виду његове дугорочне тенденције у прошлости и све чиниоце који су условљавали промене у становништву.

Ред. број	Насеље	Број станов. попис 1991.	Број станов. попис 2002.	Број станов. 2020.год.	Број станов. 2025.год.
1.	Бањани	1.379	1.395	1.450	1.500
2.	Богдановица	606	348	350	360
3.	Бргуле	1.320	1.235	1.250	1.265
4.	Брезовица	713	668	700	710
5.	Врело	1.731	1.684	1.740	1.770
6.	Врховине	585	552	560	575
7.	Вукона	269	262	270	280
8.	Гвозденовић	509	468	480	500
9.	Гуњевац	466	497	550	580
10.	Докмир	660	558	580	600
11.	Звиздар	602	536	560	590
12.	Јошева	482	455	460	475
13.	Каленић	813	888	950	980
14.	Калиновац	506	480	500	520
15.	Кожуар	865	708	720	750
16.	Кршна Глава	256	221	215	225
17.	Лисо Поље	243	278	300	320
18.	Лончаник	590	551	580	600
19.	Милорци	388	407	440	460

20.	Мургаш	564	559	570	590
21.	Новаци	1.025	879	890	920
22.	Паљуви	826	769	775	785
23.	Памбуковица	1.344	1.173	1.200	1.220
24.	Радљево	677	607	630	650
25.	Радуша	359	297	310	330
26.	Руклада	367	372	390	410
27.	Слатина	459	413	420	440
28.	Совљак	1.929	1.933	1.960	2.000
29.	Стубленица	984	999	1.100	1.150
30.	Таково	1.063	979	990	1.050
31.	Тврдојевац	433	402	420	435
32.	Трлић	1.104	1.020	1.050	1.100
33.	Трњаци	774	909	1.000	1.050
34.	Тулари	1.071	945	960	995
35.	Уб	5.511	6.018	6.768	7.886
36.	Црвена Јабука	638	631	650	685
37.	Чучуге	558	463	470	490
38.	Шарбане	643	545	560	600
39.	Општина Уб	33.312	32.104	33.768	35.846

На основу утврђених биодинамичких карактеристика популације, досадашњих развојних тенденција, планираних мера демографске политике, као и прогнозираног привредног и укупног друштвеног развоја, у периоду 2002. – 2025. година, за посматрано подручје, прогнозиран је раст укупног броја становника, тако да се очекује да ће 2025. године на територији општине Уб живети 35.846 становника, а у самом граду Убу 7.886 становника.

ПЛАНИРАНА СТАРОСНА СТРУКТУРА ПО ФУНКЦИОНАЛНИМ ДОБНИМ ГРУПАМА

Као полазна основа просторног и урбанистичког плана, како би био што реалнији и имао примену, чине промене демографских токова и структуре, као и пројекције тих токова у планском периоду. За потребе потпуније анализе и пројекције, неопходна је квалитетна, ажурна и систематизована информациона основа, која репрезентује појаве и процесе који су предмет посматрања, а везани су за одређену, конкретну, тј. просторно дефинисну целину.

У базном стању могу се користити поуздани, званични статистички подаци, док се кретања и токови до планског хоризонта процењују, тачније планирају на основу статистичким метода.

Планирана старосна структура

Добне групе	Год.	Општина Уб	%	Град Уб	%
0-4	2002	1.548	4,8	246	4,1
	2020	1.655	4,9	284	4,2
	2025	1.756	4,9	339	4,3
5-9	2002	1.762	5,5	349	5,5
	2020	1.891	5,6	379	5,6
	2025	2.007	5,6	442	5,6
10-14	2002	2.024	6,3	469	7,8
	2020	2.127	6,3	528	7,8
	2025	2.258	6,3	615	7,8
15-19	2002	1.996	6,2	465	7,7
	2020	2.094	6,2	521	7,7
	2025	2.222	6,2	607	7,7
20-24	2002	1.978	6,2	421	7,0

	2020	2.094	6,2	474	7,0
	2025	2.222	6,2	552	7,0
25-29	2002	2.041	6,4	402	6,7
	2020	2.161	6,4	453	6,7
	2025	2.294	6,4	528	6,7
30-34	2002	1.987	6,2	393	6,5
	2020	2.127	6,3	440	6,5
	2025	2.258	6,3	512	6,5
35-39	2002	2.120	6,6	434	7,2
	2020	2.262	6,7	494	7,3
	2025	2.402	6,7	576	7,3
40-44	2002	2.274	7,1	556	9,2
	2020	2.397	7,1	629	9,3
	2025	2.581	7,2	733	9,3
45-49	2002	2.548	7,9	585	9,7
	2020	2.634	7,8	656	9,7
	2025	2.796	7,8	773	9,8
50-54	2002	2.065	6,4	441	7,3
	2020	2.195	6,5	501	7,4
	2025	2.330	6,5	584	7,4
55-59	2002	1.399	4,4	213	3,5
	2020	1.486	4,4	237	3,5
	2025	1.577	4,4	276	3,5
60-64	2002	1.806	5,6	264	4,4
	2020	1.891	5,6	305	4,5
	2025	2.043	5,7	355	4,5
65 и више	2002	6.556	20,4	780	13,1
	2020	6.754	20,0	867	12,8
	2025	7.100	19,8	994	12,6
Укупно	2002	32.104	100	6.018	100
	2020	33.768	100	6.768	100
	2025	35.846	100	7.886	100

ПЛАНИРАНИ БРОЈ И СТРУКТУРА ДОМАЋИНСТАВА

Уколико се остваре очекивања о броју планираних становника (35.846) до 2025. године са просечном величином домаћинства од 3 члана, на територији општине Уб треба очекивати 11.948 домаћинстава.

Функционалне добне групе

Добне групе	Год.	Општина Уб	%	Град Уб	%
0-3	2002	930	2,9	147	2,4
	2020	993	2,9	171	2,5
	2025	1.054	2,9	204	2,6
4-6	2002	970	3,0	169	2,8
	2020	1.040	3,1	189	2,8
	2025	1.103	3,1	223	2,8
7-15	2002	3.833	11,9	841	14,0
	2020	4.059	12,0	935	13,8
	2025	4.308	12,0	1.090	13,8
16-19	2002	1.597	5,0	372	6,2
	2020	1.675	5,0	417	6,2
	2025	1.778	5,0	486	6,2
20-24	2002	1.978	6,2	421	7,0
	2020	2.094	6,2	474	7,0

	2025	2.222	6,2	552	7,0
25-59	2002	14.434	45,0	3.024	50,2
	2020	15.262	45,2	3.410	50,4
	2025	16.238	45,3	3.982	50,5
60-64	2002	1.806	5,6	264	4,4
	2020	1.891	5,6	305	4,5
	2025	2.043	5,7	355	4,5
65 и више	2002	6.556	20,4	780	13,0
	2020	6.754	20,0	867	12,8
	2025	7.100	19,8	994	12,6
укупно	2002	32.104	100	6.018	100
	2020	33.768	100	6.768	100
	2025	35.846	100	7.886	100

На основу пројекције старосне структуре и функционалних добних група, до планског хоризонта 2025. године, на подручју општине Уб, очекује се повећање млађих добних група, благи пораст континента радноспособног становништва и минимално смањење старије популације.

ПРИОРИТЕТИ У РАЗВОЈУ ЉУДСКИХ РЕСУРСА

Циљ будућих демографских кретања у општини Уб односи се на успоравање негативни трендова у кретању укупног броја становника и спречавање даљег погоршања виталних карактеристика популације, као и на стварање услова за повећање степена запослености у насељима.

- оживљавање природног прираштаја и регенерација становништва
- обучавање и виши ниво образовања – усклађивање образовања са актуелним потребама привреде, модернизовање система образовања, увођење кратких образовних семинара, посебно за водеће кадрове,
- реинтеграција и флексибилност – интеграција дела становништва без посла, посредовање у запошљавању младих људи, подршка за превођење сиве економије у легалне токове и сл.,
- побољшање услова за "маргиналне" групе, као што су хендикепирани, стари људи, недовољно образовани,
- подршка samozапосљавању - стварање повољних услова у руралним подручјима за samozапосљавање, преорјентацијом и преквалификацијом,
- стамбена изградња – за младе брачне парове и стручњаке.

УРБОЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ

Да би ублажиле и временом елиминисале досадашње негативне тенденције односно како би се оживела економска активност, покренуо привредни развој, активирали значајни потенцијали (пољопривредни, туристички, индустријски и др.), изградила неопходна инфраструктура (саобраћајна и комунална), побољшали социјални услови живота (образовање, здравство, култура и др.) неопходно је да се инвестиције односноулагања на нивоу општине повећају. Тек на основу интензивне инвестиционе активности може се очекивати и заустављање негативних демографских трендова и започињање обнове популације.

Завршавањем процеса приватизације очекује се да ће приватни сектор промовисати предузетнички дух - отварање нових радних места кроз мала и средња предузећа, увођење нових производа (роба и услуга), маркетиншку обраду тржишта, и др. активности каоје су од значаја за подизање степена ефикасности привреде, продуктивности рада и квалитета производа. Такође, приватизација ствара услове за директне инвестиције, пренос знања и менаџерских вештина, као и за подизање техничко-технолошке опремљености.

Општина располаже значајним земљишним потенцијалом, али је потребно мерама економске и пореске политике омогућити да се формирају пољопривредни поседи и то велики од преко 100 ха, средњи преко 30 ха и мали од 3,5 и више ха. Најсврхисходније су укрупњавање парцеле, у комплексу, где је могуће инсталирати адекватан систем за наводњавање и обезбедити оптималну примену агротехнике. Обнова и ревитализација пољопривреде мора се заснивати на оним врстама делатности које ће испунити следеће: пласирати производе који су тржишно прихватљиви, брзо ефектуирање планираних инвестиција, већи профитабилност, ангажовање већег броја радне снаге као и диверсификованији и квалитетнији асортиман производа.

Последично са ревитализацијом пољопривредне производње створили би се услови за потпуније искоришћавање постојећих и додатних капацитета прехрамбене индустрије, као и запошљавање других, пратећих индустријских грана које раде за потребе пољопривреде (машине, резервни делови и сл.). Већа повезаност примарне пољопривредне производње и прехрамбене индустрије у оквиру репродукционог ланца производње хране омогућава брз развој агрокомплекса који је један од значајних носиоца будућег економског развоја општине.

Индустрија је значајан носилац привредног развоја и напретка општине Уб. Економски и светски тренд за земље попут Србије су мала и средња предузећа, првенствено у приватном и мешовитом сектору, са већом прилагодљивошћу и покретљивошћу, лакшим променама асортимана, бољим продором на нова тржишта и сл. Оснивање нових и реструктурирање постојећих предузећа, у овом смислу основана је претпоставка развоја индустрије у будућности. То посебно у односу на постојеће сировинске потенцијале.

Експлоатација угља је свакако врло значајна делатност која може и мора знатније да допринети развоју општине Уб, посебно када се на нивоу Државе праведније разреши питање природне ренте, у ово случају експлоатација угља. Посебно је значајно пажљиво проценити еколошке последице ове експлоатације и те трошкове укључити у цену угља.

Поред пољопривреде, индустрије и рударства, у општини Уб традицију развоја имају и секундарне, па и терцијалне делатности. Тако су отворене могућности грађевинарства, које има дугу традицију, а и квалитетне сировине за индустрију грађевинског материјала: камен, кварц и бела глина.

Посебно су битне могућности развоја саобраћаја и делатности које прате саобраћај, посебно реализацијом трасе аутопута Хоргош-Пожега, који пролази крај Уба. Ту је и трговина, која је увек профитабилна, лако прилагодљива и важна област у запошљавању.

Год.	Укупно	Производне делатности						Непроизводне делатности			
		Индус.	Пољ.	Гра.	Саоб.	Трг.	Некр.	Дру.по.	Обра.	Здра.	Остало
2000.	662.531	512.179		49.981	4.056	2.628		345			83.916
2001.	352.641	262.100		8.168	37.432	3.261		711			39.429
2002.	2.213.186	2.130.066		15	16.775	3.134		835			61.764
2003.	482.203	414.461		5.800		934	48.189		7.803	3.131	1.885
2004.	105.409	48.326		6.627	9.686	3.518	20.005		13.976	939	2.332

Овако конципирана развојан стратегија са индустријом, агрокомплексом и другим пропузивним гранама, које повећавају разноврсност привредне структуре, највише погодују реализацији постављених циљева, тј. повећању стандарда грађана и укупног квалитета живота.

Вишегранска привредна структура и носиоци развоја били би:

- Експлоатација угља са дневним коповима, уз знатно више приходе;
- Пољопривреда са примарном производњом житарица, крмног биља, сточарство, воћарство и ратарство.
- Агроиндустрија са врхунском прерадом примарних производа,
- Индустрија грађевинског и изолационог материјала и грађевинарство,
- Остала индустрија-металопрерада, електро и друге гране које већ имају традицију у Убу.

- Саобарањај и пратеће услужне делатности, након реализације аутопута Хоргош-Пожега.
- Трговина и угоститељство.

Природне и створене могућности Општине условљавају овако мултифункционалну привредну структуру што је вишеструко корисно, не само услед већих могућности запошљавања, већих доходака и др., већ и услед сигурности и способности да у појединим периодима опадања активности одређених области и грана, оне друге, које имају прођу обезбеде стабилносткупног развоја и напретка општине.

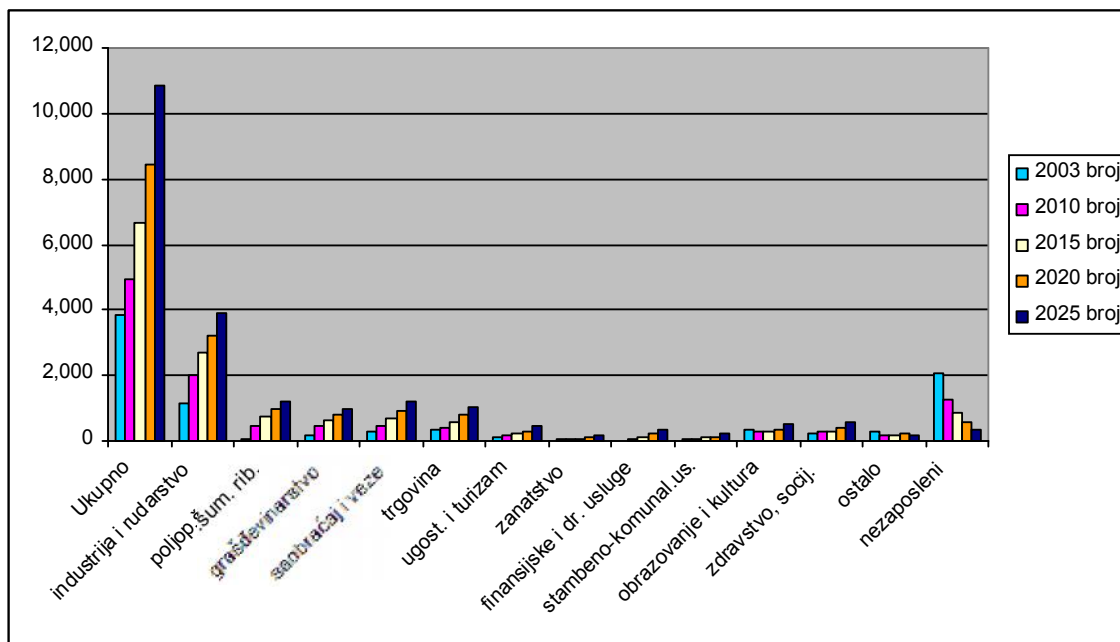
Пројекције запослености

На основу планиране концепције и стратегије развоја очекују се промене у привредној структури Општине, повећани степен запослености и елиминација незапослености у највећој мери. Цени се да је један број незапослених логичан услед сталног кретања радника из фирме у фирму и једног броја лица која траже повољније услове рада. Иначе, оптимална запосленост цени се на око 40-42% од укупног становништва, те је то и циљ коме тежимо и коме ћемо се приближити крајем планског периода.

Уз то, очекујемо знатно побошање квалификационе структуре запосленог особља, што је и логично уважавајући трендове који се одвијају са повећањем друштвеног производа и дохотка, те укупног квалитета живота.

	2003		2010		2015		2020		2025	
	број	%	број	%	број	%	број	%	број	%
Укупно	3,824	12.0	4,934	15.0	6,666	20.0	8,442	25.0	10,861	30.3
индустрија и рударство	1,147	39.8	1,998	40.5	2,713	40.7	3,242	38.4	3,877	35.7
пољоп.шум. риб.	80	2.8	484	9.8	760	11.4	1,005	11.9	1,206	11.1
грашћевинарство	166	5.8	474	9.6	653	9.8	785	9.3	956	8.8
саобраћај и везе	282	9.8	474	9.6	707	10.6	895	10.6	1,206	11.1
трговина	331	11.5	419	8.5	600	9.0	785	9.3	1,021	9.4
угост. и туризам	97	3.4	158	3.2	220	3.3	312	3.7	478	4.4
занатство	43	1.2	54	1.1	73	1.1	112	1.3	185	1.7
финансијске и др. услуге	26	0.9	74	1.5	107	1.6	228	2.7	358	3.3
стамбено-комунал.ус.	68	2.0	64	1.3	87	1.3	135	1.6	239	2.2
образовање и култура	342	11.9	262	5.3	293	4.4	355	4.2	543	5.0
здравство, социј.	238	8.3	262	5.3	307	4.6	388	4.6	597	5.5
остало	265	9.2	163	3.3	147	2.2	203	2.4	185	1.7
незапослени	2,050	53.6	1,263	25.6	867	13.0	557	6.6	358	3.3

Запосленост је битан фактор развоја и напретка, те се очекује да ће у наредним периодима бити све више могућности за запошљавање становништва. То је посебно важно за преко 2.000 незапослених лица којима ће се пружити прилика да се докажу на бројним пољима у свим привредним и непривредним областима. Са постепеним повећавањем инвестиција у реконструкцију и нова радна места већ 2010. г. очекујемо да ће бити запослено 4.934 лица, или 15% од укупног становништва Општине, уз део запослених на приватним имањима у пољопривреди, 2020. преко 8.400 а циљне 2025.г. око 10.800 запослених, или 30,3%, што је близу оптималне запослености рачунајући и запослене на индивидуалним газдинствима у пољопривреди (оптимална запосленост је 40-42%).

Графикон 7:Пројекција запослених општине и града Уб у наредном периоду

У структури запослених највеће је планирано учешће индустрије и рударства- у 2010. 40,5%, а потом појачаним учешћем осталих привредних области, посебно пољопривреде, грађевинарства, саобраћаја, те терцијарних делатности, посебно финансијских и других услуга, постепено процентуално смањење учешћа индустрије и рударства на оптималних 35,7%. Развојна стратегија Уба је у мултифункционалном учешћу више привредних области са тежњом да се оптимализују сви постојећи и створени потенцијали.

Тако ће запосленост постепено добијати разумне размере, а незапосленост ће се свести на минималну меру која је неопходна у функционисању тржишта рада.

Пројекције ДП, дохотка и инвестиција

Уз претпоставке да ће се Србија већ од 2006.г. окренути себи и развојним питањима, те да ће се у великој мери стабилизovati политичке прилике и отворити врата за веће домаће и директне стране инвестиције, очекујемо следеће стопе раста друштвеног производа и дохотка:

Просечне годишње стопе раста ДП

2006-2010.	6%
2011-2015.	6.5%
2016-2020.	7%
2021-2025.	5%

Одређивање просечних годишњих стопа раста друштвеног производа и дохотка врши се на основу бројних показатеља, а посебно очекиване политичке стабилизације, јачања демократизације друштва, отварања према свету и постепеног приближавања Европској Унији и Атланским интеграцијама. На западу стопе раста су ниже али оне базирају на високим нивоима достигнутог развоја, те су стабилне и довољне за постепено али стално повећање квалитета живота у тим земљама. Пошто је база општине Уб врло ниска стопе раста су нешто више од 2010. године 5% а од 2016-2020. 7%, да би после 2020. дошло до смиривања на стабилних 4% годишње.

Уважавајући природне и створене потенцијале, те постављене циљеве и могућности Општине, ценимо да су реалне следеће просечне годишње стопе раста друштвеног производа и дохотка уз потребне и могуће бруто инвестиције у основна средства:

2006-2010.	6 %
2011-2015.	6.5 %
2016-2020.	7 %
2021-2025.	5 %

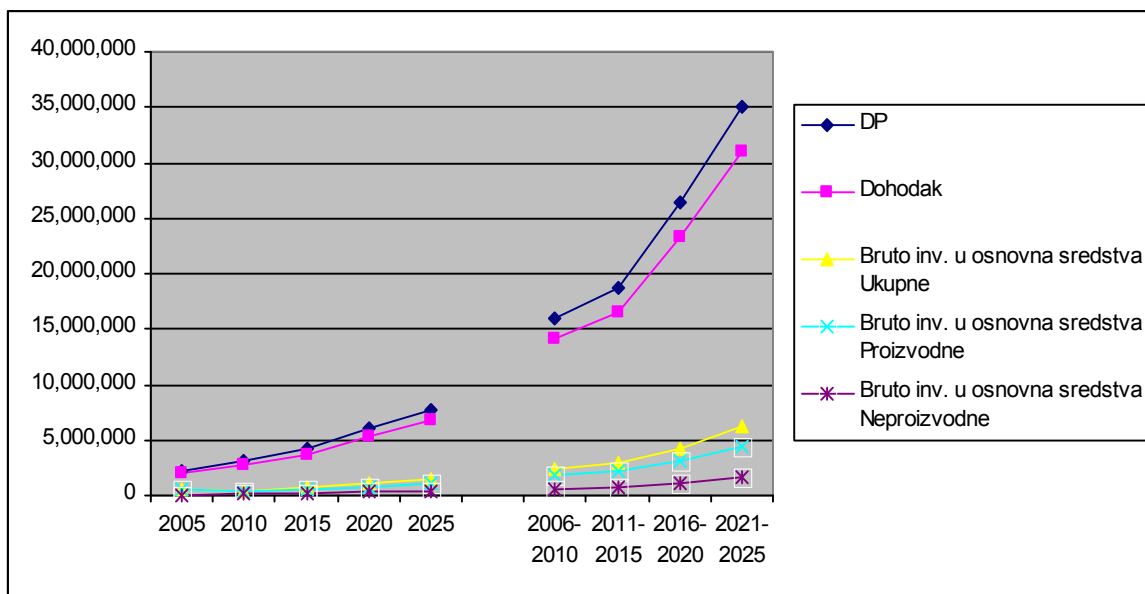
Ниска економска база и заостајање у већини економских показатеља за просеком Србије, захтевали би офанзивнију развојну политику Општине, али уважавајући конкретне услове и сложености промене привредне структуре и уклапања у домаће, посебно страном пробирљиво тржиште, сматрамо да су понуђене стопе раста реалне и могуће. Све преко тога добро ће доћи и лако ће се уклопити у резервисане намене површина и услове грађења и експлоатације које нуди овај Просторни план.

(у хиљ.дин.)

обележја година	ДП	Доходк	Бруто инв. у основна средства		
			Укупне	Производне	Непроизводне
2005	2,279,326	2,021,954	538,443	523,921	14,522
2010	3,050,194	2,705,779	424,991	325,827	99,165
2015	4,179,071	3,707,188	680,547	483,546	197,000
2020	5,999,474	5,322,039	1,068,440	766,051	302,389
2025	7,657,129	6,792,518	1,542,085	1,101,489	440,596
2006-2010	15,988,560	14,183,199	2,463,548	1,822,740	640,807
2006-2015	18,637,601	16,533,120	2,871,717	2,124,738	746,978
2006-2020	26,356,564	23,380,491	4,271,333	3,094,320	1,177,013
2006-2025	34,970,335	31,021,630	6,197,828	4,487,942	1,709,886

Друштвени производ Општине у 2005. износио је око 2,3 милијарде динара, те се на крају планског периода, тј у 2025 очекује 7.6 милијарди ДП или за 3.3 пута више.

Да би се оствариле планиране пројекције ДП и дохотка, неопходно је инвестирати у основна средства укупно у планском периоду до 2025.г. 15,8 милијарди динара или 16,4% од ДП, што сматрамо реалним и могућим. У случају да се више вреднују земљишна и рудничка рента од стране државе Србије, ове инвестиције, а тиме и ДП и доходак били би већи. Такође, ако би се страни инвеститори заинтересовали за потенцијале Уба, могло би доћи до додатних инвестиционих улагања, што би у многоме утицало на интензивније пословање и повећање ДП, дохотка и квалитета живота.

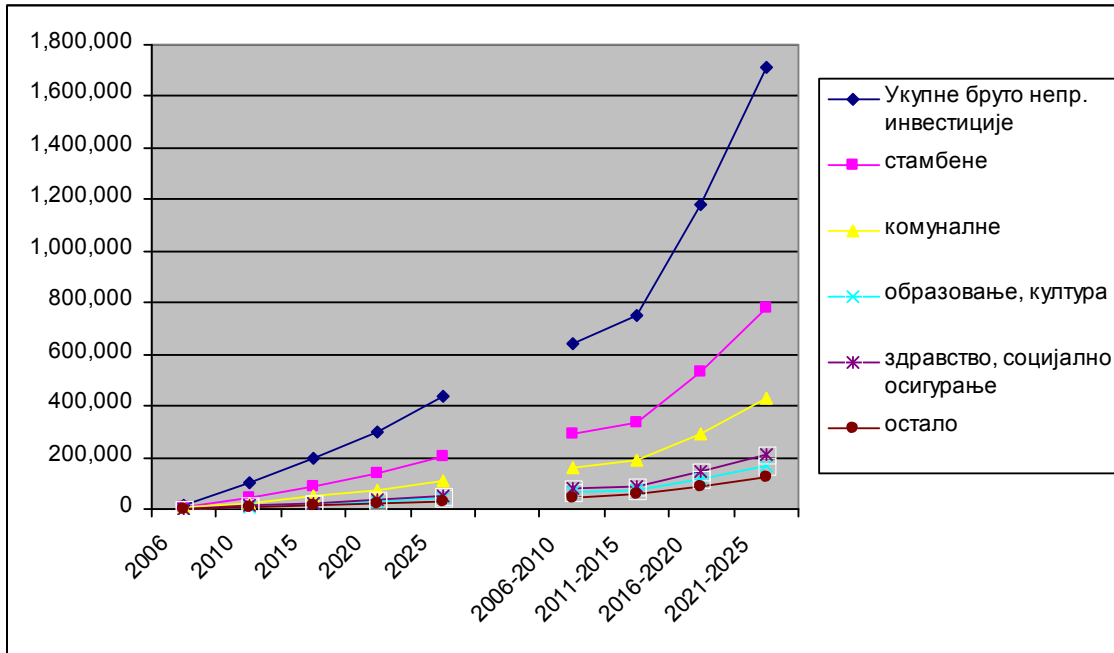

Графикон 8: Пројекција друштвеног производа, дохотка и бруто инвестиција у основна средства

Реалне планиране инвестиције у основна средства привреде и детаљније непривреде неопходне за остварење планираних износа ДП и дохотка, те бољи квалитет живота у општини УБ, кретаће се на следећи начин:

(у хиљ. дин.)

обележја година	Укупне бруто непр. инвестиције	стамбене	комуналне	образовање, култура	здравство, социјално осигурање	остало
2006	14,522	6,639	3,734	1,452	1,660	1,037
2010	99,165	45,075	25,242	9,916	11,719	7,212
2015	197,000	89,307	49,907	19,700	23,640	14,447
2020	302,389	136,075	75,597	30,239	37,799	22,679
2025	440,596	203,352	110,149	44,060	54,227	28,808
2006-2010	640,807	289,075	163,762	64,081	76,897	46,993
2011-2015	746,978	336,425	189,311	75,268	90,094	55,881
2016-2020	1,177,013	533,187	294,253	117,701	142,419	89,453
2021-2025	1,709,886	781,241	427,471	170,989	209,314	120,871

Графикон 9: Пројекција укупних бруто непр. инвестиција

Реално је очекивати да ће се на основу реализованих вредности ДП, дохотка и бруто инвестиција у планском периоду до 2025.г. од укупно нмепривредних инвестиција у реконструкцију, модернизацију и стамбену новоградњу уложити око 1,9 милијарда динара, у комуналу 1,1 милијарда, културу 428 милиона, здравство и социјалу око 519 милиона и остало 313 милиона динара. Уколико би се отварањем Србије и приступањем ЕУ убрзао процес модернизације привреде са повећаним страним улагањима, ови планирани износи били би још већи. Ипак, реалне могућности Општине су наведене и на бази тога би требало планирати остале показатеље.

Мере на плану јачања локалне самоуправе

Локална заједница је основна друштвено политичка јединица а локална самоуправа њено изабрано политичко тело које има задатак да обезбеди оптиомално функционисање свих услова за развој . Зато је неопходно да локална самоуправа буде:

- мора бити легално и легитимно изабрана од грађана,
- мора бити смењива, ако не ради према изборним програмима,
- мора бити кадровски обезбеђена да квалификовано ради поверене послове,
- мора се организовати на поставкама и принципима које прокламује Европска повеља о локалној самоуправи из које дајемо суштинске изводе:

Локална самоуправа је носилац услова за подстицај профитабилног бизниса те се њеном јачању мора посветити посебна пажња, особито што то препоручје и ЕУ, тј Савет Европе у посебној Повељи о локалној самоуправи:

„Земље чланице Савета Европе, потписнице ове повеље, имајући у виду да је право грађана да учествују у вођењу јавних послова демократски принцип који важи у свим земљама чланицама Савета Европе...уверене да само локалне власти са стварним одговорностима могу да обезбеде управу која ће бити и ефикасна и блиска грађанима, свесне да је очување и јачање локалне самоуправе у различитим европским земљама значајан допринос изградњи Европе засноване на начелима демократије и децентрализације власти.... договориле су се како следи:

Члан 2. Принцип локалне самоуправе биће утврђен законодавством земље потписнице и, гд је то могуће, уставом.

Члан 3....Локална самоуправа подразумева право и оспособљеност локалних власти да, у границама закона, регулишу и руководе одређеним деловима јавних послова, на основу сопствене одговорности и у интересу локалних становника.

Ово право локалне власти ће вршити путем савета или скупштина, састављених од чланова изабраних на слободним изборима, тајним гласањем, на бази непосредног, општег, за све једнаког бирачког права, а који (савети односно скупштине) могу да имају извршне органе који су им одговорни. Ови органи неће ни у ком смислу дерогирати зборове грађана, референдуме или било који други облик непосредног учешћа грађана у одлучивању- тамо где су они предвиђени статутом.

Члан 4.... Локалне власти ће, у границама закона, имати пуно дискреционо право да спроводе своје иницијативе у вези са свим стварима које нису искључене из њихове надлежности...

Права поверена локалним властима ће, по правилу, бити пуна и искључива. Она не смеју бити ускраћена или ограничена од стране неке друге- централне или регионалне власти, осим у случајевима предвиђеним законом...

Локалне власти ће бити консултоване у процесу планирања и доношења одлука о свим стварима које их се директно тичу.

Члан 6. У мери у којој то није у сукобу са општим статутарним одредбама, локалне власти ће имати могућност да одређују сопствену, интерну управну структуру, с циљем њеног прилагођавања локалним потребама и ефикасног руковођења радом органа управе.

Услови рада запослених у локалним властима биће такви да омогуће запошљавање висококвалитетног особља, способног и компетентног. У том циљу обезбедиће се одговарајући услови и могућности за обуку запослених у управи, њихово одговарајуће н аграђивање као и могућности напредовања у служби.

Члан 7. Услови рада изабраних локалних функционера морају бити такви да обезбеђују слободно вршење њихових функција.

Ти услови подразумевају и одговарајућу финансијску компензацију трошкова насталих у вршењу ове дужности, као и где је то потребно, надокнаду за изгубљену зараду, односно накнаду за обављање дужности, уз одговарајуће социјално осигурање.

Члан 8. Сваки облик управног надзора над радом локалних власти ће, по правлу, имати за циљ једино да обезбеди усклађеност рада локалних власти сас законом и уставним одредбама.

Члан 9. Локалне власти ће, у складу са економском политиком земље, имати право на одговарајуће сопствене изворе финансирања којима ће располагати слободно у оквиру својих овлашћења.

Извори финансирања локалних власти ће бити примерени њиховим дужностима које прописују устав и закон.

Најмање један део средстава локалних власти ће потицати од локалних такси и накнада за које локалне власти у мери утврђеној статутом имају право да утврђују стопе.

Системи финансирања на којима се заснивају извори средстава локалних власти треба да буду довољно разнолики и еластични, како би омогућили усклађивање, у највећој могућој мери, са стварним променама трошкова које наметне обављање дужности локалних власти.

Потреба заштите финансијски слабијих локалних власти налже успостављање одговарајућих пострупака или мера финансијског уједначавања, са циљем исправљања последица неједнаке дистрибуције извора финансирања, односно финансијског оптерећења локалних власти које оне имају у оквирима своје надлежности.

Локалне власти ће, на одговарајући начин бити консултоване у погледу метода на основу којег ће им бити додељени редистрибуирани извори финансирања.

Колико год је то могуће, средства која се преносе локалним властима неће имати карактер наменских средстава. Доделом тих средстава не може се угрозити дискреционо право локалних власти да воде политику у оквиру својих овлашћења.

Како би им се омогућило узимање кредита за капиталне инвестиције, локалним властима је неопходно омогућити приступ националном тржишту капитала у складу са законом.

Члан 10. Локалне власти имају право да у вршењу својих дужности међусобно сарађују и да се, у складу са законом удружују са другим локалним властима ради вршења послова од заједничког интереса.

Свака земља мора признати локалним властима да припадају удружењима (савезу) локалних власти- ради заштите и унапређења њихових заједничких интереса и да припадају међународној организацији локалних власти.

Локалне власти имају право да, под условима који могу бити прописани законом, сарађују са одговарајућим локалним властима других земаља.

Члан 13. Начела локалне самоуправе, садржана у овој повељи односе се на све категорије локалних власти које постоје на територији земље потписнице,, .

Наведени принципи и услови пословања локалних самоуправа из Европске повеље о локалној самоуправи нису случајно истакнути у овом тексту. Централизација власти у Србији последица је дуге традиције и посебног источно православног менталитета, са превеликом улогом великог оца и вође народа. Тај ауторитарни менталитет је брана ширењу демократије, основ централизације Државе и мора се превазилазити баш јачањем децентрализације и демократизације. На том плану повећана улога локалних самоуправа има посебан значај, што истиче и наведена Повеља.

Неопходне општинске одлуке о уређењу насеља

На бази планске документације која је основ развоја и напретка Уба, локална самоуправа би морала својим актима- одлукама дефинисати комплетну процедуру планирања, пројектовања, уређења, изградње и коришћења простора и објеката, бар следећим одлукама:

- Одлука о грађевинском земљишту,
- Одлука о Програму уређивања грађевинског земљишта,
- Одлука о уређењу насеља,
- Одлука о обнови фасада,
- Одлука о финансирању уређивања и коришћења грађевинског земљишта са свим инструментима финансирања:
- Одлука о ценама комуналних услуга,
- Одлука о закупној цени јавног грађевинског земљишта које се даје накоришћење,
- Одлука о накнади за уређивање земљишта (комуналије),
- Одлука о накнади за уступање јавног земљишта за привремено коришћење,
- Одлука о месечној накнади за коришћење јавног грађевинског земљишта,
- Одлука о закупнинама пословног простора у својини локалне заједнице,
- Одлука о комуналним таксама,
- Одлука о постављању киоска,
- Одлука о уређењу водотокова,
- Одлука о истицању фирми,
- Одлука о привременом заузимању дела тротоара,
- Одлука о пољопривредном земљишту,
- Одлука о Програму уређивања пољопривредног земљишта.
- Остале одлуке.

Наведене и друге одлуке које су потребне за домаћинско газдовање све угроженијим простором требало би да обезбеде јавност, прегледност, сигурност, једнакост, довољност средстава, планеабилност, ефикасност и друге принципе уређивања и коришћења грађевинског, пољопривредног и осталог земљишта. Планска акта су само основ за припрему, доношење и спровођење усвојене земљишне насељске политике и политике уређења атара, тј целине општине Уб. У том смислу заинтересовани смо да дамо пуни допринос у припреми планске документације и потребних одлука у домену насељске земљишне политике.

1.2.2. Однос градских и сеоских насеља и функционално повезивање насеља и центара

С обзиром на уочене повољности, а пре свега, недостатке у организацији и функционисању постојеће мреже насеља, планирано решење развоја представља **избор типова развоја, као и довођење у везу развојних циљева са развојним проблемима** (ближе се одређује позиција центара, дефинише критеријум за њихов избор и услови за формирање, развија мрежа одговарајућих функција, сагласно основном планираном решењу мреже насеља и дефинишу критеријуми за просторну дистрибуцију).

Планираном решењу развоја мреже, омогућено је степеновање у усложњавању у циљу њеног континуираног развоја, кроз различите нивое функционисања (развоја насељских садржаја).

МОДЕЛИ РАЗВОЈА

Већ је напоменуто да је на простору општине Уб, просторно посматрано, успостављен полицентричан систем насељске мреже, чију окосницу чини општински центар - градско насеље Уб и три релативно равномерно распоређена већа сеоска центра (центри заједнице насеља) - Бањани, Памбуковица и Радљево.

Изузев Бањана који бележе позитиван развојни тренд, како са становишта пораста броја становника, тако и кроз јачање, пре свега привредних, али и осталих функција везаних за домен правилног и равномерног функционисања насеља, Памбуковица и нарочито Радљево, и поред постојања развијених друштвених сервиса, у односу на шире гравитационо подручје немају довољну привлачну моћ у односу на припадајућа насеља, а нарочито за шири простор општине.

Са друге стране, и поред доминације Уба у односу на остала насеља и сеоске центре, што указује на изванредан начин и у доброј мери, на **моноцентричан модел** функционисања насељске мреже у целини, степен централитета самог општинског центра није у довољној мери изражен. На то, пре свега, указује чињеница да у општинском центру живи свега око 25% становништва, као и на степен развијености јавних служби и осталих функција (нарочито привредних).

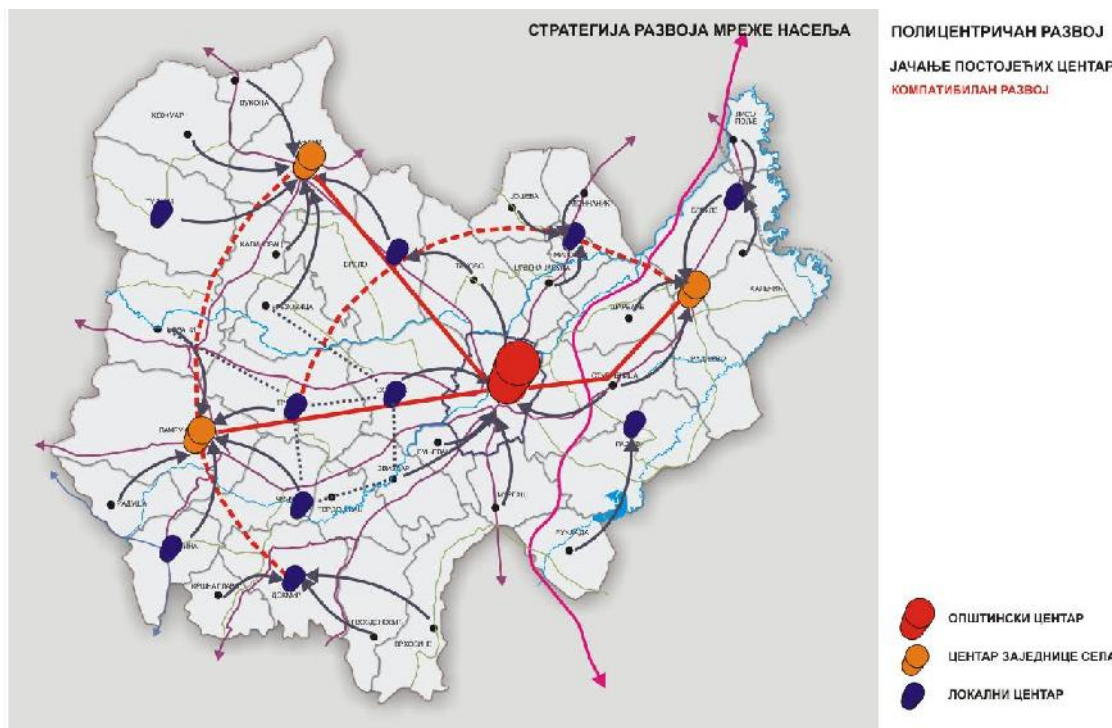
Разлог овоме треба тражити у контексту ширег окружења општине Уб, њеном периферном положају у оквиру Колубарског округа, близини и утицају већих регионалних центара, као и близини и изразитом утицају Београда.

Модел полицентричног развоја

Сви досад поменути разлози, као и степен достигнутог развоја већ успостављене мреже насеља на подручју општине, упућују на одређено да почетни корак у трансформацији мреже подржи већ успостављени просторни систем, односно, да се омогући даљи континуирани развој полицентричног система мреже насеља кроз:

1. **Јачање и диференцијацију постојећих насељских центара** који могу да остваре противтежу поларизационим утицајима Уба, да омогуће рационалну просторну организацију привредних веза у мрежи центара и да подстакну развој околних насеља. Тиме се стварају услови за успостављање чвршћих релација између самих центара и

насеља која се око њих групишу. То, даље, подразумева подизање степена централитета појединих активности у оквиру насеља, адекватније афирмисање природних и створених ресурса и потенцијала простора општине, успостављање чвршћих релација са припадајућим насељима и центрима у окружењу, даљи развој адекватних видова друштвене инфраструктуре, јачу профилацију центара, ефикасније међунасељско повезивање, итд.

Слика 4. Полицентричан модел развоја мреже насеља – јачање постојећих насељских центара

Критеријум за избор центара и њихову хијерархију у мрежи, опредељује, пре свега, досадашњи степен развоја, могућност ефикасног активирања природних и створених ресурса, добра саобраћајна повезаност са суседним центрима и околним насељима, број становника у оквиру центара и непосредног гравитационог подручја, демографска структура становништва, итд. Њихов положај у систему насеља омогућава формирање више различитих просторних целина, које, у зависности од услова будућег развоја могу да развијају сопствене компаративне предности у односу на шире окружење, па и изван граница општине.

У том смислу, у почетној фази активирају се следећи центри:

1. Даље јачање **Уба као општинског центра**, кроз развој широког спектра функција, како у домену јавних служби, тако и кроз јачање привредних, услужних и комерцијалних активности. Такође, пожељно је јачање централитета Уба кроз развој функција регионалног значаја, с обзиром на постојање значајних привредних ресурса и развој важних саобраћајних комуникација, чиме би се учврстила и његова позиција у региону и подигао значај у систему насеља Колубарског округа, па и шире у окружењу.

Осим поменутих повољности, потенцијал за развој Уба као центра општине представља и могућност демографског раста центра, с обзиром на то да само $\frac{1}{4}$ становништва општине

- живи у њему, што говори о релативно ниском степену индустријализације и недовољној развијености привредних, па и јавних функција.
2. Даље јачање централитета (изразитија профилација центра и учвршћивање позиције у систему насеља) насеља **Бањани**, које после Уба, представља најзначајнији центар (пол развоја) општине, за читаво северозападно подручје, које је свој утицај проширило и изван граница општине. С обзиром на позитиван демографски тренд, постојање развијене мреже јавних служби, привредних и осталих функција (услугне и комерцијалне активности, функције спорта и рекреације, итд.), насеље има услове да прерасте у значајнији пол развоја општине.
 3. Даље јачање централитета **Памбуковице** за насеља у југозападном делу подручја општине, чиме би се успоставиле чвршће релације на нивоу гравитационе зоне овог центра.
 4. Чвршћа профилација садашњег центра заједнице насеља **Радљево**, различитим моделима развоја мреже насеља биће разматрана кроз вишеваријантни (вишефазни) развој, с обзиром на будуће пројектовано ширење копова угља у непосредној близини суседног насеља Каленић и на простору самог насеља.

Прва фаза која подразумева функционисање насеља Радљево до почетка активирања копова и расељавања становништва, подразумева задржавање његове позиције и значаја центра заједнице насеља за околна подручја, уз унапређење квалитета јавних служби и умерен развој осталих активности на подручју насеља. Овакав став има упориште у већ развијеној мрежи друштвених сервиса, као и добро опремљеној и уређеној саобраћајној и комуналној инфраструктури насеља. Истовремено са наставком континуитета функционисања овог центра, неопходно је подржати интензивнији развој локалних центара у окружењу - постојећег локалног центра Бргуле и новопланираног Стубленица, како би се у случају активирања поменутих копова, омогућио континуитет развоја и равномерна покривеност мрежом насељских центара и садржаја на том подручју. Стубленица би, најпре, имала улогу јачег пола развоја, како поменутом центру Радљево, тако и у односу на општински центар, да би у каснијој фази развоја могла да прерасте у насељски центар вишег ранга.

Истовремено са развојем поменутих центара заједнице насеља, предвиђа се и јачање насеља која у овом тренутку имају статус локалних центара, нарочито оних на важнијим саобраћајницама, као и оних који имају релативно задовољавајући демографски потенцијал и развијеност јавних, а нарочито, привредних или других специфичних функција.

У том смислу предвиђа се подизање нивоа функционисања и јачање централитета насеља:

- **Врело** као локални центар за насеља Таково и Брезовица, али и значаја на укупном простору општине. Постојање хиподрома који превазилази локални значај и иницијатива за даљим развојем и унапређењем ових садржаја на простору насеља, уз добре саобраћајне везе, може иницирати развој овог насеља кроз изразитију туристичку орјентацију, али и кроз јачање пословно-производних функција, нарочито трговине и услуга. Истовремено, ово насеље има услове да постане значајнији пол развоја у односу на веће насељске центре - пре свега Уб, али и Бањане, чиме се учвршћује значај осовине развоја коју чини регионални пут који повезује центар општине са суседним општинама, око којег се ова насеља групишу.
- **Докмир** - постојање значајног културно-историјског споменика - манастира Докмир, може иницирати значајнији развој разних облика туристичких и рекреативних активности у овом делу општине. Јачање овог центра је од изузетног значаја, с обзиром на разређеност мреже насељских центара у јужном рубном делу подручја и упућеност примарних насеља овог дела општине углавном на ближе или даље веће центре у окружењу - пре свега Уб и Памбуковицу, али и центара у суседним општинама Ваљево и Лајковац.
- **Паљуви** - у постојећој хијерахији насеља ово насеље нема директно гравитационо подручје. С обзиром на постојање изузетног природног ресурса - језера Паљуви, овај центар треба да

ојача своју позицију у систему насеља кроз профилацију центра као изразито туристичког, са даљим развојем пољопривреде као основне комплементарне делатности туризму. Новопланирана траса аутопута Београд - Јужни Јадран, чији део пресеца поменуто насеље, додатно афирмише његове туристичке потенцијале како у смислу развоја разноврсних облика туризма (излетничког, транзитног, стационарног), тако и у смислу доступности и повезаности са већим центрима изван границе општине у ближем и даљем окружењу, нарочито Београдом.

- **Бргуле** - центар заузима периферни положај у систему насеља, са невеликим гравитационим подручјем које обухватају насеља Каленић и Лисо Поље. Положај на регионалном путу, релативно развијене привредне активности, задовољавајуће просторне могућности, солидан демографски потенцијал, као и деоница новопланиране трасе аутопута Београд-Ј.Јадран, отварају могућности за даљи развој и јачање овог насељског центра, са акцентом на развоју привредних (пољопривредних, пословно-производних и услужних функција). Јачањем овог центра, створиле би се могућности за останак становништва на овом подручју, уз стварање бољих услова живота и рада, чиме би се смањиле миграције становништва ка суседним и општинама у ближем окружењу. Неопходан услов за то је побољшање комуникацијских веза са општинским центром.
- **Слатина, Трлић, Совљак, Тулари и Милорци** - даље јачање и чвршћа профилација постојећих локалних центара, у зависности од доминантних ресурса и потенцијала у оквиру сваког појединачног насеља (положај на регионалном путу, рудна богатства, пољопривреда, развијени друштвени сервис).

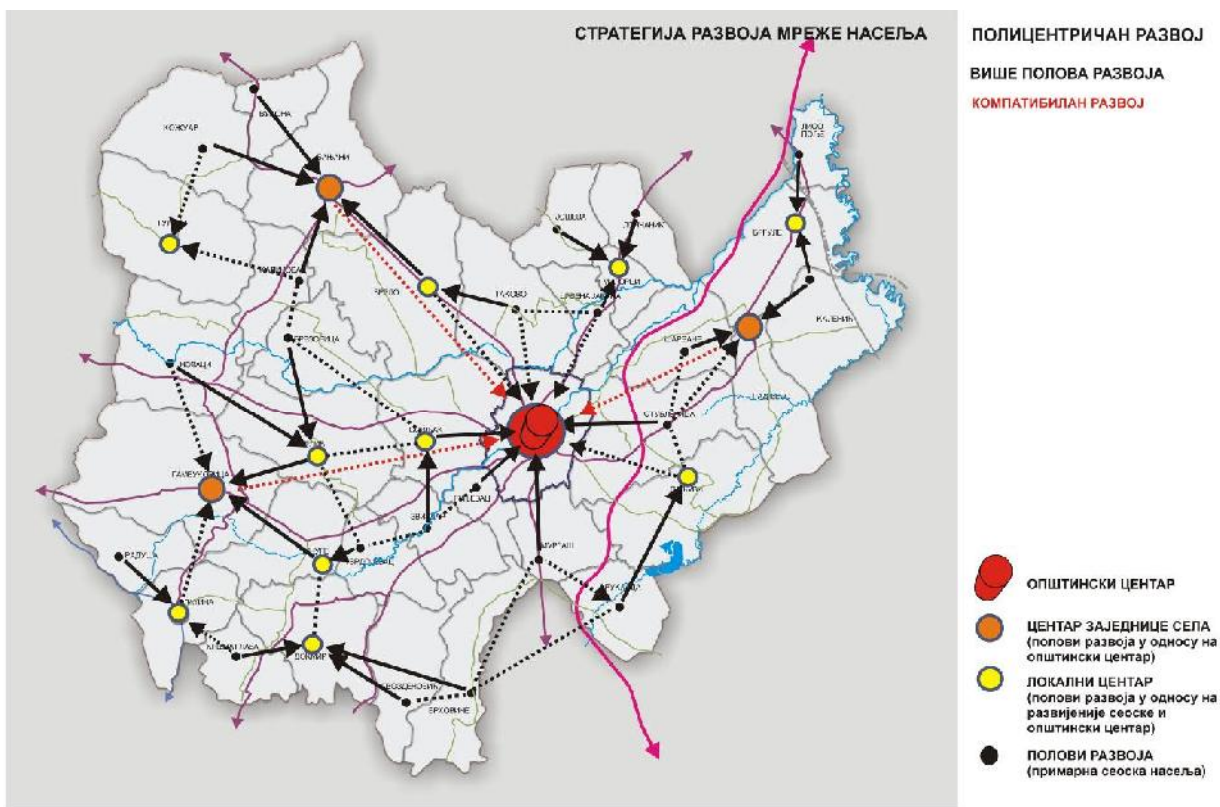
Полицентричан модел са више полова развоја

Следећа етапа полицентричног развоја подразумева, осим јачања постојећих центара и успостављање **више полова развоја** којима се, усложњавањем мреже, растеређују постојећи центри и премошћавају (успостављају) континуитети просторног развоја и дистрибуције садржаја на читавом простору општине. Активирање ових полова развоја је изузетно значајно, с обзиром да многи од њих, сами за себе, немају превише услова да понесу епитет центра.

Пошто је основна карактеристика оваквог типа мреже **компатибилност**, подразумева се да ће се у оквиру ових полова наћи садржаји који додатно афирмишу постојеће центре (садржаји који их допуњују, а не угрожавају), с тим што је омогућен развој сваког од насеља понаособ. Такође, пожељно је успоставити релације – повезивање полова ради стварања услова за чвршће повезивање између самих центара.

Полови развоја у односу на постојеће центре били би:

- у односу на општински центар Уб - Милорци, Совљак, Паљуви и Врело као непосредни полови развоја, док би улогу секундарних полова имала насеља Бањани, Памбуковица и Радљево. Поменути полови развоја утичу, пре свега, на јачање улоге општинског центра, као и појединих функција регионалног значаја, с обзиром да већина поменутих насеља, у постојећој хијерархији, има улогу сеоских центара. Полови развоја општинском центру постају, пре свега, због појединих развијених специфичних функција. Поред ових, пожељно је јачање појединих насеља (пре свега, приградских), на које Уб има јак гравитациони утицај, као полова – носиоца специфичних функција. У првој фази, то су, пре свега, насеља на важнијим саобраћајним правцима и са развијеним привредним функцијама.
- у односу на Бањане - Врело и Тулари
- у односу на Памбуковицу - Чучуге, Слатина, Трлић
- у односу на Радљево - Бргуле, Каленић, Стубленица
- у односу на Докмир - Слатина, Кршна Глава, Гвозденовићи и Врховине
- у односу на Паљуве - Руклада и Стубленица
- у односу на Врело - Таково и Брезовица
- у односу на Бргуле - Лисо Поље и Каленић

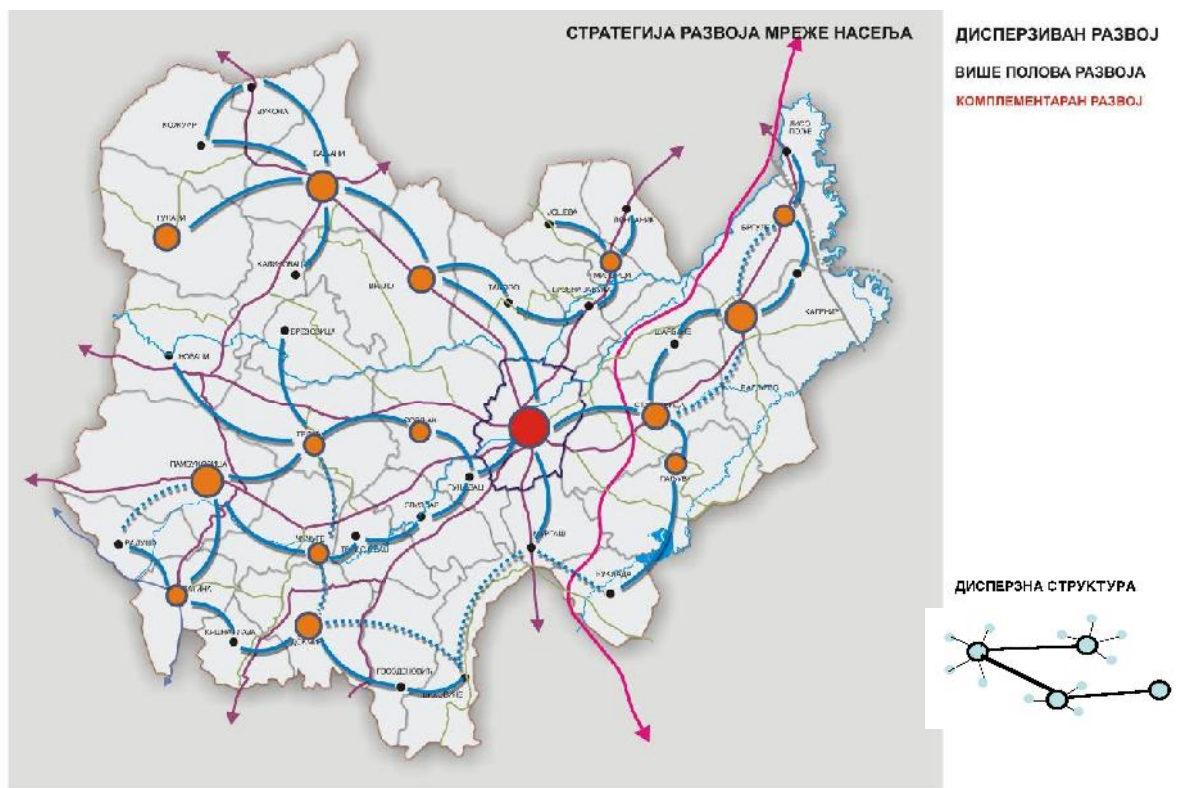
Слика 5. Полицентричан модел развоја – вишеполарни развој

Полови развоја у овој фази не представљају значајније носиоце развоја, већ својим садржајима додатно афирмишу постојеће центре и успостављају чвршће релације како са припадајућим центрима, тако и са суседним насељима нижег ранга.

Дисперзиван модел развоја мреже насеља

Дисперзиван модел развоја представља следећу етапу у развоју мреже насеља. Он пре свега обухвата јачање и развој нових привредних и специјализованих центара (туристичких, привредних, пословних, услужних, спортско-рекреативних, итд.) који треба да постану значајнији носиоци економског развоја општине, као и јачање полова развоја у оквиру сваког од центара.

Интензивнијим развојем самих центара, последично ће се иницирати постепено активирање најпре суседних, а потом и периферних делова општине, који би, осим примарних делатности чији развој и убудуће треба подстицати, као и експлоатације рудних ресурса, под утицајем околних јачих центара постали носиоци функција комплементарних припадајућим центрима (развој прерађивачке индустрије, занатских делатности у циљу заокруживања индустријске производње, итд., али и развој терцијарних делатности, пословних активности, транзитног туризма, угоститељства, услуга, спорта и рекреације), све у циљу стварања услова за интензивније запошљавање становништва тих подручја и спречавања депопулације и одумирања насеља, као и заустављање миграција становништва периферних (рубних) подручја ка центрима у суседним општинама.

Слика 6. Модел дисперзивног развоја мреже насеља – вишеполарни развој

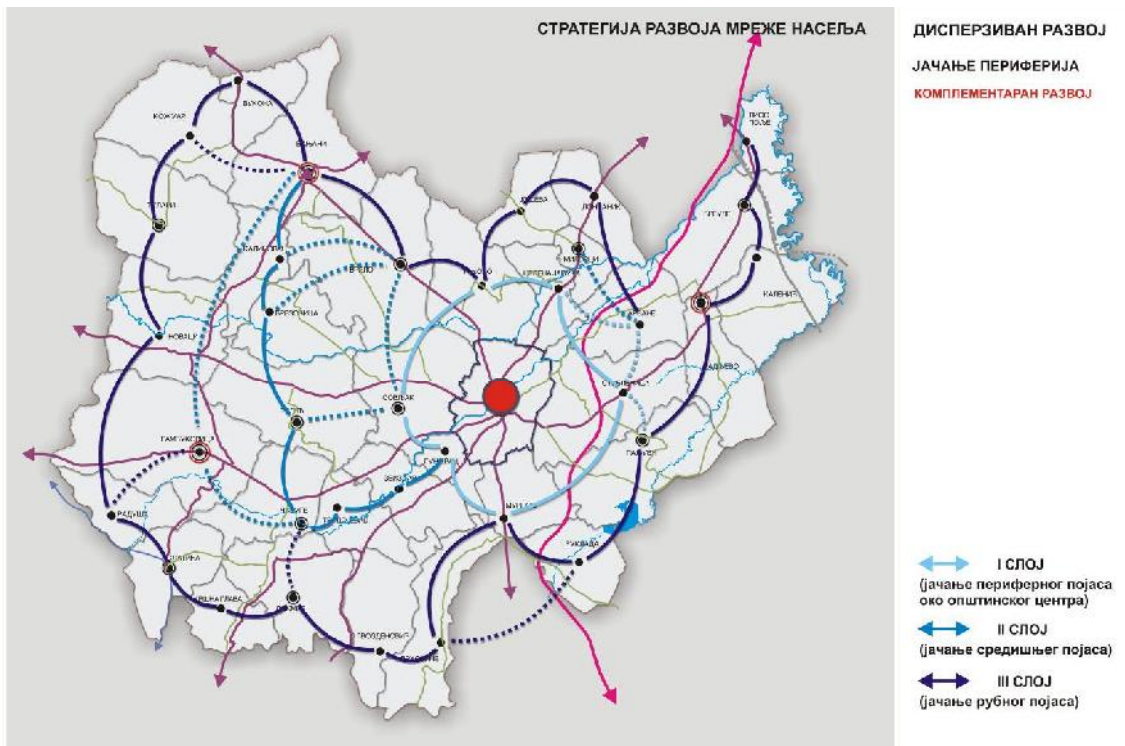
У том смислу, континуитет просторног развоја прераста у дисперзну структуру мреже насеља са више полова развоја, тј. укључује активирање већег броја центара који артикулишу примарна насеља која, такође, у себи могу садржати основне функције - носиоце развоја и то, поред постојећих центара и у насељима:

- a) *чији је развој инициран јаким саобраћајним правцима*, и који, од насеља до насеља, поседују потенцијал развоја друштвене инфраструктуре; с обзиром на добру развијеност путне мреже (зракаста мрежа путева), већина насеља има услове да у будућности на бољи начин искористи предности положаја на главним путним правцима. Поред већ поменутих већих и мањих сеоских центара, услов за јачање централитета по овом критеријуму имају и насеља: Стубленица, Паљуви, Мургаш, Лончаник, Црвена Јабука, Врело, Вукона, Слатина.
- b) *чији је развој инициран изузетним привредним (рудним) ресурсима*: Каленић, Радљево, Врховине, Докмир, Кршна Глава, Чучуге, Памбуковица
- c) *чији је развој инициран постојањем значајне културно-историјске баштине као окоснице развоја туризма*: Докмир, Чучуге, Мургаш, Новаци, Каленић;
- d) *чији је развој инициран богатством природних ресурса, пре свега водних и пољопривредних*: Таково, Јошева, Лончаник, Црвена Јабука, Калиновац, Брезовица, Новаци, Шарбане.

Дисперзиван развој кроз јачање периферија

С обзиром на то да периферни делови општине, услед многобројних ограничења - лоше саобраћајне повезаности, неразвијености садржаја, итд. тешко успостављају међусобне односе и релације, пре свега, у односу на припадајуће центре, пожељну варијанту представља дисперзиван развој кроз јачање периферија. То даље подразумева комплементарно

умрежавање насеља нижег ранга у циљу јачања периферних појасева општине у односу на насеља вишег ранга, тј. стварања компаративних предности периферије у односу на општински центар.

Слика 7. Модел дисперзивног развоја мреже насеља – јачање периферија

У том смислу, формирају се појасеви развоја:

I слој - јачање периферије око општинског центра (насеља: Совљак, Гуњевац, Мургаш, Стубленица, Црвена Јабука, Таково)

II слој - средишњи радијални појас обједињује насеља које формирају центри (Брезовица, Трлић, Чучуге, Тврдојевац, Звиздар, Мургаш, Стубленица, Шарбане, Милорци)

III слој - јачање спољњег (рубног) периферног појаса (насеља: Бањани, Вукона, Кожуар, Тулари, Новаци, Радуша, Слатина, Кршна Глава, Докмир, Гвозденовић, Врховине, Мургаш, Руклада, Паљуви, Радљево, Каленић, Бргуле, Лисо Поље, Лончаник, Јошева, Врело)

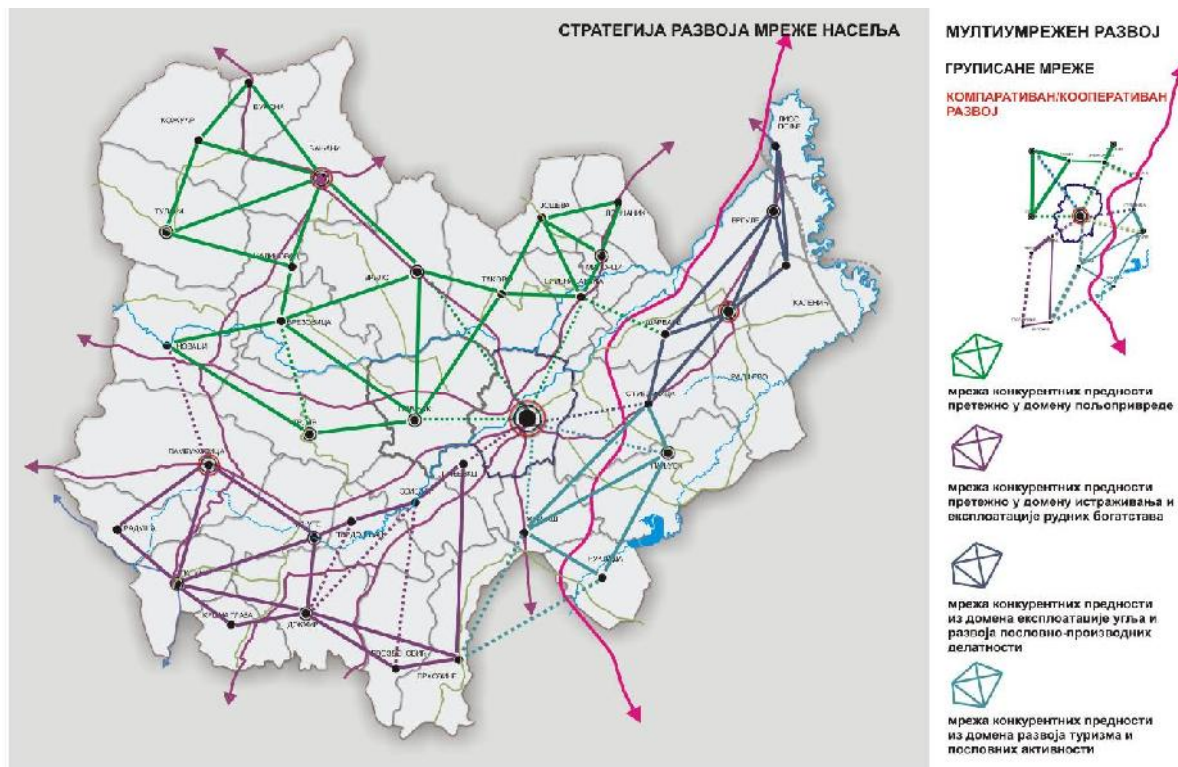
Мултиумрежен модел развоја

Изузетно погодне природне вредности подручја, саобраћајно повезивање са суседним подручјима и регионима, итд., треба да постану **основ истицања компаративних предности** појединих подручја, њихове шире афирмације, међусобног умрежавања, а последично и њиховог интензивнијег развоја, у зависности од будућих трендова и достигнутог степена развоја читаве општине.

Пожељан степен развоја мреже насеља и садржаја, у завршној фази планског периода, заснива се на активирању "успаваних" насеља, нарочито периферних појасева, јачањем сваког насеља понаособ, **кроз повећање активности, адекватно коришћење и афирмацију локалних ресурса и потенцијала, међусобно повезивање по принципу сличних компаративних**

предности, формирање појасева развоја (туристички, привредни, културно-историјски, рекреативни, излетнички, транзитни, итд.).

Мултиумрежен развој – груписане мреже

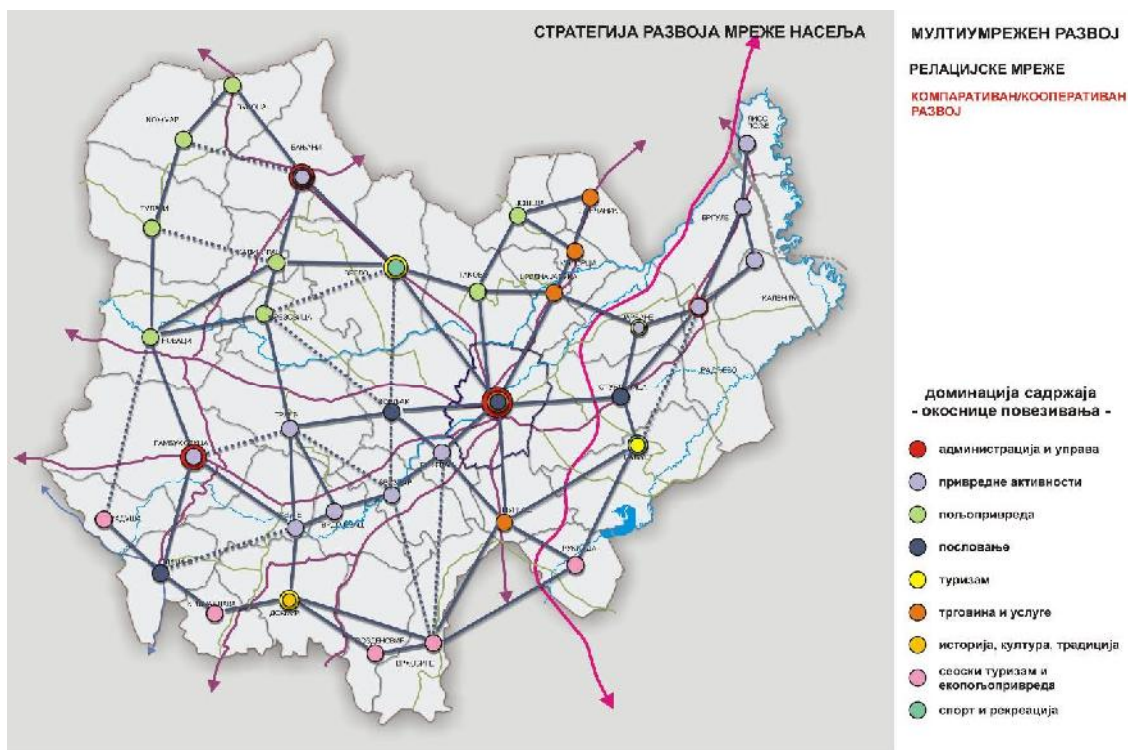

Слика 8. Мултиумрежен модел развоја – груписане мреже

Функционисање и повезивање по моделу мултиумреженог развоја може, али и не мора да почива само на заједничким просторно-физичким обрасцима, тј. насеља не морају да буду обавезно суседна. Повезивање се врши, пре свега, на нивоу сличних карактеристика и предности сваког појединачног насеља.

Неопходан предуслов за то је достигнут задовољавајући степен привредног развоја унутар општине, ефикасно саобраћајно повезивање, комунално опремање, развој информационог, информатичког и маркетиншког система, адекватне друштвене инфраструктуре, итд. Различити облици сарадње, било међу насељима у општини, било шире изван њених граница, представљају нове релацијске односе који обезбеђују афирмацију подручја на ширем плану. Та сарадња може да подразумева заједничку афирмацију на пољу заштите, културе и образовања, туризма, развоја инфраструктуре, привредних активности, итд.

Мултиумрежен развој – релацијске мреже

Слика 9. Мултиумрежен модел развоја – релацијске мреже

С обзиром на то да овај вид умрежавања и функционисања система насеља подразумева висок ниво трансформације и управљања свим аспектима просторног развоја, може се означити као пожељна крајња фаза развоја.

ИЗБОР МОДЕЛА РАЗВОЈА

Предложени модели развоја мреже насеља, у основи, представљају различите етапе - фазе развоја. Већ је поменуто да процес њене трансформације започиње активирањем већ донекле афирмисаних центара, како би се створила основа за наставак трансформација и њено вишеслојно и вишесмерно усложњавање.

У којој ће се мери, каквим интензитетом и квалитетом развијати целокупан систем, зависи од бројних фактора и развоја сваког појединог сектора, пре свега саобраћаја, инфраструктурних и пословно-продукционих система као покретача економског развоја (превасходно изградња аутопута, експлоатација лигнита у источном делу подручја општине, као и других рудних ресурса, нарочито у јужном делу општине, али и развој пољопривредних кластера, туристичких зона и пунктова, комерцијалних и услужних садржаја, итд).

Новопланирана траса аутопута имаће један од пресудних утицаја на преструктурирање постојеће мреже насеља. Она, са једне стране, ствара услове да се поспешу развој нових центара специјализованих функција и повећа проточност и активност центара, као и повезаност општине са ближим и даљим окружењем, док са друге стране, физички дели простор општине, што може утицати на слабији развој насеља и центара у западном делу подручја. Из тог разлога, истовремено са развојем ове значајне осовине развоја, неопходно је створити услове за јачу активацију центара у западном делу подручја, јачом активацијом секундарних осовина (регионалних и магистралних путева), као и доминантних зона и пунктова.

Шира афирмација туристичких потенцијала (заснованих на значајном културно-историјском наслеђу, развијеним спортско-рекреативним комплексима, карактеристикама руралног подручја и природним ресурсима од значаја за развој туризма), такође би требала да има једну од важних улога у активирању појединих насељских центара, било као носилац развоја, било кроз комплементарност функционисања са осталим садржајима - носиоцима развоја.

1.2.3. Организација јавних служби и верских објеката

ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ И РАЗМЕСТАЈ ЈАВНИХ СЛУЖБИ

Анализа постојећег стања и оцена потенцијала говори о недовољном квалитету путне мреже које не представља добру подршку развоју јавних служби на принципима рационализације и кондензације служби. Ако пођемо од тога да је локална путна мрежа главни ослонац и у функцији квалитета дневних и осталих миграторних кретања, као и претпоставка увођења мобилних јавних служби, онда квалитет и квантитет путне мреже на територији општине Уб морамо сматрати значајним ограничењем развоја јавних служби ван општинског центра. Релативно повољна морфологија терена указује на природне погодности развоја мреже локалног саобраћаја, но то је само један у низу фактора развоја овог сектора и целокупан развој јавних служби се не може на то ослонити, обзиром да то повлачи повећане трошкове укупног развоја.

Планирано решење се заснива на следећем принципу и његовој разради:

- Децентрализација основних видова јавних служби на једнак начин, са крајњим циљем учешћа грађана у креирању локалне заједнице у складу са потребама, интересима и могућностима; Главни је критеријум доступности примарним сервисима јавних служби.
- Подстицање концентрације проширених садржаја јавних служби (управа, администрација, култура, информисање) са циљем учвршћивања централитета и атрактивности општинског центра – града Уба.

У Убу:

- Јачање улоге сектора културе и информисања (уз одговарајућу просторну и организациону подршку и увођење тржишних односа, повећање понуде, приватну иницијативу, итд.) са циљем јачања централитета и атрактивности Убе;
- Употпуњавање постојећих стамбених зона одговарајућим садржајима јавних служби;
- Употпуњавање будућих стамбених зона, односно проширења постојећих одговарајућим садржајима јавних служби;
- Учвршћивање и концентрација управно-административних служби, уз увођење нових модалитета рада;
- Истицање и заштита посебних вредности и специјализованих активности
- Јачање средњег образовања у складу са потенцијалима и захтевима привреде и окружења.

У приградским зонама и насељима у првом «прстену» око града Уба:

- Употпуњавање мреже објеката здравства и дечје заштите и стварање услова за одговарајући просторни размештај у периферним деловима града где сада не постоје овакви садржаји;
- Употпуњавање мреже здравствених сервиса у насељима довољне демографске величине;
- подизање квалитета наставе и опремљености мреже и објеката основног образовања;

У осталим насељима вишег хијерархијског нивоа:

- Употпуњавање сервиса здравствене заштите и основног образовања, у складу са демографским и осталим потенцијалима;
- Увођење предшколске наставе у склопу других објеката јавних служби (нпр. школских објеката) где год је то могуће (а у складу са обавезом похађања предшколске наставе за целокупну старосну групу).

У примарним насељима:

- Примена модела колективне опслужености малих насеља без концентрације услуга у једном насељу а са циљем подржавања опстанка и подизања квалитета живљења ове категорије насеља;
- Увођење мобилних видова свих услуга јавних служби за које је то могуће.

Приоритети развоја јавних служби везани су пре свега за:

- концепцију развоја насељске мреже са циљем учвршћивања мреже и интегрисаности насеља и побољшања физичке и функционалне повезаности насеља; и
- развој путне мреже и јавног превоза као елементарне подршке квалитетном функционисању ових сервиса.

Програмски елементи дистрибуције јавних служби на субрегионалном, општинском и насељском нивоу дефинисани су на следећи начин:**Обавезни садржаји јавних служби и њихова дистрибуција по просторним нивоима:**

	Социјална и дечја заштита	
1	Домови за лица са посебним потребама	ниво општине (могуће ако постоји интерес)
2	Центри за стара лица	ниво општине, ниво насеља/ локалне заједнице (могуће ако постоји интерес)
3	Центри за социјални рад	ниво општине, ниво насеља/ локалне заједнице (могуће ако постоји интерес)
4	Предшколско образовање и васпитање	ниво насеља/ локалне заједнице (неопходно)
	Образовање	
5	Основно образовање I/IV разред	ниво општине, ниво насеља (неопходно)
6	Основно образовање V/VIII разред	ниво општине (неопходно), ниво насеља (неопходно)
7	Средње образовање	субрегионални ниво (неопходно), ниво општине (могуће ако постоји интерес)
8	Више и високо образовање	субрегионални ниво (могуће ако постоји интерес)
	Здравствена заштита	
9	Здравствена станица	ниво насеља (неопходно)
10	Дом здравља	ниво општине (неопходно), ниво насеља/ локалне заједнице (могуће ако постоји интерес)
11	Општа болница	субрегионални ниво (неопходно), ниво општине (могуће ако постоји интерес)
12	Центар за специјализовано лечење; медицина рада	субрегионални ниво, ниво општине (могуће ако постоји интерес / потреба)

Радијуси опслуживања, гравитационо подручје и обухват становништва појединих сервиса:

Предшколско васпитање и образовање	600-1000м; обухват становништва је око 6% , али се коригује социоекономским обележјима становништва;
Основно образовање – I/IVразред	1500м; за 2-3500 становника; за дистанце веће од 1500м обавеза организовања школског превоза;
Основно образовање –V/VIIIразред	2500м; за 3-10000 становника; обухват становништва је око 12%; за дистанце веће од 2500м обавеза организовања школског превоза;
Здравствена станица	за 1000 становника;
Дом здравља	за 10000 становника, зависно од густине насељености

У домену **средњег и вишег** образовања планским решењем се препоручује следеће:

- Повећање капацитета интернатског смештаја ученика средњих школа, чиме се повећава могућност похађања ученика ван опсега дневних миграција, што карактер и образовних профили постојећих средњих школа подржавају;
- Увођење приватних, специјалистичких средњих и виших школа за одређене профиле и знања за које постоји исказана потреба локалне заједнице и региона.

Карактер јавних служби, који је пре свега везан за својства централитета повећање интензитета коришћења простора, као и њихова везаност за гравитационо подручје, односно квантум становништва који им гравитира, и напослетку економичност организације и управљања јавним службама налажу да се искључује могућност организовања јавних служби ван насељских подручја. Планирање развоја мреже јавних служби везује се, стога, за насељска подручја за која је обавезна израда планских докумената одговарајућег нивоа, сходно Општим мерама имплементације Просторног плана општинеУб.

1.2.4. Развој туризма, организација и уређење туристичких и рекреативних простора.

ТУРИЗАМ

Приступ и услови просторног развоја туризма

Правила коришћења, уређења и заштите планског подручја за сектор туризма дефинисана су у односу на изабрану планску опцију (приказано на Рефералној карти 1).

Приступ развоју туризма на територији општине Уб заснива се на стварању услова за формирање и адекватну презентацију целовитог туристичког производа, активирањем свих природних, створених и људских потенцијала, уз поштовање принципа одрживог туризма. Туристички производ представља целовиту слику једне туристичке дестинације и чине га: а) специфична туристичка атрактивност места као мотив туристичке посете, б) опремљеност услугама и инфраструктуром (смештај, рекреативни садржаји, услуге, организација активности...) в) транспорт до и од туристичке дестинације. Три фактора битно одређују конкурентност једног туристичког производа на тржишту: **атрактивност, квалитет (услуга, садржаја, опреме..) и цена.**

У савременом друштву туризам представља све важнију привредну грану не само због улоге у глобалним кретањима и економији већ се његов значај све више афирмише у контексту његовог доприноса активирања локалних економија неразвијених и земаља у развоју. Бенефити од развоја туризма се сагледавају у односу на позитивне економске (транспорт, смештај и услуге, пратећа производња), социјалне (запослење локалног становништва, развој мреже спортско рекреативних садржаја од којих бенефит има и локално становништво) и еколошке (афирмација природних и културних вредности подручја) ефекте. Међутим, могући су и негативни еколошки ефекти развоја туризма (деградација природе, исцрпљивање ресурса, загађење...) у случајевима неадекватног газдовања ресурсима. Због тога се управљање развојем туризма данас заснива на принципима одрживог туризма.

Одрживи туризам је "сваки вид туризма који доприноси заштити животне средине, социјалног и економског интегритета и унапређивању природних, створених и културних вредности на трајној основи". Циљ оваквог вида туризма је да се омогући људима уживање и стицање знања о природним, историјским и културним карактеристикама јединственог окружења, уз очување интегритета места и подстицање економског развоја и добробити локалне заједнице. Принципи одрживог туризма су:

- успостављање кодекса понашања у туризму на свим нивоима управљања простором засновано на међународно признатим стандардима (препоруче за туристичке активности, процену утицаја на животну средину, мониторинг кумулативног утицаја и границе прихватљивих промена)
- туризам се мора развијати уз помоћ локалне заједнице
- туризам мора обезбедити квалитетна радна места локалном становништву и успоставити везу између локалних послова и туризма
- туризам треба да промовише и афирмише специфичности локалне културне баштине и природне ресурсе.

Планирано решење развоја туризма на територији Општине Уб формиран је кроз:

- дефинисање просторно функционалне структуре развоја туризма,
- разматрање могућности развоја различитих врста туризма на потенцијалним локацијама уз сагледавање услова развоја,
- разматрање потенцијала за развој туризма у појединим насељима,
- разматрање екстерних фактора планирања туризма на територији општине Уб на основу којих се разматрају могућа планирана решења развоја туризма на територији Општине – варијанте.

Просторно функционални развој туризма

Просторно функционална структура развоја туризма заснива се на дефинисању туристичких регија, места и простора (дефинисаних према Закону о туризму), позицију смештајних капацитета и викенд насеља као и пунктова и зона од значаја за туризам и рекреацију.

А) Туристичка места

Туристичка места се развијају према рангу одређеном степеном атрактивности и нивоом туристичке опремљености. Планирају се према рангу од 1 - 4 и развијају у правцу афирмисања специфичног идентитета. На територији општине Уб издавају се туристичка места - центри и пунктови:

Примарни

- Језеро Паљуви
- Манастир Докмир

Секундарни

- Језеро у Богдановици
- Фазанерија "Тамнава"

Примарна и секундарна туристичка места једина испуњавају услове да досегну ниво туристичког центра по наведеним критеријумима. Терцијарна и квартална потенцијална туристичка места и у планираном развоју остварују знатно нижи ниво туристичке атрактивности па се само условно могу називати туристичким местима, док ће њихов ранг зависити од оствареног нивоа туристичке понуде.

Терцијарни и квартални (у зависности од планираног решења развоја активирају се као туристичка места или пунктови)

- Воденица - реконструисана - у Чучугама
- Воденица у Трњацима – Леонтијевића воденица, стара 160 -170 година
- Мотел "Замак"
- Убска црква

Поред наведених, идентификована су на основу природних и створених атрактера још нека места која би се могла уредити као туристички пунктови и укључити у туристичку понуду у планираном периоду развоја туризма: археолошки пунктови у селима Трлић и Чучуге.

Сматрамо далеко туристички вреднијим:

- активирање сеоског туризма (који укључује насељавање, производњу и пружање услуга) - и обезбеђује запошљавање и специфичану туристичку понду, доприноси како развоју туризма тако и локалној привреди и
- подстицај изградње смештајних капацитета који би истовремено обезбеђивали унапређење туристичке понуде уређивањем простора и садржаја у функцији туризма за које је утврђено да на овом локалитету недостају (пре свега спортско рекреативних терена посебно за мале спортове, тенис, базени, итд. како у отвореном тако и у затвореном простору, дечја игралишта...)
- подстицај изградње специфичних комплекса: а) целовитих смештајних комплекса као амбијенталних целина у складу са *естетским вредностима амбијента* б) туристичког комплекса као демонстрације *еколошког дизајна и грађења*.

Коришћење и издавање викендица доноси само секундарни приход и често недовољно користи смештајне капацитете а не доприноси унапређењу укупног квалитета туристичке понуде.

Посебна опасност постоји од деградације пејзажа изградњом викенд објеката. Због тога је неопходно за све зоне предвиђене за изградњу у овој примарној туристичкој зони израдити одговарајуће планове и студије просторно физичког уклапања објеката у предео (са естетског и еколошког аспекта) и разрадити модалитете регулације изградње у односу на квалитет и врсту предела.

Б) Туристички простори:¹

Просторним планом се идентификују и издвајају делови простора од посебног значаја за развој туризма које као такве треба на адекватан начин укључити у укупну туристичку понуду. Издвајају се делови река и језера са приобаљем, земљиште и предели уређене природе, излетишта, амбијенталне и просторно-културно-историјске целине, знаменита места, као и мање просторне целине са израженим рекреативним, атрактивним и пејзажним одликама.

Организују се као пунктови и области од значаја за туризам и рекреацију. Туристички пунктови и области се планирају у односу на основу њихове атрактивности и њихову функцију у развоју туризма. На територији општине Уб разликујемо:

¹ Закон о туризму дефинише туристички простор као: делове река и језера са приобаљем, земљиште и предели уређене природе, излетишта, амбијенталне и просторно-културно-историјске целине, знаменита места, као и мање просторне целине са израженим рекреативним, атрактивним и пејзажним одликама, могу се прогласити за просторе од значаја за развој туризма

В) Пунктови

- пунктове условљене постојењем културно историјских вредности (значајни за развој излетничког, едукативног, али и свих осталих облика туризма - Илића брдо, као археолошки локалитет, етно кућа Радојчића, чесма из бронзаног доба, све у селу Чучуге, воденица у селу Бргуле, насеље са остацима винчанске културе у селу Трлић), Манастир Докмир - предложене локалитете треба преиспитати и допунити посебном студијом
- пунктове и зоне условљене посебном природном атрактивношћу: предели посебних одлика: брдско планинске и приобалне зоне (значајни за развој излетничког, едукативног, али и свих осталих облика туризма)
- пунктове условљене специфичном локацијом у путној мрежи (значајни за развој транзитног туризма) као пунктове за обавештавања и одморишта (локације је потребно испитати).

Г) Рекреативне путање

Простори са наменом повезивања туристичких пунктова и области еколошким видовима кретања: бицикли, пешачење, ... (деталније обрађене у делу о рекреацији).

Претпоставка развоја туризма на територији општине Уб јесте афирмација постојећих, активирање и уређивање нових туристичких простора и њихово повезивање са туристичким местима и међусобом. У том смислу се планирају: уређивање и опремање простора за туризам и рекреацију, развој комплементарних садржаја и уређивање простора за рекреативно кретање, како у смислу повезивања туристичких простора међусобно, тако и генерално у гравитационом подручју туристичког места (5км).

Д) Информациони пунктови

Поред просторне организације посебно је значајно лоцирање информационих туристичких пунктова и адекватно обележавање туристичких места и простора. Туристички информациони пунктови су због специфичне позиције у путној мрежи приоритетно предвиђени у Убу.

Могућности развоја различитих врста туризма - потенцијалне локације и услови развоја

Квалитет туризма одређене локације или подручја заснива се на квалитету сваког појединачног сегмента туристичке понуде, односно, активности на избору и реализацији боравка туристе у туристичком месту. У том смислу издвајају се следеће области:

- *информисање* (интернет услуге, информациони центри...)
- *посредовање* (тур опереатери и туристичке агенције) и *транспорт* (квалитет и разноврсност избора транспорта до туристичког места и могућности кретања на туристичком подручју)
- *смештај* (хотели, апартмани, виле, приватне собе, кампови, ... поред квалитета смештаја битан фактор јесте и квалитет услуге)
- *атракције и забавно рекреативне активности* (битна је разноврсност и квалитет понуде: природне-културне атракције, туристички водичи, спортско рекреативне активности, екскурзије, догађаји, могућности дружења и сусрета, гастрономски садржаји, вечерња забава...)
- *пратећи садржаји и услуге* (банке, поште, здравствене станице, телефон...).

Успостављање високог нивоа квалитета у сваком од наведених сегмената треба да представља базу развоја туризма у општини Уб. Међутим, није реално очекивати да сва места на територији Општине успоставе у временском периоду просторног плана очекивани ниво квалитета у свим сегментима, нити је за све облике туризма сваки од наведених сегмената подједнако битан. С тим у вези се и могућности усмеравања развоја и организације туризма на територији Општине врше у односу на сопствене потенцијале и ограничења у односу на специфичне облике туризма које је на појединим локалитетима могуће организовати.

Развој туризма у општини Уб се заснива на адекватном коришћењу потенцијала сваког појединачног локалитета у циљу остварења аутентичне и разноврсне туристичке понуде. У том смислу се сагледавају постојеће и потенцијалне локације за развој одређених врста туризма у односу на њихове карактеристике и услове за развој и реализацију како би се на економичан начин управљало природним и створеним ресурсима Општине и утврдиле компаративне предности појединих локалитета и подручја.

ВРСТА ТУРИЗМА	КАРАКТЕРИСТИКЕ	УСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ	ПОСТОЈЕЋЕ И ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ЛОКАЦИЈЕ
спортско рекреативни	може се третирати као облик туризма, али и као туризам оријентисан на припрему спортиста релативно је везан за сезону	<ul style="list-style-type: none"> – природни и климатски услови: водене површине, брдовити терени, квалитетни екосистеми – претпоставља развијену спортску инфраструктуру и добру опремљеност за различите врсте врхунских спортова како у летњем тако и у зимском периоду – претпоставља постојање здравствено- кондиционог центра 	<ul style="list-style-type: none"> – вештачка језера: – већи ниво улагања, али и већи потенцијални квалитет терена нуди фазанерија "Тамнава"
транзитни	није везан за сезону али јесте за присуство транзита.	<ul style="list-style-type: none"> – смештајни капацитети – трговина и услуге – информативни пунктови 	<ul style="list-style-type: none"> – развој овог облика туризма је у директној зависности од саобраћајно-туристичког положаја подручја и од квалитета путева. Изградња транзитног пута Е - 736, знатно ће допринети транзитном промету
културно- манифестациони	најчешће масован, облик туризма везан за културне догађаје и манифестације. манифестација може бити примаран мотив посете локалитету или пратећа активност у туристичкој понуди	<ul style="list-style-type: none"> – основни предуслов је добра приступачност – пожељно је и постојање смештајних капацитета и пратећих услуга 	<ul style="list-style-type: none"> – локалитети са традицијом реализације културно забавних и спортских манифестација – потенцијално активирање нових локалитета и манифестација које се могу сезонски распоредити и афирмисати свако насеље понаособ постајући мотив локалних екскурзија за стационарне туристе. – активирање манифестација као пратећих садржаја ловног туризма: манифестација утакмице ловачких паса...
излетнички и екскурзиони	краткотрајан, дневни или полудневни облик туризма мотивисан посетом културно-историјских вредности или боравком и уживањем у лепоти природе	<ul style="list-style-type: none"> – природне лепоте – културно-историјске знаменитости – саобраћајна доступност и приступ – уређеност и опремљеност излетничких пунктова – рекреативне путање – пожељно: угоститељство и услуге у мери која не угрожава основни амбијент 	<ul style="list-style-type: none"> – сви локалитети са културно историјским знаменитостима под претпоставком њиховог уређења и адекватне презентације, и остварења адекватне доступности Посебно: археолошка налазишта – локалитети на посебним природним погодностима: видиковци, обронци, пропланци...
сеоски туризам	контакт и упознавање са сеоским домаћинствима и начином живота на селу као и специфичностима локалне културе, традиције, обичаја и гастрономије. везано је за потребу боравка у квалитетном	За сеоски туризам је потребно адекватно опремити сеоска домаћинства и развити интерес мештана за пружање услуга туристима, што би повратно допринело унапређењу и стабилизацији ових села	<ul style="list-style-type: none"> – Посебна погодност је присуство – ово би могао да постане стабилни облик туризма, што највише зависи од укупног развоја специјализованих облика пољопривреде и унапређивања услова сеоског становања

	природном окружењу може бити викенд или одмаралишни облик туризма	природних и културних атрактера у непосредној околини, као и присуство осталих компоненти туристичке понуде на нивоу окружења	<ul style="list-style-type: none"> – за развој овог облика туризма не постоји локациона предодређеност, али постоје предности уколико се развија у оквиру туристичког подручја или у близини туристичких атрактера. – Посебно би било важно подстицати овај облик туризма на локалитетима у којима постоје објекти народног градитељства и аутентични сеоски амбијенти и обичаји
ловни туризам	спортски лов се организује у одређеним периодима године када изостају остали видови туризма што може допринети попуњавању смештајних капацитета Такође, могуће је формирање комерцијалних ловишта чији пратећи садржаји могу бити одгајивачнице ловачких паса као и полигони за обуку и утакмице ловачких паса	<ul style="list-style-type: none"> – основни фактор је бројност и квалитет дивљачи и уређеност ловишта – квалитетни смештајни капацитети и пратећи садржаји – адекватни кадрови 	<ul style="list-style-type: none"> – фазанерија "Тамнава" – С обзиром на потенцијале овај облик туризма би могао да постане перспективна и врло рентабилна привредно - туристичка делатност са перспективом за развој иностраног туризма, али под условима да се мерама заштите и обнове популације дивљачи побољша капацитет ловишта и припреми узгој одређене врсте дивљачи (јелен, срна) у ограђеним ловиштима која у овом тренутку не постоје
риболовни туризам	риболов се организује сезонски (на вештачким језерима, није могућ у зимском периоду и у време мреста одређених врста), али и у одређеним периодима године када изостају остали видови туризма што може допринети попуњавању смештајних капацитета	<ul style="list-style-type: none"> – основни фактор јесте богатство рибом и квалитет воде – додатни фактори су приступачност и одржавање 	најзначајније риболовне воде: <ul style="list-style-type: none"> – Паљувско језеро (могућ риболов са обале или са језера, – Језеро у Богдановици изузетно високог квалитета воде, мали водоток – Језеро на фазанерији – Докмирско језеро, нажалост више није у функцији – Остале реке на територији: Тамнава, УБ,....

Могућности развоја туризма у насељима општине Уб

Поред могућности развоја одређених врста туризма сагледани су и потенцијали за развој туризма у појединим насељима општине и идентификоване специфичне основе њиховог укључења у туристичку понуду општине Уб.

НАСЕЉЕ	постој. број становника	смештајни капацитети	спортски терени постојеће стање	Основна школа бр. Разреда	објекти културе	културне манифестације	култ. истор. вредности	цркве	природна атракт.	остале погодности	туристички потенцијал
Бањани	1395		фудбал - мали спортови	8			Стублина (виллае рустицае)				
Бргуле	1173		фудбал	4	(+)		Воденица				
Брезовица	668		фудбал	4	(+)						
Врело	1684		Хиподром	4			Насеље Поток- остаци рим.насеља и налази старијег гвозденог доба; Велики бунар(виллае рустицае);				

Врховине	552		фудбал	4	(+)		Насеље Камењак - бронзано доба и нас. из периода развијеног енеолита;				
Вукона	262			4			Насеље Турска њива-финална фаза винчанске култ.;				+
Гуњевац	497			4			Фудбалско игралиште-остаци рим.насеља(III i IV век н.е.);				
Гвозденовић	468		фудбал	4			Лубине-насеље са ост.филиновинчанске културе;				+
Докмир	558		фудбал	8			Докмирска црква; Насеље Словац- нас. из периода раног енеолита; Дубоковац-ост.рим.насеља насеље (III i IV век н.е.);	+			++
Звиздар	536		фудбал	4							
Јошева	455		фудбал	4							
Каленић	888		фудбал	4			Кућа Пантелије Машић;; Каленић ливаде-старчевачко насеље;				
Калиновац	480		фудбал	4			Насеље Аниште (Туларско брдо) финал.винчанска кул., остаци – Средњи енеолит и старије гвоздено доба;				
Кожуар	888		фудбал, мали фудбал	4			Насеље Шљаревац-(млађа винчанска кул.); Насеље Вукодраж – (финал.винчанска кул.); Ђеверића ливада остаци (villae rusticae);				
Кршна Глава	221										
Лисо Поље	278				(+)		Мађарске куће-Поповица (villae rusticae); и насеље (III i IV век н.е.) ;				
Лончаник	551						Лончаник ;				
Милорци	407		фудбал	4							
Мургаш	559						Ћидина кафана				+
Новаци	879						Црква рођења пресвете Богородице; Некропола Црквенац-бронзано доба;	+			
Паљуви	769			4							++
Памбуковица	1173		Фудбал, спортска сала	8	(+)		Црква Вазнесења	+			
Радљево	607		фудбал	8	(+)		Насеље Пљоштаница-винчанска и римска култура				
Радуша	297			4	(+)		У школским просторијама музејске поставке (етно вредности)				
Руклина	372			4							
Слатина	413			4			Археолошки терен звани Бељиновача				
Совљак	1933		фудбал	4							
Стубленица	999		фудбал	4	(+)						

Таково	996		фудбал - мали спортови (у изградњи)	4	(+)		Насеље Ада финал.винчанска кул.); Насеље Јаковљева кућа (старије гвоздено доба);				
Трлић	1020		фудбал				Насеље Лука-остаци старчевске и винчанске култ.; Насеље Тешића-кућа- остаци млађе винчанске култ.; Рт-праисторијска остава мет.предмета;				
Тулари	945		фудбал - мали спортови	8			Кнежевац-остаци (villae rusticae) и ост.средњовек.насеља;				
Тврдојевац	402		фудбал	4			Река Уб-остаци рим.насеља (III и IV век н.е.);				
Уб	9715		СРЦ (фудбалски терен), СРЦ (базен, фудбалски стадион)	8 (2)	(+)	Убске вечери	Градска архитектура- Сви објекти су лоцирани у ул.Краља Петра I- Ослободиоца са бројевима 13; 25;55;20;42; и 52.	+			
Црвена Јабука	631		фудбал	4							
Чучуге	463		фудбал	4	(+)		Кућа Радојчића; терен звани Илића брдо- средња и млађа винчанска култ.; Сеоска чесма- налази бронзаног доба;				+
Шарбане	545		фудбал	4							

табела 3 - основе и ниво туристичке атрактивности појединих насеља општине Уб

Екстерни фактори планирања туризма на подручју општине Уб

Стратегија развоја туризма на територији општине Уб се поред уочених потенцијала за развој одређених облика туризма заснива на факторима који одређују конкурентске могућности Уба у односу на домаће и инострано тржиште као и дугорочне планове, стратегију и политике развоја туризма Србије.

1. Фактори планирања туризма на основу конкурентске могућности Уба на домаћем и иностраном тржишту - локације и интензитет туристичке тражње

А. Регионални ниво- Конкурентску предност на домаћем тржишту имаће и даље вероватно туристичка места са условима за рекреативни одмор, повољнијим ценама туристичке понуде и на краћој дистанци. Процене су да ће ниски стандард становништва Србије и у наредних неколико година бити усмерен на *краће дестинације* у контексту одмаралишног туризма у току летње, а делом и зимске сезоне. Због тога се може очекивати да фактор дистанце усмери неопредељене туристе са подручја *Ваљева и Шапца, Лознице...на одмор, било сезонски или недељни.*

Б.Републички ниво - Компаративне предности Уба у односу на остале туристичке дестинације у Србији утицаће да се Уб и поред регионалног анимирати и део укупне туристичке тражње Србије. Ове предности се сагледавају кроз чињеницу да:

- према својим могућностима Уб би уз, заиста велика улагања, могао почети да развија *рекреативно-одмаралишни и транзитни туризам*'.

Међутим, важно је нагласити да ће туристичка атрактивност и позиционирање Уба на регионалном, а пре свега на републичком нивоу зависити значајно од:

- побољшања квалитета и услова транспорта до и унутар туристичке регије,
- квалитета смештајних капацитета,
- комплетирања и квалитета туристичке понуде,
- развоја и афирмације аутентичних туристичких производа,
- подизања квалитета услуга као и
- организовања добре маркетиншке промоције туристичке понуде.

2. Фактори планирања туризма на основу позиције Уба у односу на развојну политику туризма Србије.

- Актуелни ПП Србије посебно афирмише планине, водене потенцијале, правце туристичког транзита, градски (и бањски) туризам којима су интегрално обухваћени културолошки, ловни и сеоски туризам.Изузев бањског и планинског, подручје општине Уб поседује потенцијале за све наведене врсте туризма и у том смислу треба усмеравати будући развој.
- У контексту опредељења за одрживи туризам према коме се туризам сагледава поред очувања, заштите и афирмације природних и створених вредности и као средство за обезбеђење квалитетног живота локалног становништва, њиховим укључивањем у привређивање у функцији туризма Стратегија развоја туризма у Србији посебно подржава развој сеоског, еколошког и тзв. "на укључењу локалне заједнице" базираног туризма (community/based tourism).² Ово се може посебно односити на подстицање оних програма који са једне стране чувају и афирмишу аутентичне вредности природе и културне баштине, а са друге доприносе остварењу вишеструких користи за локалну привреду.

Планирана решења развоја туризма на територији општине Уб

Могућности развоја туризма на територији општине Уб разматрали смо кроз 3 могућа планирана решења развоја.

ПЛАНИРАНО РЕШЕЊЕ 1: "Развој сеоског туризма"

Развој туризма на територији Општине се развија у циљу стварања специфичног имиџа. Сеоски туризам развија се уз пољопривреду која остаје једна од доминантних привредна грана Општине. У том смислу се афирмишу објекти народног градитељства, контакт и упознавање са сеоским домаћинствима и начином живота на селу. Интензивирају се и специфичности локалне културе, традиције, обичаја и гастрономије. За сеоски туризам је потребно адекватно опремити сеоска домаћинства и развити интерес мештана за пружање услуга туристима, што би повратно допринело унапређењу и стабилизацији ових села. Како подручје Општине обилује археолошким локалитетима и културно – историјским знаменитостима, као и локалитетима са посебним природним погодностима (пропланци и сл.) може се паралелно развијати уз сеоски туризам и излетничко – екскурзиони туризам. Тако се може осмислити полудневна, дневна или викенд туристичка понуда, која би имала афирмативан карактер. Допуна сеоском и излетничко – екскурзионом туризму, свакако би било и културно – манифестациони облик туризма. Он би на најбољи могући начин допринео креирању специфичног имиџа Општине. Културни догађаји и манифестације постају допунски мотив посете.

ПЛАНИРАНО РЕШЕЊЕ 2: "Спортски туризам у општини Уб"

²дефинисано према World Tourism Organization., "Declaration On Tourism And The Millennium Development Goals", sept. 2005, <http://www.world-tourism.org>

Према овом планираном решењу туризам се развија само на делу Општине, док су пољопривреда, рударство и саобраћај примарни носиоци развоја. У својој иницијалној фази (може се назвати и минималном варијантом), подразумева успостављање туристичке понуде на подручју непосредно око језера и активирању брда у непосредној близини. Наредне фазе се могу развијати у неколико правца у зависности од одговора на иницијалну понуду, а могу се и комбиновати у различитим деловима подручја. Овај приступ може укључивати *спортски туризам, ловни и риболовни туризам*. Овакав облик туризма може бити посебно атрактиван, али остварење условљава значајно унапређење квалитета туристичке понуде и приступа подручју.

ПЛАНИРАНО РЕШЕЊЕ 3: "Афирмација и диверзификација туристичких потенцијала општине"

Туризам се јавља као значајна развојна орјентација Општине. Ово је тзв. максимална варијанта која се може сматрати и крајњим исходиштем активирања свих претходно наведених туристичких потенцијала Општине. Акцент је на орјентацији ка различитим компонентама туристичке тражње, разноврсности понуде, коришћењу ресурса током целе године и активирању свих делова територије Општине сходно њиховим потенцијалима за развој одређених облика туризма: стационарни рекреативно одмаралишни летњи и зимски туризам, спортско рекреативни, сеоски, еколошки, ловни, риболовни, транзитни, излетнички и културно-манифестациони, дечији и омладински, здравствено-лечилишни.

РЕКРЕАЦИЈА И СПОРТ

Развој рекреативних простора, потеза и подручја на територији општине Уб базира се на а) интегралном приступу развоју рекреативних простора у насељима Општине и развоју пунктова и мрежа рекреативних простора ван насеља, б) интегралном приступу планирања туризма и рекреације, в) потреби за економичним коришћењем расположивих просторних ресурса као и г) потреби да се природни и створени потенцијали активирају уз поштовање мера и услова заштите природе, културно историјских вредности и животне средине

Разлике у приступу, циљевима и методима планирања рекреације и спорта у насељима и ван њих постоје и карактерише их следеће:

- Рекреација у граду/насељу се планира како у циљу задовољавања рекреативних потреба локалног становништва тако и у циљу задовољавања рекреативних потреба туриста и посетилаца града/насеља. Кључни квалитети мрежа рекреативних простора у насељу су: разноврсност различитих категорија рекреативних простора, разноврсност рекреативних садржаја и простора, њихова доступност и квалитет пута до њих као и њихова адекватна опремљеност и уређеност.
- Рекреација ван насеља у великој мери је повезана са *туризмом* будући да подразумева промену средине, савладавање дестинација и расположиво слободно време као и материјална средства. Кључна ставка у том смислу је доступност рекреативних садржаја и простора а главни мотиви су: контакт са природом и уживање у лепотама природног пејзажа, упознавање природних и културно-историјских споменика и упражњавање рекреативних активности у новом амбијенту. Значајан фактор планирања рекреације ван града јесте заштита природе и поштовање еколошког капацитета простора.

Еколошки одрживо планирање простора упућује на неопходност интегралног планирања развоја рекреативних простора у насељима и ван насеља. Посебно значајно место у остваривању савремених еколошких захтева имају отворени простори у граду будући као место интеграције природних елемената и створених структура. Њиховом планирању се приступа а повишеним степеном одговорности како у односу на коришћење њиховог потенцијала за унапређење квалитета животне средине и живљења у граду тако и у односу на њихов утицај на квалитет средине и живота у ширем регионалном контексту.

Условљено специфичностима планирања -развој рекреације и спорта приказаћемо одвојено у насељима и ван насеља уз напомену да је основно планирано решење развоја- успостављање целовитог система понуде рекреативних садржаја на територији Општине те да се у том смислу тежи обједињавању и диверзификацији понуде како у циљу задовољавања различитих рекреативних потреба становника општине Уб тако и у циљу повећања њене туристичке атрактивности.

Развој рекреације и спорта ван насеља у општини Уб

Планирано решење развоја мрежа рекреативних простора ван насеља подразумева једновремено:

- АКТИВИРАЊЕ природних и створених ресурса ван насеља приказан је на слици 3.
- ПОВЕЗИВАЊЕ тј. успостављање континуалне мреже рекреативних простора којим се обезбеђује повезивање: а) туристичких пунктова са насељима и повећава њихова приступачност становницима и посетиоцима насеља, б) туристичких пунктова међусобно и формирање атрактивних путања између насеља и између значајнијих туристичких атрактера. Приказан је на слици 4 *Могућности развоја рекреације и спорта.*

А) АКТИВИРАЊЕ природних и створених ресурса ван насеља подразумева:

- *Уређивање и опремање излетничких пунктова, дуж водотока и око језера.*
- *Уређивање и опремање простора око културно историјских споменика као туристичких пунктова ван територије насеља.*

Уређивање рекреативних потеза, простора и подручја ван насеља подразумева опремање и реконструкцију постојећих и изградњу, уређивање и опремање нових излетничких пунктова (детаљан списак излетничких пунктова дат је у поглављу о туризму). Поред основних садржаја могућ је и развој различитих рекреативних, угоститељских и комерцијалних садржаја усклађено са карактеристикама, еколошким капацитетом и облицима заштите конкретног простора.

Б) ПОВЕЗИВАЊЕ тј. успостављање континуалне мреже рекреативних простора је посебно важно обезбедити на територији подручја у функцији рекреације грађана Уба. У том смислу треба размотрити развој:

- *Система стаза којима се повезују различити туристички пунктови:* излетнички простори, видиковци, културно историјски споменици.
- *Система рекреативних стаза:* стазе здравља, трим стазе, излетничке шетне стазе кроз атрактивне природне пределе, извиђачке путање, бицикличке стазе.
- *Система едукативних путања:* којима се формирају тематске целине из различитих области и омогућава упознавање са историјом, културом и екологијом подручја.

Критеријуми за усмеравање и избор приоритета развоја рекреације и спорта

На основу карактеристика, потенцијала и ограничења могу се сугерисати правци и могући приоритети будућег развоја рекреације и спорта на територији Општине које треба базирати на следећим критеријумима:

- Усклађеност са стандардима обезбеђивања рекреативних простора у зависности од броја становника- *приоритет за насеља или гравитирајућу групу насеља у којима није задовољен минимум.*
- Развијеност понуде садржаја рекреације и спорта у туристичким центрима и насељима са потенцијалом за развој туризма - *приоритет за развој и комплетирање рекреативних садржаја у туристичким центрима и насељима са потенцијалом за туризам.*
- Економично газдовање просторним ресурсима- коришћење простора без посебне намене за рекреацију и двојно коришћење простора за рекреацију и спорт од стране локалног

становништва - *приоритет за развој и комплетирање понуде у насељима у којима постоје основне, пре свега осмогодишње школе* као простори концентрације потенцијалних корисника рекреативних простора.

- *Доступност постојећих простора за спорт и рекреацију- приоритет за делове територије Општине у којима не постоји пешачка доступност до центара вишег ранга у којима су рекреативни простори реализовани (гравитационо подручје макс. 5км) додатно кориговано бројем и структурном становника(потенцијални корисници одређених врста рекреативних простора).*
- *Уређивање простора у насељима у којима је изражена иницијатива становника и њихова активност на уређењу простора за рекреацију и спорт.*

табела 4 - Стандарди за рекреативне просторе према величини насеља

рекреација и спорт величина насеља	100 000 do 10 000	ispod 10 000			
		10 - od 4000	4000- 2000	1000- 2000	< 1000
	А	Б	Ц	Д	Е
Спортско рекреативни центри који задовољавају стандарде за савезна и међудржавна такмичења	(+)				
мањи СРЦ вишенаменског карактера	(+)	(+)			
покривени објекти физичке културе са одговарајућим санитарним и пратећим просторијама, режимом коришћења, одржавања (базени, различита спортска игралишта, гимнастичке дворане)	+	(+)			
отворени, уређени простори погодни за различите врсте спортских активности са уређеним санитарним просторијама, режимом коришћења - игралишта за мале спортове	+	+	+	(+)	
отворени уређени простори погодни за различите врсте спортских активности са минималним захтевима у погледу одржавања (трим стазе, обале водотока) - фудбалски терени	+	+	+	+	(+)

објашњење

+ нужно

++ ако се не може организовати у насељу јер за то не постоје потребни услови (потребан број корисника, грађевински фондови) обавезно је обезбедити организовани превоз до суседног мсета у коме садржај постоји.

табела 5 - могући приоритети у уређивању насеља за рекреацију и спорт

НАСЕЉЕ	број становника	спортски терени постојеће стање	парк	дом културе	1. пожељно према- стандарду	2. турист. атракт.	3. основна школа бр разред а	4. доступност	5. иницијатива грађ.	могући приоритети у уређивању простора за рекреацију и спорт
Бањани	1395	фудбал - мали спортови			Д		8			
Бргуле	1173	фудбал		(+)	Д		4			
Брезовица	668	фудбал		(+)	Е		4			
Врело	1684	Хиподром			Д		4	+		
Врховине	552	фудбал		(+)	Е		4			
Вукона	262				Е	+	4	+		
Гуњевац	497				Е		4			
Гвозденовић	468	фудбал			Е	+	4			
Докмир	558	фудбал			Е	++	8			
Звиздар	536	фудбал			Е		4	++		
Јошева	455	фудбал			Е		4			
Каленић	888	фудбал			Е		4			
Калиновац	480	фудбал			Е		4			
Кожуар	888	фудбал, мали фудбал			Е		4			
Кршна Глава	221				Е					
Лисо Поље	278			(+)	Е					
Лончаник	551				Е					
Милорци	407	фудбал			Е		4			
Мургаш	559				Е	+				
Новаци	879				Е					
Паљуви	769				Е	++	4			
Памбуковица	1173	Фудбал, спортска сала		(+)	Д		8			
Радљево	607	фудбал		(+)	Е		8			
Радуша	297			(+)	Е		4			
Руклина	372				Е		4			
Слатина	413				Е		4			
Совљак	1933	фудбал			Д		4			
Стубленица	999	фудбал		(+)	Д		4			
Таково	996	фудбал - мали спортови (у изградњи)		(+)	Д		4			
Трлић	1020	фудбал			Д					
Тулари	945	фудбал - мали спортови			Д		8			
Тврдојевац	402	фудбал			Е		4	++		

Уб	9715	СРЦ (фудбалски терен), СРЦ (базен, фудбалски стадион)	+	+	Ц		8 (2)			
Црвена Јабука	631	фудбал			Е		4			
Чучуге	463	фудбал		(+)	Е	+	4			
Шарбане	545	фудбал			Е		4			

објашњења:

фудбал т. - травнати терен, импровизовани

кош + - импровизовани кош

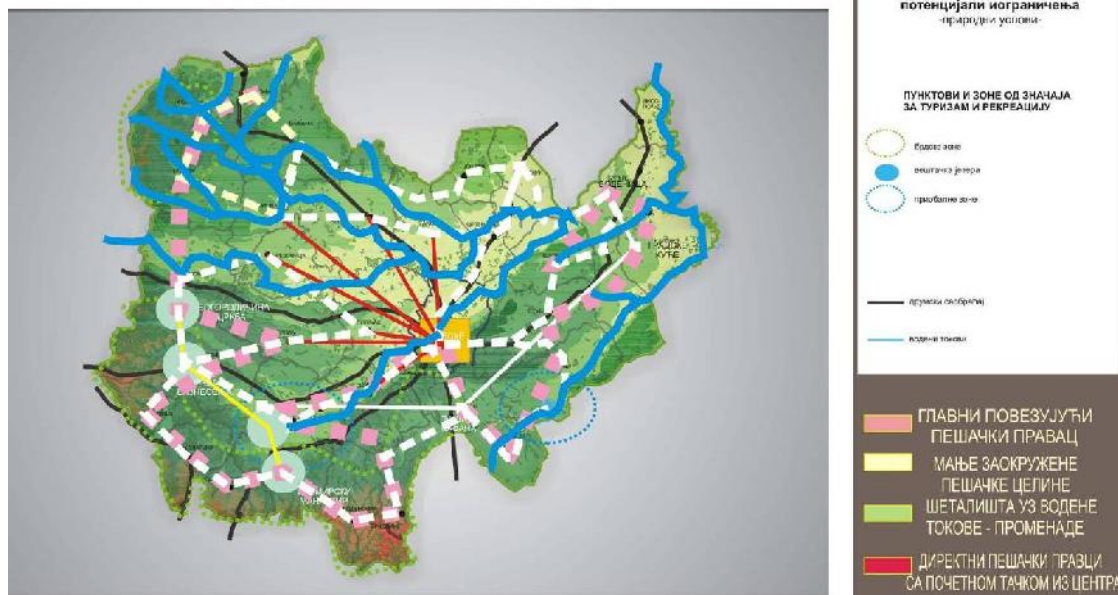
(+) - школа или дом културе који није у функцији

8м - матична школа++ први ниво приоритета, + други ниво приоритета, (+) трећи ниво приоритета –условно

РАЗВОЈ РЕКРЕАЦИЈЕ И СПОРТА

РАЗВОЈ РЕКРЕАЦИЈЕ И СПОРТА

Основна стратегија развоја еко и одрживог туризма подразумева посебне активности које комбинују боравак у природи и едукацију у различитим областима. Могућа је организација великог броја различитих рекреативно-едукативних програма који истовремено могу бити значајан фактор активирања локалног становништва у интерпретацији и чувању природних и културно-историјских вредности Уба и традиције локалног становништва.

Врсте рекреативно-едукативних програма

Поред традиционалних рекреативно едукативних програма као што су:

- различите летње школе (сликање, језици, млади истраживачи, планинари, риболов...)
- реализација практичне наставе (средњошколске и универзитетске) из области биологије, екологије, геологије...
- сајмови и еко кампови

могуће је организовати и различите рекреативно-едукативне програме³:

- **Едукативне путање** - организација различитих тематских шетњи - презентација природних вредности туристичког подручја уз едукацију у области појединих наука или уметничких вештина: екосистемске путање, геолошке, хидролошке, историјске, етнографске, фото-сафари, "читање пејзажа".... , скупљање лековитог биља.
- **Авантуристичке путање:**
 - обучавање у области оријентације и сналажења у природи (извиђачи, скаути) уз могућност дневног или вишедневног боравка на терену у привременим камповима.
- **Школе различитих локалних заната и вештина:** могу се организовати усмерене према индивидуалном кориснику али и као заједничка породична активност: локална кухиња, ткање, вез, плетење корпи, прављење употребних предмета од дрвета, коже, накит...

³ понуда програма заснована је на прегледу програма америчких, европских и аустралијских туристичких центара у националним парковима и треба је прилагодити локалним условима

- Тематски едукативни програми могу се организовати усмерене према индивидуалном кориснику, али и као заједничка породична активност:
 - *"Природно и неприродно"*: едукација најмлађих о природи - истраживање на терену шта јесте а шта није део природе.
 - *"Детектив животиња"*: обучавање најмлађих у идентификацији локалних животиња.
 - *"Бубе, бубе, бубе"*: обучавање најмлађих у идентификацији локалних инсеката.
 - *"Проналажење локалног блага"*: обучавање у коришћењу компаса и оријентацији.
 - *"Опстанак"*: обучавање у основним вештинама опстанка и сналажења у природи.
 - *"Какво је време данас?"*- едукација најмлађих о времену и временским приликама и неприликама.
 - *Различити облици ликовног изражавања локалних тема*
 - цртање кредом по плочницима јавних простора
 - сликање и фотографисање локалних пејзажа
 - израда предмета од глине, пластелина...
 - *Различити облици ликовног изражавања природним, сакупљеним материјалима* (грање, лишће, камење, бобице, зрневље...)

Услови за реализацију едукативних програма

За потребе реализације рекреативно-едукативних програма потребно је уредити просторе унутар насеља као учионице-радионице на отвореном (евентуално и у затвореном простору) и уредити и опремити путање. У том смислу потребно је:

- Уредити учионице-радионице на отвореном (пожељно у природном амбијенту, заштићено од ветра и падавина)
- уредити стазе за обилазак и разгледање природе
- поставити надстрешнице и опремљена стајалишта на путањама унутар и ван насеља
- уредити пунктове мини-кампова
- обновити табле и информативне пунктове
- обезбедити информативно-пропагандни материјал.

1.2.5. Просторни развој и дистрибуција привредних делатности.

Савремени концептулани приступ развоја мрежа производно-пословних система и услуга, као генератора функција централитета на посматраној територији, заснива се на **принципу децентрализације и стимулисању развоја неког подручја или насеља по основу специфичних природних или створених особености – специјалности које оно поседује**. То значи да се развојне стратегије производно-пословних и услужних система пре свега ослањају на идентификоване постојеће потенцијале у оквиру других сектора, погодне за стварање **различите диверзификоване специјализоване понуде производних и услужних активности на целом посматраном подручју**. Додатна вредност може се постићи стратешким умрежавањем, овако дефинисаних делатности у специјализоване производно-пословне, односно услужне ланце (clusters) којима се постиже подизање нивоа служености структуре производње и услуге, па сходно томе и квалитета финалног производа конкурентног на вишем територијалном нивоу па и глобално. Остварење оваквог планираног решења подразумева дефинисање и структурирање стратешких праваца развоја у оквиру опште развојне визије општине и њене територије, све до формулација програма, акција, пројеката и инструмената управљања њиховом имплементацијом.

У том смислу, а у складу са горе дефинисаним основним правцима развоја, стратешки циљеви развоја структуре производно-пословних и услужних система, као склопа територијалне и управљачко-организационе мреже центара на подручју Општине Уб су:

- **Развој специјализованих регионалних производно-пословних ланаца у функцији подршке регионалним производно-пословним и услужним системима са којима постоје добре транспортне везе, као нових полука развоја читаве општине Уб**

Оперативни циљеви су:

- Дефинисање програма развоја локалних производно-пословних ланаца у функцији подршке регионалним производним системима са којима постоје добре транспортне везе, заснованих на реструктурирању и осварењавању раније развијене индустријске производње, унапређења грађевинарства и експлоатације природних ресурса за производњу грађевинског материјала, и активирања експлоатације рудних потенцијала у складу са захтевима заштите животне средине и орживог коришћења ресурса,
- Дефинисање програма развоја специјализованих „ЕКО“ производно-пословних система (област сточарства, повртарства, воћарства, рибарства, експлоатације вода, шумских потенцијала,...) и услужних ланаца (као што су специјализовани комерцијално-трговински сабирно-дистрибутивни центри регионалног значаја, на пример уз магистралне транспортне правце и уз будући коридор Е-763 Јужни Јадран)
- **Уравнотежење степена територијалне развијености мреже производно-пословних и услужних центара у целокупном систему, односно подизање нивоа централитета од источног ка централном и југо-западном делу општине, како би се створили услови за равномеран просторни развој општине,**

Оперативни циљеви су:

- Развој мрежа производно-пословних и услужних јединица по принципу **целовитетериторијалне** покривености и диверзификације врсте и интензитета активности у складу са просторним привредним специфичностима (пољопривредне активности, експлоатација руда, природних неметалних ресурса и вода)
- Развој мрежа производно-пословних и услужних јединица по принципу концентрације уз главне саобраћајне правце и у близини или у оквиру мање развијених насеља,
- Развој специјализованих производно-пословних и услужних центара по принципу просторне дистрибуције уз зоне насеља нижег ранга високих природних потенцијала, са одређеним демографским потенцијалом и релативном доступношћу ради ставрања нових полуга развоја неразвијених територијална подручја претежно у централном и југо-западном делу општине
- **Унапређење деловања приватног и невладиног сектора у области функција управе, заштите, друштвеног стандарда и услуга у свим насељским центрима, како би се створили услови за квалитетнији и комфорнији начин живота у општинским насељима** (на тај начин обезбеђују се услови за повећање стопе natalитета и задржавање младог и радно способног становништва у општинским насељима)

Оперативни циљеви су:

- Развој и децентрализација система функција цивилног друштва на насељске центре другог реда
- Развој програма деловања приватног сектора у области формирања специјализоване социјалне и здравствене заштите на нивоу мреже насеља
- Развој програма деловања приватног сектора у области формирања специјализованих културно-забавних центара на нивоу мреже насеља
- Развој програма деловања приватног сектора у области формирања образовно-истраживачких центара на нивоу мреже насеља

Оставрење наведених секторских циљева у тесној је спрези са развојем других сектора, те се могу издвојити *неопходни* оперативни захтеви ка другим секторима :

- Унапређење мреже локалних путних праваца, посебно у централном и југо – западном делу општине ка потенцијалним туристичким центрима,

- Развој система комуналне инфраструктуре, обезбеђења адекватне повезаности и инфраструктурне опремљености насељских центара посебно у домену система за наводњавање, регулисања изливања сталних и повремених водотокова, каналисања отпадних вода и телекомуникација.

Територијални развојни модел

Основни модел развоја општине се заснива на препознавању, а затим истицању и коришћењу конкурентске позиције Општине Уб у кључним специфичним факторима од значаја за развој пословно-производних и услужних система, а то су пре свега, потенцијал за експлоатацију руда и грађевинског материјала, потенцијал за производњу здраве хране, хидропотенцијал и потенцијал близине Београду (свега 55 км) што представља изузетну позицију у региону. На основу извршене оцене развијености функција централитета по насељима и на територији општине у домену производно-пословног и услужног сектора (критеријуми: концентрација, централитет, приступачност, привлачност у релацији са демографским показатељима) идентификована је структура ових система на територији Општине Уб у Полазним Основама Просторног Плана Општине Уб.

Идентификована просторна диспозиција функција централитета са изразитом концентрацијом у главни општински центар и околна насеља није у складу са тежњом равномерног просторног развоја општине и искоришћења природних територијалних потенцијала. Посебан проблем представља изразит тренд депопулације становништва у насељима, што битно умањује могућност за стратешке акције у овим деловима општине.

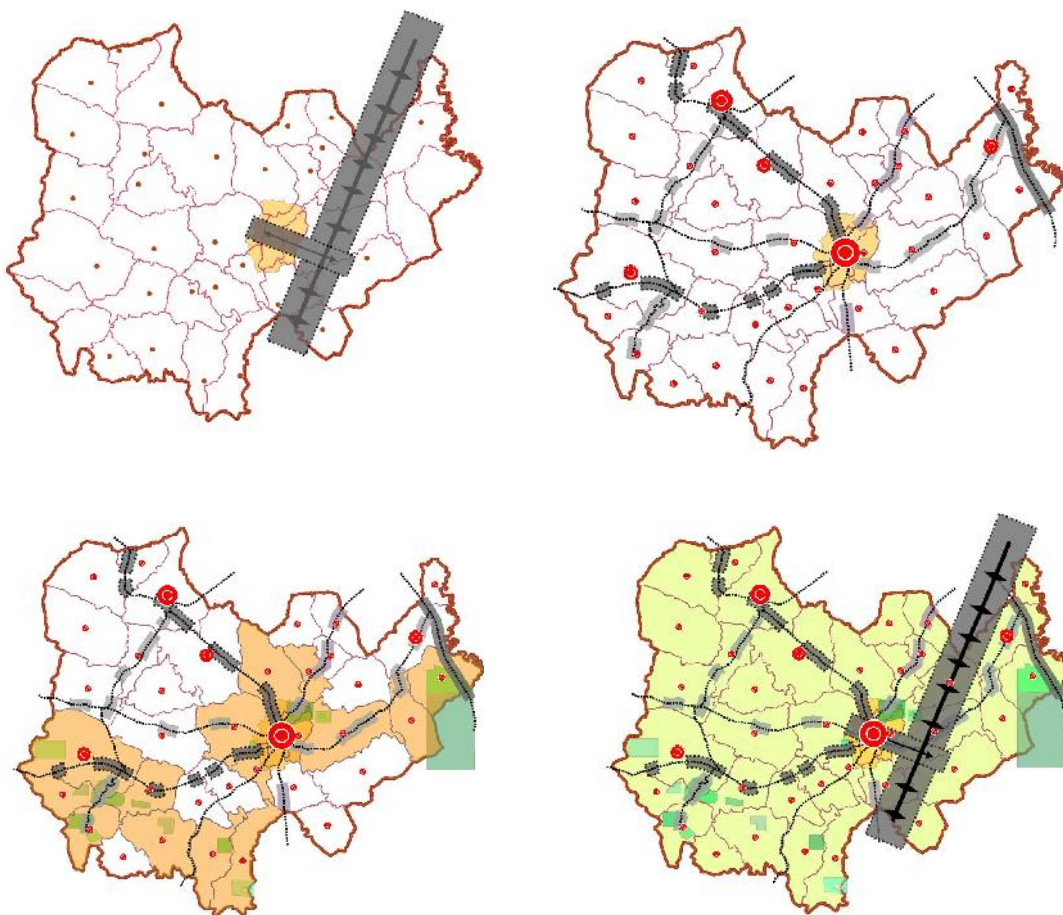
Ипак, уочено је да без обзира на извесна ограничења постоји **више развојних компоненти** (видети слику бр. 1), као основ за остварење постављених циљева и дефинисање **развојних стратегија** овог сектора и уобличавање могућих модела развоја., као што су:

А) Развој специјализованих производно-пословних и услужних центара регионалног значаја – развојне полуге

- а. Развој производно-пословне зоне регионалног карактера у зони утицаја будућег коридора Е-763 Јужни Јадран пута државног значаја од Београда према Црној Гори и постојећих и планираних саобраћајних праваца (видети шему 1 на слици). У овој зони коридора се поред Уба, налазе следећа насеља као центри развоја: насеље Уб као комерцијално услужни центар регионалног значаја, коридор дуж регионалног пута Р 101 (ка Обреновцу и Београду и ка Словцу) са насељима Милорци, Црвена Јабука и Лончаник и коридор дуж регионалног пута Р 270 од Уба ка Лисо Пољу са насељима Лисо Поље, Бргуле, Шарбане, Стубленица, Паљуви и Руклада. У овој зони коридора планиран је развој специјализованих централних активности ослоњених на значај стратешког регионалног положаја, као што су специјализоване трговинске зоне, смештајни капацитети за транзитна путовања и пословно-производне активности у домену вишег нивоа прераде и обраде пољопривредних производа и домену грађевинске делатности. Активности се у овим коридорима разликују према њиховим ресурсима и развојним потенцијалима, те се у њима поред постојећих производно-пословних капацитета у различитим фазама процеса приватизације и реструктурирања, налазе и нови пословно-производни системи. Наравно, подразумева се да неопходност настављања започетих процеса реструктурирања и приватизације предузећа, јер реструктурирана велика предузећа у државној својини представљају озбиљног потенцијалног купца производа и корисника услуга малих и средњих предузећа. Тако, нови системи могу бити комплементарни постојећим системима на подручју општине, у функцији индустрије у региону, али и независни од њих (нпр. у функцији прераде, складиштења и тровине пољопривредних производима). Нови системи могу бити у различитим власничким моделима (приватни, јавни и приватно-јавна партнерства) и организационим формама, као што су индустријски, технолошки и бизнис паркови. Елиминациони критеријуми избора делатности система се тичу заштите животне средине и усклађивања са савременим стандардима квалитета у областима

производње и пословања. Основни инструмент који локална управа може да искористи за подстицање развоја овог подручја је развој локалног предузетништва. Препорука је да се подручје учини атрактивним за стране и домаће предузетнике и нове инвестиције кроз организацију и изградњу индустријских, технолошких и бизнис паркова као форми концентрисања више привредних субјеката комплементарних активности на једном простору. На тај начин се проблеми инфраструктурне опремљености, имовинско-правних односа и других процедура за изградњу објеката или отпочињање послова могу на ефикасан начин решавати. Изградња индустријских паркова у овој зони/ма је логичан наставак планираних индустријских паркова дуж коридора Е-763 Јужни Јадран⁴. Стога се подстицај и подршка локалним властима за изградњу индустријских паркова у овом подручју може очекивати од републичких инвестиција и фондова у виду субвенција за покривање трошкова изградње инфраструктуре, али и путем пореских олакшица (ослобађање од пореза на додату вредност). Учешће у субвенционисању зависи од тога да ли је за конкретну локацију заинтересован стратешки инвеститор. Стопе подстицаја би требало да буду више за индустријске паркове у неразвијенијим општинама, што за резултат има децентрализацију страних инвестиција, које су углавном концентрисане у великим градовима и развијеним подручјима.

⁴Министарство за економске односе са иностранством је иницирало нова законска решења као потпору изградњи индустријских паркова - изражен је Нацрт закона о индустријским парковима.

Шеме 1, 2, 3 и 4.

Слика 8 Модел логике развоја развојних полуца - специјализованих производно-пословних и услужних центара:
 Шема 1. Производно-пословна и услужна зона регионалног значаја; Шема 2. Развој постојеће структуре центара у специјализоване центре; Шема 3. Развој рударских кластера - специјализовани; и Шема 4. Развој пољопривредног кластера и стратегија развоја по оба модела

Развој кластера у функцији подстицања развоја основних делатности: пољопривреда, експлоатација руда и неметалних сировина

За покретање новог и унапређење постојећег привредног развоја подручја општине Уб, неопходно је подстицање развоја нових малих и средњих предузећа као главне снаге за развој конкурентности, иновација и запошљавања. Међусобним повезивањем постојећих и нових локалних предузетника и њихових малих и средњих предузећа у пословне и производне системе и ланце, такозване кластере се омогућава њихово ефикасније, ефективније и сигурније пословање. "Кластери су групе независних предузећа, обично географски везани за један регион, специјализоване у одређеној области, везане заједничком технологијом и знањем"⁵. Формирањем оваквих група које могу бити потпуно разнолике (агрокомплекс, фина хемија, фармацеутика, информационо-комуникационе технологија, као и развој услужног сектора у

⁵Стратегија за развој малих и средњих предузећа, 2003. и Акциони план за подршку развоју МСПП, 2004.

области саобраћаја, трговине, туризма, посебних услуга, и сл.⁶⁾ и могу се заснивати на формалном и неформалном повезивању предузетника, постиже се концентрација сличних или комплементарних пословних активности у једном подручју. Заједнички стратешки приступ им омогућава динамичан развој делатности, што за последицу има и развој пратећих услужних делатности. Фирме у Кластеру живе и раде заједно - нису једни другима конкуренција. Основни задатак општинске управе је да у подршци развоју таквог планираног решења обезбеди неопходну путну и осталу инфраструктуру, могућност брзе изградње пословних и производних објеката, фискалне подстицаје и квалификовану радну снагу. Планирано решење подстицања развоја кластера се заснива на принципу реорганизовања и другачијег коришћења постојећих ресурса кроз приватну, удружену и малу иницијативу, пре него на увођењу нових, појединачних, захтевних и скувих програма.

Б) Пословно-производни и услужни системи у функцији пољопривреде

а) Ратарски и повртарски кластер пословно-производних система и услуга у већем делу Општине, нарочито у средишњем, јужноми западном делу. Пољопривредно земљиште представља највреднији ресурс у Општини Уб, те је овај крај погодан за специјализован развој пољопривреде. Кластери подразумевају ораганизацију система који су функцији подршке производњи, складиштењу, преради, паковању, пласману и дистрибуцији воћа, поврћа и житарица на домаће и страна тржишта. Складиштење, прерада и пласман се организује у радним центрима и зонама уз регионалне путеве и у зони будућег коридора Јужни Јадран.

б) Сточарски кластери пословно-производних система и услуга као комбинација еко и стандардне производње. Сточарство је основна грана пољопривреде, али тренутно није профитабилна грана у овом крају, најпре због екстерних макро економских фактора (откупна цена), али би развојем саобраћајне инфраструктуре и кредитима за мала и средња предузећа за побољшање механизације овај кластер могао да постане значајна привредна активност на територији Општине Уб. Кластери подразумевају ораганизацију система који су функцији подршке производњи, складиштењу, преради, паковању, пласману и дистрибуцији меса и млечних производа на домаће и страна тржишта.

в) Кластери комерцијалног рибарства и пословно-производних система и услуга у функцији основне активности се лоцирају уз веће речне токове. Комерцијалне риболовне воде могу бити: "затворене" - представљају мање акумулације или мање стајаће воде и "отворене" - формирају се на посебно одабраном делу текуће воде - не делу речног тока. Кластери подразумевају ораганизацију система који су функцији подршке производњи, складиштењу, преради, паковању, пласману и дистрибуцији рибе на домаће и страна тржишта.

Потези у којима се планирају поменути кластери су: развој потеза долином реке Тамнаве, дуж праваца Р 270а, Р 206 ка Дебрцу, Р 1016 и Р 101 ка Обреновцу у северном делу општине са активирањем насеља Бањани, Калиновац, Брезовица, Новаци, Врело, Таково, Јошева, Црвена Јабука, Милорци и Лончаник специфичне пословно – производне понуде и услужних капацитета у области пољопривреде и развој потеза долином реке Уб, дуж правца Р 270а и делимично дуж Р 206 у централном делу општине са активирањем насеља Гуњевац, Звиздар, Тврдојевац, Чучуге, Памбуковица, Совљак и Трлић специфичне пословно – производне понуде и услужних капацитета у области пољопривреде и сточарства. Услов за развој овог потеза је унапређење путне и инфраструктурне мреже.

В) Пословно-производни и услужни системи у функцији експлоатација руда и неметалних сировина

а) Развој кластера пословно-производних система и услуга везаних за експлоатацију неметалних сировина у функцији грађевинарства у насељима у југозападном делу

⁶Стратегија привредног развоја Србије до 2010, Влада Републике Србије, Београд, 2002.

општине: Слатина, Памбуковица, Радуша, Чучуге, Докмир, Врховине, Гвозденовић активирањем насеља специфичне пословно – производне понуде и услужних капацитета у области експлоатације кварцног песка и глине, кречњака, доломита за индустрију грађевинског материјала и грађевинарство као и за капирање воде. Услов за развој овог потеза је унапређење путне и инфраструктурне мреже.

б) Развој кластера пословно-производних система и услуга везаних за експлоатацију руда у источном делу општине: развој Каленића и Радњева са активирањем насеља специфичне пословно – производне понуде и услужних капацитета у области експлоатације угља на коповима. Услов за развој овог потеза је унапређење путне и инфраструктурне мреже.

Г) Пословно-производни и услужни системи у функцији туризма

а) Развој насеља Врело као специјализованог спортско-туристичког центра са хиподромом и рибњаком Ждраловица са потенцијалом за развој разних спортова и услуга који треба да понуди виши квалитет урбаних функција регионалног значаја. То значи да би развој Врела осим као специјализованог спортско-туристичког центра требало преусмерити ка развоју специјализоване понуде у домену рекреације, релаксације, риболова и одмора у природним и створеним амбијентима, а посебно забаве и пословно - услужних делатности.

б) Развој транзитног туризма са ланцем услужних система зависи од саобраћајне повезаности и приступачности. Позиција Општине Уб би се изградњом аутопута Београд-Јужни Јадран значајно изменила и за овај вид туризма. Формирањем туристичког центра Уб-Паљуви (рекултивација) и реализацијом новог Аутопута цела територија Општине би индиректно могла да има бенефит, обзиром да подручје обилује различитим природним и културним лепотама. Активности услуга у смислу смештајних капацитета, трговине и пословања везаних за ове програме били би лоцирани у околним насељима.

в) Сеоски туризам са ланцем услужних система би могао да постане стабилни облик туризма, поготово имајући увид да је пољопривреда примарна делатност у Општини Уб, што највише зависи одукупног развоја специјализованих облика пољопривреде и унапређивања услов сеоског становања. За сеоски туризам је потребно адекватно опремити сеоска домаћинства и развити интерес мештана за пружање услуга туристима, што би повратно допринело унапређењу и стабилизацији ових села. Са становишта сектора пословно-производних и услужних система представља генератор веће концентрације потрошача и корисника услуга и отвара нове могућности запошљавања и развој широког спектра занимања уз релативно мала улагања што може мотивисати пре свега младе људе да остану на селу. Потребно је извршити категоризацију објеката и прописивање услова за обављање делатности, али и изградити квалитетну инфраструктуру уз неопходне пратеће акције локалне управе ради обезбеђивања повољних кредита локалним предузетницима. Поред тога неопходно је обезбедити организацију обуке и едукације домаћинстава, маркетинг и пласман капацитета.

г) Развој ловног туризма са пратећим услужним системима. Потенцијалне локације комерцијалних ловишта на подручју општине су Бањани, Радњево, и Трлић. Овај облик туризма би могао да постане перспективна и врло рентабилна привредно - туристичка делатност са перспективом за развој иностраног туризма. Неопходно је да се дефинишу услови заштите и обнове популације дивљачи, побољша капацитет ловишта и припреми узгој одређене врсте дивљачи (срна, фазан, зец) у ограђеним ловиштима. Пратећи садржаји комерцијалних ловишта су одгајивачнице ловачких паса, полигони за обуку и утакмице ловачких паса. Могућност за развој ловног туризма се наслања на развој сеоског туризма, те би системи пратећих активности и специфичних услуга у функцији ове активности могли да буду лоцирани у самим, али и околним сеоским насељима.

д) Развој спортског риболова и пратећих услужних система на воденим потенцијалима. Подразумева се строго регулисање обављања како активности риболова, тако и пратећих услужних активности, уз спровођење неопходних мера заштите природе и

поштовање програма развоја риболова. Након уређења река на територији Општине Уб (у смислу регулације изливања и мелиорације) и организације масовнијег риболова на њима, подразумева се генерисање различитих активности, међу којима су пре свега риболовачке манифестације, дружења и такмичења, те смештајних капацитета, трговине и пословања везаних за ове програме који били би лоцирани у околним насељима.

Сценарио територијалног развоја

Овом стратегијом предлаже се развој насељских центара и то у два модела: 1.) по основу повећања концентрације већ развијених централних функција и интензивнијег развоја пословно-производних активности везаних за примарне привредне гране; 2.) увођењу нових регионалних специјализованих коридора пословно-производних и улслужних система у односу на развој саобраћајне инфраструктуре (Е-763 Београд - Јужни Јадран.

Утврђивање временских хоризоната потребних за остварење наведене стратегије захтева естимацију низа фактора за чију је процену потребно одређено време и аналитички поступак. Ипак стратегија је дата са моделом са дугорочним временским хоризонтом од 20 до 25 година. Ипак мора се поцртати да је веома тешко извршити реалну процену динамике имплементације неке стратегије осим за почетне акције које треба предузети у првих 5 година. Достицање претпостављене временске динамике у имплементацији плана није увек добар и једини показатељ његовог квалитета. Осим временске динамике мора се у току имплементације пратити природа развојних процеса и његови трендови промена, обзиром да они могу бити добро усмерени али са променљивим темпом развоја.

Модел 1 – Унапређење и развој постојеће структуре центара

Овом стратегијом предлаже се **развој насељских комерцијалних централних функција и интензивнијег развоја пословно-производних активности и то по основу повећања концентрације већ развијених централних функција и развоја активности које максимизирају коришћење привредних и природних ресурса који су тренутно у експлоатацији – пољопривреда, руде и неметалне сировине.** Она подразумева *управљачку функцију усмерену ка стимулацији деловања општинског приватног сектора као примарног развојног фактора* и приходавање општине кроз јачање приватног сеткора. Ова стратегија ослоњена је пре свега на економске потенцијале саме општине. Стратешки правци деловања усмерени су на искоришћење наведених развојних могућности на нивоу општине.

Модел 2 – развој Уба као регионалног пословно-производног и услужног центра

Овом стратегијом предлаже се **развој насељских центара и то посебно по основу интензивнијег развоја пословно-производних активности везаних за примарне привредне гране: пољопривреду, експлоатацију руда и грађевинску производњу и повећања концентрације већ развијених централних функција.** Она подразумева *управљачку функцију усмерену ка стимулацији развоја сектора основних привредних делатности ка проширењу активности на пословно-производни ниво* и приходавање општине кроз јачање привредног раста. Ова стратегија ослоњена је пре свега на природне и производне потенцијале саме општине и економске потенцијале из регије. Стратешки правци деловања усмерени су на искоришћење горе наведених развојних могућности на нивоу општине и региона.

1.2.6. Просторни развој саобраћаја и инфраструктурних система, повезивање са регионалним инфраструктурним мрежама.

Саобраћај.

У складу са стратешким опредељењима и циљевима регионалног развоја дефинисаним Просторним планом Републике Србије, Просторним планом посебне намене инфраструктурног коридора Београд-Јужни јадран, деоница Београд-Пожега, Регионалним просторним планом колубарског округа погођеног земљотресом, Просторним планом подручја посебне намене експлоатације колубарског лигнитског басена, динамиком привредног развоја општине, планираном инфраструктуром и популационим развојем потребно је планирати и развој саобраћајне инфраструктуре тако да се задовоље захтеви који ће се поставити пред саобраћајни и транспортни систем подручја општине Уба.

Саобраћајну мрежу у обухвату Плана формирају постојеће и планиране саобраћајнице које су у функцији намене, интегралног и одрживог развоја подручја Просторног плана.

Стратешки приоритети у развоју саобраћајно-транспортног система на подручју општине Уба су:

- добра повезаност територије општине Уба, њеног центра и свих њених делова, са суседним територијама а тиме и са ширим просторима;
- добра повезаност свих делова територије, сваког насељеног места, са општинским центром и са регионалним центрима на територији Србије

Путна мрежа представља основ привредног и социјалног живота становништва. Путна мрежа задовољавајућег квалитета је услов за коришћење територије и њених ресурса. Стога је неопходно да се формира таква мрежа, која треба да омогући коришћење свих потенцијала територије (индустрија, туризам, пољопривреда, сточарство, шумарство, и др.).

Саобраћајни систем Општине Уб, у коме доминира друмски саобраћај, у погледу просторног и инфраструктурног обухвата дефинисан је и незнатно мењан у дужем временском периоду. Путна мрежа је просторно дефинисана, са трасама саобраћајница које ће у наредном периоду остати углавном непромењене, са изузетком прекатегоризације досадашњих магистралних и регионалних путева у државне путеве првог и другог реда и општинске путеве.

Предметним Планом дата је примарна путна мрежа коју чине саобраћајнице, које су по својој привредној функцији и у функцији интеграције планираних просторних целина подељене на: државне путеве I реда (Магистрални-према предходном Закону о јавним путевима), државне путеве II реда (Регионални-према предходном Закону о јавним путевима) и општинске путеве.

Државни путеве првог реда:

- М-21 Шабац-Ваљево, се на предметном подручју плана пружа од km 112+208 до km 117+071 у дужини од 4,9 km.
- Е-763 планирани аутопут Београд-Јужни Јадран између оквирних стационача km 30+00 и km 46+00, у дужини од 16 km.

Државни путеве другог реда:

- Р-101 Забрежје-Словац, km 19+117 до km 34+625 у дужини од 15,5 km.
- Р-101а Стублине-Каленић, се пружа од km 4+621, а даље источном границом плана у дужини око 8 km.
- Р-101б Велико Поље-Слатина, пружања од km 15+065 до km 41+270, у дужини од 26,2 km.
- Р-206 Дебрц-Коцељева, од km 7+296 до km 41+512, дужине 34,2 km.
- Р-270 Иверак-Бргуле, пружа се од km 11+362 до km 39+536, у дужини 28,2 km.

- Р-270а Уб-Осечина, од km 0,000 до km 16+319, у дужини од 16,3 km.

Државни пут првог реда М-21 и државни пут другог реда Р-1016 се укрштају код km 114+302/М-21 и код km 41+270/Р-1016.

ДП 2. Реда Р-1016 и ДП 2. Реда Р-270а се укрштају код km 33+762/Р-1016 и km 10+510/Р-270а, и код km 34+695/Р-1016 и km 11+443/Р-270а.

ДП 2. Реда Р-270а и ДП 2. Реда Р-270 се укрштају код km 0+000/Р-270а и km 23+681/Р-270.

ДП 2. Реда Р-270 и ДП 2. Реда Р-101 се укрштају код km 23+496/Р-270 и km 29+901/Р-101.

ДП 2. Реда Р-270 и ДП 2. Реда Р-101 се укрштају код km 23+681/Р-270 и km 29+716/Р-101.

ДП 2. Реда Р-101 и ДП 2. Реда Р-206 се укрштају код km 28+484/Р-101 и km 25+126/Р-206.

ДП 2. Реда Р-206 и ДП 2. Реда Р-1016 се укрштају код km 37+939/Р-206 и km 25+860/Р-1016.

ДП 2. Реда Р-270 и ДП 2. Реда Р-101а се укрштају код km 39+536/Р-270 и km 5+544/Р-101а.

Општински путеви

Ознака пута	НАЗИВ	УКУПНО km	АСФАЛТ km	ТУЦАНИК km	МОСТОВИ ЋУПРИЈЕ
1001	Милорци-Јошева	3,5	3,5	0	НЕМА
1002	Уб-Шарбане	7,4	3	4,4	НЕМА
1003	Мургаш-Руклада	5	5	0	1 на Рукладској реци
1004	Мургаш-Врховине	7.6	1.5	6.1	1* на Кладници
1005	Кожуар-Тулари –Баталаге	8,3	5,3	3	1 * на Реци
1006	Чучуге-Докмир-Слатина	7,2	7,2	0	3 на Убу
1007	Радљево-Каленић	2	2	0	НЕМА
1008	Паљуви-Јабучје	7.1	7.1	0	НЕМА
1009	Стубленица-Паљуви	7	0.6	6.4	НЕМА
1010	Стубленица-Богдановица	1,4	0	1,4	1 На Убу
1011	Г.Радљево-Паљуви	8.5	0	8.5	2 на Потоку и Кладници
1012	Совљак- Старо Врело-Бањани	11	0	11	2 на Кленовици
1013	Совљак-Брезовица-Калиновац	8	6,5	1,5	1 на Тамнави
1014	Тврдојевац-Трлић	4	0	4	1 на Грачици
1015	Таково-Ц.Јабука	7,5	2,5	5	2 , 1 на Тамнави, 1* на Реци
1016	Докмир-К.Глава	4	0	4	НЕМА
1017	Калиновац-Новаци	5	0	5	НЕМА
1018	Бргуле–Лисо Поље	2	1,7	0,35	НЕМА
1019	Радуша-Школа	1.8	1.8	0	НЕМА
1020	Тврдојевац-Гвозденовић-(Цер-Школа)	3	0	3	1* на Кладници
	УКУПНО	111.3	47.65	63.65	

Стратешки циљеви на предметном подручју, а у контексту планског развоја у републичким и регионалним оквирима, подразумевају следеће:

- обезбеђење услова за изградњу планираног аутопута Београд-Пожега који једним својим делом пролази кроз територију општине Уб
- обезбеђење услова за реализацију и подизање квалитета примарне мреже путева на планском подручју, првенствено регионалних путева (кроз реконструкцију, ревитализацију и рехабилитацију),
- усклађивање и уклапање постојеће путне мреже са трасом планираног аутопута Београд-Јужни Јадран
- повећање саобраћајне приступачности свих центара заједнице села, туристичких и привредних капацитета реконструкцијом и изградњом мреже општинских путева и организацијом мреже локалног јавног превоза путника

Државни путеви првог и другог реда на подручју Општине, без обзира које ће трасе досашњих регионалних и магистралних путева преузети ће засигурно морати да буду предмет обимних мера ревитализације и реконструкције нарочито у погледу лошег стања коловоза (присутан велики број ударних рупа, неравнине на коловозу и оштећења различитих облика и степена) и путних објеката (засути канали за одводњавање трупа пута, урушени или запушени путни пропусти, неодржавани мостови). Модернизацијом се мора обухватити запостављено обнављање и одржавање саобраћајне сигнализације и саобраћајне опреме, у циљу њеног усклађивања са сада важећом правном регулативом.

Постојећи општински путеви без асвалтног коловозног застора (у постојећој изграђености локалне путне мреже учествују са 55%) по својим карактеристикама (носивост, изграђеност, уређеност) да би достигли тражени ниво економичности, ефикасности и безбедности морају бити подвргнути мерама изградње. Постојећи општински путеви са асвалтним коловозним застором (у постојећој изграђености локалне путне мреже учествују са 43%) обухватају новоизграђене деонице (захтевају модернизацију у погледу саобраћајне сигнализације и саобраћајне опреме), деонице изграђене у периоду 1990.-2000. година (потребне интервенције на реконструкцији и модернизацији), и деонице изграђене пре 1990. године (доградња, реконструкција и модернизација).

Општински путеви наведеним мерама морају постати поуздана веза за саобраћајну комуникацију засеока у оквиру истог села без утицаја временских услова у оквиру годишњих климатских промена на њихову проходност. Изменом структуре врсте коловозног застора општинских путева у брдовитом делу општине са неповољном конфигурацијом терена (у корист асвалтних путева) и довођењем макадамских општинских путева у стање непроменљивости у односу на временске прилике остварили би се повољнији услови за адекватно повезивање делова руралних насеља (било са државним путевима или за локалну комуникацију).

У мрежи некатегорисаних путева мали удео имају путеви са асвалтним коловозним застором, изграђени су у периоду после 1995. године и по карактеристикама постојећег стања захтевају само мере модернизације. Преостали, доминантни део некатегорисаних путева је углавном макадамског коловозног застора, формиран пресипањем земљаних путева без припреме коловозне конструкције те је за њихово довођење у стање који би одговорили циљевима развоја саобраћајног система Општине Уб потребно применити широк опсег мера изградње. Поједини земљани некатегорисани путеви нису проходни за колски саобраћај иако представљају просторно најкраћу везу између махала и засеока, те адекватним интервенцијама (изградњом) треба ићи на унапређења стања некатегорисаних путева којима се остварује адекватна повезаност на локалном нивоу за поједина рурална насеља.

Реализација мера изградње, доградње и реконструкције путне мреже биће условљена у појединим деловима решавањем имовинско-правних односа са тренутним власницима делова земљишта које би било обухваћено наведеним интервенцијама.

Проблем просторне повезаности појединих делова Општине и интерне комуникације унутар села чији су атари обухваћени експлоатацијом лигнита и ширење подручја захваћеног радовима на ископу угља мора се предвидети у планским актима који третирају подручје експлоатације лигнита уз јасно дефинисање траса нових саобраћајница и поштовање хијерархијског односа новопројектованих саобраћајница.

Своју улогу у саобраћајном систему општине има и планирани аутопут Београд-Јужни Јадран. Путна мрежа Општине у зони обухвата трасе аутопута мора оптимизацијом дистрибуције подземних или надземних коридора развијати у правцу квалитетног повезивања делова насеља раздвојених трасом аутопута.

Реализација пројекта аутопута Београд - Јужни Јадран обухватила би део територије Општине Уб, и то онај који припада катастарским општинама Бргуле, Шарбане, Стубленица, Паљуви, Мургаш и Руклада. Према усвојеној варијанти аутопута Београд-Јужни Јадран на подручју општине Уб предвиђено је денивелисано укрштање-петља у месту Стубленица на око 5 км од Уба, где би се циљна кретања ка аутопуту до укрштања одвијала преко државног пута другог реда бр. 270 Уб-Бргуле.

Изградња аутопута Београд-Јужни Јадран за становнике општине Уб и самог насељеног места Уб би као погодност донела материјалну корист у виду новчане надокнаде за власнике земљишта експроприсаног за потребе изградње аутопута, могућност ангажовања локалних производних капацитета и употребу материјала из локалних налазишта, отварање нових радних места за локално становништво у области пружања услуга корисницима аутопута и скраћење времена путовања становника Уба и целе општине ка дестинацијама Београд, односно Јужни Јадран.

Изградња аутопута са собом ће донети и негативне појаве, и то смањење површине корисног-обрадивог пољопривредног земљишта, повећање загађења ваздуха, воде и тла. Као негативна појава од изузетног саобраћајног значаја појавиће се отежан приступ власницима обрадивих парцела "пресечених" трасом аутопута до својих поседа. Аутопут ће постати својеврсна брана локалним кретањима због продужетка пређеног пута за поједине дестинације ка конкретно дефинисаним тачкама пролаза (денивелисаним елементима саобраћајница у виду подвожњака или надвожњака). Оптимизација просторне дистрибуције подземних или надземних коридора којима би се повезали делови насеља општине Уб раздвојених трасом аутопута мора довести у склад тежње корисника коридора за што већим бројем приступних локација, постојећа мрежа саобраћајница и жеља пројектаната аутопута да се изградњом минималног броја коридора оствари уштеда у материјалном оптерећењу изградње аутопута. Осим наведеног мора се повести рачуна и о дужини појединих деоница аутопута на територији појединих насеља, те се свако насеље у погледу дефинисања коридора повезивања мора посебно третирати.

ПЛАНИРАНО РЕШЕЊЕ РАЗВОЈА САОБРАЋАЈНО-ТРАНСПОРТНОГ СИСТЕМА ОПШТИНЕ УБ

У планском периоду, у транспорту путника и роба, друмски саобраћај ће имати велики значај. У складу са тим треба и развијати саобраћајну инфраструктуру у друмском саобраћају како реконструкцијом постојеће мреже саобраћајница, тако и допуњавањем мреже изградњом нових саобраћајница. Изградњу нових путева потребно је радити на коридорима постојећих путева, уз

побољшање геометријских и експлоатационих карактеристика, чиме се подиже ниво услуге путева, а при том се штити простор од трасирања нових коридора.

Путна мрежа задовољавајућег квалитета је услов за коришћење територије и њених ресурса. Стога је **генерални циљ** који се поставља у Просторном плану у организацији путне мреже (планирања, а затим и пројектовања и грађења) да се формира таква мрежа која треба да омогући привредно коришћење свих потенцијала територије.

Формирањем путне мреже треба да се обезбеде услови за материјално рентабилан и социјално квалитетан живот становника у местима која они настајују. Имајући у виду постојеће стање овај захтев треба поставити и схватити као императив, како планерима у процесу израде Плана тако и надлежнима у процесу спровођења Плана. То је услов да се аутохтоно становништво задржи у својим местима, да не прибегава миграцији, која за последицу има на једној страни напуштање и деградирање потенцијала и ресурса територије, а на другој страни велике материјалне издатке који су без покрића, али и до социјалних проблема.

Узимајући у обзир постојећу путну мрежу на територији општине Уб као логични закључак поставља се питање повезивања насељских структура унутар општине, њихово међусобно повезивање радијалним и лонгитудиналним саобраћајним правцима, као и веза са околним насељима и другим центрима у земљи и региону. Посматрајући постојећу мрежу саобраћајница (слика С2), евидентна је релативно добра повезаност простора унутар општине, нарочито мрежом општинских путева, међутим ова мрежа не покрива на поједнаком нивоу сва насеља и припадајуће засеоке. Карактеристика путне мреже, од примарне до општинских путева, у посматраном подручју јесте да је настајала као последица конфигурације терена.

Планираном мрежом саобраћајне инфраструктуре остварен је континуитет у кретању мрежом државних и општинских путева унутар подручја, као и континуитет у транзитним везама са суседним општинама и шире. План развоја транспорта роба и јавног путничког превоза мора бити усклађен са развојем саобраћајно-транспортног система општина и Републике.

Планирано решење примарне путне мреже (државни и општински путеви) је заснован на повећању саобраћајне приступачности свим развојним и насељским центрима чиме се омогућава проходност подручја у свим правцима а тиме и отварање и унапређење предметног подручја.

Највиши ниво услуге опслуживања подручја општине постиже се стварањем мреже радијалних и лонгитудиналних праваца, формирањем целовите примарне путне мреже државних и општинских путева, како путева на територији саме општине, тако и свих транзитних праваца.

Трасирањем ових праваца формирао би се систем путне мреже који би се ослањао на **формирање целовите саобраћајне мреже**.

Тако формирана путна мрежа имала би за задатак да:

1. опслужи територију општине, односно сва насеља, на начин да сви припадају једној целовитој путној мрежи;
2. сваки део општине чини доступним, независно од морфологије терена, преко путева различитих категорија;
3. олакшава транзит кроз територију општине Уб, чиме се смањује време путовања, собзиром на изградњу аутопута Београд-Пожега у правцу север-југ;
4. олакшава транзит кроз територију општине, чиме се смањује време путовања, собзиром на постојање добро развијене мреже регионалних путева у свим правцима, који би били повезани са новопланираним аутопутем;

5. целовитом путном мрежом коју чине државни и општински путеви омогућава се приступ сваком насељу;
6. ствара могућности да се поједини простори лако трансформишу у погледу намене, интензивитета коришћења, атрактивности;
7. омогућује повезивање насеља на свим потребним нивоима, који се лако могу трансформисати и међусобно допуњавати;
8. повећава степен мобилности становништва, јер смањује време путовања, на оновом подручју.

У систему лонгитудиналних саобраћајних праваца посебну улогу имају **зоне укрштања повезујућих праваца**, односно пунктови укрштања саобраћајних праваца различитог интензитета. На простору општине Уба, то би били пунктови просторно везани за изградњу аутопута. По свом просторном облику њихова улога би била да воде саобраћајне токове са минималним временом путовања ка периферним деловима општине. Тако добијену мрежу чине путеви различите категоризације, који повезују насељске структуре и просторе различите намене.

Денивелисана раскрсница решава везу аутопута са државним путевима другог реда бр.-101, и бр.-270, Уба и околних насеља. Од постојеће саобраћајне структуре изградњом петље УБ потребно је извршити измештање општинског пута Дрење-Стублине (прикључак на државни пут другог реда бр.-270) у дужини од 550 м.

Предвиђа се изградња саобраћајнице за везу путне мреже државних путева ДП-101, ДП-270, ДП-101, чиме се на рубном градском подручју (КО Уб, КО Трњаци, КО Стубленица) формира обилазни транзитни правац.

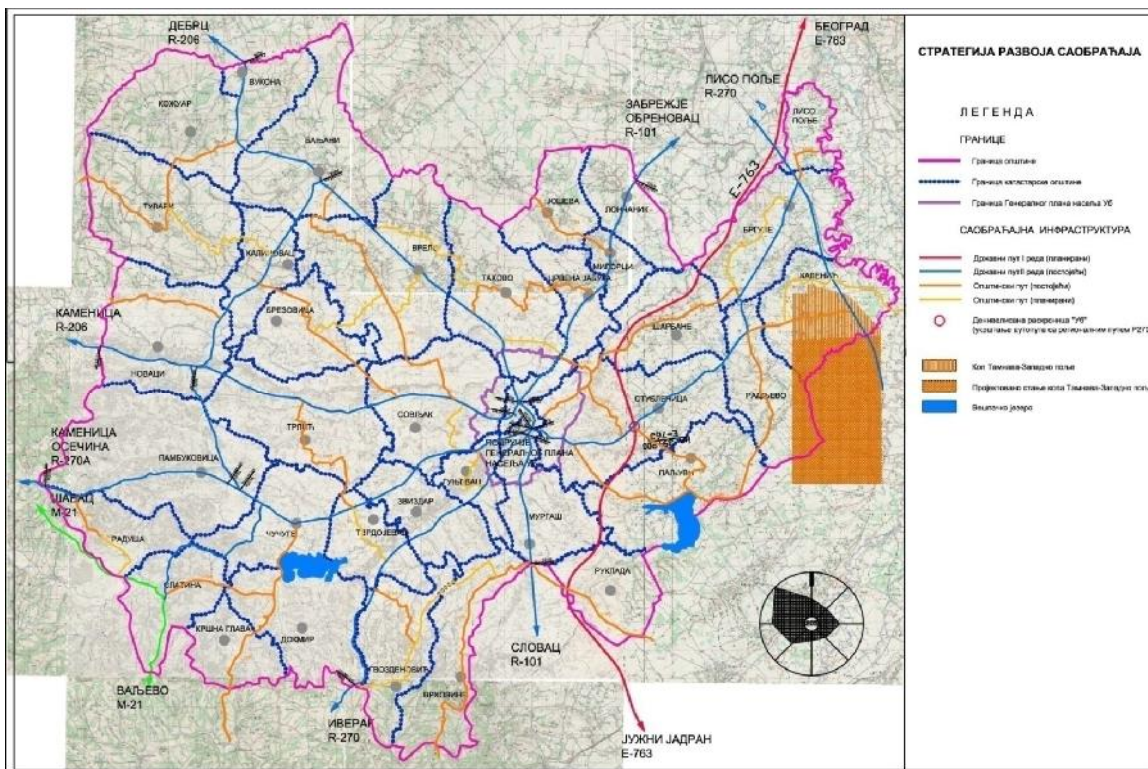
Постојећу мрежу (општинских) путева, у циљу квалитетнијег саобраћајног повезивања појединих насеља унутар општине и засеока унутар једног насеља треба проширити новим општинским путевима. Предложене трасе нових општинских путева поклапају се са трасама постојећих некатегорисаних путева. Карактеристике предложених путева у великој мери су приближне карактеристикама постојећих (општинских) путева са макадамским коловозним застором, имају иста просторна ограничења и потребу за проширењем постојећих габарита. По конструктивним карактеристикама, у погледу пројектовања и изградње нових општинских путева и реконструкцији постојећих треба тежити доследном поштовању важећих правних и техничких норми, уз уважавање особености појединих путева и односа према већ изграђеним површинама и објектима. Имовинско-правне проблеме који се по правилу јављају при проширењу постојећих јавних путева треба предупредити израдом одговарајућих урбанистичких планова.

Предложене трасе нових општинских путева:

- Врховине-Гвозденовић (од раскрснице са постојећим општинским путем бр.1004 Мургаш-Врховине на стационачи 1+500 км, са укрштањем у нивоу са постојећим путем бр.1020 Гвозденовић «Цер-Школа» до раскрснице са државним путем другог реда бр. 270 «Караула»).
- Кршна Глава-Слатина (од раскрснице са општинским путем бр.1016 Докмир-Кршна Глава поред гробља до раскрснице са државним путем другог реда бр.-21 у Слатини).
- Таково-Врело (од општинског пута бр.1015 Таково – Црвена јабука поред игралишта у таковоу и хиподрома у Врелу до раскрснице са државним путем другог реда бр. 206 у Врелу).
- Калиновац-Тулари (од државног пута другог реда бр 1016 Бањани-Калиновац-Новаци преко засеока Липик до раскрснице са општинским путем бр. 1005 у Таковоу)
- Шарбане-Бргуле (продужетак постојећег општинског пута бр.1002 Уб-Шарбане поред гробља у Шарбанама ка Бргулама – засеок Рупљани Брдо до раскрснице са државним путем другог реда бр. 270а Бргуле «Бела бара»)

- Шарбане-Радљево (од раскрснице постојећег општинског пута бр.1002 УБ-Шарбане поред трафоа до раскрснице са државним путем другог реда бр. 270 а у центру Радљева)
- Радљево-Каленић (од раскрснице постојећег општинског пута бр.1011 Радљево-Виш и државним путем другог реда бр. 270а Стубленица-Радљево као продужетак постојећег општинског пута бр. 1007 од трафоа ободом површинског копа до раскрснице са државним путем другог реда бр. 101 б Стублине - Мали Борак)
- Памбуковица-Радуша-Слатина (продужетак постојећег општинског пута Радуша – Школа до раскрснице са државним путем првог реда бр. 21 у Слатини)
- Совљак (веза државним путем другог реда бр. 206 и 270а)
- Гуњевац (веза државним путем другог реда бр. 270 и 270а)
- Врело – Брезовица (од раскрснице постојећег државног пута другог реда бр. 206 у Врелу код Цркве, кроз засеок Ждраловицу до раскрснице са општинским путем бр. 1013 у Брезовици)
- Таково - Црвена Јабука (неизграђена деоница којом би се транзитни токови из правца Шапца са државним путем другог реда бр. 206 преко државног пута другог реда бр. 101 и општинског пута бр.1010 усмерили ка денивелисаном укрштању државним путем другог реда бр. 270а на аутопут Београд-Јужни Јадран у Стубленици, без проласка кроз централну зону Уба)
- Брезовица (продужетак општинског пута бр.1013 од центра села ка «Старој школи»).

Осим проширења мреже општинских путева, одређене допуне се предлажу и за трасу постојећег државним путем другог реда бр. 101 Стублине – Мали Борак, на деоници која је прекинута ширењем површинског копа лигнита у Каленићу, и то трасом постојећег некатегорисаног пута ободом копа поред засеока «Мала» у Каленићу до границе са општином Лазаревац.

Слика С4: 1 планирано решење путне мреже

ПРОСТОРНО-УРБАНИСТИЧКИ УСЛОВИ ЗА ЛОКАЦИЈУ СТАНИЦА ЗА СНАБДЕВАЊЕ ГОРИВОМ

На подручју Републике Србије у последњој деценији дошло је до експанзије изградње станица за снабдевање горивом како у грађевинском подручју насеља, тако и ван грађевинског подручја. Станице за снабдевање горивом градиле су се углавном у градовима, већим насељима и на државним путевима, најчешће уз низак степен контроле и без довољно стручне и законске валоризације. Њихов број већи од неопходног представља у саобраћајном и урбанистичком смислу просторно-урбанистички конфликт.

УЛОГА И ЗНАЧАЈ СТАНИЦА ЗА СНАБДЕВАЊЕ ГОРИВОМ

По својој функцији, станица за снабдевање горивом (ССГ) је пратећи садржај пута, односно, саобраћајни објекат који опслужује кориснике пута. Станица за снабдевање горивом обухвата површине и објекте за снабдевање погонским горивом СУС мотора, често уз друге услуге везане за потребе возила и возача. Положај ССГ по правилу треба да буде такав да својом локацијом не угрожава сигурност и пропусну моћ пута на коме се налази, то се посебно односи на путеве ван грађевинског подручја и на брзе градске саобраћајнице. Избор локације ССГ по правилу изазива саобраћајни конфликт. Према економији заснованој на профиту, пумпе се граде тамо где је више потрошача, нарочито од када је то приватна иницијатива. Изградњом већег броја ССГ на неодговарајућој удаљености у пракси се негира профит, јер ће са великом вероватноћом највећи број ССГ или две радити нерентабилно, уз непотребно заузимање веће површине грађевинског земљишта. ССГ су такође објекти високог степена ризика са аспекта заштите животне средине и са тог основа планирање и избор локације на стручним основама треба да постану пракса у насељима, али и на отвореном путу. Досадашња изучавања показују да је за лоцирање ССГ на аутопутевима и државним путевима оптималан ритам од 20-25 км, тј. то су дистанце које могу задовољити потребе данашње технологије возње (возња на резерви). За трасе државних и општинских путева у општини Уб, могуће је ове дистанце и повећати, али на основу познавања удаљености између градова и већих насеља нема већих потреба за градњом пумпи на отвореним просторима код државних и општинских путева. Препоручује се да се градња ССГ одвија углавном на прилазу насељима и у самом насељу. Досадашња истраживања проблема лоцирања ССГ показују да за потребе транзитног саобраћаја за већа градска насеља (10.000 становника и више), ССГ треба градити на улазу или излазу из насеља, узимајући у обзир и морфолошку структуру насеља и саобраћајне мреже. То подразумева да је за сваку насељску целину од око 10000-15000 становника довољна једна ССГ. Аргументација овог става заснована је и на корелацији степена моторизације и рентабилности рада ССГ (око 3000 гравитирајућих возила). Основни интерес за грађење пумпи у последње време долази од стране приватног сектора који је управо због броја пумпи у супротности са јавним интересом, те се овај сегмент мора, по правилу, регулисати инструментима планирања.

Препоручује се ограничење броја пумпи у ритму од 25-30 км за локалне и регионалне путне мреже, а у случају драстичног увећања броја становника у насељском градском подручју на гравитацији од 10000 становника. Тиме би се у многоме избегле могуће нежељене последице по животну средину, по безбедност саобраћаја и други нежељени утицаји које имају ови објекти на урбанизовану и неурбанизовану средину.

КРИТЕРИЈУМИ ЗА ЛОЦИРАЊЕ СТАНИЦА ЗА СНАБДЕВАЊЕ ГОРИВОМ (ССГ)

Узимајући у обзир основну намену пута или улице, али и функцију ССГ, основни критеријуми за локацију на јавном путу или грађевинском подручју, могу се поделити на:

- Критеријуме који валоризују саобраћајне потребе,
- Критеријуме који валоризују опште урбанистичке потребе и садржаје,

- Критеријуме који валоризују квалитет животне средине,
- Критеријуме који обухватају друге факторе и правила (безбедност, војни аспект) и др.

КРИТЕРИЈУМИ ЗА ЛОКАЦИЈУ БЕНЗИНСКИХ СТАНИЦА У ВАНГРАЂЕВИНСКОМ ПОДРУЧЈУ

Јавни путеви

ССГ на отвореним путевима су неопходни објекти и места где возачи могу да остваре своје основне потребе. Поред снабдевања горивом и евентуалне поправке возила, то могу да буду и веће и садржајније локације које су често и предаха и окрепљење возача и путника (кафе пауза, физиолошке потребе и сл.). Величина површине коју захтевају овакви објекти зависи од садржаја, односно, разноврсних услуга коју таква локација пружа. ССГ на отвореном простору може бити самостална у којој доминира снабдевање горивом и чији је основни садржај без могућности задржавања путника и возила. Кад су аутопутеви у питању, онда то може бити пумпа као самостални објекат или пумпа у склопу осталих пратећих садржаја као, на пример, у саставу хотела и сл. Најчешћи садрђаји ССГ као самосталног објекта на путевима су:

- а) Најмање три тачећа места за бензин и два тачећа места за дизел гориво,
- б) Службене просторије за особље са инсталираном телефонском везом,
- ц) Простор за складиштење мазива, гума и најпотребнијих резервних делова за возила и опреме,
- д) Просторије за особље са свлационицом, тушевима и санитарима,
- е) Санитарне просторије за путнике са одговарајућим просторијама,
- ф) Просторија за мање механичарске и електричарске поправке, промену гума,
- г) Инсталације за снабдевање горивом, славина са компресованим ваздухом, пумпа за воду,
- х) По могућности, просторија за продају дувана, новина, ауто делова и козметике,
- и) Мањи кафе,
- ј) Мањи ресторан.

ССГ са садржајима до тачке (г) припада мањим пумпама за коју је неопходно око 2000-3000м², а за остале садржаје неопходна је локација и до 5000м².

Саобраћајни критеријум

Погрешно лоцирање ССГ на јавном путу може да представља значајну саобраћајну сметњу, и њен утицај на одвијање саобраћаја се мора минимализовати. Сметње могу бити наглашене уколико се дозволи претеран број пумпи, нарочито више њих у близини насеља. Стога, основни саобраћајни критеријуми морају бити:

- Изградња ССГ на максималном растојању од 25км,
- Обавезно градити двостране ССГ на размаку од највише 300-500 м са видним знаковима обавештења,
- Улазак и излазак са пумпе увек се дозвољавају само из једног правца, са довољном дужином зауставне и излазних трака (димензионисаним на основу V_{max} пута),
- ССГ што више одвојити од коловоза, тј. раздвојеним острвом уз неопходно хортикултурно опремање (разделно острво мин. 2 м, а пожељно 5-10м),
- У склопу пумпе предвидети довољан број паркинг површина да се не би заузимале возне траке пута,
- Настојати одвајати снабдевање теретних аутомобила горивом од индивидуалних аутомобила,
- На државним путевима не дозвољавати изградњу пумпи у грађевинском подручју, већ ССГ лоцирати испред градова, у предграђима, са мањом густином насељености (на почетку насеља),
- Не дозволити изградњу пумпи на раскрсницама, а најмања удаљеност од раскрснице треба да буде 500м.

Сви наведени критеријуми имају првенствену функцију безбедности саобраћаја, тј. да локација пумпе буде што мања сметња и опасност за несметану и безбедну возњу.

Просторно-урбанистички критеријум

ССГ на јавним путевима по правилу су ван грађевинског подручја, па би основни критеријуми овог сегмента били:

1. лоцирати ССГ по правилу на земљишту мањег бонитета, тј. на земљишту које је деградирано и мање погодно за пољопривредну производњу,
2. на државним путевима и аутопутевима, градити веће ССГ са сложенијим садржајима за задовољење потреба возила и путника (механичка и електрорадионица, вулканизер, ресторан, и др.),
3. погодне локације су приградски делови пута, нарочито радне и индустријске зоне насеља,
4. доследно испоштовати уобичајен ритам пумпи, нарочито спречавати изградњу већег броја пумпи на прилазу градовима у циљу заштите пољопривредног и грађевинског земљишта (непотребно заузимање земљишта),
5. спречавати изгрању пумпи на раскрсницама путева јер оне могу бити разлог иницирања дивље стабене изградње стамбених и других објеката,
6. пожељно је да се пумпа лоцира као саставни део постојећих мотела, већих ресторана, гостиница, и сл.

Просторно-урбанистички критеријум у први план истиче заштиту постојеће намене земљишта насеља и просторну економију (не градити непотребно из функционалних и економских разлога).

За изградњу ССГ ван грађевинског подручја неопходна је израда Плана детаљне регулације за посматрану локацију за све државне путеве. Неопходно је прибавити услове и сагласности од предузећа које управља јавним путем.

За све путеве у надлежности општине Уб, за изградњу ССГ ван грађевинског подручја, неопходна је израда Урбанистичког пројекта или Плана детаљне регулације за посматрану локацију. Неопходно је прибавити неопходне услове и сагласности.

Еколошки критеријум

Због своје специфичне функције складиштења и манипулације опасних материја ССГ имају низ локационих ограничења. У окружењу пумпе емитује се трајно и повремено загађење животне средине. Животну средину угрожавају следеће емисије:

1. емисије бензинских пара и издувних гасова возила у ваздуху,
2. емисија буке од возила при кретању кроз станицу,
3. отицање загађених вода,
4. инцидентно расипање горива на манипулативном простору,
5. експлозије и пожари.

У случају локације ССГ на отвореном простору, неке од ових емисија немају посебан значај на животну средину (ваздух, бука и сл.). Највећи негативни утицаји су загађења вода и земљишта, иако постоје техничка решења за њихово ублажавање (сепаратори уља, контролисана одводња и сл.).

Основне препоруке у избору локације ССГ у домену заштите животне средине су:

- избегавати локацију ССГ у близини водотока,
- избегавати локацију ССГ на плодном земљишту, нарочито где доминира поврће и воће, али и остале културе,
- не дозволити локацију ССГ у подручју заштитног појаса водоизворишта и изнад вододносних слојева (подземних изворишта),
- обавезно условљавати пејзажно обликовање подручја око станице (тампон зона) у циљу уклапања станице у пејзаж и ради смањења аерозагађења.

Непходна је израда Процене утицаја ССГ на животну средину.

Остали услови

ССГ на путевима ван грађевинског подручја могу бити важни стратешки објекти у случају рата и других непогода. Није пожељно лоцирати пумпу у природним теснација, у непосредној близини војних објеката, великих складишта запаљивих материјала, а посебно су непогодне пумпе на важним јавним путевима без алтернативе које су саграђене обострано, а нису смакнуте и лоциране уз сам пут.

КРИТЕРИЈУМИ ЗА ЛОКАЦИЈУ БЕНЗИНСКИХ СТАНИЦА У ГРАЂЕВИНСКОМ ПОДРУЧЈУ

Саобраћајни критеријуми

Највећа концентрација возила и потреба за возилима је у градовима. Вожњу моторним возилима градским улицама условљава унутрашњи саобраћај, али и транзит. Стога, бензинске станице у градском подручју представљају важан пункт у саобраћајном смислу. Одабир локације ССГ у саобраћајном смислу је веома сложен задатак. Одлика већ саграђених пумпи у нашим градовима је да су лоциране супротно саобраћајним циљевима (одвијање саобраћаја без ометања, сигурно и безбедно). Основна критеријумска опредељења за избор локација ССГ станица су:

- не дозволити прекомеран број пумпи, тј. испоштовати критеријум од око 10000 становника и гравитацију од око 3000 возила,
- не дозволити локацију пумпи на главним градским саобраћајницама (саобраћајно оптерећеним улицама) или транзитним путевима кроз град,
- по правилу, за ССГ погодне су споредне улице у центру зоне гравитације типа дворишне пумпе,
- погодне су и локације непосредно код гаража за паркирање, радионица за оправке возила и др.,
- погодне локације су и приградске зоне лоциране уз јавне путеве (прилаз граду),
- избегавати постављање пумпи у близини саобраћајних чворова, јер је заблуда да су ту профитабилније,
- избегавати локацију пумпи на троугаоним раскрсницама, кривинама и непрегледним местима, итд.,
- избегавати локацију пумпи тако да оне ометају и заузимају површине за текући саобраћај, стазе за пешаке, бицикле, и др.

Просторно-урбанистички критеријум

У досадашњој пракси ССГ нису постојали просторно велики објекти, тј. не заузимају много земљишта. Та пракса треба и да остане, тј. у граду треба градити тип пумпе са што мање садржаја, по правилу, само за точење горива и неопходне артикле за одржавање возила.

Основни критеријуми за локацију у градском ткиву су:

1. ССГ лоцирати на подручју града са што мањом густином насељености, у близини централног дела насеља,
2. по правилу, то треба да буду пумпе (типа дворишне) са што мањом површином и са минималним садржајима (точење горива),
3. ССГ треба својим изгледом и архитектуром да буде укомпонована у околину са одговарајућим осветљењем.

За све путеве у надлежности општине Уб, за изградњу ССГ у грађевинском подручју, неопходна је израда Урбанистичког пројекта или Плана детаљне регулације за посматрану локацију. Неопходно је прибавити све потребне услове и сагласности.

Еколошки и остали критеријуми

ССГ су еколошки проблем, јер имају директни и индиректни утицај на окружење. Стога, локација ССГ треба да буде тако изабрана да ти утицаји буду што мањи. Посебно су угрожени ваздух, земљиште, вода и могућности акцидовања. Еколошки критеријуми су следећи:

1. локацију бирати тако да угрожених буде што мање. Пумпу треба удаљити од стамбених објеката око 50-100м, оделити од пешачке стазе и сл.
2. непрекорно извести одводњу са сепараторима и исто тако редовно одржавати систем,
3. хортикултурно је оплеменити у циљу загађивања ваздуха и визуелног скривања од оних који је не користе (станари зграда, пешаци, остали),
4. избегавати локације у близини школа, вртића, јавних установа, војних објеката и других пунктова за окупљање грађана у циљу укупне безбедности грађана.

Неопходна је израда Процене утицаја ССГ на животну средину.

Водопривредна инфраструктура.**План снабдевања водом насеља**

Према демографској анализи, предвиђено је, до краја планског периода 2025. године, за подручје општине Уб укупно 35.846 становника, од тога 7.886 становника у градском насељу Уб и 27.960 становника у сеоским насељима.

На основу Водопривредне основе Републике Србије, плански нормативи потрошње воде су 600 л/становнику/дневно за градско становништво и 400 л/становнику/дневно за сеоско становништво. Коефицијенти дневне неравномерности потрошње воде су 1,6 за градско становништво и 1,7 за сеоско становништво.

На основу ових норматива, планске потребе за водом градског насеља Уб у 2025. години су:

$$Q_{sr} = \frac{7.886.600}{86.400} = 54,761 \text{ l / sec.}$$

$$Q_{max/dn.} = 54,76 \times 1,6 = 87,62 \text{ l / sec.}$$

За сеоско становништво, планске потребе за водом у 2025. години износе:

Редни број	Насеље	Број становника	Q _{sr}	Q _{max/dn.}
●	Бањани	1500	6,94	11,81
●	Богдановица	360	1,67	2,84
●	Бргуле	1265	5,86	9,96
●	Брезовица	710	3,29	5,59
●	Врело	1770	8,19	13,92
●	Врховине	575	2,66	4,52
●	Вукона	280	1,30	2,21
●	Гвозденовић	500	2,31	3,93
●	Гуњевац	580	2,69	4,57
●	Докмир	600	2,78	4,73

●	Звиздар	590	2,73	4,64
●	Јошева	475	2,20	3,74
●	Каленић	980	4,54	7,72
●	Калиновац	520	2,41	4,10
●	Кожуар	750	3,47	5,90
●	Кршна Глава	225	1,04	1,77
●	Лисо Поље	320	1,48	2,52
●	Лончаник	600	2,78	4,73
●	Милорци	460	2,13	3,62
●	Мургаш	590	2,73	4,64
●	Новаци	920	4,26	7,24
●	Паљуви	785	3,63	6,17
●	Памбуковица	1220	5,65	9,61
●	Радљево	650	3,01	5,12
●	Радуша	330	1,53	2,60
●	Рукладе	410	1,90	3,23
●	Слатина	440	2,04	3,47
●	Совљак	2000	9,26	15,74
●	Стубленица	1150	5,32	9,04
●	Таково	1050	4,86	8,26
●	Тврдојевац	435	2,01	3,42
●	Трлић	1100	5,09	8,65
●	Трњаци	1050	4,86	8,26
●	Тулари	995	4,61	7,84
●	Црвена јабука	685	3,17	5,39
●	Чучуге	490	2,27	3,86
●	Шарбане	600	2,78	4,73
	Свега:	27960	129,45	220,07

Укупне потребе за водом у свим насељима општине Уб у 2025. години износе:

$$Q_{sr} = 54,76 + 129,45 = 184,21 \text{ l / sec.}$$

$$Q_{max/dn.} = 87,62 + 220,07 = 307,69 \text{ l / sec.}$$

Изворишта водоснабдевања

Постојеће извориште водоснабдевања градског насеља Уб у Такову са садашњим капацитетом од 40 l/sec нема услова за неко веће повећање капацитета у наредном периоду, па се за нарастање потреба за водом мора оријентисати и на друга изворишта.

На основу резултата досадашњих хидрогеолошких истражних радова са циљем да се захвате подземне воде из карстних издани у седиментима горњег тријаса, средњег тријаса и горње креде у широј околини Уба на локалитетима Памбуковице, Чучуга и Докмира, може се рачунати са количином воде око 80 l/sec.

Водопривредном основном слива реке Колубаре, планирано је да се изградњом бране висине 26,5 m и на реци Уб, створи вишенаменска акумулација «Памбуковица», укупне запремине $17,35 \times 10^9$ m³. Из ове акумулације, а преко филтерског постројења «Радушa» са црпном станицом за потискивање до резервоара и дистрибутивне мреже, може се обезбедити још око 100 l/sec пијаће воде за потрошаче у општини Уб.

Следеће извориште водоснабдевања, као прелазно решење, за сеоска насеља Радљево, Бргуле, Лисо Поље, Стубленица, Шарбани, Паљуви и Каленић је преко система подинских бунара који одводњавају површински коп «Тамнава-Западно поље» са просечним капацитетом од 20 l/sec за потребе села из општине Уб, са првенственим задатком да надомести недостајуће количине воде становништва ових села, јер се обарањем нивоа подземних вода, практично губи вода у садашњим плитким бунарима из којих се становништво снабдева пијаћом водом.

Обезбеђење сирове воде из бунара изграђених у близини ретензије „Кладница“, може да функционише до формирања депонија пепела и шљaке, гипса и комуналног отпада у откопаном простору површинског копа „Тамнава-западно поље“, тако да је неопходна благовремена реализација одговарајућих истражних радова и израда техничке документације за дугорочно водоснабдевање са ослонцем на ново извориште и ППВ у рејону акумулације „Паљуви-Виш“ или из нових бунара по јужној контури површинског копа „Радљево“.

Ова локална изворишта, заједно, не обезбеђују довољне количине пијаће воде, до краја планског периода, па недостајуће количине воде до билансираних потреба, треба обезбедити из Регионалног водовода из водоводног система «Ровни». Из овог водоводног система могу се обезбедити количине од око 80 l/sec воде помоћу прикључног цевовода са резервоаром из правца Словац – Уб.

За насеља Лисо поље и Бргуле, која неће бити захваћена ширењем површинских копова, постоји могућност изградње магистралног водовода и снабдевање водом из регионалног система «Ровни» или из изворишта Памбуковица.

За северозападни део општине, извршиће се истраживања, у складу са законском процедуром, ради утврђивања новог локалног изворишта водоснабдевања.

Рекапитулација могућих изворишта водоснабдевања износи:

Редни број	Извориште водоснабдевања	Количина воде
1.	Постојеће извориште у Такову	40 l/sec.
2.	Захватање подземних вода из седиментних стена локалитета Чучуге	80 l/sec.
3.	Подински бунари на копу «Тамнава – западно поље»	20 l/sec.
4.	Вишенаменска акумулација «Памбуковица»	100 l/sec.
5.	Вишенаменска акумулација «Ровни»	80 l/sec.
	Укупно	320 l/sec.

Како ова количина воде, која се може обезбедити до краја планског периода до 2025. године, надмашује срачунате планске потребе за водом општине Уб, то се оцењује да постоје реалне могућности да се та количина воде може обезбедити у наредном периоду и да водоснабдевање неће представљати лимитирајући фактор развоја општине Уб.

Водоводна мрежа

Постојећа водоводна мрежа градског насеља Уб користи извориште водоснабдевања у Такову, одакле се пречишћена вода пумпама транспортује у резервоар I и II висинске зоне помоћу потисног цевовода Ø 300 mm. Постојећа водоводна мрежа Ø 200 mm у Каленићу и Радљеу са околним сеоским насељима, разводи воду до потрошача користећи резервоаре – водоторњеве у Радљеу и на одлагалишту јаловине.

За даљи развој система водоснабдевања потрошача воде у општини Уб је неопходна даља доградња водозахватних бунара из седиментних стена локалитета Чучуге, као и изградња вишенаменске акумулације «Памбуковица» са одговарајућом филтер станицом за пречишћавање пијаће воде, ради даље употребе за водоснабдевање становништва општине Уб, а вода би се транспортовала потисним цевоводом Ø 400 mm ка градском насељу Уб, уз успутно водоснабдевање становништва сеоских насеља.

За допуну водоснабдевања градског насеља Уб и сеоских насеља у јужном делу територије општине Уб, неопходно је да се са регионалног водовода из акумулације «Стубо – равни», а из главног довода који је планиран кроз насеље Словац, одвоји огранак Ø 300 mm и да се изгради дистрибутивни резервоар на брду поред државног пута II реда(регионалног пута) број 101. Са овог доводног цевовода могу да се снабдевају сеоска насеља у јужном делу територије општине.

Доградњом основне мреже главних доводних цевовода од изворишта у западном делу територије општине (Радуша – Памбуковица – Чучуге), источном делу територије општине (Радљево – Каленић, као прелазно решење, до ширења површинских копова) и јужном делу територије општине (из правца Словац), створиће се услови за обезбеђење довољне количине воде за све потрошаче у општини Уб, а тиме и могућност постепеног укључивања сеоских насеља на централни водовод. На тај начин се постиже циљ обезбеђења здраве, пијаће воде у довољним количинама, као и санитарна сигурност јединственог водоводног система, под сталном техничком и хигијенском контролом. Ово истовремено захтева и обнову и ревитализацију мреже, уз замену цевног материјала, у складу са потребама и могућностима, као и формирање и одржавање зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања, у складу са позитивним законским прописима.

Канализациона инфраструктура и санитација насеља

Планирана санитација насеља на територији општине Уб обезбеђује се на два начина: канализационим системом за градско насеље Уб са сакупљањем свих употребљених санитарних вода и њиховим пречишћавањем на планираном централном постројењу за пречишћавање отпадних вода општег типа са примарним и секундарним пречишћавањем на локацији поред реке Уб, као и санитација сеоских насеља по принципу руралне санитације, са контролом отпадних вода на нивоу домаћинства. За поједина сеоска насеља (Бањани, Памбуковица, Бргуле и Чучуге) планирана су мања постројења за пречишћавање отпадних вода компактног типа.

Због мањка воде у рекама – реципијентима, неопходно је да канализациони системи буду са високим перформансама (велики обухват домаћинства, поуздан рад без неконтролисаног истицања отпадних вода у окружење) и да постројења за пречишћавање отпадних вода раде са високом ефикасношћу (БПК 5 < 5 mgO₂/ l).

Канализацију градског насеља Уб треба доградити по концепцији сепарационог система (одвајање употребљених отпадних вода од кишних вода) уз проширење зоне обухвата канализационог система и на приградска насеља. Треба укинути све досадашње директне изливе у водотокове и укључити их у централне колекторе који прикупљају отпадне воде поред леве и десне обале реке Уб, до локације постројења за пречишћавање отпадних вода.

Постројење за пречишћавање отпадних вода треба да функционише као постројење општег типа, уз пројектни критеријум да БПК₅ као показатељ квалитета воде на излазу из ППОВ буде мањи од 10 gr O₂/m³, као и захтев да река Уб, низводно од испуста ППОВ треба да остане у II а класи квалитета.

Привредни субјекти, чије отпадне воде задовољавају критеријуме из позитивних законских прописа, упуштају своје отпадне воде у градску канализацију, док они чији МДК премашује граничне вредности су обавезни да ураде предtretман, доводећи отпадне воде у стању да могу бити упуштене у градски колектор отпадних вода.

Постројење за пречишћавање отпадних вода градског насеља Уб, поред захтева да буде општег типа, треба бити и са механичким и биолошким третманом, али треба предвидети и могућност да се, по потреби, уведе и продужена биоаерација, па и додатно уклањање азота и фосфора, ради заштите реципијента и низводних водотока од еутрофикације.

Постојеће стање санитације сеоских насеља је лоше. Пошто по стратегији снабдевања становништва водом сеоских насеља и даље треба да се користе локална изворишта мањег капацитета, лоша санитација насеља већ сада доводи до постепеног загађивања, са несагледивим последицама.

Заштита од поплава

У складу са критеријумима заштите, који су дефинисани у Водопривредној основи Републике Србије, планирају се следеће мере уређења водотока на подручју општине Уб:

- реализација система заштите површинског копа «Тамнава – западно поље» изградњом акумулације у Радљеву, са системом преbacивања акумулиране воде у суседни водоток реке Пљоштанице и превођење вода реке Кладнице и Дубоког потока у етапама реализације у складу напредовањем радова на експлоатацији угља на овом копу;
- повећање степена заштите на токовима река Уб и Тамнава за заштиту насеља од тзв. стогодишње воде $Q_v v 1\%$;
- реализацију регулације «урбаног типа» у зони градског насеља Уб, како би се омогућило складно повезивање града са реком, што подразумева да се елементи корита за велику воду димензионишу на поводањ вероватноће 1%, док се минор корито може прилагодити урбаним захтевима.

Након реализације ретензионе бране у Радљеву, као и изградње вишенаменске акумулације «Радуша» у Памбуковици, знатно ће се побољшати систем заштите на низводним водотоцима због ретензирања таласа великих вода у акумулацијама.

Појас између реке и насипа се третира као неприкосновен еколошки и водопривредни простор, у који се ради очувања биолошке разноврсности и безбедности не могу градити никакви објекти.

Хидротехничке мелиорације

Изградњом планиране вишенаменске акумулације «Памбуковица» обезбеђује се снабдевање насеља водом и обезбеђење гарантованог протока на низводном потезу. Ова акумулација може да обезбеди и проток воде за потребе наводњавања пољопривредних комплекса земљишта у долини реке Уб. Због орографских, климатских и педолошких услова не постоје могућности за развој већих мелиорационих система, те се развој наводњавања усмерава на ниво индивидуалних газдинстава, пре свега плантажних култура у условима интензивне производње (воћњаци, малињаци и повртарске културе у условима обраде у пластеницима).

У циљу максималне рационализације потрошње воде, наводњавање се усмерава на методе типа «кап по кап» које су веома погодне за наводњавање плантажних и повртарских култура.

Заштита квалитета воде

Заштита воде оствариће се применом три групе мера:

- технолошких мера – изградњом постројења за пречишћавање отпадних вода општег типа за насеља са више становника, пре упуштања употребљене воде у водоток - реципијент;
- код свих индустријских загађивача изградњом постројења за предтретман отпадних вода пре упуштања у главни градски колектор отпадних вода, а према одредбама Правилника о материјама које се не смеју упуштати у канализацију («Службени лист СФРЈ», број 3/86 и «Службени гласник СРС», број 31/82). Степен пречишћавања отпадних вода на ППОВ одређује се у складу са захтевима одржавања водотока - реципијента у прописаној класи;
- водопривредне мере - наменским испуштањем чисте воде из акумулације ради побољшања водних режима у периодима маловођа, као и у случају акцидентних загађења;
- организационе и економске мере којима се онемогућавају и санкционишу активности које доводе до нарушавања квалитета вода.

Организационо економским мерама се смањује загађење вода и то:

- спречавање загађења воде опасним материјама;
- смањење специфичне потрошње увођењем економских надокнада за коришћење воде и испуштање загађених вода;
- мере за смањење хазарда од хаваријских загађења;
- економски стимуланс за увођење рецикулације воде и смањење специфичне потрошње;
- увођење мониторинга квалитета вода;
- принципима о посебном режиму транспорта опасних материја у зонама изворишта.

Заштита постојећих и планираних акумулација спроводиће се према плану посебне намене, који подразумева спровођење следећих мера:

- успостављање прописаних зона заштите у складу са одредбама Правилника о начину одређивања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања («Службени гласник РС», број 57/2008);
- забрањено је испуштање отпадних вода било каквог порекла у повремене и сталне водотокове;
- изградња свих нових објеката у сливу акумулације мора се условити изградњом непропусних септичких јама или код већих објеката пречишћавањем на уређајима типа Biodisk или сличним;
- употреба пестицида и других средстава за заштиту биља није дозвољена у ужој зони заштите, као ни складиштење пестицида на отвореном простору, нити манипулација која би довела до њиховог неконтролисаног доспевања у повремене и сталне водотокове.

Електроенергетска инфраструктура.

Планираним решењем просторног плана су анализирани расположиви електроенергетски потенцијали, циљеви и општа концепција будућег развоја, као и слабости електроенергетског система.

Овим планом се утврђују мере и задаци за отклањање констатованих слабости у постојећој електроенергетској инфраструктури, мере за рационализацију потрошње електричне енергије у циљу смањења потребе за електричном енергијом кроз мере енергетске ефикасности, као и потребе за изградњом и реконструкцијом електроенергетских објеката за потребе потрошача у наредном планском периоду.

Да би се задовољиле потребе за електричном енергијом у наредном планском периоду, треба правовремено планирати и градити нове електроенергетске објекте и сукцесивно вршити реконструкцију постојећих, у циљу повећања снаге и побољшања квалитета и поузданости напајања потрошача. Такође је неопходно, вршити квалитетно одржавање постојећих електроенергетских објеката.

Осим постојећих далековада 110 kV и 220 kV транзитног типа, одређује се потенцијални коридор за планирани далековод 400 kV (чија ће прецизна позиција бити одређена након израде техничке документације са студијом оправданости).

За нову трасу далековада 110 kV Јабучје – Уб – Коцељева, утврдиће се прецизно положај трасе, кроз израду плана детаљне регулације или урбанистичког пројекта, уколико буду претходно решени имовинско-правни односи.

У планском периоду, постојеће трафостанице 35/10 kV са напојним 35 kV далеководима остају примарни извори напајања електричном енергијом (са укупно инсталисаном снагом трафостаница овог напонског нивоа од 44 MVA што задовољава садашње и будуће потребе). Уколико просторни развој општине надмаши очекиване прогносте, оставља се могућност изградњ трафостанице 110 kV и одговарајућег далековада.

У планском подручју постоји већи број ТС 10/0,4 kV(у насељу Уб са ванградским подручјем које су у надлежности Електродистрибуције Ваљево) и ТС 6/0,4 kV(у источном делу општине које су у надлежности Електродистрибуције Лазаревац) различитих типова и снага са одговарајућим далеководима. Исте задовољавају потребе потрошача електричном енергијом, али не обезбеђују сигурност напајања због дотрајалости и недовољног пресека проводника, што се односи и на нисконапонску мрежу, у знатној мери израђену на дрвеним стубовима.

Неопходно је извршити изградњу нове и реконструкцију постојеће мреже на бетонским стубовима и са одговарајућим пресеком проводника, чиме ће се знатно смањити губици енергије у мрежи средњег и ниског напона.

Потребна електрична енергија се може обезбедити изградњом нових и реконструкцијом постојећих трафостаница, у циљу повећања снаге.

За потребе јавног осветљења треба користити савремене светлосне изворе, као што су натријумове и металхалогене светиљке, које ангажују мању потрошњу електричне енергије, уз већу ефикасност осветљаја. На саобраћајницама где постоји надземна нисконапонска мрежа, светиљке ће се монтирати на стубовима мреже, а где иста не постоји светиљке треба уграђивати на челичним канделабрима, а напајање истих вршити кабловски из најближе трафо станице.

Планско подручје располаже и потенцијалима обновљивих извора енергије, као што су енергија ветра, соларна енергија, енергија биомасе и целулозних отпадака и сл.

Обновљиви извори енергије се могу градити без ограничења, уз услов да за исте постоји одговарајућа планска и техничка документација и да не угрожавају животну средину и остале кориснике простора.

**ТАБЕЛА БРОЈ 1. СПЕЦИФИКАЦИЈА Т.С. 10/0,4 Кv УБ – ВАРОШИЦА/ЗОНА НАПАЈАЊА
Електродистрибуција ВАЉЕВО**

број	врста Т.С.	назив Т.С.	снага (KVA)	допунски назив	шифра
1.	Т.С. 10/0,4 kV	«Уљарица»	400	улица ЈНА	022 946
2.	Т.С. 10/0,4 kV	«Атекс»	250		022 443
3.	Т.С. 10/0,4 kV	«Браће Ненадовића»	400		022 436
4.	Т.С. 10/0,4 kV	«Циглана нова»	3 x 630		022 444
5.	Т.С. 10/0,4 kV	«Инос опрема»	630		022 449
6.	Т.С. 10/0,4 kV	«Керуб»	630		022 445
7.	Т.С. 10/0,4 kV	«М. Муњас 1»	630	улица Муњасова	022 427
8.	Т.С. 10/0,4 kV	«М. Муњас 2»	630	Стари Свињци	022 428
9.	Т.С. 10/0,4 kV	«Млекара»	630		022 441
10.	Т.С. 10/0,4 kV	«МПП Тодоровић Уб»	630		022 993
11.	Т.С. 10/0,4 kV	«Петар Велебит»	40		022 450
12.	Т.С. 10/0,4 kV	«Пиково имање Уб»	160		022 669
13.	Т.С. 10/0,4 kV	«Први Мај 1»	630	Пијаца	022 430
14.	Т.С. 10/0,4 kV	«Први Мај 2»	400	Јозића имање	022 431
15.	Т.С. 10/0,4 kV	«Први Мај 3»	400	код Богдана	022 432
16.	Т.С. 10/0,4 kV	«Први Мај 4»	-	улица Првог Маја	022 283
17.	Т.С. 10/0,4 kV	«Радничка Уб»	400		022 433
18.	Т.С. 10/0,4 kV	«С. Поповића»	400	Кланица	022 440
19.	Т.С. 10/0,4 kV	«Сандића имање»	400		022 454
20.	Т.С. 10/0,4 kV	«Силос 1»	630		022 448
21.	Т.С. 10/0,4 kV	«Силос 2»	630		022 451
22.	Т.С. 10/0,4 kV	«Стара аутобуска станица»	1000	Уб	022 434
23.	Т.С. 10/0,4 kV	«Сточна пијаца»	-		022 1051
24.	Т.С. 10/0,4 kV	«Стрела Уб»	630		022 447
25.	Т.С. 35/0,4 kV	«Таково 7»	-	Гробљански крај	022 031
26.	Т.С. 10/0,4 kV	«Талови Уб»	400		022 453
27.	Т.С. 10/0,4 kV	«Трњаци»	250		022 438
28.	Т.С. 10/0,4 kV	«Трњаци 2»	160	Леонтијевић	022 667
29.	Т.С. 35/0,4 kV	«Уб»	250		022 022
30.	Т.С. 35/0,4 kV	«Уб 2»	250		022 017
31.	Т.С. 10/0,4 kV	«В. Карађорђа»	250	В. Карађорђа Уб	022 437
32.	Т.С. 10/0,4 kV	«В. Карађорђа 2 Уб»	250	ТЕ – ТО Колубара Б	022 951
33.	Т.С. 10/0,4 kV	«Водовод Уб»	400		022 442
34.	Т.С. 10/0,4 kV	«Вучјак 1»	400	улица ЈНА	022 435
35.	Т.С. 10/0,4 kV	«Вучјак 2»	-	улица ЈНА	022 718
36.	Т.С. 10/0,4 kV	«Зимпа 1»	1000	Стара Зимпа	022 425
37.	Т.С. 10/0,4 kV	«Зимпа 2»	2 x 630	Фабрика	022 426
38.	Т.С. 10/0,4 kV	«Школарац»	630		022 439
39.	Т.С. 10/0,4 kV	«Ђунис»	400	улица Ђунисова	022 429
40.	Т.С. 10/0,4 kV	«Вука Караџића 1»	630	ул. Вука Караџића	
41.	Т.С. 10/0,4 kV	«Вука Караџића 2»	630	ул. Вука Караџића	

**ТАБЕЛА БРОЈ 2. СПЕЦИФИКАЦИЈА Т.С. 10/0,4 Кv УБ – СЕЛА/ЗОНА НАПАЈАЊА
Електродистрибуција ВАЉЕВО**

број	врста Т.С.	назив Т.С.	снага (KVA)	допунски назив	шифра
1.	Т.С. 10/0,4 kV	«Бањани»	-	Млин Бањани	024
2.	Т.С. 10/0,4 kV	«Бањани»	-		029

3.	Т.С. 10/0,4 kV	«Бањани 1»	250	Варошица	508
4.	Т.С. 10/0,4 kV	«Бањани 2»	100	Лукићи	510
5.	Т.С. 10/0,4 kV	«Бањани 3»	100	Сређ	511
6.	Т.С. 10/0,4 kV	«Бањани 4»	100	Игралиште	512
7.	Т.С. 10/0,4 kV	«Бањани 5»	160	фарма С. Поповић	509
8.	Т.С. 10/0,4 kV	«Бањани 6»	100	Калиновачки пут	518
9.	Т.С. 10/0,4 kV	«Бањани 7»	-	Црква	1047
10.	Т.С. 10/0,4 kV	«Богдановица»	-	Стара циглана	458
11.	Т.С. 10/0,4 kV	«Богдановица 2»	100	Јовановићи	714
12.	Т.С. 10/0,4 kV	«Брезовица»	160		513
13.	Т.С. 10/0,4 kV	«Брезовица 2»	50	Горњи крај	1018
14.	Т.С. 10/0,4 kV	«Брезовица 3»	50	Река	1019
15.	Т.С. 10/0,4 kV	«Јабука 1»	400	Стругара	459
16.	Т.С. 10/0,4 kV	«Јабука 2»	160	Млин	460
17.	Т.С. 10/0,4 kV	«Јабука 3»	100		799
18.	Т.С. 10/0,4 kV	«Јабука 4»	50		699
19.	Т.С. 10/0,4 kV	«Докмир»	50	Рибњак	514
20.	Т.С. 10/0,4 kV	«Докмир 1»	160	Сушара	498
21.	Т.С. 10/0,4 kV	«Докмир 3»	100	Крстићи	499
22.	Т.С. 10/0,4 kV	«Докмир 4»	50	Црква	794
23.	Т.С. 10/0,4 kV	«Докмир 5»	50	Нинковићи	690
24.	Т.С. 10/0,4 kV	«Докмир 6»	50		738
25.	Т.С. 10/0,4 kV	«Гуњевац»	160		488
26.	Т.С. 10/0,4 kV	«Гуњевац 2»	50	Пескара	986
27.	Т.С. 10/0,4 kV	«Гвозденовић 1»	160		496
28.	Т.С. 10/0,4 kV	«Гвозденовић 2»	250	Школа	902
29.	Т.С. 10/0,4 kV	«Гвозденовић 3»	50		903
30.	Т.С. 10/0,4 kV	«Јабучје»	-		003
31.	Т.С. 10/0,4 kV	«Јошева 1» (Уб)	160	Школа	472
32.	Т.С. 10/0,4 kV	«Јошева 2» (Уб)	100	Ђурашиновићи	473
33.	Т.С. 10/0,4 kV	«Јошева 3» (Уб)	100	Рајковићи	474
34.	Т.С. 10/0,4 kV	«Јошева 4» (Уб)	50	Ђурашиновићи	716
35.	Т.С. 10/0,4 kV	«Калиновац 1»	100	Млекара	500
36.	Т.С. 10/0,4 kV	«Калиновац 2»	100	Продавница	519
37.	Т.С. 10/0,4 kV	«Кожуар 1»	100	Кула	501
38.	Т.С. 10/0,4 kV	«Кожуар 2»	160	Школа	502
39.	Т.С. 10/0,4 kV	«Кожуар 3»	100	Бутраковина	503
40.	Т.С. 10/0,4 kV	«Лончаник 1»	100	Школа	461
41.	Т.С. 10/0,4 kV	«Лончаник 2»	100	Варошица	462
42.	Т.С. 10/0,4 kV	«Лончаник 3»	50	Београдски пут	648
43.	Т.С. 10/0,4 kV	«Милорци 1»	100	Кула	475
44.	Т.С. 10/0,4 kV	«Милорци 2»	100	До Јошеве	476
45.	Т.С. 10/0,4 kV	«Милорци 3»	100	Задруга	477
46.	Т.С. 10/0,4 kV	«Мургаш 1»	160		489
47.	Т.С. 10/0,4 kV	«Мургаш 2»	-	Центар села	796
48.	Т.С. 10/0,4 kV	«Мургаш 3»	160	Обућински	423
49.	Т.С. 10/0,4 kV	«Мургаш 4»	160	Мандићи	591
50.	Т.С. 10/0,4 kV	«Мургаш ²»	100	Обућински 2	593
51.	Т.С. 10/0,4 kV	«Мургаш 6»	100	Рафаиловићи	685
52.	Т.С. 10/0,4 kV	«Мургаш 7»	100	Ђираковићи	686
53.	Т.С. 10/0,4 kV	«Мургаш 8»	-	Вучјак	1039
54.	Т.С. 10/0,4 kV	«Новаци 1»	100	Школа	506
55.	Т.С. 10/0,4 kV	«Новаци 2»	100	Јовановићи	507
56.	Т.С. 10/0,4 kV	«Новаци 3»	-	Ракићи	910
57.	Т.С. 10/0,4 kV	«Новаци 4»	100	Станимировићи	911
58.	Т.С. 10/0,4 kV	«Новаци 5»	100		912
59.	Т.С. 10/0,4 kV	«Новаци 6»	-		790
60.	Т.С. 10/0,4 kV	«Паљуви 1»	160	Кула	480
61.	Т.С. 10/0,4 kV	«Паљуви 2»	160	Ђирићи	481
62.	Т.С. 10/0,4 kV	«Паљуви 3»	100	Драгићевићи	482

63.	Т.С. 10/0,4 kV	«Палјуви 4»	100	Петровићи	788
64.	Т.С. 10/0,4 kV	«Палјуви 5»	100	Језеро	784
65.	Т.С. 10/0,4 kV	«Палјуви 6»	100		901
66.	Т.С. 10/0,4 kV	«Памбуковица 1»	250	Школа	494
67.	Т.С. 10/0,4 kV	«Памбуковица 2»	250	Јањићи	495
68.	Т.С. 10/0,4 kV	«Памбуковица 3»	50		795
69.	Т.С. 10/0,4 kV	«Памбуковица 4»	50		698
70.	Т.С. 10/0,4 kV	«Памбуковица 5»	-	Мала	957
71.	Т.С. 10/0,4 kV	«Радуша 2»	50		874
72.	Т.С. 10/0,4 kV	«Радуша 4»	-	Урошевићи	962
73.	Т.С. 10/0,4 kV	«Совљак 1»	250	Кула	483
74.	Т.С. 10/0,4 kV	«Совљак 2»	100	Брдо	484
75.	Т.С. 10/0,4 kV	«Совљак 3»	100	Ненадовићи	485
76.	Т.С. 10/0,4 kV	«Совљак 4»	100	Тамнава	486
77.	Т.С. 10/0,4 kV	«Совљак 5»	160	Олбона	487
78.	Т.С. 10/0,4 kV	«Совљак 6»	100	Мојсиловићи	452
79.	Т.С. 10/0,4 kV	«Совљак 7»	50	Грачица	961
80.	Т.С. 10/0,4 kV	«Совљак 8»	50	Тамнава	975
81.	Т.С. 10/0,4 kV	«Совљак 9»	50	Мандића бунар	985
82.	Т.С. 10/0,4 kV	«Совљачки пут»	-		695
83.	Т.С. 10/0,4 kV	«Стубленица 1»	100	Кула	478
84.	Т.С. 10/0,4 kV	«Стубленица 2»	100	Ивановићи	479
85.	Т.С. 10/0,4 kV	«Стубленица 3»	100	Продановићи	694
86.	Т.С. 10/0,4 kV	«Стубленица 4»	50	Доњи крај	843
87.	Т.С. 10/0,4 kV	«Стубленица 5»	100	Провалија	1020
88.	Т.С. 10/0,4 kV	«Таково 1»	250	Кула	463
89.	Т.С. 10/0,4 kV	«Таково 2»	100	Варошица	464
90.	Т.С. 10/0,4 kV	«Таково 3»	100		800
91.	Т.С. 10/0,4 kV	«Таково 4»	50	Поповићи	697
92.	Т.С. 10/0,4 kV	«Таково 5»	50		709
93.	Т.С. 10/0,4 kV	«Таково 6»	100	Максимовићи	990
94.	Т.С. 10/0,4 kV	«Трлић 1»	160	Кула	491
95.	Т.С. 10/0,4 kV	«Трлић 2»	100	Крсмановићи	787
96.	Т.С. 10/0,4 kV	«Трлић 3»	400	Јовановићи	904
97.	Т.С. 10/0,4 kV	«Трлић 4»	-	Костићи	905
98.	Т.С. 10/0,4 kV	«Трлић 5»	50	Кандићи	791
99.	Т.С. 10/0,4 kV	«Трлић 6»	50	Горњи крај	789
100.	Т.С. 10/0,4 kV	«Трлић 7»	50	Којићи	592
101.	Т.С. 10/0,4 kV	«Трлић 8»	-	Лелићани	1040
102.	Т.С. 10/0,4 kV	«Тулари 1»	160	Кула	504
103.	Т.С. 10/0,4 kV	«Тулари 2»	100	Симићи	785
104.	Т.С. 10/0,4 kV	«Тулари 3»	100	Мандићи	786
105.	Т.С. 10/0,4 kV	«Тулари 4»	100	Шарени бунар	505
106.	Т.С. 10/0,4 kV	«Тулари 5»	50	Липик	908
107.	Т.С. 10/0,4 kV	«Тулари 6»	50	Збеговине	909
108.	Т.С. 10/0,4 kV	«Тврдојевац»	50		783
109.	Т.С. 10/0,4 kV	«Тврдојевац 2»	50	Јагодићи	982
110.	Т.С. 10/0,4 kV	«Врело 1»	160	Кула	465
111.	Т.С. 35/0,4 kV	«Врело 10»	160	Поток	019
112.	Т.С. 10/0,4 kV	«Врело 2»	100	Крстићи	466
113.	Т.С. 10/0,4 kV	«Врело 3»	100	Ждраловица	467
114.	Т.С. 10/0,4 kV	«Врело 4»	100	Поток	468
115.	Т.С. 10/0,4 kV	«Врело 5»	100	Старо врело	469
116.	Т.С. 10/0,4 kV	«Врело 6»	100	Липовица	470
117.	Т.С. 10/0,4 kV	«Врело 7»	100	Каскадер	471
118.	Т.С. 10/0,4 kV	«Врело 8»	100	Крсић Миливоје	798
119.	Т.С. 10/0,4 kV	«Врело 9»	100	Крстићи	245
120.	Т.С. 10/0,4 kV	«Врховине»	100		497
121.	Т.С. 10/0,4 kV	«Врховине 3»	-	Радине воде	845
122.	Т.С. 10/0,4 kV	«Вукона 1»	100	Шабачки пут	781

123.	Т.С. 10/0,4 kV	«Вукона 2»	100	Пантелићи	782
124.	Т.С. 10/0,4 kV	«Звиздар»	160		490
125.	Т.С. 10/0,4 kV	«Звиздар 2»	250	Тодоровићи	159
126.	Т.С. 10/0,4 kV	«Звиздар 3»	160	Обрадовићи	835
127.	Т.С. 10/0,4 kV	«Звиздар 4»	100	Максимовићи	836
128.	Т.С. 10/0,4 kV	«Звиздар 5»	50	Петровићи	837
129.	Т.С. 10/0,4 kV	«Звиздар 6»	-	Перићи	838
130.	Т.С. 10/0,4 kV	«Чучуге 1»	100	Кула	492
131.	Т.С. 10/0,4 kV	«Чучуге 3»	50	Црна бара	792
132.	Т.С. 10/0,4 kV	«Чучуге 4»	50	Буковица	793
133.	Т.С. 10/0,4 kV	«Чучуге 5»	50		907
134.	Т.С. 10/0,4 kV	«Чучуге 6»	50		732
135.	Т.С. 10/0,4 kV	«Чучуге фарма»	160		515
136.	Т.С. 10/0,4 kV	«Чучуге каменолом»	100	Нискоградња Уб	590
137.	Т.С. 10/0,4 kV	«Чучуге рудник 1»	-		493
138.	Т.С. 10/0,4 kV	«Чучуге рудник 2»	160	Сепарација	516
139.	Т.С. 10/0,4 kV	«Чучуге рудник пумпа»	160		517
140.	Т.С. 10/0,4 kV	«Чучуге рудник сушара»	250		824
141.	Т.С. 10/0,4 kV	«Чучуге сервисна радионица»	160	Сервисна радионица	797

ТАБЕЛА БРОЈ 3. СПЕЦИФИКАЦИЈА Т.С. 6/0,4 kV И 10/0,4 kV на подручју Уба – у зони напајања Електродистрибуције Лазаревац

број	Шифра Т.С.	назив Т.С.	снага (kVA)
Т.С. 6/0,4 kV које се напајају са једног изводног поља 6 kV из 35/6 kV «Каленић 1»			
1.	322201	«Лисо поље I»	160
2.	322202	«Лисо поље II»	50
3.	321901	«Шимнатица Бргуле»	160
4.	321902	«Торлак Бргуле»	100
5.	321903	«Рупљани Бргуле»	100
6.	321904	«Рупљани Бргуле»	100
7.	321905	«Дегурски крај Бргуле»	100
8.	321906	«Колубарски крај Бргуле»	100
9.	321907	«Пеладићи Бргуле»	100
10.	321908	«Железничка станица Бргуле»	100
11.	321909	«Ранковићи Бргуле»	100
12.	321909	«Ранковићи Бргуле»	100
13.	322001	«Старо село Каленић»	100
14.	322003	«Млака Каленић»	100
15.	322005	«Раз постојење Каленић»	100
16.	322006	«Раиновача Каленић»	100
17.	322008	«Старо село II Каленић»	100
18.	323301	«Зидана Шарбане»	160
19.	323302	«Лукићи Шарбане»	160
20.	323303	«Благојевићи Шарбане»	110
21.	323304	«Адамовићи Шарбане»	160
22.	323305	«Ратан Шарбане»	160
23.	323401	«Стубленица»	100
24.	322101	«Рудник Радљево»	100
25.	322102	«Пљоштаница Радљево»	160
26.	322103	«Горње Радљево»	100
27.	322104	«Церовица Радљево»	100
28.	322105	«Горње Радљево II»	100
29.	322106	«Симићи Радљево»	100
30.	322107	«Пљоштан III Радљево»	50
31.	322109	«Економија Радљево»	100
Наведене трафостанице се напајају са једног изводног поља 6 kV из Т.С. 35/6kV «Каленић»			
32.	323501	«Паљуви»	100
Т.С. 10/0,4 kV «Паљуви» напаја се из Т.С. 35/10 kV «Лајковац» са извода 10 kV «Јабучје»			
33.	322701	«Руклада I»	100

34.	322702	«Костићи Руклада»	100
35.	322703	«Дубрава Руклада»	160
Наведене ТС 10/0,4 kV које се напајају се са извода 10 kV «Словац» из ТС 35/10 kV «Лајковац»			

ТАБЕЛА БРОЈ 4. СПЕЦИФИКАЦИЈА Т.С. 35/ХkV у конзуму Уба

број	Нап. ниво kV/kW	назив Т.С.	снага (MVA)
1.	35/10	«Уб 1»	2 x 8
2.	35/10	«Уб 2»	2 x 8
3.	35/10	«Бањани»	1 x 4
4.	35/6	«Каленић»	(3 x 8)1 x 8
УКУПНО			44 MVA

напомена: из ТС 35/10 kV «Лајковац» додатно се ангажује 0,46 MVA у ТС 35/10 kV «Каленић» треба доградити нови трансформатор снаге 8 MVA

ТАБЕЛА БРОЈ 5. СПЕЦИФИКАЦИЈА Т.С. 35/ХkV у конзуму Уба

б р о ј	тип ТС нази в	На п. ни во kV/ kW	Снаг а KVA	Место градње	Бр. нових транс форма тора	Повећ ање снаге MVA MVA	Надлежна Електродистрибу ција
1.	Зидана Каленић	35/6	4.000	ТС Каленић проширење	1	4,0	Лазаревац
2.	MBTS	10/0,4	630	Насеље Уб	2	3,15	Ваљево
3.	SBTS	10/0	250/160	Ванградско подручје	20	3,20	Ваљево
4.	SBTS	10/0	250	Ванградско подручје	6	1,5	Лазаревац

напомена:

- ТС типа «Кула» замењује се стубном ТС – SBTS 250;
- Постојеће стубне ТС се реконструишу у циљу повећања снаге и доводе на пројектовани ниво;
- Ближу локацију нових ТС – а одређују надлежне Електродистрибуције, по приоритету градње.

ТАБЕЛА БРОЈ 6. ТРАФОСТАНИЦЕ ЗА ЗАМЕНУ СА СБТС

Редни број	Називи Т.С.	Тип и снага Т.С. kW	Тип и снага нове Т.С. kW
1	Стубленица 1	Кула 100	СБТС-250
2	Таково 1	Кула 250	СБТС-250
3	Трлић 1	Кула 100	СБТС-250
4	Трлић 1	Кула 160	СБТС-250
5	Врело 1	Кула 160	СБТС-250
6	Чучуге 1	Кула 100	СБТС-250
7	Кожуар 1	Кула 100	СБТС-250
8	Лончаник	Кула 50	СБТС-250

9	Паљуви	Кула 160	СБТС-250
10	Совљак 1	Кула 250	СБТС-250
			Укупно повећање снаге 1070

Електронска комуникациона инфраструктура.

Развој телекомуникација

Потребе и захтеви становништва и привреде за пружањем основних и напредних телекомуникационих услуга, условили су убрзани развој телекомуникационог тржишта, како у свету, тако и код нас. Настанак нових сервиса (на бази преноса података, тона и слике - *triple play*) и осавремењавање постојећих (класични говорни сервиси) омогућен је развојем технологије и увођењем нових концепата у телекомуникациону мрежу (децентрализација мреже, MSAN платформе, IP технологије).

Предлог стратегије развоја телекомуникација у Србији у својим приоритетима садржи укидање двојничких прикључака, дигитализацију мреже и увођење IP сервиса преко развоја ADSL прикључака. Планирана је миграција са TDM комутација на комутацију пакета (формирање мреже *rutera i soft-svičeva*).

Потребе за остваривањем сервиса *triple play*, односно остваривањем високих битских протока (чак до 20 Mb/s), узроковала је потребу за смањивањем претплатничке петље до 1 km у градским насељима и до 2 km у сеоским насељима. Ово је могуће остварити дубљим уласком оптичких каблова у приступну мрежу (*Fiber To The Remote*) и увођењем нових приступних уређаја у приступну мрежу – мултисервисних приступних чворова (MSAN). Ово истовремено захтева изградњу нове приступне мреже и осавремењавање постојеће.

Изградњу телефонске мреже, на територији општине Уб, треба планирати тако да обезбеди висок квалитет сервиса, велику поузданост и расположивост мреже коришћењем савремених технологија доступних на тржишту. Планирати замену дотрајале и технолошки застареле опреме у циљу стварања услова за увођење нових телекомуникационих сервиса, интеграцију у европску и светску телекомуникациону мрежу, ефикаснију експлоатацију уз смањење трошкова одржавања.

Приступна мрежа мора бити грађена тако да задовољи следеће захтеве:

- Прикључење нових претплатника, у складу са листама захтева за новим везама;
- Раздвајање постојећих двојника и обезбеђење 100% дигитализације комутационе мреже;
- Реализацију широкопојасних сервиса и захтева резиденцијалних мањих и средњих бизнис корисника коришћењем технологија ADSL2+, SHDSL ATM i VDSL2;
- Повезивање великих бизнис корисника изградњом оптичких каблова;
- Почетак реализације IPTV сервиса, за које је потребно на основу података из одговарајућих служби, планирати инсталацију ADSL2+ портова на локацијама предвиђеним за реализацију IPTV servisa;
- Реализацију *triple play* сервиса (POTS, приступ интернету са већим протоком, дистрибуција ТВ програма и филмова, интерактивне игре). *Triple play* сервис захтева далеко веће пропусне опсеге у приступној мрежи од оних који су до сада коришћени. Потребно је обезбедити пропусни опсег од бар 12Mbit/s по кориснику како би се омогућио *triple play* преко DSL технологије (претпоставка је да су понуђени следећи сервиси: 2 SDTV укупног опсега 8Mbit/s, брзи приступ интернету опсега 1,5Mbit/s и VoIP опсега око 100kbit/s). Треба имати у виду да је циљни пропусни опсег по кориснику 20Mbit/s.

Развој поштанског саобраћаја

Адаптацијом постојећих шалтер сала као и прерасподелом опслуживања клијената на постојећим шалтерима, у планском периоду, као и увођењем информационих технологија у опслуживању клијената створиће се услови за квалитетније опслуживање корисника из асортимана поштанских услуга.

Бољим димензионисањем, увођењем нових и прерасподелом постојећих доставних реона, у планском периоду, створиће се услови за квалитетније опслуживање клијената на доставном подручју.

Гасификација.....

Планско решење за реализацију гасификације

На основу Студије оправданости за изградњу разводног гасовода RG 05 - 06 Београд – Ваљево (обрађивач: ЈП «Србијагас»), којим је обухваћена и општина Уб, предвиђена је локација трасе гасовода радног притиска 50 бара од челичног цевовода пречника Ø 406 mm у коридору аутопута Београд - Јужни Јадран.

Траса магистралног гасовода је планирана источном страном аутопута, закопавањем у земљу на растојању од 30 – 100 m од ближе ивице пута, у складу са коридором дефинисаним у Просторном плану подручја посебне намене инфраструктурног коридора Београд - Јужни Јадран, деоница Београд – Пожега.

У насељу Стубленица, планиран је прикључак деонице разводног гасовода до локације планиране ГМРС «Уб», од челичних цеви Ø 168,3mm на високом радном притиску до 50 бари.

За изградњу ГМРС «Уб» на одабраном најповољнијем месту, треба формирати грађевинску парцелу (30x40m) са приступним путем, на јавну, саобраћајну путну мрежу.

Удаљеност ГМРС «Уб» од аутопута дефинисати у складу са техничким условима за ту врсту објеката.

За објекат ГМРС «Уб» треба обезбедити прикључак струје, воде и телефона и прописно оградити објекат.

Планирани капацитет ове станице процењује се на 5000 Sm³/h излазног притиска до 4 бара.

Непосредно уз ГМРС «Уб» треба изградити улазни прикључни ПП-шахт и излазни ПП - шахт у складу са нормативима којима се утврђују локације ПП-шахти.

На излазном ПП-шахту извршити прикључење планираног дистрибутивног гасовода од полиетиленских цеви радног притиска до 4 бара.

Ради омогућавања даљег развоја магистралне гасне мреже, предвиђена је могућност проласка, преко територије општине Уб, гасоводног крака ка подручју општине и градског насеља Коцељева, што ће бити прецизније дефинисано након израде Студије оправданости у којој ће се дати смернице, повезивање са гасоводним системом Републике Србије и фазе реализације. Изградњом дистрибутивне гасоводне мреже радног притиска до 4 бара стварају се услови снабдевања природним гасом за потребе индустрије, домаћинства, јавних објеката и мале привреде.

Комуналне површине и објекти.

Пијаце

За постојећу (зелену) пијацу у Убу предвиђа се даље уређење и опремање, као и образовање и опремање уређених пијачних целина. У подручјима са предвиђеним интензивним развојем туризма могуће је предвидети и посебне пијачне просторе за продају сувенира и производа народне радиности.

У циљу рационалног коришћења простора, за подручја зелених пијаца, првенствено појединачно сагледати могућност оптималног проширења и комуналног уређења постојеће. У супротном, потребно је да се покрене посебна студија локација за нове пијаце и капацитета одговарајуће опремљености њима сагласним комуналним објектима.

Сточне пијаце и вашаришта

У циљу рационалног коришћења простора, за подручја сточних пијаца и вашаришта (као и зелених пијаца), сагледати могућност оптималног проширења и комуналног уређења постојећих. Овде треба обратити посебну пажњу на стварање потребних капацитета, лакој притупачности и односу према суседним просторима и целинама.

Хумана гробља

Изградња нових гробља и уређење постојећих вршиће се у складу са Законом о сахрањивању и гробљима ("Сл. гласник РС", бр. 20/77.).

Као први корак у развоју гробља потребно је плански одредити врсте гробља према величини - мала гробља (до 5 ха), средња гробља (од 5–20 ха) и велика гробља (изнад 20 ха) и, према величини, одредити елементе уређења и опремања за дате врсте.

Урбанистички параметри за смештање гробља - Нова гробља треба сместити на месту које је:

- погодно и довољно велико,
- које је амбијентално и по конфигурацији терена прикладно за сахрањивање,
- изван или на рубу насеља,
- повезано јавним путем са двосмерним коловозом и одвојеном пешачком стазом,
- на земљишту са повољним педолошким саставом (оцедитост, прозрачност, стабилност),
- изван токова подземних и надземних вода, изван водозаштитних и поплавних подручја, те изван зона заштићених делова природе и подручја шума,
- довољно удаљено од аутопута и железнице, односно грађевинске парцеле на којој је изграђена или се може градити грађевина за стамбено-пословну намену.

На територији општине Уб има уређених хуманих гробља у следећим насељима: Вукона, Таково, Бањани, Бргуле, Тврдојевац, Калиновцу, Милорцу, Стубленици, у Убу – "Вучјак", Совљак, Лисо Поље, док је у свим осталим насељима потребно њихово уређивање.

Сточна гробља

Као што је раније наведено питање централног и савремено уређеног сточног гробља потребно је решавати у сарадњи са суседним општинама и на вишем нивоу (округ, регион). Уз поједина насеља могу се изградити јаме-гробнице за животињски отпад. На тај начин би се на најбољи могући начин решило питање сточних гробља. У случају градње треба посебно водити рачуна о њиховом смештању изван насељених целина и поштовања санитарно-хигијенских услова.

Избор положаја сточног гробља, тј. јаме-гробнице извршиће се на основу Правилника о начину нешкодљивог уклањања животињских лешева ("Сл. лист СФРЈ", бр. 53/89). У случају када се предложени положај налази уз постојећи путни правац, он мора задовољити одредбе Закона о путевима, чл. 36. ("Сл. гласник РС", бр. 46/91).

Урбанистички параметри за смештање сточних гробаља - Сточно гробље треба сместити на месту које је:

- погодно и довољно велико,
- изван стамбених целина,
- удаљено од насељеног места и грађевина прехрамбене индустрије најмање 1000 метара, а од других индустријских грађевина и грађевина за производњу, држање и промет животиња најмање 500 метара, зависно од конфигурације терена.

Додатне мере

Као додатна мера уређења свих простора који се ненаменски и неплански користе у намени комуналних објеката (посебно у случају „дивљих сточних гробаља“, пијачне трговине на импровизованим тезгама на прометним местима и сл.) потребно је пореском и фискалном политиком уредити постојеће стање, али и истовремено омогућити и добијање средстава за одржавање комуналне и просторне хигијене.

1.2.7 Заштита животне средине, предела, природних и културних добара

Заштита животне средине и заштита, уређење и унапређење предела . . .

Еколошка валоризација простора за одрживи развој

Природне карактеристике простора у обухвату Плана, карактеристике и утицаји непосредног и ширег окружења, потенцијали и ограничења, представљају подлогу за вредновање простора у циљу даљег развоја подручја према критеријумима економске оправданости и одрживост и еколошке прихватљивости.

Општи циљеви еколошког вредновања простора у обухвату Плана:

- вредновање простора са аспекта свих хијерархијских условљености,
- дефинисање еколошке матрице за даљи одрживи развој општине Уб;

Основни циљеви еколошког вредновања простора:

- утврђивање и валоризација кључних потенцијала простора,
- идентификација постојећих просторних конфликата и ограничења,
- процена просторно-еколошких капацитета подручја Плана,
- дефинисање просторно-еколошке матрице подручја за одрживи развој;
- Посебни циљеви еколошког вредновања простора:
- дефинисање еколошких целина, зона и појасева,
- утврђивање услова за реализацију и спречавање просторних и еколошких конфликата,
- утврђивање обавезних еколошких смерница и мера за реализацију планиране намене простора на основу Просторног плана (директно) и за хијерархијски ниже нивое,
- утврђивање обавезних еколошких мера и услова за реализацију планираних целина, зона, појасева, локација, објеката, радова, делатности и осталих активности у простору;

На основу просторно-положајних карактеристика, потенцијала, ограничења и хијерархијске условљености, еколошку матрицу подручја општине Уб чине просторно-еколошке целине „Уб 1“, „Уб 2“, „Тамнава-Западно поље-Радљево“, у оквиру којих су издвојене еколошке зоне и еколошки појасеви.

Еколошка целина „Уб 1“ обухвата простор у границама Просторног плана општине Уб до орјентационе границе експлоатационог поља (површински коп „Радљево“) на западном делу поручја. Овај простор карактеришу пољопривредне површине, низак степен шумовитости, добра повезаност са окружењем преко магистралних и регионалних путева, као и површински копови и истражна поља неметаличних сировина (кречњак, опекарске глине, кварцни песак, доломит). Опште мере заштите животне средине:

- обавезно је комунално и инфраструктурно опремање насеља, издвојених комплекса и локација, у циљу спречавања загађивања земљишта, површинских и подземних вода, могућих негативних последица и ефеката на квалитет животне средине и здравље становништва;
- обавезно је рационално коришћење и заштита високобонитетног пољопривредног земљишта;
- обавезна је заштита и нега шума, шумских комплекса, шумског земљишта и шумских екосистема;
- забрањена је чиста сеча шума и неконтролисана прореда шума у циљу очувања степена шумовитости подручја, заштите од ерозије и осталих облика деградације;
- обавезно је управљање отпадним водама, изградња канализационог система и уређаја (постројења) за пречишћавање отпадних вода пре упуштања у реципијенте;
- у деловима грађевинских подручја насеља, грађевинском земљишту изван грађевинских подручја (издвојене зоне, локације и пунктови), дозвољене су водонепропусне септичке јаме капацитета према меродавним количинама отпадних вода, као прелазно решење до изградње канализационог система за евакуацију отпадних вода и уређаја (постројења) за третман отпадних вода;
- обавезна је строго контролисана употреба хемијских препарата за заштиту биљака у циљу очувања плодности земљишта и заштите земљишта од загађивања;
- обавезно партерно уређење на нивоу појединачних комплекса и локација;
- препоручује се подизање пољозаштитних појасева и ошување постојећих фрагмената високог растиња у циљу спречавања еолске ерозије и разношења финих честица педолошког покривача на пољопривредним површинама и ошувања биолошке равнотеже;
- обавезно је линијско (дрворедно) једнострано, обострано, једноредно или вишередно озелењавање у појасу државних путева и насељских саобраћајница, према условима на терену;
- обавезан поступак процене утицаја при реализацији пројеката, постројења, објеката, технологија и радова који могу утицати на квалитет и капацитет животне средине;

У оквиру ове еколошке целине валоризоване су еколошке зоне:

- еколошка зона „Врховине”
- еколошка зона „Бој брдо”
- еколошка зона „Бобија”
- еколошка зона „Авала-Чучуге”
- еколошка зона „Слатина-Кокановац”
- еколошка зона „Памбуковица-Радуша”
- еколошка зона „Резинац”
- еколошка зона „Гуњевац”
- еколошка зона „Провалије”
- еколошка зона „Паљуви”
- еколошка зона „Докмир”

Еколошке зоне „Врховине”, „Бој брдо”, „Бобија”, „Авала-Чучуге”, „Слатина-Кокановац”, „Памбуковица-Радуша”, „Резинац”, „Гуњевац” и „Провалије” јесу зоне које представљају истражна тј. експлоатациона поља неметаличних сировина (кречњак, опекарске

глине, кварцни песак, доломит). Експлоатациона поља лоцирана су у југоисточном делу планског подручја као и у непосредном окружењу градског насеља Уб. На овом подручју потребно је спроводити мере којима би се умањио утицај експлоатационих радова на стање животне средине и здравље људи.

Опште мере заштите:

- рационално коришћење и експлоатација природних ресурса;
- обавезне мере смањења емисије суспендованих и таложних материја у ваздух;
- обавезне мере заштите површинских и подземних вода;
- обавезно комунално и инфраструктурно опремање у оквру зоне;
- обавезно спровођење мера у циљу смањења нивоа буке;
- обавезне мере рекултивације, ревитализације и враћања у првобитно стање земљишта по завршетку радова на експлоатацији минералних сировина;
- обавезно планско уређење подручја;
- обавезна процена утицаја на животну средину за пројекте експлоатације минералних сировина који представљају потенцијалне изворе негативних утицаја;

Еколошке зоне „Паљуви” и „Докмир” обухватају простор око Докмирског језера и језера Паљуви. Ова језера представљају вештачке акумулације са потенцијалима за развој туризма, риболова и рекреације.

Опште мере заштите:

- забрањена је чиста сеча шума и неконтролисана прореда шума у циљу очувања степена шумовитости подручја, заштите од ерозије и осталих облика деградације;
- обавезно је коришћење простора у складу са еколошким капацитетом;
- обавезна је заштита пејзажних и предеоних вредности и укупног диверзитета;
- обавезне су мере еколошке компензације;
- дозвољени су садржаји за развој спорта, рекреације и еколошког туризма;
- обавезно партерно и пејзажно уређење простора око постојећих и планираних објеката;
- забрањено је упуштање непречишћених отпадних вода у језера и њихове притоке и испуштање и просипање отпадних вода на земљиште;
- обавезно је инфраструктурно и комунално опремање насеља, издвојених комплекса и локација у зонама утицаја;
- обавезно је управљање отпадним водама, изградња канализационог система и уређаја (постројења) за пречишћавање отпадних вода пре упуштања у реципијенте;
- дозвољена је изградња водонепропусних септичких јама, као пелазног решења до реализације канализационог система, колектора и уређаја за пречишћавање отпадних вода, у циљу контролисаног управљања отпадним водама;
- обавезно је пејзажно уређење и формирање заштитног појаса зеленила у зонама утицаја;
- обавезно је управљање отпадом, у складу са Планом управљања отпадом;
- обавезан поступак процене утицаја пројеката на животну средину, за постојеће објекте и планиране пројекте (објекте, технологије, радове) потенцијалне изворе загађивања животне средине, нарушавања природних и пејзажних вредности;

Еколошка целина „Уб 2“ представља простор обухваћен Планом генералне регулације Уб, при чему границе Плана представљају истовремено и границе еколошке целине. Овај простор карактеришу различите намене, садржаји, функције (зоне становања различитих густина, индустријске зоне, радни комплекси, јавне намене и функције, зеленило, саобраћај, комунална инфраструктура, спорт и рекреација).

Опште мере заштите животне средине:

- обавезно је поштовање прописаних урбанистичких параметара;
- обавезно је исходовање и поштовање услова надлежних органа и институција при реализацији планираних намена, објеката, функција, садржаја, радова и инфраструктурних система;
- обавезно је комунално и инфраструктурно опремање еколошких зона и локација, у циљу спречавања потенцијално негативних утицаја на земљиште, подземне и површинске воде, и здравље становништва;
- обавезан је избор еколошки прихватљивих енергената и технологија за производњу енергије;
- обавезно је рационално коришћење енергије, већа употреба обновљивих извора енергије и повећање енергетске ефикасности;
- обавезно је озелењавање и пејзажно уређење зона и локација, сагласно локацијским условима и еколошким захтевима, уз стриктно поштовање принципа аутохтоности у зонама заштите културних добара;
- обавезно је управљање отпадом;
- обавезан је предтретман свих технолошких отпадних вода до захтеваног нивоа пре упуштања у реципијент (канализациону мрежу или водоток);
- обавезно је пречишћавање свих комуналних и осталих отпадних вода;
- обавеза је изградња уређаја и постројења за пречишћавање отпадних вода;
- препорука је увођење поступка еколошке компензације у простору;

Еколошка целина „Тамнава-Западно поље-Радљево” представља простор у границама експлоатационог подручја површинског копа „Радљево”. Овај простор карактериште интензивна експлоатација лигнита са изразито негативним утицајима по стање животне средине, коју прати расељавање становништва из околних сеоских насеља због ширења површинског копа.

Опште мере заштите:

- обавезно управљање квалитетом ваздуха у границама еколошке целине;
- смањење емисије свих отпадних материја и увођење најбољих доступних технологија у циљу очувања квалитета ваздуха и животне средине;
- формирање заштитних појасева зеленила (имисионих заштитних шума);
- успостављање мониторинга концентрације прашине у радним срединама и у подручјима за становање у близини копова;
- домаћинства која су директно угрожена развојем површинских копова и активностима у зонама транспорта угља треба преселити на еколошки безбедне локације;
- очување квалитета воде кроз организовање система каналисања и пречишћавања воде са копова;
- успостављање аутоматизованог система за праћење и контролу нивоа подземних и површинских вода у зони копова и у подручју негативних ефеката снижавања нивоа подземних вода у зони утицаја копова;
- након престанка рударских радова спровести сукцесивну рекултивацију земљишта;
- приликом рекултивације користити аутохтоне биљне врсте уз стварање услова за обнављање фауне;
- успостављање мониторинга квалитета земљишта у близини копова;

У оквиру ове еколошке целине издвојена је:

- **еколошка зона „Регионална депонија”**

Еколошка целина „Регионална депонија” обухвата простор око регионалне депоније. Регионална депонија биће лоцирана у откопном пољу, на подручју Колубарског лигнитског басена по завршетку његове експлоатације.

Опште мере заштите:

- обавезна изградња регионалне депоније према пројектној документацији;
- приликом изградње регионалне депоније узети у обзир процењене количинаме отпада које ће настајати на подручју регионалног центра;
- обавезно спровођење мера заштите и очувања животне средине и здравља људи;
- обавезан поступак процене утицаја пројеката на животну средину, за пројекат регионалне депоније;

Еколошки појасеви на поручју Просторног плана општине Уб представљају појасеве уз магистралне и регионалне путеве на подручју општине Уб. У оквиру ових појасева непоходно је спроводити мере заштите и очувања квалитета ваздуха и вода и смањења нивоа буке, кроз озелењавање дуж саобраћајних праваца и реализацију радова према пројектној документацији.

Заштита и унапређење животне средине општине Уб

Планирано решење заштите и унапређења животне средине за подручје општине Уб мора бити заснован на:

- одрживом коришћењу доступних природних ресурса,
- еколошки прихватљивом управљању природним вредностима,
- санацији, превенцији и контроли животне средине у циљу спречавања, отклањања и минимизирања постојећих и потенцијално штетних утицаја,
- успостављању интегралне контроле и мониторинга животне средине;

Одрживо и еколошки прихватљиво управљање природним вредностима (ваздух, вода, земљиште, шуме, геолошки ресурси, биљни и животињски свет) и заштита животне средине од потенцијалних извора загађивања и угрожавања оствариће се:

- Усвајањем и спровођењем одлука којима ће бити обезбеђена уравнотеженост економског развоја општине Уб и заштите животне средине, кроз имплементацију мера заштите животне средине;
- Усклађивањем општинских и посебних циљева Стратешке процене утицаја Просторног плана општине Уб на животну средину, успостављањем принципа хијерархије (планске и еколошке условљености);
- Успостављањем мониторинга - контроле стања и квалитета природних вредности применом мера за перманентно унапређивање квалитета животне средине;
- Ремедијацијом и ревитализацијом деградираних простора, зона и локација;
- Спровођењем стратегије управљања свим врстама отпада (комуналног, опасног, биохазардног, секундарних сировина), разврставањем, смањењем, поновним коришћењем, рециклажом и безбедним депоновањем на регионалној санитарној депонији „Тамнава - Западно поље”;
- Спровођењем стратегије управљања отпадним водама на територији општине Уб (санитарно-фекалним и технолошким отпадним водама);
- Установљавањем индикатора, базе података и информационог система о квалитету животне средине.

Унапређење и заштита простора и заштита животне средине, са аспекта планирања стратегије развоја и уређења подручја општине, спроводиће се:

- применом мера еколошко-просторне основе (матрице) еколошке валоризације простора, мера и смерница Стратешке процене утицаја Плана на животну средину,

- конкретизацијом до нивоа комплекса и локације планираних (постојећих) пројеката (објеката и технологија), према условима и мерама процене утицаја на животну средину.

Заштита, уређење и унапређење културних добара.

Полазишта заштите културног наслеђа општине Уб

Заштита културног наслеђа општине Уб подразумева следеће критеријуме:

- 1) **Заштита значаја**, појединачних непокретних културних добара општине Уб. Критеријуми по којима одређујемо које интервенције су потребне да би се заштитио значај треба претходно да буду елаборирани у оквиру нове валоризације културног наслеђа.
- 2) **Заштита вредности** својствених културног наслеђа општине Уб, тј. сваког појединачног непокретног културног добра. Критеријуми по којима одређујемо које интервенције су потребне да би се заштитиле вредности такође треба претходно да буду елаборирани у оквиру нове валоризације културног наслеђа.
- 3) **Заштита аутентичности** подразумева заштиту оригиналних материјала, занатске израде, дизајна и окружења.

Мере и услови заштите и коришћења непокретних културних добара и њихове заштићене околине у наставку текста биће дати као **Опште мере и услови** и дефинисаће мере и услове заштите које се односе на сва непокретна културна добра на територији општине Уб.

Опште мере и услови заштите и коришћења непокретних културних добара и њихове заштићене околине

Опште мере и услови заштите подразумевају да се мере техничке заштите и други радови на непокретном културном добру могу изводити под условима, у поступку и на начин који је утврђен Законом о културним добрима ("Сл. гл. РС", бр. 71/94).

Утврђују се следеће мере заштите споменика културе:

1. очување изворног изгледа спољашње архитектуре и ентеријера , хоризонталног и вертикалног габарита, облика и нагиба крова, свих конструктивних и декоративних елемената, оригиналних материјала и функционалних карактеристика и оригиналних натписа;
2. ажурно праћење стања и одржавање конструктивно статичког система, кровног покривача, свих фасада, ентеријера и исправности инсталација у споменику културе;
3. забрана радова који могу угрозити статичку безбедност споменика културе;
4. изградња инфраструктуре дозвољена је само уз претходно обезбеђење

Утврђују се следеће мере заштите заштићене околине споменика културе:

1. Утврђена НКД имају заштићену околину дефинисану самом Одлуком.
 - Издавање услова за предузимање мера техничке заштите је у функцији самог НКД;
 - објекти не смеју габаритом и изгледом да конкуришу утврђеном НКД;
 - не сме се дозволити градња нових објеката који би заклањали и угрожавали визуру утврђеног НКД;
 - НКД који се штите на основу самог Закона, као и евидентирани објекти (у даљем тексту: културно добро под претходном заштитом) у погледу издавања Решења о условима за предузимање мера техничке заштите у потпуности се третирају као утврђена НКД сагласно одредбама Закона о културним добрима.
 - Евидентирани објекти немају дефинисану заштићену околину.

1. забрана земљаних радова који могу угрозити статичку безбедност објекта;
2. очување постојећег изгледа и намене окућнице;
3. забрана просипања, одлагања и привременог или трајног депоновања отпадних и штетних материја – хемијски агресивних, експлозивних, отровних и радиоактивних, заштитних археолошких ископавања и адекватне презентације налаза;
4. забрана градње објеката који нису у функцији споменика културе;
5. забрана извођења радова којима се врши промена облика терена као и промене намене терена;

Посебне мере и услови заштите и коришћења непокретних културних добара и њихове заштићене околине

Посебне мере и услови заштите и коришћења непокретних културних добара и њихове заштићене околине за своје полазиште поред важећег Закона о заштити културних добара ("Сл. гл. РС", бр. 71/94) имају и међународне преоруке и повеље које обједињују међународну праксу и приступ заштити, и то:

- 1) **Венецијанска повеља** – *Venice charter, International Charter For The Conservation And Restoration Of Monuments And Sites, ICOMOS, Venice, 1964.*
- 2) **Вашингтонска повеља** – *Charter For The Conservation Of Historic Towns And Urban Areas, ICOMOS, Washington, 1987.*
- 3) **Повеља о заштити и управљању археолошким наслеђем** – *Charter for the Protection and Management of the Archaeological Heritage, ICOMOS, 1990.*
- 4) **Повеља о конзервацији добара од културних вредности** – *Charter For The Conservation Of Places Of Cultural Heritage Value, ICOMOS New Zealand, 1992.*
- 5) **Бура повеља** – *Burra charter, The Australia ICOMOS charter for the conservation of places of cultural significance, Burra, 1999.*
- 6) **Принципи анализе, конзервације и структуралне рестаурације архитектонског наслеђа** – *Principles for the analysis, conservation and structural restoration of architectural heritage, ICOMOS, Zimbabwe, 2003.*
- 7) **Нара документ о аутентичности**, *The Nara Document on Authenticity, ICOMOS 1994.*
- 8) **Повеља о народном градитељству**, *Charter on the Built Vernacular Heritage, ICOMOS Mexico 1999.*

Мере и услови заштите и коришћења непокретних културних добара

Повеља о народном градитељству предлаже следеће следеће мере и услови заштите и коришћења за непокретна културна добра која припадају народном градитељству:

- 1) Заштита изграђеног народног градитељства мора се спроводити интердисциплинарно имајући у виду неминовност промена и развоја, као и потребу за поштовањем створеног културног идентитета локалне заједнице.
- 2) Интервенције на објектима народног градитељства, групама објеката или насељима треба да поштују културне вредности и традиционални карактер тог наслеђа.
- 3) Народна градитељства је ретко заступљено појединачним објектом или структуром, и најбоље га је заштити тако што ће се заштитом обухватати групе објеката или насеља која најбоље репрезентују карактер, подручје по подручје.
- 4) Народна градитељства је саставни део културног предела и овај однос се мора узети у обзир током планирања приступа заштите.

- 5) Народно градитељство обухвата не само физичку форму и материјализацију објеката, структура и простора, већ и начине како су ти објекти коришћени и схваћени, и традиције и нематеријалне споне које су му придодате.

На самом непокретном културном добру и његовој непосредној околини **не дозвољава се**:

- 1) мењање хоризонталне и вертикалне регулације непокретног културног добра;
- 2) радови на непокретном културном добру који бу угрозили његов интегритет, односно, форму, стилске одлике, конструктивни систем, материјализацију.

Али, **дозвољавају се** они радови на непокретном културном добру који ће довести до побољшања санитарно-хигијенских услова коришћења, с тим да они не наруше интегритет културног добра и не изазову видљиве промене на објекту.

Када је неопходно саградити нов објекат или адаптирати постојећи, постојећа просторна матрица мора се поштовати, нарочито по питању размере и величине парцеле. Укључивањесавремених елемената који су у хармонији са окружењем не треба обесхрабривати нарочито што се тако обогаћује окружење (*Венецијанска повеља*, члан 10).

Кроз предузете техничке мере заштите од пресудног значаја је очување аутентичности споменика културе која је одређена његовом материјализацијом, занатском израдом, дизајном и окружењем.

Изузетно је важно да при адаптацији споменика културе за савремене потребе коришћења не дође до нарушавања аутентичности постојеће материјализације, занатске израде, постојећег дизајна и традиционалног окружења ако оно постоји. То значи да није дозвољено коришћење синтетичких и других вештачких материјала, као што су напр. пласични прозори, или вештачки камен. Свуда где је то изводљиво треба користити материјале који су већ традиционално коришћени при изградњи споменика културе. Изузетак представљају случајеви када је због осигурања стабилности објекта једино могуће користити савремене материјале. Тада треба водити рачуна да се из минималну интервенцију максимално испоштују вредности и аутентичност споменика културе.

„Заштита почива на поштовању постојећих материјала, функција, повезаности са контекстом и значењима. То захтева обазрив приступ променама – онолико колико је то неопходно, али минимално потребно. Промене на објекту не смеју изменити физичка и друга сведочанства која постоје, нити се смеју заснивати на претпоставци.“ (*Бура повеља*, члан 3).

Мере и услови заштите и коришћења археолошких локалитета

Мере и услови заштите и коришћења археолошких локалитета подразумевају да:

1. археолошка истраживања на простору површинских копова угља и других великих инвестиционих радова (градња, путева, гасовода, водовода, брана, електро и птт инсталација имају карактер заштитних интервенција приликом извођења земљаних и других радова.
2. забрана инвестиционе изградње;
3. изградња инфрасруктурне мреже, дозвољена је само уз стриктан надзор службе заштите;
4. забрана обраде земљишта дубоким орањем, риголовањем земљишта за винограде, воћњаке и слично, до дубине веће од 0,3 м;
5. забрана неовлашћеног прикупљања покретних археолошких површинских налаза;
6. забрана вађења и одношења камена и земље;
7. забрана просипања, одлагања ипривременог или трајног депоновања отпадних и штетних материјала.

Културно наслеђе општине Уб под предходном заштитом

На делу простора општине Уб евидентирана су следећа непокретна културна добра:

Утврђена непокретна културна добра:

- (1) Ђидина кафана, село Мургаш
- (2) Кућа Радојчић, село Чучуге
- (3) Кућа Милована Андрића, село Каленић⁷
- (4) Кућа Пантелије Машић, село Каленић
- (5) Воденица у селу Бргуле⁸
- (6) Докмирска црква, село Докмир
- (7) Црква Вазнесења, Село Памбуковица
- (8) Цркварођења свете Богородице у Новацима
- (9) Археолошки терен зв. Белиновачау селу Слатине
- (10) Терен зв. "Илића брдо " у Чучугама

Евидентирана непокретна културна добара:

Према извршеној евиденцији и валоризацији у општини Уб треба обавезно, уз примену општих услова за мере техничке заштите, сачувати следеће евидентирани објекте градитељског наслеђа:

- (9) Објекат у улици Краља Петра I Ослободиоца бр. 13, Уб
- (10) Објекат у улици Краља Петра I Ослободиоца бр. 25, Уб
- (11) Објекат у улици Краља Петра I Ослободиоца бр. 55, Уб
- (12) Објекат у улици Краља Петра I Ослободиоца бр. 20, Уб
- (13) Објекат у улици Краља Петра I Ослободиоца бр. 42, Уб
- (14) Објекат у улици Краља Петра I Ослободиоца бр. 56, Уб
- (15) Црква Преподобног Киријака Отшелника, село Јошева
- (16) Црква преноса моштију Св. Оца Николаја, село Врело
- (17) Прва тамнавска земљорадничка житарска задруга, село Врело
- (18) Задружни дом здравља "Др. Гаврило Којић", село Бањани
- (19) Млин, село Бањани
- (20) Црква Св. Великомученика Димитрија, село Бањани
- (21) Црква Успења Пресвете Богородице, село Вукона
- (22) Црква Покрова Пресвете Богородице и Црвена кућа, село Радљево
- (23) Црква Вазнесења, село Паљуви
- (24) Школа и Дом, село Руклада
- (25) Школа, село Вукона
- (26) Црква Св. Илије и Школа, село Стубленица
- (27) Кућа Боже Ранковића, село Тврдојевац
- (28) Качара и Чардак Јосиповића (Драгојла И Љубомира), село Звиздар
- (29) Окућница Богићевић Секе, село Лисо Поље
- (30) Магаза Ерић Миломира, село Бргуле
- (31) Кућа Јовановић Живадина, село Калиновац
- (32) Кућа Веселиновић Животе, село Новаци
- (33) Кућа Исић Чеде и Рајка, село Слатина
- (34) Кућа Пантелић Јордана, село Кршна Глава

⁷ Кућа Милована Андрића у селу Каленић више не постоји.

⁸ Воденица у селу Бргуле је скоро срушена

- (35) Кућа Негића, село Радуша
- (36) Кућа Гличич Ивка, село Памбуковица
- (37) Кућа Михаиловић Војина, село Памбуковица

- Стара гробља и крајпуташи општине Уб

У овим крајевима вођене су борбе за време Првог српског устанка 1804. године о чему сведоче многобројни надгробни споменици и крајпуташи.

- (38) Надгробни споменици свештеника Јакова Ђелмаша и његовог сина Илије у Гвозденовићу.
- (39) Надгробни споменици кнеза Петра Миловановића и његовог млађег брата Радована, у Тврдојевцу.
- (40) Надгробни споменици кнеза Вићентија Брдаревића, његовог оца и браће у Кожуару.
- (41) Надгробни споменик Вождовог капетана Петра Живановића, у Каленићу.
- (42) Надгробни споменик Ђуре Радовановића у Црвеној Јабуци.
- (43) Гробље, село Памбуковица
- (44) Гробље, село Новаци
- (45) Гробље, село Тулари
- (46) Гробље, село Брезовица
- (47) Гробље, село Трлић
- (48) Гробље, село Гвозденовић
- (49) Гробље, село Кожуар
- (50) Гробље, село Вукона
- (51) Гробље, село Бањани
- (52) Гробље, село Калиновац
- (53) Гробље, село Таково
- (54) Гробље, село Врело
- (55) Гробље, село Чучуге
- (56) Гробље, село Радуша
- (57) Гробље, село Тврдојевац
- (58) Гробље, село Горњи Звиздар
- (59) Гробље, село Доњи Звиздар
- (60) Гробље, село Гуњевац
- (61) Гробље, град Уб
- (62) Гробље, село Совљак
- (63) Гробље, село Мургаш
- (64) Гробље, село Руклада
- (65) Гробље, село Врховине
- (66) Гробље, село Паљуви
- (67) Гробље, село Стубленица
- (68) Гробље, село Лисо Поље
- (69) Гробље, село Бргуле
- (70) Гробље, село Радљево
- (71) Гробље, село Каленић
- (72) Гробље, село Шарбане
- (73) Гробље, село Црвена Јабука
- (74) Гробље, село Јошева
- (75) Гробље, село Лончаник
- (76) Гробље, село Докмир
- (77) Гробље, село Кршна Глава
- (78) Гробље, село Слатина

Археолошки локалитети

У селу Каленић на потезу Ливаде, 1997. године откривени су остаци куће која потиче оквирно са краја V и почетка IV миленијума пре н. е. Локалитет се налази на простору старог тока реке Колубаре. Приликом археолошких истраживања нису пронађени остаци других кућа у близини.

- Неолитска и енеолитска налазишта

- (79) Каленић – Ливаде, село Каленић, старчевачко, насеље
- (80) Терен зван Илића брдо, село, Чучуге, просторно насеље винчанске културе
- (81) Археолошки терен зван Белџиновача, село Слатина
- (82) Лубине, село Гвозденовић, градинско насеље филиновинчанског културног хоризонта
- (83) Трлић 1 (Лука), село Трлић, мање насеље са остацима старчевачке и винчанске културе
- (84) Трлић 2 (Тешића кућа), село Трлић, просторно насеље са остацима млађе винчанске културе
- (85) Пљоштаница, село Радљево, насеље средње и финално – винчанског културног добра
- (86) Ада, село Таково, насеље млађе финалне фазе винчанске културе
- (87) Аниште (Туларско брдо), село Калиновац просторно финално винчанско насеље
- (88) Кожуар 1 – Шљаревац, село Кожуар, насеље млађе фазе винчанске културе
- (89) Кожуар 2 – Вукодраж, село Кожуар, насеље финално - винчанског хоризонта
- (90) Турска њива, село Вукона, просторно насеље финалне фазе винчанске културе
- (91) Камењак, село Врховине, висинско насеље из периода развијеног енеолита (баденско – костолачка група)
- (92) Словац, село Докмир, градинско насеље из периода раног енеолита
- (93) Аниште (Туларско брдо), село Калиновац, вишеслојно градинско насеље, са остацима налаза који потврђују и хоризонт средњег енеолита

- Металнодобски локалитети и налазишта

- (94) Камењак, село Врховине, насеље бронзаног доба
- (95) Црквенац, село Новаци, некропола под тумулима – брнзано доба
- (96) Рт, село Трлић, праисторија остава металних предмета
- (97) Сеоска чесма, село Чучуге, налази бронзаног доба
- (98) Аниште (Туларско брдо), село Калиновац, вишеслојно праисторијско насеље са налазима хоризонта старијег гвозденог доба
- (99) Поток, село Врело, вишеслојно насеље са налазима хоризонта старијег гвозденог доба
- (100) Јаковљевића кућа, село Таково, вишеслојно насеље са налазима хоризонта старијег гвозденог доба

- Антички локалитети и налазишта

- (101) Мађарске куће (гробље) – Поповац, село Лисо Поље, villarustica и насеље (III – IV век н. е.)
- (102) Пљоштаница, село Радљево комплекс римске villarusticae
- (103) Лончаник, село Лончаник, остаци villarusticae
- (104) Јаковљевића кућа, село Таково, вишеслојно насеље са траговима римске villarusticae
- (105) Поток, село Врело, остаци римског насеља

- (106) Велики бунар, село Врело, остаци villarusticae
- (107) Стублина, село Бањани, остаци villarusticae
- (108) Дубоковац, село Докмир, остаци римског насеља (III – IV век н. е.)
- (109) Река Уб, село Тврдојевац, остаци римског насеља (III – IV век н. е.)
- (110) Фубалско игралиште, село Гуњевац, остаци римског насеља (III – IV век н. е.)
- (111) Кнежевац, село Тулари, остаци римских сеоских насеља villarusticae
- (112) Ђеверића ливада, село Кожуар, остаци villarusticae
- (113) Локалитет „Код старе куће“ (некропола, римско доба) у Каленићу

- Средњовековни локалитети и налазишта:

- (114) Кнежевац, село Тулари, остаци средњовековног насеља (III – IV век н. е.)
- (115) Локалитет „Црквиште“ (средњи век) у Радљеву.
- (116) Ситачкебаре, Памбуковица
- (117) ИмањеНедића, Чучуге
- (118) Закопин, Памбуковица
- (119) Растоке, Чучуге
- (120) Брдо, Чучуге
- (121) Луке, Докмир
- (122) Гредина, Докмир
- (123) Тврдојевацсело, Тврдојевац
- (124) Жутобрдо, Тврдојевац
- (125) Старафабрика, Звиздар
- (126) Дивинац, Кожуар
- (127) Торине-Кленовац, Тулари
- (128) Кичер, Совљак
- (129) Тешића кућа, Трлић
- (130) Караула, Гвозденовић
- (131) Вровине, Врховине
- (132) Мађарско гробље, Докмир
- (133) Црквина, Радуша
- (134) Думача, Таково
- (135) Ада, Таково
- (136) Дуринац, Вукона
- (137) Поповића имање, Бргуле
- (138) Кнежевац, Бањани
- (139) Луг, Тулари
- (140) Збеговине, Тулари

Објекти народне ахитектуре

На подручију општине Уб налазе се многобројни објекти народне архитектуре који потичу из турских времена и нешто касније. Највише их има у селу Кожуар и околини. Најзначајни од њих су :

- Докторова кућа, село Бањани
- Кућа Васковић Николе, село Лончаник
- Кућа Николић Светомира, село Лончаник
- Полубрвнара Васиљевић Драгана, село Милорци
- Кућа Бабић Весне, село Црвена Јабука
- Школа, село Црвена Јабука
- Кућа Илић Душана и Војислава, село Црвена Јабука
- Кућа Леонтијевић Слободана, село Таково

- Кућа Петровић Живомира, село Таково
- Кућа Николић Живорада и Благојевић Бранка, село Таково
- Кућа Марковић Божидара, село Кожуар
- Кућа Радивојевић Живорада, село Лисо Поље
- Кућа Тешић Наде – некадашња сеоска кафана, село Радљево
- Кућа Миличић Веље, село Радљево
- Школа, село Радљево
- Школа, село Совљак
- Школа, село Тврдојевац
- Школа, село Звиздар
- Кућа Максимовић Зорана, село Звиздар, засеок Буковци
- Кућа Жарка Радовановића, село Звиздар, засеок Рудник
- Воденица Игњатовић Милоја, село Звиздар
- Кућа Петровић Михаила, село Совљак
- Кућа Димитријевић Томе, село Совљак
- Кућа Радовановић Бранимира, село Брезовица
- Кућа Сокића, село Брезовица
- Кућа Селенића, село Брезовица
- Кућа Јовановић Чедомира, село Новаци
- Окућница Зебић Малише, село Гвозденовић
- Кућа Исић Драгице, село Слатина
- Окућница Несторовић Животе, село Слатина
- Кућа Миловановић Боривоја, село Слатина
- Кућа Ковачевић Милије, село Слатина
- Кућа Алексић Љубише, село Кршна Глава
- Део окућнице Радојчић Милана, село Кршна Глава
- Кућа Андрић Милована, село Кршна Глава
- Кућа Матић Витомира, село Кршна Глава
- Део окућнице Матић Милована, село Кршна Глава
- Кућа Матић Мијаила и Момчила, село Кршна Глава
- Кућа Милисављевић Рада, село Радуша
- Млекар Капетановић Желимира, село Радуша
- Школа, село Радуша
- Кућа Ковачевић Миломира, село Чучуге
- Кућа Ашковића, село Чучуге
- Ковачевић Верослава и Јована, село Чучуге
- Кућа Крсмановић Томислава, село Докмир
- Кућа Крсмановић Свете, село Докмир
- Стара школа, село Докмир
- Окућница Босиљчића, село Докмир
- Кућа Манојловића, село Докмир
- Кућа Грујчић Миломира, село Памбуковица
- Качара Слободана Ранковића, село Тврдојевац
- Кућа Иконић Спасоја, село Врховине
- Кућа Ђурашиновић Бранислава, село Јошева
- Кућа Босиљчић Душана, село Бањани
- Окућница Радованоцића, село Стубленица
- Кућа Матијашевић Милована, село Шарбане
- Кућа Владислава и Живана Миловановића, село Шарбане
- Кућа Васиљевић Златомира, село Совљак
- Кућа Јанић Спасоја, село Памбуковица

- Кућа Јанић Драга, село Памбуковица
- Кућа Петровић Милорада, село Памбуковица
- Кућа Југовић Мирослава, село Трлић
- Кућа Лелићанин Славка, село Трлић
- Млекар Јеличић Јеремије, село Гуњевац
- Школа, село Паљуви
- Школа, село Шарбане
- Кућа Тодоровић Сретена, село Мургаш
- Кућа Вукомановић Момчила, село Мургаш
- Кућа Маравић Владе, село Мургаш
- Кућа Митровић Вере, село Рукладе
- Филиповића воденица на реци Вукодраж, између села Кожуар и Јазовник, стара око 100 година. Воденица је запуштена и у врло лошем стању.
- Кућа и млекара Божидара Марковића, село Кожуар, стара 90 година
- Кућа Максимовић Животе, стара око 150 година
- Кућа Белопавловић Слободана, село Вукона, стара око 200 година
- Кућа Гајић В. Косте, село Кожуар, стара око 130 година
- Докмирска школа, село Докмир, стара око 100 година, која би на предлог Друштва младих истраживача могла да постане завичајни музеј, где би били изложени предмети нађени на археолошким локалитетима.

Горње објекте на основу стручне анализе сматрамо вредним објектима руралне и градске архитектуре, али су исти током свог постојања претрпели извесне измене или интервенције због којих не задовољавају критеријуме за утврђивање за НКД.

Подаци о културном наслеђу који су доступни о овом подручју односе са на списак утврђених и евидентираних културних добара и археолошких локалитета.

1.2.8 Организација простора од интереса за одбрану земље и заштиту од елементарних непогода

Основни критеријуми за уређење простора обухваћеног Просторним планом општине Уб за потребе одбране и заштите је обезбеђење услова за оптимални мирни добски развој система насеља, активирање привредних потенцијала и оспособљавање свих видова комуникација за друштвено-економски развој, што је уједно и обезбеђење просторних предуслова за одбрану, заштиту, радиживоту ванредним условима.

Приступ планирању уређења простора са аспекта потреба одбране дефинише и уобличи захтева критеријума о области просторних мера за организацију уређења простора, којима се уграђују у плану циљ за обезбеђења потреба одбране и заштите и који су полазна основа за материјализацију система одбране у поступку планирања уређења простора.

Најугроженије делове територије представљају подручја где су највеће концентрације становништва, грађевинског фонда, привредног, непривредног и инфраструктурног потенцијала.

Мере за повећање отпорности простора

На основу изнетих општих ставова мера које повећавају отпорност простора за потребе одбране и заштите уграђене су у план кареша и спроводе се истовремено са израдом спровођења просторног плана : ограничавање велике концентрације становника, активности и физичких структура на једном месту, давање акцената на равномерно и умерено растопштинских и субопштинских центара, формирање система центара из диференцираних понивоу функција, уз њихово опремање одговарајућим нивоом техничке и комуналне инфраструктуре, давање значаја примени мера за заштиту људског фактора и материј

алних добара, стимулисање раста мањих градских и сеоских насеља и спречавање потпуног напуштања појединих сеоских насеља.

Где год је могуће решавати водоснабдевање зонским системима у складу са потребама аутономних делова у тим системима за коришћење посебним условима, обезбеђење вишестраног снабдевања прстенастих разводних електродистрибутивних мрежа насеља, предвиђање изградње мањих електрана и њихово укључење у систем, како би се формирали аутономни системи за снабдевање струјом, различавање шумских комплекса и обрадивих површина на просторима међусобно развојено саобраћајницама, водотоковима, каналима, акумулацијама и сл. ватропреградним површинама.

Код градских урбаних целина обезбедити зонирање функционално различитих намена (радне зоне, стамбене и сл.), обезбеђење слободног простора у насељима, заштићеног од пожара и рушевина и повезаног слободним простором дуж саобраћајница, водотокова и зелених површина у јединствен систем.

Комплекси посебне намене

За обезбеђење услованог функционисања свих својних комплекса који су обухваћени овим планом, обавезно је да се за сваки од њих утврде посебни услови као што су дефинисање заштитних и безбедносних зона, зона ограничених контролисаних изградњи и планирање околних садржаја који неће угрозити безбедност функционисања својних комплекса (према условима Министарства одбране, управа за инфраструктуру, Инт.бр. 899 – 3 од 24.02.2005. године).

Заштита становништва и материјалних добара

Утврђивање планираног решења за организацију, уређење и развој предметног подручја, као и зонирање територије по степенима угрожености и заштите у складу са местом и улогом које поједини делови треба да имају, подразумева истовремено дефинисање услова и мера, односно врсте заштитних објеката, ускладу са Одлуком општинског штаба цивилне заштите општине Уб о утврђивању степена угрожености територије општине Уб.

1.2.9 Намена простора (пољопривредно, шумско, водно и грађевинско земљиште).

Правци развоја

Општина Уб има одређене природне и створене потенцијале који се у будућности могу узнати нове појмере и (површине) и са истим интензитетом користити. Активирањем, проширивањем и интензивирањем коришћења тих потенцијала може се очекивати изнатно брже економско развој општине Уб.

Глобални правци развоја су следећи:

- **праћење токова са сврхом реалног тржишног опорезивања** (са акцентом делатности локалне заједнице које се помера од планирања ка праћењу);
- **обим интервенције локалне заједнице** (интервенција само у сегментима који су неопходни са становишта ширих интереса);
- трансформација процеса урбанистичког планирања и начина коришћења земљишта.

Основни правци развоја су следећи:

- Стратешко одређивање просторног размештаја становништва и рационалније коришћење расположивих површина грађевинског земљишта;
- Грађевинско земљиште се мора користити у складу са прописаном наменом на рационалан начин и за њега везати индикаторе његовог коришћења који су исказани кроз површину, густину, проценат искоришћености;
- Експанзија и развој, као и потреба за већом ефикасношћу и профитом представља одличан подстицај за стално осавремењивање и усавршавање метода и процедура и ажурирање података и информација;
- Избегавање уништавања зеленог појаса, што доводи до економске неефективности у коришћењу и запостављање површина унутар општине и неулагање средстава у њих;
- У изградњи треба пратити и максимално користити микроклиматске и створене услове на терену;
- Посредовање специјализованих служби у пословима трансакције

Планирано решење

Пољопривреда, развој и уређење руралних подручја, би била успешнија бољим и организованијим коришћењем ресурса, на начелима одрживог развоја и одговарајућим повезивањем и пласманом на широј регионалној основи. Стварањем услова за развој, прилагођавањем општинске пољопривреде и пољопривредних произвођача, неопходна је заштита и унапређење пољопривреде и села на простору општине.

То се може постићи:

- Чувањем површина и плодности пољопривредног земљишта поштујући основна начела одрживог развоја, коришћења, уређења и управљања над пољопривредним земљиштем (пољопривредно земљиште од I до IV катастарске класе може се само у изузетним случајевима предвидети за друге намене, док се оранице под V и VI катастарском класом могу пренаменити у шумско земљиште), повећање величине пољопривредних газдинстава и унапређење тржишта земљишта.
- Коришћењем природних ресурса (воде, земљишта, ваздуха ...), као и повећањем вредности пољопривредног земљишта, створити услове за производњу здраве хране и других пољопривредних производа за домаћа и страна тржишта.
- Уређењем и побољшањем животних, радних и производних услова на селу као и интегралног развоја руралног простора.
- Стварањем тржишно усмерених и привредно оправданих индивидуалних пољопривредних газдинстава.
- Повећање дохотка пољопривредних произвођача, производње и квалитета и снижавање трошкова производње.

Све ово напред наведено је у настојању неугрожавања, заштите и очувања животне средине и руралних система.

Треба настојати на укрупњавању поседа пољопривредног домаћинства, кооперацији и удруживању у прихватљиве облике задруга, едукацијом носиоца газдинстава, доступности свих служби за адекватну помоћ на стварању препознатљивих производа, као и њиховој промоцији на другим тржиштима.

Треба водити рачуна о начину коришћења земљишта на основу потенцијалних структура, са тежњом ка одрживости природних и створених ресурса.

Потребно је формирати системе заштите, коришћења и унапређења функције пољопривредног земљишта (привредне, културне, природне, и еколошке) на нивоу општине УБ.

Успоставити економске, техничко-технолошке, организационе и еколошке услове за рурални развој.

Побољшати квалитет производње, као и понуду и пласман пољопривредних производа на европском тржишту.

Концепција развоја пољопривреде - руралних подручја, подразумева активирање и оптимално коришћење производних ресурса пољопривреде и других актера унутар руралног система. Рурално подручје обухвата - интегрисане више просторних функција почев од производних, социјалних и културних простора и јачање економске моћи пољопривредних газдинстава и њиховог сврсисходног укључивања у тржишне услове привређивања.

Ненарушавањем природних ресурса, свеобухватни развој руралних простора, може се остварити само квалитетним променама у оквирима руралних система. То се може постићи одговарајућом комбинацијом фактора као што су: природни ресурси, демографски процеси, саобраћајна и друга инфра и супраструктурна повезаност.

Коришћење пољопривредног земљишта иде у правцу заустављања процеса деградације земљишта, прилагођавањем намена основним карактеристикама природних ресурса, тј. селективно враћање земљишта шумским површинама. Намена површина Просторног плана подручја инфраструктурних коридора на простору општине Убсе може планирати на рачун смањења пољопривредних површина. Планирати ограничење смањења пољопривредних површина на рачун других намена, а простор за ширење тих намена треба тражити у рационалнијем коришћењу садашњих површина, згушњавањем насељености, уз побољшавање стамбеног окружења, очување садржаја унутар општине и насеља, пренаменом површина које су се раније користиле за индустрију.

Грађевинско земљиште се приводи намени изградњом објеката или извођењем других радова у складу са прописима о планирању и уређењу простора, његова тржишна цена је предуслов за рационално коришћење и економски ефикасну алокацију, а сама пропорционалност тржишне цене грађевинског земљишта и профитабилности у експлоатацији зависи од планиране намене, створених услова по питању уређења и тражње за изграђеним простором (стамбеним, пословним)

У односу на просторно – функционалну различитост одређених делова насеља, вредност земљишта се сходно очекиване намене и тражње повећава и утиче на тржиште земљишта. Капитални добици настају код промене намене земљишта. Инвестиције у урбану инфраструктуру утичу на стварање пораста агрегиране вредности земљишта у градовима. Друштвено – економски развој доводи до раста потреба развоја и тражње грађевинског земљишта. Стопа повећања варира у зависности од обима претварања пољопривредног у грађевинско земљиште. Динамичан привредни и урбани раст огледа се преко упоредног кретања цене земљишта, цена потрошача и кретање дохода на 1 становника. Цене земљишта формирају се под утицајем бројних фактора, међу којима су најважнији: промене у урбаној економији, пораст животног стандарда, макроекономски фактори као што су економски развој земље и нузпродукт привредног развоја.

У овом Просторном плану обрађено је више области и обезбеђено је довољно почетних основа за испуњење законских одредби у прописаним роковима датим за трансформацију и уређење система грађевинског земљишта, што ће омогућити организацију детаљног и оперативног одређивања површина под јавним наменама и под осталим наменама, и формирање рационално уређеног тржишта грађевинског земљишта.

1.2.10 Просторни развој насеља – намена простора

КОРИШЋЕЊЕ ЗЕМЉИШТА						
НАСЕЉЕ / Катастарска општина		УК. ПОВ. (ХА)	ПОЉОП. ПОВРШ.	ШУМЕ	ГРАЂЕВИН. РЕОНИ	ОСТАЛО
1	Бањани	1948.52	1547	126.09	195.43	80
2	Бргуле	1537.98	1253	113.84	145	26.14

3	Брезовица	1225.45	995	128.67	86	15.78
4	Врело	2437.63	2014	174.34	146	103.29
5	Врховине	1348.22	876	309.41	117.81	45
6	Вукона	677.35	463	71.87	117.47	25.01
7	Гвозденовић	1205.14	873	239.99	62.15	30
8	Гуњевац	524.67	403	55.9	45.77	20
9	Докмир	1634.8	1127	367.42	80.38	60
10	Звиздар	1027.52	803	138.75	75	10.77
11	Јошева	766.9	652	63.29	41	10.61
12	Каленић	1370.58	1006	85.24	116.68	162.66
13	Калиновац	835.53	725	40.17	42	28.36
14	Кожуар	1615.78	1309	206.96	65	34.82
15	Кршна Глава	733.22	448	200.51	69.71	15
16	Лисо Поље	437.61	323	46.94	48	19.67
17	Лончаник	793.16	672	56.95	39	25.21
18	Милорци	436.08	354	30.63	29	22.45
19	Мургаш	919.03	773	86.16	42	17.87
20	Новаци	1775.49	1377	238.69	89	70.8
21	Паљуви	1699.48	1346	173.18	87	93.3
22	Памбуковица	2767.87	1798	734.32	185	50.55
23	Радљево	1184.36	969	105.35	76	34.01
24	Радуша	802.84	531	195.79	41	35.05
25	Руклада	885.36	760	99.79	25	0.57
26	Слатина	992.44	670	217.25	56	49.19
27	Совљак	1766.44	1468	110.06	112.76	75.62
28	Стубленица	1968.67	1647	191.08	114	16.59
29	Таково	1762.98	1403	169.36	105	85.62
30	Тврдојевац	855.09	684	104.09	50	17
31	Трлић	1840.73	1474	228.62	106	32.11
32	Трњаци	352.94	256	35.35	42	19.59
33	Тулари	2016.5	1671	157.45	135	53.05
34	Уб	525.65	305	33.83	168.82	18
35	Чучуге	1138.98	865	136.36	97	40.62
36	Црвена Јабука	645.67	392	51.58	128	74.09
37	Шарбане	1192.1	988	88.66	114	1.44
УКУПНО		45648.76	35220	5613.94	3294.98	1519.84

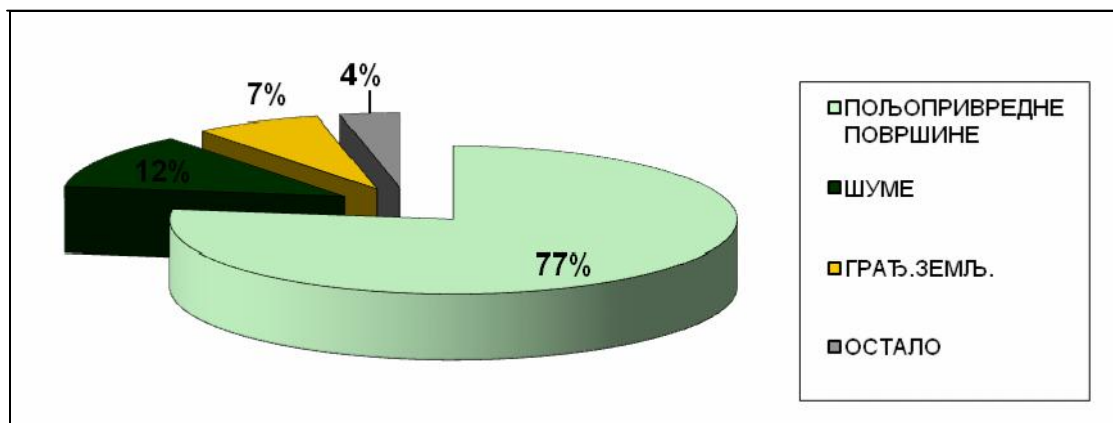
Табела 1. Приказ постојеће структуре коришћења земљишта и расположивих површина на територији општине Уб по насељим

КОРИШЋЕЊЕ ЗЕМЉИШТА						
НАСЕЉЕ / Катастарска општина		УК. ПОВ. (ХА)	ПОЉОП. ПОВРШ.	ШУМЕ	ГРАЂЕВИН. РЕОНИ	ОСТАЛО
1	Бањани	1948.52	1498	115.09	316.34	19.09
2	Бргуле	1537.98	1178	113.84	219.39	26.75
3	Брезовица	1225.45	948	128.67	146	2.78
4	Врело	2437.63	1854	164.34	360	59.29
5	Врховине	1348.22	866	302.41	165.61	14.2

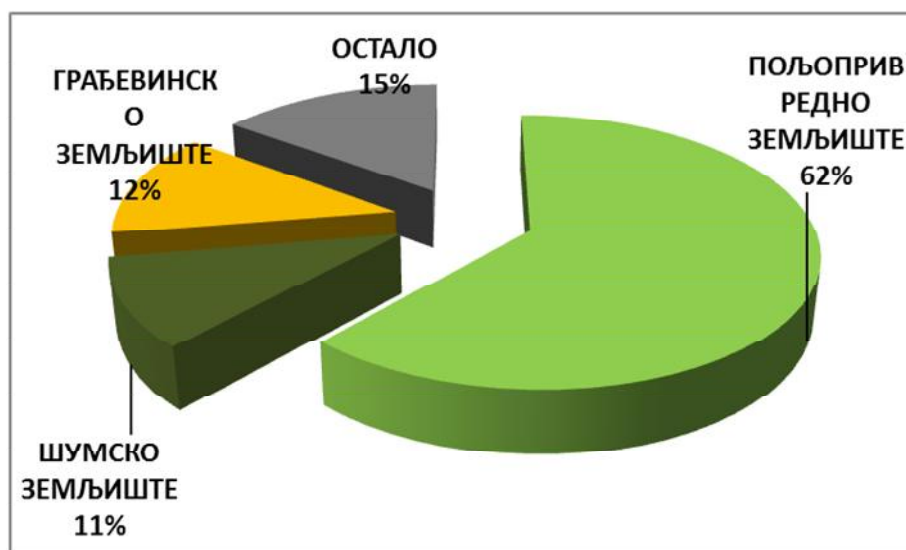
6	Вукона	677.35	460	71.87	134	11.48
7	Гвозденовић	1205.14	837	227.12	136.2	4.82
8	Гуњевац	524.67	396	54.27	67.36	7.04
9	Докмир	1634.8	1117	360.42	119.49	37.89
10	Звиздар	1027.52	703	108.75	200	15.77
11	Јошева	766.9	625	61.29	73	7.61
12	Каленић	1370.58	137	19	88	1126.58
13	Калиновац	835.53	705	40.17	82	8.36
14	Кожуар	1615.78	1201	200.96	199	14.82
15	Кршна Глава	733.22	429	198.87	97.52	7.83
16	Лисо Поље	437.61	316	46.94	70.03	4.64
17	Лончаник	793.16	632	56.95	91.29	12.92
18	Милорци	436.08	334	29.63	66	6.45
19	Мургаш	919.03	713	80.16	118	7.87
20	Новаци	1775.49	1302	238.69	208.63	26.17
21	Паљуви	1699.48	0	0	178	1521.48
22	Памбуковица	2767.87	1702	730.32	312.56	22.99
23	Радљево	1184.36	0	0	0	1184.36
24	Радуша	802.84	521	185.79	81	15.05
25	Руклада	885.36	685	88.79	102	9.57
26	Слатина	992.44	645	210.25	127	10.19
27	Совљак	1766.44	1368	102.06	264	32.38
28	Стубленица	1968.67	0	0	228.18	1740.49
29	Таково	1762.98	1383	169.36	176	34.62
30	Тврдојевац	855.09	651	101.49	98	4.6
31	Трлић	1840.73	1382	203.62	252	3.11
32	Трњаци	352.94	256	35.35	49	12.59
33	Тулари	2016.5	1585	156.71	251.74	23.05
34	Уб	525.65	305	33.83	280.81	18
35	Чучуге	1138.98	850	132.36	140	16.62
36	Црвена Јабука	645.67	392	51.58	139	63.09
37	Шарбане	1192.1	325	25	120	722.1
УКУПНО		45648.76	28301	4845.95	5757.15	6856.65

Табела 2. Планирано коришћење земљишта

Напомена: **подаци добијени из ПГР за зону утицаја површинског копа Радљево фаза I,**
Подаци који нису добијени за фазу II.

Дијаграм 1. процентуалног односа заступљених површина - Постојеће стање

Дијаграм 3. процентуалног односа заступљених површина – Планирано решење

У односу на планске циљеве, односно, укупни планирани развој подручја општине Уб, дата је пројекција коришћења земљишта по категоријама, са билансом реалних површина.

Грађевинско земљиште је планирано близу 12,0% од површине општине, што је за 1/3 (30,00%) више од садашње површине грађевинског земљишта. Иако је у планском периоду предвиђена стагнација демографског раста на нивоу Општине, знатно је повећање површине грађевинског земљишта, пре свега, због планираног развоја општине Уб и пратећих садржаја, а односи се на:

- 1) Реконструкцију општинских путева (око 5%); иако нису планиране нове трасе локалне путне мреже, при реконструкцији постојећих путева ће се проширити постојеће и успоставити одговарајуће регулационе ширине путева и изградити потребни пратећи путни објекти.

- 2) Спортско-рекреативне комплексе, терене и објекте (око 3,5%), у Убу 0,75%, у осталим насељима 0,75%.
- 3) Друге јавне и инфраструктурне објекте (око 1,5%).
- 4) Индустијске објекте и комплексе и објекте услужних делатности (око 3%), и појединачни објекти у другим насељима.
- 5) Објекте примарне пољопривреде (око 1%), пре свега сточарске и живинарске фарме, рибњаке и сл.
- 6) Стамбене објекте (око 1%) због унутрашњих миграција становништва.

У насељима обухваћеним ПДР за зону утицаја површинског лопа Радљево, фаза I и II, на рачун грађевинског земљишта у насељима Радљево, Каленић, Шарбане, Стубленицу и Паљове, се смањује површина под грађевинским земљиштем за око 8%.

Када је у питању третман **пољопривредног земљишта**, планираним решењем предвиђено је **незнатно** смањење површина пољопривредног земљишта у равничарском делу, на рачун проширења грађевинских реона насеља, а у циљу максималног очувања пољопривредних површина квалитетнијих бонитетних класа. Простор за ширење осталих намена (привредних објеката, централних и јавних садржаја, стамбених зона, ...) треба тражити у рационалнијем коришћењу садашњих површина и њиховом погушћавању, уз побољшавање квалитета окружења, очување садржаја унутар насеља, пренаменом површина које су се раније користиле за индустрију, итд.

Пољопривредно земљиште побрђу општине Уб ће се у планском периоду смањивати. Обрадиво пољопривредно земљиште се у планинским атарима смањује око 15% пошумљавањем ориџина нижег бонитета, а у прелазним типовима атара се смањује пошумљавањем за око 10%.

Необрадиво пољопривредно земљиште (пашњаци, трстици) се у планинским атарима смањује око 10% пошумљавањем, а у прелазним типовима атара за око 5%.

У насељима обухваћеним ПДР за зону утицаја површинског лопа Радљево, фаза I и II, на рачун пољопривредног земљишта у насељима Радљево, Каленић, Шарбане, Стубленицу и Паљове, се смањује површина под пољопривредним земљиштем за око 15%.

У планираном коришћењу пољопривредног земљишта може се по значају посебно издвојити:

- заштита и унапређење пољопривредног земљишта (мелиорација ливада и пашњака, откуп пољопривредног земљишта, наводњавање и извођење комасационих радова);
- укључивање пољопривредних домаћинства у пројекте развоја сточарства и воћарства;
- изградња репро-фарме за овце и козе.

Просторне основе за комасацију, арондацију и мелиорацију на планском подручју

Интензивирање развоја сточарства које обухвата формирање већих и мањих фарми подразумева и одређене интервенције у коришћењу пољопривредног земљишта, ради обезбеђења сточне хране за планирани број стоке на фармама.

Као најзначајнију активност у оквиру уређења пољопривредног земљишта треба истаћи потребу спровођења комасације која је спроведена у делу равничарских атара.

Потреба комасирања земљишта у оквиру граница овог Просторног плана заснована је на следећим разлозима:

- велика распарчаност и неправилан облик катастарских парцела не омогућава рационално коришћење пољопривредног земљишта;

- својински односи и уситњеност и неправилност облика катастарских парцела онемогућавају рентабилну пољопривредну производњу у случају коришћења евентуалних мелиорационих и противерозивних радова и мера.

При одређивању погодних површина за комасацију треба применити критеријуме и захтеве који имају општини карактер. Основни критеријуми о томе какво треба да буде земљиште да би било комасирано првенствено су везани за рационалност коришћења овог земљишта као пољопривредног. По правилу комасацијом треба да буде захваћено релативно плодно земљиште I до IV катастарске класе.

Комасација ће се спровести на основу програма који ће донети Скупштина општине.

Паралелно и истовремено са спровођењем комасације на предложеним деловима подручја, потребно је спровести и мере заштите пољопривредног земљишта. У склопу програма комасације који се реализује уз помоћ главног пројекта комасације, обухваћене су и потребне мере за мелиорацију земљишта обухваћеног границама пројекта.

Шумско земљиште је у највећем делу Општине изнад 150m, што овај простор опредељује као шумско подручје. Планом је предвиђено повећање шумског земљишта за око 11%, углавном на рачун пољопривредног земљишта нижег бонитета, а мањим делом и на пошумљавање неплодног земљишта - јаруга, камењара и сл.

У насељима обухваћеним ПДР за зону утицаја површинског лопа Радљево, фаза I и II, на рачун шумског земљишта у насељима Радљево, Каленић, Шарбане, Стубленицу и Паљуге, се смањује површина под шумским земљиштем за око 5%.

У односу на значај шума (привредни, еколошки и туристички), планирано шумско земљиште је за:

- 1) Шуме са привредним функцијама (производња дрвета, коришћење шумских плодова и лековитог биља, коришћење дивљачи и др.).
- 2) Заштитне шуме, на главним саобраћајним правцима, око насеља и привредних зона и сл.
- 3) Парковске шуме, за спортско рекреативне садржаје, у оквиру туристичких комплекса и појединачних објеката и сл.

Основни задаци развоја шумарства су: одређивање оптималне шумовитости подручја, побољшање структуре постојећих шума, повећање површина под шумом, унапређење газдовања шумама, програмирање вишенаменске употребе шума и одржива производња дрвета.

Шумовитост треба да буде опредељена природним условима (надм. висина, нагиб, квалитет земљишта и сл.) и потребама за одређеним функцијама шуме. С обзиром на утврђивање циљева у коришћењу простора и задатака шумарства, неопходно је извршити нова пошумљавања у циљу повећања површина под шумом.

За ова пошумљавања, уз услов да се сади 2.500 садница/ ха потребно је 87,8 милиона садница или око 4,4 милиона садница годишње, ако пошумљавање треба да се изврши за 20 година.

Планира се и побољшање стања постојећих шума. Приоритетно је претварање ниских шума (пањача) у високе, с обзиром да ниске шуме које чине значајан део природних шума имају мање продукционе способности и мању естетску вредност, нарочито што су оне у великом делу деградирани (присуство стоке, кресање лисника, прекомерно коришћење, неправилна сеча, и др.).

Посебно је значајно подизање нових шума на приватним поседима који се данас не користе у пољопривреди, те је потребно штопре изградити шумско-привредне основе за приватне шуме и одредити које површине (напуштене, VI, VII, VIII класе земљишта) у приватном сектору треба привести шуми.

Све шуме на планском подручју имају и привредну функцију. Најмање ће се за ове потребе користити шуме које су непосредно уз језера, поред насеља, објеката и саобраћајница и које првенствено треба да служе као парк-шуме или заштитне шуме.

Индустријска експлоатација шума дозвољена је само на подручју где је урађена шумска основа. Побољшањем начина газдовања и предузимањем мера, продуктивност привредних шума ће се знатно увећати и оне ће бити оспособљене за извршење бројних функција.

Водно земљиште се Планом незнатно смањује, због планираних регулација и уређивања водотокова у зонама насеља, мостова и других важних инфраструктурних објеката.

Остало земљиште планирано је пошумљавање свих јаруга и вододерина, превасходно четинарским врстама, а где је могуће и камењара и напуштених каменолома.

Планирано решење територијалног развоја

Процесом ширења, почев од функције становања и осталих функција у простору, повећава се присуство изграђених структура у количинско-квантитативном смислу на територији. У простору се одвијају следећи процеси:

1. **Насељавање** има стратешку улогу и осликава структуру територије општине у целини;
2. **Настањивање** има улогу запоседања простора сходно токовима развоја појединачних урбаних система;
3. **Територијализација** представља пресек глобалне структуре и интерних токова у простору кроз време.

1. **Насељавање** - насељене зоне можемо сврстати у три типолошке варијанте насељавања у виду:

- a) **Растреситих структура;**
- b) **Матричних структура и**
- c) **Мрежних структура.**

a) **Растресите структуре** настају када се простор "насељавања" у виду посебних енклава, које су међусобно одвојене неизграђеним просторима или су повезани токовима који "повремено" и по потреби имају стални повезујући карактер.

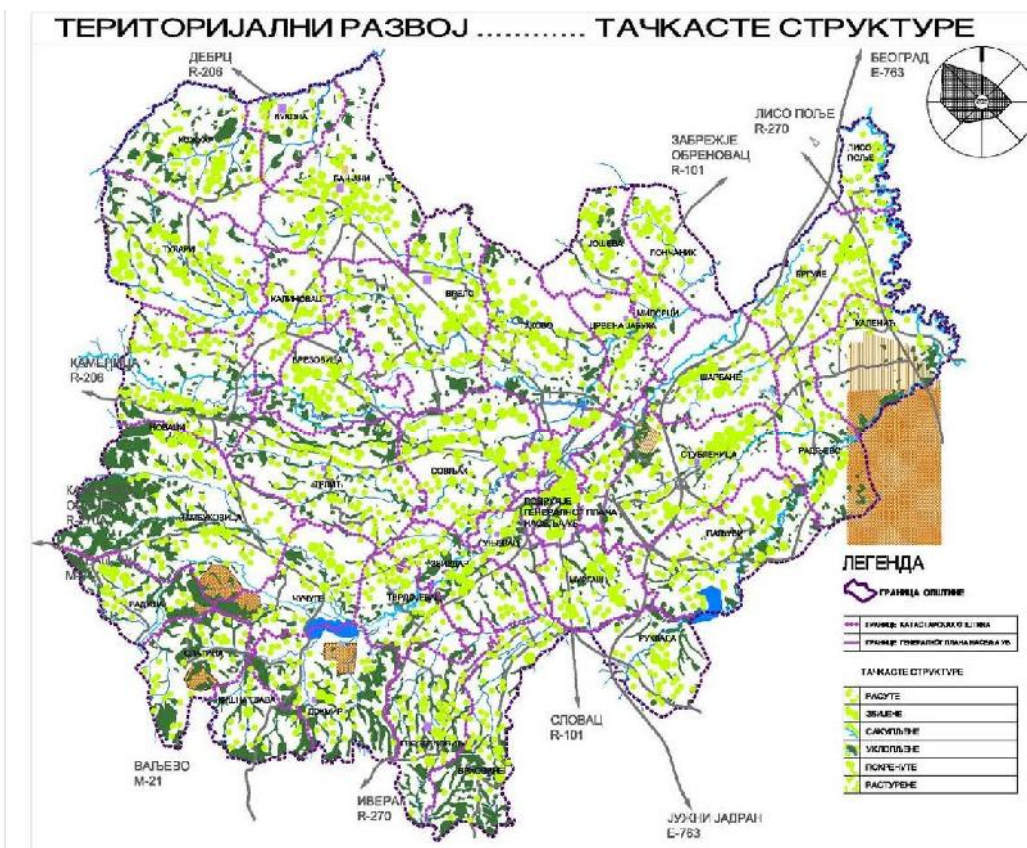
Могу се формирати три типолошке подваријанте насељавања:

- a.1.) тачкасте структуре;
- a.2.) ћелијасте структуре;
- a.3.) централне структуре;

a.1.) Тачкасте структуре "запоседају" простор у мањој мери. Међусобно су удаљене и ограниченог су трајања. Заступљене у почетним фазама активирања-ширења насеља, потом у завршним фазама заокружења територије. Везују се за природне услове и надовезују на природне токове.

Тачкасте структуре можемо препознати по следећим групацијама које се формирају као:

- расуте које се могу формирати по целом насељу или по појединим деловима;
- збијене које се могу формирати као претходне наведене;
- сакупљене око природних ресурса;
- уклопљене са постојећим формираним групацијама насеља;
- покренуте се формирају око природних ресурса;
- растурене су равномерно распоређене као тачкасте или груписане у мање целине, трајно стационаране или привремено лоциране.

Слика 5. Модел тачкастих структура

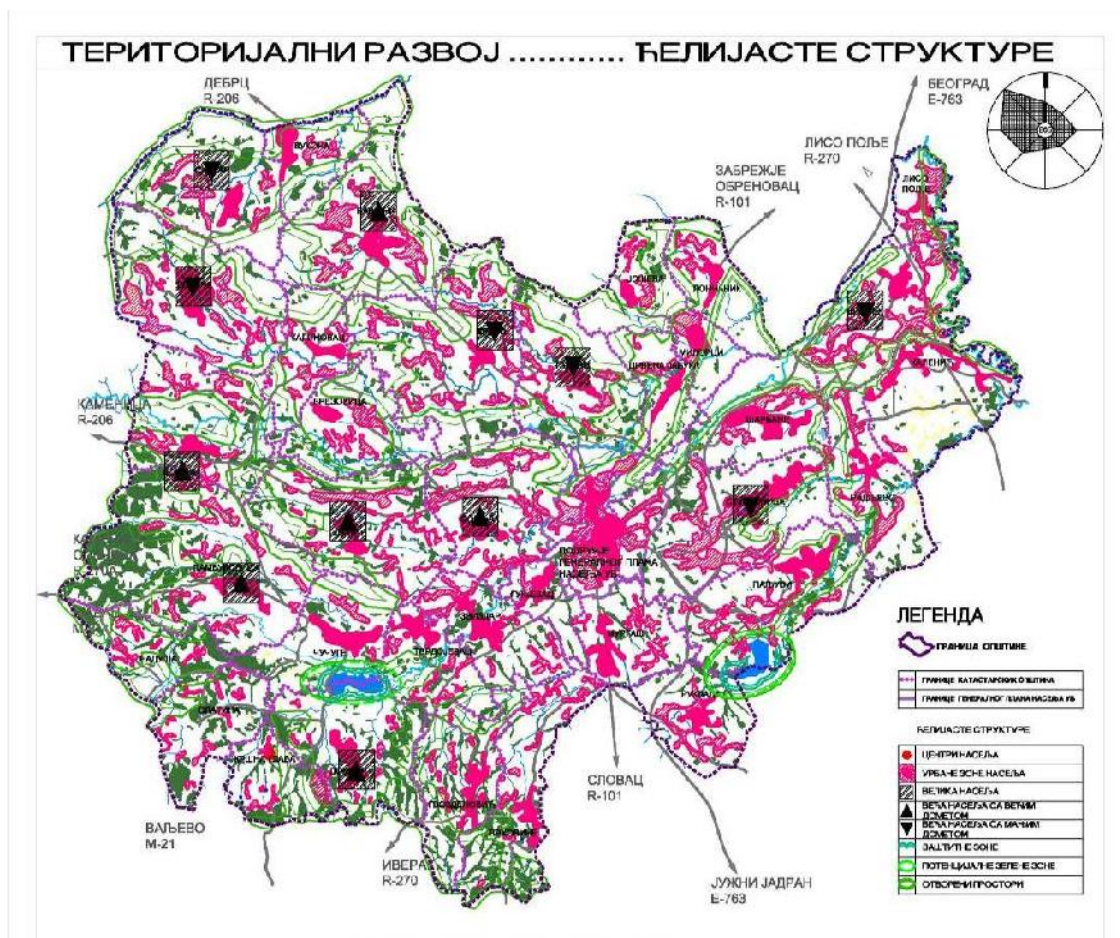
а.2.) Ћелијасте структуре представљају стационарне облике насељавања "урбане јединице", распрострањене у виду минималних урбаних "модула". На основу затеченог стања у простору, планским решењем развоја формирају се сложенији облици насељавања. Уводи се све оно што је неопходно за активирање простора успостављањем урбаног система, чиме би се омогућио прелаз у сложеније облике насељавања.

Ћелијастим структурама омогућује се децентрализовано насељавање простора и варирање различитих типова формирања насеља по следећим параметрима:

- врста ресурса око кога се насеље формира – "окупља";
- начин стационарања;
- механизми активирања и унапређивања простора;
- увођење различитих облика груписања функција и садржаја у простору;
- покретљивост и
- привременост.

Захваљујући повољној морфологији на територији општине се налази широк спектар потенцијала од значаја за развој и за стварање развијеније мреже насеља. У том контексту понуда типологије ћелијастих склопова се развија у правцу развоја:

- ресурсне заснованости: сировине (речна, рудна насеља), продукти (индустријски, занатски), роба (трговачка насеља...);
- механизми заснивања: морфолошка, генетска, спонтана;
- покретљивост: сељиве, преносиве, пливајуће.....(итд) ћелије.

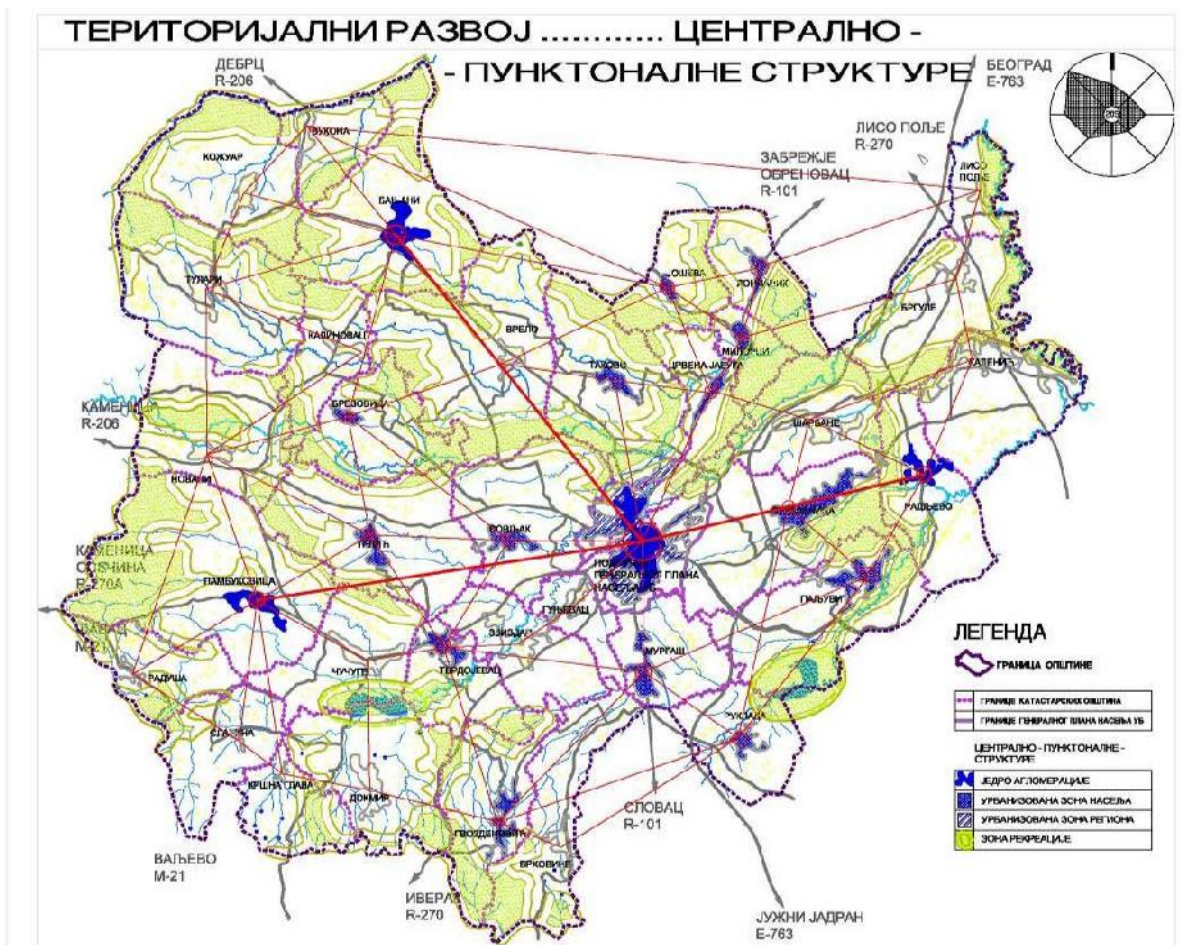

Слика 6. Модел децентрализованог насељавања по типу формирања ћелијастих структура

а.3.) Централно - пунктоналне структуре. Овим структурама се ствара већи степен заокружености, а самим тим и дуже трајање у простору и у врсти материјализације. Развој производних система изискује међусобно усклађивање и повезивање и тиме долази до типолошког грањања у више праваца.

Можемо препознати следеће пунктове насељавања:

- средишњи, укрсни, обилазни према позицији;
- административни, трговачки према улози у простору;
- привремени, повремени по времену трајања;
- власнички, приватно-јавно, државно по врсти поседовања.

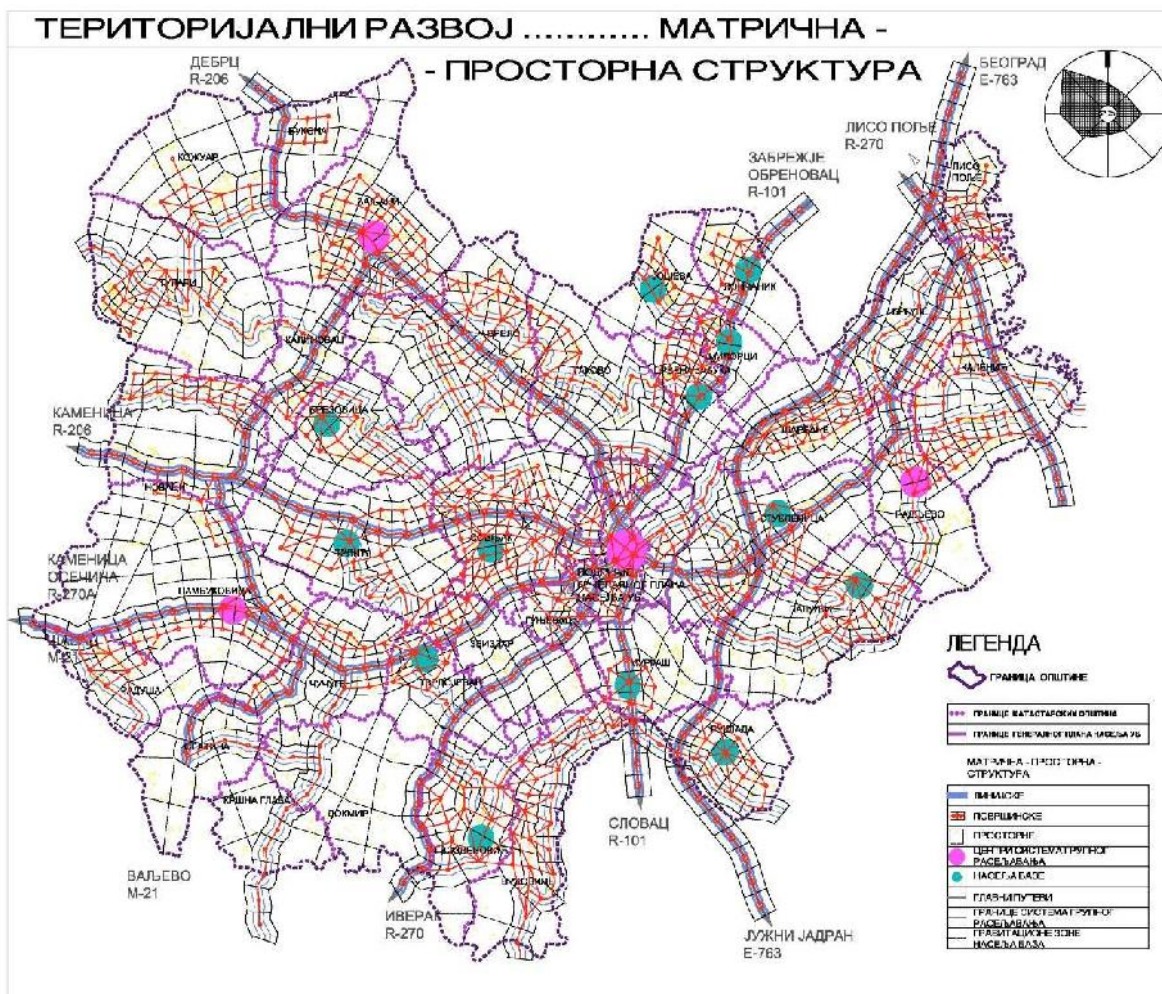
Слика 7. Модел формирања пунктоналне (делимично централизоване) структуре организације подручја

б) Матричне просторне структуре настају када се растресите структуре физички повежу путевима између насеља и града.

Матричне трајекторије могу се поделити на следеће типове:

- б.1.) линијске;
- б.2.) површинске;
- б.3.) просторне.

Односи између ове три варијантне понуде заснивају се на укрштаном међуодносу по принципима: линијске у површинске и просторне, површинске у просторне. Прво настају линијске, из њих површинске, а просторне настају када претходне две доживе своју врхунску тачку развоја.

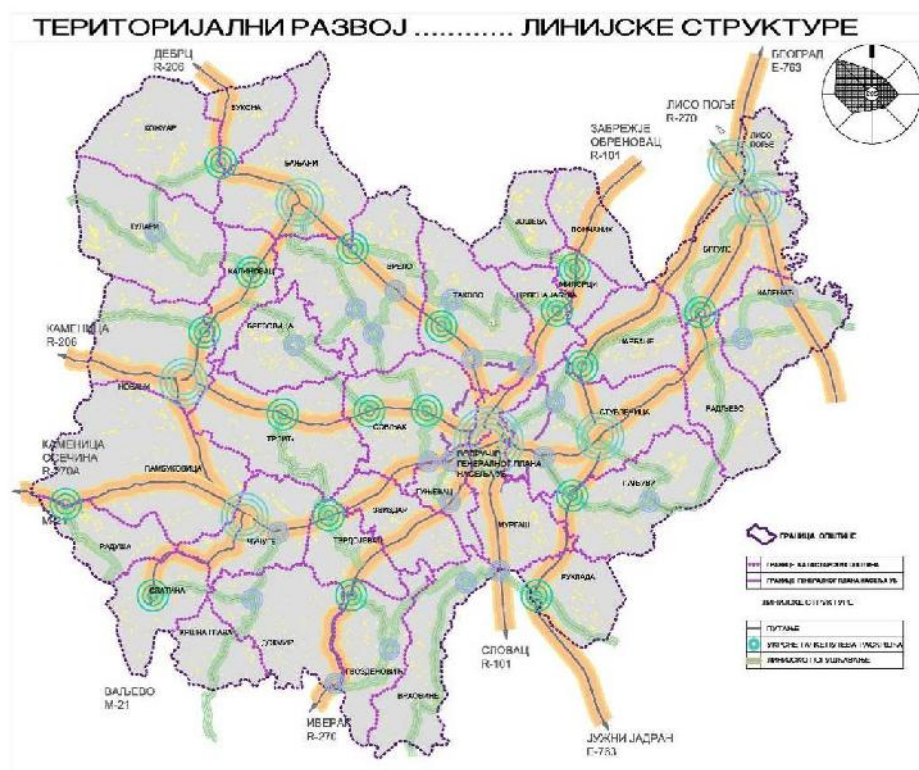

Слика 8. Модел матричне структуре на простору општине

6.1.) Линијске структуре настају повезивањем путева, тачака, ћелија и пунктова, међусобно у матрице (модуле), различитог степена повезаности и јединствености.

Типолошка понуда линијских структура се грана у више праваца – насељавања:

- путања (у близини пута);
- раскршћа на укрсним тачкама путева;
- група у виду линијских погушћавања;
- по различитим критеријумима насељавања: минимализације, одстојања, егзистенцијалног надовезивања...

Слика 9. Модел линијске структуре – линеарни модел

Слика 10. Модел "трака"– насеља траке

6.2.) Површинске структуре карактерише корак преласка на "запоседање" земљишта у целини или у сегментима, за потребе формирања и ширења урбаних целина (почев од већих насеља, преко мањих до различитих групација...). Насеља се формирају између путне мреже и/или их путна мрежа по формирању овакве територије за одређени временски период "издели" одређеним путањама.

Слика 11. Модел површинских структура

Мултипликацијом у растерном систему, у правцу ширења насеља и пратећих функција, формирају се површинске структуре. Типолошким грађањем одређене површине се међусобно распоређују, конституишу се поступно, одвијају се у (дис)континуитету (како у простору тако и за одређени временски период). Успоставља се композициона техника уобличавања и постижу се разни видови усклађивања односа између делова и целина у простору.

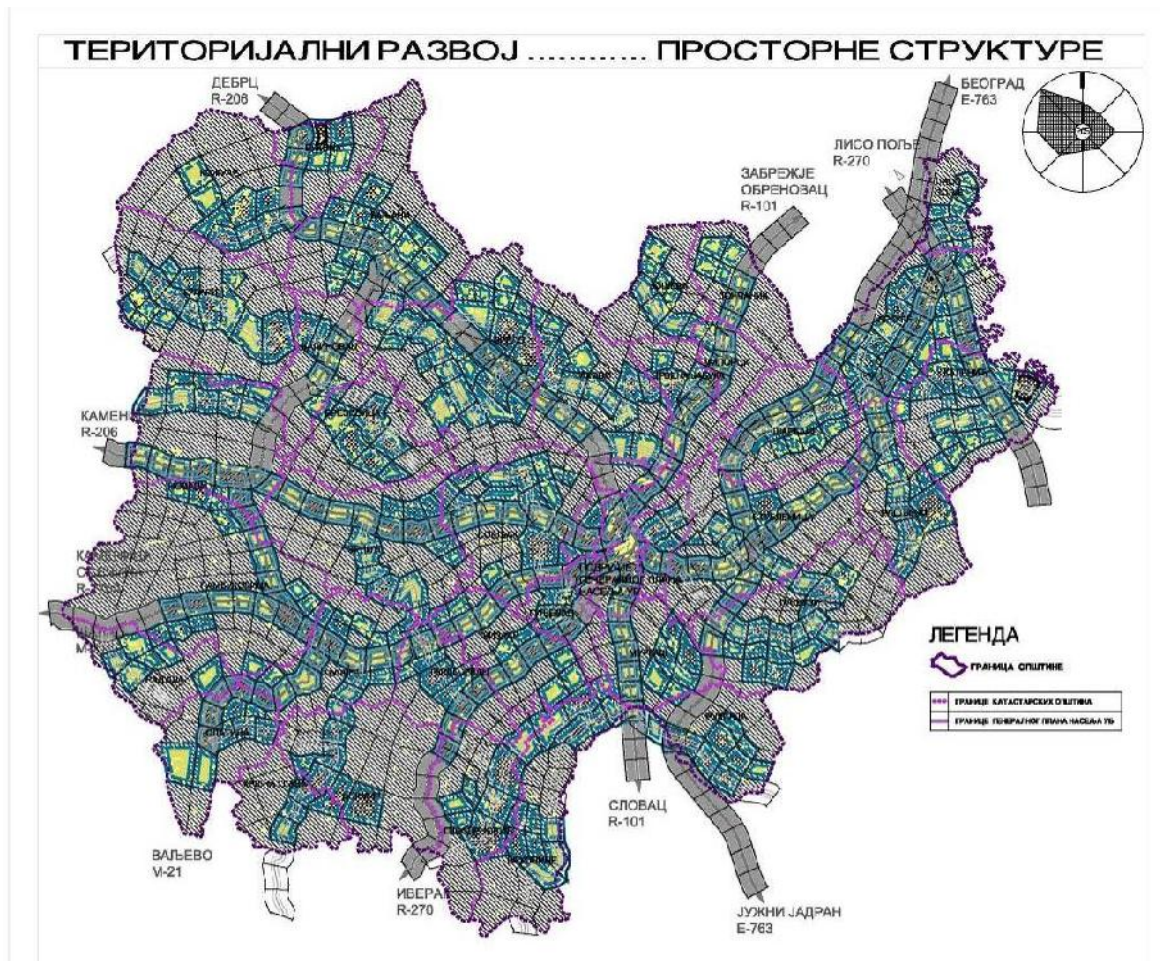
6.3.) Просторне структуре су велики системи који нагло расту истовремено у више праваца, по хоризонтали и вертикали. Пресудне (по димензијама) постају физичке структуре (аутопутеви) преко којих се граде велике (мега) структуре.

Макро – просторни склопови имају више праваца:

- раст пунктова по вертикали;
- убрзано изграђивање простора (објекти који окупирају околни предео);
- убрзано ширење путева који својим димензијама надвисују насељске склопове супраструктура тако и своје пределе.

Типолошко грањање просторних структура врши се у више праваца:

- раст – основни облик развоја како по хоризонтали, тако и по вертикали;
- јачање нових великих (мега) структура: технички коридори – путеви, трасе чиме се формирају макро токови и настају нове изграђене зоне;
- формирање брзог савладавања простора што условљава могућност стационирања различитих функција на пунктовима укрштања "брзих" путева растом по вертикали;
- формирају се планирана решења урбанизације простора и увођење нових функција као вид мега модула насељавања простора.

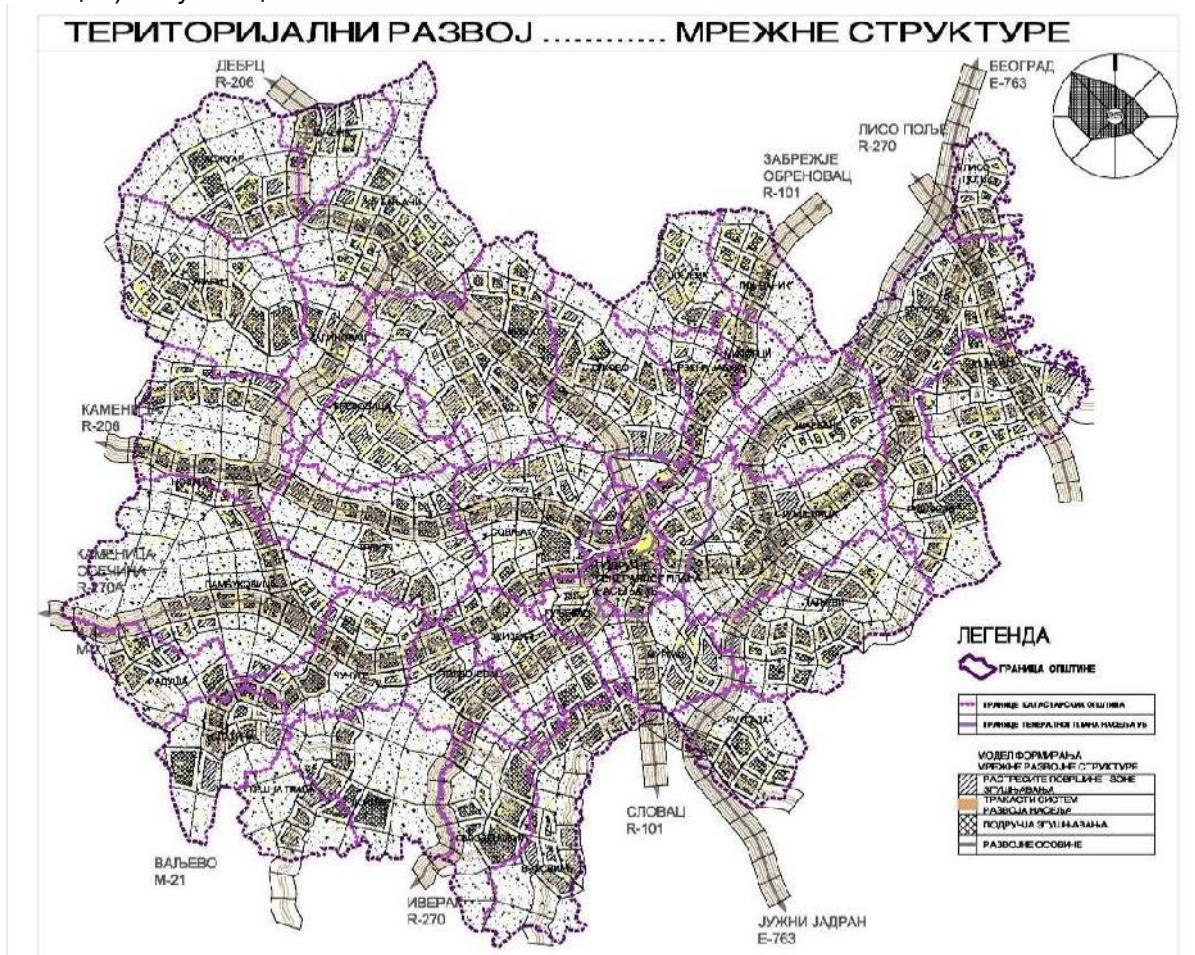
Слика 12. Модел преплитања просторних структура

ц.) **Мрежне структуре** настају, формирају се на принципима међусобне повезаности одређених функција свих урбаних делова и/или целина по различитим механизмима; почев од физичких веза, преко механизма међусобне релацијске повезаности и условљености, па до механизма "спрегнутости" свих или појединачних целина у простору. Основни елементи мрежних структура чине: чвор, ток – коридор и релација између елемената целина у простору, која може бити различитог карактера.

Мрежне структуре се могу формирати у три правца за конституисање мрежа насеља:

- ц.1.) физичко коридорске;
- ц.2.) функционално релацијске;

ц.3.) комуникационе.

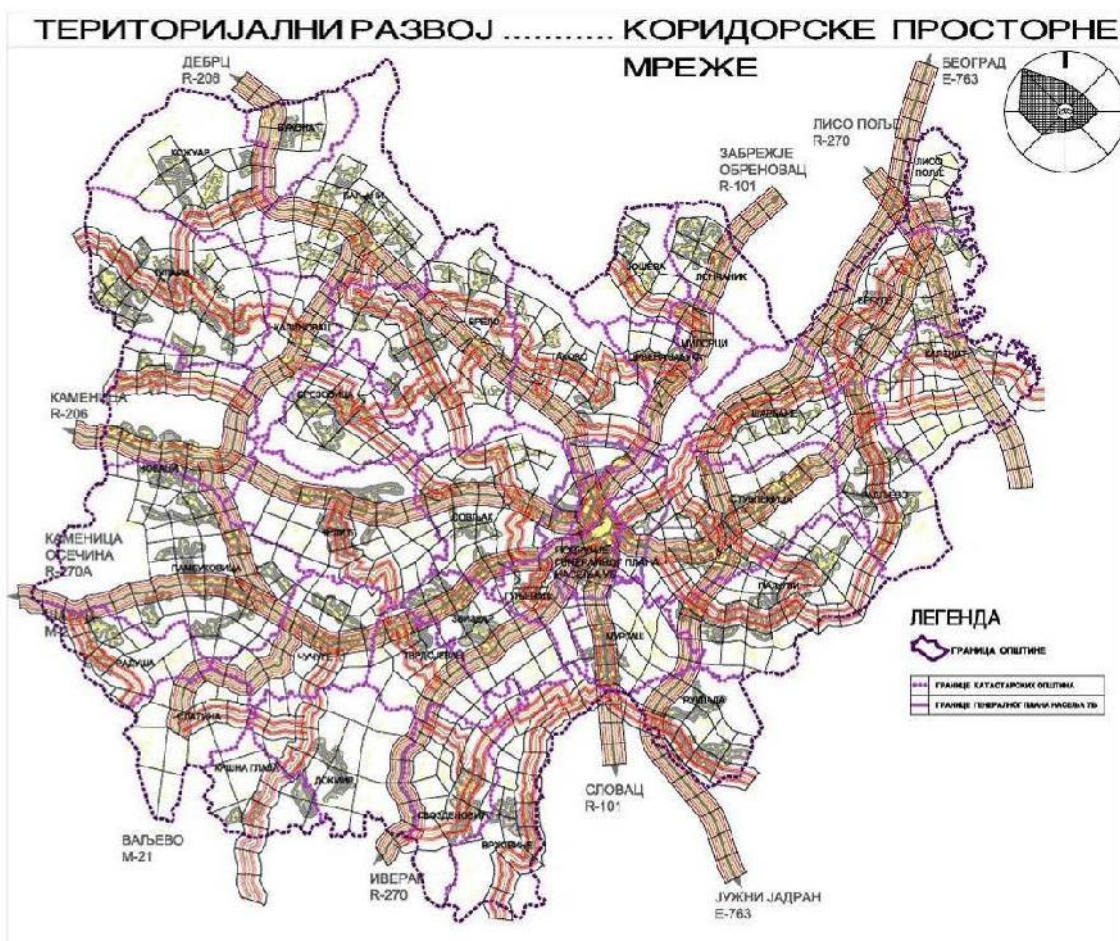

Слика 13. Модел формирања мрежне развојне структуре

Формирањем растреситих и матричних структура, мрежне структуре надграђују претходне две, тако што својим конструисањем у простору подижу квалитативни ниво развоја. Унутар урбаних целина, због повећања њихове повезаности на нивоу региона, мрежне структуре подижу степен урбанитета свих функционалних целина у простору, повећањем броја, врста и интензитета интегрисаности становања и осталих насељских функција.

Мрежне структуре у себи обухватају растресите и матричне и својим умрежавањем врше повећање ефикасности, ефективности и избалансираности односа у региону.

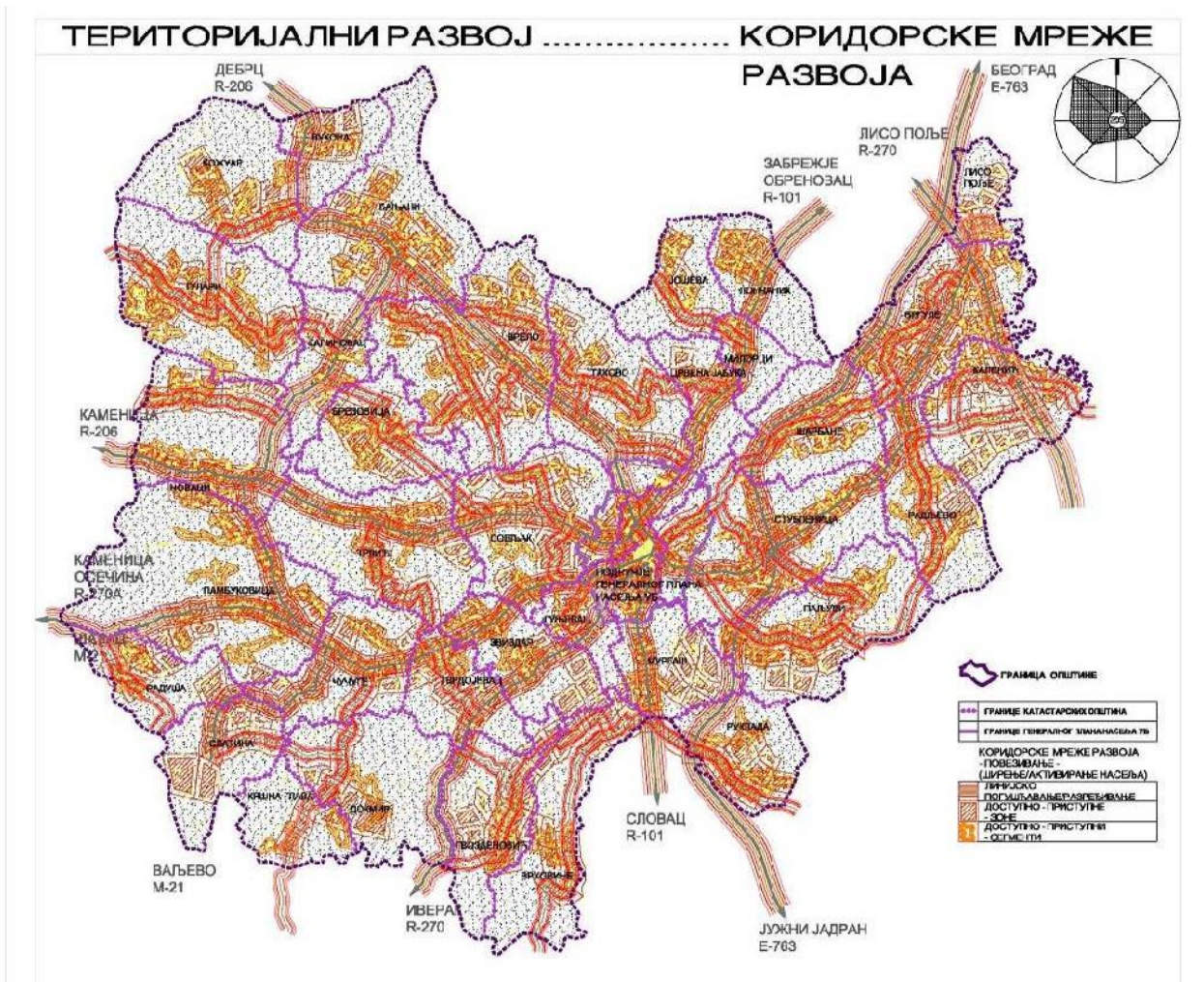
ц.1.) Коридорске мрежне структуре не настају оног тренутка када се регионалне целине физички путевима повежу, већ када постану толико "привлачне" да уз њих почиње "лепљење" различитих врста и облика насеља и функционалних склопова.

Слика 14. Модел коридорске просторне мреже – просторно повезивање

Развијање типолошке понуде коридорских мрежа има више праваца:

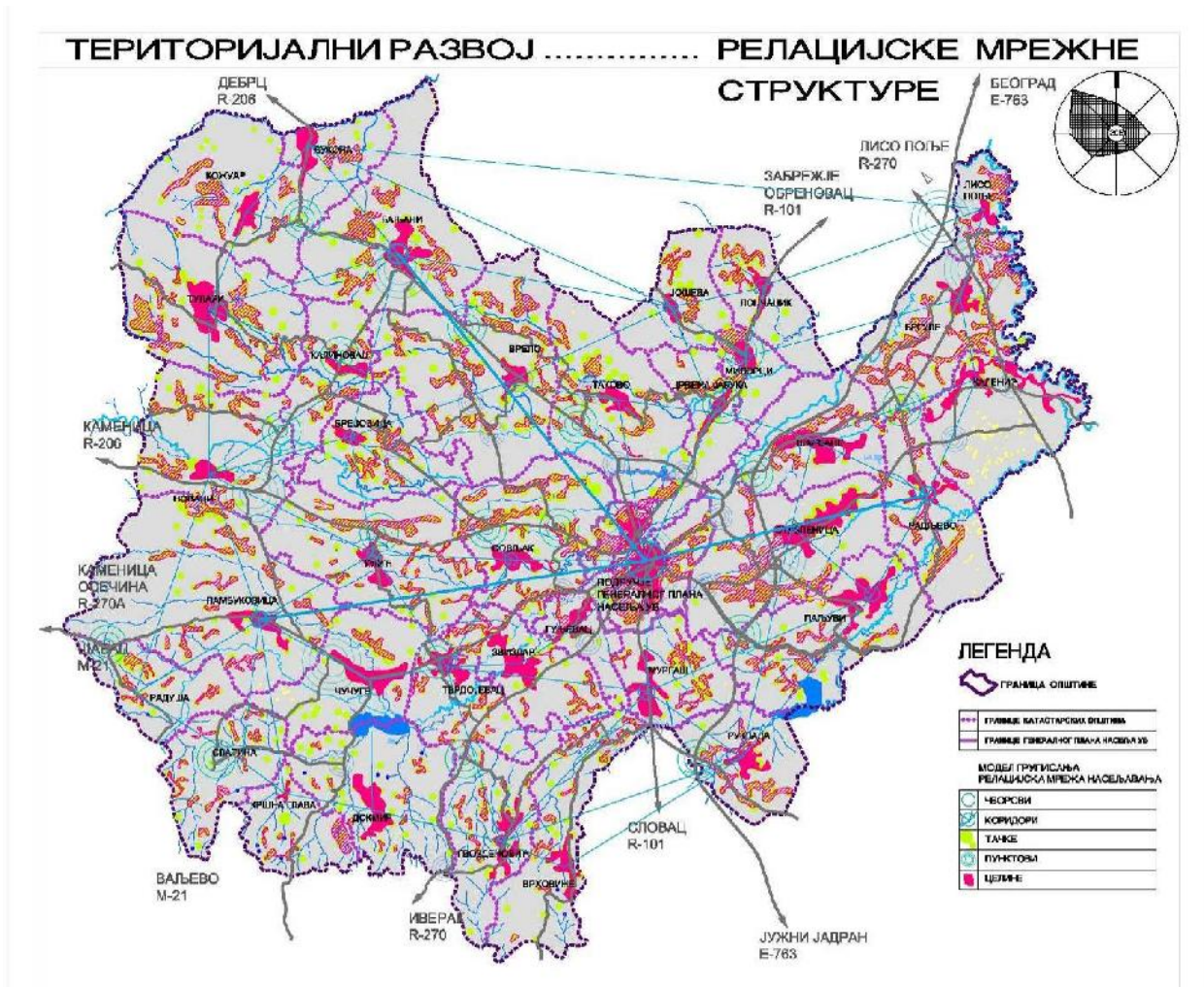
- развијање и повећање броја и врста мрежа кроз које се врши проток информација, размена вредности итд.;
- погушћавање и/или разређивање постојећих мрежа услед потребе повећања интензитета одвијања одређених токова;
- истовремено развијање микро и макро мрежа и њихово повезивање уз могућност да самостално функционишу;
- у складу са временском димензијом пролаза кроз коридоре услед чега "лепљење" уз њих врши само на доступно – приступним пунктовима уз које је могући развој специфичних облика насељавања.

Слика 15. Модел коридорске мреже развоја – активирање насеља

ц.2.) Релацијске мрежне структуре засноване су осим на физичкој повезаности урбаних целина на функционалној повезаности појединих "пунктова-тачака или целина", при чему релација између њих постаје значајнија од њих самих.

Типолошко варирање појавних облика мрежних структура се заснива на успостављању сложених релација између елементарних склопова урбаних целина.

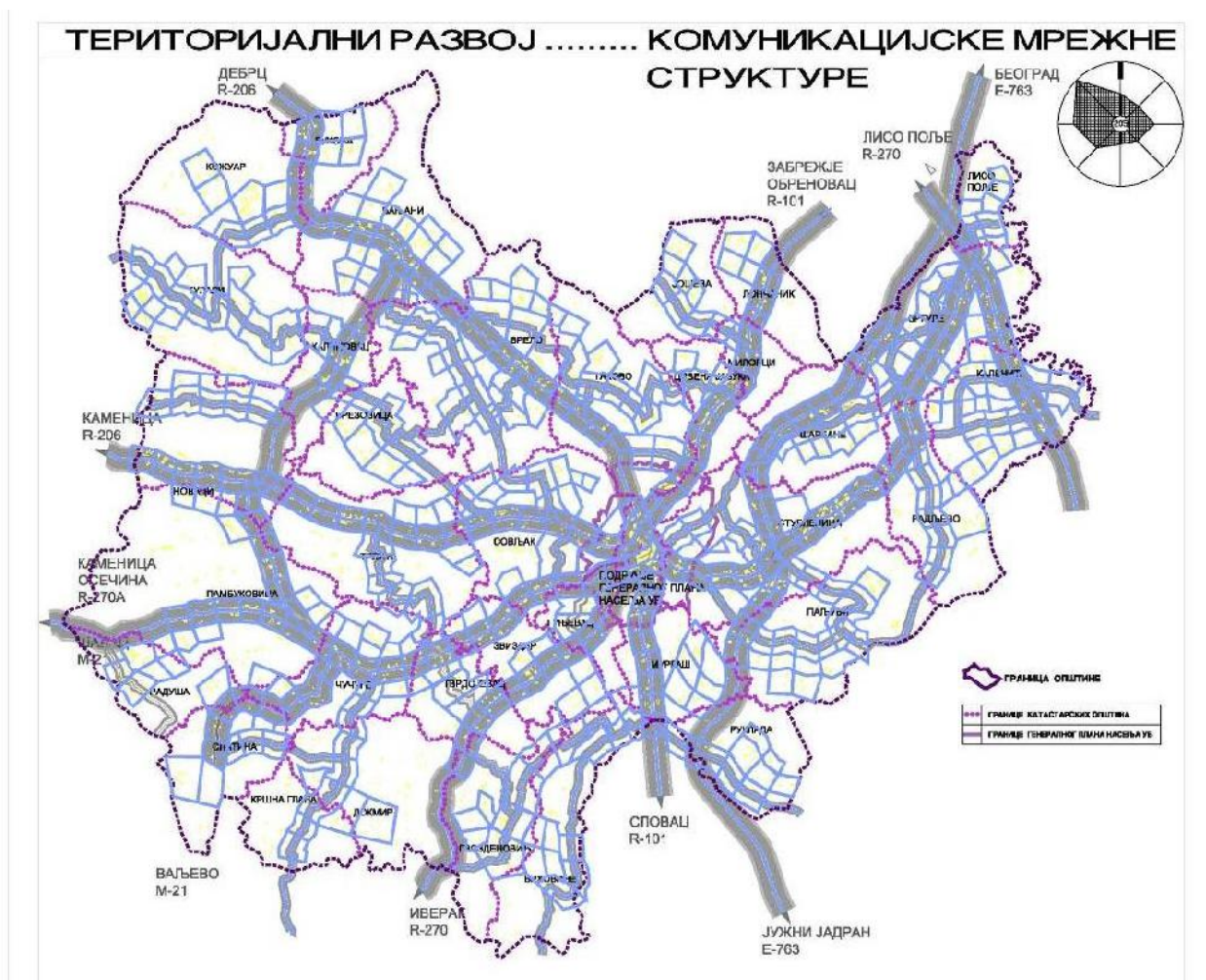

Слика 16. Модел груписања– релацијска мрежа насељавања

ц.3.) Комуникацијске мрежне структуре формирају сетак што целине – насеља или делови насељапозезују између себе или шире са осталим регионима (блиским или потпуно удаљеним). Тиме се остварује разноврсност различитих врста и степена комуникативности, унутар и између делова и целине региона.

Комуникација пружа нове могућности достављања, пријема и слања различитих облика и видова продуката.

Типолошким варирањем комуникацијских мрежа могуће је активирати развој: пословања, инвестиција, нових технологија, инфраструктуре.

Слика 17. Модел мрежа појасева развоја

2. Настањивање

Настањивање се развија кроз три типолошке основе тока настањивања:

- Агрегирање – ниво на коме се препознају и формирају изворни облици делова и целина просторног настањивања;
- Агломеравање – "окупљање-гомилање" делова у различите морфолошке целине;
- Гравитирање – токови структурирања делова и груписања целина (осликава, токове, кретања у простору).

Односи ове три типолошке основе настањивања, значајне су као међусобне позиције и релације као што су:

- "Гравитирање", одсликава токове кретања у простору и самим тим представља интерну равн настањивања;
- Агрегирање и Агломеравање, се исказује кроз непосредне физичке морфолошке облике у простору;

Све три активности заједно, представљају јединствени ток настањивања тако што једна другу допуњују и зачетком било које од њих, остале две се временом исказују.

3. Територијализација

Територијализација има за циљ да прикаже "услове" формирања одређених функција у односу на постојеће започете и будуће токове настањивања кроз просторно-временске-садржајне "пресеке" процеса насељавања.

Територијализацијом се отвара могућност формирања поузданог пута проширења типолошких основа сваке функције понаособ, кроз стварне могућности за њихово остварење.

3.1. Принципи територијалног развоја и дефинисање грађевинских рејона:

Правовременим сагледавањем одређених токова насељавања и настањивања у региону, територијализацијом правовремено можемо плански и оперативно предупредити негативне ефекте развоја, формирајући понуду максималног искоришћења услова које пружају одређене територијалне целине.

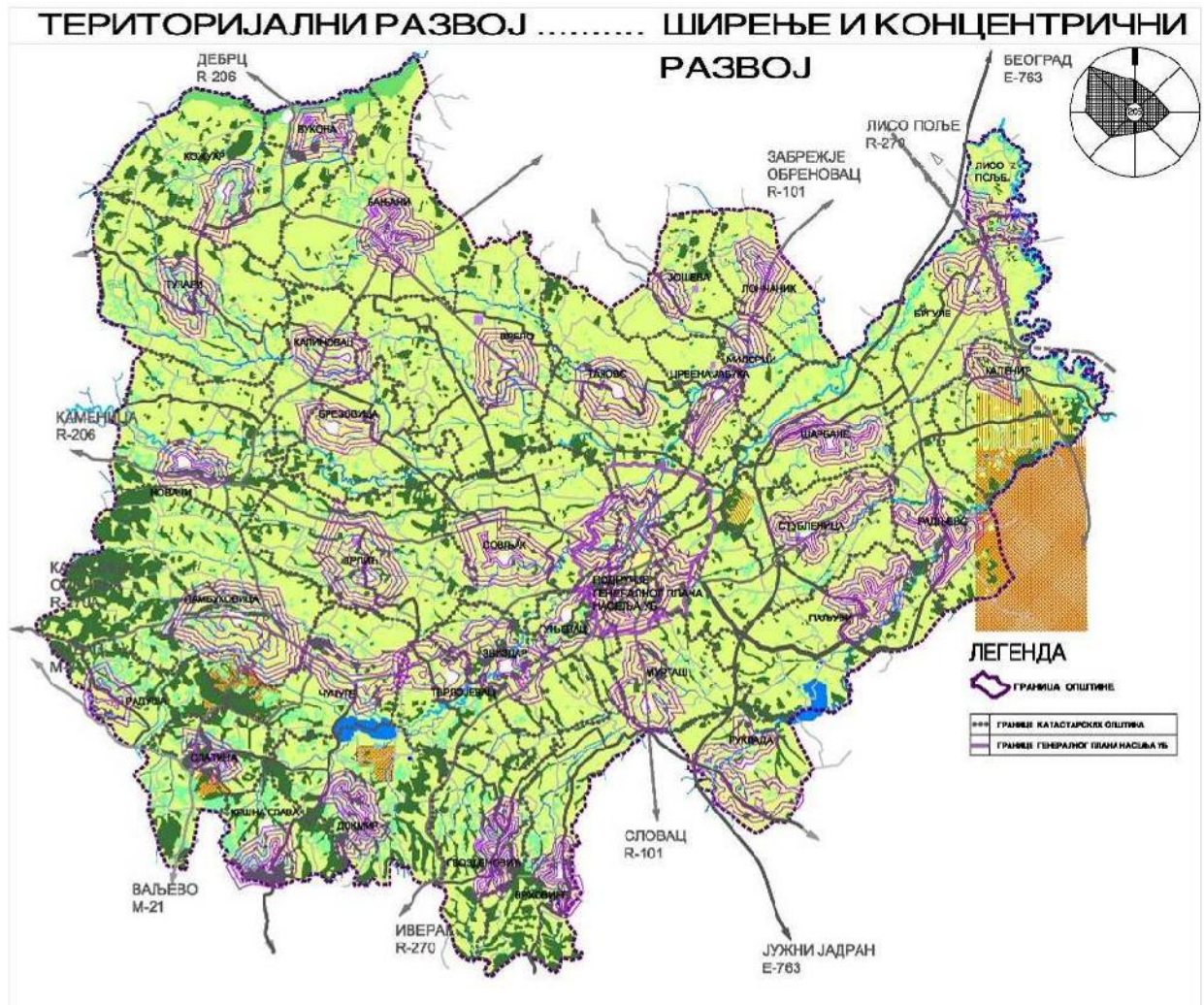
1. Неширење грађевинског земљишта – погушћавање постојећег;
Принцип дефинише неширење грађевинских подручја насељених места на територији општине, већ предвиђа активирање простора и његовог просторно-територијалног усложњавања кроз вишеслојни приступ у смислу временског хоризонта ширења /погушћавања насеља са аспекта започетог ширења.

2. Ширење на основу:
 - започетог активирања земљишта;
 - трендова активирања земљишта;
 - паралелних токова.

Принцип дефинише ширење на основу започетог активирања земљишта, трендова активирања земљишта и паралелних токова ширења подручја.

3. Ширења и
 - А) концентричног развоја – насеља Уб, Бањани, Памбуковица и Радљево;
 - Б) линеарног развоја дуж – Аутопута Е-763 Јужни Јадран, Регионалног пута Р-101 Забрежје-Обреновац, Магистралног пута М21 Ваљево, као и дуж регионалних путева Р-206 и Р-270 ;
 - Ц) сегментираног развоја – насеља: Совљак, Трлић, Брезовица, Тврдојевац, Мургаш, Руклада, Стубленица, Црвена Јабука, Милорци, Паљуви и Лончаник .Принцип дефинише А) концентрично ширење у односу на просторну компактност насеља (слика 18.), Б) ширење дуж-уз главне комуникационе токове (слика 19.), и Ц) дефинише зоне погушћавања сегментирано на основу започетог ширења насеља (слика 20.).

А) КОНЦЕНТРИЧНО АКТИВИРАЊЕ У ОДНОСУ НА ПРОСТОРНУ КОМПАКТНОСТ НАСЕЉА

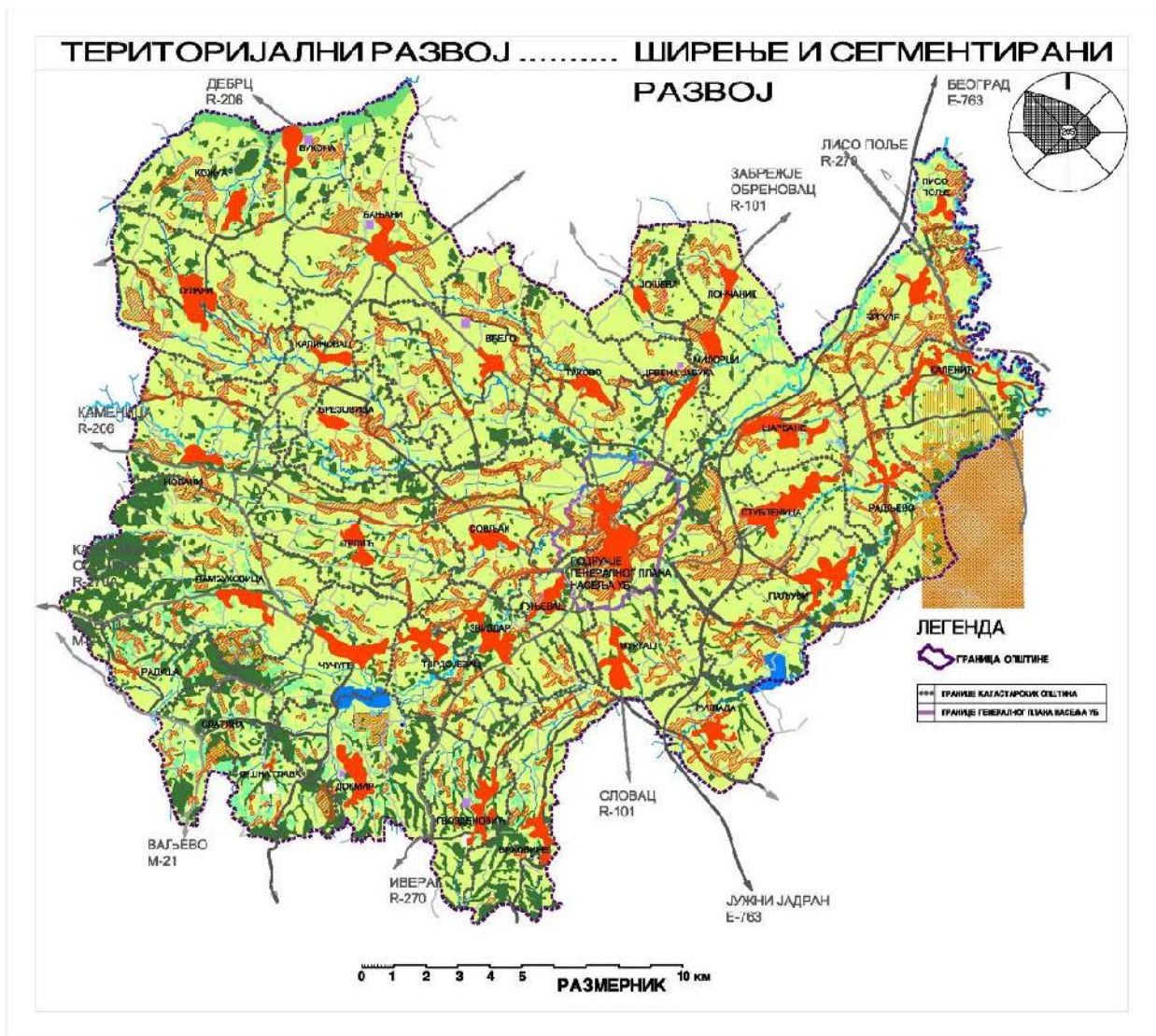
Слика. 18. Принцип ширења и концентличног развоја

Б) АКТИВИРАЊЕ ПРОСТОРА УЗ ГЛАВНЕ КОМУНИКАЦИОНЕ ТОКОВЕ

Слика. 19. Принцип ширења и линеарног развоја

Ц) ЗОНЕ АКТИВИРАЊА ПО СЕГМЕНТИМА НА ОСНОВУ ВЕЋ ЗАПОЧЕТОГ ШИРЕЊА НАСЕЉА

Слика. 20. Принцип ширења и сегментираниог развоја

Моделиразвоја

Више полазни модел компатибилног развоја

У овом моделу почетна тачка је намена површина, што подразумева сврху коришћења одређеног простора и описује се врстом садржаја и нумеричким показатељима интензитета (нпр. број становника, број радних места, површина зеленила, површина објеката по функцији итд.). Свака врста намене површина (коришћења земљишта) има потребе опремања инфраструктуром сагласно врсти активности и сразмерно њиховом интензитету. Укупне потребе које се јављају у простору и времену чине потражњу услуга генерално дефинисане врстом и обимом, а за њихово задовољење потребна је одговарајућа понуда услуга (врста и капацитети) у којој суштински елемент чине инфраструктурне мреже обједињене у инфраструктурну основу подручја.

Децентрализовани модел комплементарног развоја

У зависности од густине изграђености на подручју и њихових функционалних карактеристика, обезбедиће се одређени ниво приступачности или опслужености сваке локације у простору. Појам вредности земљишта се последично мења (релативно расте или опада) условљавајући лоцирање нових и/или развој постојећих садржаја, односно промену намене површина (коришћења земљишта). Код оваквог модела инфраструктура би била последица развоја.

Дисперзивни модел конкурентног развоја

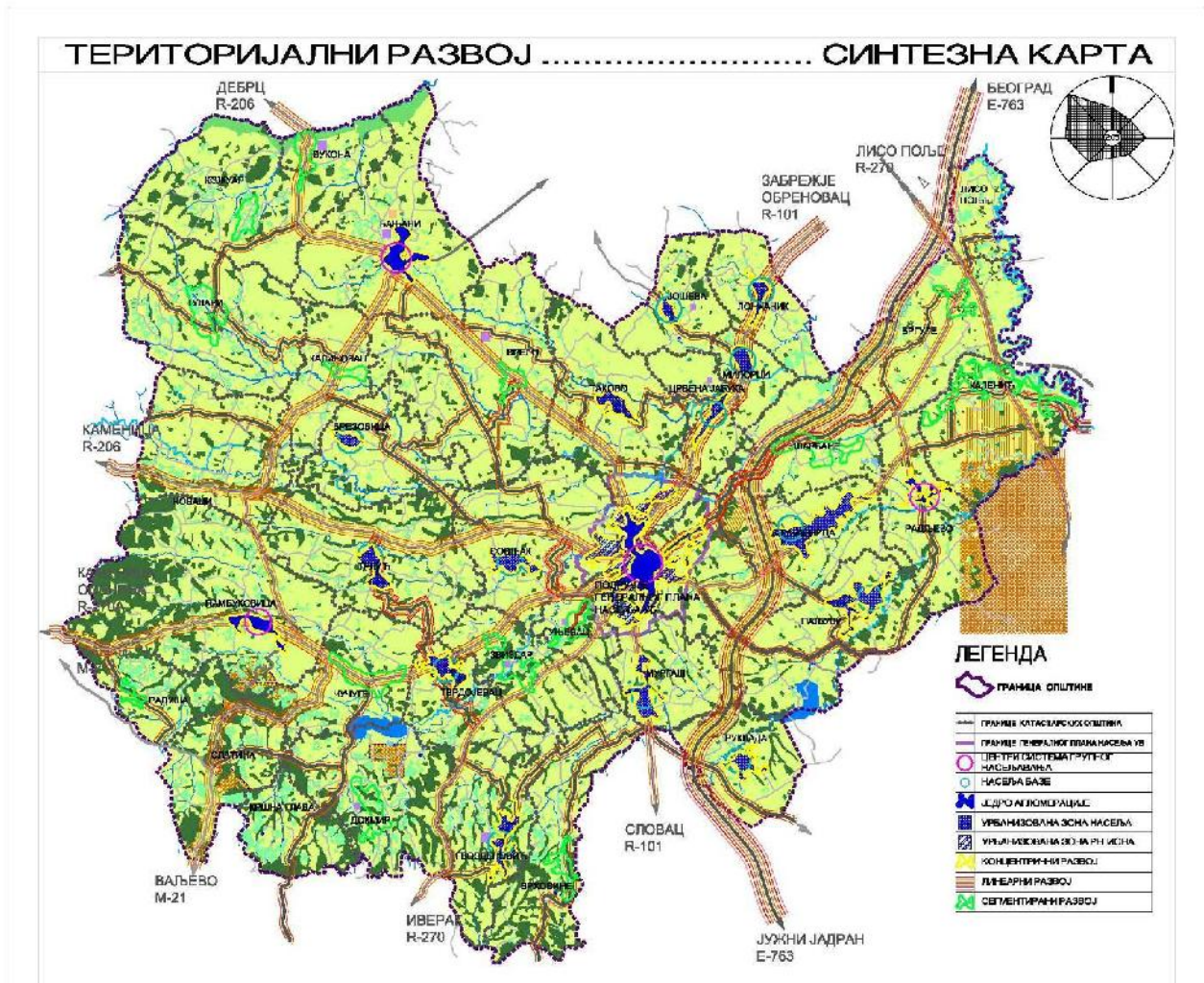
Сходно томе да су потражња и понуда повезане узрочно – последичним везама, развој понуде, односно врста и капацитета услуга, може се јавити као равноправна полазна тачка у овом моделу развоја (тј. инфраструктура као узрок битних промена у простору). Развој понуде услуга увећава приступачност/опслуженост више локација и позитивно утиче на све остале елементе модела.

Модел (синтеза) уравнотеженог избалансираног развоја

Неопходно је дефинисати различит методолошки приступ процесу планирања и/или пројектовања инфраструктурних мрежа (или деоница), потеза, пунктова и зона у зависности од њиховог значаја, односно, категорије деонице према одговарајућој функционалној класификацији. Када је у питању примарна инфраструктурна мрежа (или деоница примарне мреже), кључни утицај на сва збивања не само у области инфраструктуре него и у укупном развоју, примарна мрежа обликује просторни, економски, друштвени итд. развој општине по правилу са позитивним утицајима на тим географским нивоима али истовремено са веома озбиљним негативним утицајима на непосредно окружење. Такви захвати, због изузетно високих инвестиција, дуготрајније градње, итд. као и велике инерције ових објеката у простору и времену припадају дугорочном планирању са временским хоризонтима преко 20 година. Код секундарне инфраструктуре мреже (или деоница) поступак је другачији јер унапређење понуде услуга инфраструктуре има за циљ задовољење постојеће, односно, планиране потражње на захтеваном нивоу квалитета услуге. Она има позитиван утицај на развој непосредног окружења док би задовољење потражње вишег географског нивоа кроз секундарну мрежу (или деоницу) имало негативан утицај на развој. Секундарна инфраструктурна мрежа припада оперативном нивоу планирања са временским хоризонтом 5-10 година.

СИНТЕЗА ПРЕДЛОЖЕНИХ КОНЦЕПАТА АКТИВИРАЊА

Слика. 21. Синтеза уравнотеженог избалансираног развоја

2. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

2.0. Правила уређења

2.1. Општа правила уређења

2.1.1. Правила уређења ван граница грађевинских подручја

Изградња ван граница грађевинских подручја могућа је у складу са Законом о пољопривредном земљишту (Сл. Гласник РС, 62/06, 65/08 и 41/09, члан 22 и 23) и Законом о шумама (Сл. Гласник РС, 30/10), а према дефинисаним општим правилима уређења.

Пољопривредно земљиште

На пољопривредном земљишту дозвољена је:

- изградња објеката у функцији пољопривреде
- изградња објеката инфраструктуре у складу са просторним планом,
- проширење грађевинског подручја (до 5%).

Врста и намена објеката који се могу градити:

- Појединачни економски објекти у функцији пољопривреде:
 - Максимална бруто површина ових објеката утврђује се према односу изградње 1:50 (1,0 m² бруто површине објекта на 50,0 m² парцеле);
 - Спратност објекта – П+1
- Пословни објекти у функцији пољопривреде и у склопу пољопривредне зоне, мах спратности П+1, уз услов израде урбанистичког пројекта;
- Објекти складиштења и прераде пољопривредних производа, мах спратности П+1, уз услов израде урбанистичког пројекта.

Шумско земљиште

На шумском земљишту дозвољена је:

- изградња објеката у функцији шумске привреде - објекти за одржавање и експлоатацију шума;
- изградња објеката инфраструктуре у складу са планом - приступне саобраћајне површине и пратећа инфраструктура;
- изградња објеката у функцији туризма, рекреације и ловства у складу са планом.

За изградњу ових објеката препоручљива је израда урбанистичког пројекта.

2.1.2. Посебна правила уређења – тематска

2.1.2.1. Правила уређења у домену јавних служби

Анализа постојећег стања и оцена потенцијала говори о недовољном квалитету путне мреже које не представља добру подршку развоју јавних служби на принципима рационализације служби. Ако пођемо од тога да је локална путна мрежа главни ослонац и функција квалитета дневних и осталих миграторних кретања, као и претпоставка увођења мобилних јавних служби, онда квалитет и квантитет путне мреже на територији општине Уб морамо сматрати значајним ограничењем развоја јавних служби ван општинског центра.

Са друге стране, постојећи капацитети и мрежа појединих видова јавних служби су наслеђе које треба сачувати и резервисати за потребе јавних служби у будућности, иако у садашњем тренутку део њихових капацитета није непоходан, према демографским трендовима.

Критеријуми за дистрибуцију новопланираних садржаја јавних служби засновани су на:

- Демографској величини насеља,
- Позицији насеља у систему насеља општине Уб,
- Могућности имплементације планских предлога од стране локалне управе.

Табела 2.1.: Дистрибуција планираних садржаја јавних служби на територији општине Уб:

Здравство:	Насеље:	Тип активности:
Постојећи садржаји:	Сва насеља у општини	Сви постојећи објекти се задржавају, уз могућност реконструкције и обнове, према Правилима уређења и грађења
Новопланирани садржаји:		
Примарна заштита: Амбуланта са сталном службом	Трлић, Совљак, Врело, Таково, Стубленица	општи
Примарна заштита: Мобилна здравствена служба	Тврдојевац, Звиздар, Гвозденовић, Бргуле, Јошево	Општи, 2 пута недељно
Посебни видови здравствених служби		Повремена / сезонска служба у туристичким пунктовима са стационарним туристичким смештајем, по потреби
Посебни видови здравствених служби		Повремена / сезонска служба у туристичким пунктовима са стационарним туристичким смештајем за децу и омладину
Секундарна заштита:	Дом здравља Уб	Реконструкција и доградња
Основно образовање:		
Постојећи садржаји:	Сва насеља у општини	Сви постојећи објекти се задржавају, уз могућност реконструкције и обнове, према Правилима уређења и грађења
Новопланирани садржаји:	Сва насеља у општини која имају подручне и осмогодишње (нематичне) школе	Вишенаменско коришћење у свакој од подручних школа где је могуће, према Правилима уређења
Дечје установе: Новопланирани садржаји		
Комбинована дечја установа са смештајем деце свих узраста	насеља првог и другог ранга код којих се очекује експанзија и раст услед промена у развоја саобраћаја и привреде	Општи, мини-комбинована дечја установа од око 40 деце
Припремна предшколска одељења		За постојећа одељења у склопу основних школа (осмогодишњих и четворогодишњих) потребне мере доградње, реконструкције и адаптације
Социјална заштита: Новопланирани садржаји		
Смештај старих лица	Седиште општине Уб (Опционо:Насеље ранга локални центар)	према Правилима уређења и грађења

Култура:		
Новопланирани садржаји: музеј и друге установе културе, етно фестивал, летња сцена	Седиште општине Уб	
Дом културе	школа у Памбуковици	адаптирати постојећу зграду у вишенаменски спортски и културни објекат
Верски објекти		

Уз ову табелу планираних садржаја важи просторна дистрибуција објеката јавних служби на Рефералној карти 2 – “Мрежаи функције насеља и јавних служби”.

Постојећи садржаји, објекти и земљиште јавних служби имају карактер јавне намене и стога је обавезна њихова **потпуна заштита од узурпације и неадекватног коришћења, што искључује промену намене или отуђење. Није дозвољена била каква активност у смислу промене намене или отуђења без претходно урађене детаљне анализе по свим релевантним аспектима у склопу израде урбанистичког плана.**

Промена намене се дозвољава, у складу са урбанистичким планом, уколико је нова намена такође јавна, односно дозвољена је промена намене само унутар категорија јавних служби.

Могућа је изградња допунских капацитета објеката дечје заштите у оквиру постојећих основних школа, у складу са детаљном провером постојећих и планираних капацитета. Ово подразумева могућност доградње, надградње, адаптације и делимичне промене намене у складу са потребама и просторним могућностима, уз услова да се обезбеде оптимални стандарди коришћења објеката основних намена, односно да се не наруши комфор одвијања основне активности.

Карактер јавних служби, који је пре свега везан за својства централитета повећање интензитета коришћења простора, као и њихова везаност за гравитационо подручје, односно квантум становништва који им гравитира, и напоскон економичност организације и управљања јавним службама налажу да се искључује могућност организовања јавних служби ван насељских подручја. Планирање развоја мреже јавних служби везује се, стога, за насељска подручја за која је обавезна израда планских докумената одговарајућег нивоа, сходно Општим мерама имплементације Просторног плана јединице локалне самоуправе Уб, односно шематских приказа насељених подручја, у складу са овим Планом.

Посебним актом или одговарајућим урбанистичким планом, може се одредити прецизна локација новопланираних специфичних објеката јавних служби ван грађевинских реона насеља (нпр. у домену социјалне заштите: Центра за бригу о старим лицима, посебни видови здравствене заштите итд.), у складу са исказаним потребама и могућностима локалне заједнице – општине Уб. Дозвољено је да локација ових комплекса буде и ван насељског подручја, односно грађевинских реона дефинисаних урбанистичким планом. Препоручује се, међутим, да се локација ових комплекса пронађе у оквиру јавног грађевинског земљишта због предности које овакво решење, без сумње, има у фази имплементације.

Посебна правила уређења, грађења и коришћења простора за објекте здравствене заштите

Постојећи садржаји, објекти и земљиште намењени здравственој заштити задржавају се у постојећем режиму коришћења.

Приоритет просторног плана општине Уб у домену развоја мреже и активности здравствене заштите је да у складу са могућностима, развој мреже здравствених сервиса подржи мрежу насеља, имајући у виду, поред критеријума броја корисника и критеријум просторне дистрибуције, дистанце и ефективне доступности (нарочито ако је познато да је саобраћајна доступност и јавни превоз на ниском нивоу). То би у планским решењима било примењено дистрибуцијом амбуланти са сталном службом у насељима у првом престену око седишта општине које имају довољну демографску величину (преко 1000 становника: Трлић, Совљак, Врело, Таково, Стубленица), као и увођење мобилних служби у насеља веома удаљена од општинског центра: Тврдојевац, Звиздар, Гвозденовић, Бргуле, Јошево.

Просторним планом предвиђене су и следеће активности:

- Потребно је реконструисати и опремити постојеће објекте Дома здравља односно изградити нови Дом здравља или проширити постојећи тако што ће се срушити постојећи АТД и сервисни објекти; такође, потребно је обезбедити просторне услове за хитну службу и лабораторију у оквиру Дома здравља, мин П=400м².
- Здравствена станица Бањани - потребно је реконструисати и опремити постојећи објекат;
- Памбуковица - потребно је опремити постојећи објекат;
- Радљево - потребно је опремити постојећи објекат;
- Тулари – периферна амбуланта - потребно је опремити постојећи објекат;
- Докмир - потребно је опремити постојећи објекат;
- Милорци - потребно је опремити постојећи објекат.

Посебна правила уређења, грађења и коришћења простора за објекте основног образовања

Постојећи садржаји, објекти и земљиште намењени основном образовању задржавају се у постојећем режиму коришћења, обзиром да је исказана потреба становништва и образовних установа да се сачувају сви постојећи објекти и капацитети и да се у планском периоду и даље подржава дисперзована мрежа (макар то значило и 1 ученик по школи).

Просторним планом предвиђене су и следеће активности:

- Преиспитати будућност школе у Радљеву, обзиром на позицију у подручју копова угља;
- Адаптација је потребна за 4 издвојена одељења у: Каленићу, Бргулама, Шаргани и Горњем Радљеву.
- Приликом обимне реконструкције која је потребна за најстарију основну школу у Тамнави, изграђену 1836.год. у селу Вукони неходне су претходне мере заштите споменика и културног наслеђа, обзиром на њен културно-историјски значај на подручју; такође је потребна и адаптација и инфраструктурна опремљеност.
- Потребно је инфраструктурно опремити основну школу у селу Дулани.
- Школи у Докмиру потребна је доградња и адаптација, као и уређење дворишта.
- За школу у Памбуковици потребно је адаптирати постојећу зграду Дома културе у вишенаменски спортски и културни објекат у циљу употпуњавања постојећих школских просторија.
- У свим објектима потребна је додатна инфраструктурна опремљеност.
- У Докмиру, Памбуковици, Калиновцу и Брезовици за потребе предшколске наставе потребно је доградити учионице.
- Школа за основно музичко образовање у Убу - у складу са постојећим и планираним активностима школе потребно је предвидети проширење објекта летњом сценом, летњом позорницом за манифестације које окупљају децу која долазе из других градова у време манифестација, које окупљају око 250 ученика – гостију, и могуће је остварити у дворишту школе. Такође је потребно додатно опремити овај објекат.

- Матична основна школа у Убу – потребна је допуна капацитета због великог броја ученика који гравитирају насељу Уб.

Обзиром на евидентиране потенцијале у домену образовања, сакралних објеката, објеката од културно-историјског и споменичког значаја, као и објеката од етнографског значаја, према мишљењу надлежних у домену основног образовања могуће је развијати школски туризам и привући већи број младих посетилаца на подручје општине Уб, те је потребно у том правцу развијати програм активности ових установа.

Посебна правила уређења, грађења и коришћења простора за објекте средњег образовања

Мрежа објеката средњег образовања задржава се у постојећем стању, уз могућност допуне капацитета доградњом или надградњом, у складу са правилима према урбанистичком плану и детаљном провером капацитета. Квалитет одвијања активности потребно је подићи појачањем јавног превоза и остваривањем бољих и квалитетнијих саобраћајних веза.

Посебна правила уређења, грађења и коришћења простора за објекте дечје заштите

Постојећи садржаји, објекти и земљиште намењени дечјој заштити задржавају се у постојећем режиму коришћења. Могућа је изградња допунских капацитета објеката дечје заштите у оквиру постојећих основних школа, у складу са детаљном провером постојећих и планираних капацитета. Ово подразумева могућност доградње, надградње, адаптације и делимичне промене намене у складу са потребама и просторним могућностима, уз услова да се обезбеде оптимални стандарди коришћења објеката основних намена, односно да се не наруши комфор одвијања основне активности, у свему према Правилима уређења и грађења урбанистичког плана.

Нове објекте комплетних дечјих установа је потребно лоцирати у насељима првог и другог ранга, нарочито код оних код којих се очекује експанзија и раст услед промена у развоја саобраћаја и привреде.

Просторним планом предвиђене су и следеће активности:

- У Докмиру, Памбуковици, Калиновцу и Брезовици за потребе предшколске наставе потребно је доградити учионице.

Посебна правила уређења, грађења и коришћења простора за објекте социјалне заштите

Просторним планом је предвиђена изградња Дома за смештај старих лица у насељу Уб. Није искључена могућност смештаја објекта ове намене и ван градског подручја, у складу са детаљном анализом просторних могућности и урбанистичким планом.

Режим коришћења будућег објекта Дома за смештај старих лица дефинисати у складу са конкретним могућностима локалне заједнице, односно одредити режим на јавном или осталом земљишту. Овим планом се дозвољава лоцирање објекта Дома за смештај старих лица у режиму приватног коришћења, у складу са претходно прибављеним условима и сагласностима надлежних институција.

Посебна правила уређења, грађења и коришћења простора за објекте за објекте културе

Постојећи садржаји, објекти и земљиште намењени култури задржавају се у постојећем режиму коришћења. Све постојеће објекте могуће је реконструисати и опремити у складу са новим активностима. Наглашена је улога школе као културног центра и као места окупљања и то је могуће искористити у детаљнијим планским концепцијама, коришћењем расположивих школских простора за одвијање културно-забавних програма, као и туристичких програма. У

насељима са недовољном искоришћеношћу капацитета, тежити задржавању објеката у статусу јавне својине, са могућношћу пренамене у објекте здравства, образовања, дечје заштите и спорта и рекреације.

У даљој перспективи потребно је преиспитати могућности концентрисања више културних садржаја на Општинском брду у Убу као потенцијалном простору где би могао бити лоциран музеј и друге установе културе, етно фестивал, летња сцена са капацитетом од 1000-1500 места.

Просторним планом предвиђене су и следеће активности:

- За школу у Памбуковици потребно је адаптирати постојећу зграду Дома културе у вишенаменски спортски и културни објекат у циљу употпуњавања постојећих школских просторија.

Посебна правила уређења, грађења и коришћења простора за верске објекте

Постојећи садржаји, објекти и земљиште намењени верским објектима задржавају се у постојећем режиму коришћења.

Исказане потребе за повећањем капацитета верских објеката у Убу, али и за обновом и реконструкцијом већег броја објеката, у складу са захтевима надлежне верске институције (православне парохије и намесништва). Постојећа мрежа објеката је задовољавајућа. Планом се дозвољава могућност повезивања верске функције објеката са разним формама образовања, културе, (као што је манифестација «Убске вечери» туризма и бриге о старим лицима, што је у потпуности коматибилно са основном делатношћу.

Просторним планом предвиђене су и следеће активности:

треба саградити још 3 цркве, и то у:

- Изградња цркве у Тврдојевцу (оријентационе површине комплекса 1500-2000м²), Трлићу, (оријентационе површине комплекса 1500м²) и Гвозденовићу, у билизини школе (оријентационе површине комплекса 1500-2000м²)

Изградњу ових објеката треба да прати изградња црквених домова, пратећих просторија, као и приступних саобраћајница.

Изградња верских објеката, као и реконструкција и доградња постојећих објеката се планирана је у складу са Законом о црквама и верским заједницама (Сл.гласник РС", бр. 36/06) и односи се на традиционалне цркве и верске заједнице, према члану 10. Закона о црквама и верским заједницама, а усклађена је са чланом 32. Истога закона који регулише градитељство верских објеката.

Посебна услови којима се површине и објекти јавне намене чине приступачним инвалидним лицима

При пројектовању и реализацији свих објеката применити решења која ће омогућити инвалидним лицима неометано и континуално кретање и приступ у све садржаје обухваћене предметним Планом у складу са Правилником о условима за планирање и пројектовање објеката у вези са несметаним кретањем деце, старих, хендикепираних и инвалидних лица (Сл. Гласник РС бр. 18/97).

Мере за подстицање равномерног територијалног развоја и кооперације са суседним јединицама локалне самоуправе у домену јавних служби

Планско решење мреже и просторна дистрибуција објеката јавних служби дефинисани су како је изложено у делу: Просторна концепција развоја и у складу са развојним циљевима. Окосница овог решења управо је равномеран територијални развој општине и оживљавање мање развијених делова општине.

Равноправно спроводећи принцип концентрације и деконцентрације дистрибуцијом јавних служби могуће је умањити разлике између центра и периферије, као и јаче развијених центара у окружењу према Убу као локалном центру.

Са једне стране, увођењем нових и јачањем постојећих јавних служби секундарног ранга насеље и општина Уб стичу компаративне предности чиме се умањује функционална зависност и упућеност ка суседним општинама у региону. Са друге стране, применом принципа колективне опслужености примарних и секундарних насеља примарним функцијама јавних служби постиже се уравнотеженост у развоју, двосмерна релација упућености насеља) уместо досадашње једносмерне – од примарних насеља ка насељима вишег функционалног ранга.

Допринос територијалној интеграцији и подршку територијално уједначеном развоју поред, и у сагласју са јавним службама даје развој осталих доминатних активности на подручју, а посебно привреда и туризам.

2.1.2.2. Правила уређења услужних и пословно-привредних делатности

Комерцијалне централне функције које спадају и у домен јавног сектора, имају специфичну логику развоја и резултат су друштвених напора да се тржишна логика развоја контролише и усмерава у циљу остварења општедруштвених вредности, односно ка остварењу жељених ефеката у домену остварења минималног друштвеног стандарда (активности образовања и науке, културе, социјалне и здравствене заштите, спорта и рекреације, управе, одбране и заштите,...), односно на оне активности које су препознате као неопходан чинилац општедруштвеног социјалног развоја и које морају у одређеном обиму бити приступачне свим слојевима друштва, без обзира на њихов економски статус.

Са друге стране, у домену развоја комерцијалних централних функција и неких централних активности друштвеног стандарда (приватне школе, културни и рекреативни центри, здравствене установе, ...), основни генеративни фактор представља тржиште приватног капитала и његов крајњи комерцијални ефекат, односно, конгруенција интереса приватних предузетника и крајњих корисника. С обзиром на динамичност и променљивост и високу тржишну зависност ових активности, веома је тешко развој центара дефинисати само у односу на претпостављене економске параметре развоја, јер се у том случају изостављају његови суштински градивни елементи. Наиме, са развојем социјалног и економског статуса грађана и просторно-организациони облици централних активности се мењају, па сходно томе не значи да нужно, са порастом степена потрошње, линеарно расте и потреба за простором намењеним централним активностима.

У том смислу *тешко је на веома дугачке рокове предвиђати једнозначни правац развоја централних активности*. Планирање развоја централних активности могуће је релативно поуздано предвиђати онолико колико дозвољава већ развијена структура система центара, до свог максималног искоришћења. Оног тренутка када постојећа структура не може да задовољи потребе за даљим развојем централних активности, оне почињу да освајају нове просторе, што се може делимично планирати познавајући логику њихове дистрибуције, али никако детерминисано. У том моменту ове активности битно утичу и на развој општине у целини, што је прави тренутак за преиспитивање дугорочног планског документа и његову проверу и допуну.

Обим и динамика промена у оквиру сектора градских централних активности у нашем окружењу, указују на значајне промене у структури носилаца урбаног развоја, па сходно томе и процеса промена, које сада иду у прилог приватног сектора и његове краткорочне тржишне политике. Промене генеративних фактора развојних процеса градских централних активности, најбоље се огледају у појави њихове концентрације у већ формираним централним зонама, за разлику од некадашње логике дисперзије на секундарне центре. Потреба за концентрацијом производ је преодоминантног интереса његових носилаца, а то је максимизација профита у најкраћем

могућем року са што је могуће мањим улагањима. Појава дисперзије у периферним зонама, последица је далеко мањег обима почетних улагања са извесним, али мањим профитним добитком, обзиром на честу потпуну поддимензионисаност централних активности у оквиру доминанто стамбених зона.

Приступ планирању и управљању развојем овог сектора требало да акцептира следеће принципе: 1) Отвореност и ефикасност плана и 2) Ефикасност управљачких механизма имплементације.

Тржишна, комерцијална димензија централних активности, захтева спремност локалне управе да брзо и ефективно реагује на све приватне иницијативе, омогућавајући њихову ефикасну реализацију, у оквирима стратешки дефинисаних и јавно верификованих циљних ефеката развоја. У том смислу, локална управа мора увек имати у виду да свака иницијатива за градњом добро усмерена води развоју. *То имплицира да је неопходно развијање ефективне планске основе и палете управљачких механизма за имплементацију који ће омогућити њену ефикасну реализацију.* Ефективни плански основ је онај који има способност да одговори и прилагоди се процесима друштвеног и просторног развоја неке урбане средине.

Када се овакаво планирано решење градских централних функција посматра у односу на наше тренутно стање друштвено-економског развоја, онда се, заправо, може закључити да се ради о планирању у контексту са великим степеном неизвесности будућих исхода. У том смислу, приступ планирању развоја централних функција, мора бити отворен и орјентисан ка кратким временским хоризонтима у оквиру којих се могу формулисати основне развојне стратегије уско везане за кључне развојне факторе и на основу реалних процена могућности за њихову имплементацију.

У том смислу, за оба предложена модела стратешког развоја услуга и пословно-производних делатности на територији Општине Уб, треба истаћи следећа правила просторног развоја:

- **Комерцијалне централне функције специјализованог типа** (специјализовани трговински, пословно-производни, спортско-рекреативни, забавни, културни,...центри), као веома битне полуге развоја, лоцирају се по принципу територијалне децентрализације. Ове активности су по правилу вишег ранга: регионалног, општинског, градског, насељског, и сходно томе, изазивају битне миграције становништва и периодичне велике концентрације корисника. Децентрализација пружа могућност максималног искоришћења ових активности за равномеран територијални развој.
- **Комерцијалне централне функције општег типа** (трговина, услуге, пословање, спорт, образовање, култура,...) **свакодневне периодике коришћења**, просторно се развијају по правилу територијалне мреже, што значи у насељеним местима што ближе грађанима корисницима. У оквиру мањих насељених места, малих и кратких дистанци, ове активности се концентришу у оквиру центра насеља, а у развијенијим урбаним срединама као што је насеље Уб, у центру насеља и дуж главних путних праваца кроз град, односно у оквиру насељских центара или дисперзно у насељеном месту.
- **Комерцијалне централне функције општег типа** (трговина, услуге, пословање, спорт, образовање, култура,...) **повремене периодике коришћења**, просторно се развијају по правилу територијалне мреже, што значи, у насељеним местима вишег ранга што ближе већим концентрацијама корисника. У оквиру мањих насељених места најнижег ранга, ове активности се најчешће не јављају, већ су корисници усмерени на најближи насељски центар вишег ранга. У том смислу, пожељно је развој ових активности стимулисати на нивоу терцијарних насељских центара, како се не би нарушио принцип територијалне децентрализације. У оквиру насељених места, ове активности се концентришу у оквиру центра насеља, а у развијенијим урбаним срединама као што је насеље Уб, у центру насеља и дуж главних путних праваца кроз град, односно у оквиру насељских центара.

- **Комерцијалне централне активности у функцији туризма** (угоститељство, трговина, услуге, забава, спорт, култура...), по правилу се концентришу на просторима изразитих туристичких атракција вишег ранга и добре приступачности, са већим степеном периодичних концентрација корисника.
- **Пословно-производне активности у функцији примарног пољопривредног сектора или експлоатације природних ресурса**, по правилу се концентришу уз главне путне правце који повезују пољопривредне или шумске зоне, или уз речне коридоре. Ове активности имају улогу сабирно-дистрибутивних прерађивачких центара и захтевају добро развијене инфраструктурне и саобраћајне услове. Могу имати негативан утицај на животну средину и стога је њихово лоцирање могуће искључиво уколико је у складу са природним предиспозицијама за развој и правилима коришћења и уређења земљишта наведених у оквиру поглавља о заштити и унапређењу животне средине.

Детаљна програмско - просторна разрада система центара, у средини са неизвесним правцима развоја, заправо, постаје задатак градске управљачке функције која ће на основу мониторинга дејства тржишта у простору, контролисати процес имплементације основних стратегија и покушавати да својим деловањем максимално стимулише приватну иницијативу да делује у правцу укупних бенефита дате урбане средине.

2.1.2.3. Правила уређења у домену туризма

Изграђени простори за туризам обухватају затворене грађевине и отворене, грађевински уређене и опремљене просторе у грађевинском подручју. Они су често повезани за просторима за рекреацију и спорт и целокупно гледано чине повезан и заокружен склоп - туристичке центре.

Изградња затворених грађевина се врши на грађевинском земљишту које није под шумом. Треба тежити свођењу изграђених површина на што мању меру, користећи видове и начин градње који заузима најмање простора и најмае могуће утиче на промену карактера природне средине. Изграђивање простора може бити привремено и трајно. Омогућава се и изградња других простора и грађевина у приватном власништву при туристичким грађевинама: спортске грађевине и терени: фитнес клубови, сале, тениски терени, куглане, базени, здравствени простори: простори за негу тела и лепоте, рехабилитациони центри, трговински и други и услужни садржаји, итд.

Опремање простора остварује се у складу са Законом о спорту и пратећим правилницима. За значајне изграђене просторе за рекреацију и туризам у грађевинском подручју, предвиђа се израда урбанистичких пројеката и планова детаљне регулације.

Отворени простори за окупљање се уређују на планираним туристичким подручјима као простори који требају омогућити окупљање, дружење, забаву и социјализацију. На овим просторима непланска изградња није дозвољена. Постављање привремених грађевина у намени појединих догађаја (представљања, концерти, културна дешавања, представе) дозвољава се искључиво општинском одлуком.

Природна подручја и простори за рекреацију и туризам обухватају јавне природне просторно-функционалне целине, туристичко рекреативне пунктове - излетишта унутар туристичких насеља, парк-шуме. Правила уређења ових простора идентична су правилима за појединетуристичке просторе дефинисаним у поглављу о Туризму. Овде треба тежити што мањем утицају нове изградње како би се очувале природне вредности.

Правила уређења рекреативних путања - Планиране туристичко рекреативне путање се планирају интегрално са туристичко рекреативним пунктовима и адекватно уређују, опремају и обележавају у складу са Законом о туризму и Правилником о садржини и начину истицања туристичке сигнализације. Неопходна је израда Студије којом се утврђује врста, димензије и

начин уређивања и опремања рекреативних путања, диспозиција и врста туристичког пункта, излетишта, односно, позиције места са пратећим грађевинама за одмор.

ОПШТИ пожељни културно-забавни садржаји туристичких центара: биоскоп, вишенаменска сала, позорница на отвореном, омладински центар, културни центар, ботаничке баште, фестивали, изложбе, зоо врт-парк дивљачи, забавни парк.

ОПШТИ пожељни спортско-рекреативни садржаји туристичких центара: игралишта - ливаде (бадминтон, фризби, фудбал на трави,..), изграђени спортски терени (кошарка, одбојка, мали фудбал, тенис (отворени и затворени простор), базени (затворени и отворени), фитнес, сауна, масажа (500-2500м²), ресторани, спортске сале (џудо, гимнастика, јога...), јахање.

ОСТАЛИ могући туристичко-рекреативни садржаји туристичких центара: привремене тематски мини-камп, позорница на отвореном за едукативне и културно-забавне програме, едукативни центар (у отвореном и затвореном простору), едукативне путање (екосистемске, геолошке, хидролошке, фото-сафари), изложбени центар (у отвореном и затвореном простору), миниголф, стрелиште (лукистрела), дечија игралишта различитог карактера, библиотека, музеј.

Преглед капацитета основних пратећих туристичких садржаја (без смештајних капацитета)

- рекреација и култура 0,2-0,3 м²/лежају
- спортско-рекреативни садржаји у затвореном простору 0,4-0,5 м²/лежају
- трговина 0,6-0,7 м²/лежају
- централне функције и услуге 0.3 м²/лежају
- администрација и техника 0.3 м²/лежају
- спортско-рекреативни садржаји у отвореном простору унутар насеља 5-8 м²/лежају

Густине коришћења простора по активностима

- пикник - 60-300 корисника/ха дневно
- игралишта-ливаде 100-200 корисника/ха дневно
- спортске, тимске игре 100-200 корисника/ха дневно
- шетња - 10 особа/км путање, дневно 20 особа/км путање
- возња бицикла 10-20 особа/км путање, дневно 20-50 особа/км путање
- јахање 6 -20 особа/км путање, дневно 25-80 особа/км путање

Садржаји туристичких центара

Смештајни садржаји туристичких центара: хотели, мотели, пансиони, одмаралишта (дечја и радничка), апартмани, простори за смештај уз сеоска домаћинства (сеоски туризам), места за камповање, смештај на води (сплавови-кућице, сојенице) и др.

Културно-забавни садржаји туристичких центара: биоскоп, вишенаменска сала, позорница на отвореном, омладински центар, културни центар, ноћни клубови, казино, ботаничке баште, фестивали, изложбе, зоо врт-парк дивљачи, забавни парк, привремене тематски мини-камп, позорница на отвореном за едукативне и културно-забавне програме, образовни центар (у отвореном и затвореном простору), образовне путање (екосистемске, геолошке, хидролошке, фото-сафари), изложбени центар (у отвореном и затвореном простору), астрономски центар - покретни планетаријум и др.

Спортско-рекреативни садржаји туристичких центара: игралишта - ливаде (бадминтон, фризби, фудбал на трави), изграђени спортски терени (кошарка, одбојка, мали фудбал, тенис (отворени и затворени простор), базени (затворени и мали отворени за планине), фитнес, сауна, вишенаменске спортске сале (џудо, гимнастика, јога...), јахање, мини голф, стрелиште, дечија игралишта различитог карактера, библиотека, музеј и др.

Угоститељски садржаји туристичких центара: ресторани, кафеи, „drive-in“ ресторани, експрес ресторани, кафане, бифеи, посластичарнице, брза храна (роштиљнице, пекаре) и др.

ОСТАЛИ могући садржаји туристичких центара: простори за туристичко обавештавање (инфо-службе и пунктови), простори за негу тела и лепоте (500-2500м²), рехабилитациони центри, амбуланта, паркиралишта, приступии др.

Просторни услови за реализацију образовних програма:

За потребе реализације рекреативно-образовних програма потребно је уредити просторе унутар насеља као учионице-радионице на отвореном (евентуално и у затвореном простору) и уредити и опремити путање.

У том смислу потребно је:

- уредити учионице-радионице на отвореном (пожељно у природном амбијенту, заштићено од ветра и падавина);
- уредити стазе за обилазак и разгледање природе;
- поставити надстрешнице и опремљена стајалишта на путањама унутар и ван насеља;
- уредити пунктове мини-кампова;
- обновити табле и информативне пунктове и обезбедити инфо-пропагандни материјал.

Препоруке нових туристичких целина за које се раде посебни урбанистички планови

Приликом израде датих планова и пројеката, поред општих правила и одредби везаних за урбанистичко законодавство, потребно је планове прилагодити и особеностима саме Општине и целог убског краја:

- 1) У оквиру планских докумената укључити поље сеоског туризма (уколико планови обухватају подручја са сеоским домаћинствима) са посебним нагласком на његов плански развој;
- 2) Разрадити различите начине (саобраћајне, визуелне, привредне) повезивања датих подручја са околним вредним местима како би се допринело усаглашеном развоју целог краја и ширењу и богаћењу туристичке понуде;
- 3) Поштовати шумске и друге природне комплексе и водотоке. С тим у вези одредити начине њиховог укључења у туристичку понуду без њиховог уништавања или оштећивања - пасивна рекреација, стазе, образовање у природи, мини хидроелектране и сл.;
- 4) Користити погодности јужне експозиције тла (где је то могуће) као однос према традиционалном смештању грађевина и највећем могућем коришћењу сунчеве енергије.

2.1.2.4. Правила уређења садржаја и простора рекреације и спорта

Просторни услови за летње спортске и рекреативне садржаје

Општи услови организације простора: заветрина, орјентација север, северо-исток, раван терен, у планинским условима пожељна је и осунчаност.

- тениски терен (20/40м, тј за појединачну игру 8.23/23.77, за игру парова 10.97/23.77, ограђивање жичаном оградом за један терен даје 36.6/18.3, бочно обезбедити слободну траку од 3.65м), обрада терена трава, бетон, асфалт, шљака
- игралиште за кошарку (26/14м, тј. потребно 480м²), обрада терена земља, шљака, асфалт
- игралиште за одбојку (18/9м, 242м²) обрада терена, земља, шљака, асфалт
- универзални терен - комплексно игралиште за мали фудбал, одбојку, кошарку и рукомет (40/20 или 25/50), обрада терена, земља, шљака, асфалт
- игралиште за фудбал (110/75м, 8250м², гледалиште још око 1000м²), обрада терена трава,
- групација игралишта за стони-тенис (сто 2.74/1.52м, за један сто потребно око 40 м²)

- игралиште за бадминтон (игра појединца 5.18/13.40м, игра парова 6.10/13.40м, око 120м2), обрада терена трава, бетон, асфалт, шљака
- боћање на отвореном простору (25-40/ 26.5м, око 110м2)обрада терена шљака
- билијар (столови 2-2.3/1-1.15м, околни простор 1.6, за један сто око 20 м2)
- игралиште за мини-гольф (различите величине, мин. 400м2)
- Пикник: 15-30 јединица/ха, свака јединица за 4-8 особа, опремљена паркингом заклоњеним визуелном баријером, (евентуално огњиштем + извором воде), простором за одлагање смећа.

2.1.2.5. Правила уређења саобраћајне инфраструктуре

Мрежа друмских путева представља основну комуникацију подручја општине Уб.У складу са тим потребно је развијати саобраћајну инфраструктуру у друмском саобраћају, како реконструкцијом постојеће мреже саобраћајница, тако и допуњавањем постојеће мреже изградњом нових саобраћајница. Изградњу нових путева потребно је водити коридорима постојећих путева,уз побољшање геометриских и експлатационих карактеристика, чиме се подиже ниво услуга путева, а и при томе се штити простор од трасирања нових коридора.

Планираном мрежом саобраћајне инфраструктуре потребно је остварити континуитет у кретању државним путевима првог и другог реда и општинских путева унутар подручја. Функционалном категоризацијом планирана путна мрежа подељена је на путеве: I реда,II реда и општинске путеве.

Сви путеви морају се пројектовати према прописима за јевне путеве,уз примену одговарајућих стандарда(попечни профили пута,хоризонтални и вертикали елементи трасе пута,елементи за одводњавање,саобраћајна сигнализација и опрема...).

Будући да су путеви различитог ранга и различитих експлатационих карактеристика, за сваки предметни пут пројектним задатком ће се дефинисати параметри из прописа.

Изградња и реконструкција путне мреже вршиће се у складу са следећим правилима:

Појас регулације јесте простор дефинисан границом грађења јавног пута, унутар кога се изводе грађевински захвати приликом изградње, реконструкције и одржавања јавног пута. Просторним планом утврђује се оријентациона ширина пуног појаса регулације за:

- државни пут I реда ширине 25,0 м;
- државни пут II реда ширине 15,0 м;
- општински пут ширине 5,0 м;
- стамбене улице 5,0 м;
- колски пролаз 4,0 м; и
- пешачке стазе 1,5 м .

1.ширина коловоза на постојећим путевима првог реда износи 7.50м, на путевима другог реда износи 6.50м, на постојећим и планираним општинским путевима износи 5.0м, за некатегорисане путеве та ширина може износити и 4.0 м.

2.путеви првог, другог реда и општински који пролазе кроз сама насеља и истовремено и представљају и улицу у том насељу, могу се на захтев надлежног општинског органа , разрадом кроз планове и техничку документацију, изградити и као улица са свим пратећим елементима.

3.ширина заштитног појаса путева првог реда износи 20м,путева другог реда 10м, општинских путева 5м.

4.у заштитном појасу може се градити остала инфраструктура уз сагласност управљача тога пута у зависности од самог ранга пута.

5. у заштитном појасу забрањена је изградња свих објеката који не припадају инфраструктури

6.дуж државних путева првог и другог реда забрањено је паркирање уз ивицу коловоза

7.парцеле које излазе на државне путеве првог и другог реда, не могу свака за себе имати прикључке на пут. Потребно је објединити већи број парцела сервисним саобраћајницама и тек

онда извршити прикључак на предметни пут, а све у складу са условима и сагласностима управљача пута.

8.ограде и дрвеће поред путева подижу се тако да не ометају прегледност пута и не угрожавају безбедност саобраћаја.

9. дуж свих путева мора се обезбедити и вертикална и хоризонтална сигнализација.

10. дуж путева потребно је обезбедити инфраструктуру за прикупљање и контролисано одвођење атмосферских вода.

11.у границама грађевинских рејона потребно је изградити улице ширине коловоза минимум 5.0м са припадајућим обостраним тротоарима минималне ширине 1.0м или изградити тротоар само са једне стране у ширини од минимум 1.5м. На овим улицама потребно је на адекватан начин решити и одводњавање атмосферских вода.

12.Коловозну конструкцију димензионисати сходно рангу саобраћајнице, оптерећењу и структури возила која ће се њоме кретати.

13. Нивелационо решење прилагодити теренским условима и постојећим објектима, а пројектовање улица је потребно ускладити са пројектом канализационе мреже с обзиром на потребну нивелацију исте.

14.стајалишта јавног путничког превоза могу се организовани на свим путевима у складу са саобраћајним захтевима и потребама.

15.коловозни застор свих путева првог,другог и трећег реда морају бити од асфлт-бетона.

16. коловозни застор свих путева и улица у границама грађевинског реона мора бити од асфалт-бетона.

17.тротоаре изводити са завршним слојем од асфлт-бетона или бехатон плоча.

18.јавне паркинге изводити са застором од асфалт-бетона или од бехатон плоча или од елемената бетон-трава.

Однос путне и комуналне инфраструктуре

Минимално растојање крајње тачке попречног профила државних путева (ножице усека или насипа или спољне ивице одводног канала) од инсталација водоводне, канализационе, електроенергетске, телекомуникационе и остале инфраструктуре је 3,0 м.

Укрштање свих врста водова комуналне инфраструктуре са државним путем изван насеља се изводи механичким подбушивањем. Кабл/цев комуналне инфраструктуре полаже се у бетонску или пластичну цев увучену у хоризонтално избушен отвор, тако да је могућа замена кабла без раскопавања пута. Заштитна цев мора бити постављена на целој дужини између крајњих тачака попречног профила пута, увећана за по 3,00 метара са сваке стране. Минимална дубина горње коте заштитне цеви испод путног канала за одводњавање (постојећег или планираног) од коте дна канала до горње коте заштитне цеви износи 1,00 метара. Вертикално растојање од најниже горње коте коловоза до горње коте заштитне цеви износи 1,35 – 1,50 м.

Саобраћајни објекти

Пратећи садржаји ванградских путева регулисани су Правилником о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута (Сл. Гласник РС 50/11), члан 5.2. У складу са тим, могуће је лоцирати:

А) **Функционалне садржаје:** базе за одржавање путева, управљање и контрола саобраћаја, наплата путарине, аутобуска стајалишта, проширења-нише за заустављање возила.

Б) **Садржаје за потребе корисника:** паркиралишта, одморишта и услужни центри.

Просторни распоред пратећих садржаја према типовима путева дати су у табели.

ВРСТА ПУТА	ПРИСТУПНИ (ПП)		САБИРНИ (СП)		ВЕЗНИ (ВП)		ДАЉИНСКИ (ДП)	
	ПП-л	ПП-п	СП-п	СП-р	ВП-р	ВП-м	ДП-м	ДП-д
ПАРКИРАЛИШТА	○	○	●	●	●	●	●	●
ОДМОРИШТА	○	○	○	○	●	●	●	●
ПУМПЕ ЗА ГОРИВО	○	○	●	●	●	●	●	●
СЕРВИСИ	○	○	○	●	●	●	●	●
МОТЕЛИ	○	○	○	○	●	●	●	●

ЛЕГЕНДА: ● ДА ● МОГУЋЕ ○ НЕ

ригел садржије се макимално контролише

Слика 5-05: Функционални типови пута и потребне услуге коришћенима пута.

Станице за снабдевање горивом се планирају у категорији малих објеката са 3-4 точиона места и до 3.000 t претовара годишње. Неопходно је омогућити претакање свих врста горива. На појединим објектима обезбедити услове за претакање ауто гаса.

Детаљније локације будућих станица за снабдевање горивом морају се планирати у складу са противпожарним прописима и условима које утврђују надлежни органи у области саобраћаја, животне средине, водопривреде и санитарне заштите. Свака конкретна локација мора бити обрађена елаборатом који обавезно садржи анализу утицаја на безбедност и функцију саобраћаја, загађење ваздуха, воде и земљишта, појаву буке и вибрација, као и мере које треба предузети за спречавање и смањење штетних утицаја.

Пратећи путни објекти као што су станице за снабдевање горивом, сервиси за путничка возила и аутобусе и сл. морају да задовољавају хигијенско-техничке захтеве (неометан прилаз, противпожарна заштита) и др.

Стационарни саобраћај

Површине намењене за паркирање се организују пре свега у оквиру насељских групација и туристичких локалитета. Паркинг простори морају бити одвојени од коловозне површине и изграђени са тврдом подлогом. Паркинг простор уз туристичке локалитете обавезно мора садржати и уређен простор за задржавање људи који је опремљен клупама, столовима, кантама за отпатке и информационом таблама. Грађевински радови на терену морају се изводити тако да коначно уређена површина буде у складу са пејзажним карактеристикама и другим амбијенталним вредностима.

Туристички капацитети у приватним објектима (за тип сеоског туризма) и индивидуална домаћинства захтеве за паркирањем морају имати решен у посебно организованим јавним паркинг просторима.

Подлоге паркиралишта у конструктивном погледу могу бити макадамске, асфалтне, разне врсте поплочања (камен, бехатон плоче, бетон-трава плоче, итд.) у складу са наменом простора где се граде. Као пратеће објекте јавних паркинга треба обезбедити у складу са могућностима јавну чесму и тоалет. Потребне капацитете паркинг простора одређивати према следећем оквирном нормативу:

НАМЕНА:	1 ПМ на:
Становање	1 стан
Пословање и администрација	100 m ² БРГП
Хотел	10 кревета
Тржни центри	60 m ² БРГП
Хотел - апартманског типа	2 апартмана
Ресторани и кафане	4-8 столица
Дом здравља, апотека	50 m ² БРГП
Спортски објекти	30 гледалаца
Школе	1 учионица
Биоскоп, дом културе	30 седишта
Банке, поште	50 m ² БРГП
Производно-прерађивачки објекти	8 запослених

Нормативи за димензионисање паркинг простора

Димензије паркинг места за паркирања дате су у следећој табели:

Тип возила	α°	А	В
Путнички аутомобил	0	5,50	2,0
	30	4,30	2,20
	45	5,00	2,30
	60	5,30	2,30
	90	4,80	2,30
Аутобус	0	16,0	3,00
	45	10,60	4,00
	60	12,00	4,00
	90	12,00	4,50

Димензије паркинг места

Димензије паркинг места за особе са инвалидитетом за случај управног паркирања износи 3,70x5,00 m, односно на ширину паркинг места од 2,2 m додаје се простор за инвалидска колица, ширине 1,5 m. Код два суседна паркинг места може се дозволити да користе исти простор за инвалидска колица, односно да ширина два суседна места за особе са инвалидитетом износи 5,90 m (2,20 + 1,50 + 2,20).

При изради пројекте документације за паркинг места и тротоаре морају се предвидети укошени ивичњаци нагиба највише 10% и ширине најмање 1,20 m за силазак колица са тротоара на коловоз. Истоветне рампе морају се предвидети и у раскрсницама, односно на свим местима где је неопходно да се прелази са тротоара на коловоз или обрнуто.

Пешачки и бициклички саобраћај

Површине намењене за кретање пешака (стазе и тротоари) су саставни елемент попречног профила свих градских саобраћајница. Оне се обавезно физички издвајају у посебне површине које су заштићене од осталих видова моторног саобраћаја, изузев код интегрисаних улица. Ширина тротоара зависи од намене и атрактивности околног простора и интензитета пешачких токова. Минимална ширина тротоара за кретање пешака је 1,5 m, а за кретање и инвалида са помагалима 3,0 m.

Новопланиране бицикличке трасе се могу водити заједно са моторним саобраћајем у улицама нижег ранга од аутопута, заједно са пешацима и издвојено од другог саобраћаја.

Уколико је обим моторног и пешачког саобраћаја такав да може угрозити безбедност, потребно је бициклически саобраћај издвојити у посебне стазе. Основна правила трасирања бициклических стаза су: користити мирне (стамбене) улице, избегавати улице са неповољним нагибима, трасе полагати кроз озелењене зоне, трасама повезивати стамбене зоне, зоне рекреације и централних активности и у зонама атракције планирати просторе за паркирање бицикла. Као посебне, бициклическе стазе се трасирају ободом пошумљених области, кроз пошумљене области и преко ливада. Подлога мора омогућити несметано коришћење стаза током већег дела године. Препоручује се асфалт, макадам, камена стаза. Минимална ширина једносмерне бициклическе стазе је 1,25 m, а двосмерне 2,5 m.

Пешачке и бициклическе стазе потребно је изградити са високим хладовитим зеленилом, надстрешницама, са уређеним ватриштима и одмориштима у чијој изградњи треба да се користе природни материјали (дрво, камен и сл.).

Услови за кретање инвалидних лица

При реализацији прелаза преко коловоза, за потребе савлађивања инвалидским колицима висинске разлике тротоара и коловоза, предвидети изградњу рампи пожељног нагиба до 5%, максимум до 8,5%, чија најмања дозвољена ширина износи 1,30 m.

При пројектовању и реализацији свих објеката применити решења која ће омогућити инвалидним лицима несметано кретање и приступ у све садржаје комплекса и објеката према важећим правилницима и прописима.

2.1.2.6. Услови уређења мреже и објеката комуналне инфраструктуре и степен комуналне опремљености

Планирана решења комуналне инфраструктуре задовољиће планиране потребе обухваћеног подручја, на нивоу данашњег стандарда. Микролокације комуналне инфраструктурне мреже, одређене овим планом, утврђују се кроз поступак израде урбанистичких пројеката (или планова детаљне регулације), изузетно издавањем локацијске дозволе, у циљу утврђивања просторних, функционалних, обликовних и других елемената, у складу са законом и другим прописима, условима дефинисаним овим планом и друге документације, у вези са намераваним захватом у простору. Приликом израде урбанистичких пројеката за инфраструктурне мреже и објекте, могућа су мања одступања, због усклађивања елемената техничког решења постојећих и планираних објеката инфраструктуре, конфигурације терена, носивости тла и решавања имовинско-правних односа. Урбанистички пројекти ће се радити са сву недостајућу инфраструктуру (а изузетно ће се издавати локацијска дозвола), уколико постоји сагласност власника земљишта, односно планови детаљне регулације, у случајевима утврђивања општег интереса. Претходним је уједно дефинисан и степен комуналне опремљености.

Водоводна мрежа

Планиране главне интервенције на унапређењу водоводног система ће се односити на обезбеђење капацитета изворишта и резервоарског простора, на реконструкцију и допуну водоводне мреже, тако да се омогући потпуно задовољење потреба за квалитетном водом садашњих и будућих корисника.

Водоводна мрежа је конципирана као прстенаста, што ће повећати сигурност, уравнотежити притиске и олакшати одржавање. Биће постављена уз саобраћајнице, у зеленом појасу и тротоарима и биће снабдевена затварачима, хидрантима, испустима, прописним прикључцима

са водомерима и свим осталим елементима потребним за њено правилно функционисање и лако одржавање. Најмањи пречник јавног ценовода је 80 мм.

Уколико радни притисак не може да задовољи потребе за водом виших делова планираних објеката, потребно је пројектовати постројење за повећање притиска. У случају потребе за баштенском хидрантском мрежом, исту прикључити на уличну водоводну цев преко водомера у водомерном окну.

Прикључење планираних комплекса на градски водовод потребно је извести преко водомера у водомерном окну. Прикључак од уличне цеви до водомерног окна пројектовати у правој линији, односно управно на уличну цев, без икаквих хоризонталних и вертикалних прелома. Водомер поставити у водомерно окно на 1,5 м унутар регулационе линије, односно у посебан орман-нишу уколико је водомер у објекту. Водомер поставити на мин. 30 цм од дна шахта. Димензије водомерног окна за најмањи водомер су 1x1,2x1,7 м.

Димензионисање водомера извршити на основу хидрауличког прорачуна. Пројекте уличне мреже и прикључака радити према техничким прописима надлежне комуналне организације.

Канализациона мрежа

Без обзира што су у питању насеља у којима преовлађују индивидуална градња малих густина, што условљава сразмерно велику дужину канализационе мреже, која се одвија на неповољном терену, цевна канализација се мора изградити јер представља предуслов развоја.

Димензије канализационог прикључка одредити на основу хидруличког прорачуна с тим да пречник цеви не може бити мањи од 200 мм, а њене трасе ће бити у коловозима, саобраћајницама. На свим преломима траса и нивелета, као и на правим деоницама на прописаним растојањима ће бити постављени ревизиони силази. Кућни прикључци ће бити везани за јавну канализацију преко каскадних прикључака, а предвиђа се и изградња постројења за прераду отпадних вода. Конфигурација терена обухваћеног овим планом је таква да се већина површинских вода природно слива ка околним потоцима и рекама.

Атмосферске воде дуж саобраћајница и шеталишта сакупити путем отворених канала, ригола и подземних канала до планираног ретензионог окна (Уб варош). Атмосферске воде са кровних површина системом олука и сливника усмерити ка зеленим површинама. Атмосферске воде са локација, које могу бити оптерећене мастима и уљима, пре упуштања у канализацију потребно је пречистити на сепараторима уља и масти.

Предвидети одводњавање свих слободних површина у комплексима и улицама унутар њих, водећи рачуна о квалитету вода које се прихватају канализационим системом.

Гранично ревизионо окно извести 1,5 м унутар регулационе линије и у истом извршити каскадирање (висинска разлика чија је минимална вредност 60 см, а максимална 300 см). Прикључак од ревизионог силаза па до канализационе мреже извести падом од 2% до 6% управно на улични канал, искључиво у правој линији без хоризонталних и вертикалних ломова. Квалитет вода које се прикључују на градску канализациону мрежу, мора задовољити захтевани ниво.

Да би се постигле неопходне условности за предметна подручја и то комплексно решење водоснабдевања и каналисања неопходна је израда генералних пројеката на основу адекватних подлога како би се пронашла економски и технички оправдана решења и дефинисали капацитети и реципијенти. Такође, неопходно је прибавити стандардне услове јавних комуналних и водопривредних предузећа.

Електроурежа и постојења

Електроенергетски објекти, као и објекти у близини истих, могу се градити уз поштовање важећих прописа, одговарајућих техничких препорука "Електродистрибуције Србије" и техничких услова "Електроуреже Србије", као и услова и сагласности надлежне електродистрибуције.

Заштитни коридори за надземне водове, у коме није дозвољена изградња друге врсте објеката, износе:

- 5m за далеководе до 10(20)kV,
- 10m за далеководе до 35kV,
- 25m за далеководе до 110kV,
- 30m за далеководе до 220kV,
- 40m за далеководе до 400kV, рачунато обострано од хоризонталне пројекције далековода.

При томе се морају поштовати услови дефинисани правилницима:

- Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона од 1kV до 400kV ("Службени лист СФРЈ" бр.65/88 и "Службени лист СРЈ" бр.18/92);
- Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних нисконапонских водова ("Службени лист СФРЈ" бр.6/92);
- Надземни водови називног напона изнад 35kV морају се штитити од атмосферских пражњења сагласно Правилнику о техничким нормативима за заштиту од атмосферског пражњења ("Службени лист СРЈ" бр.11/96).

Електроенергетски кабловски водови могу се полагати уз услов да су обезбеђени потребни минимални размаци од других врста инсталација и објеката и они износе:

- 0,4m од цеви водовода и канализације,
- 0,5m од телекомуникационих каблова,
- 0,6m од спољне ивице канала за топловод,
- 0,8m од гасовода у насељу,
- 1,2m од гасовода ван насеља.

Ако се потребни размаци не могу постићи, кабл се полаже у заштитну цев дужине најмање 2m са обе стране места укрштања или целом дужином код паралелног вођења, при чему најмањи размак не може бити мањи од 0,3m.

Није дозвољено паралелно вођење енергетског кабла изнад или испод гасовода, топловода и цеви водовода и канализације.

Код укрштања енергетског кабла са телекомуникационим каблом, енергетски кабл се полаже испод, а угао укрштања треба да је најмање 30°, што ближе 90°.

На прелазу преко саобраћајница, енергетски кабл се полаже кроз заштитну цев на дубини минимално 0,8m испод површине коловоза.

Ближе одредбе о избору и полагању енергетских кабловских водова су дефинисане техничком препоруком Електродистрибуције Србије бр.3.

Трафо станице средњег напона треба градити према условима надлежне електродистрибуције, уз поштовање важећих прописа за ову врсту објеката, и то према:

- Правилнику о техничким нормативима за заштиту нисконапонских мрежа и припадајућих трафо станица ("Службени лист СФРЈ" бр.13/87 и "Службени лист СРЈ" бр.37/95);
- Правилнику о техничким нормативима за заштиту електроенергетских постројења и уређаја од пожара ("Службени лист СФРЈ" бр.74/90);
- Техничкој препоруци Електродистрибуције Србије бр.Т.Р1 за типске дистрибутивне ТС 10/0,4kV и 20/0,4kV;

- Техничкој препоруци Електродистрибуције Србије бр.12 за типске дистрибутивне ТС 110/х и 35/10kV.

Прикључење објеката на електроенергетску мрежу, врши се на основу техничких услова надлежне електродистрибуције и сагласно одредбама техничке препоруке Електродистрибуције Србије бр.13, "Прикључци на нисконапонску мрежу и електричне инсталације у зградама". Изградња објеката се може вршити на основу прибављених решења и дозвола од надлежних органа, према одредбама Закона о планирању и изградњи.

Електронска комуникациона инфраструктура

Месна телефонска мрежа је подземна, изводи се кабловима типа ТК 59 слободно положеним у земљу у ров димензија 0,4 × 0,8 m, преко слоја песка d=20 cm. Каблови су заштићени GAL штитницима и обележени позор траком.

Разводна ТТ мрежа је подземна (од извода до објекта телефонског претплатника – привредног субјекта), потребног капацитета и изводи се кабловима типа ТК 59.

Изводи у месној телефонској мрежи су ТТ стубићи капацитета 10×2 или 20×2 у зонама становања и унутрашњи ТТ изводи потребног капацитета, смештени у унутрашње изводне ормане у објектима јавних намена, смештајних капацитета и привредних делатности.

Приликом паралелног вођења и укршања телекомуникационих каблова са другим инфраструктурним објектима, придржавати се важећих техничких прописа ЗЈПТТ и других аката који регулишу ову материју.

Приликом полагања телекомуникационих каблова испод постојећих и планираних саобраћајница, потребно је исте заштити у PVC цевима а на прелазима преко водотокова у металним цевима причвршћеним за конструкцију моста.

Капацитете телекомуникационе канализације прилагодити будућим потребама повезивања на мрежу објеката чија је изградња планирана овим и другим планским документом. Потребно је изградити нова кабловска подручја за нове претплатнике. До планираних објеката и нових претплатника изградити телекомуникационе каблове за планиране претплатнике.

Телекомуникационе водове полагати у профилима постојећих и планираних саобраћајница, водећи рачуна о прописном растојању од других комуналних објеката. Планирану телекомуникациону канализацију - телекомуникационе водове поставити подземно.Цеви за телекомуникациону канализацију полагати у рову преко слоја песка дебљине 0,1 m. Дубина рова за постављање телекомуникационе канализације у тротоару је 1,10 m, а у коловозу 1,30 m. За државне путеве укрштање се предвиђа искључиво механичким подбушивањем испод трупа пута, управно на предметни пут у прописаној заштитној цеви, тако да минимална дубина предметних инсталација и заштитних цеви од најниже горње коте коловоза до горње коте заштитне цеви износи 1.35 – 1.50 m, у зависности од конфигурације терена. Планиране подземне телекомуникационе каблове поставити слободно у земљу, у ров потребне ширине (у зависности од броја телекомуникационих водова) и дубине 0,8 m. Уколико техничке могућности не дозвољавају изградњу подземних каблова исте извести надземно. На местима где су постојеће телекомуникационе инсталације угрожене изградњом планираних објеката изместити их на безбедно место. Измештање извршити тако да се обиђу површине планиране за будуће објекте.

На прелазу испод коловоза саобраћајница као и на свим оним местима где се телекомуникациони каблови уводе у објекте, телекомуникационе каблове поставити кроз заштитне цеви.

МОБИЛНА ТЕЛЕФОНИЈА

Сходно светским трендовима планира се интензиван развоја јавних радио система, а посебно мобилне телефоније.

На предметном посручју потребно је изградити потребан број базних станица.

У преферентној зони и на преферентној локацији планирати изградњу објекта (базна радио-станица и радио–релејна станица) телекомуникационе инфраструктуре за GSM јавну мобилну телефонију, као и за остале телекомуникационе системе који технолошки наслеђују GSM систем. Објекат базне радио-станице и радио–релејне станице са припадајућим антенским системима и инфраструктуром градити под следећим условима:

- обезбедити простор минималних димензија 10x10 m;
- колски приступ планирати изградњом приступног пута најмање ширине 3,00 m до најближе саобраћајнице.
- у циљу неометаног рада радио – релејне везе дуж трасе обезбедити слободан коридор, односно, неопходно је да просторна зона цилиндричног облика полупречника II Френелове зоне, на траси буде слободна од препрека

КАБЛОВСКИ ДИСТРИБУТИВНИ СИСТЕМ

КДС систем развијати према плановима и техничким решењима овлаштених оператера у складу са законском регулативом која дефинише ову област. Планиране водове за потребе КДС изградити у коридору планираних и постојећих телекомуникационих водова телекомуникационе канализације. Планиране водове КДС изградити подземно у рову потребних димензија.

ГАСИФИКАЦИЈА

Дистрибутивним гасоводом сматра се гасовод од полиетиленских цеви за развод гаса радног притиска до 4 бара, који полази непосредно иза излазног запорног затварача на прикључном шахту или мернорегулационе станице, а завршава се запорним цевним затварачем потрошача.

Дистрибутивни гасовод се мора трасирати да не угрожава постојеће или планиране намене коришћења земљишта, да се поштују прописи који се односе на другу инфраструктуру, као и прописи о геолошким особинама тла.

Приликом извођења радова на изградњи гасоводне мреже, у исти ров ће се полагати и полиетиленске цеви за накнадно удубавање оптичког кабла ради формирања вишенаменске телекомуникационе мреже (БХТКМ) за даљинску контролу и мерење трошења гаса сваког појединог потрошача.

По правилу гасовод полагати у оквиру регулационих зона саобраћајница и слободним зеленим површинама и тротоарима.

Да би се осигурало непрекидно и безбедно снабдевање потрошача природним гасом, уз могућност искључења појединих потрошача, а да се остали нормално снабдевају, мрежа је планирана у облику затворених међусобно повезаних прстенова око појединих група потрошача. Места цевних затварача за искључење морају бити постављени тако да омогућују и искључење појединих потрошача, смештених у ПП-шахтама.

Цевни затварач са продужним вретеном уградити у складу са техничким прописима, обезбедити од приступа неовлашћених лица, видно обележити са натписом «ГАС» уграђен на дистрибутивном гасном цевоводу.

Дистрибутивни гасовод полагати испод земље без обзира на његову намену и притисак.

У подручју где може да дође до померања тла које би угрозило безбедност гасовода применити прописане мере заштите. У изузетним случајевима, дистрибутивни гасовод се полаже дуж трупа пута, уз посебне мере заштите од механичких оштећења. Дистрибутивни гасовод не полагају испод зграда и других објеката.

Радна цев гасовода се полаже у земљани ров минималне ширине 60 см, која се мења у зависности од пречника цевовода и прописаних опшних техничких услова.

Дубина укопавања дистрибутивног гасовода износи од 0,60 м – 1,0 м, у зависности од услова терена а изузетно може износити 0,5 м, уз предузимање додатних мера заштите.

Минимална дубина укопавања при укрштању дистрибутивних гасовода са путевима и улицама износи 1,0 м.

Минимална светла растојања гасовода од других инсталација износе:

- при паралелном вођењу 40 см
- при укрштању 20 см
- поред темеља зграда и објеката 1,0 м.

При укрштању дистрибутивних гасовода са саобраћајницама, водотоковима и каналима, угао укрштања осе препреке и осе гасовода мора бити од 60° до 90°.

За снижење притиска и мерење потрошње гаса монтирају се на фасади објекта метални орман са мернорегулационим сетом, са главним запорним цевним затварачем, регулатором притиска и мерачом протока гаса.

За домаћинства излазни притисак за потрошача је 0,025 бара што је и излазни притисак из регулационог сета.

Дно ископаног профила рова за полагање дистрибутивног гасовода мора бити равно, засуто слојем песка испод и иза цеве, у складу са нормативима и техничким условима за полагање дистрибутивног цевовода од полиетиленских цеве за радне притиске до 4 бара.

Спајање елемената гасовода врши се сучеоним заваривањем, електроотпорним заваривањем, полухузионо заваривање.

Пре затрпавања цеве извршити испитивање на непропустивост и чврстоћу у складу са техничким прописима. На дубини од 30 см у рову изнад цеве, поставити упозоравајућу траку са натписом «ГАС» жуте боје.

Траса гасовода обележити видно надземним укопавањем бетонских стубова са натписом на месинганој плочи ГАСОВОД на растојањима од 50 м од заштитног појаса. Положај секционог вентила обележити са натписом ГАС и бројем цевног индентичног броју из техничке документације затварача са поклопцем и уређајем за закључавање. Пре затрпавања гасовода извршити геодетско снимање по (х,у,з) оси.

Један примерак геодетског елабората мора да се достави надлежној јединици геодетске службе и ЈП Србијагаса, Организационој јединици Београд. Пре израде техничке документације обратите се предузећу које је надлежно за транспорт, односно дистрибуцију природног гаса ради прибављања енергетских и техничких услова за израду техничке документације.

При изради инвестиционо-техничке документације за изградњу дистрибутивног гасовода радног притиска од 0-4 бара од ПЕ цеве, потребно је прибавити енергетско-техничке услове код овлашћеног дистрибутера.

Код израде техничке документације дистрибутивне гасоводне мреже, у свему се придржавати:

- Правилника о техничким нормативима за пројектовање и полагање дистрибутивног гасовода од полиетиленских цеве за радни притисак од 4 бара («Службени лист СРЈ», број 20/92),

- Правилника о техничким нормативима за кућни гасни прикључак за радни притисак од 4 бара («Службени лист СРЈ», број 20/92) и
- Правилника о техничким нормативима за унутрашње гасне инсталације («Службени лист СРЈ», број 20/92).

2.1.2.7 Правила уређења комуналних објеката

Уређење сточне пијаце и вашаришта

Величина простора на коме се одржавају сточне пијаце, вашари и сајмови (у даљем тексту: сточне пијаце) одређују се према обиму промета животиња, водећи рачуна о томе, да просечна површина по грлу крупних животиња износи 2 м², по телету 1,20 м², по овци односно свињи, преко 50 кг, 1 м², и по јагњету односно прасету 0,50 м².

Овако одређену просторну величину повећати још за 15% површине на име путева и за изградњу манипулативних и санитарних објеката. Сточна пијаца мора бити ограђена оградом од плетене жице, летава, дасака, камена, цигала, и другог материјала у висини од најмање 2 метра. Сточна пијаца може имати само један улаз довољно простран и са изграђеним вратима. Веће сточне пијаце могу имати и посебан излаз, који се налази у близини улаза. Сточна пијаца на улазу мора имати просторију са посебном канцеларијом за обављање послова ветеринарске инспекције.

На сточној пијаци се мора одредити, и видним знацима обележити, посебна места за смештај:

- коња, магараца, мазги и мула,
- оведа и бивола, и
- свиња, оваца, коза и других ситних животиња.

На сточној пијаци мора бити изграђен и:

- простор за привремено издвајање животиња, за које се приликом контроле утврди да су заражене или су сумњиве на заразну болест,
- место са опремом за чишћење, прање и дезинфекцију превозних средстава, којима се животиње допремају односно отпремају, и
- довољан број утоварних односно истоварних рампи.

Уколико се на сточној пијаци изграђује заједничко појилиште, оно мора бити изграђено од материјала који се лако чисти, пере и дезинфикује.

Уређење хуманих гробља

- У односу на површину које заузима поједино гробље разликујемо: мала гробља (до 5 ха), средња гробља (од 5–20 ха) и велика гробља (изнад 20 ха).
- Простор намењен за гробља одређује се просторно планском документацијом одређеном посебним прописима.
- Према начину оснивања, односно начину смрти, гробља разликујемо на општа (јавна) и посебна.
- У посебна гробља убрајају се спомен гробља, војна гробља, гробља масовних катастрофа, свештеничка гробља, анонимна гробља и гробља одређених верских заједница.
- Потребне површине гробних места утврђују се на темељу броја сахрана, типа и броја гробних места и потребне површине за гробно место те површине за остале садржаје на начин да је потребно предвидети 2 м² по становнику.
- Код утврђивања површине за потребе гробља треба рачунати са бруто и нето површином гробља.
- Нето површина гроба је парцела гробног места (гроба).

- Бруто површина гроба је нето површина гробног места увећана за размак између гробних места.
- Гробља треба сместити на за то погодном и довољно великом простору које је амбијентално и по конфигурацији терена прикладно за гроб, у правилу изван или на рубу насеља те приступачно јавним путем са двосмерним коловозом и одвојеном пешачком стазом.

Простор за гробље треба да задовољава следеће критеријуме:

1. Природна погодност терена за гроб: састав тла (оцедитост, прозрачност, стабилност), ниво подземне воде која мора бити минимално 50 цм испод најниже коте гроба и погодност конфигурације (без превеликих нагиба терена и задржавања површинске воде).
2. Положај према природним условима: изван токова подземних и надземних вода, изван водозаштитних и поплавних подручја, те изван зона заштићених делова природе и подручја шума.
3. Нова гробља морају бити удаљена најмање 50 м од аутопута и железнице односно грађевинске парцеле на којој је изграђена или се може градити грађевина за стамбено пословну намену.
4. Код проширења постојећих гробља удаљеност може износити 10 м под условом да се на гробљу осигура појас зеленила минималне ширине 5 м мерено по целој дужини контактнoг простора.

(1) Нето димензија гробног места представља величину саме гробне јаме која износи 80 x 200 цм, а дно гроба мора бити најмање 50 цм изнад највише тачке подземне воде.

(2) Бруто димензија гробног места износи најмање 120–150 x 250–300 цм.

(3) Дубина гробног места је у земљаним гробовима најмање 180 цм.

(4) Код земљаних гробова треба осигурати најмање 0,80 метара земље изнад ковчега.

(1) Бруто димензија гробнице повећава се за 15–30 цм на све четири стране од спољног руба зида.

(2) Гробнице морају бити изграђене од водонепропусног бетона.

(3) Нето димензија за једну урну износи 50 x 50 цм, а за четири урне 1 м2.

(1) Гробови се постављају у гробне редове не дуже од 60 м.

(2) Гробна поља се састоје од гробних редова и међуразмака који служи као прилазна стаза.

(3) Гробна поља су подељена главним стазама минималне ширине 3 м.

(4) Стазе морају бити од тврдог материјала, без препрека у кретању не већег уздужног нагиба од 8% и не већег попречног нагиба од 1%.

(1) Свако гробље мора имати зелене односно парковне површине које износе бар 10% површине гробља. Одморишта са клупама за седење треба поставити унутар гробног поља тако да појединачни гроб не буде удаљен више од 100 м.

(2) Унутар гробног поља треба поставити корпу за отпатке, тако да покривају гробна места у радијусу до 50 м, затим контејнер у радијусу 100 м, који мора бити ограђен и скривен од осталих површина и лако доступан, као и вода-чесма, која покрива радијус од највише 100 м. На улазу у гробље мора бити табла с планом гробља.

(3) Гробље мора бити ограђено, а по потреби и чувано. Ограда може бити жичана са зеленилом, обликована према традиционалним елементима локалне архитектуре.

Уређење сточних гробља

- Избор положаја сточног гробља – јаме-гробнице извршиће се на основу Правилника о начину нешкодљивог уклањања животињских лешева ("Сл. лист СФРЈ", бр. 53/89);

- У случају када се предложени положај налази уз постојећи путни правац, он мора задовољити одредбе Закона о путевима, чл. 36. ("Сл. гласник РС", бр. 46/91) – минимална удаљеност 40 м;
- Намена јаме-гробнице је убацивање животињских лешева и отпадака животињског порекла;
- Грађевину јаме извести од чврстог грађевинског водонепропусног материјала по важећим нормативима и техничким прописима за изградњу грађевина ове намене;
- Пројектовањем се морају задовољити сви функционални и санитарни услови за изградњу грађевина ове намене;
- Дубина јаме-гробнице мора да буде најмање 5 м, а дно јаме најмање 1 м изнад највишег нивоа подземних вода;
- Бочни зидови јаме-гробнице морају бити зидани тако да не пропуштају течност;
- Простор око јаме-гробнице у ширини најмање 50 см мора бити од чврстог материјала са падом према околном терену;
- Јама-гробница мора имати горњу плочу са поклопцем;
- Плоча јаме мора бити уздигнута од околног терена, а поклопац мора бити такве конструкције да онемогућава излажење непријатних мириса и да се може закључавати ("Правилник о начину нешкодљивог уклањања животињских лешева" - "Сл. лист СФРЈ", бр. 53/1989. чл. 43. чл. 44);
- Слободан простор мора се уредити као зелене површине;
- Око јаме-гробнице изградити ограду са надзираним улазом;
- Приступну саобраћајницу изградити од постојеће саобраћајнице;
- У циљу свођења могућих негативних утицаја гробља на околину на најмању могућу меру неопходно је преузети следеће: образовати планирано зеленило, забранити изградњу грађевина (салаша, пољопривредних објеката) у околини, обавезно одржавати јаму–гробницу од стране установе или лица коме се повери одржавање.

2.1.2.8 Правила уређења на пољу заштите културних добара

Рекогносцирањем планског подручја, стечен је увид у степен сачуваности градитељског наслеђа и стања у коме се он налази. Регистрован је већи број објеката различитих наменама приближно у периоду од средине 19. века до педесетих година двадесетог века.

Утврђена непокретна културна добра имају заштићену околину дефинисану самом Одлуком.

Издавање услова за предузимање мера техничке заштите је у функцији самог НКД;

- објекти не смеју габаритом и изгледом да конкуришу утврђеном НКД;
 - не сме се дозволити градња нових објеката који би заклањали и угрожавали визуру утврђеног НКД;
1. На објектима у заштићеној околини за издавање услова за предузимање мера техничке заштите и других радова није основни критеријум задржавање аутентичности, мада је то и даље битан критеријум, али се мере техничке заштите издају кроз сагледавање целокупног простора, и свих објеката на њему.
 1. За заштићени простор обавезно је урбанистичко и комунално решење у сарадњи са надлежним Заводом за заштиту споменика културе.
 2. Тенде и рекламе се могу поставити уз дозволу и по условима надлежне Службе заштите.
 3. У заштићеном простору не дозвољава се постављање надземних и ТТ водова.
 4. Не дозвољава се постављање монтажних киоска.
 5. Не дозвољава се постављање контејнера, као ни депоновање било каквог отпадног материјала.
 6. Паркирање возила се може вршити уз дозволу и по условима надлежне Службе заштите.
 7. У Просторним целинама постојање и режим саобраћаја се регулишу уз дозволу и по условима надлежне Службе заштите.

8. Рушење објеката у заштићеној околини може се вршити уз дозволу и по условима надлежне Службе заштите.

Основни циљеви заштите, осим очувања и интеграције (савремени живот) постојећих објеката градитељског наслеђа и амбијенталних целина, подразумевају и контролисану изградњу у њиховој непосредној, или заштићеној околини. Извесне архитектонске карактеристике, као што су каменом озидани подруми, дрвени тремови (кроз једну, или две етаже), зидане капије (од опеке), привредни и помоћни објекти, морају се свакако сачувати, или рестаурисати, уколико су измењени или, чак, порушени, јер се само тако може повратити изгубљени индетитет и очувати дух места.

На објектима где се по процени стручњака надлежног Завода за заштиту споменика културе могу дозволити одступања од аутентичног габарита, као и изворног изгледа, мере техничке заштите су таквог карактера да имају за циљ да одступања не смеју битно нарушавати аутентични изглед, као и примену материјала, а не могу у погледу габарита и регулационе линије бити супростављени општој регулацији предвиђеној планском документацијом.

Евидентирани објекти се задржавају у непромењеним (хоризонталним и вертикалним) габаритима, са изузетком адаптације поткровља, где је то могуће без повећања садашње висине слемена.

Реконструкције, адаптације, рестаурације и ревитализације објеката и целина који имају споменички значај, као и других зграда у њиховој непосредној околини, могу се вршити искључиво на основу утврђених конзерваторских услова, одобрених пројеката и надзор надлежне службе заштите, тј. надлежног Завода за заштиту споменика културе.

2.1.2.9 Мере за ограничавање негативних и увећање позитивних утицаја на животну средину

На подручју општине Уб, у претходном периоду је био успостављен мониторинг животне средине, на основу кога су добијени подаци о квалитативном и квантитативном стању, врстама и концентрацијама загађујућих материја у животној средини. Главни узроци и извори загађења животне средине, на основу доступне базе података и процене стања на терену, су површински угљенокоп „Тамнава-Западно поље” са дробиланом и депонијом у Каленићу, транспорт угља од дробилане, комуналне и технолошке отпадне воде, инфилтрационе воде са пољопривредних површина, неконтролисаних депонија и сметлишта, индивидуална ложишта и котларнице, саобраћај, утицаји из осталих зона експлоатације ресурса, као и утицаји из ширег окружења. Идентификовани проблеми и еколошки конфликти су:

- загађивање ваздуха;
- загађивање река Тамнаве, Уба, Реке, Колубаре, Кладнице, Стубленице, Пљоштанице, Грачице, Кленовице, Буковице, Церовице и њихових притока комуналним, технолошким и осталим отпадним водама;
- загађивање и утицаји на подземне вода у зони Колубарског лигнитног басена;
- недовољна развијеност канализационе мреже на урбаном и сеоском подручју;
- неразвијена и неизграђена атмосферска канализација;
- недостатак уређаја и постројења за предтретман технолошких и третман комуналних вода;
- недостатак централног постројења за пречишћавање отпадних вода;
- појаве директног и индиректног упуштања отпадних вода у водотокове и приобаља као и на земљишта унутар и изван појединачних радних и осталих изграђених комплекса;

- непрописно изграђене септичке јаме (расути тачкасти извори загађивања);
- неконтролисана одлагалишта и депонија отпада и осталих материјала;

Територија општине Уб представља специфичну структуру антропогених карактеристика, односно промена услед интензивне експлоатације природних ресурса са релативно малим ушешћем очуваних природних предела. У постојећем начину коришћења простора доминирају делимично измењени и потпуно измењени предели, са неуједначеним учешћем природних предела на деловима територије општине. Квалитет животне средине и стање загађености, представљају важан податак са еколошког аспекта у циљу:

- утврђивања потенцијала и ограничења у простору;
- утврђивања приоритета за санацију, ремедијацију, рекултивацију;
- утврђивања мера превенције, мера за спречавање и отклањање узрока и извора загађивања;
- утврђивања програма за заштиту животне средине (квалитет ваздуха, вода, земљишта, заштита од буке, нејонизујућег и јонизујућег зрачења, заштита природе, природних и културних добара, заштита шума, флоре, фауне, биодиверзитета и укупног диверзитета, управљање отпадом, заштите од удеса) за повећање позитивних ефеката у простору;

Општи циљеви заштите животне средине општине Уб:

- изградња система еколошке безбедности и ефикасне заштите у свим заступљеним активностима;
- уравнотежено – еколошки прихватљиво и економски оправдано коришћење простора и ресурса;
- планирање најповољнијег односа мреже насеља, саобраћајних коридора, зона за експлоатацију (угља, камена, песка, глине и др.), пољопривредних површина, шумског покривача, рекреативних подручја, хидрографске мреже и производно-радних зона;
- оптимално, еколошки прихватљиво коришћење природних ресурса (воде, енергије, сировина за грађевинске материјале и осталог рудног богатства);
- заштиту високонитетног и осталог пољопривредног, шумског и водног земљишта;
- рационално и контролисано коришћење грађевинског земљишта у границама грађевинских подручја и грађевинског земљишта изван грађевинских подручја;
- повећање степена шумовитости подизањем имисионих, пољозаштитних, ветрозаштитних, вишефункционалних и вишенаменских појасева и зона зеленила;
- управљање отпадом – смањење количине отпада, повећање степена рециклирања и безбедно депоновање свих врста отпада увођењем принципа регионализације;
- избегавање еколошких конфликта у контактним зонама експлоатације, саобраћајних, енергетских и осталих коридора, становања, рекреације, пољопривредних, привредних и производних активности;
- примену критеријума и инструмената заштите животне средине од деградације и загађивања при изради планова нижег реда (стратешка процена утицаја урбанистичких планова);
- примену критеријума и инструмената заштите животне средине од загађивања и деградације при изградњи објеката и постројења, потенцијалних извора загађивања и нарушавања вредности природних и културних добара и животне средине (процена утицаја на животну средину);

Кључна планска решења просторног значаја, која могу да угрозе животну средину, (изазову конфликте у простору) обухватају:

- експлоатационе површине и зоне, коридори државних путева, радне и индустријске зоне, комплекси, издвојене локације, зоне интензивне пољопривредне производње, зоне спорта и рекреације ;
- демографске промене – померање становништва, измештање насеља Радњево, Шарбане, Бргуле-део и Калинић-део, измештање гробља;
- линијска инфраструктура (саобраћајна, хидротехничка, гасовода, топловодна);

Кључна планска решења просторног значаја, која могу да унапреде животну средину, обухватају:

- планирање радних зона, у складу са еколошким захтевима у простору;
- инфраструктурно и комунално опремање територије (изградња водоводних и канализационих мрежа са уређајима и постројењима за пречишћавање отпадних вода);
- управљање отпадом и регионални избор постројења за управљање отпадом;
- управљање отпадним водама и изградња уређаја и постројења за пречишћавање отпадних вода;
- шумљавање и озелењавање деградираних терена, терена отвореног вегетацијског склопа, грађевинских подручја, подизање имисионих и дручних заштитних зона и појасева;

Заштита ваздуха

Управљања квалитетом ваздуха на подручју општине Уб вршиће се у складу са:

- утврђеном зоном (агломерацијом);
- успостављеним јединственим системом праћења и контроле нивоа загађености и одржавањем базе података о квалитету ваздуха;
- утврђеним надлежностима;
- успостављањем локалне мрежа и услова под којима се може вршити мониторинг;
- утврђеној обавези надлежног органа да релевантне податке о квалитету ваздуха доставља Агенцији за заштиту животне средине и стави на увид јавности;

Управљање квалитетом ваздуха, начин контроле и спровођења заштите и побољшања квалитета ваздуха општине Уб обухвата:

- постизање граничне вредности нивоа загађујућих материја у ваздуху;
- оцењивања горње и доње границе нивоа загађујућих материја у ваздуху;
- одређивање границе толеранције и толерантних вредности;
- извештавање јавности о концентрацијама опасним по здравље људи;
- утврђивање критичних нивоа загађујућих материја у ваздуху;
- утврђивање циљних вредности и дугорочних циљева за смањење загађујућих материја у ваздуху;

Опште смернице и мере заштите ваздуха:

- смањење емисије загађујућих материја у ваздух и концентрације штетних материја на територији општине Уб;
- подизање имисионих, пољозаштитних, ветрозаштитних зона и појасева на правцима доминантног ветра, у зонама утицаја експлоатационих површина и извора загађивања;
- реконструкција градских и осталих саобраћајница за меродавно саобраћајно оптерећење;
- подизање нивоа комуналне хигијене општинског центра и осталих насеља у мрежи насеља;
- подстицање коришћења еколошки прихватљивијих енергената, обновљивих извора енергије и увођење енергетске ефикасности;

- смањење броја индивидуалних котларница, развијање и фазно увођење система централизованог снабдевања енергијом;
- обострано/једнострано озелењавање градских и осталих саобраћајница свих рангова и категорија и озелењавање свих површина у функцији саобраћаја (паркинг-простора, платоа);
- фазна реконструкција постојећих и планирање зелених површина свих категорија, према просторним, локацијским условима и рангу насеља у мрежи насеља;
- спречавање даљег увођења ЕОП технологија (технологије третмана загађења на крају производног процеса) у процес производње и подстицање чистих технологија;
- дефинисање мониторинга квалитета ваздуха, према утврђеном Програму уз стално преиспитивање потребе ширења мониторинг мреже мерних места за праћење квалитета ваздуха;
- планско и урбанистичко уређивање простора, целина и зона сагласно смерницама, мерама и условима стратешке процене утицаја планова на животну средину;
- реконструкција постојећих и изградња планираних пројеката (објеката, технологија, инфраструктуре) потенцијалних загађивача ваздуха, могућа је уз обавезан поступак процене утицаја на животну средину;
- сви постојећи и планирани производни и други погони, који представљају изворе аерозагађивања у обавези су да примене најбоље доступне технике и технологије у циљу спречавања и смањена емисије штетних и опасних материја у животну средину;
- обавезан је мониторинг утицаја загађености ваздуха на здравље становништва;
- обавезна је доступност резултата испитивања и праћења стања квалитета ваздуха,
- редовно информисање јавности и надлежних институција, у складу са важећим Законом;
- стална едукација и подизање еколошке свести о значају квалитета ваздуха и животне средине;
- институционално јачање за област управљања квалитетом ваздуха;

Посебне смернице и мере заштите ваздуха

Оператер стационарног извора загађивања ваздуха у обавези је:

- да изради План за смањење емисија из стационарног извора загађења ваздуха, ако се налази на подручју са утврђеном трећом категоријом квалитета ваздуха. План мора садржати опис последица прекомерног прекомерног загађивања ваздуха, зону у којој се оператер налази, мере за постизање побољшања квалитета ваздуха, опис одабраних технолошких и других решења, процену трошкова, редослед спровођења планираних активности, рок за спровођење планираних активности, средства за спровођење плана, друге податке и документацију;
- да спроведе мере за смањење загађивања ваздуха у поступку пројектовања, градње и редовног рада (коришћења) и мора га одржавати и спровести мере тако да не испушта загађујуће материје у ваздух у количини већих од граничних вредности емисије;
- за случај квара уређаја којим се обезбеђује спровођење прописаних мера заштите или поремећаја технолошког процеса због чега долази до прекорачења граничних вредности емисије, оператер је дужан да квар или поремећај отклони или прилагоди рад новонасталој ситуацији или обустави технолошки процес како би се емисија свела у дозвољене границе у најкраћем року;

- за случај прекорачења граничних вредности нивоа загађујућих материја у ваздуху оператер је дужан да предузме техничко-технолошке мере или да обустави технолошки процес, како би се концентрације загађујућих материја свеле у прописане вредности;
- за случај да се у процесу обављања делатности могу емитовати гасови непријатних мириса, оператер је дужан да примењује мере које ће довести до редукције мириса и ако је концентрација емитованих материја у отпадном гасу испод граничне вредности емисије;
- за планирани, новоизграђени или реконструисани стационарни извор загађивања за који није прописана обавеза издавања интегрисане дозволе или израде студије о процени утицаја на животну средину, оператер је дужан да пре пуштања у рад прибави дозволу. Уз захтев за издавање дозволе обавеза оператера је да приложи употребну дозволу или техничку документацију за тај извор загађивања, као и стручни налаз са резултатима емисије;
- да ако обавља делатност производње, одржавање и/или поправке сакупљања, обнављања и обраде, контролу коришћења, стављања на тржиште, трајног одлагања и искључивања из употребе производа и опреме који садрже супстанце које оштећују озонски омотач, у обавези су да прибаве дозволу ресорног Министарства. (Забрањена је производња супстанци које оштећују озонски омотач. Контролисане супстанце су супстанце које оштећују озонски омотач било да су чисте или у смеши без обзира да ли се први пут користе или су сакупљене, обрађене или обновљене осим оних које се налазе у готовом производу);
- да ако се бави сервисирањем и искључивањем из употребе производа и/или опреме која садржи контролисане супстанце (супстанце које оштећују озонски омотач било да су чисте или у смеђи, без обзира да ли се први пут користе или су сакупљене, обрађене или обновљене осим оних које се налазе у готовом производу) мора исходovati дозволу ресорног Министарства;

Заштита вода

Заштита површинских и подземних вода спроводиће се у складу са циљевима заштите животне средине, односно у циљу:

- очувања живота и здравља људи;
- смањења загађења и спречавања даљег погоршања стања вода река и потока;
- обезбеђења нешкодљивог и несметаног коришћења вода за различите намене;
- заштите водних и приобалних екосистема и постизања стандарда квалитета животне средине;

Опште мере управљања квалитетом вода - водних ресурса обухватају обавезу да се на подручју општине Уб, у складу са законском регулативом:

- успостави интегрално управљање водама, водним објектима и водним земљиштем;
- обезбеди добар еколошки статус површинских вода, квалитет структуре и функционисања акватичних екосистема површинских вода;
- спречи директно и индиректно загађивање (уношење супстанци или топлоте у ваздух, воду или земљу које могу бити штетне по људско здравље, квалитет акватичних екосистема, приобалних екосистема);
- обезбеди минимални одрживи проток низводно од водозахвата за опстанак и развој низводних биоценоза и задовољавање потреба низводних корисника;
- спречава погоршање стања;

- обезбеди заштита, унапређење и обнављање свих површинских вода у циљу остваривања доброг статуса површинских и подземних вода;

Заштита и унапређење квалитета површинских и подземних вода заснована је на мерама и активностима којима се квалитет површинских и подземних вода штити и унапређује, преко мера забране, превенције, мера заштите, контроле и мониторинга.

Опште смернице заштите вода:

- водоснабдевање квалитетном водом за пиће за све становнике на територији општине УБ;
- обавезно је дефинисање, успостављање и одржавање зона санитарне заштите за сва изворишта водоснабдевања на територији општине;
- спречавање даљег загађења реке УБ, Тамнаве, Реке, Колубаре, Кладнице, Стубленице, Пљоштанице, Грачице, Кленовице, Буковице, Церовице и њихових притока и подизање квалитета воде на захтевани ниво;
- изградња канализационе мреже, стално проширење и повезивање сеоских насеља на канализациону мрежу;
- канализациони систем градити као сепарациони са посебним колектором за одвођење атмосферских вода;
- обавезна је изградња централног постројења за третман отпадних вода;
- обавезна изградња уређаја и постројења за третман свих технолошких отпадних вода;
- за целине и зоне за које ће се радити урбанистички планови, као обавезну меру превенције, планирати канализациону мрежу са постројењима (уређајима) за пречишћавање отпадних вода меродавног капацитета - као независан систем са постројењем за пречишћавање отпадних вода или заједнички за више насеља;
- дозвољене су искључиво водонепропусне септичке јаме у насељима и деловима насеља, као прелазно решење до изградње канализационе мреже;
- за зоне и локације за које се не планира израда планске документације, при издавању локацијске дозволе, обавезна мера је каналисање отпадних вода, изградња водонепропусне септичке јаме капацитета и димензија према потрошњи воде и меродавном возилу за евакуацију отпадних вода (или уређаја за третман отпадних вода);
- заштиту од поплава извести активним мерама ублажавања поплава таласа;
- регулацију мањих водотока, посебно оних који се налазе у зонама очуваних екосистема, треба обављати по принципима „натуралне регулације”, која подразумева што мању употребу грубих вештачких интервенција (кинетирања корита, облагања целог попречног профила каменом и бетоном итд.) како би се у целости очували водени екосистеми и непосредно приобаље;
- при регулацији водотока у зони насеља, поред функционалних критеријума, примерити и урбаним, естетским и другим условима који оплемењују животну средину;

Опште мере заштите површинских и подземних вода - мере забране у циљу очувања и заштите квалитета вода:

- забрањено је упуштање (уношење) свих врста отпадних вода које садрже хазардне и загађујуће супстанце изнад прописаних граничних вредности емисије, а које могу довести до погоршања тренутног стања свих површинских и подземних вода;
- забрањено је испуштање (упуштање) свих отпадних вода у стајаће воде, ако је та вода у контакту са подземном водом, која може проузроковати угрожавање доброг еколошког или хемијског статуса стајаће воде;

- забрањено је испуштање (упуштање) са обале или приобаља било каквих загађујућих супстанци које директно или индиректно могу доспети у воду свих водотокова;
- забрањено је испуштање прекомерно термички загађене воде из уређаја, постројења, технологија и објеката;
- забрањено је коришћење ђубрива или средстава за заштиту биља у обалном појасу ширине до 5m свих водотокова;
- забрањено је испуштање у јавну (насељску) канализацију свих отпадних вода које садрже хазардне супстанце изнад прописаних вредности, које могу штетно деловати на могућност пречишћавања вода из канализације, које могу оштетити канализациони систем и постројење за пречишћавање вода, које могу негативно утицати на здравље лица која одржавају канализациони систем;
- забрањено је коришћење напуштених бунара као септичких јама;
- забрањено је депоновање, просипање и остављање у зони форланда и у корита за велику воду природних и вештачких водотока и језера, било каквих материјала који могу загадити воде;
- забрањено је прање возила, машина, опреме и уређаја у површинским водама и на водном земљишту;

Посебне мере заштите површинских и подземних вода - обавезе носиоца пројеката/оператера:

- носиоци пројеката и оператери који испуштају или одлажу материје које могу загадити воду, дужни су да те материје, пре испуштања у систем јавне канализације или реципијент, делимично или потпуно одстране у поступку пречишћавања (предтретман или третман отпадних вода у уређају или постројењу за пречишћавање отпадних вода);
- носиоци пројеката и оператери - генератори отпадних вода који испуштају отпадне воде непосредно у реципијент дужни су да обезбеде пречишћавање отпадних вода до нивоа који одговара граничним вредностима емисије, односно до нивоа којим се не нарушавају стандарди квалитета животне средине реципијента (комбиновани приступ), узимајући строжији критеријум од ова два;
- носиоци пројеката и оператери генератори отпадних вода, који отпадне воде испуштају у реципијент или јавну канализацију дужни су да изграде погоне или уређаје за пречишћавање отпадних вода до захтеваног нивоа;
- носиоци пројеката и оператери генератори отпадних вода, који отпадне воде испуштају у јавну (насељску) канализацију дужни су да од надлежног органа општине Убисходују Акт о испуштању отпадних вода у јавну канализацију;
- носиоци пројеката и оператери генератори отпадних вода, који отпадне воде испуштају у реципијент и јавну (градску, насељску) канализацију, дужни су да поставе уређаје за мерење, да врше континуирано мерење количине отпадних вода, да контролишу и испитују биохемијске и механичке параметре квалитета отпадних вода и да извештај о извршеним мерењима квартално достављају јавном водопривредном предузећу, министарству надлежном за послове заштите животне средине и Агенцији за животну средину;
- носиоци пројеката и оператери генератори отпадних вода, који имају уређаје за пречишћавање отпадних вода у обавези су да испитују квалитет отпадних вода пре и

после пречишћавања, да обезбеде редовно функционисање уређаја за пречишћавање отпадних вода и да воде дневник њиховог рада;

- мерења количина и испитивање квалитета отпадних вода врши овлашћена институција (правно лице), у складу са Законом о водама;
- корисник (власник) дела обале, у случају појаве загађивања воде у водотоку или језеру, у обавези је да без одлагања пријави загађење и обавести надлежни орган (ресорно Министарство, Министарство надлежно за заштиту животне средине, Министарство надлежно за унутрашње послове, Јавно водопривредно предузеће);
- носиоци пројеката и оператери генератори отпадних вода у обавези су да изврше накнаду за загађивање вода (за непосредно или посредно загађивање воде), а који испуштају отпадне воде у сопствену канализацију, водоток, канале, језеро, акумулацију, врше сакупљање, одвођење и пречишћавање отпадних и атмосферских вода системом јавне канализације, испуштају на пољопривредно, грађевинско или шумско земљиште загађујуће супстанце које на непосредан или посредан начин загађују воде, производе, односно увозе ђубрива и хемијска средства за заштиту биља и уништавање корова, као и детерџенте на бази фосфата;
- носиоци пројеката и оператери генератори отпадних вода у обавези су да у законом прописаном року достигну граничне вредности емисије;
- у циљу заштите реципијента и планираног постројења, Локална самоуправа мора донети Правилник о техничким и санитарним условима за упуштање отпадних вода у јавну канализацију, као саставни део Одлуке о коришћењу, управљању и одржавању водоводне, фекалне и атмосферске канализационе мреже на територији општине. Овим Правилником се прописују услови и ниво загађења отпадних вода, које поједини технолошки процеси морају испунити при упуштању у мрежу јавне градске – насељске канализације. Ово подразумева да индустрије које испуштају отпадне воде чији ниво загађења прелази одредбе прописане Правилником, морају градити своја интерна постројења/уређаје за пречишћавање отпадних вода (предтретман технолошких отпадних вода);

Мере заштите изворишта водоснабдевања

Земљиште и водене површине у подручју заштите изворишта водоснабдевања, у складу са важећом законском регулативом, штите се од намерног или случајног загађивања и других утицаја који могу неповољно утицати на издашност изворишта и здравствену исправност воде. Обавезно је уређивање и одржавање зона санитарне заштите и провођење мера забране, превенције, санације, спречавања, контроле и надзора, заштите и мониторинга.

Сва изворишта – (простор око водозахватног објекта - бунара за јавно водоснабдевање и планиране вишенаменска акумулација „Памбуковица”), односно подручја на којима се налази извориште водоснабдевања, морају бити заштићена од случајног и намерног загађивања и других утицаја који могу неповољно утицати на издашност изворишта, природни састав и квалитет воде. За заштиту изворишта водоснабдевања потребно је урадити Елаборат о зонама санитарне заштите, којим се утврђује површина и просторно пружање зона санитарне заштите. У циљу заштите вода у изворишту водоснабдевања, дефинишу се:

Зона I изворишта подземне воде, формира се непосредно око водозахватног објекта. Дозвољено је уређење озелењавањем декоративним врстама које немају дубоки корен и користи се искључиво за сенокос. Простор у овој зони се ограђује заштитном оградом ради спречавања неконтролисаног уласка људи и животиња на удаљености од 3-10m од водозахватног објекта.

Зона I - акумулација површинске воде обухвата језеро из кога се захвата вода за јавно водоснабдевање, укључујући врх преградног објекта, ако је акумулација вештачка и приобално подручје акумулације чија ширина износи 10 m у хоризонталној пројекцији од нивоа воде при највишем нивоу воде у језеру.

Зона I акумулације површинске воде обухвата и надземну притоку дуж целог тока и подручје са обе стране притоке чија ширина износи најмање 10 m у хоризонталној пројекцији мерено од нивоа воде при водостају притоке који се јавља једном у 10 година.

У овој се зони не могу градити и употребљавати објекти, постројења, делатности и користити земљиште, ако то угрожава здравствену исправност воде за пиће:

- забрањено надземно и подземно трајно складиштење опасних материја, опасног отпада и материја, чије је уношење у воду директно или индиректно забрањено;
- забрањена је производња, превоз и третман опасних материја;
- забрањено је складиштење нафте и нафтних деривата;
- забрањено је испуштање свих отпадних вода (термичких и осталих);
- забрањена је изградња саобраћајница без одводних канала за атмосферске воде;
- забрањена је експлоатација нафте, нафтних деривата и осталих опасних материја;
- забрањено је депоновање свих врста отпада;
- забрањена је сеча шума и скидање шумског покривача;
- забрањени су сви површински, подповршински и остали радови, минирање тла, одстрањивање слоја који застире водоносни слој, осим ако нису радови у функцији изворишта водоснабдевања;
- забрањено је одржавање ауто-мото трка;
- забрањена је изградња стамбених објеката;
- забрањена је употреба хемијских ђубрива, чврстог и течног стајњака;
- забрањена је употреба пестицида, хербицида и инсектицида;
- забрањена је испаша, узгајање и кретање стоке;
- забрањено је камповање, вашари и остала слична окупљање људи;
- забрањено је коришћење спортских објеката;
- забрањено је коришћење угоститељских и осталих објеката за смештај гостију;
- забрањено је вађење шљунка и песка;
- забрањено је формирање нових гробља и проширење постојећих;
- забрањена је изградња и употреба објеката и постројења која нису у функцији изворишта водоснабдевања;
- забрањено је кретање возила у функцији изворишта водоснабдевања ван утврђених траса, прилаз возилима на моторни погон која нису у функцији водоснабдевања, коришћење пловила на моторни погон, одржавање спортова на води, купање људи и животиња;
- забрањено је напајање стоке;
- забрањен је комерцијални узгој рибе;
- приступ овој зони дозвољен је само лицу запосленом у водоводу.

Зона II изворишта подземне воде, обухвата простор са кога вода дотиче до водозахватног објекта за најмање 50 дана или не може да буде краћа од 50m. Зона I се може изједначити са Зоном II када је водоносна средина у порозној средини међузрнастог типа покривена повлатним заштитним слојем који неутралише утицај загађивача са површине терена.

Зона II акумулације површинске воде обухвата подручје око језера чија ширина износи 500 m мерено у хоризонталној пројекцији од спољне границе зоне I.

У овој се зони не могу градити и употребљавати објекти, постројења, делатности и користити земљиште, ако то угрожава здравствену исправност воде за пиће:

- забрањено надземно и подземно трајно складиштење опасних материја, опасног отпада и материја, чије је уношење у воду директно или индиректно забрањено;
- забрањена је производња, превоз и третман опасних материја;

- забрањено је складиштење нафте и нафтних деривата;
- забрањено је испуштање свих отпадних вода (термичких и осталих);
- забрањена је изградња саобраћајница без одводних канала за атмосферске воде;
- забрањена је експлоатација нафте, нафтних деривата и осталих опасних материја;
- забрањено је депоновање свих врста отпада;
- забрањена је сеча шума и скидање шумског покривача;
- забрањени су сви површински, подповршински и остали радови, минирање тла, одстрањивање слоја који застире водоносни слој, осим ако нису радови у функцији изворишта водоснабдевања;
- забрањено је одржавање ауто-мото трка;
- забрањена је изградња стамбених објеката;
- забрањена је употреба хемијских ђубрива, чврстог и течног стајњака;
- забрањена је употреба пестицида, хербицида и инсектицида;
- забрањена је испаша, узгајање и кретање стоке;
- забрањено је камповање, вашари и остала слична окупљање људи;
- забрањено је коришћење спортских објеката;
- забрањено је коришћење угоститељских и осталих објеката за смештај гостију;
- забрањено је вађење шљунка и песка;
- забрањено је формирање нових гробалја и проширење постојећих.

Зона III изворишта подземне воде, у порозној средини међузрнатог типа, када је подземна вода са слободним нивоом а водоносна средина покривена повлатним заштитним слојем, који умањује утицај загађивача са површине терена, Зона III обухвата простор са ког вода дотиче до водозахватног објекта за најмање 200 дана. Зона III се може изједначити са Зоном II, када је водоносна средина издани у порозној средини међузрнатог типа покривена повлатним заштитним слојем који неутралише утицај загађивача са површине терена.

Зона III акумулације површинске воде обухвата подручје изван границе зоне II до границе која заокружује површину слива.

У овој зони је забрањена градња објеката, постројења, делатности и коришћење земљишта, које може на било који начин угрозити здравствену исправност воде:

- забрањено надземно и подземно трајно складиштење опасних материја, опасног отпада и материја, чије је уношење у воду директно или индиректно забрањено;
- забрањена је производња, превоз и третман опасних материја;
- забрањено је складиштење нафте и нафтних деривата;
- забрањено је испуштање свих отпадних вода (термичких и осталих);
- забрањена је изградња саобраћајница без одводних канала за атмосферске воде;
- забрањена је експлоатација нафте, нафтних деривата и осталих опасних материја;
- забрањено је депоновање свих врста отпада;
- забрањена је сеча шума и скидање шумског покривача;
- забрањени су сви површински, подповршински и остали радови, минирање тла, одстрањивање слоја који застире водоносни слој, осим ако нису радови у функцији изворишта водоснабдевања;
- забрањено је одржавање ауто-мото трка.

Обележавање заштитних зона: положај водозахватне грађевине у простору, дефинише се географским координантним тачкама;

- за зону I пописом катастарских парцела и припадајуће катастарске општине или положајем преломних тачака полигона израженог преко геодетских координата;
- за зону II и зону III дефинишу се положајем преломних тачака полигона израженог преко геодетских координата.

Мере заштите и коришћења подземних вода

Утврђивање и разврставање резерви минералних сировина - подземних вода у категорије и класе, израда елабората о резервама подземних вода, вођење евиденције о стању резерви

подземних вода и приказивање података геолошких истраживања, представља обавезу у циљу одрживог коришћења природних ресурса. Коришћење подземних вода као природног ресурса, може се остварити према:

- условима заштите природе по којима се врше геолошка истраживања;
- одобрењу за детаљна хидрогеолошка истраживања;
- елаборату о утврђеним резервама и квалитету подземних вода;
- овери билансних резерви подземних вода;

Обавезе носиоца пројекта:

- носилац пројекта је у обавези исходује сагласности за коришћење подземних вода;
- обавезна документација коју је неопходно приложити у процесу издавања сагласности:
 - уцртана граница простора у коме ће се користити ресурс подземних вода, са јавним саобраћајницама и другим објектима на том простору,
 - уписани бројеви катастарских парцела;
 - решење ресорног Министарства о утврђеним и овереним резервама ресурса подземне воде у налазишту;
 - пројекат коришћења - експлоатације ресурса подземних вода у налазишту;
 - акт органа надлежног за послове урбанизма општине УБ, о усаглашености коришћења подземне воде са просторним и урбанистичким плановима
 - процена утицаја на животну средину, за обављање делатности коришћења ресурса подземне воде;
 - водни услови;

Заштита земљишта

У циљу заштите животне средине, обавеза локалне самоуправе је да успостави систем управљања земљиштем и заштиту на принципима:

- заштите функција земљишта;
- заустављање деградације земљишта;
- обнављање деградираних земљишта;
- интеграције у друге секторске политике;

Систем праћења квалитета земљишта - систем заштите земљишног простора и његово одрживо коришћење остварује се мерама системског праћења квалитета земљишта, који обухвата:

- праћење индикатора за оцену ризика од деградације земљишта,
- спровођење ремедијационих програма за отклањање последица контаминације и деградације земљишног простора, било да се они дешавају природно или да су узроковани људским активностима;

Опште мере заштите земљишта обухватају следеће обавезе:

- надлежни орган не може издати одобрење за коришћење природних ресурса или добара без сагласности на пројекат који садржи мере заштите и санације животне средине;
- сагласност, којом се утврђује испуњеност услова и мера одрживог коришћења природних ресурса и добара и заштите животне средине у току и после престанка обављања активности даје ресорно Министарство;

Посебне мере заштите земљишта од загађивања и деградације:

- обавезно је планирање и спровђење превентивних мера заштите приликом коришћења земљишта за оне делатности за које се очекује да ће знатно оштетити функције земљишта;
- носилац пројеката/оператер (или други облици својине), при свакој промени власништва, је у обавези да спроводе процену стања животне средине и одређивање одговорности за загађење животне средине, као и намирење дугова (терета) претходног власника за извршено загађивање и/или штету нанету животnoj средини;
- носилац пројекта/оператер (продавац или купац) је у обавези да изради извештај о стању земљишта, а за сваку трансакцију земљишта, на коме се дешава или се дешавала потенцијално загађујућа активност;
- носилац пројекта/оператер, потенцијални загађивач је одговоран за загађивање животне средине и у случају ликвидације или стечаја предузећа или других правних лица, у складу са Законом;
- носилац пројекта/оператер, потенцијални загађивач или његов правни следбеник, обавезан је да отклони узрок загађења и последице директног или индиректног загађења животне средине и сноси укупне трошкове, који укључују трошкове ризика по животну средину и трошкове уклањања штете нанете животnoj средини;
- носилац пројекта/оператер, потенцијални загађивач у обавези је да изради Извештај о стању земљишта;
- Извештај о стању земљишта мора бити издат од стране стручне организације, акредитоване за узорковање и испитивање земљишта и воде према SRPS, ISO/IEC 17025 стандарду;
- Извештај о стању земљишта мора да садржи историјску основу локације, која је доступна из службених евиденција, хемијске анализе за одређивање концентрације опасних материја у земљишту, ограничене у првом реду на материје које су повезане са активношћу на локацији, а које могу довести до контаминације, нивое концентрација опасних материја које имају утицај на стварање значајаног ризика по људско здравље и животну средину, ниво контаминације радионуклидима;
- носилац пројекта/оператер који деградира животну средину дужан је да изврши ремедијацију или санацију деградиране животне средине, у складу са пројектима санације и ремедијације на које ресорно Министарство даје сагласност;
- програм ремедијације мора садржати: идентификацију контаминираниог подручја, начин уклањања опасних материја са контаминиране локације (деконтаминација), начин спречавања ширења материја опасних по животну средину у дужем периоду, утврђен програм мониторинга медијума животне средине, ограничавање коришћења загађене локације (рок);
- за локацију за коју је потребно извршити ремедијацију, потребно је детаљно истраживање и успостављање мониторинга до завршетка ремедијације;
- пројекат ремедијације и ремедијационог поступка, у складу са врстом и типом загађења, мора садржати: поређења могућих варијантних решења у погледу ремедијационог поступка и разлога за избор најповољнијег, опис планираних активности у погледу ремедијацијаног поступка (физички, хемијски, биолошки третман или комбинација ових поступака), односно њихове технолошке и друге карактеристике, приказ врста и потребне

количине енергије и енергетна, воде, сировина, потребног материјала за реализацију пројекта, методологије третирања свих врста отпадних материја из ремедијационог поступка (прерада, рециклажа, одлагање), приказ утицаја на животну средину изабраног пројектног ремедијационог поступка.

Граничне вредности - одређивање нивоа концентрација опасних и штетних материја у земљишту врши се према SRPS стандардним методама или стандардним методама EU, USA или Русије. Референтне и интервентне вредности концентрација опасних и штетних материја у земљишту и подземној води прописане су у складу са холандским стандардним (циљне и интервентне вредности за ремедијацију).

Опште мере и критеријуми у организацији коришћења продуктивног земљишта:

- обавезно је пошумљављење еродираних терена и терена отвореног вегетационог склопа;
- забрањена је неконтролисана (чиста) сеча, прореда, отварање вегетацијског склопа и скидања шумског покривача;
- повћање степена шумовитости до оптималног, пошумљавање еродибилних и осталих деградираних и девастираних шумских и осталих типова земљишта;
- регулација водотокова у циљу заштите од спирања и неповратног губитка педолошког слоја земљишта;
- на нагибима од 5% нема ограничења коришћења продуктивног земљишта у пољопривредно-продуктивне сврхе;
- на нагибима од 5-10% могу се гајити ратарске и воћарске културе;
- на нагибима 10-12% на присојним странама, могу се гајити воћарске културе, а на осојним травне површине;
- на земљиштима чији је биљни покривач девастиран или деградиран, а која се не користе за пољопривреду и шумарство, подиже се вегетација у складу са станишним условима терена;
- очување плодности и поправљање бонитета, еколошко газдовање и унапређивање пољопривредних површина;
- забрана, ограничење и прописивање услова за делатности које могу загадити земљиште;
- успостављање система перманентне контроле стања, квалитета и плодности земљишта у зонама интензивне пољопривредне производње;
- очување и унапређење постојећих природних и подизање вештачких вегетацијских покривача (пољозаштитних и шумских појасева, забрана, шумских фрагмента, живица) и пољопривредним зонама око насеља;
- усвајање програма контроле квалитета пољопривредног земљишта;
- регулација водотокова (посебно буичарских) и спровођење мера заштита од поплава;
- антиерозионим радовима, пре свега пошумљавањем, спречавати и сузбијати ерозију земљишта у угроженим зонама, теренима и локацијама;
- за наводњавање користити воду која испуњава стандарде за коришћење воде у пољопривреди и за производњу хране;
- усвајање програма перманентне едукације и промовисање правилне примене агротехничких мера у пољопривреди;
- забрањено је коришћење биоцидних производа у пољопривреди који могу довести до промена основних карактеристика земљишта;
- у заштитном појасу од 10m између границе пољопривредних парцела и обале водотока није дозвољено коришћење пестицида и вештачких ђубрива;

Заштита и унапређење природе, природних добара и предела

Заштита природе обухвата:

- заштиту, очување и унапређење биолошке, геолошке и предеоне разноврсности,
- одрживо коришћење и управљање природним добрима и ресурсима,
- унапређење стања нарушених делова природе,
- усклађивање људских активности, економских и друштвених развојних планова и пројеката са одрживим коришћењем обновљивих и необновљивих природних ресурса,
- дугорочно очување природних екосистема, природних предела и природне равнотеже;

Увидом у Централни регистар заштићених природних добара који води Завод за заштиту природе Србије, констатовано је да се на територији општине Уб не налазе заштићена природна добра, као ни добра са посебним природним вредностима предложеним за заштиту.

Опште мере заштите природних вредности на подручју Плана обухватају:

- заштиту структуре постојећих природних предела, у складу са условима станишта за трајно одржавање његових функција и спречавање и смањење штетних утицаја;
- очување и унапређење природног и вештачког вегетацијског покривача у урбаном центру и осталим насељима;
- заштиту вегетације посебно у рубном делу урбаног центра, у циљу ублажавања екстремних утицаја и побољшања микроклиматских услова;
- подизање нових шумских састојина на принципима ценотичког диверзитета;
- подизање зелених површина унутар градског језгра општинског центра и осталих насеља (паркови, скверови, баште, дрвореди) у циљу смањења концентрације штетних гасова у ваздуху;
- заштиту специјске и екосистемске компоненте биодиверзитета;
- планско организовање лова и риболова, ловног и риболовног туризма;
- реализацију грађевинских подручја насеља, грађевинског земљишта ван грађевинског подручја, инфраструктурних коридора, прилагодити природним структурама тако да утицај на предеоне карактеристике буде што мањи;
- природне пределе заштити у њиховој разноврсности, јединствености, лепоти и значају за доживљај и рекреацију становништва;

Мере заштите и очувања дивљих врста:

- обавезне су мере заштите строго заштићених дивљих врста и заштићених врста, у циљу очувања биолошке разноврсности и природног генофонда;
- обавезне су мере спречавања свих радњи и поступака који утичу на нарушавање повољног стања популације дивљих врста, уништавање њихових станишта, легла, гнезда или нарушавање њиховог животног циклуса;
- забрањено је коришћење, уништавање строго заштићених врста биљака, животиња и гљива и њихова станишта;
- обавезно је прибављање дозволе ресорног Министарства за сакупљање заштићених дивљих врста гљива, лишајева, биљака, животиња и њихових делова, у циљу прераде, трговине, прекограничног промета, плантажног и фармерског узгоја;
- дозвољено је коришћење и сакупљање заштићених дивљих врста искључиво на начин којим се не угрожава повољно стање њихове популације;
- обавезне су мере еколошке компензације у циљу ублажавања штетних последица на природу (обухватају мере санације, примарну рехабилитацију, успостављање новог локалитета или комбинацију мера);

Заштита и унапређење предела

Заштита простора и животне средине, просторно уређивање и развој општине, мора бити засновано на заштити природних предела и екосистема и рационалном коришћењу свих природних ресурса. У том погледу, основни циљ је обезбеђивање планираног развоја заснованог на што мањем штетном деловању на природу, чиме ће се и степен деградације спречити или ублажити, што представља услов за очување еколошке равнотеже, биодиверзитета, укупног еколошког капацитета и предеоних вредности анализираних простора. Концепт заштите, унапређења и управљања пределом на подручју општине Уб заснован је на диференцирању и карактеризацији територије општине на основне типове: природни и културни предео, а у оквиру културног, урбани и рурални и предели експлоатационих површина. Сваки од препознатих типова одликује различит степен модификације, у зависности од доминантних процеса који контролишу предео. Управљање пределом на еколошким и принципима одрживог развоја представља услов за очување његове разноврсности и вредности:

- интегрално планирање и селективно усмеравање развоја, усклађено са карактером предела и специфичним карактеристикама физичке структуре насеља, уз минимизирање негативних и стимулисање позитивних утицаја новог развоја на карактер и диверзитет предела;
- промоција, заштита и унапређење препознатих природних и културних вредности предела, као и креирање нових;
- рекултивација деградираних предела;
- повезивање природних и културних вредности у простору;

Управљање пределом подразумева заштиту, али и креирање радикално нових карактеристика предела, заснованих на одрживом коришћењу земљишта у комбинацији са новим идејама обликовања предела и физичких структура, чиме се јача њен просторни и културни идентитет и јача основа за економски просперитет заједнице увећањем атрактивности територије за туризам и инвестиције.

Заштита и одрживо коришћење рибљег фонда

Рибљи фонд је најугроженија група животиња на планети. У циљу заштите и очувања рибљег фонда, обавезна је:

- примена начела ефикасности и одрживог коришћења обновљивих природних ресурса;
- адекватно планирање коришћења рибљег фонда;
- контрола и праћење стопе риболова како не би довели у опасност обновљивост рибљег фонда као природног ресурса.

Мере заштите и одрживог коришћења рибљег фонда:

- обавеза је да се установи рибарско подручје, по претходно прибављеном мишљењу Завода за заштиту природе;
- обавеза је да се одреде границе и намена рибарског подручја у погледу врсте риболова који се на њему обавља (привредни и/или рекреативни);
- рибарско подручје на риболовној води у заштићеном природном добру проглашава и користи предузеће - управљач заштићеног природног добра;
- риболовна вода на територији заштићеног природног добра постаје рибарско подручје, а корисник рибарског подручја је управљач заштићеног природног добра;
- управљач (корисник) рибарског подручја је у обавези да донесе програм управљања рибарским подручјем и прибави сагласност на исти;
- у циљу одрживог коришћења рибљег фонда, управљач (корисник) програмом управљања рибарским подручја и посебним актом може ограничити или забранити рекреативни риболов (употребу појединих алата, опреме и средстава уз сагласност Министра) и о наведеним забранама обавести јавност;

- обавезно је прибављање дозволе за обављање привредног и рекреативног риболова риболова;
- управљач (корисник) рибарског подручја је у обавези да прати и спроводи мере заштите и очувања рибљег фонда, изврши обележавање рибарског подручја, изврши категорисање риболовне воде, одреди поједине делове рибарског подручја за мрест и развиће риба (рибља плодишта и сл.), контролише забране, ловостај, спровођење промењених режима риболова, спашавање рибе из поплављених подручја, организује и спроводи едукацију риболоваца, као и да контролише обављање привредног и спортског риболова;

Заштита од буке и вибрација

Заштита животне средине од буке за подручје општине Уб подразумева:

- планирање мера и услова заштите од буке у животној средини;
- мерење буке у животној средини;
- израду стратешке карте буке;
- слободан приступ информацијама о стању буке у животној средини;

Опште мере заштите становништва од буке у животној средини општине Уб обухватају одређивање акустичних зона у складу са наменом простора и граничним вредностима индикатора буке у тим зонама:

- тихе зоне – заштићене целине и зоне са прописаним граничним вредностима од 50 dB(A) у току дана и 40 dB(A) у току ноћи у којима је забрањена употреба извора буке који могу повисити ниво буке;
- остале зоне – са мерама за отклањање извора буке и мерама заштите од буке;

Општински центар Уб:

Тихе зоне: зоне индивидуалног становања, зоне и локације спорта и рекреације и зеленила, локације вртића и школских објеката, туристичке зоне и локације, локације објеката здравства;

Остале зоне: индустријске зоне и локације, зоне вишепородичног и индивидуалног становања са привређивањем, појасеви државних путева и градских саобраћајница;

Детаљно акустично зонирање општинског центра мора се извршити на нивоу Плана генералне регулације насеља Уб;

Остали насељски центри:

Тихе зоне: зоне и локације јавно-социјалне инфраструктуре (образовање, дечја заштита, амбуланта, терени за спорт и рекреацију);

Остале зоне: зона центра, зоне вишепородичног и индивидуалног становања средњих и високих густина, зоне и локације привређивања у којима се морају примењивати мере заштите од буке;

Експлоатационе површине, индустријске, радне и комуналне зоне - експлоатационе површине угља, камена, песка, глине, пословно-производни комплекси, зоне, потези, пунктови и локације, представљају зоне у којима се морају примењивати мере за спречавање и отклањање буке и мере заштите од утицаја на окружење са посебним мерама заштите према и у непосредном окружењу тихих зона;

Појасеви и зоне дуж саобраћајних коридора и градских саобраћајница су зоне у којима се примењују мере заштите од буке према окружењу и тихим зонама посебно:

- државни пут првог реда бр.22 „ибарска магистрала”,
- државни пут првог реда бр.19 Београд - Обреновац - Шабац
- државни пут првог реда бр. 21 Шабац - Ваљево и М-4 Ваљево-Ћелије
- Железничка пруга пруга Београд - Бар
- државни пут другог реда бр. 101 Обреновац-Уб-Словац

- државни пут другог реда бр. 206 Дебрц-Уб-Коцељева, државни пут другог реда бр. 270а Уб –Памбуковица-Пресаде,
- државни пут другог реда бр. 270 Иверак-Уб-Бргуле,
- државни пут другог реда бр. 101б Вукићевица-Калиновац-Слатина и
- државни пут другог реда бр. 101а Стублине- Каленић-Мали Борак

Посебне мере заштитестановништва од буке животної средини:

Планови, пројекти и програми, за које је прописан поступак стратешке процене утицаја и/или поступак процене утицаја пројеката на животну средину, морају садржати процену нивоа буке и мере заштите од буке у животної средини.

Носиоци пројеката/оператери који у обављању привредне делатности емитују буку, одговорни су за сваку активност којом се проузрокује изложеност буци изнад прописаних граничних вредности.

Носиоци пројеката/оператери који обављањем делатности утичу или могу утицати на изложеност буци, дужни су да:

- обезбеде учешће у трошковима заштите од буке у животної средини у оквиру инвестиционих, текућих и производних трошкова;
- обезбеде праћење утицаја својих делатности на нивое и интензитета буке у животної средини;
- обезбеде спровођење одговарајућих мера заштите од буке;
- спроведу мере звучне заштите при пројектовању, грађењу и реконструкцији објеката саобраћајне инфраструктуре, индустријских објеката, стамбених, стамбено-пословних и пословних објеката;
- спроведу услове и мере којима се штетни ефекти буке могу спречити, смањити или отклонити (у поступку процене утицаја пројеката на животну средину вреднују се могући непосредни и посредни штетни ефекти буке на животну средину и здравље становништва и утврђују се услови и мере којима се штетни ефекти буке могу спречити, смањити или отклонити);
- спроведу мере заштите од буке у складу са законом којим се уређује интегрисано спречавање и контрола загађивања животне средине, као услов за рад постројења и активности за које се издаје интегрисана дозвола;
- у поступку техничког прегледа за остале објекте мора се утврдити испуњеност услова и мера заштите од буке односно звучне заштите;
- да на прописан начин обезбеде мерење буке, израду извештаја о мерењу буке и сноси трошкове мерења буке у зони утицаја (мерење буке у животної средини обавља организација овлашћена од стране ресорног Министарства);

Мере заштите од буке везане за избор и употребу машина, уређаја, средстава за рад и превозна средства спроводе се применом најбољих доступних техника које су технички и економски исплативе у складу са законом. Извори буке који се користе за обављање делатности, а који се привремено користе или се трајно постављају у отвореном простору на нивоу тла, непокретне и покретне објекте или се користе на води или у ваздуху морају имати податке о нивоу звучне снаге коју емитују при прописаним условима коришћења и одржавања.

Носиоци пројеката/оператери (правна и физичка лица) који обављањем делатности утичу или могу утицати на изложеност буци, дужни су да:

- обезбеде учешће у трошковима заштите од буке у животної средини у оквиру инвестиционих, текућих и производних трошкова;
- обезбеде праћење утицаја својих делатности на нивое и интензитета буке у животної средини;
- обезбеде спровођење одговарајућих мера заштите од буке;

Планови, пројекти и програми, за које је прописан поступак стратешке процене утицаја и /или поступак процене утицаја пројеката на животну средину морају садржати процену нивоа буке и мере заштите од буке у животној средини.

Носиоци пројеката/оператери, дужни су да:

- спроведу мере звучне заштите при пројектовању, грађењу и реконструкцији објеката саобраћајне инфраструктуре, индустријских објеката, стамбених, стамбено-пословних и пословних објеката;
- спроведу услове и мере којима се штетни ефекти буке могу спречити, смањити или отклонити (у поступку процене утицаја пројеката на животну средину вреднују се могући непосредни и посредни штетни ефекти буке на животну средину и здравље становништва и утврђују се услови и мере којима се штетни ефекти буке могу спрешити, смањити или отклонити);
- спроведу мере заштите од буке у складу са законом којим се уређује интегрисано спречавање и контрола загађивања животне средине, као услов за рад постројења и активности за које се издаје интегрисана дозвола;
- у поступку техничког прегледа за остале објекте мора се утврдити испуњеност услова и мера заштите од буке односно звучне заштите;

Носиоци пројеката/оператери (правна лица и предузетници) који користе изворе буке за које нема података о звучној снази коју емитују, дужни су да обезбеде те податке у року од две године од дана ступања на снагу закона;

Носиоци пројеката/оператери (власник, корисник извора буке), дужни су да на прописан начин обезбеде мерење буке, израду извештаја о мерењу буке и сноси трошкове мерења буке у зони утицаја;

Мерење буке у животној средини обавља организација овлашћена од стране ресорног Министарства;

Мере заштите од буке везане за избор и употребу машина, уређаја, средстава за рад и превозна средства спроведу се применом најбољих доступних техника које су технички и економски исплативе у складу са законом. Извори буке који се користе за обављање делатности, а који се привремено користе или се трајно постављају у отвореном простору на нивоу тла, непокретне и покретне објекте или се користе на води или у ваздуху морају имати податке о нивоу звучне снаге коју емитују при прописаним условима коришћења и одржавања;

Заштита од негативних утицаја привредних делатности

Носиоци привреде општине Уб чине: "Зимпа" и "Термоелектро" (метална индустрија), "Копови Уб" (рударство), "Тамнавац" и земљорадничка задруга "33 Трлић" (прехрамбена индустрија), "Швабић ММ" и "Мандић Дрвопрерада" (дрвна индустрија), "Убљанка Нешић" (текстилна индустрија), "Стрела Уб" (саобраћај), "ФГМ Трудбеник" (грађевинарство) "Петрол Плакаловић" (промет нафте и нафтних деривата). На територији општине Уб регистровани су привредни субјекти који се баве делатностима примарног и секундарног сектора (пољопривреда, шумарство, рибарство, вађење руда, прерађивачка индустрија, производња електричне енергије).

Мере заштите животне средине од негативних утицаја привредних делатности

- дефинисање радних зона за лоцирање производних делатности на подручју општине уб;
- реализацији радних зона мора да предходи израда неопходне планске документације;
- обавезно комунално и инфраструктурно опремање зона;
- пејзажно уређење на нивоу зона као и на нивоу појединачних парцела и комплекса;
- забрањено је лоцирање индустријских комплекса на високоплодном пољопривредном земљишту као и у близини подручја са очуваним природним и предеоно-пејзажним карактеристикама;

- обавезна процена утицаја на животну средину за све постојеће и планиране пројекте, потенцијалне загађиваче у складу са законом;

Заштита од јонизујућег и нејонизујућег зрачења

Заштита од јонизујућих зрачења

Мере заштите живота и здравља људи и заштите животне средине од штетног дејства јонизујућих зрачења и мере нуклеарне сигурности обавезне су при свим поступцима у вези са нуклеарним активностима и активностима којим се уређују услови за обављање делатности са изворима јонизујућих зрачења и нуклеарним материјалима, као и управљање радиоактивним отпадом. Пооштравање режима нуклеарне и радијационе сигурности у Републици Србији и постизање нивоа који може да одговори повећаним захтевима сигурности резултат су последица значајних промена у свету током последње деценије.

Спровођење и стално унапређивање мера којима се обезбеђују нуклеарна и радијациона сигурност и безбедност постале су приоритети међународне заједнице, а основна брига више нису само контрола нуклеарног наоружања и спречавање његовог даљег ширења, већ пре свега обезбеђивање услова за ефикасно сузбијање злоупотреба радиоактивних и нуклеарних материјала. Закон о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности прописује:

- увођење нових, виших стандарда у спровођењу мера заштите од јонизујућих зрачења, нуклеарне и радијационе сигурности,
- успостављање комплексније регулативе али и омогућавање ефикасније примене закона,
- успостављање стриктног и целовитог надзора над изворима јонизујућих зрачења и нуклеарним објектима, радијационим делатностима и нуклеарним активностима, као и над управљањем радиоактивним отпадом;

У одредбама Закона о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности су уграђени највиши стандарди које прописују водеће светске организације у овој области, као што су:

- Међународна агенција за атомску енергију (IAEA),
- Агенција за нуклеарну енергију
- организације за економску сарадњу и развој (ANE-OECD),
- Међународна комисија за заштиту од јонизујућих зрачења (ICRP),
- Светска здравствена организација (ЊНО),
- Међународна организација рада (MOP) и
- Организација УН за храну и пољопривреду (FAO);

Стандарди и принципи Међународне агенције за атомску енергију формализовани су у облику директива и препорука којима се обезбеђује радијациона и нуклеарна сигурност и безбедност. Република Србија, као држава чланица Међународне агенције за атомску енергију (IAEA) испуњава захтеве који произилазе из ратификованих међународних уговора. Регулаторно тело - организација која врши јавна овлашћења у складу са Законом је Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије.

Заштита од нејонизујућих зрачења

Услови и мере заштите здравља људи и заштите животне средине од штетног дејства нејонизујућих зрачења у коришћењу извора нејонизујућих зрачења, представљају обавезне мере и услове при планирању, коришћењу и уређењу простора.

Извор нејонизујућих зрачења је уређај, инсталација или објект који емитује или може да емитује нејонизујуће зрачење. Нејонизујућа зрачења су електромагнетска зрачења која имају енергију фотона мању од 12,4eV. Она обухватају:

- ултраљубичасто или ултравиолетно зрачење (таласне дужине 100-400nm),
- видљиво зрачење (таласне дужине 400-780nm),
- инфрацрвено зрачење (таласне дужине 780nm - 1 mm),
- радио-фреквенцијско зрачење (фреквенције 10kHz - 300GHz),
- електромагнетска поља ниских фреквенција (фреквенције 0-10kHz),

- ласерско зрачење. обухватају и
- ултразвук или звук чија је фреквенција већа од 20kHz (и ако се не ради о ЕМ зрачењу);

У циљу заштите од нејонизујућих зрачења обавезне мере су:

- прописивање граница излагања нејонизујућим зрачењима;
- откривање присуства и одређивање нивоа излагања нејонизујућим зрачењима;
- одређивање услова за коришћење извора нејонизујућих зрачења од посебног интереса;
- обезбеђивање организационих, техничких, финансијских и других услова за спровођење заштите од нејонизујућих зрачења;
- вођење евиденције о изворима нејонизујућих зрачења од посебног интереса;
- означавање извора нејонизујућих зрачења од посебног интереса и зоне опасног зрачења на прописани начин;
- спровођење контроле и обезбеђивање квалитета извора нејонизујућих зрачења од посебног интереса на прописани начин;
- примена средстава и опреме за заштиту од нејонизујућих зрачења;
- контрола степена излагања нејонизујућем зрачењу у животној средини и контрола
- спроведених мера заштите од нејонизујућих зрачења;
- обезбеђивање материјалних, техничких и других услова за систематско испитивање и праћење нивоа нејонизујућих зрачења у животној средини;
- образовање и стручно усавршавање кадрова у области заштите од нејонизујућих зрачења у животној средини;
- информисање становништва о здравственим ефектима излагања нејонизујућим зрачењима;
- информисање становништва о мерама заштите и обавештавање о степену изложености нејонизујућим зрачењима у животној средини;

Извори нејонизујућих зрачења од посебног интереса су стационарни и мобилни извори електромагнетног зрачења који могу да буду опасни по здравље људи, чије електромагнетно поље у зони повећане осетљивости, достиже барем 10% износа референтне, граничне вредности прописане за ту фреквенцију.

Зоне повећане осетљивости су зоне становања, зоне и локације у којима се особе могу задржавати и 24 сата дневно (школе, домови, предшколске установе, породилишта, болнице, туристички објекти, дечја игралишта, површине неизграђених парцела планиране за наведене намене (у складу са препорукама Светске здравствене организације). Општине Уб је у обавези да врши инспекцијски надзор над изворима нејонизујућих зрачења за које одобрење за изградњу и почетак рада издаје надлежни орган јединице локалне самоуправе.

Оператер је у обавези да:

- примени мере и испуњава услове за коришћење извора нејонизујућих зрачења од посебног интереса;
- да изради процену утицаја на животну средину, у складу са Законом;
- води прописану евиденцију;
- обезбеди испитивање зрачења извора нејонизујућих зрачења у животној средини;
- у року обавести надлежни орган о ванредном догађају;
- спроводи све мере заштите од нејонизујућих зрачења;

Базне станице мобилне телефоније - за услове простирања електромагнетних таласа, морају се испоштовати:

- техничке мере и захтеви,
- мере безбедности и заштите здравља људи,

- мере безбедности животне средине;

Избор локације за постављање базне станице мобилне телефоније, са еколошког аспекта, мора бити у складу са смерницама, мерама и условима:

- стратешке процене утицаја плана (или секторских програма),
- процене утицаја на животну средину пројекта,
- заштите од нејонизујућих зрачења;

Опште мере заштите од штетног дејства електомагнетних таласа базне станице мобилне телефоније при избору локације, спроводе се постављањем:

- на стубовима висине 20-36 m,
- на највишим објектима који доминирају околином,
- на фасадама објекта (панелне базне станице које покривају одређену микролокацију, а покретне базне станице се монтирају за време одржавања разних скупова, концерата и сл.),

Оператер је у обавези да спроведе мере и услове заштите животне средине, а које се односе на:

- опасност од директног додира делова који су под сталним напоном;
- опасност од директног додира проводљивих делова који не припадају струјном колу;
- опасност од пожара и експлозија;
- статички електрицитет услед рада уређаја;
- опасност од утицаја берилијум оксида;
- атмосферски електрицитет;
- нестанак напона у мрежи;
- недовољну осветљеност просторија;
- неопрезно руковање;
- опасност при раду на висини (монтирање антена на антенским стубовима);
- механичка оштећења;
- утицај прашине, влаге и воде;

Посебне мере заштите – у зависности од типа и карактеристика објекта који се гради, посебно се морају примењивати следеће мере заштите:

- објекте не постављати унутар друге зоне опасности од пожара у близини отворених складишта лако испарљивих, запаљивих и експлозивних материја без одговарајуће заштите и прибављених услова, односно сагласности надлежног органа противпожарне заштите;
- ако се у току извођења грађевинских и других радова наиђе на археолошка налазишта или археолошке предмете извођач радова је дужан да одмах прекине радове и обавести надлежни завод за заштиту споменика културе;
- ако се у току радова наиђе на природно добро које је геолошко-палеонтолошког типа и минеролошко-петрографског порекла, за које се претпоставља да има својство природног споменика, извођач радова је дужан да о томе обавести надлежну организацију за заштиту природе;
- обавезно је постављање ограде око базне станице и антенског стуба. На огради поставити табле на којима је исписано упозорење да се не сме прилазити антенском стубу;
- антенски систем базне станице се мора пројектовати тако да се у главном снопу зрачења антене не налазе антенски системи других комерцијалних или професионалних уређаја,

- као ни сами уређаји, што се постиже оптималним избором висине антене, као и правилним избором позиције антенског система на смом објекту;
- отпадне материје које се јаве током изградње објеката базних станица, приступних путева, довођења електришне енергије и слично, морају се уклонити преко овлашћеног комуналног предузећа;
 - након изградње, односно постављања објекта који садржи извор нејонизујућег зрачења, а пре издавања дозволе за почетак рада или употребне дозволе,обавезно се мора извршити прво испитивање, односно мерење нивоа електромагнетног поља у околини извора;
 - за потребе првог испитивања оператер може извор електромагнетног поља пустити у пробни рад у периоду не дужем од 30 дана, а за телекомуникационе објекте мерења може извршити у оквиру техничког прегледа;
 - орган надлежан за издавање употребне дозволе за објекат који садржи извор нејонизујућег зрачења од посебног интереса, може пустити у рад тај извор ако је мерењем утврђено да ниво електромагнетног поља не прекорачује прописане граничне вредности и да изграђени, односно постављени објекат неће својим радом угрожавати животну средину;
 - ако се периодичним испитивањем, систематским испитивањем или мерењем извршеним по налогу инспектора за заштиту животне средине, утврди да је у околини једног или више извора измерен ниво електромагнетног поља изнад прописаних граничних вредности, надлежни орган може кориснику наложити ограничење у погледу употребе, реконструкцију или затварање објекта до задовољавања прописаних граничних вредности;
 - реконструкција се обавља технички и оперативно изведивим мерама у року од највише годину дана од дана када је наложена реконструкција извора од стране надлежне инспекције за заштиту животне средине;

Заштита од хемикалија и биоцидних производа

Обавезне мере заштите животне средине од хемикалија-

у циљу заштите здравља људи и животне средине на подручју општине Уб обавезно је:

- успостављање интегрисаног управљања хемикалијама;
- класификација, паковање и обележавање хемикалија;
- интегрални регистар хемикалија;
- регистар хемикалија које су стављене у промет;
- ограничења и забране производње, стављања у промет и коришћења хемикалија;
- увоз и извоз одређених опасних хемикалија;
- исходовање дозвола за обављање делатности промета и дозволе за коришћење нарочито опасних хемикалија;
- исходовање дозволе за стављање у промет детергената;
- успостављање систематског праћења хемикалија;

Обавезе оператера који управља хемикалијама:

- оператер који управља хемикалијама мора треба предузимати мере у циљу спречавања негативних утицаја хемикалија на здравље људи и животну средину;
- произвођач, увозник или даљи корисник који ставља хемикалију у промет, процењује опасна својства хемикалије пре стављања у промет и о томе обавештава остала правна и физичка лица у циљу руковања хемикалијом на безбедан начин;

- опасна хемикалија се замењује безбеднијом алтернативом када год је то могуће;
- свака хемикалија и одређени производи морају бити класификовани, обележени и паковани у складу са Законом;
- оператер - произвођач, увозник, дистрибутер или даљи корисник, у обавези је да води евиденцију о хемикалијама најмање 10 година;
- оператер је дужан да складишти опасне хемикалије на начин да се не угрози живот и здравље људи и животна средина, а са њиховим остацима и празном амбалажом поступа у складу са прописима којима се регулише управљање отпадом;
- снабдевач одређених врста, односно количина опасне хемикалије дужан је да обезбеди лице које се стара о правилном управљању тих хемикалија;

Биоцидни производи – су активне супстанце или смеша, која садржи једну или више активних супстанци, чија је намена да хемијски или биолошки уништи непожељне организме, може се користити ако је за њега издато одобрење за стављање у промет и ако је класификован, обележен, пакован и има безбедносни лист. Разврставају се у врсте према:

- начину коришћења,
- организму на који делују,
- простору у којем се користе,
- предмету, односно према површини која се третира;

Заштита од хемијског удеса, интегрисано спречавање и контрола загађивања животне средине

Заштита од хемијског удеса (одредбе SEVESO II Директиве), је заштита од изненадног и неконтролисаног догађаја који настаје ослобађањем, изливањем или расипањем опасних материја, обављањем активности при производњи, употреби, преради, складиштењу, одлагању или дуготрајном неадекватном чувању.

SEVESO постројење - постројење у којем се обављају активности у којима је присутна или може бити присутна опасна материја у једнаким или већим количинама од прописаних, (где се опасне материје производе, користе, складиште или се њима рукује) и укључује сву опрему, објекте, цевоводе, машине, опрему, алате, интерне колосеке и депое, складишта и осталу пратећу опрему у функцији постројења. Оператери SEVESO постројења, према количинама из Листе опасних материја и њихових количина и Листе својстава и класа опасних материја и њихових количина, у обавези су да израде:

- Политику превенције удеса по достављању Обавештења надлежном органу ресорног Министарства - Оператери SEVESO постројења нижег реда;
- Извештај о безбедности и План заштите од удеса - Оператери SEVESO постројења вишег реда;

Оператер SEVESO постројења је у обавези да, уколико се деси хемијски удес на локацији, одмах о хемијском удесу обавести ресорно Министарство, јединицу локалне самоуправе и органе надлежне за поступање у ванредним ситуацијама у складу са прописима којима се уређује заштита и спашавање;

Оператер SEVESO постројења нижег реда у обавези је да изради документ - Политику превенције удеса и да Министарству, пре израде Политике превенције удеса, достави Обавештење.

Оператер SEVESO постројења вишег реда у обавези је да изради и достави Министарству Извештај о безбедности и План заштите од удеса.

Оператери који нису SEVESO постројење а који имају на својој локацији (комплексу) значајне количине опасних материја, у циљу заштите од хемијског удеса у обавези су да поступају у складу са Законом о ванредним ситуацијама („Сл. гласник РС“ бр. 111/09).

План заштите од хемијског удеса општине Уб (Екстерни план заштите од удеса) је обавезан документ који локална самоуправа мора донети на основу Плана заштите од удеса оператера који се налазе на њеној територији, у складу са Законом о ванредним ситуацијама („Сл. гласник РС“ бр. 111/09).

Процена ризика у случају настанка хемијског удеса - заштита од хемијских удеса изагађивања животне средине при производњи, превозу и складиштењу опасних материја у постројењима и инсталацијама, остваривање превентивних мерама које обухватају активности које се спроводе у постројењима и коридорима превоза опасних материја, ауциљус мање могућности настанка удеса и могућих последица. Решавање проблема управљања еколошким ризиком при транспорту опасних материја зависиће од динамике реконструкције и ревитализације постојећих реализације планираних саобраћајница, на основу чега ће се распределити превоза опасних материја утврђивати општинском нормативом (посебним одлукама у складу са Законом и планом наменог простора). У начелу, за превоз опасних и штетних материја дозвољено је користити деонице аутопутева и државних путева првог другог реда које пролазе кроз подручја нижих густина настанова и мањег насељености. Ограничење се односи на превоз нафтних деривата у цистернама капацитета до 10t.

Циљ интегрисаног спречавања загађивања животне средине је да се:

- смањити или минимализује емисије у све медијуме животне средине,
- успоставити висок ниво заштите животне средине,
- минимализује потрошњу сировине и енергије,
- поједностави и ојача улогу контролних органа власти,
- укључити јавност у свим фазама процеса (Архуска конвенција);

Оператер IPPC постројења (према Листи активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола) у обавези је да:

- за ново постројење поднесе захтев за издавање интегрисане дозволе, пре добијања дозволе за употребу;
- за постојеће постројење, према року за прилагођавање до 2015 године;
- надлежност за издавање интегрисане дозволе је у зависности од тога који орган издаје одобрење за градњу (грађевинску дозволу) одређује се ко је надлежни орган за интегрисану дозволу;
- BREF документ даје информације о специфичном индустријском сектору или пољопривредном сектору, техникама и процесима заступљеним у том сектору, свим постојећим емисијама у воду, ваздух и земљиште као и генерисаним отпадима, у зависности од производних капацитета, техникама које се разматрају у одређивању ВАТ;

Управљање отпадом и амбалажним отпадом

Стратегија управљања отпадом за период 2010-2019. године, („Сл. гласник РС“, бр. 29/10) представља основни документ који обезбеђује услове за рационално и одрживо управљање отпадом на нивоу Републике Србије:

- одређује основну оријентацију управљања отпадом за наредни период, у сагласности са политиком ЕУ у овој области и стратешким опредељењима Републике Србије;
- усмерава активности хармонизације законодавства у процесу приближавања законодавству ЕУ;
- идентификује одговорности за отпад и значај и улогу власничког усмеравања капитала;
- поставља циљеве управљања отпадом за краткорочни и дугорочни период;
- утврђује мере и активности за достизање постављених циљева.

Према Стратегији управљања отпадом, општина Уб, са општинама Осечина, Лајковац, Мионица, Љиг, Коцељева, Владимирци, Барајево, Лазаревац и Обреновац, припада Регионалном центру

за управљање комуналним отпадом у Ваљево. Овај центар обухвата 382.340 становника и годишњу количину отпада од 88.075 t/год.

Према **Регионалном плану управљања комуналним отпадом** за 11 општина Колубарског региона, за локацију регионалног центра за управљање комуналним биће лоцирана у откопном пољу, на подручју Колубарског лигнитског басена по завршетку његове експлоатације.

Регионални центар за управљање комуналним отпадом је на локацији ПК „Тамнава-Западно поље“, за који је обавезно:

- опремање системом за сакупљање депонијских гасова,
- опремање постројењем за третман процедурних вода,
- дозвољено је формирање депоније за инертан отпад;

На депонији неопасног отпада може се одлагати:

- комунални отпад после сепарације,
- неопасан отпад, било ког порекла који испуњава критеријуме за прихват на депонију неопасног отпада,
- стабилизован и нереактиван (претходно третиран) опасан отпад који задовољава критеријуме граничних вредности за неопасан отпад;

Постројење за сепарацију рециклабилног отпада – (технолошка линија за аутоматско или мануелно раздвајање отпада), по правилу:

- поставља се поред депоније и представља функционалну целину,
- издвојени рециклабилни отпад се третира (балира или пресује) и транспортује у постројења за рециклажу;

Трансфер станица – представља део регионалног центра где се комунални отпад истовара из возила за сакупљање отпада, прегледа уз издвајање отпада, кратко задржава, утовара у већа возила и транспортује на даљи третман у регионални центар, регионалну депонију на локацији ПК „Тамнава-Западно поље“. Реализација трансфер станице на територији општине Убје могућа у циљу смањења трошкова управљања отпадом, услед разврставања отпада и његовог поновног враћање у процес производње као секундарне сировине, као и због смањења количине отпада који се транспортује и одлаже на регионалној депонији.

Општи услови за реализацију трансфер станице:

- дозвољена је изградња трансфер станице на подручју општине Уб;
- потребна израда урбанистичке и пројектне документације за изградњу трансфер станице;
- одлучивање о поступку процене утицаја на животну средину;

Критеријуми за избор локације трансфер станице:

Није дозвољено градити:

- у зонама заштите изворишта водоснабдевања,
- у заштићеним подручјима и зонама заштите заштићених подручја,
- на плавном и мочварном терену,
- на пољопривредном и водном земљишту,
- у зонама високих густина становања,
- у зонама централних функција (у непосредном окружењу школских објеката и комплекса, дечјих установа, објеката социјалне заштите, здравствених објеката и комплекса, верских објеката)
- у зонама спорта и рекреације;

Дозвољено је градити:

- у грађевинском подручју (на грађевинском земљишту);
- на грађевинском земљишту ван грађевинског подручја;
- у индустријским, радним и комуналним зонама;

Карактеристике локације трансфер станице:

- централни положај у односу транспортне руте (путање сакупљача),
- директан приступ камионским рутама и главној саобраћајници,
- на сеоском подручју (да може прихватити отпад у пречнику 20-30 км),
- величина (капацитет) локације утврђује се на основу односа постојеће и максимално пројектоване количине отпада),
- могућност проширења у простору;
- заштитна зона око локације (заштитно зеленило, природне, вештачке баријере);
- топографске карактеристике (раван или терен у благом нагибу),
- карактеристике руже ветрова;
- степен инфраструктурне опремљености;
- пејзажна уређеност – могућност партерног и пејзажног уређења;

Врсте отпада којима се рукује на трансфер станици:

- општински отпад (отпад из домаћинства),
- баштенски (зелени) отпад,
- опасан кућни отпад,
- рециклабилни отпад,
- обавезно је посебно издвајање грађевинског отпада;

Врсте отпада за које није дозвољено руковање на трансфер станици:

- инфективни медицински отпад
- велики предмети у расутом стању
- опасан отпад
- радиоактиван отпад
- нафтни резервоари
- угинуле животиње
- азбест
- течности, муљеви, прашкасте материје;

Опремање локације трансфер станице (тип трафостанице):

- објекат,
- плато за прихватање отпада, сабијање, пребацивање у већа возила и отпремање на регионалну депонију,
- возила за сакупљање (возила сакупљача),
- претоварна-трансфер возила,
- интерне саобраћајнице,
- инфраструктура,
- партерно и пејзажно уређење,
- ограда са контролисаним улазом;

Услови на трансфер станици:

- није дозвољено дугорочно складиштење отпада на локацији,
- обавезно је брзо сакупљање/сабијање отпада,
- обавезан је брзи утовар у трансферно возило,
- трансфер возило мора напустити трансфер станицу за неколико сати,
- дозвољено је постављање контејнера за рециклабилне компоненте,
- дозвољено је одређивање простора за отпад који ће грађани доносити;

Центар за одвојено сакупљање рециклабилног отпада - место одређено општинском одлуком на које грађани доносе материјал погодан за рециклажу, кабасти отпад (намештај, бела техника), баштенски отпад. У зависности од броја становника који гравитира изабраној локацији, врста генерисаних отпада, са дефинисаном организацијом и потребном опремом, дозвољено је:

- формирање сортирних станица (сабирне, сакупљачке станице), за неопасан рециклабилан отпад, према прописаним критеријумима, условима животне средине и Локалном плану управљања отпадом;
- формирање центра за рециклажу грађевинског отпада, према прописаним критеријумима, условима животне средине и Локалном плану управљања отпадом ;
- формирање рециклажних дворишта у складу са прописаним критеријумима, условима животне средине и Локалном плану управљања отпадом;
- формирање рециклажних острва, у складу са прописаним критеријумима и условима животне средине и Локалном плану управљања отпадом;

Управљање опасним отпадом - до реализације националног постројења за физичко-хемијски третман опасног отпада и регионалног складишта опасног отпада, управљање опасним отпадом вршиће се у складу са важећим Законом и подзаконским актима.

Сабирни центар (центри за сакупљање опасног отпада из домаћинства: отпадна уља, отпад електричних и електронских апарата и уређаја, истрошене батерије) могу бити уз локације центара за сакупљање рециклабилног отпада;

Управљање отпадом животињског порекла – гробље за угинуле животиње и кућне љубимце, (угинуле животиње и кућни љубимци, кланични отпад, отпад из постројења за прераду меса, објекта за узгој животиња), до успостављања система за управљање овом врстом отпада на националном нивоу, организовати преко постојећих постројења за третман отпада животињског порекла и гробља за угинуле животиње (јаме гробнице), као прелазног решења, према критеријумима и условима заштите животне средине. Избор локације за формирање гро бља за угинуле животиње и кућне љубимце (јаме гробнице), као прелазног решења, мора се извршири на основу упоредне вишекритеријумске анализе локација. Локације мора задовољавати следеће критеријуме:

- земљиште мора бити оцедно, без подземних вода, осунчано, ограђено, удаљено од површинских вода и ван зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања, удаљено од зона становања,
- локација мора бити опремљена потребном инфраструктуром и средствима за дезинфекцију,
- потребна површина локације је од 25–50ари. Пожељно је формирање заштитног појаса зеленила око локације.

Пољопривредни отпад - увођењем чистије производње, ВАТ и ВЕР у прехранбеној индустрији, утицати на смањење пољопривредног отпада. Пољопривредни отпад, биомасу као нус производ пољопривредне производње, користити за компостирање, добијање течних горива и биогаза.

Опште мере управљања отпадом

Надлежни орган општине Уб:

- доноси Локални план управљања отпадом, обезбеђује услове и стара се о његовом спровођењу;
- уређује, обезбеђује, организује и спроводи управљање комуналним, односно инертним и неопасним отпадом на својој територији;
- уређује поступак наплате услуга у области управљања комуналним, односно инертним и неопасним отпадом;
- издаје дозволе, одобрења и друге акте у складу са Законом,

- води евиденцију и податке доставља ресорном Министарству;
- врши надзор и контролу примене мера поступања са отпадом у складу са законом;

Посебне мере управљања отпадом - обавезе оператера постројења:

- за постројења за која се издаје интегрисана дозвола припрема се и доноси План управљања отпадом;
- за постројења чија је делатност управљање отпадом и за која се издаје интегрисана дозвола или дозвола за управљање отпадом, доноси се Радни план постројења за управљање отпадом;
- произвођач или увозник чији производ после употребе постаје опасан отпад у обавези је да тај отпад преузме после употребе без накнаде трошкова и са њима поступи у складу са законом;

Произвођач отпада/оператер дужан је да:

- сачини план управљања отпадом и организује његово спровођење, ако годишње производи више од 100 t неопасног отпада или више од 200 kg опасног отпада;
- прибави извештај о испитивању отпада и обнови га у случају промене технологије, промене порекла сировине, других активности које би утицале на промену карактера отпада и чува извештај најмање пет година;
- преда отпад лицу које је овлашћено за управљање отпадом ако није у могућности да организује поступање са отпадом;
- карактеризација отпада врши се само за опасан отпад и за отпад који према пореклу, саставу и карактеристикама може бити опасан отпад, осим отпада из домаћинства;
- транспорт опасног отпада врши се у складу са прописима којима се уређује транспорт опасних материја, у складу са дозволом за превоз отпада и захтевима који регулишу посебни прописи о транспорту (ADR/RID/ADN и др);
- забрањено је одлагање и спаљивање отпада који се може поново користити;
- забрањено је разблаживање опасног отпада ради испуштања у животну средину;
- управљање посебним токовима отпада, (истрошене батерије и акумулатори, отпадна уља, отпадне гуме, отпад од електричних и електронских производа, флуоросцентне цеви које садрже живу, полихлоровани бифенили и отпад од полихлорованих бифенила (PCB), отпад који садржи, састоји се или је контаминиран дуготрајним органским загађујућим материјама (POPs отпад), отпад који садржи азбест, отпадна возила, отпад из објеката у којима се обавља здравствена заштита и фармацеутски отпад и отпад из производње титан диоксида) се врши сходно законским одредбама и релевантним подзаконским актима.

За обављање делатности управљања отпадом прибављају се дозволе и то: дозвола за сакупљање отпада, за транспорт отпада, за складиштење и третман отпада и за одлагање отпада. За обављање више делатности једног оператера може се издати једна интегрална дозвола. Дозволе за складиштење, третман и одлагање отпада издају се на период од 10 година.

Управљање амбалажним отпадом

Опште мере за управљање амбалажним отпадом - управљање амбалажом и амбалажним отпадом се спроводи у складу са:

- условима заштите животне средине које амбалажа мора да испуњава за стављање у промет,
- условима за управљање амбалажом и амбалажним отпадом,

- обавезом извештавања о амбалажи и амбалажном отпаду;

2.1.3 МЕРЕ ЕНЕРГЕТСКИ ЕФИКАСНЕ ИЗГРАДЊЕ

У складу са концептом одрживог развоја, а у вези очувања и унапређења еколошких капацитета простора односно животне средине, мере унапређења енергетске ефикасности у зградарству представљају један од кључних фактора.

На подручју Плана, процеси урбанизације и индустријализације у претходном периоду су текли заједно, али без успостављене координације на плану одрживости изградње у погледу енергетске ефикасности. Унапређење постојећег грађевинског фонда и изградња нових објеката и урбаних структура морају бити засновани на принципима енергетски ефикасне градње и постизања минималних услова комфора боравка у објектима, и усклађени са привредно-економским, друштвеним и техничко-технолошким активностима у оквиру укупног развоја, где се на принципима одрживости користе природне и створене вредности и ресурси овог подручја водећи очувању и унапређењу квалитета животне средине.

План увођења мера енергетски ефикасне изградње подручја у захвату Плана заснован је на:

- одрживом коришћењу природних и створених ресурса и вредности,
- изградњи новог и обнови постојећег грађевинског фонда у складу са прописаним енергетским својствима објеката,
- превенцији и контроли потенцијалних облика и извора загађивања.

Мере енергетске ефикасности (ЕЕ) у зградарству подразумевају континуирани и широк опсег делатности којима је крајњи циљ смањење потрошње свих врста енергије уз исте или боље услове у објекту. Мерама унапређења енергетске ефикасности у зградарству утиче се на смањење потрошње конвенционалних-фосилних енергената (добитених из необновљивих извора енергије) и тиме доприноси смањењу емисије штетних гасова и загађења животне средине, односно штити животна средина, смањују глобалне климатске промене и подстиче одрживи развој земље.

Унапређење енергетске ефикасности јесте смањење потрошње свих врста енергије, уштеда енергије и обезбеђење одрживе градње применом техничких мера, стандарда и услова планирања, пројектовања, изградње и употребе објекта.

Енергетска својства објекта јесу стварно потрошена или оцењена количина енергије која задовољава различите потребе које су у вези са стандардизованим коришћењем објекта, што укључује *грејање, припрему топле воде, хлађење, вентилацију и осветљење*.

Објекти високоградње, у зависности од врсте и намене, потребно је да буду пројектовани, изграђени и одржавани на начин којим се обезбеђују прописана енергетска својства. Прописана енергетска својства утврђују се издавањем сертификата о енергетским својствима објекта, који чини саставни део техничке документације која се прилаже уз захтев за издавање употребне дозволе, а издаје га овлашћена организација која испуњава прописане услове за издавање сертификата о енергетским својствима објекта.

Како би се обезбедила прописана енергетска својства, при пројектовању, изградњи и одржавању објеката високоградње потребно је поштовати актуелне прописе и стандарде који се односе на:

- техничке захтеве у погледу рационалне употребе енергије и топлотне заштите које треба испунити приликом пројектовања и грађења нових објеката, као и током употребе постојећих објеката, који се греју на унутрашњу температуру вишу од 12°C,
- техничке захтеве у погледу рационалне употребе енергије и топлотне заштите које треба испунити приликом пројектовања реконструкције постојећих објеката који се греју на унутрашњу температуру вишу од 12°C,
- остале техничке захтеве за рационалну употребу енергије и топлотну заштиту у зградарству,
- техничка својства и друге захтеве за неке грађевинске производе који се уграђују у објекат у сврху рационалне употребе енергије и топлотне заштите и оцењивање усклађености тих производа с наведеним захтевима,
- одржавање објекта у односу на рационалну употребу енергије и топлотну заштиту.

Обавезно је поштовање техничких захтева за рационалну употребу енергије и топлотну заштиту у објектима којима се прописују:

- највећа допуштена годишња потребна топлотна енергија за грејање по јединици корисне површине објекта, односно по јединици запремине грејаног дела објекта,
- највећи допуштени коефицијент трансмисије топлотног губитка по јединици површине омотача грејаног дела објекта,
- спречавање прегревања просторија објекта због деловања сунчевог зрачења током лета,
- ограничења ваздушне пропустљивости омотача објекта,
- највећи допуштени коефицијенти пролаза топлоте појединих грађевинских делова омотача објекта,
- смањење утицаја топлотних мостова на омотачу грађевине,
- највећа допуштена кондензација водене паре унутар грађевинског дела објекта,
- спречавање површинске кондензације водене паре, ако регулативом није другачије одређено.

Садржај пројекта објекта који се односи на рационалну употребу енергије и топлотну заштиту подразумева техничко решење објекта и услове за грејање и одржавање у пројектима архитектонске и грађевинске струке, те у пројектима машинске и/или електротехничке струке у делу који се односи на захтеве у односу на системе грејања и хлађења.

Главни пројект објекта у делу који се односи на рационалну употребу енергије и топлотну заштиту потребно је да садржи технички опис, прорачун и проверу термичких карактеристика сагласно регулативи, прорачун годишње потребе топлотне енергије за грејање објекта за стварне климатске податке, прорачун годишње потребе енергије за хлађење за објекат са инсталираним системом за хлађење за стварне климатске податке, програм контроле и осигурања квалитета током грађења, методологију мониторинга објекта током коришћења, нацрте, као и приказ потребне топлотне енергије за грејање и потребне енергије за хлађење, енергије за грејање воде, осветљење и опрему, ако посебним прописом није другачије одређено.

За приказ енергетских својстава објекта, потребно је да технички опис садржи податке о:

- локацији и намени објекта,
- коришћеним метеоролошким подацима,
- подели објекта у топлотне зоне, ако је објекат подељен у топлотне зоне,
- геометријским карактеристикама објекта/зоне, површини омотача и запремини грејаног дела објекта, фактору облика објекта, корисној површина објекта, уделу површине прозора у укупној површини фасаде,
- врсти извора енергије за грејање и хлађење, систему грејања, односно хлађења,
- врсти, начину, употреби и учешћу обновљивих извора енергије у подмирењу потребне топлоте за грејање ако је предвиђена употреба обновљиве енергије за грејање,

- предвиђеним техничким решењима за спречавање прегревања простора објекта током лета,
- условима и начину складиштења и уградње грађевинских производа који су од утицаја на топлотна својства,
- системима појединих грађевинских делова објекта,
- уграђеној опреми и инсталацијама, који су у функцији рационалне употребе енергије за грејање и хлађење, загревање воде, осветљење, као и топлотне заштите објекта.

У циљу обезбеђења прописаних енергетских својстава објекта, програм контроле и осигурања квалитета током градње потребно је да садржи:

- попис грађевинских и других производа, који се уграђују у објекат, са наведеним захтеваним својствима, а која се односе на испуњавање захтева из техничког решења објекта у односу на рационалну употребу енергије и топлотну заштиту објекта,
- преглед и опис потребних контролних поступака испитивања и захтеваних резултата којима ће се доказати усклађеност објекта захтеву рационалне употребе енергије и топлотне заштита,
- услове градње и друге захтеве који морају бити испуњени током градње објекта, а који имају утицај на постизање односно задржавање пројектованих односно прописаних техничких својстава објекта и испуњавање захтева у односу на рационалну употребу енергије и топлотну заштиту објекта,
- поступак техничког прегледа објекта са назнаком начина контроле испуњавања захтева топлотне заштите објекта и рационалне употребе енергије,
- услови одржавања објекта у односу на испуњење захтева рационалне употребе енергије и топлотне заштита за пројектовани век употребе објекта, према методологији мониторинга.

У случају реконструкције објекта, пројекат којим се даје техничко решење објекта у односу на рационалну употребу енергије и топлотну заштиту, садржи и детаљан опис и техничке карактеристике постојећег стања објекта односно постојећег грађевинског дела објекта обухваћеног реконструкцијом у односу на рационалну употребу енергије и топлотну заштиту пре предвиђеног грађевинског захвата.

Одрживо управљање енергетском ефикасношћу у изградњи (еколошко-економски, техно-технолошки и социјално прихватљиво) на подручју Плана, представља интегрални део плана управљања квалитетом животне средине подручја Општине у целини, а оствариваће се:

- усвајањем и имплементацијом одлука, којима ће бити обезбеђена уравнотеженост економског развоја и очувања квалитета животне средине насеља као просторно-еколошке целине,
- применом мера енергетске ефикасности у изградњи (кроз нивое планирања, пројектовања, изградње и употребе) нових и обнови постојећих објеката и урбаних структура, којима се за грејање, припрему топле воде, хлађење, вентилацију и осветљење за објекат обезбеђују прописана енергетска својства,
- применом техничких захтева за рационалну употребу енергије и топлотну заштиту у објектима,
- коришћењем уређаја са ниском енергетском потрошњом (енергетски ефикасни уређаји),
- преласком са грејања електричном енергијом, заменом системима даљинског и централног грејања или природног гаса, зависно од локалитета и сл.,
- преласком са паушалног на обрачун за грејање према мерењу потрошње топлотне енергије,
- оснивањем подстицајних фондова за побољшање топлотне заштите стамбених и нестамбених зграда (коришћење буџетских средстава, наменских кредитних и донаторских средстава уз суфинансирање власника),
- утврђивањем мониторинга стања енергетске ефикасности објеката високоградње,
- успостављањем сталне контроле имплементације планираних мера и активности на доношењу одлука и њиховој реализацији,
- систематским и планским унапређивањем стања,

- усвајањем Плана заштите и мониторинга животне средине на подручју Плана, као интегралог дела система управљања животном средином на нивоу подручја Општине и на националном нивоу (успостављањем хијерархијског односа),
- планирањем одрживог коришћења природних и створених ресурса животне средине на подручју Плана и окружењу од значаја за насеље,
- установљавањем и успостављањем индикатора и информационог система о стању животне средине.

Валоризација са аспекта енергетске ефикасности изградње на простору подручја Плана потребно је да се заснива на основним поставкама:

- рационално коришћење необновљивих и тешко обновљивих природних ресурса - енергената,
- квалитативна и квантитативна оцена и побољшање енергетских својстава објеката,
- унапређење енергетских својстава постојећих објеката (формирање енергетски ефикасних објеката),
- изградња енергетски ефикасних нових објеката,
- коришћење расположивих локалних ресурса, грађевинских материјала, индустријских производа, радне снаге, а у циљу економских, енергетских и еколошких доприноса,
- очување микроклиматских услова, смањење емисије штетних гасова, посебно CO₂, односно угљендиоксида као допринос примене мера енергетски ефикасне изградње и коришћења еколошких материјала,
- коришћење природних потенцијала за темперирање, хлађење, вентилацију и осветљење простора у објектима високоградње,
- коришћење обновљивих извора енергије.

Стање постојећег грађевинског фонда указује на ниску енергетску ефикасност објеката и присуство емисије штетних гасова због застарелих система и инсталација за грејање.

Подручје Плана поседује потенцијале за коришћење обновљивих извора енергије, односно коришћење енергије сунца, ветра, воде и биоенергије.

Смернице за даљи одрживи развој подручја ППЈЛС општине УБ у погледу енергетски ефикасне изградње:

- унапређење енергетске ефикасности постојећих објеката на подручју Плана давањем приоритета економичним мерама за штедњу енергије у постојећим зградама, које обухватају унапређење енергетске ефикасности:
 - омотача зграде (постављање или побољшање термичке изолације зидова и замена прозора),
 - инсталација за грејање, и
 - унутрашњег осветљења (замена сијалица у домаћинствима и пословним објектима),
- планирани развој енергетске ефикасности изградње мора бити заснован на квалитативном унапређивању квалитета живљења, услова становања и рада,
- развој инфраструктурне и комуналне опремљености насеља у складу са мерама заштите животне средине и унапређења стања,
- коришћење обновљивих извора енергије са акцентом на соларној енергији у циљу производње топлотне енергије за загревање простора и воде у домаћинствима (примена топлотних пријемника сунчеве енергије),
- унапређење знања и способности и повећање свести крајњег корисника у стамбеном и терцијарном сектору,
- подршка локалне управе.

2.1.4 Општа правила уређења за насеља за која се ради шематски приказ уређења и зоне за директну примену плана

Општа правила уређења дефинисана су у односу на основне карактеристике сваког насеља и у складу са Правилником о општим правилима за парцелацију, регулацију и изградњу (Сл. Гласник РС 50/11). Врсте и намене објеката чија је изградња забрањена дефинисани су чланом 23. наведеног Правилника. Дефинисано је 4 типичне зоне за која важе иста правила уређења а њихова просторна дистрибуција је дата на графичким прилозима „Основна планирана намена простора насељеног места са зонама и целинама за које важе иста правила уређења и грађења“ за свако насеље понаособ. Поред тога, дефинисани су посебни услови за специфичне намене које су такође приказане на наведеним графичким прилозима.

2.1.4.1 Општа правила уређења за типичне целине и зоне

У границама грађевинског рејона насеља задржава се доминантно заступљено становање уз модификације у оквиру 4 типичне просторне целине:

2.1.4.1.1 Једнопородично становање

Планирана изградња у оквиру ове просторне целине подразумева становање уз укључивањем нестамбених садржаја, уз могућност задржавања постојећих нестамбених садржаја као и уз могућност организовања економског дела домаћинства. Целине се формирају са циљем очувања пољопривредних површина у склопу великих парцела намењених становању, одржавања руралног карактера насеља уз учешће терцијарних активности као елемената основне функционалне опремљености насеља. Планирана нето густина становања је 50-75ст./ха.

Намена површина је становање, уз увођење општинских саобраћајница типа насељска улица и увођење водоводне, канализационе, електро и ТТ мреже.

Структура заступљености становања и централних садржаја на нивоу зоне је: 80%-90% становање : 20%-10% централне функције. У оквиру јединичне целине/зоне могуће су следеће намене: трговина, угоститељство, услуге, интелектуалне услуге (агенције, бирои и сл.) и јавне службе (мобилни здравствени пункт, мобилна библиотека, мобилни вртић).

На јединичној парцели могући су следећи садржаји/објекти у стамбеном делу: летња кухиња, гаража, спремиште пољопривредних производа, односно у економском делу: млекара, амбар, кош, примарна прерада пољопривредних производа, сточне стаје и сл.

Није дозвољено лоцирање садржаја који угрожавају стање животне средине (депоније, сточна гробља и сл.) у склопу типичне целине.

Централна зона сваког насељеног подручја представља најатрактивнији простор за развој различитих функција и активности, а то се, последично, односи и на развој стамбених садржаја. Иако су у оквиру ових зона лоциране најважније управне, административне и друге нестамбене функције, она је ипак, у великој мери, задржава стамбени карактер, нарочито у његовој широј зони. У складу са уоченим карактеристикама, развој ових зона у великој мери прати развој централних функција на овом простору и од интензитета њиховог развоја зависиће и степен трансформације центра у целини па и када је у питању развој стамбених садржаја.

2.1.4.1.2 Становање руралног типа

Планирана изградња у оквиру ове просторне целине подразумева рурално становање уз укључивањем пословно-производних садржаја, уз могућност задржавања постојећих

нестамбених садржаја као и уз могућност организовања економског дела домаћинства.Целине се формирају са циљем очувања пољопривредних површина уз оживљавање привредних активности, пре свега пратећих пољопривредној производњи, са малим и средњим производно-пословним капацитетима. Планирана нето густина становања и запослености је 50-100становника и запослених/ха.

Намена површина је становање са пословањем и производњом, уз увођење општинских саобраћајница типа насељска улица и увођење водоводне, канализационе, електро и ТТ мреже. Структура заступљености становања и садржаја у функцији производње и пословања на нивоу зоне је: 50%-90% становање : 50%-10% намене и садржаји у функцији производње и пословања. У оквиру јединичне целине/зоне могуће су следеће намене: трговина, угоститељство, услуге у максималном опсегу од 5-10%.

Поред производно-пословних садржаја на јединичној парцели могући су следећи садржаји/објектиу стамбеном делу: летња кухиња, гаража, спремиште пољопривредних производа, односно у економском делу: млекара, амбар, кош, примарна прерада пољопривредних производа, сточне стаје и сл.

У појединим деловима ових просторних целина планирана изградња подразумева становање без укључивања нестамбених садржаја, уз могућност задржавања постојећих нестамбених садржаја као и уз могућност организовања економског дела домаћинства. Целине се формирају са циљем очувања пољопривредних површина у склопу великих парцела намењених становању, одржавања руралног карактера насеља и очувања природних и предеоних вредности и могућности одвијања примарне активности пољопривреде уз увођење и развој производње здраве хране. Планирана нето густина становања је 25-50ст./ха.

Намена површина је становање, уз увођење општинских саобраћајница типа насељска улица и увођење водоводне, канализационе, електро и ТТ мреже. На јединичној парцели могући су следећи садржаји/објектиу стамбеном делу: летња кухиња, гаража, спремиште пољопривредних производа, односно у економском делу: млекара, амбар, кош, примарна прерада пољопривредних производа, сточне стаје и сл.

Није дозвољено лоцирање садржаја који угрожавају стање животне средине (депоније, сточна гробља и сл.) у склопу типичне целине.

2.1.4.1.3 Становање у функцији туризма

Планирана изградња у оквиру ове просторне целине подразумева становање уз укључивањем нестамбених садржаја, уз могућност задржавања постојећих нестамбених садржаја као и уз могућност организовања економског дела домаћинства.Целине се формирају са циљем очувања пољопривредних површина уз оживљавање туристичким и смештајним садржајима организованим на принципима еко-етно туризма, етно туризма, агротуризма и сл. Могуће је учешће терцијарних активности као елемената основне функционалне опремљености насеља, као и елемената проширења понуде услуга у функцији туризма. Планирана нето густина становања је 50-100ст./ха.

Намена површина је становање, уз увођење општинских саобраћајница типа насељска улица и увођење водоводне, канализационе, електро и ТТ мреже.

Структура заступљености (сталног) становања и садржаја у функцији туризма на нивоу зоне је: 50%-90% (стално) становање : 50%-10% становање и пратеће намене у функцији туризма.

У оквиру јединичне целине/зоне могуће су следеће намене: трговина, угоститељство, услуге у максималном опсегу од 5-10%.

На јединичној парцели могући су следећи садржаји/објектиу стамбеном делу: летња кухиња, гаража, спремиште пољопривредних производа, односно у економском делу: млекара, амбар, кош, примарна прерада пољопривредних производа, сточне стаје и сл.

Није дозвољено лоцирање садржаја који угрожавају стање животне средине (депоније, сточна гробља и сл.) у склопу типичне целине.

2.1.4.1.4 Викенд становање

Имајући у виду природне потенцијале и амбијенталне вредности појединих насеља, планом се предвиђа изградња и заокружење зона викенд становања, уз адекватно активирање поменутих природних потенцијала, кроз развој, пре свега, рекреативних садржаја.

Предвиђено је проширење постојеће зоне викенд становања и то као претежна функција са великим озелењеним површинама. Развој и активирање ових зона, осим проширења понуде различитих облика и видова становања на подручју Уба, требало би да поспешу интензивнији развој, пре свега, комерцијално-услужних и угоститељских садржаја.

У овим зонама заступљене су ниске густине изграђености, 50-100ст./ха., чиме се онемогућава велика концентрација и изграђеност ових делова подручја. Тежиште уређења ових зона почива на квалитетној и организованој изградњи, која има за циљ поред садржајног и амбијентално употпуњавање поменутих простора. На јединичној парцели могући су само стамбени садржаји и гаража. Планирана изградња подразумева становање без укључивања нестамбених садржаја, уз могућност задржавања постојећих нестамбених садржаја. Максимална спратност објеката у оквиру ове зоне је По+П+1+Пк.

2.1.4.2 Посебни услови уређења

2.1.4.2.1 Услови за уређење пословно – услужних зона и производно-пословних зона

У складу са концепцијом развоја мреже општинских и посебних центара који су предвиђени дуж државних путева 1. и 2. реда, плански се подржава формирање следећих типичних пословно – производних зона:

- **централне функције општег типа** (трговина, услуге, пословање, спорт, образовање, култура,...) **свакодневне периодике коришћења**, просторно се развијају по правилу територијалне мреже, што значи у насељеним местима што ближе грађанима корисницима. У оквиру мањих насељених места, малих и кратких дистанци, ове активности се концентришу у оквиру центра насеља, а у развијенијим урбаним срединама као што је насеље Уб Варош, у центру насеља и дуж главних путних праваца кроз град, односно у оквиру насељских центара или дисперзно у насељеном месту.
- **Пословно-производне активности у функцији примарног пољопривредног сектора или експлоатације природних ресурса**, по правилу се концентришу уз главне путне правце који повезују пољопривредне или шумске зоне, или уз речне коридоре. Ове активности имају улогу сабирно-дистрибутивних прерађивачких центара и захтевају добро развијене инфраструктурне и саобраћајне услове. Могу имати негативан утицај на животну средину и стога је њихово лоцирање могуће искључиво уколико је у складу са природним предиспозицијама за развој и правилима коришћења и уређења земљишта наведених у оквиру поглавља о заштити и унапређењу животне средине. Заступљеност пословно - производних садржаја на нивоу зоне и јединичне парцеле је 85%-100%, док је заступљеност пратећих отворених, озелењених површина као и манипулативних и приступних саобраћајница максимално 15%.

Пољопривредно- производни комплекси, економска дворишта (фарме, млекаре и сл.) већег капацитета (површина преко 2000м²) морају бити одвојени од насеља, а у атару повезани саобраћајницама за потребе пољопривреде.

За нову изградњу већих капацитета (површина преко 2000м²) са пољопривредно-производном функцијом (типа: млекаре, фарме за узгој стоке, и сл.) обавезна је елабората процене утицаја на животну средину, због могућег ризика од загађења водотокова и земљишта.

За нове локације експлоатације минерала обавезна је израда елабората процене утицаја на животну средину.

2.1.4.2.2 Услови за уређење туристичких и рекреативно-спортских зона

У оквиру насеља планирани су смештајни садржаји туристичких центара типа: пансиони, апартмани, простори за смештај уз сеоска домаћинства (сеоски туризам) и места за камповање. Смештајни капацитети у склопу сеског еко -етно туризма и агро туризма дефинисани су у оквиру зоне становања. За остале типове смештајних капацитета предвиђено ангажовање простора је 70%-85%, док су пратећи садржаји намењени спорту, рекреацији, култури и комерцијалним садржајима (максимално 30%).

2.1.4.2.3 Услови за уређење и коришћење пољопривредног и шумског земљишта у границама шематског приказа насеља

Зоне у којима није дозвољена изградња су:

- пољопривредно земљиште на подручју ван граница грађевинског рејона насеља
- зоне активне експлоатације минералних сировина, осим у објекта у функцији експлоатације,
- заштитно зеленило, дефинисано у односу на производне капацитете
- изградња у заштитном појасу реке од 30м, у складу са Законом о водама
- шумска подручја на подручју ван граница грађевинског рејона насеља и ван туристичких зона.

2.1.5 ПОСЕБНА ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА И ГРАЂЕЊА У ЗОНИ УТИЦАЈА ПОВРШИНског КОПА „РАДЉЕВО“

Проблематика пресељења насеља и измештања инфраструктурних система из зоне утицаја рударских радова, као и правила уређења и грађења биће обрађена у Плану генералне регулације за зону утицаја површинског копа „Радљево“, чији је саставни део Програм пресељења насеља и измештања инфраструктурних система, у складу са Законом, усвојеним Идејним пројектом и Студијом оправданости експлоатације угља на површинском копу „Радљево“ и концепцијом и модалитетима пресељења становништва са подручја рударских радова у Просторном плану подручја експлоатације Колубарског лигнитског басена (Сл. гласник РС, бр. 122/08).

2.2. Правила грађења

2.2.1. Општа правила грађења ван граница грађевинских подручја

Изградња ван граница грађевинских подручја могућа је у складу са Законом о пољопривредном земљишту (Сл. Гласник РС, 62/06, 65/08 и 41/09, члан 22 и 23) и Законом о шумама (Сл. Гласник РС, 30/10), а према дефинисаним општим правилима уређења.

Изградња нових објеката на одстојању мањем од 100м од противградних станица Сектора одбране од града могућа је само по обезбеђењу посебне сагласности и мишљења Републичког Хидрометеоролошког Завода Србије.

Врста и намена објеката који се могу градити:

- Појединачни економски објекти у функцији пољопривреде:
 - Максимална бруто површина ових објеката утврђује се према односу изградње 1:50; (1,0м² бруто површине објекта на 50,0м² парцеле);
 - Спратност објекта – П+1;
 - Индекс изграђености – максимално 0,7;
 - Индекс искоришћености – максимално 50%;
 - Минимална површина грађевинске парцеле 1000м².
- Пословни објекти у функцији пољопривреде и у склопу пољопривредне зоне, мах спратности П+1, уз препоруку израде урбанистичког пројекта;
- Објекти складиштења и прераде пољопривредних производа, мах спратности П+1.

2.2.2. Општа правила грађења за насеља за које је предвиђена обавезна израда урбанистичких планова

Правила за изградњу нових стамбених објеката

1. Минимална површина грађевинске парцеле:
 - за непољопривредна домаћинства – 400 м²;
 - за мешовита домаћинства – 600 м²;
 - за пољопривредна домаћинства – 800 м²;
2. Ширина фронта грађевинске парцеле за све врсте изградње (за нове објекте) – мин. 15,0 м;
3. Индекс изграђености – максимално 0,6;
4. Индекс искоришћености – максимално 30%;
5. Спратност објекта – максимално П+2+Пк.

Правила за изградњу нових пословних објеката

1. Минимална површина грађевинске парцеле је 400 м²;
2. Ширина фронта грађевинске парцеле је мин. 15м;
3. Индекс изграђености је макс. 0,8;
4. Индекс искоришћености макс. 40%;
5. Спратност објекта – максимално П+3+Пк.

2.2.3. Посебна правила грађења – тематска

2.2.3.1. Посебна правила грађења за јавне службе

Правила грађења коришћења простора објеката јавних служби налажу примену следећих стандарда и норматива за изградњу садржаја јавних служби:

Дечје установе:

Капацитет	Мах 270 деце
БРГП	6-8 м2/детету
Комплекс	20-25 м2/детету
Спратност	П+1
Паркинг место	1Пм /100м2 БРГП

Основне школе:

(оптимални) капацитет	24 одељења (око 720 деце)
БРГП	6,5-7,5 м2/ученику
Комплекс	20-25 м2/ ученику
Спратност	П+2
Паркинг место	за 10% запослених

Средње школе:

БРГП	10-12м2/ ученику у смени
Комплекс	15-30м2/ ученику у смени
Спратност	П+3
Паркинг место	1Пм /100м2 БРГП
Више / високо образовање:	
БРГП	14-18м2/ студенту
Комплекс	35-40м2/ студенту

Примарна здравствена заштита:

БРГП	0,003-0,09 м2/кориснику
Комплекс	0.05-0,12 м2/кориснику
Спратност	П+2 (П+3)
Паркинг место	За 20-25% запослених

Домови социјалне заштите:

БРГП	20-25м2/кориснику
Комплекс	40-50 м2/кориснику
Спратност	П - П+3

Стационарна и специјализована здравствена заштита:

БРГП	25-40м2/бол.постељи
Комплекс	80-150 м2/ бол.постељи
Спратност	П - П+3
Паркинг место	За 4-6 бол. постеља
Зеленило у оквиру комплекса	Мин 60% укупне површине

2.2.3.2. Посебна правила грађења за туристичке објекте и центре

Највећи дозвољени Индекс коришћења земљишта по зонама изградње у појединим туристичким центрима је:

1. туристичкезоне - бунгалови - 20,
2. етно-екозоне - 25,
3. зонекућазаодмор – викендзоне - 20,
4. туристичкезоне - апартмани - 25,
5. сеоскезоне - 30,
6. зонепородичнеградњеистационари - 30,
7. централнепословно-комерцијалнезоне - 40,
8. туристичкезоне – хотели - 50.

Преглед капацитета основних и пратећих туристичких садржаја (без смештајних капацитета):

- рекреација и култура - 0,2-0,3 м2/лежају;
- спортско-рекреативни садржаји у затвореном простору - 0,4-0,5 м2/лежају;
- трговина - 0,6-0,7 м2/лежају;
- централне функције и услуге - 0.3 м2/лежају;
- управа и техника - 0.3 м2/лежају;
- спортско-рекреативни садржаји у отвореном простору унутар насеља - 5-8м2/лежају;

Густине коришћења простора по активностима:

- излетишта - 60-300 корисника/ха дневно;
- игралишта-ливаде - 100-200 корисника/ха дневно;
- спортске, тимске игре - 100-200 корисника/ха дневно;
- шетња - 10 особа/км путање, дневно 20 особа/км путање;
- возња бицикла 10-20 особа/км путање, дневно 20-50 особа/км путање;
- јахање 6 -20 особа/км путање, дневно 25-80 особа/км путање.

Просторни услови за летње спортске и рекреативне садржаје

Општи услови организације простора: заветрина, оријентација север, северо-исток, раван терен, у планинским условима пожељна је и осунчаност.

- тениски терен (20/40м, тј за појединачну игру 8.23/23.77, за игру парова 10.97/23.77, ограђивање жичаном оградом за један терен даје 36.6/18.3, бочно обезбедити слободну траку од 3.65м), обрада терена трава, бетон, асфалт, шљака
- игралиште за кошарку (26/14м, тј. потребно 480м2), обрада терена земља, шљака, асфалт
- игралиште за одбојку (18/9м, 242м2) обрада терена, земља, шљака, асфалт
- универзални терен - комплексно игралиште за мали фудбал, одбојку, кошарку и рукомет (40/20 или 25/50), обрада терена, земља, шљака, асфалт
- игралиште за фудбал (110/75м, 8250м2, гледалиште још око 1000м2), обрада терена трава,
- групација игралишта за стони-тенис (сто 2.74/1.52м, за један сто потребно око 40 м2)
- игралиште за бадминтон (игра појединца 5.18/13.40м, игра парова 6.10/13.40м, око 120м2), обрада терена трава, бетон, асфалт, шљака
- боћање на отвореном простору (25-40/ 26.5м, око 110м2)обрада терена шљака
- билијар (столови 2-2.3/1-1.15м, околни простор 1.6, за један сто око 20 м2)
- игралиште за мини-гольф (различите величине, мин. 400м2)
- Пикник: 15-30 јединица/ха, свака јединица за 4-8 особа, опремљена паркингом заклоњеним визуелном баријером, (евентуално огњиштем + извором воде), простором за одлагање смећа.

2.2.3.3. Правила грађења на пољопривредном земљишту

На основу Закона о пољопривреди, ради очувања расположивог пољопривредног земљишта, потребно је да се доноси пољопривредне основе заштите, уређења и коришћења

пољопривредног земљишта као плански документ. Пољопривредна основа се доноси у складу са просторним и урбанистичким плановима и морају бити међусобно усаглашене.

Обрадиво пољопривредно земљиште од I до IV катастарске класе се не може користити у непољопривредне сврхе осим IV и V катастарске класе, која се може користити за подизање шума, вештачких ливада и пашњака, по претходно прибављеној сагласности Министра.

Водећи рачуна о основним принципима заштите пољопривредног земљишта на пољопривредном земљишту се могу градити:

- објекти за потребе пољопривредног домаћинства;
- пољопривредни радни комплекси (са објектима за потребе примарне пољопривредне производње);
- објекти за експлоатацију минералних сировина;
- саобраћајни, водопривредни, комунални, енергетски, телекомуникациони објекти и инфраструктура у складу са Планом;
- објекти за потребе привреде, туризма, рекреације и др., у складу са Планом.

У циљу заштите пољопривредног земљишта од штетног дејства ерозија изазване ветром (еолска ерозија), примењују се против ерозионе мере које обухватају сађење вишегодишњих дрвенастих биљака или подизање и гајење ваншумског зеленила у виду пољозаштитних појасева.

Ван шумско зеленило у виду ветрозаштитних и пољозаштитних појасева је потребно формирати у оквиру саобраћајне и водопривредне инфраструктуре и пољопривредног земљишта на око 2% површине територије Општине. Пројектном документацијом је потребно одредити оптималне ширине и типове заштитних појасева, међусобна растојања и конкретан избор врста, у складу са условима станишта. Препоручују се вишередни ажурни појасеви на најугроженијим деоницама. Потребно је оценити економску оправданост подизања појасева који би били на пољопривредном земљишту или ван линија путног појаса.

За сва настањена места у општини Уб треба да се користе и доследно спроводе минимални критеријуми у планирању и подизању зелених површина са квантитативног и квалитативног становишта. Са квантитативног то је 25 м² по становнику унутар градске територије и 80 м² по становнику приградског подручја.

На пољопривредном земљишту које је у саставу ловишта могу се подизати и ловне ремизе ради заштите дивљачи. Ловне ремизе су једногодишњи или вишегодишњи засади на мањим површинама који пружају уточиште, заклон и исхрану дивљачи. Једногодишње ремизе се могу заснивати од различитих група једногодишњих биљака (легуминозе, влатасте траве, коренасто - кртоласте биљке), а вишегодишње од мешовитих вишеспратних дрвенастих врста, у зависности од услова средине.

Правила грађења за објекте за потребе пољопривредног домаћинства - салаше

Услови за изградњу нових салаша (салаша у функцији пољопривредне производње), као и за реконструкцију постојећих, односно услови за изградњу и реконструкцију објеката за потребе пољопривредног домаћинства, издаваће се на основу овог Плана и услова за заштиту животне средине. Просторних ограничења у смислу максималне величине површине парцеле за салаш нема. Код постојећих салаша, ако задовољавају услове за уређење и изградњу из овог Плана, дозвољава се постојећа парцелација.

За потребе пољопривредног домаћинства, на салашу, дозвољена је изградња:

- породичног стамбеног објекта, стамбено-пословног и пословно стамбеног објекта породичног типа,
 - помоћног објекта уз стамбени објекат (гаража за путничко возило, остава хране за сопствене потребе, сушница, пушница, подрум, ограда, водонепропусна септичка јама, трафостаница и сл.),
 - економског објекта (стакленик, сточна стаја, ђубриште, пољски wc и сл.),
 - помоћног објекта уз економски објекат (магацин хране за животиње, магацин пољопривредних производа, шупа за смештај пољопривредне механизације и сл.),
 - пословног објекта (објекат за храну, пиће и смештај за потребе организовања туристичке понуде на салашу, само ако постоји и пољопривредна производња на салашу),
 - објеката/површина за спорт и рекреацију (за сопствене потребе или за потребе организовања туристичке понуде, само ако постоји и пољопривредна производња на салашу),
 - складишног објекта (објекат за складиштење пољопривредних производа за сопствене потребе: поврћа, воћа, житарица, производа животињског порекла и сл.),
- уз обезбеђивање санитарно-ветеринарских, хигијенско-техничких, еколошких, противпожарних и других услова и уз неопходну инфраструктурну опремљеност парцеле. Изградња објеката за потребе пољопривредног домаћинства-салаша дозвољена је само ако постоји изграђен породични стамбени објекат или ако се траже услови за његову изградњу. Није дозвољена изградња стамбеног објекта без изградње објеката за потребе пољопривредне производње.

Минимална величина парцеле за изградњу новог салаша је 2500m². Салаш мора бити минимално комунално опремљен: приступни пут, санитарна вода из јавног водовода или сопственог бунара, водонепропусна септичка јама, обезбеђено снабдевање електричном енергијом.

Парцеле се могу ограђивати транспарентном оградом висине максимално 2,2m. Ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1,0m од међне линије, изузетно и мањој, уколико се прибави сагласност суседа. Није дозвољена изградња стамбеног објекта као ни помоћног објекта уз стамбени објекат без услова за изградњу економског објекта и помоћног објекта уз економски објекат (ако исти не постоје на парцели).

Правила грађења за породични стамбени објекат, стамбено-пословни и пословно стамбени објекат породичног типа

- Није дозвољена изградња породичног стамбеног објекта, стамбено-пословног и пословно-стамбеног објекта породичног типа без услова за изградњу економског објекта у функцији пољопривредне производње (ако исти не постоје на парцели).
- Дозвољена је изградња више стамбених, стамбено-пословних и пословно-стамбених објеката породичног типа.
- Максималан габарит стамбеног објекта у основи је 200m², максимална спратност објеката је П+Пк, са могућношћу изградње подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају, минимална удаљеност стамбеног објекта од суседне парцеле је 5,0m.

Правила грађења за помоћни објекат уз стамбени објекат

- Дозвољена је изградња следећих помоћних објеката уз стамбени објекат: гаража за путничко возило, остава хране за сопствене потребе, сушница, пушница, подруми, ограде, водонепропусне септичке јаме и сл.
- Није дозвољена изградња помоћног објекта уз стамбени објекат без услова за изградњу породичног стамбеног објекта (ако исти не постоје на парцели).

- Дозвољена је изградња више помоћних објеката уз стамбени објекат, у складу са потребама пољопривредног домаћинства.
- Габарит помоћног објекта уз стамбени објекат дефинише се урбанистичким условима у складу са његовом наменом.
- Максимална спратност помоћног објекта уз стамбени објекат је П.
- Дозвољена је изградња засебног објекта-подрума, који може бити укопан или полуукопан, уколико то хидролошки услови дозвољавају.
- Минимална удаљеност помоћног објекта од породичног стамбеног објекта и суседне парцеле је 5,0m.
- Парцеле се могу ограђивати транспарентном оградом висине максимално до 2,2m. Ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1,0m од међне линије.
- Водонепропусна бетонска септичка јама гради се на минимално 3,0m од свих објеката и од границе суседне парцеле.
- Трафостанице 20/0,4kV могу бити стубне, зидане или монтажно- бетонске (МБТС), уз обезбеђивање мин. удаљеност 3,0 m од осталих објеката.

Правила грађења за економске објекте

- Дозвољена је изградња следећих економских објеката: стаје, ђубришта, пољски wс, стакленици, пластеници, објекти намењени ратарској, повртарској, воћарско-виноградској, рибњачкој, сточарској и осталим видовима пољопривредне производње, као што су гајење пужева, печурака и цвећа и сл.).
- Није дозвољена изградња економског објекта без услова за изградњу породичног стамбеног објекта (ако исти не постоје на парцели).
- Дозвољена је изградња више економских објеката, у складу са потребама пољопривредног домаћинства.
- Габарит економског објекта дефинише се урбанистичким условима у складу са његовом наменом.
- Максимална спратност економског објекта је П.
- Минимална удаљеност економског објекта од породичног стамбеног, односно пословног објекта је 20,0m а од суседне парцеле минимална удаљеност је 10,0m.
- Минимална удаљеност економског објекта: стаје, ђубришта, пољског wс, од бунара је 25,0m.

Правила грађења за помоћни објекат уз економски објекат

- Дозвољена је изградња следећих помоћних објеката уз економски објекат: магацин хране за животиње, магацин пољопривредних производа, шупа за смештај пољопривредне механизације и сл.
- Дозвољена је изградња више помоћних објеката, у складу са потребама пољопривредног домаћинства.
- Габарит помоћног објекта дефинише се урбанистичким условима у складу са његовом наменом.
- Максимална спратност помоћног објекта је П+Пк.
- Минимална удаљеност помоћног објекта од породичног стамбеног објекта је 6,0m а од суседне парцеле минимална удаљеност је 5,0m.
- Трафостанице 20/0,4kV могу бити стубне, зидане или монтажно- бетонске (МБТС), уз обезбеђивање мин. удаљеност 3,0 m од осталих објеката.

Правила грађења за пословни објекат

- Дозвољена је изградња следећих пословних објеката: објекти за храну, пиће и смештај, за потребе организовања туристичке понуде на салашу, само ако постоји и пољопривредна производња на салашу.
- Дозвољена је изградња само једног пословног објекта.
- Габарит пословног објекта дефинише се урбанистичким условима у складу са његовом наменом.
- Максимална спратност пословног објекта је П+1+Пк.
- Минимална удаљеност пословног објекта од породичног стамбеног објекта и од границе суседне парцеле је 5,0m а од економског објекта минимална удаљеност је 20,0m.

Правила грађења за објекте/површине за спорт и рекреацију

- Дозвољена је изградња објекта/површина за спорт и рекреацију за сопствене потребе или за потребе организовања туристичке понуде, само ако постоји и пољопривредна производња на салашу.
- Габарит објекта/површине дефинише се урбанистичким условима у складу са његовом наменом.
- Максимална спратност објекта је П.
- Минимална удаљеност објекта/површине од породичног стамбеног објекта и од границе суседне парцеле је 5,0m а од економског објекта минимална удаљеност је 20,0m.

Правила грађења за складишне објекте

- Дозвољена је изградња објеката за складиштење пољопривредних производа за сопствене потребе: поврћа, воћа, житарица, производа животињског порекла и сл.
- Габарит објекта дефинише се урбанистичким условима у складу са његовом наменом.
- Максимална спратност објекта је П+Пк, односно у зависности од усвојеног технолошког поступка складиштења.
- Минимална удаљеност објекта од породичног стамбеног објекта и од границе суседне парцеле је 5,0m.

Правила грађења за воћарско-виноградарску кућицу

На парцели плодног земљишта која је према начину коришћења сврстана у културу воћњак, односно виноград, дозвољена је изградња воћарско-виноградарске кућице, бунара, пољског ws и оставе за смештај воћа, уз обезбеђивање следећих услова:

- Дозвољена је изградња: воћарско-виноградарске кућице, бунара, пољског ws и оставе за смештај воћа.
- Минимална површина парцеле је 1000,0m².
- Минимална ширина парцеле је 10,0m.
- Најмање 85% површине парцеле мора се користити као воћњак или виноград.
- Максимална површина за изградњу воћарско-виноградарске кућице је 25m².
- Минимална удаљеност објекта од границе суседне парцеле је 1,0m.
- Максимална спратност објекта је П, са подрумом (уколико то хидротехнички услови допуштају).
- Дозвољава се изградња надстрешница, тремова и пергола, које ако нису застакљене не рачунају се у основни габарит објекта.

- Уз воћарско-виноградарску кућицу дозвољена је изградња и оставе за смештај воћа, максималне површине 100,0m² и спратности П;
- Минимална удаљеност оставе за смештај воћа од границе суседне парцеле је 1,0m.
- Парцеле се могу оградавати транспарентном или живом оградом, висине до 2,0m. Ограде и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 0,5m од међне линије или на међи, уз прибављену сагласност суседа.

Правила грађења за пољопривредне радне комплексе

Избор локације за изградњу пољопривредног радног комплекса (са објектима за потребе примарне пољопривредне производње, за потребе складиштења и прераде пољопривредних производа) треба извршити након потпуне анализе природних одлика (рељефа, педолошких, геолошких, метеоролошких и хидролошких карактеристика), као и других услова (близина и могућност прикључења на јавни пут и осталу инфраструктуру, утицај на окружење и животну средину и др). Такође, при избору локације за изградњу неопходно је водити рачуна о квалитету земљишта и где год је то могуће објекте лоцирати на земљиштима слабијих бонитетних карактеристика.

Парцеле се могу оградавати транспарентном оградом, висине максимално до 2,2m. Ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1,0m од међне линије.

Пољопривредни радни комплекс мора бити комунално опремљен са минимално: приступним путем ширине минимално 3,5m, унутрашњим саобраћајницама, санитарном и водом за потребе производње, унутрашњом канализационом мрежом, електричном енергијом.

Услови за изградњу нових пољопривредних радних комплекса, као и за реконструкцију постојећих, односно услови за изградњу и реконструкцију објеката за потребе пољопривредне производње, издаваће се на основу овог Плана и услова за заштиту животне средине. Накнада за промену намене земљишта ће се плаћати у складу са Законом о пољопривредном земљишту.

За потребе пољопривредног радног комплекса дозвољена је изградња:

- стакленика и пластеника,
- објеката за гајење печурака,
- рибњаци,
- фарме - објекти за узгој животиња (живине, ситне и крупне стоке, пужева и др.),
- комплекси за примарну прераду и складиштење пољопривредних производа,
- машински паркови.

Индекс заузетости парцеле за све радне комплексе је максимално 70%. Индекс изграђености парцеле је максимално 0,8. У оквиру комплекса неопходно је обезбедити минимално 30% озелењене површине.

Стакленици и пластеници

У циљу побољшања пољопривредне производње на пољопривредном земљишту је дозвољена изградња или постављање стакленика и пластеника. Удаљеност оваквих објеката од међних линија је минимално 5,0m.

Комплекси за гајење печурака

Изградња ових комплекса и објеката је усмерена на мање квалитетном земљишту а у складу са нормама и правилницима који регулишу ову област. Минимална удаљеност свих објеката од суседних парцела је 10,0m. Максимална спратност објеката је П, са изградњом подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају.

Рибњаци

Избор локације за изградњу рибњака вршити након претходних анализа расположивих количина и квалитета воде, која ће се користити за пуњење рибњака. Границе рибњака морају бити обележене видљивим обележјима. Приликом изградње одвојити окна по категоријама у складу са технологијом производње: младичњаке, товилишта и зимовнике. У саставу рибњака морају да постоје уливно-изливни објекти, уставе, аератори, хранидбене платформе и насипи који спречавају продор спољних вода у комплекс рибњака. У оквиру техничког дела неопходно је обезбедити посебну просторију за ветеринарске прегледе и дневно праћење здравственог стања и прираста популације. Минимална удаљеност објеката од суседних парцела је 3,0m а максимална спратност је П+Пк.

Фарме – радни комплекси за узгој животиња

Фарме јесу радни комплекси са објектима и простором за држање и узгој животиња - копитара, папкара, живине и кунића, пужева и др. Удаљеност фарми од грађевинског рејона, спортско-рекреативних и других јавних комплекса, као и међусобна удаљеност фарми на којима се узгајају исте, односно различите врсте животиња, мора бити у складу са законима и правилницима који регулишу ову област. Ови објекти морају се лоцирати на компактном и добро оцедитом земљишту, по могућству слабије бонитетне класе. Величину парцеле дефинисати у складу са капацитетом и врстом производње, с тим да се мора обезбедити довољно простран круг фарме, који ће омогућити повезаност свих функционалних делова.

У оквиру фарме треба формирати два одвојена блока - технички и производни. Технички блок подразумева изградњу: објеката за смештај радника, складишта хране, карантинске просторије, машински део, просторије за ветеринарске прегледе, мини кланицу за принудна клања и др. Неопходно је обезбедити посебан простор за уништавање или одлагање угинулих животиња. У производном делу налазе се објекти за узгој стоке, који морају бити подељени по категоријама стоке - за приплодне животиње, за узгој подмлатка и за тов.

Максимална спратност објеката је П+Пк, односно П за економске и помоћне објекте. Минимална удаљеност економских објеката од границе суседне парцеле је 10,0m. Сви објекти намењени држању и узгоју стоке морају бити пројектовани и грађени према нормативима и стандардима за изградњу ове врсте објеката и конкретне врсте животиња, уз примену санитарно-ветеринарских, хигијенско-техничких, еколошких, противпожарних и других услова. Простор за одлагање и збрињавање стајског ђубрива из објеката мора бити смештен, односно изграђен тако да се спречи загађивање околине, насупрот правцу главних ветрова и мора да буде удаљен минимално 50,0m од објеката за животиње.

Унутрашње саобраћајнице треба градити тако да се обезбеди кружни ток саобраћаја (чисти и прљави путеви). Путеви који се користе за довоз животиња, хране за животиње, чистих простирки и опреме не смеју да се укрштају са путевима који се користе за одвоз стајског ђубрива, отпадних вода и лешева животиња. Повезивање фарми са мрежом јавних саобраћајница обезбедити приступним путем одговарајуће ширине и изграђеним од чврстог

материјала. На уласку у комплекс изградити дезинфекциону баријеру минималне дужине 5,0m и ширине минимално 3,0m. Улаз у фарму мора бити под надзором на којем се обавезно води евиденција о уласку и изласку људи, животиња и возила из круга фарме. Круг фарме мора бити ограђен оградом, која спречава неконтролисани улазак људи и животиња.

Комплекси за примарну прераду и складиштење пољопривредних производа

У оквиру ових комплекса дозвољена је изградња објеката за примарну прераду и складиштење свих врста пољопривредних производа са пратећим објектима. Пољопривредни производи који се могу примарно прерађивати и складиштити су: житарице, индустријско биље, лековито биље, цвеће, поврће, воће, производи животињског порекла и др.

Објектима за складиштење пољопривредних производа и репроматеријала сматрају се све врсте складишта (полуотворене и затворене хале, надстрешнице, силоси, трапови, подна складишта, хладњаче и др). Објекти у којима се пољопривредни производи могу примарно прерађивати су сушнице, пушнице, кланице и сл. Минимална удаљеност ових објеката од границе суседне парцеле је 10,0m. Максимална спратност објеката је П, са изградњом подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају.

Машински паркови

У овим комплексима дозвољена је изградња објеката за смештај свих видова пољопривредне механизације, радионице за оправку возила сопственог возног парка, објекти за складиштење, сушење и чување пољопривредних производа биљног порекла, ђубрива и др. репроматеријала, евентуално станице за снабдевање горивом за сопствене потребе као и други слични објекти у функцији пољопривредне производње.

Објектима за смештај пољопривредне механизације сматрају се затворени простори и надстрешнице у којима се смешта механизација (возила, машине, прикључни уређаји и др), као и пољопривредни алати и опрема ради чување и одржавања. Минимална удаљеност ових објеката од границе суседне парцеле је 10,0m. Минимална удаљеност станице за снабдевањем горивом за сопствене потребе од границе парцеле и од других објеката у складу са саобраћајним прописима и прописима из области заштите животне средине. Максимална спратност објеката је П, са изградњом подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају.

Правила грађења за противградне станице

У току сезоне одбране од града из противградних станица се испаљују противградне ракете, које спадају у 1. категорију експлозивних материја. Услови за изградњу нових противградних станица издаваће се на основу овог Плана. Изградња нових објеката на одстојању мањем од 100m од противградне станице могућа је само по обезбеђивању посебне сагласности и мишљења Републичког хидрометеоролошког Завода Србије.

Правила грађења за пратеће садржаје јавног пута

У појасу уз државне и остале путеве могуће је градити пратеће путне садржаје (бензинске и гасне станице, мотеле, угоститељске објекте и остало) уколико постоје инфраструктурни, комунални и остали услови. Микролокација пратећег садржаја утврђује се уз примену смерница за одабир микролокалитета.

За основни садржај (станица за снабдевање горивом - ССГ):

- 60 m ширина фронта парцеле,
- 30 m дубина парцела.

За основни и додатни садржаји (ССГ, сервис, праоница, мотел и др.):

- 1,5 – 3,0 ha површине за смештање свих потребних садржаја,
- придржавање прописаних удаљености од раскрсница и укрштаја са другим инфраструктурним системима.

У зависности од ранга државног или општинског пута објекти се граде на удаљености (ЗОЈП чл. 1 и чл. 29):

- 10 m од спољне ивице земљишног појаса државног пута II реда,
- 5 m од спољне ивице земљишног појаса општинског пута.

Уз јавне путеве се могу градити и пословни објекти, објекти за смештај пољопривредне механизације, складиштење и прераду пољопривредних производа. На државне путеве ове садржаје препоручљиво је координисано везивати преко сервисне саобраћајнице, са периодичношћу од мин. 400 m између прикључака.

Аутобуска стајалишта се могу градити уз све путеве у облику сепарисаних ниша и са елементима који обезбеђују безбедан трансфер путника и одвијање динамичког саобраћаја.

Индекс заузетости парцеле са саобраћајницама је макс. 70%. У оквиру комплекса неопходно је обезбедити мин. 30% озелењене површине.

2.2.3.4 Правила грађења на површинама за експлоатацију минералних сировина

Површине и простори који служе за експлоатацију минералних сировина планирају се, уређују и користе на основу решења надлежног Министарства рударства и енергетике, у складу са Законом о рударству. Уколико се експлоатационо поље налази на пољопривредном земљишту, одобрење за пренамену пољопривредног земљишта се мора прибавити од надлежног Министарства за пољопривреду, шумарство и водопривреду.

Објекти и садржаји који се односе на обраду и прераду минералних сировина, као и производњу базирану на минералним сировинама, третирају се као радни садржаји, у складу са Законом о планирању и изградњи, те се њихова изградња и уређење врши на основу урбанистичког пројекта, урађеног у складу са смерницама датим овим Планом за радне комплексе на грађевинском земљишту ван грађевинског подручја насеља, као и прописима који се односе на конкретну област.

За зоне експлоатације минералних сировина, које нису у оквиру постојећих нити планираних граница грађевинског земљишта насеља обухваћених овим Планом, нити су у обухвату усвојених планова или планова чија је израда у току, тако и планова дефинисаних у оквиру поглавља „Спровођење ППЈЛС УБ“, по правилу се ради Урбанистички план.

2.2.3.5 Правила грађења инфраструктурних објеката

Антенски стубови

На пољопривредном земљишту могућа је изградња самостојећих појединачних стубова и постављање телекомуникационих уређаја за потребе телекомуникација, на основу услова грађења за телекомуникациону инфраструктуру из овог Плана.

Мерно-регулационе станице и бушотине нафте и гаса

На пољопривредном земљишту могућа је изградња мерно-регулационе станице и бушотине нафте и гаса на основу услова за енергетску инфраструктуру из овог Плана.

Линијска инфраструктурна мрежа

Грађење линијске инфраструктурне мреже енергетске (електроенергетске средњенапонске (20(35)kV), нафтоводне, гасоводне), телекомуникационе мреже, водоводне, на пољопривредном земљишту могуће је на основу овог Плана, а високонапонске (110kV, 400kV) на основу плана детаљне регулације.

2.2.3.6 Правила грађења на водном земљишту

У складу са Законом о водама, воде се могу користити на начин којим се не угрожавају природна својства воде, не доводи у опасност живот и здравље људи, не угрожава биљни и животињски свет, природне вредности и непокретна културна добра.

У инундацији реке, од ножице насипа према реци у појасу ширине 10,0m не могу се градити никакви објекти, а даље према реци, само изузетно, могу се лоцирати објекти постављени на стубове са котом пода изнад 1% велике воде реке. Ови објекти у кориту реке могу имати само привремени карактер, до момента техничких и других разлога за њихово уклањање, без права на надокнаду штета инвеститору. Нове објекте у инундацији лоцирати тако да заштитна шума испред насипа остане у функцији, односно да се не сече.

2.2.3.7 Правила грађења на шумском земљишту

Водећи рачуна о основним принципима заштите шума, на шумском земљишту се могу градити следећи садржаји:

- шумске саобраћајнице и објекти у функцији шумске привреде;
- објекти инфраструктуре у складу са просторним и урбанистичким планом;
- објекти за гајење и лов дивљчи.

Корисници шума су дужни да предузимају мере заштите од пожара и других елементарних непогода. Објекти са отвореном ватром (цигане, кречане) и постројења за механичку прераду дрвета се могу лоцирати у складу са Законом (200m од ивице шуме).

Ловачке куће и ловни објекти

Ловачке куће, ловно-производни и ловно-технички објекти се могу градити у складу са ловном основном ловишта, годишњим планом газдовања ловиштем и овим Планом.

Шумски путеви и објекти

Шумски путеви, шумарске куће и други објекти за потребе газдовања шумама, могу се градити у складу са посебном основном газдовања шумама, годишњим извођачким плановима газдовања и овим Планом.

Место објеката и дужину путева дефинисати посебним пројектима. Шумске објекте градити искључиво у функцији заштите и унапређења шума и шумског и ловног туризма.

2.2.3.8 Посебна правила грађења за комуналне објекте

Смернице за:

- 1) За насеља са једним гробљем Планом се предвиђа задржавање гробља у намени, као и опремање датог гробља, његово могуће проширење (у складу са потребама) и унапређење његовог приступа;
- 2) За насеља са више гробаља Планом се препоручује успостављање **средишњег насељског гробља**, његово могуће проширење (у складу са потребама) као и опремање датог гробља и унапраређење његовог приступа. Код осталих гробља у датом насељеном месту задржала би основна намена, али би се код истих примењивале само мере санитарног одржавања.

Средишње насељско гробље - У табели испод дат је приказ данашњег стања хуманих гробаља на подручју општине Уб. Ту је описано њихово данашње стање и тренутне потребе. Међутим, како већина насеља Општине има већи број гробаља, а што је потпуно непримерено у односу на савремене урбанистичке поставке и планске мере, дата је препорука о образовању средишњег насељског гробља, одн. препорука о могућем гашењу других гробаља у датом насељу. Главни урбанистички показатељи за избор средишњег насељског гробља су преузети из већ наведених урбанистичких показатеља: положај у средишњем делу насељског атара, близина средишта насеља, близина пута са тврдом подлогом, величина гробља.

2.2.4. Општа правила грађења за насеља за која се ради шематски приказ уређења и зоне за директну примену плана

Правилима грађења за насеља за која се ради шематски приказ уређења подстицати умерено погушћавање изградње у (дефинисаним) границама грађевинског земљишта села, у централној и пратећој зони, с обзиром на релативну неискоришћеност земљишта и недефинисаност блокова. Нова изградња и/или парцелација треба да доприноси заокруживању грађевинских целина.

Забрањује се изградња ван дефинисаног грађевинског подручја, односно ван изграђених подручја уз путеве, у циљу образовања и очувања компактне просторне структуре насеља и заштите пољопривредног земљишта.

Правилима грађења дефинишу се следећи елементи и појмови и они су обавезујући:

- дозвољени максимални индекси искоришћавања парцела (степен заузетости и индекс изграђености);
- највеће дозвољене надземне висине зграда, у спратовима или метрима;
- правила за минималне површине грађевинских парцела иминималну ширину фронта парцеле;
- прописана обавеза обезбеђења потребних паркинг места;
- растојање грађевинске линије објекта од регулационе линије парцеле
- растојање објекта од бочних граница парцеле
- растојање објекта од бочних суседних објеката
- међусобно растојање објекта на парцели
- растојање објекта од задње границе парцеле

Постојећи објекти, чији су параметри (индекс изграђености, степен заузетости парцеле,спратност) већи од параметара датих овим Планом, задржавају постојеће параметре безмогућности увећавања (доградње, надградње и сл.).

У постојећем насељском ткиву максимална висина објекта износи 1,5 ширине улице, а у новопланираним деловима насеља висина нових објеката износи једну ширину улице. У случају када је грађевинска линија објекта повучена у односу на регулациону линију парцеле висина објекта може бити већа, али не виша од максималне дозвољене за одређени тип изградње и намену.

На постојећим објектима могуће је извршити следеће интервенције:

- надградњу нових етажа
- надградњу крова изнад равне терасе објекта
- реконструкцију крова са променом геометрије у циљу формирања новог корисног простора
- реконструкција фасаде објекта у циљу побољшања термо и звучне изолације
- реконструкција фасаде објекта у смислу затварања балкона и лођа
- доградња објекта
- доградња вертикалних комуникација
- претварање стамбених у пословни простор
- претварање помоћног простора (таван, вешернице, оставе и сл.) у стамбени простор
- претварање помоћног простора (таван, вешернице, оставе и сл.) у пословни простор
- поделу функционалних делова објекта
- спајање функционалних делова објекта
- санацију дотрајалих конструктивних делова објекта
- санацију и реконструкцију инсталација

Све интервенције на објекту могу се извести под следећим условима:

- надградње и доградња објекта може се извести до максималних урбанистичких параметара прописаних овим планом
- у случају када се у постојећем стању на парцели испуњени сви параметри не дозвољава се доградња или надградња објекта
- изузетно, ако је на парцели исуњен дозвољени индекс изграђености и БРГП, дозвољава се адаптација таванског простора у стамбени или пословни простор, уз услова да се формирање новог корисног простора изврши у постојећем тавану, без повећања висине објекта и промене геометрија крова
- за новоформиран корисни простор обезбедити паркинг простор према правилима из овог плана
- реконструкцију или доградњу крова извести са надзитком максималне висине 1,6 м мерено од коте пода до прелома косине крова
- у случају да геометрија крова то дозвољава могуће је у поткровљу формирати максимум два нивоа уз услов да припадају истој стамбеној или пословној јединици
- у циљу бољег функционисања новоформираног корисног простора (осветљење, излази на терасе или лође и сл.) могу се формирати кровне баце са максималном висином од 2,6 м мерено од коте пода до преломне линије баце.

Највећа дозвољена укупна површина основе кровних баца је 30% површине основе крова. Облик и ширина бадже морају бити усклађени са елементима фасаде и пратити ритам отвора на доњим етажама. Мансардни кров обавезно је решити у једној етажи, не сме имати препусте или на други начин изаћи ван основног габарита објекта. Вертикални мансардни прозори или излази на лођу се могу поставити само на стрмију раван мансардног крова. Максимална висина унутрашње преломне линије стрмије и блаже кровне равни мансардног крова, рачунајући од коте пода је 240цм.

Правила формирања грађевинских парцела:

- Грађевинска парцела (планирана и постојећа) има површину и облик који омогућава изградњу објеката у складу са решењима из плана, правилима о грађењу и техничким прописима.
- Све новоформиране парцеле морају имати приступ на јавни пут.
- При формирању грађевинских парцела максимално поштовати постојеће катастарске парцеле.
- Грађевинска парцела може се делити до минимума утврђеног овим планом. Поделом се не могу формирати парцеле испод дозвољених минималних урбанистичких параметара.
- Грађевинска парцела може се укрупнити према потреби која одговара планираној или постојећој намени грађевинске парцеле. За новоформирану грађевинску парцелу важе урбанистички показатељи дефинисани за одређени тип изградње и намену.
- На парцелама се могу осим основне намене реализовати и све компатибилне намене осим ако је правилима за зону изричито забрањено.

Грађевинска парцела дефинисана је регулационом линијом према јавном простору, међним линијама према суседним парцелама.

Грађевинска линија

Грађевинска линија је линија до које и на којој је могућа изградња објекта. Све грађевинске линије које одређују положај планираног објекта на парцели дефинишу се тако да не представљају сметњу функционисању објекта на парцели, да омогуће насметано постављање инфраструктурне мреже и да не угрозе функционисање и статичку стабилност објеката на суседним парцелама.

У односу на грађевинске линије објекта према границама суседних бочних парцела објекти могу бити постављени:

- - слободностојећи (објекат не додирује ни једну границу грађевинске парцеле);
- - у непрекинутом низу (објекат на парцели додирује обе бочне границе грађевинске парцеле); и
- - у прекинутом низу или једнострано узидани ("двојни") (објекат на парцели додирује само једну бочну линију грађевинске парцеле).

Слободностојећи објекти су објекти чије грађевинске линије не додирују границе било које од суседних парцела. Минимално растојање од суседних бочних парцела износи 2,5 м.

Објекти постављени у непрекинутом низу додирују се својим бочним странама, што значи да растојање између објеката износи 0,0 м. У овом случају грађевинска линија према регулационој линије дефинише се у континуитету са суседним објектима.

У типу изградње у прекинутом на новопланираним објектима могу се формирати прозорски отвори стамбених просторија искључиво ако је растојање између објеката веће од 1/3 висине објекта. Ако је растојање мање дозвољава се формирање прозорских отвора помоћних нестамбених просторија.

Постојеће грађевинске линије објеката задржавају. У случају замене објекта или реконструкције већег обима, објекат се мора градити у свему према правилима и условима за нове објекте. Постојећи објекти или делови објеката чије су грађевинске линије у деловима простора у статусу површина јавне намене морају се уклонити.

Грађевински елементи на нивоу првог спрата ивиших спратова (еркери, докати, балкони, терасе, надстрешнице и сл.) могу префигурациону линију максимално 1,20м, али само у случају када најмања ширина тротоара износи 3,00м и на висини изнад 3,00м. У том случају, укупна површина грађевинских елемената не може бити већа од 50% уличне фасаде изнад приземља.

Грађевински елементи објекта (еркери, докати, балкони, терасе, улазне надстрешнице са и без стубова и сл.) могу да пређу дефинисану грађевинску линију (рачунајући од основног габарита објекта до хоризонталне пројекције испада), и то:

- 1,20м на делу објекта према предњем дворишту, с тим да укупна површина грађевинских елемената не може бити већа од 50% уличне фасаде изнад приземља;
- 0,60м (односно 0,90м) на делу објекта према бочном дворишту ако је растојање објекта од границе суседне парцеле минимум 1,50м (односно 2,50м); у оба случаја укупна површина грађевинских елемената не може бити већа од 30% бочне фасаде изнад приземља; и
- 1,20м на делу објекта према задњем дворишту ако је минимално растојање од линије суседне грађевинске парцеле 5,00м, с тим да укупна површина грађевинских елемената не може бити већа од 30% фасаде према задњем дворишту (изнад приземља).

Позиционирање отворених спољних степеница

Отворене спољне степенице могу сепостављати на објекат (предњи део) ако је грађевинска линија 3,00м увучена у односу на регулациону линију и ако савлађују висину до 0,90м. Ако се степенице постављају на бочни или задњи део објекта не смеју ометати пролаз и друге функције дворишта.

Изградња више објеката на парцели

На парцели се могу градити и више објеката уколико објекти представљају јединствену функционалну целину и заједнички користе парцелу. У случају изградње више објеката на парцели не смеју се прекорачити урбанистички показатељи међусобног удаљења објеката као код објеката на суседним парцелама и морају се поштовати сви други услови дефинисани посебним правилима за одређени тип изградње и намену парцеле.

Предвиђени параметри користе се за израчунавање капацитета и примењују се само на први ред парцела уз улицу. У случајевима када је парцела дубља од 50 м параметри се примењују за подручје дубине до 100 м од регулацијског обраћајуће.

Општа правила грађења за типичне целине и зоне становања

У сеоским стамбеним зонама, дефинисаним правилима уређења, важе следећа правила:

- степен заузетости дефинише се за стамбени део минимум 0.25, максимум 0.40, а за економски део минимум 0.20 и 0.70.
- индекс изграђености у сеоским зонама је 0,3-1,0, односно дефинише се за стамбени део максимум 0.6, а за економски део 1.2.
- будућом изградњом очувати дистинкцију између будуће централне зоне и залеђа насеља кроз:
 - већи индекс изграђености у распону 0,8 - 1,2;
 - већи степен искоришћености у распону 30-50%;
 - највећу дозвољену спратност до П+2+Пк.
- највећа дозвољена спратност породичног стамбеног објекта у сеоским насељима је:

- у стамбеним зонама ретких густина (руралног типа) до П+1+Пк
 - у стамбеним зонама и насељима средњих и већих густина мешовитог типа са учешћем централних функција или производно-пословних функција) до П+2+Пк, уз максималну висину објеката до венца од 12м.
- Изузетно, ако то технологија производње захтева, могућа је већа висина објеката у складу са производним процесом.
- најмања парцела у зависности од врсте сеоског домаћинства: за непољопривредно 400-600м², за мешовито 600-1200м² (оптимално 800м²) и пољопривредно 1200-2000м²;
 - најмања ширина фронта грађевинске парцеле је 15–25м², за брдска сеоска насеља површина парцеле може бити мања и за 25% од наведених вредности;
 - растојање грађевинске од регулационе линије за стамбени објекат је од 5.0 до 10.0м у зависности од врсте сеоског насеља и начина изграђености: у зони нових објеката мин. 5м, а у зони са преко 50% постојећих објеката прилагођено постојећим грађевинским и регулационим линијама;
 - минимално растојање стамбеног објекта од бочне границе парцеле износи 3.0м, односно:
 - међусобна удаљеност стамбених објеката на парцели фронта ужег од 15м минимално је 5м, а на парцели парцели фронта ширег од 15м минимална удаљеност је 6м;
 - међусобна удаљеност спратних стамбених објеката је минимално 10м.
 - на једној грађевинској парцели уз обавезно издвајање стамбеног дела од економског, могуће је градити помоћне и економске објекте:
 - у стамбеном делу (летња кухиња, спремништа, и сл.);
 - уз економском делу (сточне стаје, млекара, амбар, кош и сл.);
 - минимална удаљеност стамбеног од економског објекта (сточне стаје и сл.) је 15 метара;
 - минимална удаљеност стамбеног објекта, изворишта и бунара од ђубришта и пољских клозета и сл. износи 20-25м и то ако су ђубришта на нижој надморској висини од изворишта) до увођења насељске канализационе мреже).
 - минимална удаљеност новоизграђених суседних економских делова парцела не сме бити мања од 1м од бочне границе парцеле;
 - ако је нагиб терена парцеле према јавном путу могуће је поставити економски део парцеле на грађевинској линији удаљеној од регулационе линије пута за ширину обавезног заштитног зеленог појаса од мин. 3м;
 - најмања ширина приступног стамбеног пута износи 2.5м и економског 3,0м;
 - паркирање (гаражирање) за стамбене објекте решавати у оквиру сваке парцеле појединачно и обезбедити једно паркинг место по једном стану (домаћинству);
 - паркирање (гаражирање) за нестамбене објекте решавати у оквиру сваке парцеле појединачно, уз услова да једно паркинг место одговара за 70м² корисне нестамбене површине.

Подручја викенд кућа заступљена су у ширем подручју насеља као и на доминантним путним правцима.

У зонама где је дозвољена изградња викенд кућа примењују се следећи параметри:

- индекс изграђености је максимално 0,3;
- степен искоришћености је 20-30%;
- величина парцела 400-1200м²;
- паркирање (гаражирање) решавати у оквиру сваке парцеле појединачно и ван јавних и приступних путева.

За сва подручја викенд кућа изван насеља потребно је задовољити санитарно-хигијенске мере одвођења отпадних вода и уклањања отпада изван подручја заштите водотокова, односно изван пољопривредних површина, према посебним условима.

Посебна правила грађења пословно – услужних и производно-пословних зона

Урбанистички параметриза изградњу објеката на комплексима пољопривреде:

- минимална површина парцеле је 3000 м²
- минимална ширина парцеле је 25 м.
- Максимални индекс изграђености "И" на парцели површине до 1 ха износи 0,3, од 1 ха до 3 ха износи 0,25 и преко 3 ха. износи 0,2.
- Степен заузатости "З" за парцелу до 1 ха износи 30%, од 1 - 3 ха износи 25% и преко 3 ха износи 20%.
- Максимална спратност објеката је П+1.
- Максимална висина објеката је 12,0 м. Изузетно, максимална висина објеката може бити већа од 12 м искључиво у случају да је условљена технолошким процесом.
- спратност помоћних објеката је П.
- Максимална висина помоћних објеката је 5,0 м.
- Минимално растојање грађевинске линије објекта од регулационе линије парцеле је 15,0 м, а минимално растојање објекта од бочних граница парцеле је 6,0 м. Минимално растојање објекта од бочних суседних објеката је 12,0 м.
- Минимално растојање два објекта на парцели је 8,0 м.
- Минимално растојање објекта од задње границе парцеле је 12,0 м.

Урбанистички параметриза изградњу објеката на комплексима индустрије, грађевинарства, занатске производње, мануфактурне производње и складишта:

- минимална површина парцеле износи 1.500 м².
- минимална ширина парцеле износи 20 м.
- максимални индекс изграђености "И" на парцели површине до 0,5 ха износи 0,8, од 0,5 ха до 1 ха износи 0,7, од 1 ха до 3 ха износи 0,6, а преко 3 ха износи 0,5.
- Индекс заузатости "З" за парцеле до 0,5 ха износи 70%, од 0,5 ха до 1 ха износи 60%, од 1 ха до 3 ха износи 50%, а преко 3 ха износи 40%.
- Максимална спратност објеката је П+1, а максимална висина објеката износи 15,0 м.
- Спратност помоћних објеката је П, а максимална висина помоћних објеката износи 5,0 м.
- Минимално растојање грађевинске линије објекта од регулационе линије парцеле износи 15,0 м, а минимално растојање објекта од бочних граница парцеле је 5,0 м.
- Минимално растојање објекта од бочних суседних објеката износи 10,0 м
- Минимално растојање два објекта на парцели износи 8,0 м.
- Минимално растојање објекта од задње границе парцеле износи 15,0 м.
- Минимално растојање објекта од задње границе парцеле износи 10,0 м.

Урбанистички параметриза изградњу објеката на парцелама сатерцијарним делатностима:

- Минимална површина парцеле износи 500 м², а минимална ширина парцеле је 12 м.
- Максимални индекс изграђености "И" на парцели површине до 600 м² је 0,8, а преко 600 м² је 1,2.
- Степен заузатости "З" за парцеле до 600 м² је 30%, а преко 600 м² је 40%.
- Максимална спратност објеката је П+3 (П+3+Пк за доградњу постојећих објеката).
- Максимална висина објеката је 15,0 м.
- Спратност помоћних објеката је П, а максимална висина помоћних објеката је 5,0 м.
- Минимално растојање грађевинске линије објекта од регулационе линије парцеле износи 0 - 5,0 м.
- Минимално растојање објекта од бочних граница парцеле износи 4,0 м.
- Минимално растојање објекта од бочних суседних објеката износи 8,0 м.

- Минимално растојање два објекта на парцели износи 8,0 м.
- минимално растојање објекта од задњеградице парцеле износи 6,0 м.

Могућа је организација „мини фарми,, у склопу дворишта /парцеле, ако имају довољну површину и удаљена су од суседа, уз поштовање санитарно-хигијенских прописа и према општим условима лоцирања економских објеката, и ако испуњавају следеће параметре:

- мање густине насељености (25-50 стан./ха);
- мањи степен искоришћености (30-50%);
- величина парцеле мин. 1200-2000м².

Услови за уређење туристичких и рекреативно-спортских зона

Садржаји туристичких центара

Могући су следећи садржаји туристичких центара:

Смештајни садржаји туристичких центара: хотели, мотели, пансиони, одмаралишта (дечја и радничка), апартмани, простори за смештај уз сеоска домаћинства (сеоски туризам), места за камповање, смештај на води (сплавови-кућице, сојенице), ...

Културно-забавни садржаји туристичких центара: биоскоп, вишенаменска сала, позорница на отвореном, омладински центар, културни центар, ноћни клубови, казино, ботаничке баште, фестивали, изложбе, зоо врт-парк дивљачи, забавни парк, привремени тематски мини-камп, позорница на отвореном за едукативне и културно-забавне програме, образовни центар (у отвореном и затвореном простору), образовне путање (екосистемске, геолошке, хидролошке, фото-сафари), изложбени центар (у отвореном и затвореном простору), астрономски центар - покретни планетаријум, ...

Спортско-рекреативни садржаји туристичких центара: игралишта - ливаде (бадминтон, фризби, фудбал на трави), изграђени спортски терени (кошарка, одбојка, мали фудбал, тенис (отворени и затворени простор), базени (затворени и мали отворени за планине), фитнес, сауна, вишенаменске спортске сале (цудо, гимнастика, јога...), јахање, мини голф, стрелиште, дечија игралишта различитог карактера, библиотека, музеј, ...

Угоститељски садржаји туристичких центара: ресторани, кафеи, „drive-in“ ресторани, експрес ресторани, кафане, бифеи, посластичарнице, брза храна (роштиљнице, пекаре), ...

ОСТАЛИ могући садржаји туристичких центара: простори за туристичко обавештавање (инфо-службе и пунктови), простори за негу тела и лепоте (500-2500м²), рехабилитациони центри, амбуланта, паркиралишта, приступи,...

Највећи дозвољени урбанистички параметри по зонама изградње је у појединим туристичким центрима:

1. туристичке зоне – бунгалови:
 - препоручене површине грађевинских парцела су више од 200м²;
 - највећи дозвољени степен заузетости је 40%, а највећи дозвољени индекс изграђености је 1,5
 - обавезно обезбеђења потребних паркинг места на парцели је по нормативу 1 пм на 100м²
 - највеће дозвољене висине зграда су П+Пк
 - минимална удаљеност између суседних објеката је 4,0м
2. етно-екозоне

- највећи дозвољени индекс заузетости је 35%, а највећи дозвољени индекс изграђености је 1,0
 - обавезно обезбеђења потребних паркинг места на парцели је по нормативу 1 паркинг на 100м² нето
 - највеће дозвољене висине зграда су П+1+Пк
 - пејзажним уређењем предвидети интерне комуникације и партерне површине са осталим пратећим садржајем.
3. зонекућазаодмор – викендзоне
- најмање дозвољене површине грађевинских парцела су 600м²;
 - највећи дозвољени индекс заузетости је 20%, а највећи дозвољени индекс изграђености је 0,6
 - највеће дозвољене висине зграда су П+1+Пк
 - обавезно обезбеђења потребних паркинг места на парцели.
4. туристичкезоне - апартмани
- највећи дозвољени индекс заузетости је 40%, а највећи дозвољени индекс изграђености је 1,0
 - обавезно обезбеђења потребних паркинг места на парцели је по нормативу 1 паркинг на 100м² нето површине.
 - највеће дозвољене висине зграда су П+Пк
 - пејзажним уређењем предвидети интерне комуникације и партерне површине са осталим пратећим садржајем
5. сеоскезоне
- најмање дозвољене површине грађевинских парцела су 600м²;
 - највећи дозвољени индекс заузетости је 35%
 - највећи дозвољени индекс изграђености је 1,0
 - обавезно обезбеђења потребних паркинг места на парцели
6. туристичкезоне – хотели
- највећи дозвољени индекс заузетости је 50%, а
 - највећи дозвољени индекс изграђености је 1,8
 - обавезно обезбеђења потребних паркинг места на парцели је по нормативу 1 паркинг на 100м² нето
 - највеће дозвољене висине зграда су П+2+Пк
 - минимална удаљеност објекта од границе парцеле је 2,5 м са северне и 1,5м са јужне стране
 - највећи дозвољени индекс заузетости за пратеће садржаје је 50%, а највећи дозвољени индекс изграђености је 1,0
 - највеће дозвољене висине зграда су П+2+Пк
 - обавезно очување и максимална искоришћеност природних потенцијала терена уз неопходне мере оплемењивања.

Преглед капацитета основних и пратећих туристичких садржаја (без смештајних капацитета):

- рекреација и култура - 0,2-0,3 м²/лежају;
- спортско-рекреативни садржаји у затвореном простору - 0,4-0,5 м²/лежају;
- трговина - 0,6-0,7 м²/лежају;
- централне функције и услуге - 0.3 м²/лежају;
- управа и техника - 0.3 м²/лежају;

- спортско-рекреативни садржаји у отвореном простору унутар насеља - 5-8м²/лежају;

Густине коришћења простора по активностима:

- излетишта - 60-300 корисника/ха дневно;
- игралишта-ливаде - 100-200 корисника/ха дневно;
- спортске, тимске игре - 100-200 корисника/ха дневно;
- шетња - 10 особа/км путање, дневно 20 особа/км путање;
- вожња бицикла 10-20 особа/км путање, дневно 20-50 особа/км путање;
- јахање 6 -20 особа/км путање, дневно 25-80 особа/км путање.

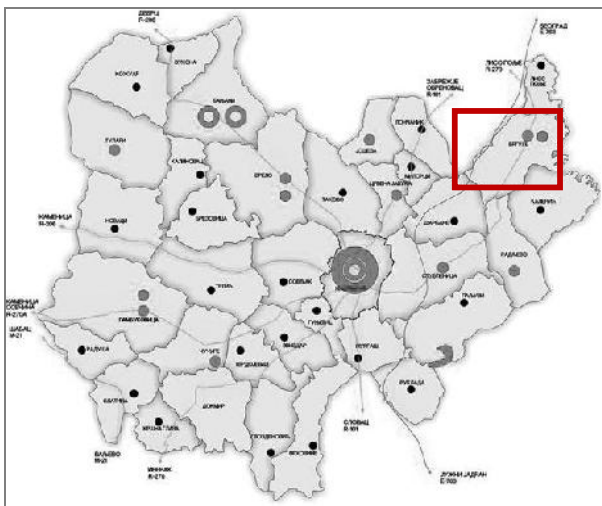
Просторни услови за летње спортске и рекреативне садржаје

Општи услови организације простора: заветрина, оријентација север, северо-исток, раван терен, у планинским условима пожељна је и осунчаност.

- тениски терен (20/40м, тј за појединачну игру 8.23/23.77, за игру парова 10.97/23.77, ограђивање жичаном оградом за један терен даје 36.6/18.3, бочно обезбедити слободну траку од 3.65м), обрада терена трава, бетон, асфалт, шљака
- игралиште за кошарку (26/14м, тј. потребно 480м²), обрада терена земља, шљака, асфалт
- игралиште за одбојку (18/9м, 242м²) обрада терена, земља, шљака, асфалт
- универзални терен- комплексно игралиште за мали фудбал, одбојку, кошарку и рукомет (40/20 или 25/50), обрада терена, земља, шљака, асфалт
- игралиште за фудбал (110/75м, 8250м², гледалиште још око 1000м²), обрада терена трава,
- групација игралишта за стони-тенис (сто 2.74/1.52м, за један сто потребно око 40 м²)
- игралиште за бадминтон (игра појединца 5.18/13.40м, игра парова 6.10/13.40м, око 120м²), обрада терена трава, бетон, асфалт, шљака
- боћање на отвореном простору (25-40/ 26.5м, око 110м²)обрада терена шљака
- билијар (столови 2-2.3/1-1.15м, околни простор 1.6, за један сто око 20 м²)
- игралиште за мини-голф (различите величине, мин. 400м²)
- Пикник: 15-30 јединица/ха, свака јединица за 4-8 особа, опремљена паркингом заклоњеним визуелном баријером, (евентуално огњиштем + извором воде), простором за одлагање смећа.

3.0 Шематски приказ уређења и грађења за делове територије за које није предвиђена израда урбанистичког плана

1. Бргуле

Сл.1.1.: Положај насеља Бргуле у склопу општине Уб

1.1. ОПШТИ ПОДАЦИ

Катастарска општина (К.О.):	Бргуле
Границе К.О.:	север: К.О. Лисо Поље исток: општина Обреновац југоисток: К.О. Каленић југ: К.О. Радљево југозапад: К.О. Стубленица запад: општина Обреновац
Површина К.О.:	15,59 km ² (1559 ha)
Надморска висина:	85-120 m
Број становника: попис 1991. г.	1.356 ст.
попис 2002. г.	1.235 ст.
кретање 1991-2002.	-121 ст. (-8,9%)
Претежне активности становништва:	пољопривреда, вађење руде и камена, прерађивачка индустрија
Положај у склопу мреже насеља:	Локални центар
Средиште насеља:	постоји - средиште везано за основну школу и дом културе
Сабраћајна повезаност:	Државни путеви II реда R-270 и R-101A, општински пут ка селу Шарбане

Посебне знаменитости: не постоје

Бргуле је насељено место у општини Уб, смештено у њеном североисточном делу, на 12 километара од града. Насељски атар обухвата површину од 15,59 км², по чему је то једно од средње пространих атара у Општини. По задњем попису становништва из 2002. г. у Бргулама је живело 1.235 становника, а последњих деценија је забележен пад у броју становника. Насељско становништво се махом бави пољопривредом, али су у значајном проценту бави и делатностима вађења руде и камена и прерађивачком индустријом.

1.2. ПЛАНИРАНО РЕШЕЊЕ РАЗВОЈА

Намена простора:

Код насеља Бргуле задржава се начелно постојећи размештај намена, с тим што се предлаже груписање заселака у једно грађевинско подручје. Развој мреже опшних и посебних центара предвиђен је дуж два државна пута, која се укрштају у северном делу насеља, близу насељског средишта. Остали део подручја предвиђен је без изградње - њиве, ливаде, воћњаци, пашњаци и шуме.

Мрежа насеља и инфраструктурни системи:

Бргуле су Планом одређене као локални центар за североисточни део општине (села Бргуле и Лисо Поље). У оквиру насеља предвиђен је даљи развој насељског центра локалног значаја.

На пољу развоја инфраструктурних система планирано је унапређење свих постојећих путева кроз само насеље (2 државна пута II реда и једног општинског), као и изградња једног новог општинског пута у западном делу насеља. У плану је изградња два нова телеелектронска комуникациона мултифункционална приступна чвора (MSAN). Дуж пута ка Убу предвиђено је полагање дистрибутивног гасовода.

Туризам и заштита простора:

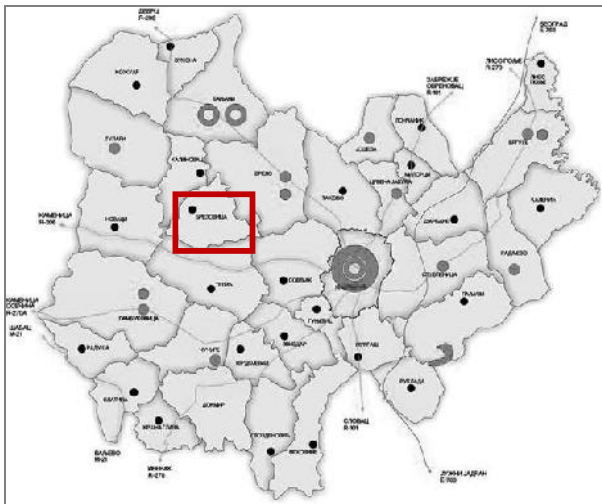
Најважнија мера у будућем развоју насеља на пољу туризма и рекреације је стварање мањег туристичког пункта уз воденицу (заштићено добро), као и унапређењем постојећих фудбалског терена и школског игралишта са новим садржајима. У насељу постоје и могућности уређења локација за лов.

На пољу заштите непокретних културних добара постоји очувана стара воденица, која је заштићена као објекат народне архитектуре.

Јавне намене:

Од јавних објеката у насељу Бргуле постоје дом културе (у веома лошем стању) са одељењем за потребе сеоске месне заједнице, четворогодишња основна школа са пратећим игралиштем, зграда сеоске поште и сеоско фудбалско игралиште. Планом се предвиђа њихово унапређење и осаврењавање.

2. Брезовица

Сл.1.2.: Положај насеља Брезовица у склопу општине Уб

2.1. ОПШТИ ПОДАЦИ

Катастарска општина (К.О.):	Брезовица
Границе К.О.:	север и исток: К.О. Врело југоисток: К.О. Совљак југ: К.О. Трлић запад: К.О. Калиновац
Површина К.О.:	12,26 km ² (1226 ha)
Надморска висина:	98-120 m
Број становника: попис 1991. г.	726 ст.
попис 2002. г.	668 ст.
кретање 1991-2002.	-58 ст. (-8,0%)
Претежне активности становништва:	пољопривреда
Положај у склопу мреже насеља:	Примарно сеоско насеље
Средиште насеља:	постоји - средиште везано за основну школу и цркву
Сабраћајна повезаност:	Општински пут Совљак - Калиновац
Посебне знаменитости:	стара воденица

Брезовица је насељено место у општини Уб, смештено у њеном средишњем делу, на 10 километара од града. Насељски атар обухвата површину од 12,26 км², по чему је то једно од средње пространих атара у Општини. По задњем попису становништва из 2002. г. у Брезовици је живело 668 становника, а последњих деценија је забележен пад у броју становника. Насељско становништво се махом бави пољопривредом.

2.2. ПЛАНИРАНО РЕШЕЊЕ РАЗВОЈА

Намена простора:

Код насеља Брезовица задржава се начелно постојећи размештај намена, с тим што се предлаже груписање заселака у једно грађевинско подручје. Развој мреже општинских и посебних центара предвиђен је дуж општинског пута. Остали део подручја предвиђен је без изградње - њиве, ливаде, воћњаци, пашњаци и шуме.

Мрежа насеља и инфраструктурни системи:

Брезовица је Планом задржана као примарно сеоско насеље. У оквиру насеља предвиђен је даљи развој насељског центра локалног значаја.

На пољу развоја инфраструктурних система планирано је унапређење општинског пута кроз само насеље, као и унапређење постојеће електроенергетске мреже. У плану је изградња новог телекомуникационог мултифункционалног приступног чвора (MSAN).

Туризам и заштита простора:

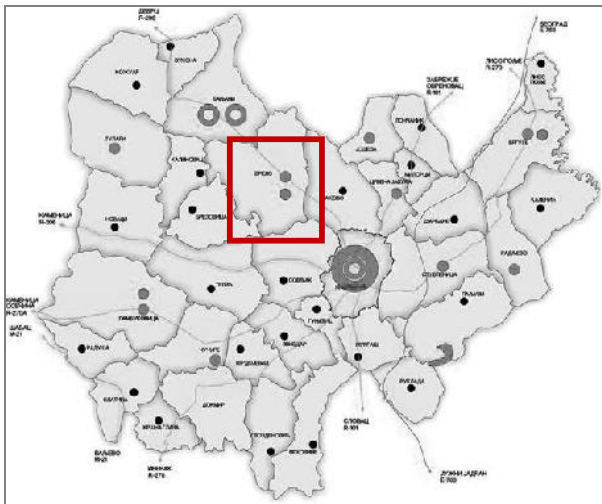
Најважнија мера у будућем развоју насеља на пољу туризма и рекреације је стварање мањег рекреативног простора проширењем постојећег фудбалског терена са новим садржајима.

На пољу заштите нема непокретних културних добара.

Јавне намене:

Од јавних објеката у насељу Брезовица постоје задружни дом, четворогодишња основна школа и сеоско фудбалско игралиште, који су у лошем стању. Планом се предвиђа њихово унапређење и осаврењавање.

3. Врело

Сл.1.3.: Положај насеља Врело у склопу општине Уб

3.1. ОПШТИ ПОДАЦИ

Катастарска општина (К.О.):	Врело
Границе К.О.:	север: општина Обреновац исток: К.О. Таково југ: К.О. Совљак југозапад: К.О. Брезовица запад: К.О. Калиновац северозапад: К.О. Бањани
Површина К.О.:	23,96 km ² (2396 ha)
Надморска висина:	98-120 m
Број становника: попис 1991. г.	1.748 ст.
попис 2002. г.	1.684 ст.
кретање 1991-2002.	-64 ст. (-3,7%)
Претежне активности становништва:	пољопривреда
Положај у склопу мреже насеља:	Локални центар
Средиште насеља:	постоји - средиште везано за цркву и основну школу
Сабраћајна повезаност:	Државни пут II реда Уб - Дебрц, општински пут ка Совљаку и Бањанима
Посебне знаменитости:	не постоје

Врело је насељено место у општини Уб, смештено у њеном северном делу, на 8 километара од града. Насељски атар обухвата површину од 23,96 км², по чему је то једно од већих атара у Општини. По задњем попису становништва из 2002. г. у Врелу је живело 1.684 становника, а

последњих деценија је забележен пад у броју становника. Насељско становништво се махом бави пољопривредом.

3.2. ПЛАНИРАНО РЕШЕЊЕ РАЗВОЈА

Намена простора:

Код насеља Врело задржава се начелно постојећи размештај намена, с тим што се предлаже груписање заселака у једно грађевинско подручје. Развој мреже општих и посебних центара предвиђен је дуж пута државног и локалног значаја. Остали део подручја предвиђен је без изградње - њиве, ливаде, воћњаци, пашњаци и шуме.

Мрежа насеља и инфраструктурни системи:

Врело је Планом одређено као центар за дати део општине (села Врело и Брезовица). У оквиру насеља предвиђен је даљи развој насељског центра локалног значаја.

На пољу развоја инфраструктурних система планирано је унапређење постојећих путева кроз само насеље и изградња нових путева ка селима Брезовици и Такову. У плану је изградња новог телекомуникационог мултифункционалног приступног чвора (MSAN). Дуж државног пута предвиђено је полагање дистрибутивног гасовода.

Туризам и заштита простора:

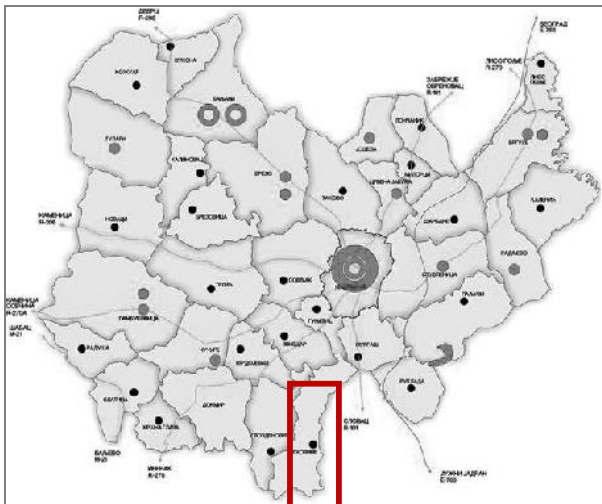
Најважнија мера у будућем развоју насеља на пољу туризма и рекреације је стварање рекреативног простора око постојећег хиподрома, који је значајан на нивоу општине, као и унапређење постојећег фудбалског терена са новим садржајима.

На пољу заштите непокретних културних добара постоји археолошки локалитет под заштитом.

Јавне намене:

Од јавних објеката у насељу Врело постоје осмогодишња основна школа са предшколским одељењем, здравствена амбуланта, хиподром и сеоско фудбалско игралиште. Планом се предвиђа њихово унапређење и осаврењавање.

4. Врховине

Сл.1.4.: Положај насеља Врховине у склопу општине Уб

4.1. ОПШТИ ПОДАЦИ

Катастарска општина (К.О.):	Врховине
Границе К.О.:	север: К.О. Гуњевац североисток: К.О. Мургаш исток: општина Лајковац југ: општина Ваљево запад: К.О. Гвозденовић северозапад: К.О. Звиздар
Површина К.О.:	13,50 km ² (1350 ha)
Надморска висина:	120-340 m
Број становника: попис 1991. г.	595 ст.
попис 2002. г.	552 ст.
кретање 1991-2002.	-43 ст. (-7,2%)
Претежне активности становништва:	пољопривреда
Положај у склопу мреже насеља:	Примарно сеоско насеље
Средиште насеља:	постоји - средиште везано за основну школу и цркву
Сабраћајна повезаност:	Општински пут Мургаш - Врховине - граница са опш. Лајковац
Посебне знаменитости:	нема

Врховине су насељено место у општини Уб, смештено у њеном јужном делу, на 8 километара од града. Насељски атар обухвата површину од 13,50 км², по чему је то једно од средње пространих атара у Општини. По задњем попису становништва из 2002. г. у Врховинама је

живело 552 становника, а последњих деценија је забележен пад у броју становника. Насељско становништво се махом бави пољопривредом.

4.2. ПЛАНИРАНО РЕШЕЊЕ РАЗВОЈА

Намена простора:

Код насеља Врховине задржава се начелно постојећи размештај намена, с тим што се предлаже груписање заселака у једно грађевинско подручје, дуж општинског пута. Развој мреже општинских и посебних центара предвиђен је дуж датог пута. Остали део подручја предвиђен је без изградње - њиве, ливаде, воћњаци, пашњаци и шуме.

Мрежа насеља и инфраструктурни системи:

Врховине су Планом задржане као примарно сеоско насеље. У оквиру насеља предвиђен је даљи развој насељског центра локалног значаја око задружног дома.

На пољу развоја инфраструктурних система планирано је унапређење општинског пута кроз само насеље, као и изградња новог општинског пута ка суседном селу Гвозденовић. У плану је изградња новог телекомуникационог мултифункционалног приступног чвора (MSAN).

Туризам и заштита простора:

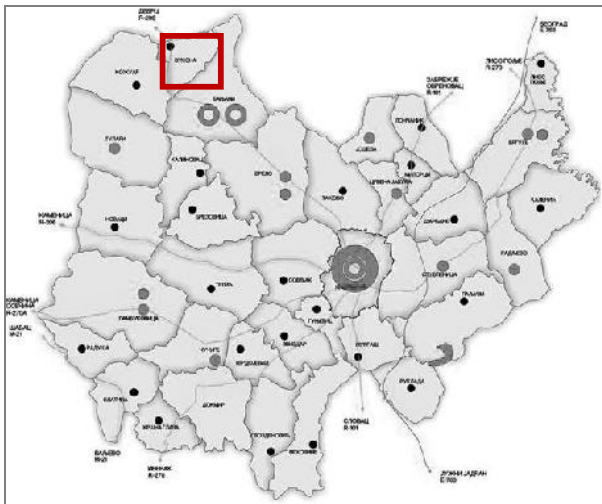
Најважнија мера у будућем развоју насеља на пољу туризма и рекреације је осавремењавање постојећег игралишта уз основну школу са новим садржајима.

На пољу заштите непокретних културних добара постоји два археолошка локалитета из доба праисторије.

Јавне намене:

Од јавних објеката у насељу Врховине постоје задружни дом са просторима за месну заједницу и делатности културе (у лошем стању) и четворогодишња основна школа са предшколским одељењем. Планом се предвиђа њихово унапређење и осавремењавање.

5. Вукона

Сл.1.5: Положај насеља Вукона у склопу општине Уб

5.1. ОПШТИ ПОДАЦИ

Катастарска општина (К.О.):	Вукона
Границе К.О.:	север: општина Владимирци исток: К.О. Бањани југ: К.О. Бањани запад: К.О. Кожуар
Површина К.О.:	6,77 km ² (677 ha)
Надморска висина:	120-170 m
Број становника: попис 1991. г.	283 ст.
попис 2002. г.	262 ст.
кретање 1991-2002.	-21 ст. (-7,4%)
Претежне активности становништва:	пољопривреда
Положај у склопу мреже насеља:	Примарно сеоско насеље
Средиште насеља:	постоји - средиште везано за цркву
Сабраћајна повезаност:	Државни пут II реда (бр.206) Уб - Дебрц и општински пут од Вуконе ка Кожуару
Посебне знаменитости:	нема

Вукона су насељено место у општини Уб, смештено у њеном северозападном делу, на 16 километара од града. Насељски атар обухвата површину од 6,77 км², по чему је то једно од мањих атара у Општини. По задњем попису становништва из 2002. г. у Вуconi је живело 262 становника, а последњих деценија је забележен пад у броју становника. Насељско становништво се махом бави пољопривредом.

5.2. ПЛАНИРАНО РЕШЕЊЕ РАЗВОЈА

Намена простора:

Код насеља Вукона задржава се начелно постојећи размештај намена, с тим што се предлаже груписање заселака у једно грађевинско подручје, дуж државног пута. Развој мреже опшних и посебних центара предвиђен је дуж датог пута. Остали део подручја предвиђен је без изградње - њиве, ливаде, воћњаци, пашњаци и шуме.

Мрежа насеља и инфраструктурни системи:

Вукона су Планом задржане као примарно сеоско насеље. У оквиру насеља предвиђен је даљи развој насељског центра локалног значаја око сеоске цркве.

На пољу развоја инфраструктурних система планирано је унапређење постојећих путева кроз само насеље. У плану је изградња новог телекомуникационог мултифункционалног приступног чвора (MSAN). Дуж државног пута предвиђено је полагање дистрибутивног гасовода.

Туризам и заштита простора:

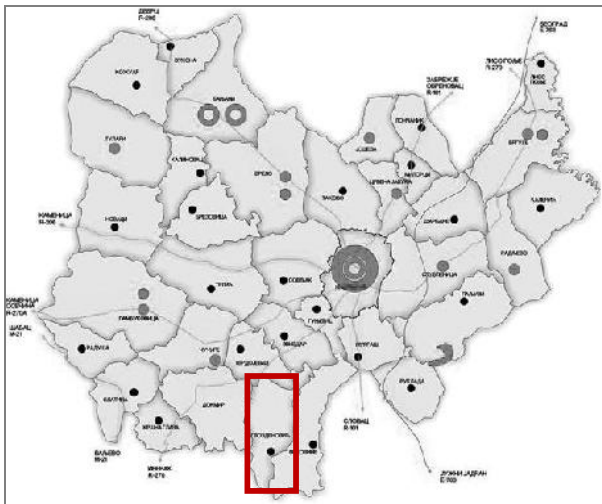
Најважнија мера у будућем развоју насеља на пољу туризма и рекреације је осавремењавање постојећег игралишта уз основну школу са новим садржајима.

На пољу заштите непокретних културних добара постоји два споменика: археолошки локалитет из доба праисторије и један објекат народне архитектуре.

Јавне намене:

Од јавних објеката у насељу Вукона постоји четворогодишња основна школа са предшколским одељењем. Планом се предвиђа њено унапређење и осавремењавање.

6. Гвозденовић

Сл.1.6: Положај насеља Гвозденовић у склопу општине Уб

6.1. ОПШТИ ПОДАЦИ

Катастарска општина (К.О.):	Гвозденовић
Границе К.О.:	север: К.О. Тврдојевац исток: К.О. Врховине југ: општина Ваљево запад: К.О. Докмир
Површина К.О.:	12,06 km ² (1206 ha)
Надморска висина:	140-310 m
Број становника: попис 1991. г.	509 ст.
попис 2002. г.	468 ст.
кретање 1991-2002.	-41 ст. (-8,1%)
Претежне активности становништва:	пољопривреда
Положај у склопу мреже насеља:	Примарно сеоско насеље
Средиште насеља:	постоји - средиште везано за основну школу
Сабраћајна повезаност:	Државни пут II реда (бр.270) Уб - Ваљево и општински пут од датог државног пута ка средишту села
Посебне знаменитости:	нема

Гвозденовић је насељено место у општини Уб, смештено у њеном јужном делу, на 10 километара од града. Насељски атар обухвата површину од 12,06 км², по чему је то једно од средње пространих атара у Општини. По задњем попису становништва из 2002. г. у Гвозденовићу је живело 468 становника, а последњих деценија је забележен пад у броју становника. Насељско становништво се махом бави пољопривредом.

6.2. ПЛАНИРАНО РЕШЕЊЕ РАЗВОЈА

Намена простора:

Код насеља Гвозденовићзадржава се начелно постојећи размештај намена, с тим што се предлаже груписање заселака у једно грађевинско подручје, дуж државног и општинског пута. Развој мреже општих и посебних центара предвиђен је дуж датих путева. Остали део подручја предвиђен је без изградње - њиве, ливаде, воћњаци, пашњаци и шуме.

Мрежа насеља и инфраструктурни системи:

Гвозденовиће Планом задржан као примарно сеоско насеље. У оквиру насеља предвиђен је даљи развој насељског центра локалног значаја око школске зграде.

На пољу развоја инфраструктурних система планирано је унапређење постојећих путева кроз само насеље, као и изградња новог општинског пута ка суседном селу Врховине. У плану је изградња новог телекомуникационог мултифункционалног приступног чвора (MSAN).

Туризам и заштита простора:

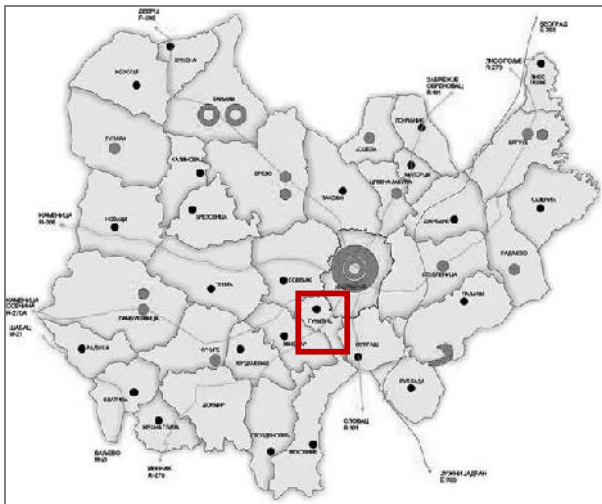
Најважнија мера у будућем развоју насеља на пољу туризма и рекреације је осавремењавање постојећег игралишта уз основну школу са новим садржајима.

На пољу заштите непокретних културних добара постоји археолошки локалитет из доба праисторије.

Јавне намене:

Од јавних објеката у насељу Гвозденовић четворогодишња основна школа са предшколским одељењем. Планом се предвиђа њено унапређење и осавремењавање.

7. Гуњевац

Сл.1.7: Положај насеља Гуњевац у склопу општине Уб

7.1. ОПШТИ ПОДАЦИ

Катастарска општина (К.О.):	Гуњевац
Границе К.О.:	север: К.О. Совљак североисток: К.О. Уб исток: К.О. Мургаш југ: К.О. Врховине запад: К.О. Тврдојевац
Површина К.О.:	5,27 km ² (527 ha)
Надморска висина:	100-180 m
Број становника: попис 1991. г.	467 ст.
попис 2002. г.	497 ст.
кретање 1991-2002.	30 ст. (6,4%)
Претежне активности становништва:	пољопривреда, прерађивачка индустрија, трговина
Положај у склопу мреже насеља:	Примарно сеоско насеље
Средиште насеља:	не постоји, услед близине Уба (2 km)
Сабраћајна повезаност:	Државни путеви II реда Уб - Ваљево (бр.270) и Уб - Каменица (бр.270А)
Посебне знаменитости:	нема

Гуњевац је насељено место у општини Уб, смештено у њеном јужном делу, на 2 километра од града, па има све одлике његовог приградског насеља. Насељски атар обухвата површину од 5,27 км², по чему је то једно од мањих атара у Општини. По задњем попису становништва из 2002. г. у Гуњевацу је живело 497 становника, а последњих деценија је забележен раст у броју

становника услед ширења градске зоне Уба на приградска села. Насељско становништво се махом бави пољопривредом, али су у значајно заступљени и прерађивачка индустрија и трговина.

7.2. ПЛАНИРАНО РЕШЕЊЕ РАЗВОЈА

Крајње северни део насељског атара ушао је у ПГР насеља Уб и концепција развоја овог дела села везана за дати плански документ.

Намена простора:

Код насеља Гуњевац задржава се начелно постојећи размештај намена, с тим што се предлаже груписање заселака у једно грађевинско подручје, дуж државног пута R-270. Развој мреже општих и посебних центара предвиђен је дуж датог пута. Остали део подручја предвиђен је без изградње - њиве, ливаде, воћњаци, пашњаци и шуме.

Мрежа насеља и инфраструктурни системи:

Гуњевац је Планом задржан као примарно сеоско насеље. У оквиру насеља није предвиђено образовање општег насељског центра услед близине самог града Уба.

На пољу развоја инфраструктурних система планирано је унапређење постојећих путева кроз само насеље. У плану је изградња новог телекомуникационог мултифункционалног приступног чвора (MSAN). Дуж државног пута предвиђено је полагање дистрибутивног гасовода.

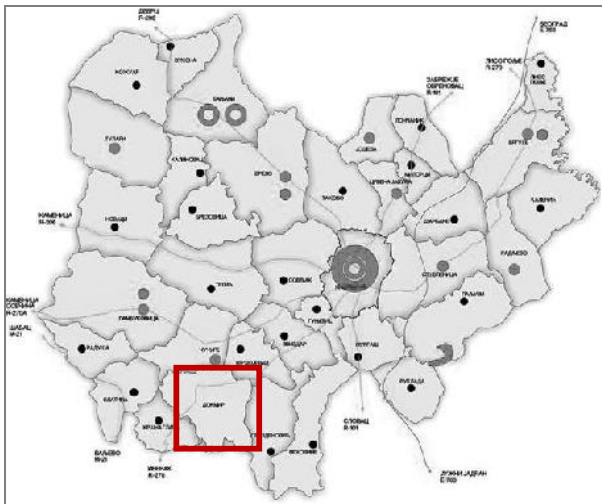
Туризам и заштита простора:

На пољу заштите непокретних културних добара постоји археолошки локалитет из доба старог Рима.

Јавне намене:

У насељу Гуњевац нема јавних објеката и намена. Главни разлог је приградски карактер насеља уз град Уб.

8. Докмир

Сл.1.8: Положај насеља Докмир у склопу општине Уб

8.1. ОПШТИ ПОДАЦИ

Катастарска општина (К.О.):	Докмир
Границе К.О.:	север: К.О. Чучуге североисток: К.О. Тврдојевац исток: К.О. Врховине југ: општина Ваљево југозапад: К.О. Кршна Глава запад: К.О. Слатина
Површина К.О.:	16,35 km ² (1635 ha)
Надморска висина:	110-290 m
Број становника: попис 1991. г.	711 ст.
попис 2002. г.	558 ст.
кретање 1991-2002.	-153 ст. (-21,5%)
Претежне активности становништва:	пољопривреда
Положај у склопу мреже насеља:	Центар заједнице насеља са југозападни део општине
Средиште насеља:	постоји - средиште везано за основну школу
Сабраћајна повезаност:	Државни пут II реда (бр.270) Уб - Ваљево и општински путеви који везују Докмир са суседним селима Чучуге, Кршна Глава и Слатина
Посебне знаменитости:	Манастир Докмир

Докмир је насељено место у општини Уб, смештено у њеном јужном делу, на 15 километара од града. Насељски атар обухвата површину од 16,35 км², по чему је то једно од средње

пространих атара у Општини. По задњем попису становништва из 2002. г. у Докмиру је живело 558 становника, а последњих деценија је забележен пад у броју становника. Насељско становништво се махом бави пољопривредом.

8.2. ПЛАНИРАНО РЕШЕЊЕ РАЗВОЈА

Намена простора:

Код насеља Докмирзадржава се начелно постојећи размештај намена, с тим што се предлаже груписање заселака у једно грађевинско подручје, дуж постојећих путева. Развој мреже опшних и посебних центара предвиђен је дуж датих путева. Остали део подручја предвиђен је без изградње - њиве, ливаде, воћњаци, пашњаци и шуме.

Мрежа насеља и инфраструктурни системи:

Докмир је Планом одређен као центар заједнице насеља (Докмир, Кршна Глава, Слатина, Радушa). У оквиру насеља предвиђен је даљи развој насељског центра око школске зграде. На пољу развоја инфраструктурних система планирано је унапређење постојећих путева кроз само насеље. У плану је изградња новог телекомуникационог мултифункционалног приступног чвора (MSAN).

Туризам и заштита простора:

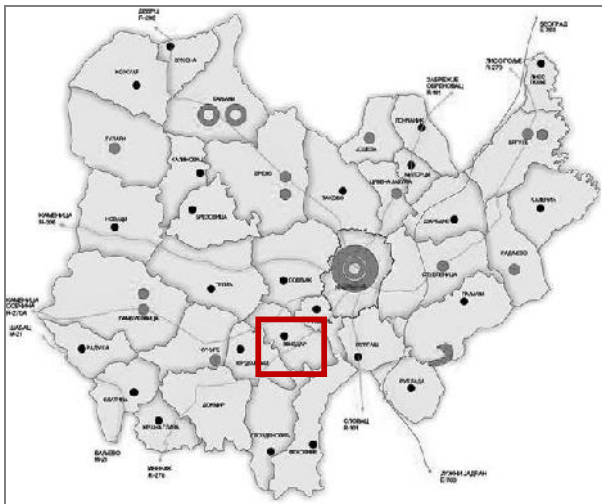
Најважнија мера у будућем развоју насеља на пољу туризма и рекреације је стварање мањих туристичких целина у близини манастира Докмир (културолошки туризам) и Докмирског језера (гриболоцвни туризам). Потребно је и осавремењавање постојећег игралишта уз основну школу са новим садржајима.

На пољу заштите непокретних културних добара постоји три споменика: археолошки локалитет из доба праисторије, објекат народне архитектуре и црква манастира Докмир.

Јавне намене:

Од јавних објеката у насељу Докмиросмогодишња основна школа са предшколским одељењем и здравствена амбуланта (тренутно није у намени). Планом се предвиђа њихово унапређење и осавремењавање за одвијање јавне службе.

9. Звиздар

Сл.1.9: Положај насеља Звиздар у склопу општине Уб

9.1. ОПШТИ ПОДАЦИ

Катастарска општина (К.О.):	Звиздар
Границе К.О.:	север: К.О. Совљак исток: К.О. Гуњевац југоисток: К.О. Врховине југ: К.О. Гвозденовић запад: К.О. Тврдојевац северозапад: К.О. Трлић
Површина К.О.:	10,07 km ² (1007 ha)
Надморска висина:	100-170 m
Број становника: попис 1991. г.	625 ст.
попис 2002. г.	536 ст.
кретање 1991-2002.	-89 ст. (-14,2%)
Претежне активности становништва:	пољопривреда, прерађивачка индустрија
Положај у склопу мреже насеља:	Примарно сеоско насеље
Средиште насеља:	постоји - средиште везано за основну школу
Сабраћајна повезаност:	Државни путеви II реда Уб - Ваљево (бр.270) и Уб - Каменица (бр.270А)
Посебне знаменитости:	нема

Звиздар је насељено место у општини Уб, смештено у њеном јужном делу, на 5 километара од града. Насељски атар обухвата површину од 10,07 км², по чему је то једно од средње пространих атара у Општини. По задњем попису становништва из 2002. г. у Звиздару је живело

536 становника, а последњих деценија је забележен пад у броју становника. Насељско становништво се махом бави пољопривредом и, мање, прерађивачком индустријом.

9.2. ПЛАНИРАНО РЕШЕЊЕ РАЗВОЈА

Намена простора:

Код насеља Звиздарзадржава се начелно постојећи размештај намена, с тим што се предлаже груписање заселака у једно грађевинско подручје, дуж оба државна пута. Развој мреже опшних и посебних центара предвиђен је дуж датих праваца. Остали део подручја предвиђен је без изградње - њиве, ливаде, воћњаци, пашњаци и шуме.

Мрежа насеља и инфраструктурни системи:

Звиздарје Планом задржан као примарно сеоско насеље. У оквиру насеља предвиђен је даљи развој насељског центра локалног значаја око школске зграде.

На пољу развоја инфраструктурних система планирано је унапређење постојећих путева кроз само насеље. У плану је изградња новог телекомуникационог мултифункционалног приступног чвора (MSAN). Дуж државних путева предвиђено је полагање дистрибутивног гасовода.

Туризам и заштита простора:

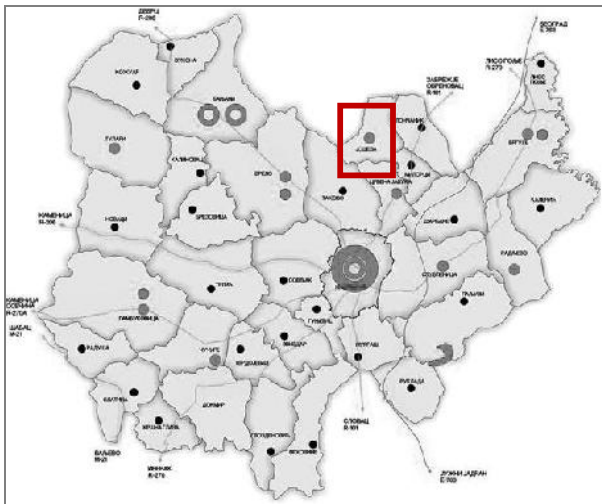
Најважнија мера у будућем развоју насеља на пољу туризма и рекреације је осавремењавање постојећег игралишта уз основну школу са новим садржајима.

На пољу заштите нема непокретних културних добара.

Јавне намене:

Од јавних објеката у насељу Звиздарчетворогодишња основна школа са предшколским одељењем и дом културе (који се делом користи и у намени угоститељства). Планом се предвиђа њихово унапређење и осавремењавање.

10. Јошева

Сл.1.10.: Положај насеља Јошева у склопу општине Уб

10.1. ОПШТИ ПОДАЦИ

Катастарска општина (К.О.):	Јошева
Границе К.О.:	запад и север: Општина Обреновац североисток: К.О. Лончаник исток: К.О. Милорци југ: К.О. Црвена Јабука југозапад: К.О. Таково
Површина К.О.:	7,68 km ² (768 ha)
Надморска висина:	90-110 m
Број становника: попис 1991. г.	485 ст.
попис 2002. г.	455 ст.
кретање 1991-2002.	-30 ст. (-6,2%)
Претежне активности становништва:	пољопривреда
Положај у склопу мреже насеља:	Примарно сеоско насеље
Средиште насеља:	постоји - средиште везано за основну школу
Сабраћајна повезаност:	Општински пут Милорци - Јошева - граница са опш. Обреновац
Посебне знаменитости:	не постоје

Јошева је насељено место у општини Уб, смештено у њеном северном делу, на 10 километара од града. Насељски атар обухвата површину од 7,68 km², по чему је то једно од мањих атара у Општини. По задњем попису становништва из 2002. г. у Јошеви је живело 455 становника, а

последњих деценија је забележен пад у броју становника. Насељско становништво се махом бави пољопривредом.

10.2. ПЛАНИРАНО РЕШЕЊЕ РАЗВОЈА

Намена простора:

Код насеља Јошева задржава се начелно постојећи размештај намена, с тим што се предлаже груписање оба засеока (Горњи и Доњи Крај) у једно грађевинско подручје. Развој мреже општинских и посебних центара предвиђен је дуж општинског пута. Остали део подручја предвиђен је без изградње - њиве, ливаде, воћњаци, пашњаци и шуме.

Мрежа насеља и инфраструктурни системи:

Јошева је Планом задржана као примарно сеоско насеље. У оквиру насеља предвиђен је даљи развој насељског центра локалног значаја.

На пољу развоја инфраструктурних система планирано је унапређење општинског пута кроз само насеље, као и унапређење постојеће електроенергетске мреже. У плану је изградња новог телекомуникационог мултифункционалног приступног чвора (MSAN).

Туризам и заштита простора:

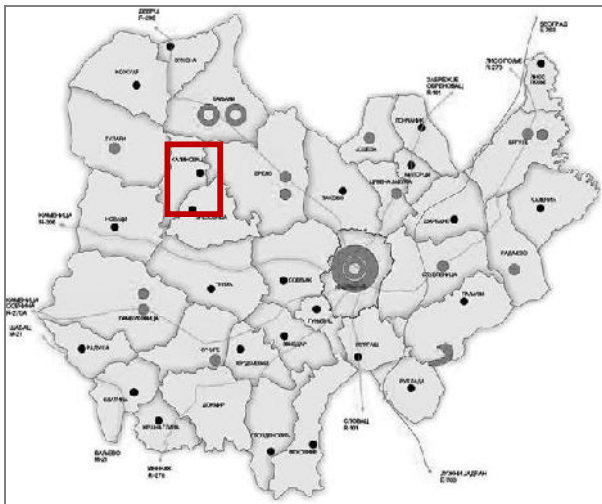
Најважнија мера у будућем развоју насеља на пољу туризма и рекреације је стварање мањег рекреативног простора проширењем постојећег фудбалског терена са новим садржајима.

На пољу заштите нема непокретних културних добара.

Јавне намене:

Од јавних објеката у насељу Јошева постоје четворогодишња основна школа и сеоско фудбалско игралиште, који су у лошем стању. Планом се предвиђа њихово унапређење и осавремењавање.

11. Калиновац

Сл.1.11.: Положај насеља Калиновац у склопу општине Уб

11.1. ОПШТИ ПОДАЦИ

Катастарска општина (К.О.):	Калиновац
Границе К.О.:	север: К.О. Бањани североисток: К.О. Врело југ: К.О. Брезовица југозапад: К.О. Новаци запад: К.О. Тулари
Површина К.О.:	8,30 km ² (830 ha)
Надморска висина:	100-130 m
Број становника: попис 1991. г.	514 ст.
попис 2002. г.	480 ст.
кретање 1991-2002.	-34 ст. (-6,6%)
Претежне активности становништва:	пољопривреда
Положај у склопу мреже насеља:	Примарно сеоско насеље
Средиште насеља:	постоји - средиште везано за основну школу
Сабраћајна повезаност:	Државни пут од Бањана до Памбуковице, Општински пут ка Брезовици
Посебне знаменитости:	не постоје

Калиновац је насељено место у општини Уб, смештено у њеном северозападном делу, на 15 километара од града. Насељски атар обухвата површину од 8,30 км², по чему је то једно од мањих атара у Општини. По задњем попису становништва из 2002. г. у Калиновцу је живело 480

становника, а последњих деценија је забележен пад у броју становника. Насељско становништво се махом бави пољопривредом.

11.2. ПЛАНИРАНО РЕШЕЊЕ РАЗВОЈА

Намена простора:

Код насеља Калиновац задржава се начелно постојећи размештај намена, с тим што се предлаже груписање заселака у једно грађевинско подручје, дуж државног пута. Развој мреже општинских и посебних центара предвиђен је дуж датог правца. Остали део подручја предвиђен је без изградње - њиве, ливаде, воћњаци, пашњаци и шуме.

Мрежа насеља и инфраструктурни системи:

Калиновац је Планом задржан као примарно сеоско насеље. У оквиру насеља предвиђен је даљи развој насељског центра локалног значаја.

На пољу развоја инфраструктурних система планирано је унапређење постојећих путева кроз само насеље, као изградња општинског пута ка суседном селу Туларима. Потребно је и унапређење постојеће електроенергетске мреже. У плану је изградња новог телекомуникационог мултифункционалног приступног чвора (MSAN). Дуж државног пута предвиђено је полагање дистрибутивног гасовода.

Туризам и заштита простора:

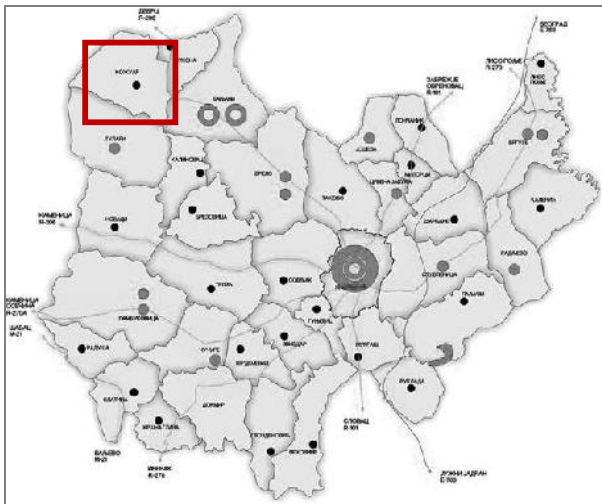
Најважнија мера у будућем развоју насеља на пољу туризма и рекреације је стварање мањег рекреативног простора проширењем постојећег фудбалског терена са новим садржајима.

На пољу заштите непокретних културних добара постоји један археолошки локалитет.

Јавне намене:

Од јавних објеката у насељу Калиновац постоје зграда месне заједнице (која се користи и за окупљање мештана), четворогодишња основна школа и сеоско фудбалско игралиште, који су у лошем стању. Планом се предвиђа њихово унапређење и осавремењавање.

12. Кожуар

Сл.1.12.: Положај насеља Кожуар у склопу општине Уб

12.1. ОПШТИ ПОДАЦИ

Катастарска општина (К.О.):	Кожуар
Границе К.О.:	север: општина Владимирци исток: К.О. Вукона југоисток: К.О. Бањани југ: К.О. Тулари запад: општина Коцељева
Површина К.О.:	16,30 km ² (1630 ha)
Надморска висина:	100-130 m
Број становника: попис 1991. г.	950 ст.
попис 2002. г.	708 ст.
кретање 1991-2002.	-242 ст. (-25,4%)
Претежне активности становништва:	пољопривреда
Положај у склопу мреже насеља:	Примарно сеоско насеље
Средиште насеља:	постоји - средиште везано за основну школу
Сабраћајна повезаност:	Државни пут II реда (бр.206) Уб - Дебрц и општински пут до суседних села Вуконе и Тулара
Посебне знаменитости:	не постоје

Кожуар је насељено место у општини Уб, смештено у њеном северозападном делу, на 18 километара од града. Насељски атар обухвата површину од 16,30 км², по чему је то једно од средње пространих атара у Општини. По задњем попису становништва из 2002. г. у Кожуару је

живело 708 становника, а последњих деценија је забележен пад у броју становника. Насељско становништво се махом бави пољопривредом.

12.2. ПЛАНИРАНО РЕШЕЊЕ РАЗВОЈА

Намена простора:

Код насеља Кожуар задржава се начелно постојећи размештај намена, с тим што се предлаже груписање заселака у једно грађевинско подручје, око општинског пута. Развој мреже општих и посебних центара предвиђен је дуж датог правца. Остали део подручја предвиђен је без изградње - њиве, ливаде, воћњаци, пашњаци и шуме.

Мрежа насеља и инфраструктурни системи:

Кожуар је Планом задржан као примарно сеоско насеље. У оквиру насеља предвиђен је даљи развој насељског центра локалног значаја.

На пољу развоја инфраструктурних система планирано је унапређење постојећих путева кроз само насеље. Потребно је и унапређење постојеће електроенергетске мреже. Дуж државног пута предвиђено је полагање дистрибутивног гасовода.

Туризам и заштита простора:

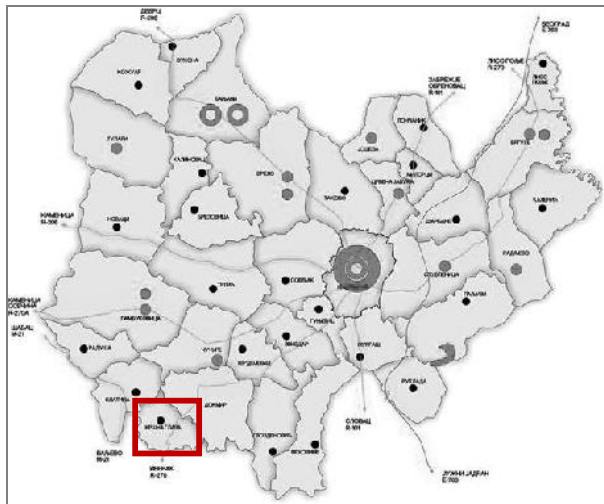
Најважнија мера у будућем развоју насеља на пољу туризма и рекреације је стварање мањег рекреативног простора проширењем постојећег школског игралишта са новим садржајима.

На пољу заштите непокретних културних добара постоји два археолошка локалитета, једна објекат народне архитектуре и спомен-обележје.

Јавне намене:

Од јавних објеката у насељу Кожуар постоје зграда месне заједнице (која се делом користи и за намену трговине), нова четворогодишња основна школа и сеоско фудбалско игралиште, који су у лошем стању. Планом се предвиђа њихово унапређење и осаврењавање, посебно зграде месне заједнице.

13. Кршна Глава

Сл.1.13.: Положај насеља Кршна Глава у склопу општине Уб

13.1. ОПШТИ ПОДАЦИ

Катастарска општина (К.О.):	Кршна Глава
Границе К.О.:	север и исток: К.О. Докмир југ: општина Ваљево запад: К.О. Слатина
Површина К.О.:	7,46 km ² (746 ha)
Надморска висина:	170-290 m
Број становника: попис 1991. г.	268 ст.
попис 2002. г.	221 ст.
кретање 1991-2002.	-46 ст. (-17,5%)
Претежне активности становништва:	пољопривреда
Положај у склопу мреже насеља:	Примарно сеоско насеље
Средиште насеља:	не постоји
Сабраћајна повезаност:	општински пут до суседних села Докмир и Бабина Лука (опш. Ваљево)
Посебне знаменитости:	не постоје

Кршна Глава је насељено место у општини Уб, смештено у њеном југозападном делу, на 18 километара од града. Насељски атар обухвата површину од 7,46 км², по чему је то једно од мањих атара у Општини. По задњем попису становништва из 2002. г. у Кршној Глави је живео 221 становник, а последњих деценија је забележен пад у броју становника. Насељско становништво се махом бави пољопривредом.

13.2. ПЛАНИРАНО РЕШЕЊЕ РАЗВОЈА

Намена простора:

Код насеља Кршна Глава задржава се начелно постојећи размештај намена, с тим што се предлаже груписање Кршна Глава у једно грађевинско подручје, око општинског пута. Развој мреже општих и посебних центара предвиђен је дуж датог правца. Остали део подручја предвиђен је без изградње - њиве, ливаде, воћњаци, пашњаци и шуме.

Мрежа насеља и инфраструктурни системи:

Кршна Глава је Планом задржана као примарно сеоско насеље. У оквиру насеља није предвиђен је развој насељског центра због близине центра оближњег села Докмир, који је значајан на нивоу општине.

На пољу развоја инфраструктурних система планирано је унапређење постојећег пута кроз само насеље. Потребно је и унапређење постојеће електроенергетске мреже. У плану је изградња новог телекомуникационог мултифункционалног приступног чвора (MSAN).

Туризам и заштита простора:

Село нема садржаје рекреације и спорта, нити веће погодности за развој туризма.

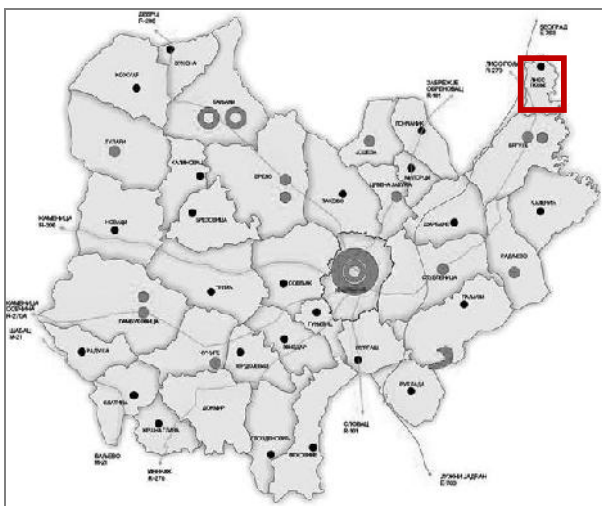
На пољу заштите непокретних културних добара постоји два археолошка локалитета, једна објект народне архитектуре и спомен-обележје.

.

Јавне намене:

Од јавних објеката у насељу Кршна Глава нема активних јавних намена. Некадашња четворогодишња основна школа се не користи деценијама и у лошем стању, док се осмогодишња школа у оближњем селу Докмир налази релативно близу насеља. Стога се на пољу јавних намена за Кршну Главу не предвиђају планске мере.

14. Лисо Поље

Сл.1.14.: Положај насеља Лисо Поље у склопу општине Уб

14.1. ОПШТИ ПОДАЦИ

Катастарска општина (К.О.):	Лисо Поље
Границе К.О.:	север, исток и запад: општина Обреновац југ: К.О. Бргуле
Површина К.О.:	4,54 km ² (454 ha)
Надморска висина:	85-120 m
Број становника: попис 1991. г.	247 ст.
попис 2002. г.	278 ст.
кретање 1991-2002.	31 ст. (12,6%)
Претежне активности становништва:	пољопривреда, делатности везане за рударство и производњу енергије
Положај у склопу мреже насеља:	Примарно сеоско насеље
Средиште насеља:	постоји - средиште везано за дом културе
Сабраћајна повезаност:	Државни пут II реда бр.270 и општински пут ка Бргулама
Посебне знаменитости:	не постоје

Лисо Поље је насељено место у општини Уб, смештено у њеном крајњем североисточном делу, на 14 километара од града. Насељски атар обухвата површину од 4,54 км², по чему је то једно од мањих атара у Општини. По задњем попису становништва из 2002. г. у Лисо Пољу је живело 278 становника, а последњих деценија је забележен пад у броју становника. Насељско становништво се махом бави пољопривредом и делатностима везане за рударство и производњу енергије.

14.2. ПЛАНИРАНО РЕШЕЊЕ РАЗВОЈА

Намена простора:

Код насеља Лисо Поље задржава се начелно постојећи размештај намена, с тим што се предлаже груписање заселака у једно грађевинско подручје. Развој мреже општинских и посебних центара предвиђен је дуж постојећих путева, посебно око државног пута, за који се километар западно предвиђа чвориште са планираним аутопутем Београд - Пожега. Остали део подручја предвиђен је без изградње - њиве, ливаде, воћњаци, пашњаци и шуме.

Мрежа насеља и инфраструктурни системи:

Лисо Поље је Планом задржано као примарно сеоско насеље. У оквиру насеља предвиђен је даљи развој насељског центра локалног значаја.

На пољу развоја инфраструктурних система планирано је унапређење оба постојећа пута кроз само насеље. У плану је изградња новог телекомуникационог мултифункционалног приступног чвора (MSAN). Дуж државног пута предвиђено је полагање дистрибутивног гасовода.

Туризам и заштита простора:

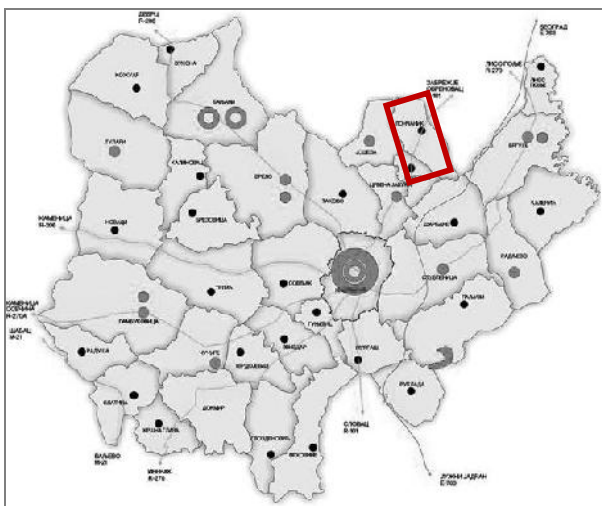
Најважнија мера у будућем развоју насеља на пољу туризма и рекреације је поновно активирање и опремање фудбалско игралишта, које није у намени због правно-имовинских тешкоћа.

На пољу заштите непокретних културних добара постоји један археолошки локалитет из доба старог Рима.

Јавне намене:

Од јавних објеката у насељу Лисо Поље постоји само дом културе. Планом се предвиђа његово унапређење и осавремењавање.

15. Лончаник

Сл.1.15.: Положај насеља Лончаник у склопу општине Уб

15.1. ОПШТИ ПОДАЦИ

Катастарска општина (К.О.):	Лончаник	
Границе К.О.:	север и исток: општина Обреновац југоисток: К.О. Шарбане југ: К.О. запад: К.О. Жошева	Милорци
Површина К.О.:	7,99 km ² (799 ha)	
Надморска висина:	85-110 m	
Број становника: попис 1991. г.	593 ст.	
попис 2002. г.	551 ст.	
кретање 1991-2002.	-42 ст. (-7,1%)	
Претежне активности становништва:	пољопривреда	
Положај у склопу мреже насеља:	Примарно сеоско насеље	
Средиште насеља:	постоји - средиште везано за дом културе	
Сабраћајна повезаност:	Државни пут II реда Уб- Обреновац (бр.101)	
Посебне знаменитости:	не постоје	

Лончаник је насељено место у општини Уб, смештено у њеном северном делу, на 10 километара од града. Насељски атар обухвата површину од 7,99 км², по чему је то једно од мањих атара у Општини. По задњем попису становништва из 2002. г. у Лончанику је живело 551 становник, а последњих деценија је забележен пад у броју становника. Насељско становништво се махом бави пољопривредом.

15.2. ПЛАНИРАНО РЕШЕЊЕ РАЗВОЈА

Намена простора:

Код насеља Лончаник задржава се начелно постојећи размештај намена, с тим што се предлаже груписање заселака у једно грађевинско подручје. Развој мреже општих и посебних центара предвиђен је дуж државног пута, а посебно око насељског средишта. Остали део подручја предвиђен је без изградње - њиве, ливаде, воћњаци, пашњаци и шуме.

Мрежа насеља и инфраструктурни системи:

Лончаник је Планом задржано као примарно сеоско насеље. У оквиру насеља предвиђен је даљи развој насељског центра локалног значаја.

На пољу развоја инфраструктурних система планирано је унапређење постојећег пута кроз само насеље. У плану је изградња два нова телеелектронска комуникациона мултифункционална приступна чвора (MSAN). Дуж државног пута предвиђено је полагање дистрибутивног гасовода.

Туризам и заштита простора:

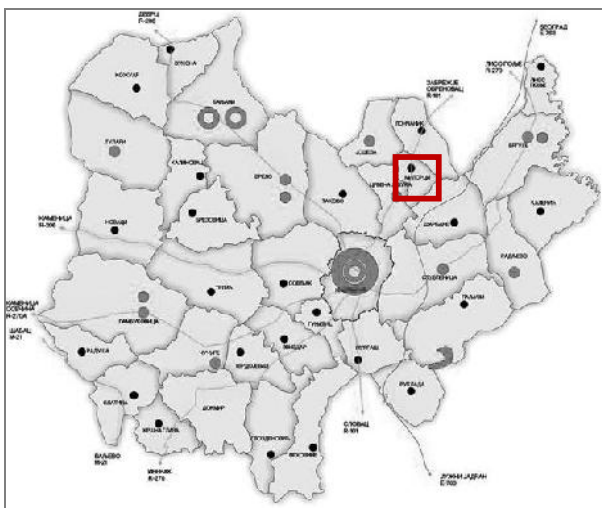
Најважнија мера у будућем развоју насеља на пољу туризма и рекреације је осавремењавање постојећег игралишта уз основну школу са новим садржајима.

На пољу заштите непокретних културних добара постоји један археолошки локалитет из доба старог Рима.

Јавне намене:

Од јавних објеката у насељу Лончаник постоји само четворогодишња основна школа са предшколским одељењем и припадајуће школско игралиште. Планом се предвиђа њихово унапређење и осавремењавање.

16. Милорци

Сл.1.16.: Положај насеља Милорци у склопу општине Уб

16.1. ОПШТИ ПОДАЦИ

Катастарска општина (К.О.):	Милорци		
Границе К.О.:	север: К.О. Лончаник исток: К.О. Шарбане југ: К.О. запад: К.О. Јошева	Црвена	Јабука
Површина К.О.:	4,29 km ² (429 ha)		
Надморска висина:	85-110 m		
Број становника: попис 1991. г.	410 ст.		
попис 2002. г.	407 ст.		
кретање 1991-2002.	-3 ст. (-0,7%)		
Претежне активности становништва:	пољопривреда		
Положај у склопу мреже насеља:	Центар заједнице насеља		
Средиште насеља:	постоји - средиште уз скуп јавне садржаје на раскрсници путева		
Сабраћајна повезаност:	Државни пут II реда Уб- Обреновац (101) р.и општински пут ка Јошеви		
Посебне знаменитости:	не постоје		

Милорци су насељено место у општини Уб, смештено у њеном северном делу, на 7 километара од града. Насељски атар обухвата површину од 4,29 км², по чему је то једно од мањих атара у Општини. По задњем попису становништва из 2002. г. у Милорцима је живело 407 становника, а последњих деценија забележена је стагнација у броју становника. Насељско становништво се махом бави пољопривредом.

16.2. ПЛАНИРАНО РЕШЕЊЕ РАЗВОЈА

Намена простора:

Код насеља Милорци задржава се начелно постојећи размештај намена, с тим што се предлаже груписање заселака у једно грађевинско подручје. Развој мреже опшних и посебних центара предвиђен је дуж државног пута, а посебно око насељског средишта. Остали део подручја предвиђен је без изградње - њиве, ливаде, воћњаци, пашњаци и шуме.

Мрежа насеља и инфраструктурни системи:

Милорци су Планом одређени као центар заједнице насеља (Милорци, Јошева, Лончаник). У оквиру насеља предвиђен је даљи развој насељског центра.

На пољу развоја инфраструктурних система планирано је унапређење постојећих путева кроз само насеље. Дуж државног пута предвиђено је полагање дистрибутивног гасовода.

Туризам и заштита простора:

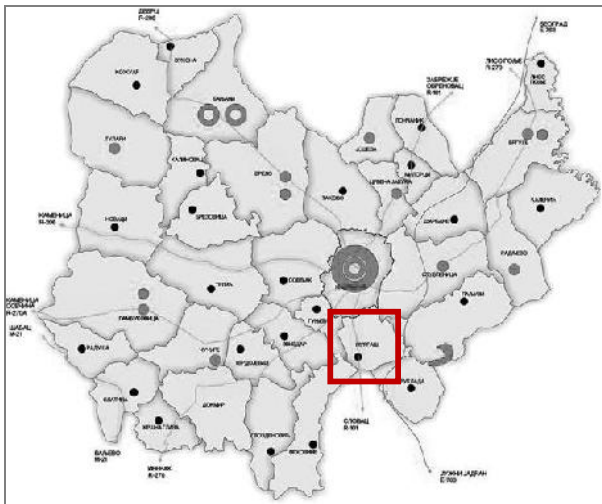
Најважнија мера у будућем развоју насеља на пољу туризма и рекреације је осавремењавање постојећег игралишта уз основну школу са новим садржајима.

На пољу заштите нема непокретних културних добара.

Јавне намене:

Од јавних објеката у насељу Милорци постоји више јавних намена: осмогодишња основна школа са предшколским одељењем, здравствена амбуланта и припадајуће школско игралиште. Планом се предвиђа њихово унапређење и осавремењавање.

17. Мургаш

Сл.1.17.: Положај насеља Мургаш у склопу општине Уб

17.1. ОПШТИ ПОДАЦИ

Катастарска општина (К.О.):	Мургаш
Границе К.О.:	север: К.О. Уб североисток: К.О. Стубленица исток: К.О. Паљуви југоисток: К.О. Руклада југ: Општина Лајковац југозапад: К.О. Врховине запад: К.О. Гуњевац
Површина К.О.:	9,09 km ² (909 ha)
Надморска висина:	130-190 m
Број становника: попис 1991. г.	565 ст.
попис 2002. г.	559 ст.
кретање 1991-2002.	-6 ст. (-1,1%)
Претежне активности становништва:	пољопривреда и прерађивачка индустрија
Положај у склопу мреже насеља:	Примарно сеоско насеље
Средиште насеља:	постоји - средиште везано за основну школу
Сабраћајна повезаност:	Државни пут II реда бр.163 од Уба ка Лајковцу
Посебне знаменитости:	објект народне градње

Мургаш је насељено место у општини Уб, смештено у њеном јужном делу, на 5 километара од града. Насељски атар обухвата површину од 9,09 км², по чему је то једно од мањих атара у Општини. По задњем попису становништва из 2002. г. у Мургашу је живело 559 становника, а

последњих деценија је забележена стагнација у броју становника. Насељско становништво се махом бави пољопривредом и прерађивачком индустријом.

17.2. ПЛАНИРАНО РЕШЕЊЕ РАЗВОЈА

Намена простора:

Код насеља Мургаш задржава се начелно постојећи размештај намена, с тим што се предлаже груписање заселака у једно грађевинско подручје. Развој мреже општих и посебних центара предвиђен је дуж општинског пута. Остали део подручја предвиђен је без изградње - њиве, ливаде, воћњаци, пашњаци и шуме.

Мрежа насеља и инфраструктурни системи:

Мургаш је Планом задржана као примарно сеоско насеље. У оквиру насеља предвиђен је даљи развој насељског центра локалног значаја.

На пољу развоја инфраструктурних система планирано је унапређење постојећег државног пута II реда R-163 кроз само насеље. Поред тога, у источном делу атара предвиђена је изградња деонице будућег аутопута Београд - Пожега. Поред пута R-163 предвиђено је постављање дистрибутивног гасовода притиска 4 бара, као и новог оптичког кабла. У плану је изградња новог телекомуникационог мултифункционалног приступног чвора (MSAN).

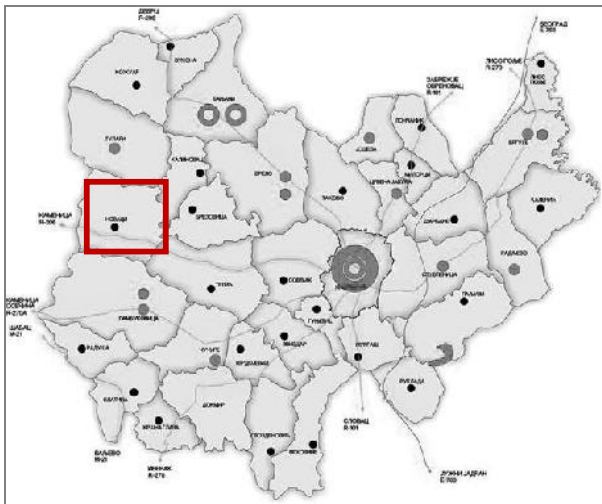
Туризам и заштита простора:

На пољу заштите непокретних културних добара дато насеље је значајно, будући да се у његовом подручју налази објекат народне градње, Ђидина кафана. Планом се предвиђа његова даља заштита и туристичко представљање.

Јавне намене:

Од јавних објеката у насељу Мургаш постоје основна школа са предшколским одељењем и месна канцеларија, који су у солидном стању.

18. Новаци

Сл.1.18.: Положај насеља Новаци у склопу општине Уб

18.1. ОПШТИ ПОДАЦИ

Катастарска општина (К.О.):	Новаци
Границе К.О.:	север: К.О. Тулари североисток: К.О. Калиновац југоисток: К.О. Трлић југ: К.О. Памбуковица запад: општина Коцељева
Површина К.О.:	17,80 km ² (1780 ha)
Надморска висина:	100-210 m
Број становника: попис 1991. г.	1067 ст.
попис 2002. г.	879 ст.
кретање 1991-2002.	-188 ст. (-17,6%)
Претежне активности становништва:	пољопривреда
Положај у склопу мреже насеља:	Примарно сеоско насеље
Средиште насеља:	постоји - средиште везано за основну школу
Сабраћајна повезаност:	Раскрсница два државна пута II реда: пута бр.206 и бр.106а.
Посебне знаменитости:	црква, објекат народне градње, археолошки локалитет

Новаци су насељено место у општини Уб, смештено у њеном западном делу, на 15 километара од града. Насељски атар обухвата површину од 17,80 км², по чему је то једно од средње великих атара у Општини. По задњем попису становништва из 2002. г. у Новацима је живело

879 становника, а последњих деценија је забележен пад у броју становника. Насељско становништво се махом бави пољопривредом.

18.2. ПЛАНИРАНО РЕШЕЊЕ РАЗВОЈА

Намена простора:

Код насеља Новаци задржава се начелно постојећи размештај намена, с тим што се предлаже груписање заселака у једно грађевинско подручје. Развој мреже општих и посебних центара предвиђен је дуж главних путева. Остали део подручја предвиђен је без изградње - њиве, ливаде, воћњаци, пашњаци и шуме.

Мрежа насеља и инфраструктурни системи:

Новаци су Планом задржана као примарно сеоско насеље. У оквиру насеља предвиђен је даљи развој насељског центра локалног значаја.

На пољу развоја инфраструктурних система планирано је унапређење постојећих државних путева II реда кроз само насеље. Поред оба пута R-206 предвиђено је постављање дистрибутивног гасовода притиска 4 бара. У плану је изградња новог телекомуникационог мултифункционалног приступног чвора (MSAN), као и замена постојећег АТЦ-а са мултифункционалним приступним чвором (MSAN).

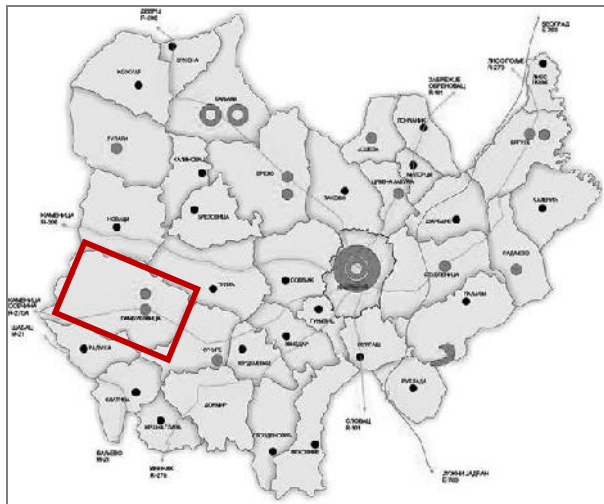
Туризам и заштита простора:

На пољу заштите непокретних културних добара дато насеље је значајно, будући да се у његовом подручју налазе црква, објект народне градње, археолошки локалитет. Планом се предвиђа њихова даља заштита и туристичко представљање.

Јавне намене:

Од јавних објеката у насељу Новаци постоје основна школа, који је у лошем стању и није у намени. Потребна је санација и пренамена дате грађевине.

19. Памбуковица

Сл.1.19.: Положај насеља Памбуковица у склопу општине Уб

19.1. ОПШТИ ПОДАЦИ

Катастарска општина (К.О.):	Памбуковица	
Границе К.О.:	север: К.О. Новаци североисток: К.О. Трлић исток: К.О. Чучуге југ: К.О. запад: општина Коцељева	Радуша
Површина К.О.:	27,13 km ² (2713 ha)	
Надморска висина:	120-300 m	
Број становника: попис 1991. г.	1.424 ст.	
попис 2002. г.	1.173 ст.	
кретање 1991-2002.	-251 ст. (-17,0%)	
Претежне активности становништва:	пољопривреда	
Положај у склопу мреже насеља:	Центар заједнице насеља	
Средиште насеља:	постоји - средиште уз јавне садржаје, на	
Сабраћајна повезаност:	Државни путеви II реда Уб- Каменица (бр.270А) и Памбуковица - Бањани	
Посебне знаменитости:	Црква Вознесења Господњег	

Памбуковица је насељено место у општини Уб, смештено у њеном северном делу, на 14 километара од града. Насељски атар обухвата површину од 27,13 км², по чему је то једно од највећих атара у Општини. По задњем попису становништва из 2002. г. у Памбуковици је живело

1.173 становника, а последњих деценија је забележен пад у броју становника. Насељско становништво се махом бави пољопривредом.

19.2. ПЛАНИРАНО РЕШЕЊЕ РАЗВОЈА

Намена простора:

Код насеља Памбуковица задржава се начелно постојећи размештај намена, с тим што се предлаже груписање заселака у једно грађевинско подручје. Развој мреже општих и посебних центара предвиђен је дуж државног пута, а посебно око насељског средишта. Остали део подручја предвиђен је без изградње – њиве, ливаде, воћњаци, пашњаци и шуме.

Мрежа насеља и инфраструктурни системи:

Памбуковица је Планом одређена као центар заједнице насеља (Памбуковица, Новаци, Трлић). У оквиру насеља предвиђен је даљи развој насељског центра.

На пољу развоја инфраструктурних система планирано је унапређење постојећих путева кроз само насеље. Дуж државних путева предвиђено је полагање дистрибутивног гасовода.

Туризам и заштита простора:

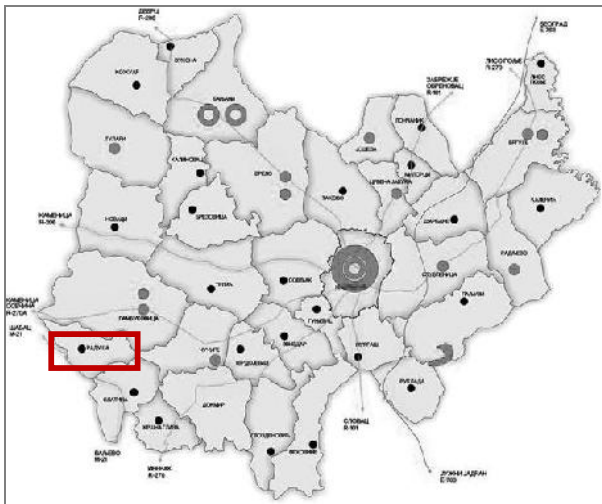
Најважнија мера у будућем развоју насеља на пољу туризма и рекреације је осавремењавање постојећих игралишта (школско, фудбалско) са новим садржајима.

На пољу заштите непокретних културних добара у датом насељу постоји црква под заштитом. Планом се предвиђа даља заштита и туристичко представљање.

Јавне намене:

Од јавних објеката у насељу Памбуковица постоји више јавних намена: месна канцеларија, дом културе, осмогодишња основна школа са предшколским одељењем, здравствена станица са припадајућим школским игралиштем, фудбалско игралиште. Планом се предвиђа њихово унапређење и осавремењавање.

20. Радуша

Сл.1.20.: Положај насеља Радуша у склопу општине Уб

20.1. ОПШТИ ПОДАЦИ

Катастарска општина (К.О.):	Радуша
Границе К.О.:	север: К.О. Памбуковица исток: К.О. Чучуге југ: К.О. Слатина југозапад: општина Ваљево запад: општина Коцељева
Површина К.О.:	8,03 km ² (803 ha)
Надморска висина:	140-280 m
Број становника: попис 1991. г.	370 ст.
попис 2002. г.	297 ст.
кретање 1991-2002.	-73 ст. (-19,7%)
Претежне активности становништва:	пољопривреда
Положај у склопу мреже насеља:	Примарно сеоско насеље
Средиште насеља:	постоји, уз основну школу
Сабраћајна повезаност:	Државни пут I реда Шабац - Ваљево (бр.21), Државни пут II реда Уб- Каменица (бр.270А), општински пут ка Памбуковици
Посебне знаменитости:	не постоје

Радуша је насељено место у општини Уб, смештено у њеном југозападном делу, на 17 километара од града. Насељски атар обухвата површину од 8,03 км², по чему је то једно од мањих атара у Општини. По задњем попису становништва из 2002. г. у Радуши је живело 297

становника, а последњих деценија је забележен пад у броју становника. Насељско становништво се махом бави пољопривредом.

20.2. ПЛАНИРАНО РЕШЕЊЕ РАЗВОЈА

Намена простора:

Код насеља Радуша задржава се начелно постојећи размештај намена, с тим што се предлаже груписање заселака у једно грађевинско подручје. Развој мреже опшних и посебних центара предвиђен је дуж државних путева, а посебно око насељског средишта. Остали део подручја предвиђен је без изградње - њиве, ливаде, воћњаци, пашњаци и шуме.

Мрежа насеља и инфраструктурни системи:

Радуша је Планом задржана као примарно сеоско насеље. У оквиру насеља предвиђен је даљи развој насељског центра локалног значаја.

На пољу развоја инфраструктурних система планирано је унапређење постојећих путева кроз само насеље. Општински пут је планиран за продужење до споја са путем М-21. У плану је изградња два нова телеелектронска комуникациона мултифункционална приступна чвора (MSAN).

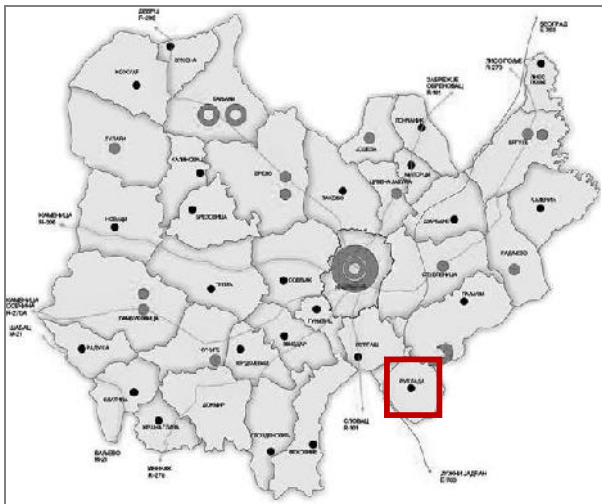
Туризам и заштита простора:

На пољу заштите нема непокретних културних добара.

Јавне намене:

Од јавних објеката у насељу Радуша постоји само четворогодишња основна школа са предшколским одељењем и припадајуће школско игралиште. Планом се предвиђа њихово унапређење и осавремењавање.

21. Руклада

Сл.1.21: Положај насеља Руклада у склопу општине Уб

21.1. ОПШТИ ПОДАЦИ

Катастарска општина (К.О.):	Руклада
Границе К.О.:	север: К.О. Паљиви исток, југ и запад: општина Лајковац северозапад: К.О. Мургаш
Површина К.О.:	9,02 km ² (902 ha)
Надморска висина:	120-150 m
Број становника: попис 1991. г.	371 ст.
попис 2002. г.	372 ст.
кретање 1991-2002.	1 ст. (0,3%)
Претежне активности становништва:	пољопривреда и вађење руде и камена
Положај у склопу мреже насеља:	Примарно сеоско насеље
Средиште насеља:	постоји - средиште везано за основну школу и задружни дом
Сабраћајна повезаност:	Општински пут Мургаш - Руклада - граница са опш. Лајковац
Посебне знаменитости:	нема

Руклада је насељено место у општини Уб, смештено у њеном јужном делу, на 8 километара од града. Насељски атар обухвата површину од 9,02 км², по чему је то једно од мањих атара у Општини. По задњем попису становништва из 2002. г. у Руклади је живело 372 становника, а последњих деценија забележен је пад у броју становника. Насељско становништво се махом бави пољопривредом и вађењем руде и камена.

21.2. ПЛАНИРАНО РЕШЕЊЕ РАЗВОЈА

Намена простора:

Код насеља Руклада задржава се начелно постојећи размештај намена, с тим што се предлаже груписање заселака у једно грађевинско подручје. Развој мреже општинских и посебних центара предвиђен је дуж општинског пута. Остали део подручја предвиђен је без изградње - њиве, ливаде, воћњаци, пашњаци и шуме.

Мрежа насеља и инфраструктурни системи:

Руклада је Планом задржана као примарно сеоско насеље. У оквиру насеља предвиђен је даљи развој насељског центра локалног значаја.

На пољу развоја инфраструктурних система планирано је унапређење постојећег пута кроз насеље. Поред тога, у западном делу атара предвиђена је изградња деонице будућег аутопута Београд - Пожега. Поред будућег аутопута планирано је и постављање магистралног гасовода. У плану је изградња новог телекомуникационог мултифункционалног приступног чвора (MSAN).

Туризам и заштита простора:

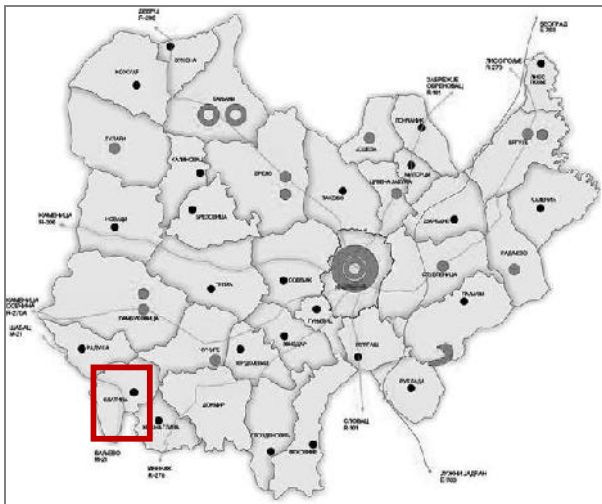
Најважнија мера у будућем развоју насеља на пољу туризма и рекреације је осавремењавање постојећег школског игралишта са новим садржајима.

На пољу заштите нема непокретних културних добара.

Јавне намене:

Од јавних објеката у насељу Руклада постоји само четворогодишња основна школа са предшколским одељењем. Планом се предвиђа њено унапређење и осавремењавање.

22. Слатина

Сл.1.22.: Положај насеља Слатина у склопу општине Уб

22.1. ОПШТИ ПОДАЦИ

Катастарска општина (К.О.):	Слатина
Границе К.О.:	север: К.О. Радуша североисток: К.О. Чучуге исток: К.О. Докмир југоисток: К.О. Кршна Глава југ и запад: општина Ваљево
Површина К.О.:	9,99 km ² (999 ha)
Надморска висина:	130-330 m
Број становника: попис 1991. г.	492 ст.
попис 2002. г.	413 ст.
кретање 1991-2002.	-73 ст. (-16,1%)
Претежне активности становништва:	пољопривреда
Положај у склопу мреже насеља:	Примарно сеоско насеље
Средиште насеља:	постоји, уз основну школу
Сабраћајна повезаност:	Државни пут I реда Шабац - Ваљево (бр.21), Државни пут II реда Слатина-Чучуге, општински пут ка Докмиру
Посебне знаменитости:	не постоје

Слатина је насељено место у општини Уб, смештено у њеном југозападном делу, на 17 километара од града. Насељски атар обухвата површину од 9,99 км², по чему је то једно од мањих атара у Општини. По задњем попису становништва из 2002. г. у Слатини је живело 413

становника, а последњих деценија је забележен пад у броју становника. Насељско становништво се махом бави пољопривредом.

22.2. ПЛАНИРАНО РЕШЕЊЕ РАЗВОЈА

Намена простора:

Код насеља Слатина задржава се начелно постојећи размештај намена, с тим што се предлаже груписање заселака у једно грађевинско подручје са средиштем око раскrsнице два државна пута. Развој мреже општих и посебних центара предвиђен је дуж државних путева, а посебно око насељског средишта. Остали део подручја предвиђен је без изградње - њиве, ливаде, воћњаци, пашњаци и шуме.

Мрежа насеља и инфраструктурни системи:

Слатина је Планом задржана као примарно сеоско насеље. У оквиру насеља предвиђен је даљи развој насељског центра локалног значаја.

На пољу развоја инфраструктурних система планирано је унапређење постојећих путева кроз само насеље. У плану је изградња два нова телеелектронска комуникациона мултифункционална приступна чвора (MSAN).

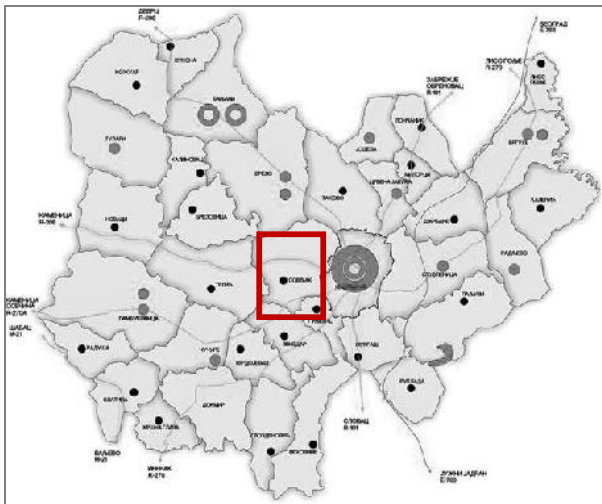
Туризам и заштита простора:

На пољу заштите непокретних културних добара постоји заштићен археолошки локалитет из доба праисторије.

Јавне намене:

Од јавних објеката у насељу Слатина постоји само четворогодишња основна школа са предшколским одељењем. Планом се предвиђа њено унапређење и осавремењавање.

23. Совљак

Сл.1.23.: Положај насеља Совљак у склопу општине Уб

23.1. ОПШТИ ПОДАЦИ

Катастарска општина (К.О.):	Совљак
Границе К.О.:	север: К.О. Врело североисток: К.О. Таково исток: К.О. Уб југоисток: К.О. Гуњевац југ: К.О. Звиздар југозапад: К.О. Тврдојевац запад: К.О. Трлић северозапад: К.О. Брезовица
Површина К.О.:	17,67 km ² (1767 ha)
Надморска висина:	90-130 m
Број становника: попис 1991. г.	2.046 ст.
попис 2002. г.	1.933 ст.
кретање 1991-2002.	-113 ст. (-5,5%)
Претежне активности становништва:	пољопривреда, прерађивачка индустрија
Положај у склопу мреже насеља:	Примарно сеоско насеље (са одликама предграђа)
Средиште насеља:	постоји, уз основну школу
Сабраћајна повезаност:	Државни путеви II реда Уб - Коцељева (бр.206) и Уб - Каменица (бр.270А), општински путеви ка селима Врелу и Брезовици
Посебне знаменитости:	не постоје

Совљак је насељено место у општини Уб, смештено у њеном средишњем делу, на 2 километра од града. Насељски атар обухвата површину од 17,67 км², по чему је то једно од средње пространих атара у Општини. По задњем попису становништва из 2002. г. у Совљаку је живело 1.933 становника, па је то после града највеће насеље у општини. Последњих деценија забележена је стагнација у броју становника. Насељско становништво се махом бави пољопривредом и прерађивачком индустријом.

23.2. ПЛАНИРАНО РЕШЕЊЕ РАЗВОЈА

Источни део насељског атара ушао је у ПГР насеља Уб и концепција развоја овог дела села везана за дати плански документ.

Намена простора:

Код насеља Совљак задржава се начелно постојећи размештај намена, с тим што се предлаже груписање заселака у једно грађевинско подручје, развијено око постојећих путева. Развој мреже општих и посебних центара предвиђен је дуж државних путева, а посебно око насељског средишта. Остали део подручја предвиђен је без изградње - њиве, ливаде, воћњаци, пашњаци и шуме.

Мрежа насеља и инфраструктурни системи:

Совљак је, и поред своје величине, Планом задржан као примарно сеоско насеље. Разлог је близини Уба и приградски положај насеља. У оквиру насеља предвиђен је даљи развој насељског центра локалног значаја.

На пољу развоја инфраструктурних система планирано је унапређење постојећих путева кроз само насеље. Планирана је и изградња попречног пута унутар села. Дуж државних путева предвиђено је полагање дистрибутивног гасовода. У плану је изградња новог телекомуникационог мултифункционалног приступног чвора (MSAN).

Туризам и заштита простора:

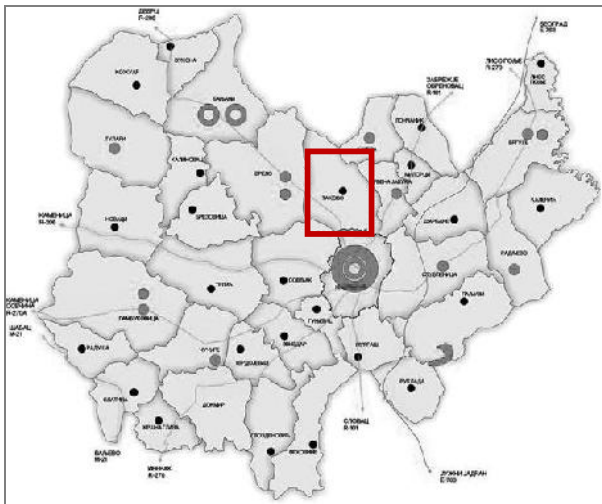
Најважнија мера у будућем развоју насеља на пољу туризма и рекреације је осавремењавање постојећег фудбалског игралишта са новим садржајима.

На пољу заштите нема непокретних културних добара.

Јавне намене:

Од јавних објеката у насељу Совљак постоји само здравствена амбуланта и четворогодишња основна школа са предшколским одељењем. Планом се предвиђа њено унапређење и осавремењавање.

24. Таково

Сл.1.24.: Положај насеља Таково у склопу општине Уб

24.1. ОПШТИ ПОДАЦИ

Катастарска општина (К.О.):	Таково
Границе К.О.:	север: општина Обреновац североисток: К.О. Јошева исток: К.О. Црвена јабука југ: К.О. Уб југозапад: К.О. Совљак запад: К.О. Врело
Површина К.О.:	18,38 km ² (1838 ha)
Надморска висина:	90-120 m
Број становника: попис 1991. г.	1.077 ст.
попис 2002. г.	979 ст.
кретање 1991-2002.	-98 ст. (-9,1%)
Претежне активности становништва:	пољопривреда
Положај у склопу мреже насеља:	Примарно сеоско насеље
Средиште насеља:	постоји, уз основну школу
Сабраћајна повезаност:	Државни пут II реда Уб - Дебрц (бр.206) и општински пут ка селу Црвеној Јабуци
Посебне знаменитости:	не постоје

Таково је насељено место у општини Уб, смештено у њеном средишњем делу, на 5 километара од града. Насељски атар обухвата површину од 18,38 км², по чему је то једно од средње пространих атара у Општини. По задњем попису становништва из 2002. г. у Таковоу је живело

979 становника. Последњих деценија забележен је пад у броју становника. Насељско становништво се махом бави пољопривредом.

24.2. ПЛАНИРАНО РЕШЕЊЕ РАЗВОЈА

Веома мали, јужни део насељског атара ушао је у ПГР насеља Уб и концепција развоја овог дела села везана за дати плански документ.

Намена простора:

Код насеља Таково задржава се начелно постојећи размештај намена, с тим што се предлаже груписање заселака у једно грађевинско подручје, развијено око постојећих путева. Развој мреже општих и посебних центара предвиђен је дуж државног пута и око насељског средишта. Остали део подручја предвиђен је без изградње - њиве, ливаде, воћњаци, пашњаци и шуме.

Мрежа насеља и инфраструктурни системи:

Таково је, и поред своје величине, Планом задржано као примарно сеоско насеље. Разлог је близини Уба. У оквиру насеља предвиђен је даљи развој насељског центра локалног значаја.

На пољу развоја инфраструктурних система планирано је унапређење постојећих путева кроз само насеље. Планирана је и изградња пута ка суседном селу Врело. Дуж државног пута предвиђено је полагање дистрибутивног гасовода. У плану је изградња новог телекомуникационог мултифункционалног приступног чвора (MSAN).

Туризам и заштита простора:

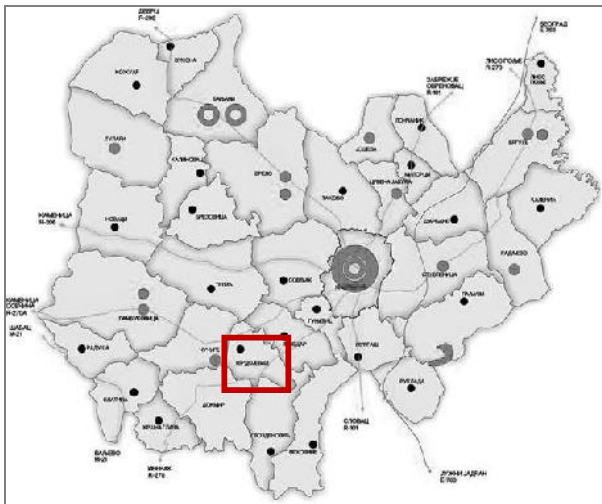
Најважнија мера у будућем развоју насеља на пољу туризма и рекреације је осавремењавање постојећег фудбалског игралишта са новим садржајима.

На пољу заштите непокретних културних добара постоје три археолошка локлаитета, два из доба праисторије и један из доба старог Рима.

Јавне намене:

Од јавних објеката у насељу Таково постоји дом културе и четворогодишња основна школа са предшколским одељењем. Ове зграде су у добром стању.

25. Тврдојевац

Сл.1.25.: Положај насеља Тврдојевац у склопу општине Уб

25.1. ОПШТИ ПОДАЦИ

Катастарска општина (К.О.):	Тврдојевац
Границе К.О.:	север: К.О. Трлић исток: К.О. Звиздар југ: К.О. Гвозденовић југозапад: К.О. Докмир запад: К.О. Чучуге
Површина К.О.:	11,43 km ² (1143 ha)
Надморска висина:	100-170 m
Број становника: попис 1991. г.	434 ст.
попис 2002. г.	402 ст.
кретање 1991-2002.	-32 ст. (-7,4%)
Претежне активности становништва:	пољопривреда, прерађивачка индустрија
Положај у склопу мреже насеља:	Примарно сеоско насеље
Средиште насеља:	постоји, уз основну школу
Сабраћајна повезаност:	Државни путеви II реда Уб - Ваљево (бр.270) и Уб - Каменица (бр.270А), општински пут ка Трлићу
Посебне знаменитости:	не постоје

Тврдојевац је насељено место у општини Уб, смештено у њеном средишњем делу, на 10 километара од града. Насељски атар обухвата површину од 11,43 км², по чему је то једно од средње пространих атара у Општини. По задњем попису становништва из 2002. г. у Тврдојевцу

је живело 402 становника. Последњих деценија забележен је пад у броју становника. Насељско становништво се махом бави пољопривредом и прерађивачком индустријом.

25.2. ПЛАНИРАНО РЕШЕЊЕ РАЗВОЈА

Намена простора:

Код насеља Тврдојевац задржава се начелно постојећи размештај намена, с тим што се предлаже груписање заселака у једно грађевинско подручје, развијено око постојећих државних путева. Развој мреже општинских и посебних центара предвиђен је дуж државног пута и око насељског средишта. Остали део подручја предвиђен је без изградње - њиве, ливаде, воћњаци, пашњаци и шуме.

Мрежа насеља и инфраструктурни системи:

Тврдојевац је Планом задржан као примарно сеоско насеље. У оквиру насеља предвиђен је даљи развој насељског центра локалног значаја.

У селу се планира изградња цркве.

На пољу развоја инфраструктурних система планирано је унапређење постојећих путева кроз само насеље. Планарана је и изградња попречног пута између постојећих државних у оквиру самог села. Дуж државних путева предвиђено је полагање дистрибутивног гасовода. У плану је изградња новог телекомуникационог мултифункционалног приступног чвора (MSAN).

Туризам и заштита простора:

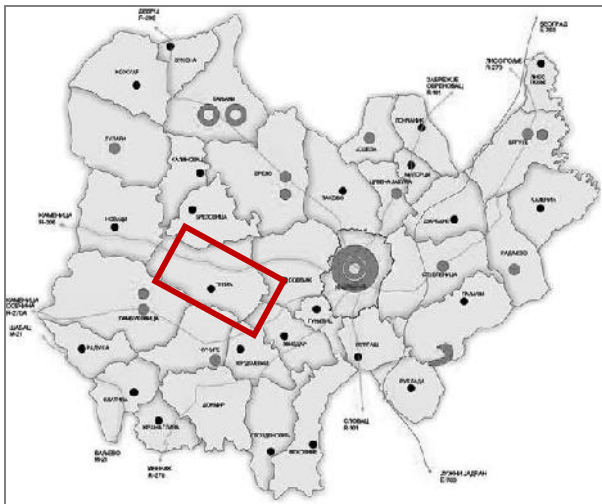
Најважнија мера у будућем развоју насеља на пољу туризма и рекреације је осавремењавање постојећег фудбалског игралишта са новим садржајима.

На пољу заштите непокретних културних добара постоје заштићени археолошки локалитет из доба старог Рима и једно заштићено спомен-обележје.

Јавне намене:

Од јавних објеката у насељу Тврдојевац постоји четворогодишња основна школа са предшколским одељењем. Планом се предвиђа њено унапређење и осавремењавање.

26. Трлић

Сл.1.26.: Положај насеља Трлић у склопу општине Уб

26.1. ОПШТИ ПОДАЦИ

Катастарска општина (К.О.):	Трлић
Границе К.О.:	север: К.О. Брезовица исток: К.О. Совљак југоисток: К.О. Звиздар и К.О. Тврдојевац југ: К.О. Чучуге југозапад: К.О. Памбуковица запад: К.О. Новаци северозапад: К.О. Калиновац
Површина К.О.:	18,32 km ² (1832 ha)
Надморска висина:	100-170 m
Број становника: попис 1991. г.	1.141 ст.
попис 2002. г.	1.020 ст.
кретање 1991-2002.	-121 ст. (-10,6%)
Претежне активности становништва:	пољопривреда
Положај у склопу мреже насеља:	Примарно сеоско насеље
Средиште насеља:	постоји, уз основну школу
Сабраћајна повезаност:	Државни пут II реда Уб - Коцељева (бр.206), општински пут ка Тврдојевцу и Брезовици
Посебне знаменитости:	не постоје

Трлић је насељено место у општини Уб, смештено у њеном средишњем делу, на 10 километара од града. Насељски атар обухвата површину од 18,32 км², по чему је то једно од средње

пространих атара у Општини. По задњем попису становништва из 2002. г. у Трлићу је живело 1.020 становника. Последњих деценија забележен је пад у броју становника. Насељско становништво се махом бави пољопривредом и прерађивачком индустријом.

26.2. ПЛАНИРАНО РЕШЕЊЕ РАЗВОЈА

Намена простора:

Код насеља Трлић задржава се начелно постојећи размештај намена, с тим што се предлаже груписање заселака у једно грађевинско подручје, развијено око постојећих путева. Развој мреже опшних и посебних центара предвиђен је дуж државног пута и око насељског средишта. Остали део подручја предвиђен је без изградње - њиве, ливаде, воћњаци, пашњаци и шуме.

Мрежа насеља и инфраструктурни системи:

Трлиће Планом задржан као примарно сеоско насеље. У оквиру насеља предвиђен је даљи развој насељског центра локалног значаја. У селу се планира изградња цркве.

У селу се планира изградња цркве.

На пољу развоја инфраструктурних система планирано је унапређење постојећих путева кроз само насеље. Дуж државних путева предвиђено је полагање дистрибутивног гасовода. У плану је изградња новог телекомуникационог мултифункционалног приступног чвора (MSAN).

Туризам и заштита простора:

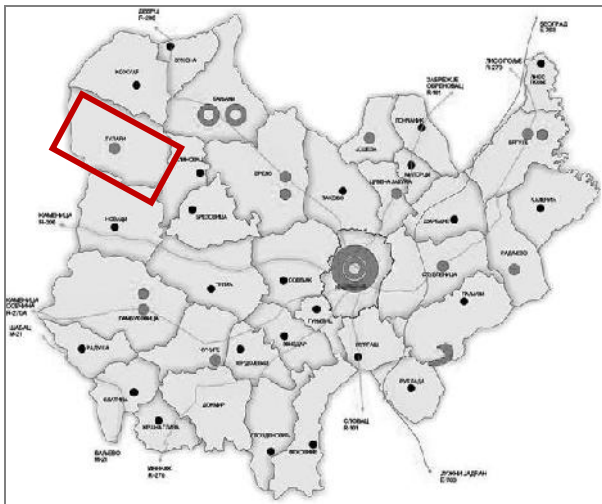
Најважнија мера у будућем развоју насеља на пољу туризма јесте организовање мањег туристичког пункта везаног за ловни туризам. На пољу рекреације битно је осавремењавање постојећег фудбалског игралишта са новим садржајима.

На пољу заштите непокретних културних добара постоји више локалитета: три археолошка локалитета (два из доба праисторије и један из доба старог Рима) и једно заштићено спомен-обележје.

Јавне намене:

Од јавних објеката у насељу Трлић постоји четворогодишња основна школа са предшколским одељењем. Планом се предвиђа њено унапређење и осавремењавање.

27. Тулари

Сл.1.27.: Положај насеља Тулари у склопу општине Уб

27.1. ОПШТИ ПОДАЦИ

Катастарска општина (К.О.):	Тулари
Границе К.О.:	север: К.О. Кожуар исток: К.О. Калиновац југ: К.О. Новаци запад: општина Коцељева северозапад: општина Владимирци
Површина К.О.:	20,20 km ² (2020 ha)
Надморска висина:	120-210 m
Број становника: попис 1991. г.	1.091 ст.
попис 2002. г.	945 ст.
кретање 1991-2002.	-146 ст. (-13,4%)
Претежне активности становништва:	пољопривреда
Положај у склопу мреже насеља:	Примарно сеоско насеље
Средиште насеља:	постоји, везан за концентрацију више јавних садржаја
Сабраћајна повезаност:	Општински путеви ка Кожуару и селима у суседној општини Владимирци
Посебне знаменитости:	не постоје

Туларису насељено место у општини Уб, смештено у њеном северозападном делу, на 18 километара од града. Насељски атар обухвата површину од 20,20 км², по чему је то једно од пространијих атара у Општини. По задњем попису становништва из 2002. г. у Туларима је

живело 945 становника. Последњих деценија забележен је пад у броју становника. Насељско становништво се махом бави пољопривредом.

27.2. ПЛАНИРАНО РЕШЕЊЕ РАЗВОЈА

Намена простора:

Код насеља Тулари задржава се начелно постојећи размештај намена, с тим што се предлаже груписање заселака у једно грађевинско подручје, развијено око постојећих путева. Развој мреже опшних и посебних центара предвиђен је дуж постојећег пута и око насељског средишта. Остали део подручја предвиђен је без изградње - њиве, ливаде, воћњаци, пашњаци и шуме.

Мрежа насеља и инфраструктурни системи:

Туларије Планом задржан као примарно сеоско насеље. У оквиру насеља предвиђен је даљи развој насељског центра локалног значаја.

На пољу развоја инфраструктурних система планирано је унапређење постојећег пута кроз само насеље и изградња новог ка суседном селу Калиновац. У плану је изградња две нова телеелектронска електронска комуникациона мултифункционална приступна чвора (MSAN).

Туризам и заштита простора:

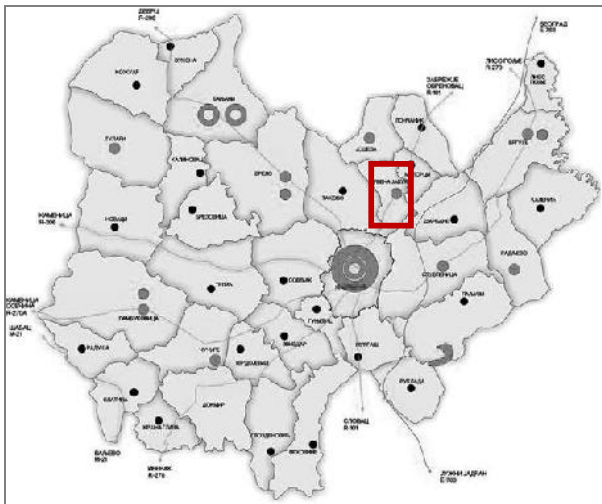
На пољу рекреације битно је осавременавање постојећих игралишта (фудбалског и школског) са новим садржајима.

На пољу заштите непокретних културних добара постоје два археолошка локалитета, једно из доба старог Рима и једно из доба средњег века.

Јавне намене:

Од јавних објеката у насељу Туларипостоје здравствена амбуланта и нова четворогодишња основна школа са предшколским одељењем, које су у добром стању. Планом се предвиђа и изградња нове месне канцеларије уместо постојеће, која је у лошем стању.

28. Црвена Јабука

Сл.1.28.: Положај насеља Црвена Јабука у склопу општине Уб

28.1. ОПШТИ ПОДАЦИ

Катастарска општина (К.О.):	Црвена Јабука (на којој је и насеље Богдановица)
Границе К.О.:	север: К.О. Јошева исток: К.О. Милорци југоисток: К.О. Шарбане југ: К.О. Стубленица југозапад: К.О. Уб запад: К.О. Таково
Површина К.О.:	6,47 km ² (647 ha, заједно са насељем Богдановица)
Надморска висина:	90-110 m
Број становника: попис 1991. г.	684 ст.
попис 2002. г.	631 ст.
кретање 1991-2002.	-53 ст. (-7,7%)
Претежне активности становништва:	пољопривреда, прерађивачка индустрија
Положај у склопу мреже насеља:	Примарно сеоско насеље
Средиште насеља:	постоји, везан за основну школу
Сабраћајна повезаност: општински	Државни пут II реда Уб- Обреновац (бр.101), пут ка суседном селу Таково
Посебне знаменитости:	не постоје

Црвена Јабука је насељено место у општини Уб, смештено у њеном северном делу, на 6 километара од града. Насељски атар обухвата површину од 6,47 км², по чему је то једно од

мањих атара у Општини. По задњем попису становништва из 2002. г. у Црвеној Јабуци је живело 631 становник. Последњих деценија забележен је пад у броју становника. Насељско становништво се махом бави пољопривредом и прерађивачком индустријом.

28.2. ПЛАНИРАНО РЕШЕЊЕ РАЗВОЈА

Намена простора:

Код насеља Црвена Јабука задржава се начелно постојећи размештај намена, с тим што се предлаже груписање заселака у једно грађевинско подручје, развијено око постојећих путева. Развој мреже општих и посебних центара предвиђен је дуж постојећег државног пута и око насељског средишта. Остали део подручја предвиђен је без изградње - њиве, ливаде, воћњаци, пашњаци и шуме.

Мрежа насеља и инфраструктурни системи:

Црвена Јабука је Планом задржана као примарно сеоско насеље. У оквиру насеља предвиђен је даљи развој насељског центра локалног значаја.

На пољу развоја инфраструктурних система планирано је унапређење постојећег пута кроз само насеље. Дуж државног пута предвиђено је полагање дистрибутивног гасовода. У плану је изградња новог телекомуникационог мултифункционалног приступног чвора (MSAN).

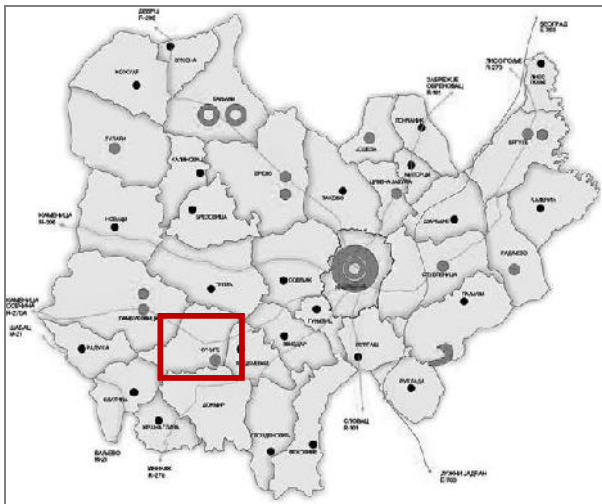
Туризам и заштита простора:

На пољу заштите непокретних културних добара постоји једно спомен-обележје.

Јавне намене:

Од јавних објеката у насељу Црвена Јабука постоје месна канцеларија и нова четворогодишња основна школа са предшколским одељењем, које су нове и у добром стању. Планом се предвиђа њихово даље унапређење и осавремењавање.

29. Чучуге

Сл.1.29.: Положај насеља Чучуге у склопу општине Уб

29.1. ОПШТИ ПОДАЦИ

Катастарска општина (К.О.):	Чучуге
Границе К.О.:	север: К.О. Трлић исток: К.О. Тврдојевац југ: К.О. Докмир југозапад: К.О. Слатина запад: К.О. Памбуковица
Површина К.О.:	11,43 km ² (1143 ha)
Надморска висина:	100-170 m
Број становника: попис 1991. г.	579 ст.
попис 2002. г.	463 ст.
кретање 1991-2002.	-116 ст. (-20,0%)
Претежне активности становништва:	пољопривреда
Положај у склопу мреже насеља:	Примарно сеоско насеље
Средиште насеља:	постоји, уз основну школу
Сабраћајна повезаност:	Државни пут II реда и Уб - Каменица (бр.270А) и општински пут ка Докмиру
Посебне знаменитости:	етно-кућа, вредан археолошки локалитет, Докмирско језеро

Чучугесу насељено место у општини Уб, смештено у њеном југозападном делу, на 13 километара од града. Насељски атар обухвата површину од 11,43 км², по чему је то једно од средње пространих атара у Општини. По задњем попису становништва из 2002. г. у Чучугама је

живело 463 становника. Последњих деценија забележен је пад у броју становника. Насељско становништво се махом бави пољопривредом и прерађивачком индустријом.

29.2. ПЛАНИРАНО РЕШЕЊЕ РАЗВОЈА

Намена простора:

Код насеља Чучуге задржава се начелно постојећи размештај намена, с тим што се предлаже груписање заселака у једно грађевинско подручје, развијено око постојећих путева. Развој мреже опшних и посебних центара предвиђен је дуж државног пута и око насељског средишта. Остали део подручја предвиђен је без изградње - њиве, ливаде, воћњаци, пашњаци и шуме.

Мрежа насеља и инфраструктурни системи:

Чучуге су Планом задржане као примарно сеоско насеље. У оквиру насеља предвиђен је даљи развој насељског центра локалног значаја.

На пољу развоја инфраструктурних система планирано је унапређење постојећих путева кроз само насеље. Дуж државних путева предвиђено је полагање дистрибутивног гасовода. У плану је изградња новог телекомуникационог мултифункционалног приступног чвора (MSAN).

Туризам и заштита простора:

Најважнија мера у будућем развоју насеља на пољу туризма јесте организовање мањег туристичког пункта везаног за више сеоских знаменитости (заштићена добра, Докмирско језеро). На пољу рекреације битно је осавремењавање постојећег фудбалског игралишта са новим садржајима.

На пољу заштите непокретних културних добара постоји више локалитета: два археолошка локалитета из доба праисторије, и један објект народне архитектуре. Археолошки локалитет из доба праисторије (Винчанска култура), познат као Илића брдо, посебно је вредан.

Јавне намене:

Од јавних објеката у насељу Чучуге постоји четворогодишња основна школа са предшколским одељењем. Планом се предвиђа њено унапређење и осавремењавање. Предвиђена је и изградња дома културе.

3.1 Општа правила уређења за насеља за која се ради шематски приказ уређења и зоне за директну примену плана

Општа правила уређења дефинисана су у односу на основне карактеристике сваког насеља. Дефинисано је 4 типичне зоне за која важе иста правила уређења а њихова просторна дистрибуција је дата на графичким прилозима „Основна планирана намена простора насељеног места са зонама и целинама за које важе иста правила уређења и грађења“ за свако насеље понаособ. Поред тога, дефинисани су посебни услови за специфичне намене које су такође приказане на наведеним графичким прилозима.

3.1.1 Општа правила уређења за типичне целине и зоне

У границама грађевинског рејона насеља задржава се доминантно заступљено становање уз модификације у оквиру 4 типичне просторне целине:

3.1.1.1 Једнопородично становање зона I – 1

Планирана изградња у оквиру ове просторне целине подразумева становање уз укључивањем нестамбених садржаја, уз могућност задржавања постојећих нестамбених садржаја као и уз могућност организовања економског дела домаћинства. Целине се формирају са циљем очувања пољопривредних површина у склопу великих парцела намењених становању, одржавања руралног карактера насеља уз учешће терцијарних активности као елемената основне функционалне опремљености насеља. Планирана нето густина становања је 50-75ст./ха.

Намена површина је становање, уз увођење општинских саобраћајница типа насељска улица и увођење водоводне, канализационе, електро и ТТ мреже.

Структура заступљености становања и централних садржаја на нивоу зоне је: 80%-90% становање : 20%-10% централне функције. У оквиру јединичне целине/зоне могуће су следеће намене: трговина, угоститељство, услуге, интелектуалне услуге (агенције, бирои и сл.) и јавне службе (мобилни здравствени пункт, мобилна библиотека, мобилни вртић).

На јединичној парцели могући су следећи садржаји/објекти у стамбеном делу: летња кухиња, гаража, спремиште пољопривредних производа, односно у економском делу: млекара, амбар, кош, примарна прерада пољопривредних производа, сточне стаје и сл.

Није дозвољено лоцирање садржаја који угрожавају стање животне средине (депоније, сточна гробља и сл.) у склопу типичне целине.

Централна зона сваког насељеног подручја представља најатрактивнији простор за развој различитих функција и активности, а то се, последично, односи и на развој стамбених садржаја. Иако су у оквиру ових зона лоциране најважније управне, административне и друге нестамбене функције, она је ипак, у великој мери, задржава стамбени карактер, нарочито у његовој широј зони. У складу са уоченим карактеристикама, развој ових зона у великој мери прати развој централних функција на овом простору и од интензитета њиховог развоја зависиће и степен трансформације центра у целини па и када је у питању развој стамбених садржаја.

3.1.1.2 Становање руралног типа зона I – 2

Планирана изградња у оквиру ове просторне целине подразумева рурално становање уз укључивањем пословно-производних садржаја, уз могућност задржавања постојећих нестамбених садржаја као и уз могућност организовања економског дела домаћинства. Целине

се формирају са циљем очувања пољопривредних површина уз оживљавање привредних активности, пре свега пратећих пољопривредној производњи, са малим и средњим производно-пословним капацитетима. Планирана нето густина становања и запослености је 50-100 становника и запослених/ха.

Намена површина је становање са пословањем и производњом, уз увођење општинских саобраћајница типа насељска улица и увођење водоводне, канализационе, електро и ТТ мреже. Структура заступљености становања и садржаја у функцији производње и пословања на нивоу зоне је: 50%-90% становање : 50%-10% намене и садржаји у функцији производње и пословања. У оквиру јединичне целине/зоне могуће су следеће намене: трговина, угоститељство, услуге у максималном опсегу од 5-10%.

Поред производно-пословних садржаја на јединичној парцели могући су следећи садржаји/објектиу стамбеном делу: летња кухиња, гаража, спремиште пољопривредних производа, односно у економском делу: млекара, амбар, кош, примарна прерада пољопривредних производа, сточне стаје и сл.

У појединим деловима ових просторних целина планирана изградња подразумева становање без укључивања нестамбених садржаја, уз могућност задржавања постојећих нестамбених садржаја као и уз могућност организовања економског дела домаћинства. Целине се формирају са циљем очувања пољопривредних површина у склопу великих парцела намењених становању, одржавања руралног карактера насеља и очувања природних и предеоних вредности и могућности одвијања примарне активности пољопривреде уз увођење и развој производње здраве хране. Планирана нето густина становања је 25-50ст./ха.

Намена површина је становање, уз увођење општинских саобраћајница типа насељска улица и увођење водоводне, канализационе, електро и ТТ мреже. На јединичној парцели могући су следећи садржаји/објекти у стамбеном делу: летња кухиња, гаража, спремиште пољопривредних производа, односно у економском делу: млекара, амбар, кош, примарна прерада пољопривредних производа, сточне стаје и сл.

Није дозвољено лоцирање садржаја који угрожавају стање животне средине (депоније, сточна гробља и сл.) у склопу типичне целине.

3.1.1.3 Становање у функцији туризма зона I - 3

Планирана изградња у оквиру ове просторне целине подразумева становање уз укључивањем нестамбених садржаја, уз могућност задржавања постојећих нестамбених садржаја као и уз могућност организовања економског дела домаћинства. Целине се формирају са циљем очувања пољопривредних површина уз оживљавање туристичким и смештајним садржајима организованим на принципима еко-етно туризма, етно туризма, агротуризма и сл. Могуће је учешће терцијарних активности као елемената основне функционалне опремљености насеља, као и елемената проширења понуде услуга у функцији туризма. Планирана нето густина становања је 50-100ст./ха.

Намена површина је становање, уз увођење општинских саобраћајница типа насељска улица и увођење водоводне, канализационе, електро и ТТ мреже.

Структура заступљености (сталног) становања и садржаја у функцији туризма на нивоу зоне је: 50%-90% (стално) становање : 50%-10% становање и пратеће намене у функцији туризма.

У оквиру јединичне целине/зоне могуће су следеће намене: трговина, угоститељство, услуге у максималном опсегу од 5-10%.

На јединичној парцели могући су следећи садржаји/објектиу стамбеном делу: летња кухиња, гаража, спремиште пољопривредних производа, односно у економском делу: млекара, амбар, кош, примарна прерада пољопривредних производа, сточне стаје и сл.

Није дозвољено лоцирање садржаја који угрожавају стање животне средине (депоније, сточна гробља и сл.) у склопу типичне целине.

3.1.1.4 Викенд становање зона I - 4

Имајући у виду природне потенцијале и амбијенталне вредности појединих насеља, планом се предвиђа изградња и заокружење зона викенд становања, уз адекватно активирање поменутих природних потенцијала, кроз развој, пре свега, рекреативних садржаја.

Предвиђено је проширење постојеће зоне викенд становања и то као претежна функција са великим озелењеним површинама. Развој и активирање ових зона, осим проширења понуде различитих облика и видова становања на подручју Уба, требало би да поспеши интензивнији развој, пре свега, комерцијално-услужних и угоститељских садржаја.

У овим зонама заступљене су ниске густине изграђености, 50-100ст./ха., чиме се онемогућава велика концентрација и изграђеност ових делова подручја. Тежиште уређења ових зона почива на квалитетној и организованој изградњи, која има за циљ поред садржајног и амбијенталног употпуњавање поменутих простора. На јединичној парцели могући су само стамбени садржаји и гаража. Планирана изградња подразумева становање без укључивања нестамбених садржаја, уз могућност задржавања постојећих нестамбених садржаја. Максимална спратност објеката у оквиру ове зоне је По+П+1+Пк.

3.1.2 Посебни услови уређења

3.1.2.1 Услови за уређење пословно – услужних зона (II) и производно-пословних зона (III)

У складу са концепцијом развоја мреже општих и посебних центара који су предвиђени дуж државних путева 1. и 2. реда, плански се подржава формирање следећих типичних пословно – производних зона:

- **централне функције општег типа** (трговина, услуге, пословање, спорт, образовање, култура,...) **свакодневне периодике коришћења**, просторно се развијају по правилу територијалне мреже, што значи у насељеним местима што ближе грађанима корисницима. У оквиру мањих насељених места, малих и кратких дистанци, ове активности се концентришу у оквиру центра насеља, а у развијенијим урбаним срединама као што је насеље УБ, у центру насеља и дуж главних путних праваца кроз град, односно у оквиру насељских центара или дисперзно у насељеном месту.
- **Пословно-производне активности у функцији примарног пољопривредног сектора или експлоатације природних ресурса**, по правилу се концентришу уз главне путне правце који повезују пољопривредне или шумске зоне, или уз речне коридоре. Ове активности имају улогу сабирно-дистрибутивних прерађивачких центара и захтевају добро развијене инфраструктурне и саобраћајне услове. Могу имати негативан утицај на животну средину и стога је њихово лоцирање могуће искључиво уколико је у складу са природним предиспозицијама за развој и правилима коришћења и уређења земљишта наведених у оквиру поглавља о заштити и унапређењу животне средине. Заступљеност пословно - производних садржаја на нивоу зоне и јединичне парцеле је 85%-100%, док је заступљеност пратећих отворених, озелењених површина као и манипулативних и приступних саобраћајница максимално 15%.

Пољопривредно- производни комплекси, економска дворишта (фарме, млекаре и сл.) већег капацитета (површина преко 2000м²) морају бити одвојени од насеља, а у атару повезани саобраћајницама за потребе пољопривреде.

За нову изградњу већих капацитета (површина преко 2000м²) са пољопривредно-производном функцијом (типа: млекаре, фарме за узгој стоке, и сл.) обавезна је елабората процене утицаја на животну средину, због могућег ризика од загађења водотокова и земљишта.

За нове локације експлоатације минерала обавезна је израда елабората процене утицаја на животну средину.

3.1.2.2 Услови за уређење туристичких и рекреативно-спортских зона

У оквиру насеља планирани су смештајни садржаји туристичких центара типа: пансиони, апартмани, простори за смештај уз сеоска домаћинства (сеоски туризам) и места за камповање. Смештајни капацитети у склопу сеског еко -етно туризма и агро туризма дефинисани су у оквиру зоне становања. За остале типове смештајних капацитета предвиђено ангажовање простора је 70%-85%, док су пратећи садржаји намењени спорту, рекреацији, култури и комерцијалним садржајима (максимално 30%).

3.1.2.3 Услови за уређење и коришћење пољопривредног и шумског земљишта у границама шематског приказа насеља

Зоне у којима није дозвољена изградња су:

- пољопривредно земљиште на подручју ван граница грађевинског рејона насеља
- зоне активне експлоатације минералних сировина, осим у објекта у функцији експлоатације,
- заштитно зеленило, дефинисано у односу на производне капацитете
- изградња у заштитном појасу реке од 30м, у складу са Законом о водама
- шумска подручја на подручју ван граница грађевинског рејона насеља и ван туристичких зона.

3.2 Општа правила грађења за насеља за која се ради шематски приказ уређења и зоне за директну примену плана

Општа правила грађења за типичне целине и зоне становања

У сеоским стамбеним зонама, дефинисаним правилима уређења, важе следећа правила:

- степен заузетости дефинише се за стамбени део минимум 0.25, максимум 0.40, а за економски део минимум 0.20 и 0.70.
- индекс изграђености у сеоским зонама је 0,3-1,0, односно дефинише се за стамбени део максимум 0.6, а за економски део 1.2.
- будућом изградњом очувати дистинкцију између будуће централне зоне и залеђа насеља кроз:
 - већи индекс изграђености у распону 0,8 - 1,2;
 - већи степен искоришћености у распону 30-50%;
 - највећу дозвољену спратност до П+2+Пк.
- највећа дозвољена спратност породичног стамбеног објекта у сеоским насељима је:
 - у стамбеним зонама ретких густина (руралног типа) до П+1+Пк

- у стамбеним зонама и насељима средњих и већих густина мешовитог типа са учешћем централних функција или производно-пословних функција) до П+2+Пк, уз максималну висину објекта до венца од 12м.

Изузетно, ако то технологија производње захтева, могућа је већа висина објекта у складу са производним процесом.

- најмања парцела у зависности од врсте сеоског домаћинства: за непољопривредно 400-600м², за мешовито 600-1200м² (оптимално 800м²) и пољопривредно 1200-2000м²;
- најмања ширина фронта грађевинске парцеле је 15–25м², за брдска сеоска насеља површина парцеле може бити мања и за 25% од наведених вредности;
- растојање грађевинске од регулационе линије за стамбени објекат је од 5.0 до 10.0м у зависности од врсте сеоског насеља и начина изграђености: у зони нових објеката мин. 5м, а у зони са преко 50% постојећих објеката прилагођено постојећим грађевинским и регулационим линијама;
- минимално растојање стамбеног објекта од бочне границе парцеле износи 3.0м, односно:
 - међусобна удаљеност стамбених објеката на парцели фронта ужег од 15м минимално је 5м, а на парцели парцели фронта ширег од 15м минимална удаљеност је 6м;
 - међусобна удаљеност спратних стамбених објеката је минимално 10м.
 - на једној грађевинској парцели уз обавезно издвајање стамбеног дела од економског, могуће је градити помоћне и економске објекте:
 - у стамбеном делу (летња кухиња, спремишта, и сл.);
 - уз економском делу (сточне стаје, млекара, амбар, кош и сл.);
 - минимална удаљеност стамбеног од економског објекта (сточне стаје и сл.) је 15 метара;
 - минимална удаљеност стамбеног објекта, изворишта и бунара од ђубришта и пољских клозета и сл. износи 20-25м и то ако су ђубришта на нижој надморској висини од изворишта) до увођења насељске канализационе мреже).
 - минимална удаљеност новоизграђених суседних економских делова парцела не сме бити мања од 1м од бочне границе парцеле;
 - ако је нагиб терена парцеле према јавном путу могуће је поставити економски део парцеле на грађевинској линији удаљеној од регулационе линије пута за ширину обавезног заштитног зеленог појаса од мин. 3м;
 - најмања ширина приступног стамбеног пута износи 2.5м и економског 3,0м;
 - паркирање (гаражирање) за стамбене објекте решавати у оквиру сваке парцеле појединачно и обезбедити једно паркинг место по једном стану (домаћинству);
 - паркирање (гаражирање) за нестамбене објекте решавати у оквиру сваке парцеле појединачно, уз услова да једно паркинг место одговара за 70м² корисне нестамбене површине.

Подручја викенд кућа заступљена су у ширем подручју насеља као и на доминантним путним правцима.

У зонама где је дозвољена изградња викенд кућа примењују се следећи параметри:

- индекс изграђености је максимално 0,3;
- степен искоришћености је 20-30%;
- величина парцела 400-1200м²;
- паркирање (гаражирање) решавати у оквиру сваке парцеле појединачно и ван јавних и приступних путева.

За сва подручја викенд кућа изван насеља потребно је задовољити санитарно-хигијенске мере одвођења отпадних вода и уклањања отпада изван подручја заштите водотокова, односно изван пољопривредних површина, према посебним условима.

3.2.1 Посебна правила грађења пословно – услужних и производно-пословних зона

Урбанистички параметри за изградњу објеката на комплексима пољопривреде:

- минимална површина парцеле је 3000 м²
- минимална ширина парцеле је 25 м.
- Максимални индекс изграђености "И" на парцели површине до 1 ха износи 0,3, од 1 ха до 3 ха износи 0,25 и преко 3 ха. износи 0,2.
- Степен заузатости "З" за парцелу до 1 ха износи 30%, од 1 - 3 ха износи 25% и преко 3 ха износи 20%.
- Максимална спратност објеката је П+1.
- Максимална висина објеката је 12,0 м. Изузетно, максимална висина објеката може бити већа од 12 м искључиво у случају да је условљена технолошким процесом.
- спратност помоћних објеката је П.
- Максимална висина помоћних објеката је 5,0 м.
- Минимално растојање грађевинске линије објекта од регулационе линије парцеле је 15,0 м, а минимално растојање објекта од бочних граница парцеле је 6,0 м. Минимално растојање објекта од бочних суседних објеката је 12,0 м.
- Минимално растојање два објекта на парцели је 8,0 м.
- Минимално растојање објекта од задње границе парцеле је 12,0 м.

Урбанистички параметри за изградњу објеката на комплексима индустрије, грађевинарства, занатске производње, мануфактурне производње и складишта:

- минимална површина парцеле износи 1.500 м².
- минимална ширина парцеле износи 20 м.
- максимални индекс изграђености "И" на парцели површине до 0,5 ха износи 0,8, од 0,5 ха до 1 ха износи 0,7, од 1 ха до 3 ха износи 0,6, а преко 3 ха износи 0,5.
- Индекс заузатости "З" за парцеле до 0,5 ха износи 70%, од 0,5 ха до 1 ха износи 60%, од 1 ха до 3 ха износи 50%, а преко 3 ха износи 40%.
- Максимална спратност објеката је П+1, а максимална висина објеката износи 15,0 м.
- Спратност помоћних објеката је П, а максимална висина помоћних објеката износи 5,0 м.
- Минимално растојање грађевинске линије објекта од регулационе линије парцеле износи 15,0 м, а минимално растојање објекта од бочних граница парцеле је 5,0 м.
- Минимално растојање објекта од бочних суседних објеката износи 10,0 м
- Минимално растојање два објекта на парцели износи 8,0 м.
- Минимално растојање објекта од задње границе парцеле износи 15,0 м.
- Минимално растојање објекта од задње границе парцеле износи 10,0 м.

Урбанистички параметри за изградњу објеката на парцелама са терцијарним делатностима:

- Минимална површина парцеле износи 500 м², а минимална ширина парцеле је 12 м.
- Максимални индекс изграђености "И" на парцели површине до 600 м² је 0,8, а преко 600 м² је 1,2.
- Степен заузатости "З" за парцеле до 600 м² је 30%, а преко 600 м² је 40%.
- Максимална спратност објеката је П+3 (П+3+Пк за доградњу постојећих објеката).
- Максимална висина објеката је 15,0 м.
- Спратност помоћних објеката је П, а максимална висина помоћних објеката је 5,0 м.
- Минимално растојање грађевинске линије објекта од регулационе линије парцеле износи 0 - 5,0 м.
- Минимално растојање објекта од бочних граница парцеле износи 4,0 м.
- Минимално растојање објекта од бочних суседних објеката износи 8,0 м.

- Минимално растојање два објекта на парцели износи 8,0 м.
- минимално растојање објекта од задњеградице парцеле износи 6,0 м.

Могућа је организација „мини фарми,, у склопу дворишта /парцеле, ако имају довољну површину и удаљена су од суседа, уз поштовање санитарно-хигијенских прописа и према општим условима лоцирања економских објеката, и ако испуњавају следеће параметре:

- мање густине насељености (25-50 стан./ха);
- мањи степен искоришћености (30-50%);
- величина парцеле мин. 1200-2000м².

3.2.2 Услови за уређење туристичких и рекреативно-спортских зона

Садржаји туристичких центара

Могући су следећи садржаји туристичких центара:

Смештајни садржаји туристичких центара: хотели, мотели, пансиони, одмаралишта (дечја и радничка), апартмани, простори за смештај уз сеоска домаћинства (сеоски туризам), места за камповање, смештај на води (сплавови-кућице, сојенице), ...

Културно-забавни садржаји туристичких центара: биоскоп, вишенаменска сала, позорница на отвореном, омладински центар, културни центар, ноћни клубови, казино, ботаничке баште, фестивали, изложбе, зоо врт-парк дивљачи, забавни парк, привремени тематски мини-камп, позорница на отвореном за едукативне и културно-забавне програме, образовни центар (у отвореном и затвореном простору), образовне путање (екосистемске, геолошке, хидролошке, фото-сафари), изложбени центар (у отвореном и затвореном простору), астрономски центар - покретни планетаријум, ...

Спортско-рекреативни садржаји туристичких центара: игралишта - ливаде (бадминтон, фризби, фудбал на трави), изграђени спортски терени (кошарка, одбојка, мали фудбал, тенис (отворени и затворени простор), базени (затворени и мали отворени за планине), фитнес, сауна, вишенаменске спортске сале (цудо, гимнастика, јога...), јахање, мини голф, стрелиште, дечија игралишта различитог карактера, библиотека, музеј, ...

Угоститељски садржаји туристичких центара: ресторани, кафеи, „drive-in“ ресторани, експрес ресторани, кафане, бифеи, посластичарнице, брза храна (роштиљнице, пекаре), ...

ОСТАЛИ могући садржаји туристичких центара: простори за туристичко обавештавање (инфо-службе и пунктови), простори за негу тела и лепоте (500-2500м²), рехабилитациони центри, амбуланта, паркиралишта, приступи,...

Највећидозвољениурбанистички параметри позонамаизградњеје у поједним туристичким центрима:

7. туристичкезоне–бунгалови:
 - препоручене површине грађевинских парцела су више од 200м²;
 - највећи дозвољени степен заузетости је 40%, а највећи дозвољени индекс изграђености је 1,5
 - обавезно обезбеђења потребних паркинг места на парцели је по нормативу 1 пм на 100м²
 - највеће дозвољене висине зграда су П+Пк
 - минимална удаљеност између суседних објеката је 4,0м

8. етно-екозоне

- највећи дозвољени индекс заузетости је 35%, а највећи дозвољени индекс изграђености је 1,0
- обавезно обезбеђења потребних паркинг места на парцели је по нормативу 1 паркинг на 100м² нето
- највеће дозвољене висине зграда су П+1+Пк
- пејзажним уређењем предвидети интерне комуникације и партерне површине са осталим пратећим садржајем.

9. зонекућазаодмор – викендзоне

- најмање дозвољене површине грађевинских парцела су 600м²;
- највећи дозвољени индекс заузетости је 20%, а највећи дозвољени индекс изграђености је 0,6
- највеће дозвољене висине зграда су П+1+Пк
- обавезно обезбеђења потребних паркинг места на парцели.

10. туристичкезоне - апартмани

- највећи дозвољени индекс заузетости је 40%, а највећи дозвољени индекс изграђености је 1,0
- обавезно обезбеђења потребних паркинг места на парцели је по нормативу 1 паркинг на 100м² нето површине.
- највеће дозвољене висине зграда су П+Пк
- пејзажним уређењем предвидети интерне комуникације и партерне површине са осталим пратећим садржајем

11. сеоскезоне

- најмање дозвољене површине грађевинских парцела су 600м²;
- највећи дозвољени индекс заузетости је 35%
- највећи дозвољени индекс изграђености је 1,0
- обавезно обезбеђења потребних паркинг места на парцели

12. туристичкезоне – хотели

- највећи дозвољени индекс заузетости је 50%, а
- највећи дозвољени индекс изграђености је 1,8
- обавезно обезбеђења потребних паркинг места на парцели је по нормативу 1 паркинг на 100м² нето
- највеће дозвољене висине зграда су П+2+Пк
- минимална удаљеност објекта од границе парцеле је 2,5 м са северне и 1,5м са јужне стране
- највећи дозвољени индекс заузетости за пратеће садржаје је 50%, а највећи дозвољени индекс изграђености је 1,0
- највеће дозвољене висине зграда су П+2+Пк
- обавезно очување и максимална искоришћеност природних потенцијала терена уз неопходне мере оплемењивања.

Преглед капацитета основних и пратећих туристичких садржаја (без смештајних капацитета)⁹:

- рекреација и култура - 0,2-0,3 м²/лежају;
 - спортско-рекреативни садржаји у затвореном простору - 0,4-0,5 м²/лежају;
-

- трговина - 0,6-0,7 м2/лежају;
- централне функције и услуге - 0.3 м2/лежају;
- управа и техника - 0.3 м2/лежају;
- спортско-рекреативни садржаји у отвореном простору унутар насеља - 5-8м2/лежају;

Густине коришћења простора по активностима:

- излетишта - 60-300 корисника/ха дневно;
- игралишта-ливаде - 100-200 корисника/ха дневно;
- спортске, тимске игре - 100-200 корисника/ха дневно;
- шетња - 10 особа/км путање, дневно 20 особа/км путање;
- возња бицикла 10-20 особа/км путање, дневно 20-50 особа/км путање;
- јахање 6 -20 особа/км путање, дневно 25-80 особа/км путање.

Просторни услови за летње спортске и рекреативне садржаје

Општи услови организације простора: заветрина, оријентација север, северо-исток, раван терен, у планинским условима пожељна је и осунчаност.

- тениски терен (20/40м, тј за појединачну игру 8.23/23.77, за игру парова 10.97/23.77, ограђивање жичаном оградом за један терен даје 36.6/18.3, бочно обезбедити слободну траку од 3.65м), обрада терена трава, бетон, асфалт, шљака
- игралиште за кошарку (26/14м, тј. потребно 480м2), обрада терена земља, шљака, асфалт
- игралиште за одбојку (18/9м, 242м2) обрада терена, земља, шљака, асфалт
- универзални терен- комплексно игралиште за мали фудбал, одбојку, кошарку и рукомет (40/20 или 25/50), обрада терена, земља, шљака, асфалт
- игралиште за фудбал (110/75м, 8250м2, гледалиште још око 1000м2), обрада терена трава,
- групација игралишта за стони-тенис (сто 2.74/1.52м, за један сто потребно око 40 м2)
- игралиште за бадминтон (игра појединца 5.18/13.40м, игра парова 6.10/13.40м, око 120м2), обрада терена трава, бетон, асфалт, шљака
- боћање на отвореном простору (25-40/ 26.5м, око 110м2)обрада терена шљака
- билијар (столови 2-2.3/1-1.15м, околни простор 1.6, за један сто око 20 м2)
- игралиште за мини-голф (различите величине, мин. 400м2)
- Пикник: 15-30 јединица/ха, свака јединица за 4-8 особа, опремљена паркингом заклоњеним визуелном баријером, (евентуално огњиштем + извором воде), простором за одлагање смећа.

4.0 ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА

4.1 МЕРЕ ЗА ПОДСТИЦАЊЕ РАВНОМЕРНОГ ТЕРИТОРИЈАЛНОГ РАЗВОЈА И КООПЕРАЦИЈЕ СА СУСЕДНИМ ЈЕДИНИЦАМА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Приликом јачања позиције општине Уб, као сегмента будућих полицентричних система, неопходно је деловати у правцу:

- равномерног развоја региона и регионалних веза,
- симултаног стварања мрежа којима се повезују урбана и рурална подручја региона и омогућава њихово функционисање и афирмисање као јединствене целине;
- формирања ефикаснијих производних мрежа заснованих на употреби нових технологија, механизмима тржишта и поштовању европских еколошких препорука/ограничења;
- развијања мрежа техничко-технолошке и саобраћајне инфраструктуре које представљају неопходну базу развоја региона и јачања његове конкурентности;
- потенцирања природних вредности и специфичности као једног од основа за шире повезивање и еколошко-економску одрживост;
- афирмисања културних потенцијала као тачака регионалне препознатљивости и изузетности, али и једног од битних економских покретача (посебно у формирању атрактивне туристичке понуде);
- формирања одрживих програма обнове мањих урбаних и руралних целина чиме би се такође подигла укупна атрактивност простора/региона;
- дефинисања нових управљачких механизма помоћу којих би се подстицала децентрализација виших нивоа власти, остварила активна партиципација грађанства и створила равнотежа између незаобилазних тржишних механизма и свести о значају јавног добра.

Имајући у виду релативно периферан положај општине у односу на целу Србију, као један од основних, мада недовољно искоришћених потенцијала треба посматрати конективност општине. Наиме, захваљујући транзитној улози, кроз општину Уб пролазе важни микро и макро-регионални саобраћајни правци који је повезују са околним подручјем, али и пружају могућност међу-регионалног умрежавања и то са:

- београдским макрорегионом и Војводином
- Црном Гором (Јадранским приморјем) - преко планиране трасе аутопута Београд -Јужни Јадран.

Истовремено, управо присуство магистралне пруге, конекције са Јадранском и Ибарском магистралом и посредна повезаност са другим магистралним правцима, отварају читав низ могућности за интензивнију интеграцију општине у контексту Србије, али и посредне транс-регионалне интеграције са јужном, источном и северозападном Европом.

Пажњу плана треба усмерити и на интензивирање веза са овим чвориштима која би у будућности могла да функционишу као један ефикасан и атрактиван регион. Истовремено, неопходно је стимулисати јачање секундарних осовина развоја Србије пошто би се на тај начин и Уб активно (саобраћајно и функционално) укључио у осовину интеграције средишње Србије.

Позиција општине Уб може бити коришћена и као потенцијал везан за индустријску производњу, будући да је један од корака регионалног повезивања усмерен на правац север-југ, односно умрежавање са центрима Колубарског округа и Шапцем. При томе се, као посебно повољне (у смислу функционалности, конективности/доступности, ресурса, комплементарних активности и могућности заштите животне средине) издвајају зона коридора планиране трасе аутопута

Београд -Јужни Јадран.На тај начин би било могуће дефинисање Уба као индустријског центра регионалног значаја и важног чворишта будућег полицентричног региона.

Условно гледано, земљишни фонд (посебно пољопривредно земљиште) представља један од значајнијих потенцијала општине, али је неопходно прихватити савремене трендове аграрног развоја како би дошло до неких видљивијих ефеката. Наиме, поред уважавања тржишних механизма, увођења нових технологија (инфраструктуре, механизације) и адекватног уређења пољопривредних површина, потребно је подстицати нове видове аграрног развоја који би укључивали шири спектар активности и потенцијале локалне заједнице. Ту се пре свега мисли на специфичне видове производње (занати, прерада и дистрибуција пољопривредних производа и лековитог биља, креативни сектор - народна радиност), туризам (еко и образовни), али и на формирање истраживачких и креативних кластера који би имали вишеструки значај за даљи, интегрални развој и промоцију општине Уб.

Лежишта сировина (лигнит) такође представљају потенцијал републичког значаја, али и ограничење на локалном и на регионалном нивоу у смислу заштите окружења. Ова околност ће бити од суштинског значаја за позиционирање општине Уб као дела макроцелине подручја посебне намене експлоатације енергента.

Као добре иницијативе могу се истаћи и :

- Стратегија локалног одрживог развоја општине Уб,
- Пројекат"Стварање услова за рурални развој Општине Уб",
- Активно конкурисање за пројекте које финансира ЕУ у оквиру програма : Exchange 3, RSEDP 2 i CBC Serbia-Bosnia and Herzegovina
- Стратегија социјалне заштите,
- пројекат регионално одрживог руралног туризма, који би подстакло неопходно међудржавно повезивање, трансрегионално деловање и усклађивање са ЕУ стандардима,
- Капацитети за смештај мањих и средњих индустријских погона, који би били оријентисани на прерађивачку делатност - превасходно у сферама енергетике, прехранбене индустрије и обраде неметала,
- Капацитети за смештај мањих и средњих индустријских погона, који би били оријентисани на прерађивачку делатност - превасходно у сферама енергетике, прехранбене индустрије и обраде неметала,
- формирање нових туристичких дестинација које би подстакле међуопштинску сарадњу и генерисале нови вид интер-регионалне повезаности и функционалне надоградње (спортски и верски туризам),
- повезивање значајних културних манифестација чиме би се привукао већи број посетилаца, обогатили програм/понуда и привукла већа медијска пажња,
- обликовање нових просторних целина/амбијената као корак ка формирању пожељног идентитета места,
- организовано и јасно структурирано евидентирање туристичке понуде и њена професионална промоција на локалном, регионалном и глобалном нивоу.

Јавне службе

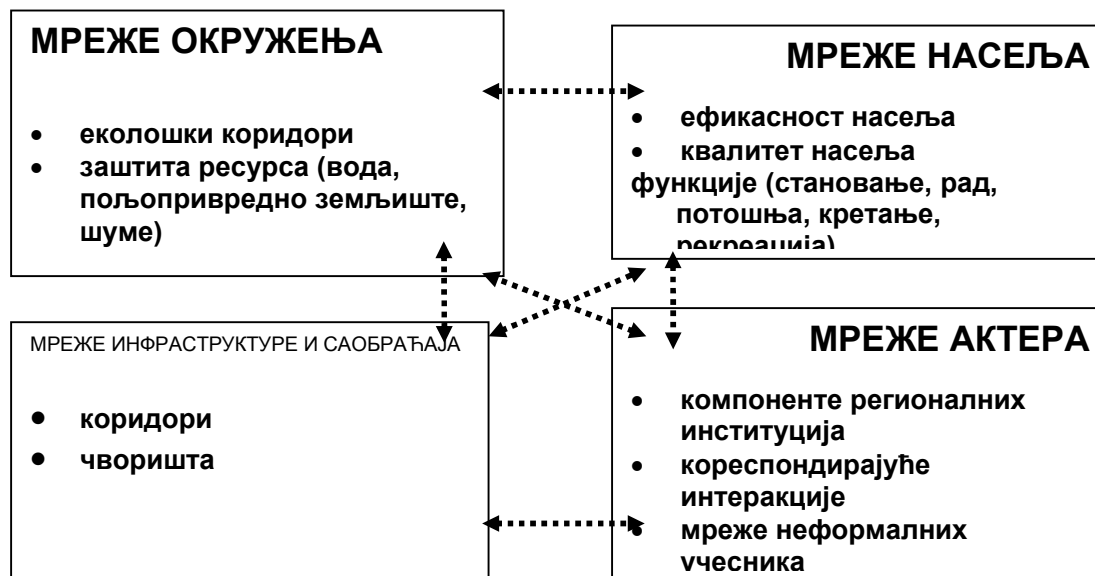
Планско решење мреже и просторна дистрибуција објеката јавних служби дефинисани су како је изложено у делу: Просторна концепција развоја и у складу са развојним циљевима. Окосница овог решења управо је равномеран територијални развој општине и оживљавање мање развијених делова општине.

Равноправно спроводећи принцип концентрације и деконцентрације дистрибуцијом јавних служби могуће је умањити разлике између центра и периферије, као и јаче развијених центара у окружењу према Убу као локалном центру.

Са једне стране, увођењем нових и јачањем постојећих јавних служби секундарног ранга насеље и општина Уб стичу компаративне предности чиме се умањује функционална зависност и упућеност ка суседним општинама у региону. Са друге стране, применом принципа колективне опслужености примарних и секундарних насеља примарним функцијама јавних служби постиже се уравнотеженост у развоју, двосмерна релација упућености насеља) уместо досадашње једносмерне – од примарних насеља ка насељима вишег функционалног ранга.

Допринос територијалној интеграцији и подршку територијално уједначеном развоју поред, и у сагласју са јавним службама даје развој осталих доминатних активности на подручју, а посебно привреда и туризам.

4.2 СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ УРБАНИСТИЧКИХ ПЛАНОВА И ДРУГЕ РАЗВОЈНЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ ЗА ПОДРУЧЈЕ ПЛАНА

У складу са позицијом и тренутним стањем на територији општине Уб, евидентно је да будући модел развоја мора уважавати приоритет регионалног развоја и интеграције, уз јасно дефинисање основног (жељеног) идентитета, идентификацију проблема, као и наглашавање компаративних предности на које би били усмерени важни развојни/стратешки пројекти. Синергичним деловањем основних актера - управљања, пословања и заједнице, могуће је подићи основну конкуретност општине, али и региона чији је она саставни део. Конкретно, у случају општине Уб, пажња би била усмерена на предности позиције/локације, природно окружење и савремено умрежавање на свим нивоима (привредно, саобраћајно, технолошко, културно), чиме би био потенциран развој интеграцијом у систем чворишта у окружењу, али и јачање веза са природним окружењем и руралним просторима. При томе, неопходно је сагледати разлике између степена приоритета и тренутног степена изузетности/конкурентности, што је такође један од предуслова за успешни одабир стратешких пројеката који би били генерисани из просторног плана општине и који би уважавали све нивое и врсте регионалних мрежа - као гарант свеобухватне интеграције.

4.2.1 Попис урбанистичких планова и друге развојне документације за подручје Плана

Документи у изради (урбанистички планови)

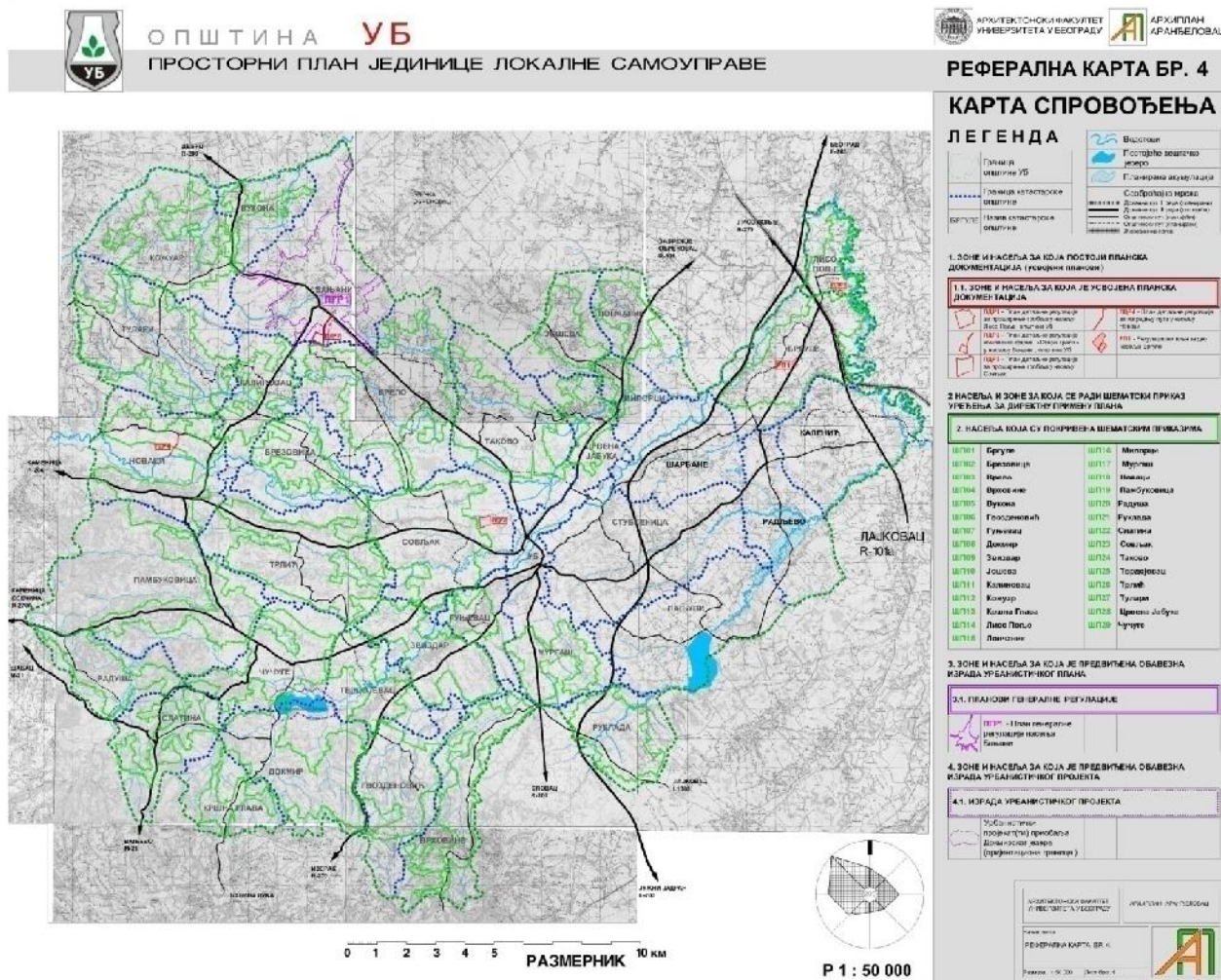
- Регионални просторни план за подручје Колубарског и Мачванског управног округа (Одлука о изради РПП-а за подручје Колубарског и Мачванског управног округа, Сл. Гласник РС бр. 31/10) – доношење у 2012. години.
- Измена и допуна Просторног плана опдручја експлоатације Колубарског лигнитског басена (Одлука о изради Измене и допуне ПП подручја експлоатације Колубарског лигнитског басена, Сл. Гласник РС, бр. 93/11) - доношење у 2012. години.
- План генералне регулације Уб 2025, (Одлука о изради ПГР “Уб 2025“, Сл. Гласник општине Уб, бр. 20/09) – доношење у 2012. години.
- Планска документација за зону утицаја површинског копа „Радљево“ (Одлука о изради ПГР-а за зону утицаја опвршинског копа „Радљево“ Сл. Гласник општине Уб бр. 20/09) и то:
 - а) ПГР за зону утицаја површинског копа “Радљево“ I-фаза, која обухвата целе КО Радљево и Шарбане и делове КО Каленић и Бргуле – доношење у 2012. години и

ПГР за зону утицаја површинског копа „Радљево“ II-фаза, који обухвата целе КО Стубленица и Паљуви – доношење у 2013. години.

Остали планови

- Стратегија локалног одрживог развоја општине Уб,
- Пројекат "Стварање услова за рурални развој Општине Уб".

2008	Plan detaljne regulacije	PDR Centar blok br.2 -prva izmena i dopuna				konсалting ARHIPLAN D.O.O. ARANDJELOVAC, Arandelovac
2008	Plan detaljne regulacije	PDR za lokaciju komunalnih objekata na potesu Talovi I faza				Preduzece za planiranje, projektovanje i konсалting ARHIPLAN D.O.O. ARANDJELOVAC, Arandelovac
2008	Plan detaljne regulacije	PDR groblje u Trdojercu				DP za planiranje, projektovanje, AOP i inženjering "INFOPLAN", Arandelovac
2008	Prostorni plan opštine	Prostorni plan opštine Ub				Arhitektonski fakultet univerziteta u Beogradu, Beograd
2008	Plan detaljne regulacije	PDR za stambeno-poslovni objekat na uglu ulica Sveće Popovića i Alekse Martića na Ubu				DP za planiranje, projektovanje, AOP i inženjering "INFOPLAN", Arandelovac
2008	Plan detaljne regulacije	PDR za deo Uba "Potočari-Begeš"				DP za planiranje, projektovanje, AOP i inženjering "INFOPLAN", Arandelovac
2008	Plan detaljne regulacije	PDR za izgradnju poslovnog objekta - restorana na k.p.br.181 K.O.Gunjevac				DP za planiranje, projektovanje, AOP i inženjering "INFOPLAN", Arandelovac
2008	Plan detaljne regulacije	PDR Zaštite površinskog kopa "Tanuava-zapadno polje" od velikih voda sa međusliva Kladnice nuzvodno od retenzija "Kladnica" uključujući vode Dubokog potoka, Opština Ub				DP za planiranje, projektovanje, AOP i inženjering "INFOPLAN", Arandelovac
2008	Plan detaljne regulacije	PDR "Centar-blok br. 2 u Ubu"				DP za planiranje, projektovanje, AOP i inženjering "INFOPLAN", Arandelovac
2008	Plan detaljne regulacije	PDR "šira zona centara Uba-blok br.1				DP za planiranje, projektovanje, AOP i inženjering "INFOPLAN", Arandelovac
2008	Plan detaljne regulacije	PDR "šira zona centa Uba blok br 7"				DP za planiranje, projektovanje, AOP i inženjering "INFOPLAN", Arandelovac
2008	Plan detaljne regulacije	PDR za proširenje akumulacije na reci kladnici i regulaciji šimica potoka u K.O.Radljevo				DP za planiranje, projektovanje, AOP i inženjering "INFOPLAN", Arandelovac
2008	Plan detaljne regulacije	PDR za sekundarnu gradsku saobraćajnicu u Ubu između putev R-101 i R-270				DP za planiranje, projektovanje, AOP i inženjering "INFOPLAN", Arandelovac
2008	Plan generalne regulacije	Plan generalne regulacije područja TE "Kohbara B" prva faza				IAUS, Beograd
2008	Plan detaljne regulacije	PDR REKE TAMNAVE				DP za planiranje, projektovanje, AOP i inženjering "INFOPLAN", Arandelovac
2008	Plan detaljne regulacije	PDR groblja u Štablenici				DP za planiranje, projektovanje, AOP i inženjering "INFOPLAN", Arandelovac
2008	Plan detaljne regulacije	PDR groblje u Milorcima				DP za planiranje, projektovanje, AOP i inženjering "INFOPLAN", Arandelovac
2008	Plan detaljne regulacije	PDR groblje u Kalinovcu				DP za planiranje, projektovanje, AOP i inženjering "INFOPLAN", Arandelovac
2008	Plan detaljne regulacije	PDR Centar blok br.2 -druga izmena i dopuna				Preduzece za planiranje, projektovanje, geodetske usluge i konсалting ARPLAN D.O.O. Arandjelovac, Arandelovac
2006	Generalni pl. predela	Prostorni plan opštine Ub	456km2	sl.gl.Opštine Ub		Arhitektonski fakultet univerziteta u Beogradu, Beograd
2004	Generalni pl. grada	Generalni plan Ub 2020	1360ha	Sl.gl.Opštine Ub		DP za planiranje, projektovanje, AOP i inženjering "INFOPLAN", Arandelovac
2000	Regulacioni plan RP	za selo Crvena jabuka	645,67 ha	Opš. gl. br. 2/2000		DP za planiranje, projektovanje, AOP i inženjering "INFOPLAN", Arandelovac
2000	Urbanistički projekat	UP za izgradnju terena za male sportove	1,62 ha	Opš. gl. br. 2/2000		DP za planiranje, projektovanje, AOP i inženjering "INFOPLAN", Arandelovac
2000	Regulacioni plan RP	"S ovljak-nilinkovića imanje"	42,23 a	Opš. gl. br. 2/2000		DP za planiranje, projektovanje, AOP i inženjering "INFOPLAN", Arandelovac

Сл. 3.2.: Приказ подручја покривених планским и другим развојним документима на територији општине Уб

4.2.2 Смернице за израду урбанистичких планова

Смернице за израду урбанистичких планова и урбанистичких пројеката

Планом јединице локалне самоуправе Уб предвиђене су зоне и насеља за које је обавезна израда следећих урбанистичких планова:

1. План генералне регулације насеља Бањани
2. Урбанистички пројекат Докмирског језера; и
3. Урбанистички пројект туристичко-рекреативног комплекса „Паљуви-Виш“.

Одговарајући урбанистички планови донеће се и за друга подручја која су перспективна за развој рударских радова, изградњу енергетских, привредних и других објеката.

Насеља за које се ради шематски приказ уређења у оквиру просторног плана

ШП01	Бргуле	ШП16	Милорци
ШП02	Брезовица	ШП17	Мургаш
ШП03	Врело	ШП18	Новаци
ШП04	Врховине	ШП19	Памбуковица
ШП05	Вукона	ШП20	Радуша
ШП06	Гвозденовић	ШП21	Руклада
ШП07	Гуњевац	ШП22	Слатина
ШП08	Докмир	ШП23	Совљак
ШП09	Звиздар	ШП24	Таково
ШП10	Јошева	ШП25	Тврдојевац
ШП11	Калиновац	ШП26	Трлић
ШП12	Кожуар	ШП27	Тулари
ШП13	Кршна Глава	ШП28	Црвена јабука
ШП14	Лисо Поље	ШП29	Чучуге
ШП15	Лончаник		

4.2.3 Смернице за директно спровођење ППО УБ

Изван подручја дефинисаним за даљу планску разраду, као и изван подручја за које су предметним Планом израђени шематски прикази насеља, важе Општа правила уређења и грађења, која се примењују ради директног спровођења Плана и представљају смернице за издавање локацијских дозвола.

Детаљна правила уређења и грађења по појединим наменама унутар грађевинског подручја шематских приказа насеља дата су у поглављу: Правила уређења - тематска правила и она важе за планирана подручја где је предметна намена претежно заступљена.

У случају да се парцела налази делом унутар грађевинског подручја дефинисаним овим Планом, а делом ван њега, сматраће се да предметна парцела припада грађевинском подручју ако је више од 50% парцеле унутар грађевинског подручја дефинисаним овим Планом. Уколико је мање од 50% парцеле унутар грађевинског подручја, предметна парцела ће се сматрати да је ван грађевинског подручја.

У случају да парцела припада подручјима са два претежна намена дефинисаним овим Планом, сматраће се да предметна парцела припада претежној намени која заузима више од 50% парцеле.

Планирана решења саобраћајница и инфраструктуре задовољиће будуће потребе обухваћеног подручја на нивоу данашњег стандарда. Микролокације саобраћајне, остале комуналне и друге инфраструктурне мреже одређене овим планом, утврђују се кроз поступак израде детаљне планске документације, нпр. Урбанистичких пројеката и Планава детаљне регулације а у циљу утврђивања просторних, функционалних, обликовних и других елемената у складу са законом и другим прописима, условима дефинисаним овим планом и друге документације у вези с намераваним захватом у простору.

За све планиране објекте и индустријске зоне уз државне путеве, а који нису у оквиру постојећих нити планираних граница грађевинског земљишта насеља обухваћених овим Планом, нити су у обухвату усвојених планова или планова чија је израда у току, тако и планова дефинисаних у у

оквиру поглавља „Спровођење ППЈЛС УБ“, по правилу се ради Урбанистички_план. Под планираним границама грађевинског земљишта се подразумевају границе свих насеља дефинисане ових планом, односно Шематским приказима насеља.

Приликом израде детаљне планске документације(Урбанистичких пројеката и др.) за изградњу саобраћајне, остале комуналне и друге инфраструктурне мреже које су дефинисане Планом,могућа су мања одступања због усклађивања елемената техничког решења постојећих и планираних објеката инфраструктуре, конфигурације терена, носивости тла, те решавања имовинско правних односа и др. Урбанистички пројекти ће се радити и за сву недостајућу инфраструктуру уколико постоји сагласност корисника земљишта, односно Планови детаљне регулације у случајевима потребе утврђивања јавног интереса.

Регулациони планови донеће се **обавезно** за подручја где се изводе рударски радови, за енергетско- индустријске комплексе, депоније пепела и шљаке, за планиране зоне насељавања (насеља или делове насеља) и измештање инфраструктурних система (саобраћајница, водотока, енергетских И телекомуникационих водова).

4.3 ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА И ПРОЈЕКТИ

Регионална и прекогранична сарадња и функционалне везе- приоритети

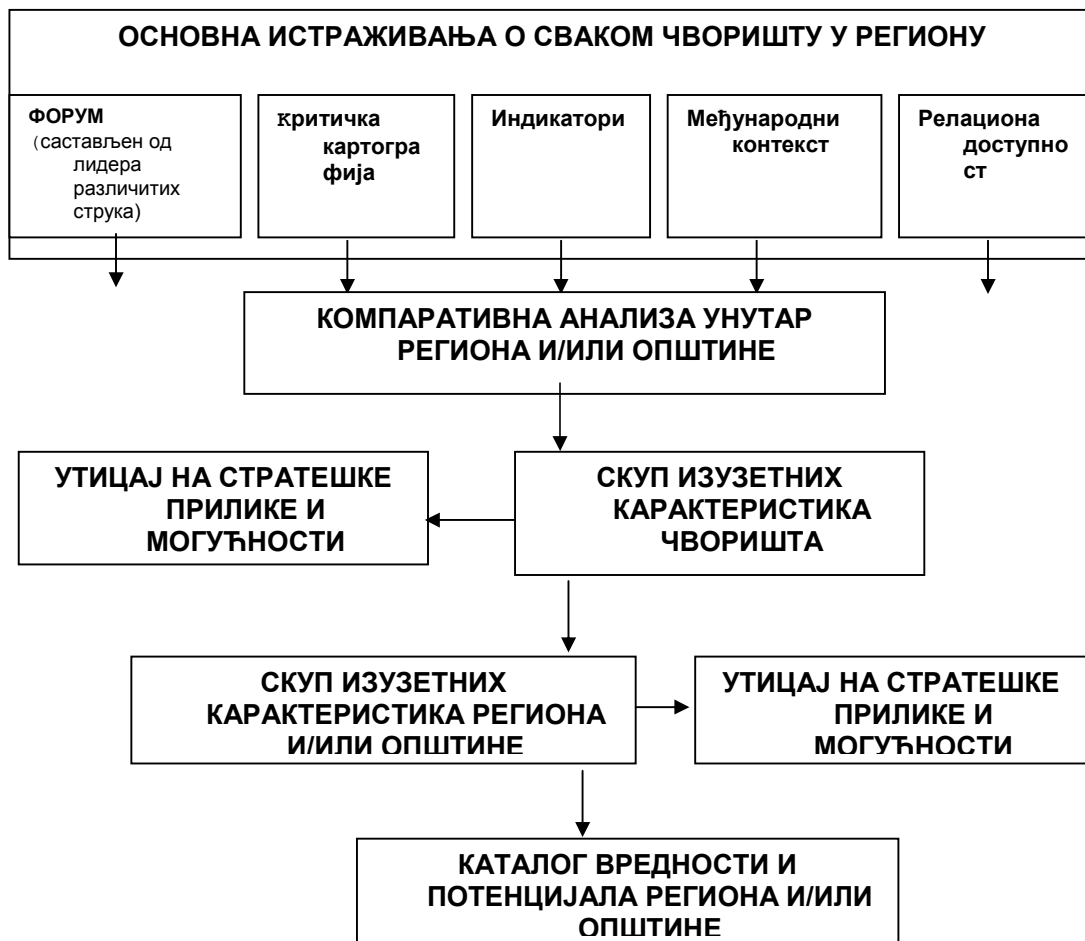
Од велике важности је и процес дефинисања и селекције стратешких пројеката. Дobar модел који може бити примењен и у овом концепту развоја представљен је у иницијативи "ProyectoCities" (FondacionMetropoli, 2002). Према њему, први корак у дефинисању стратешких пројеката везан је за идентификацију тзв. компонената изузетности - при чему је прва фаза везана за основна истраживања о сваком урбаном/руралном чворишту у региону, а у другој се врши њихова компаративна анализа и формирање заједничког каталога (базе података).

Након испитивања која се обављају према наведеном моделу, формирају се четири матрице:

- матрица Форума - у којој се налазе одговори стручњака на питања из упитника и која приказује ниво изузетности и степен приоритета појединих питања,
- матрица тачака/компонената изузетности - односи се на виши ниво и наглашава посебну вредност појединих тачака/чворишта за општину и регион,
- матрица основних приоритета,
- матрица критичног дефицита - у којој су приказани елементи сваког чворишта у којима је забележена разлика између степена приоритета и степена изузетности.

Урбани индикатори су везани за следеће категорије: популација и територија, економски развој, друштвени развој, квалитет живота, комуникације, транспорт, мобилност становања и управљање животном средином.

Захваљујући спроведеним истраживањима финансијска средства и друштвена иницијатива се усмеравају на пројекте који имају највећи потенцијал - како за чворишта, тако и за општину и регион. При томе, јасно се истичу специфичности, тј. компаративне предности, које директно утичу на јачање конкурентности центара, општине и полицентричних региона.

Сл. 3.3.: Схema модела "ProjectoCities"

Социодемографске основе – приоритети

Циљ будућих демографских кретања у општини Уб односи се на успоравање негативни трендова у кретању укупног броја становника и спречавање даљег погоршања виталних карактеристика популације, као и на стварање услова за повећање степена запослености у насељима.

- оживљавање природног прираштаја и регенерација становништва
- обучавање и виши ниво образовања – усклађивање образовања са актуелним потребама привреде, модернизовање система образовања, увођење кратких образовних семинара, посебно за водеће кадрове,
- реинтеграција и флексибилност – интеграција дела становништва без посла, посредовање у запошљавању младих људи, подршка за превођење сиве економије у легалне токове и сл.,
- побољшање услова за "маргиналне" групе, као што су хендикепирани, стари људи, недовољно образовани,

- подршка самозапошљавању - стварање повољних услова у руралним подручјима за самозапошљавање, преорјентацијом и преквалификацијом,
- стамбена изградња – за младе брачне парове и стручњаке.

Урбоекономске основе - мере и инструменти за имплементацију

Интегрални и одрживи развоја наведених развојних привредних делатности (пољопривреде, индустрије и туризма) треба подржати:

1. Инвестицијама у инфраструктуру (Нова пословна зона, зонирање туристичких подручја и туристичких дестинација, путеви, дигиталне телефонске централе, водоводи и канализација).
2. Мерама и инструментима заштите животне средине (мониторинг стања животне средине, израда и усвајање ЛЕАП-а, обавезујућа примена комплетног програма заштите животне средине у фабрици цемента, системи за филтрирање отпадних вода, затварање дивљих депонија, санација постојеће санитарне депоније и изградња нове санитарне депоније).
3. Развојем малих и средњих предузећа (локални центар за подршку МСП и предузетништву, општинска канцеларија за локални економски развој, пословни центри, оснивање пословних инкубатора)
4. Ревитализацијом постојећих индустријских капацитета - покретање нових производних програма у тренутно празним фабричким халама
5. Повећањем општинских капацитета за подржавање оснивања малих и средњих предузећа, као и стварање повољне пословне средине (нпр. општински услужни центар), са могућностима претварања постојеће пословно-производне инфраструктуре коју није могуће ставити у функцију у пословне центре за МСП.

Мрежа насеља - приоритети

Однос градских и сеоских насеља и функционално повезивање насеља и центара

Мрежа насеља, као сложен просторни и функционални систем, у себи укључује разноврсне релације између свих компоненти - активности у простору, које утичу на његово укупно функционисање и хијерархију. У том смислу, у зависности од приоритета развоја одређених функција у простору (привредних, пословних, инфраструктурних, функција из домена јавних служби, итд.), зависиће редослед и приоритет активности које су предуслов имплементације просторно-планских решења, као и учешће одређених (кључних) актера у процесу имплементације.

У остварењу предложеног концептаразвоја мреже насеља и центара на подручју општине УБ, као неопходне активности издвајају се:

- Пажљива идентификација и процена просторних функционалних ресурса и потенцијала за развој појединих подручја - демографски капацитети насеља, достигнути ниво развоја насељских садржаја, могућност њиховог ефикасног активирања, повезивања са суседним подручјима, итд.,
- Израда акционог плана утврђивања приоритета и постепено обезбеђење услова за континуиран развој подручја,
- Израда програма развоја који себи обухвата активности, поступке и препоруке везане за остварење планских решења. У изради програма активно учешће треба да узму свирелеванти фактори, директно заинтересовани или као подршка (саветодавна, инвестициона, итд.) развојним програмима,

- Успостављање координиране и континуиране сарадње са суседним општинама, као и општинама на регионалном нивоу, у циљу формирања заједничких програма, инвестиција, размене искустава и ефикасне међусобне кооперације,
- Подстицање учешћа локалног становништва, најпре у креирању адекватних програма развоја, планских решења, а потом и самој реализацији планских решења,
- Спровођење адекватног маркетинга у циљу промовисања могућности и потенцијала за развој појединих садржаја, и привлачења домаћих страних инвестиционих улагања;
- Организација координираног релевантних служби које би узеле учешће у усмеравању и праћењу имплементације планских решења,
- Формирање базе података и техничке подршке за мониторинг реализације плана;
- Дефинисање нових управљачких механизма помоћу којих би се подстицала децентрализација локалне општинске власти, остварила активна партиципација грађанства и створила равнотежа између незаобилазних тржишних механизма и свести о значају јавног добра;
- Формирање "банке" локација и резерве земљишта у општинском власништву за будући развој.

Фазност функционалне имплементације

С обзиром на то да на развој и унапређење развоја мреже насеља и центара, као и на равномерну и уравнотежену дистрибуцију садржаја и активности на простору читаве Општине утичу бројни фактори: природни, еколошки, привредни, друштвени, социјални, комунална и саобраћајна инфраструктура, могућност ширег повезивања са окружењем, итд., редослед активности унутар сектора, последично, зависи и од стања и достигнутог развоја напред поменутих аспеката. Редослед активности формиран је по критеријумима сагледавања стања у простору и већ започетих трендова, а у складу са свеобухватним пројекцијама и планским концептом, из чега проистиче:

- Изградња и заокружење путне мреже на нивоу општине, пре свега, ефикасније повезивање између постојећих и новоформираних центара, као и развој информатичко-техничке инфраструктуре, као базе развоја подручја Општине и стварања основе за јачање њене конкурентности.
- Комунално опремање и уређење простора.
- Унапређење функционисања и ревитализација постојећих привредних капацитета као носилаца економског просперитета подручја – формирање ефикаснијих производних мрежа, заснованих на употреби нових технологија, механизмима тржишта и поштовању европских еколошких препорука и ограничења.
- Стварање услова и подстицање отварања малих и средњих предузећа, као и јачање приватног предузетништва.
- Јачање централитета појединих пунктова, кроз интензивнији развој садржаја из домена терцијарних делатности.
- Подизање квалитета постојеће мреже друштвене инфраструктуре и њихово активирање, увођењем квалитетних едукативних, културних и других афирмативних (нарочито за млађу популацију) програма, у циљу остварења услова за задржавање млађе популације у сеоским подручјима.
- Афирмисање подручја која имају потенцијале за развој туризма, на ширем простору Општине.
- Активација мањих, неразвијених руралних и урбаних подручја/насеља/мреже насеља (регенерација функција, увођење савремене техничко-технолошке инфраструктуре) за

потребе еколошког, спортско, конгресног, ловно-риболовног, здравственог, културног и туризма високог степена ексклузивности.

- Повезивање зона са заједничким просторним и функционалним карактеристикама, у циљу истицања компаративних предности подручја.
- Комплементарна функционална специјализација појединих чворишта.
- Развој јужног дела Општине кроз туризам и еколошки третирану пољопривреду.
- Потенцирање природних вредности и специфичности као основе за шире повезивање и еколошко-економску одрживост.
- Афирмирање културно-историјских вредности као тачака препознатљивости и изузетности подручја, али и једног од битних економских покретача (посебно у формирању атрактивне туристичке понуде).
- Формирање одрживих програма обнове мањих руралних и урбаних целина, чиме би се, такође, подигла укупна атрактивност простора.
- Симултано стварање мрежа за повезивање урбаних и руралних подручја ширег регионалног подручја (функционисање и афирмација мреже као јединствене целине).
- Успостављање функционалне комплементарности са суседним општинама и шире, у циљу формирања заједничких појасева развоја базираним на заједничким афинитетима и географском положају.

Организација јавних служби и верских објеката- приоритети

Приоритети развоја јавних служби везани су пре свега за:

- концепцију развоја насељске мреже са циљем учвршћивања мреже и интегрисаности насеља и побољшања физичке и функционалне повезаности насеља; и
- развој путне мреже и јавног превоза као елементарне подршке квалитетном функционисању ових сервиса.

Такође, приоритети су везани и за развој **здравствених** служби које имају најнеразвијенију мрежу од свих јавних служби на територији општине и за које је предвиђена обимнија планска интервенција. Концепција развоја здравствених служби у општини УБ се ослања на следеће:

- Ојачати мрежу здравствених установа како би већи број насеља и становника био минимално/оптимално опслужен,
- Развити све форме рада, са нагласком на мобилним службама,
- Подстицати прстенасте везе између насеља у првом и другом кругу насеља на западу-северозападу општине,
- Обезбедити добру опслуженост насеља значајније удаљених од централне групације насеља (правац запад), обзиром на њихову међусобну удаљеност и удаљеност од седишта општине,
- На овај начин утицати на стандард пружања здравствених услуга, односно побољшање параметра односа боја лекара и броја становника,
- Такође, развојем мреже здравствених установа утицати на побољшање укупног животног стандарда како би се задржало ионако малобројно становништво на територији општине,
- Ојачањем мреже здравствених установа допринети ојачању мреже насеља, позиције централних места и укупном развоју подручја.

Просторни развој и дистрибуција привредних делатности - приоритети

Листа активности, редослед њиховог предузимања и очекивана фазност биће приказани за два модела стратешког развоја комерцијалних централних активности - услуга и пословно-производних делатности, а према развојним могућностима.

Модел 1: Унапређење и развој постојеће структуре центара

Развој насељских комерцијалних централних функција и интензивнијег развоја пословно-производних активности и то по основу повећања концентрације већ развијених централних функција и развоја активности које максимизирају коришћење привредних и природних ресурса који су тренутно у експлоатацији и/или имају огроман потенцијал – пољопривреда и експлоатација природних ресурса руда и неметалних сировина. Управљачка функција усмерена је ка *стимулацији деловања општинског приватног сектора као једног од примарних развојних фактора*. Овај стратешки модел је одржив у условима ограничених почетних инвестиционих улагања, односно, мање развијених мера и инструмената имплементације плана (видети наредно поглавље). Имплементација стратешких праваца развоја, по структури и динамици реализације основних група активности, кроз 0-иницијалну, 1, 2 и 3 фазу, требало би да прати следећу динамику:

	приоритетне редовне	МОДЕЛ 1: Активности			
		0	1	2	3
В) Развој специјализованих производно-пословних и услужних центара регионалног и општинског значаја – развојне полуге					
1) <i>Развој производно-пословних и услужних центара регионалног значаја дуж регионалног пута Р 101 ка Обреновцу и Београду и ка Слоvcу и коридор дуж регионалног пута Р 270 од Уба ка Лисо Пољу</i>					
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
2) <i>Развој насеља Уб као комерцијално услужног центра регионалног значаја</i>					
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
С) Пословно-производни и услужни системи у функцији пољопривреде – долином реке Тамнаве и реке Уб, као и дуж праваца Р 270а, Р 206, Р 1016 и Р 101 ка Обреновцу					
а. <i>Развој ратарског и повтарског кластера пословно-производних система и услуга у већем делу Општине</i>					
1					
2					
3					
4					
5					
6					
б. <i>Развој сточарског кластера пословно-производних система и услуга као комбинација еко и стандардне производње лоцираних претежно у брдском подручју и на делу висоравни</i>					
1					

2	Развој специјализованих трговинско-услугних центара (сточарски производи)				
3	Повећање концентрације комерцијалних делатности у центрима насеља				
4	Повећање концентрације комерцијалних делатности дуж главних саобраћајница				
5	Развој активности здравствене заштите у приватном сектору				
с. Развој кластера комерцијалног рибарства и пословно-производних система и услуга уз веће речне токове					
1	Развој специјализованих пословно-производних центара (у фји рибарства,...)				
2	Развој специјализованих трговинско-услугних центара (у фји туризма)				
3	Повећање концентрације комерцијалних културно-забавних делатности (у фји туризма)				
4	Развој специјализованих угоститељских центара (у фји туризма)				
5	Повећање концентрације комерцијалних делатности у центрима насеља				
6	Повећање концентрације комерцијалних делатности дуж главних саобраћајница				
7	Развој активности здравствене заштите у приватном сектору				
D) Пословно-производни и услужни системи у функцији експлоатација руда и неметалних сировина					
а. Развој кластера пословно-производних система и услуга везаних за експлоатацију неметалних сировина у функцији грађевинарства у насељима у југозападном делу општине					
1	Развој специјализованих пословно-производних центара (у фји прераде сировина)				
2	Развој специјализованих трговинско-услугних центара				
3	Повећање концентрације комерцијалних делатности у центрима насеља				
4	Повећање концентрације комерцијалних делатности дуж главних саобраћајница				
5	Развој активности здравствене заштите у приватном сектору				
б. Развој кластера пословно-производних система и услуга везаних за експлоатацију руда у источном делу општине					
1	Развој специјализованих пословно-производних центара				
2	Повећање концентрације комерцијалних делатности у центрима насеља				
3	Повећање концентрације комерцијалних делатности дуж главних саобраћајница				
4	Развој активности здравствене заштите у приватном сектору				
E) Пословно-производни и услужни системи у функцији туризма					
а. Развој насеља Врело као специјализованог спортско-туристичког центра са хиподромом и рибњакот Ждраловица					
1	Развој спортско-рекреативних центара				
2	Развој специјализоване смештајне понуде у околним насељима				
3	Развој специјализованих забавно-угоститељских центара				
4	Развој специјализованих рекреационо-релаксационих центара				
5	Повећање концентрације трговинско-услугних делатности у насељима				
6	Повећање концентрације забавно-пословних центара				
7	Повећање концентрације комерцијалних делатности дуж главних саобраћајница				
8	Развој насељских општинских центара				
9	Развој активности друштвеног стандарда у приватном сектору				
б. Развој зона за транзитни туризам са ланцем услужних и пословно-производних система					
1	Развој специјализованих смештајних капацитета за смештај туриста				
2	Развој специјализоване смештајне понуде у околним насељима				
3	Развој специјализованих забавно-угоститељских центара				
4	Повећање концентрације трговинско-услугних делатности у насељима				
5	Повећање концентрације културно уметничких делатности				
6	Повећање концентрације комерцијалних делатности дуж главних саобраћајница				
7	Развој насељских општинских центара				
8	Развој активности друштвеног стандарда у приватном сектору				
с. Развој зона за сеоски туризам и породични одмор са ланцем услужних и пословно-производних система					
1	Развој специјализованих смештајних капацитета за породични одмор				
2	Развој специјализоване смештајне понуде сеоског туризма у насељима				
3	Развој специјализованих забавно-угоститељских центара				
4	Повећање концентрације трговинско-услугних делатности у насељима				
5	Повећање концентрације комерцијалних делатности дуж главних саобраћајница				
6	Развој насељских општинских центара				
7	Развој активности друштвеног стандарда у приватном сектору				
д. Развој ловног туризма са пратећим услужним системима у насељима Бањани, Радљеео, и Трлић					
1	Развој специјализованих центара за узгој дивљачи (у ограђеним ловиштима)				
2	Развој специјализованих центара за одгој и обуку ловачких паса				
3	Развој специјализоване смештајне понуде сеоског туризма у околним насељима				

4	Развој рекреативно-релаксационих центара			
5	Повећање концентрације трговинско-услугних делатности у околним насељима			
6	Повећање концентрације комерцијалних делатности дуж главних саобраћајница			
е. Развој спортског риболова и пратећих услужних система уз веће речне токове				
1	Развој специјализованих пословно-производних центара (у фји рибарства,...)			
2	Развој специјализованих трговинско-услугних центар			
3	Развој специјализоване смештајне понуде сеоског туризма у околним насељима			
4	Повећање концентрације комерцијалних културно-забавних делатности			
5	Развој специјализованих угоститељских центара			
6	Повећање концентрације комерцијалних делатности у центрима насеља			
7	Повећање концентрације комерцијалних делатности дуж главних саобраћајница			
8	Развој насељских општинских центара			
9	Развој активности здравствене заштите у приватном сектору			

У реализацији овог стратешког модела приоритетне активности у 0-иницијалној фази, а у складу са горњом табелом и основним стратешким правцима развоја су:

	приоритетне редовне	МОДЕЛ 1: Активности
А) Развој специјализованих производно-пословних и услужних центара регионалног и општинског значаја – развојне полуге		
1) Развој производно-пословних и услужних центара регионалног значаја дуж регионалног пута Р 101 ка Обреновцу и Београду и ка Словцу и коридор дуж регионалног пута Р 270 од Уба ка Лисо Пољу		
1	Развој специјализованих трговинско-услугних центара	
3	Повећање концентрације комерцијалних делатности у центрима насеља	
4	Повећање концентрације комерцијалних делатности дуж главних саобраћајница	
2) Развој насеља Уб као комерцијално услужног центра регионалног значаја		
1	Изградња индустријских, технолошких и бизнис паркова	
2	Развој трговинско-пословних делатности	
3	Развој пословно-производних делатности	
В) Пословно-производни и услужни системи у функцији пољопривреде – долином реке Тамнаве и реке Уб, као и дуж праваца Р 270а, Р 206, Р 1016 и Р 101 ка Обреновцу		
а. Развој ратарског и повтарског кластера пословно-производних система и услуга у већем делу Општине		
2	Развој специјализованих трговинско-услугних центара (пољопривредни производи)	
3	Повећање концентрације комерцијалних делатности у центрима насеља	
б. Развој сточарског кластера пословно-производних система и услуга као комбинација еко и стандардне производње лоцираних претежно у брдском подручју и на делу висоравни		
1	Развој специјализованих пословно-производних центара (у фји.. сточарства)	
2	Развој специјализованих трговинско-услугних центара (сточарски производи)	
с. Развој кластера комерцијалног рибарства и пословно-производних система и услуга уз веће речне токове		
1	Развој специјализованих пословно-производних центара (у фји рибарства,...)	
С) Пословно-производни и услужни системи у функцији експлоатација руда и неметалних сировина		
а. Развој кластера пословно-производних система и услуга везаних за експлоатацију неметалних сировина у функцији грађевинарства у насељима у југозападном делу општине		
1	Развој специјализованих пословно-производних центара (у фји прераде сировина)	
2	Развој специјализованих трговинско-услугних центара	
3	Повећање концентрације комерцијалних делатности у центрима насеља	
б. Развој кластера пословно-производних система и услуга везаних за експлоатацију руда у источном делу општине		
1	Развој специјализованих пословно-производних центара	
Д) Пословно-производни и услужни системи у функцији туризма		
а. Развој насеља Врело као специјализованог спортско-туристичког центра са хиподромом и рибњакот Ждраловица		
1	Развој спортско-рекреативних центара	
5	Повећање концентрације трговинско-услугних делатности у насељима	
7	Повећање концентрације комерцијалних делатности дуж главних саобраћајница	
б. Развој зона за транзитни туризам са ланцем услужних и пословно-производних система		

1	Развој специјализованих смештајних капацитета за смештај туриста		
2	Развој специјализоване смештајне понуде у околним насељима		
4	Повећање концентрације трговинско-услугних делатности у насељима		
6	Повећање концентрације комерцијалних делатности дуж главних саобраћајница		
с. Развој зона за сеоски туризам и породични одмор са ланцем услужних и пословно-производних система			
1	Развој специјализованих смештајних капацитета за породични одмор		
2	Развој специјализоване смештајне понуде сеоског туризма у насељима		
4	Повећање концентрације трговинско-услугних делатности у насељима		
д. Развој ловног туризма са пратећим услужним системима у насељима Бањани, Радљево, и Трлић			
1	Развој специјализованих центара за узгој дивљачи (у ограђеним повишима)		
5	Повећање концентрације трговинско-услугних делатности у околним насељима		
6	Повећање концентрације комерцијалних делатности дуж главних саобраћајница		
е. Развој спортског риболова и пратећих услужних система уз веће речне токове			
1	Развој специјализованих пословно-производних центара (у фји рибарства,...)		

Модел 2 – развој Уба као регионалног пословно-производног и услужног центра

Овом стратегијом предлаже се развој насељских центара и то посебно по основу интензивнијег развоја пословно-производних активности везаних за примарне привредне гране: пољопривреду, експлоатацију руда и грађевинску производњу и повећања концентрације већ развијених централних функција. Она подразумева управљачку функцију усмерену ка стимулацији развоја сектора основних привредних делатности ка проширењу активности на пословно-производни ниво и приходовање општине кроз јачање привредног раста. Овај стратешки модел је одржив у условима веома добре финансијске конструкције инвестиционих улагања, односно јако ефикасних и ефективних мера и инструмената имплементације плана (видети наредно поглавље), а ослоњена је на природне и производне потенцијале саме општине и економске потенцијале из регије, укључујући и Европску унију. Имплементација стратешких праваца развоја, по структури и динамици реализације основних група активности, кроз 0-иницијалну, 1,2 и 3 фазу, требало би да прати следећу динамику:

	приоритетне редовне	МОДЕЛ 2: Активности			
		0	1	2	3
А) Развој специјализованих производно-пословних и услужних центара регионалног и општинског значаја – развојне полуге					
а. Развој производно-пословних и услужних центара регионалног значаја дуж регионалног пута Р 101 ка Обреновцу и Београду и ка Слоvcу и коридор дуж регионалног пута Р 270 од Уба ка Лисо Пољу					
1	Развој специјализованих трговинско-услугних центара				
2	Развој специјализованих пословно-производних центара				
3	Повећање концентрације комерцијалних делатности у центрима насеља				
4	Повећање концентрације комерцијалних делатности дуж главних саобраћајница				
5	Развој специјализованих спортско-рекреативних центара				
6	Развој градских специјализованих угоститељских центара				
7	Развој насељских комерцијалних центара				
8	Развој активности друштвеног стандарда у приватном сектору				
б. Развој насеља Уб као комерцијално услужног центра регионалног значаја					
1	Израдања индустријских, технолошких и бизнис паркова				
2	Развој трговинско-пословних делатности				
3	Развој пословно-производних делатности				
4	Развој угоститељско забавних делатности				
5	Развој спортско рекреативних активности				
6	Развој центра слободног времена				
7	Развој угоститељских смештајних капацитета				
В) Пословно-производни и услужни системи у функцији пољопривреде – долином реке Тамнаве и реке Уб, као и дуж праваца Р 270а, Р 206, Р 1016 и Р 101 ка Обреновцу					
а. Развој ратарског и повртарског кластера пословно-производних система и услуга у већем					

делу Општине					
1	Развој специјализованих пословно-производних центара (у фји пољопривреде)				
2	Развој специјализованих трговинско-услужних центара (пољопривредни производи)				
3	Повећање концентрације комерцијалних делатности у центрима насеља				
4	Повећање концентрације комерцијалних делатности дуж главних саобраћајница				
5	Развој активности здравствене заштите у приватном сектору				
6	Повећање концентрације комерцијалних културно-забавних делатности				
b. Развој сточарског кластера пословно-производних система и услуга као комбинација еко и стандардне производње лоцираних претежно у брдском подручју и на делу висоравни					
1	Развој специјализованих пословно-производних центара (у фји.. сточарства)				
2	Развој специјализованих трговинско-услужних центара (сточарски производи)				
3	Повећање концентрације комерцијалних делатности у центрима насеља				
4	Повећање концентрације комерцијалних делатности дуж главних саобраћајница				
5	Развој активности здравствене заштите у приватном сектору				
c. Развој кластера комерцијалног рибарства и пословно-производних система и услуга уз веће речне токове					
1	Развој специјализованих пословно-производних центара (у фји рибарства,...)				
2	Развој специјализованих трговинско-услужних центара (у фји туризма)				
3	Повећање концентрације комерцијалних културно-забавних делатности (у фји туризма)				
4	Развој специјализованих угоститељских центара (у фји туризма)				
5	Повећање концентрације комерцијалних делатности у центрима насеља				
6	Повећање концентрације комерцијалних делатности дуж главних саобраћајница				
7	Развој активности здравствене заштите у приватном сектору				
C) Пословно-производни и услужни системи у функцији експлоатација руда и неметалних сировина					
a. Развој кластера пословно-производних система и услуга везаних за експлоатацију неметалних сировина у функцији грађевинарства у насељима у југозападном делу општине					
1	Развој специјализованих пословно-производних центара (у фји прераде сировина)				
2	Развој специјализованих трговинско-услужних центара				
3	Повећање концентрације комерцијалних делатности у центрима насеља				
4	Повећање концентрације комерцијалних делатности дуж главних саобраћајница				
5	Развој активности здравствене заштите у приватном сектору				
b. Развој кластера пословно-производних система и услуга везаних за експлоатацију руда у источном делу општине					
1	Развој специјализованих пословно-производних центара				
2	Повећање концентрације комерцијалних делатности у центрима насеља				
3	Повећање концентрације комерцијалних делатности дуж главних саобраћајница				
4	Развој активности здравствене заштите у приватном сектору				
D) Пословно-производни и услужни системи у функцији туризма					
a. Развој насеља Врело као специјализованог спортско-туристичког центра са хиподромом и рибњакот Ждраловица					
1	Развој спортско-рекреативних центара				
2	Развој специјализоване смештајне понуде у околним насељима				
3	Развој специјализованих забавно-угоститељских центара				
4	Развој специјализованих рекреационо-релаксационих центара				
5	Повећање концентрације трговинско-услужних делатности у насељима				
6	Повећање концентрације забавно-пословних центара				
7	Повећање концентрације комерцијалних делатности дуж главних саобраћајница				
8	Развој насељских општинских центара				
9	Развој активности друштвеног стандарда у приватном сектору				
b. Развој зона за транзитни туризам са ланцем услужних и пословно-производних система					
1	Развој специјализованих смештајних капацитета за смештај туриста				
2	Развој специјализоване смештајне понуде у околним насељима				
3	Развој специјализованих забавно-угоститељских центара				
4	Повећање концентрације трговинско-услужних делатности у насељима				
5	Повећање концентрације културно уметничких делатности				
6	Повећање концентрације комерцијалних делатности дуж главних саобраћајница				
7	Развој насељских општинских центара				
8	Развој активности друштвеног стандарда у приватном сектору				
c. Развој зона за сеоски туризам и породични одмор са ланцем услужних и пословно-производних система					
1	Развој специјализованих смештајних капацитета за породични одмор				

2	Развој специјализоване смештајне понуде сеоског туризма у насељима					
3	Развој специјализованих забавно-угоститељских центара					
4	Повећање концентрације трговинско-услугних делатности у насељима					
5	Повећање концентрације комерцијалних делатности дуж главних саобраћајница					
6	Развој насељских општинских центара					
7	Развој активности друштвеног стандарда у приватном сектору					
d. Развој ловног туризма са пратећим услужним системима у насељима Бањани, Радљево, и Трлић						
1	Развој специјализованих центара за узгој дивљачи (у ограђеним ловиштима)					
2	Развој специјализованих центара за одгој и обуку ловачких паса					
3	Развој специјализоване смештајне понуде сеоског туризма у околним насељима					
4	Развој рекреативно-релаксационих центара					
5	Повећање концентрације трговинско-услугних делатности у околним насељима					
6	Повећање концентрације комерцијалних делатности дуж главних саобраћајница					
e. Развој спортског риболова и пратећих услужних система уз веће речне токове						
1	Развој специјализованих пословно-производних центара (у фји рибарства,...)					
2	Развој специјализованих трговинско-услугних центара					
3	Развој специјализоване смештајне понуде сеоског туризма у околним насељима					
4	Повећање концентрације комерцијалних културно-забавних делатности					
5	Развој специјализованих угоститељских центара					
6	Повећање концентрације комерцијалних делатности у центрима насеља					
7	Повећање концентрације комерцијалних делатности дуж главних саобраћајница					
8	Развој насељских општинских центара					
9	Развој активности здравствене заштите у приватном сектору					

У реализацији овог стратешког модела приоритетне активности у 0-иницијалној фази, а у складу са горњом табелом и основним стратешким правцима развоја су:

	приоритетне	МОДЕЛ 2: Активности
	редовне	
A) Развој специјализованих производно-пословних и услужних центара регионалног и општинског значаја – развојне полуге		
1) Развој производно-пословних и услужних центара регионалног значаја дуж регионалног пута Р 101 ка Обреновцу и Београду и ка Слоvcу и коридор дуж регионалног пута Р 270 од Уба ка Лисо Пољу		
1	Развој специјализованих трговинско-услугних центара	
2	Развој специјализованих пословно-производних центара	
3	Повећање концентрације комерцијалних делатности у центрима насеља	
4	Повећање концентрације комерцијалних делатности дуж главних саобраћајница	
7	Развој насељских комерцијалних центара	
2) Развој насеља Уб као комерцијално услужног центра регионалног значаја		
1	Израдања индустријских, технолошких и бизнис паркова	
2	Развој трговинско-пословних делатности	
3	Развој пословно-производних делатности	
B) Пословно-производни и услужни системи у функцији пољопривреде – долином реке Тамнаве и реке УБ, као и дуж праваца Р 270а, Р 206, Р 1016 и Р 101 ка Обреновцу		
a. Развој ратарског и повртарског кластера пословно-производних система и услуга у већем делу Општине		
1	Развој специјализованих пословно-производних центара (у фји пољопривреде)	
2	Развој специјализованих трговинско-услугних центара (пољопривредни производи)	
3	Повећање концентрације комерцијалних делатности у центрима насеља	
4	Повећање концентрације комерцијалних делатности дуж главних саобраћајница	
b. Развој сточарског кластера пословно-производних система и услуга као комбинација еко и стандардне производње лоцираних претежно у брдском подручју и на делу висоравни		
1	Развој специјализованих пословно-производних центара (у фји.. сточарства)	
2	Развој специјализованих трговинско-услугних центара (сточарски производи)	
c. Развој кластера комерцијалног рибарства и пословно-производних система и услуга уз веће речне токове		
1	Развој специјализованих пословно-производних центара (у фји рибарства,...)	
2	Развој специјализованих трговинско-услугних центара (у фји туризма)	
4	Развој специјализованих угоститељских центара (у фји туризма)	
C) Пословно-производни и услужни системи у функцији експлоатација руда и неметалних сировина		

a. Развој кластера пословно-производних система и услуга везаних за експлоатацију неметалних сировина у функцији грађевинарства у насељима у југозападном делу општине	
1	Развој специјализованих пословно-производних центара (у фји прераде сировина)
2	Развој специјализованих трговинско-услужних центара
3	Повећање концентрације комерцијалних делатности у центрима насеља
4	Повећање концентрације комерцијалних делатности дуж главних саобраћајница
b. Развој кластера пословно-производних система и услуга везаних за експлоатацију руда у источном делу општине	
1	Развој специјализованих пословно-производних центара
2	Повећање концентрације комерцијалних делатности у центрима насеља
D) Пословно-производни и услужни системи у функцији туризма	
a. Развој насеља Врело као специјализованог спортско-туристичког центра са хиподромом и рибњаком Ждраловица	
1	Развој спортско-рекреативних центара
2	Развој специјализоване смештајне понуде у околним насељима
3	Развој специјализованих забавно-угоститељских центара
4	Развој специјализованих рекреационо-релаксационих центара
5	Повећање концентрације трговинско-услужних делатности у насељима
7	Повећање концентрације комерцијалних делатности дуж главних саобраћајница
b. Развој зона за транзитни туризам са ланцем услужних и пословно-производних система	
1	Развој специјализованих смештајних капацитета за смештај туриста
2	Развој специјализоване смештајне понуде у околним насељима
4	Повећање концентрације трговинско-услужних делатности у насељима
6	Повећање концентрације комерцијалних делатности дуж главних саобраћајница
c. Развој зона за сеоски туризам и породични одмор са ланцем услужних и пословно-производних система	
1	Развој специјализованих смештајних капацитета за породични одмор
2	Развој специјализоване смештајне понуде сеоског туризма у насељима
4	Повећање концентрације трговинско-услужних делатности у насељима
d. Развој ловног туризма са пратећим услужним системима у насељима Бањани, Радљево, и Трлић	
1	Развој специјализованих центара за узгој дивљачи (у ограђеним ловиштима)
2	Развој специјализованих центара за одгој и обуку ловачких паса
5	Повећање концентрације трговинско-услужних делатности у околним насељима
6	Повећање концентрације комерцијалних делатности дуж главних саобраћајница
e. Развој спортског риболова и пратећих услужних система уз веће речне токове	
1	Развој специјализованих пословно-производних центара (у фји рибарства,...)

Из горе наведеног табеларног прегледа активности према оба стратешка модела, може се уочити иста структура активности, односно, задатака које је потребно остварити у циљу реализација постављених стратешких праваца развоја. Разлика између приказаних модела је у просторно-временској динамици имплементације и различитог избора приоритета. Ова врста дистинкције у имплементацији стратегија, нужно производи различите ефекте развијености после сваке фазе. На овом месту, веома је важно потцртати чињеницу да се приказани модели могу посматрати и као два различита сценарија развоја, са две различите управљачке функције. Оба модела, с обзиром да представљају разраду истих стратешких циљева, заправо, представљају добар основ за калибрисање управљачке функције у току имплементације. Они се могу имплементирати и комбиновањем обе стратегије, што ће зависити од темпа и степена имплементације планова и пројеката, као и стања развојних фактора на почетку фаза. У том смислу, неопходно је континуално праћење реализације планираних стратешких праваца и калибрисање управљачке функције према достигнутом степену развијености.

Туризам - приоритети

Сагласно приоритетима дефинисаним у Просторном плану Републике Србије, узимајући додатно и чињеницу да простор Општине карактерише врло оскудна постојећа материјална туристичка база - приоритети развоја треба да буду усмерени пре свега ка:

- унапређењу саобраћаја и инфраструктуре.
- унапређење постојећих објеката и простора

- унапређење различитих аспеката туристичке понуде: реконструкција постојећих, изградња нових објеката, спортских објеката и опремање ловишта
- изградња и уређење пратећих садржаја туризма који истовремено представљају и бенефит за локално становништво: пошта, културни и забавни садржаји, снабдевање, итд.
- афирмацији пројеката који доприносе продужетку трајања туристичке сезоне
- афирмацији пројеката који подстичу развој локалне привреде и запошљавање локалног становништва

Ови приоритети се успостављају у територијалном смислу у зависности од опредељеног концепта развоја.

Приоритет - Туристичко обавештавање

Развој стратегија деловања према трећим лицима:

- Израда Карте туристичких вредности општине Уб;
- Постављање дате карте у виду паноа на кључним местима на подручју Општине;
- Организовање промоција туристичких могућности општине УБ у земљи и свету - сајмови, конгреси, учешће на догађањима у дугим местима и општинама,
- Стварање туристичких летака и другог промотивног материјала.

Приоритет - Побољшање смештајних капацитета

Побољшања понуда смештајних капацитета на подручју општине, која обухвата:

- категоризацију смештаја - одредити карактер етно-смештаја, савременог смештаја итд.;
- стручну подршку домаћинима укљученим у сеоски туризам;

Приоритет - Већа доступност туристичких садржаја

Планским мерама предвидети већу доступност туристичких подручја, посебно домаћинстава укључених у сеоски туризам - саобраћајнице, комунална инфраструктура, обавештавање, веб презентације.

Пољопривреда- приоритети

Приоритетне активности за имплементацију су:

- 1) Формирање система заштите, коришћења и унапређења функције пољопривредног и шумског земљишта са еколошког, природног, културног и привредног аспекта на нивоу целе Општине.
- 2) Побољшање асортимана пољопривредних производа прилагођавањем производње по количини, квалитету и конкурентности захтевима модерног тржишта.
- 3) Развој система агрокомплексаса штовећим степеном финализације производа.
- 4) Успостављање организационих, техничко-технолошких, еколошких и економских услова за интензивирање индивидуалне пољопривредне и шумске производње.
- 5) Потенцирање очувања природних вредности и специфичности, као основ за еколошко - економску одрживост подручја.
- 6) Анимирање јавности, односно укључивање свих субјеката, подстицањем грађана да активно учествују у процесу планирања, имплементације и оцене успешности планова и програма.

- 7) Израда одговорајућих урбанистичких планова - планови генералне регулације посебних подручја (копови Тамнава - УБ), планови општег уређења за центре заједнице села, план ген. регулације градског подручја са приградским насељима, која ће се инкорпорирати у град.
- 8) Израда Програма развоја који обухватају заједнице сеоских насеља, град са приградским сеоским насељима, чиме би се обезбедили услови за квалитетније производно залеђе.
- 9) Преиспитивање и ревидовање Програма уз анализу и објављивање оствареног и неоствареног.

Саобраћај- приоритети

I Приоритетне активности за имплементацију:

У погледу имплементације планираних решења путне мреже, посебно треба обратити пажњу на следеће активности које се претходно морају спровести, а односе се на:

- Формирање базе података о постојећој путној мрежи у смислу: функционалности, бонитета, опремљености, могућности да се постојеће саобраћајнице имплементирају у нову саобраћајну мрежу. Посебну пажњу треба обратити на саобраћајнице коју су настале као последица непланске градње, које се најчешће могу третирати само као приступне, јер не задовољавају потребне геометријске и експлоатационе карактеристике. Ову фазу било би нужно да прати евидентирање ових података у ГИС систему, у облику " базе података ".
- Обезбеђивање неопходних услова за опремање и функционисање инфраструктурних система у коридору саобраћајница у складу са законским прописима, уз санацију до сада насталих штета од постојећих инфраструктурних система и будуће спречавање свих негативних утицаја
- Дефинисање програма развоја у чему општина УБ треба да потражи помоћ свих релевантних фактора у земљи, као и из Европске уније, а у смислу програма подршке општинама, развоју инфраструктуре, општинско унапређење и оживљавање, социо-економски развој и сл. У том случају треба дефинисати развојне пројекте ради конкурисања код европских фондова на трансрегионалној основи.
- Успостављање трајне сарадње са суседним општинама у смислу што функционалније повезаности нове саобраћајне мреже са окружењем, у функционалном, економском и сваком другом погледу.
- Израда урбанистичко-планске документације
- Анимирање локалног становништва, како би се што активније укључило у сам процес израде планова и саму имплементацију, нарочито у погледу изградње нових саобраћајница у целовитопутну мрежу у подручјима где су неплански грађени нови објекти и трасирани саобраћајни правци.

II Фазност просторне имплементације:

Већи део планиране путне мреже треба да се ослони на постојећу мрежу, у том смислу што би се већ постојећи путни правци унапредили на начин да им се побољшају геометријске и експлоатационе карактеристике. Тако би се добила путна мрежа која је у могућности да добро опслужи читаво подручје општине.

Тако би се као прва фаза могло сматрати реконструкција и рехабилитација постојећих регионалних путева и општинских путева, односно, оних делова који би се задржали на својим постојећим трасама.

Следећа фаза би била прекатегоризација саобраћајница, које би прешле у виши ранг, побољшањем геометријских и експлоатационих карактеристика.

Трасирање нових саобраћајница или њихових делова који треба да употпуне постојећу путну мрежу, што би био најзахтевнији и најобимнији подухват.

Резултат свих наведених активности је целовита, тј. хомогена мрежа која опслужује целокупну површину општине Уб и уз помоћ које је свако насеље лако доступно.

У последњој, четвртој, фази требало би планирати санирање осталих делова путне мреже, као што је санација постојећих и изградња нових мостова, реконструкција хоризонталне и вертикалне сигнализације, уређење обала и др.

III Фазност функционалне имплементације:

Функционална реализација планског решења саобраћаја односи се на неколико битних мера које треба задовољити, у циљу постизања максималне имплементације предложеног решења:

- Реконструкција постојеће саобраћајне мреже, односно постизање услова да се постојећа мрежа имплементира у планирану на начин да се подигне ранг одређених саобраћајница, побољшају експлоатационе карактеристике и на тај начин искористе постојећетрасе ради функционалнијег, економичнијег и бржег формирања нове путне мреже.
- Доградња и изградња општинских путева
- Подизање нивоа услуге уличне мреже у Убу реконструкцијом и доградњом делова уличне мреже побољшањем геометријских и експлоатационих карактеристика, уређењем пешачких и бициклических стаза, регулисањем паркирања, изградњом паркиралишта, итд.
- Изградња аутобуских стајалишта на нивоу насеља у зависности од ранга насеља у циљу постизања што боље повезаности.
- Развој и модернизација јавног градског и међунасељског превоза путника.

Водопривредна инфраструктура

Приоритетне активности су:

- доградња водозахватних бунара из седиментних стена локалитета Чучуге, чиме би се омогућило проширење дистрибутивне водоводне мреже;
- дефинисање и спровођење мера санитарне заштите, у складу са законским прописима;
- обављање истражних радова у северозападном делу општине, ради утврђивања нових локалних изворишта водоснабдевања;
- доградња канализационог система са ЦППОВ Уб, као и за део сеоских система који представљају економски заокружене целине.

Електроенергетска мрежа – приоритети

Приоритетне активности прве етапе реализације просторног плана условљени су:

- стањем постојећих електроенергетских објеката (степен дотрајалости, уграђена некавалитетна опрема, угрожавање суседних објеката и инсталација као и животне средине);
- недостатком потребних капацитета за квалитетно напајање потрошача електричном енергијом, односно потребом за обезбеђење нових електроенергетских извора за задовољавање очекиваног раста потрошње електричне енергије;
- потребом за повећање сигурности и квалитета напајања, изградњом резервних праваца напајања кабловским и надземним водовима одговарајућег пресека;
- неекономичном експлоатацијом уз повећане губитке електричне енергије у електродистрибутивној мрежи, због недовољног пресека проводника и превелике дужине напојних водова, што за последице има велике падове напона и некавалитетно напајање потрошаче.

Редни број	Напонски ниво објекта	Карактеристике објекта	Период реализације
1	35kV	-Доградња трансформатора снаге 8 MVA у Т.С Каленић 35/6 kV -изградња далековода 35 kV за везу Т.С 35/10kVA „УБ1“- „УБ2“ -улагања у Т.С 35/10kV у циљу припреме за даљински надзор и управљање	до 2015.године
2	Објекти С.Н (10kV и 6kV)	Реконструкција постојећих објеката: -замена дотрајалих Т.С типа -Кула- са СБТС -повећање снаге трафостаница заменом трансформатора према указаној потреби -реконструкција постојећих далековода 10kV са недовољним пресеком проводника (мањим од 35mm ²) и далеководи на дотрајалим стубовима (дрвеним) -изградња нових Т.С према табели бр.5 са прикључним далеководима на бетонским стубовима по редоследу који је условљен потребама	до 2015.године

Напомена:Ближа локација за објекте (трафостаница и далековода) ће се одредити кроз ГУП УБ и кроз планове надлежне електродистрибуције.

Електронска комуникациона инфраструктура

- ширити мрежу DSLAM и MSAN платоформе, на подручјима која су већ покривена постојећом телефонском мрежом;
- обезбедити рад једница поштанског саобраћаја у центрима заједнице насеља.

Гасна инфраструктура

- урадити пројекту документацију за изградњу магистралног гасовода и ГМРС.

Заштита животне средине, предела, природних и културних добара- приоритети

Обавезне мере заштите водотокова:

- забрана испуштања отпадних вода (комуналних, технолошких, потенцијално зауљених) у водотокове;
- постављање централног колектора за комуналне воде у градском насељу;
- обавезан је предtretман потенцијално зауљених атмосферских вода са свих манипулативних и осталих површина, преко сепаратора-таложника до захтеваног нивоа пре упуштања у реципијент;
- обавезан третман (пречишћавање) отпадних вода до захтеваног нивоа, пре упуштања у реципијент;
- до успостављања система управљања отпадним водама обавезан је третман отпадних вода из постојећих и планираних објеката;
- сви планирани објекти морају обезбедити уређај за третман отпадних вода (преорука је биолошки третман);
- изградња канализационе мреже и постројења за третман фекалних отпадних вода;
- пошумљавање и озелењавање свих еродибилних површина.

Обавезне мере заштите ваздуха :

- обавезујуће и стимулативне мере за коришћење обновљивих извора енергије при реализацији Пројеката - објеката већих капацитета,
- обавезне мере биолошке заштите (озелењавање, пејзажно уређење)

- усвајање Програма израде катастра загађивача ваздуха по јединственој методологији,
- увођење обавезе инсталирања уређаја за пречишћавање ваздуха (ефикасних филтерских система) за објекте (технологије) изворе аерозагађења,
- максимално прикључивање на централизован начин снабдевања топлотном енергијом или/и гасификацијом у циљу смањења емисије неспецифичних полутаната атмосфере из индивидуалних ложишта,
- успостављање контроле квалитета ваздуха утврђивањем просторне мониторинске мреже (утврђивање мерних места за праћење стања аерозагађености специфичних и неспецифичних полутаната атмосфере),
- укључивање у јединствену стратегију и концепт локалног и регионалног мониторинга за праћење стања загађености ваздуха и утицаја на људско здравље,
- обавезна процена утицаја на животну средину за постојеће и планиране Пројекте (објекте и садржаје) потенцијалне изворе аерозагађивања и угрожавања квалитета ваздуха (емисија и имисија), применом мера превенције, спречавања и отклањања могућих извора загађивања и мера мониторинга стања и квалитета ваздуха.

Обавезне мере заштите земљишта:

- извршити зонирање високопродуктивног и осталог пољопривредног земљишта са предлогом за производњу биолошки вредне хране (екопољопривреда),
- утврдити мере и услове за заштиту од загађивања, забраном депоновања свих врста отпада и испуштања отпадних вода,
- дефинисањем услова изградње пољопривредних објеката на пољопривредном земљишту,
- урадити програме санације, ревитализације и рекултивације деградираних локација, зона и целина,
- урадити програме коришћења пољопривредног земљишта за производњу здравствено безбедне хране,
- урадити програм за контролу квалитета (бонитета, плодности) пољопривредног земљишта, избор гајених култура, формирање пољозаштитних појасева (еколошке нише, ветробрани појасеви). обавезно је увођење контроле употребе хемијских препарата на пољопривредним површинама,
- обавезна је заштита земљишта од ерозионих процеса забраном чисте сече, неконтролисане прореди и отварања вегетацијског склопа на теренима већих нагиба,
- обавезно пошумљавање еродибилних терена, уз избор врста сагласно условима еколошко-биолошке подлоге,
- обавезна процена утицаја на животну средину за Пројекте (објекте и садржаје) потенцијалне изворе загађивања и угрожавања квалитета земљишта, применом мера превенције, спречавања и отклањања могућих извора загађивања и деградације, као и мера мониторинга стања и квалитета земљишта;

Обавезне мере заштите од буке:

- формирање заштитног зеленила око индустријских погона
- формирање пејзажно уређеног, линеарног, заштитног зеленила (обостраног/једностраног) дуж саобраћајница,
- избор зеленила прилагодити локацијским условима у складу са пејзажним и еколошко-биолошким захтевима,
- обавезно озелењавање паркинг-простора,
- увођење посебних саобраћајних режима у зонама.

Обавезне мере заштите флоре и фауне :

- валоризација постојећих шумских површина са аспекта вишенаменског функционалног коришћења и уређивања,
- примена мера пошумљавања, ревитализације, обнове и обавезне неге,
- пејзажно уређење комплекса у грађевинском реону и повезивање са суседним зонама,
- заштита и унапређење посебних природних вредности, уз наменско-еколошки одрживо и прихватљиво коришћење, а у складу са еколошким потенцијалом и обезбеђеном стабилношћу екосистема,
- обавезно је очување аутохтоности биљних и животињских врста, заједница, станишта и ареала на подручју Плана и непосредном окружењу,
- заштита биодиверзитета и биолошких ресурса просторно-еколошке целине и валоризованих зона,

очување природне геометрије површина шумских екосистема без фрагментације аутохтоних комплекса у залеђу грађевинског реона.

Мере заштите животне средине обухватају примену посебних правила у управљању отпадом од настанка до одлагања:

- сакупљање, разврставање, промет, превоз, рециклажа, третман отпада, његово коначно безбедно одлагање на регионалној депонији,
- санација, рекултивација и безбедно затварање свих локација неконтролисаног одлагања отпада,
- усвајање опције регионализације као најбоље понуђеног решења и укључивање у систем поузданог одлагања отпада на регионалној депонији.

Основни услов за организовано и контролисано сакупљање отпада је поверавање послова (надлежном комуналном предузећу и/или на други начин, у складу са важећом законском регулативом).

Заштита, уређење и унапређење културних добара- приоритети

Смернице за припрему и спровођење услова и мера заштите

1. Услове и мере заштите треба оперативно користити и применити у процесу обраде плана а нарочито при решавању саобраћаја, изградње, намене површина и сл.
2. Услове и мере заштите, поред текста садрже и графичке прилоге који илуструју изложене податке и ставове и чине саставни део аката о условима и мерама заштите.
3. Акт о условима и мерама заштите, поред непосредне примене у обради плана, обавезно чини и саставни део документације основе плана.

Код свих објеката, поготову оних атрактивних, као и оних са одређеним просторним и градитељским обележјима значајним за један амбијент, мере заштите се морају спроводити до краја. Оне се свде на:

1. Интервенције без потреба за већим и значајним конзерваторским захватима.
2. Заштита кроз очување површина (фасаде, детаљи и др.) без потребе за већим реконструкцијама и уз мање сложене конзерваторске захвате
3. Реконструкција са циљем уклапања екстеријера одређеног објекта у урбани простор
4. Реконструкција уз сложеније конзерваторске захвате без већих интервенција
5. Веће реконструкције са сложенијим статичким интервенцијама – представљају један од сложенијих видова реконструкције не само када је стабилност објекта у питању већ и онда када објекту са многобројним преправкама на његовим појединим деловима, у току времена, треба повратити аутентичан изглед

6. Ревитализација и обнова амбијената непосредно је условљена начином истицања и презентацијом одређеног објекта са својом ближом околином у смислу задовољења адекватних потреба трајног карактера
7. Веза са новопроектованим објектима.

4.4 УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ

Управа - Општинска управа приоритетно треба да учествује у формирању општинске стратегије и јасне развојне политике. Такође треба да учествује у процесима инвестирања и кредитирања, самостално или у спреси са другим учесницима, где би се фондовима који би тако настали располагала као са приватном својином, што подразумева рентирање, отуђивање и слично. На тај начин управа би могла активно да учествује у формирању фондова и тако постане директан учесник, што би значајно променило садашње становиште по питању развоја општине. Тачније, располагање овим капацитетима и улажење у проблеме тржишта, од општинске управе би створило равноправног учесника у свим фазама од планске, преко инвеститорске до самог корисника просторних капацитета.

Грађани - Учешће грађанства присутно је од тренутка успостављања тржишних закона понуде и потражње. У том смислу грађанство представља најактивнију групу чије потребе треба директно задовољити. Наравно, на грађанству је велика обавеза и одговорност за оне зоне у оквиру грађевинског земљишта које су настале неплански и недовољног су нивоа опремљености. Са друге стране, грађанство представља основну циљну групу којој ће бити пласирани нови садржаји. Битну чињеницу представља обавеза грађанства да финансира трошкове опремања постојећих зона становања, пословања, индустрију и остале намене, где опремљеност није на потребном нивоу. У том смислу ради заштите њихових интереса, потребно је постићи што већу партиципацију грађана и иницирати њихово учествовање још у фази израде и доношења планске, односно урбанистичке документације. Ради тога, потребно је организовати изложбе, трибине на ову тему, саветовања на тему партиципације, како би се она што више приближила становништву и како би процес имплементације Плана текао што успешније.

Предузетници - Ово је група чији се утицај тренутно највише осећа у свим структурама функционисања на нивоу општине, од доношења планова, до саме реализације. Предузетнике треба укључити од почетка израде планских докумената, како би се у што већој мери приближили ставови управе, релевантних служби по питању становања, пословања, индустрије и предузетничке иницијативе, који се данас налазе у приметном раскорак. Са друге стране, у овој групи треба тражити партнера за евентуална улагања, јер општина може ући у одређене аранжмане са предузетницима и на тај начин постати релевантнији фактор у креирању стамбених, привредних и других фондова и тржишта некретнина. Такође, посебним законским одредбама, треба створити услове да се предузетници укључе у процесе планирања и изградње инфраструктуре, уличне мреже и других видова опремања, јер они и овде, преко посебних аранжмана са градском управом, могу остварити одређену добит. На тај начин одређена средства би се усмерила и на директно повећање опремљености и стандарда ових зона, финансијски моменат самих предузетника не би био угрожен, градска управа би се директније укључила у сва питања изградње, а само грађанство добило би боље услове за повећање стандарда и бонитета стамбених структура.

Држава - Држава своје место може да нађе у процесу формирања националне стамбене политике, као и иницирању посебних програма развоја осталих намена, чији би капацитети били предвиђени и за социјално угрожене категорије становништва. У том погледу, држава би евентуално могла да се нађе као медијатор и посредник између општине Уб и међународних организација, које би по питању становања, привреде, пословања и др. могле да помогну општини. Та помоћ огледала би се у преношењу искустава из других земаља путем семинара и сличних манифестација, или чак у директној помоћи путем кредитирања.

Међународне организације - Искуства из других земаља често могу бити од помоћи како би се предупредили евентуални пропусти који могу да настану у процесу доношења планова и програма развоја или њихове имплементације. Са друге стране, међународна заједница, преко својих организација, може да нађе интерес и у кредитирању стамбених и привредних капацитета, инфраструктуре и саобраћајне мреже. На тај начин непосредно се утиче на повећање стандарда и приближавање наше земље Европској заједници. Такође, у процесу имплементације, значајна би била помоћ одређених организација у процесу координирања и остваривања планова и њихових смерница.

Кључни актери реализације система у области вода

Актери реализације стратегије заштите и коришћење вода и развоја водопривредне инфраструктуре су:

- Скупштина општине Уб;
- Јавно предузеће за планирање и изградњу Уба;
- Јавно комунално предузеће «Ђунис» из Уба;
- Републичка Дирекција за воде при Министарству за пољопривреду, водопривреду и шумарство, Београд;
- ЈВП «Србија воде» Београд;
- ЈВП «Србија воде» - Водопривредни центар «Сава-Дунав» Београд;
- ЈП «Србијашуме» - Београд за реализацију пошумљавања у оквиру биолошких антиерозионих радова,
- РЕИК Колубара,
- ЈП "Стубо-ровни".

Кључни актери реализације система електронских комуникација:

- Учесници у развоју телекомуникација и поштанског саобраћаја у општини Уб су «Телеком Србија» а.д. , ЈП «ПТТ саобраћаја», оператери мобилне телефоније и приватна предузећа и организације који имају интерес за улагањем у телекомуникације.
- Обавеза наведених је даље улагање у телекомуникациони саобраћај у смислу изградње инфраструктуре, замене дотрајале или застареле телекомуникационе опреме, увођење савремених сервиса, проширење покривености подручја сигналном мобилне телефоније и слично.

Кључни актери реализације система електроенергетике и гасификације

Да би се постигао висок степен укупне енергетске ефикасности у општини, пракса досадашњег планирања енергетских структура (из управљачких центара електроенергетске природе ЕПС и НИС), у будућности мора да се замени у складу са принципима децентрализоване производње, са планирањем енергетских структура на нивоу локалних агломерација потрошача гаса: заједница насеља и општина.

Законом о енергетици омогућено је да општина преузме бригу о комуналној енергетици, у складу са стратегијом развоја енергетике у енергетским билансима Републике Србије.

Неопходно је да представници општине јасно презентују ЈП «Србијас» и ЕПС податке о неопходним инфраструктурним капацитетима за задовољавање будућих потреба, на територији општине.

Основне мере за реализацију стратешких циљева енергетике, обухватају усвајање планова и програма изградње дефинисаних енергетских капацитета. Планови и програми треба да

обухвате све циљеве и интересе, планска решења, носиоце реализације и редослед активности који је потребно предузети у погледу реализације изградње свих објеката у тржишним условима привређивања.

Потребно је да се, у складу са Законом о енергетици, преиспита организованост постојећих енергетских предузећа, у циљу стварања оперативних компанија, у којима би се рационалном политиком, уз најмања улагања и трошкове, постигли што повољнији енергетски, економски и други ефекти.

Својинска трансформација тих предузећа треба да иде у правцу изградње мултисвојинског управљачког система у коме би поред општине, партиципирани и интереси акционара: приватних и правних лица, привредних предузећа и банкарских институција из земље и иностранства.

Неопходно је у оквиру локалне управе органозовати службу која би ефикасније решавала проблеме из области енергетског снабдевања гасом, регистровала потребе појединих потрошача и доносила годишње и вишегодишње планове развоја и унапређења енергетског инфраструктурног система гасификације.

Систем заштите животне средине обухвата мере, услове и инструменте за одрживо управљање, очување природне равнотеже, очување разноврсности и квалитета природних вредности, спречавање, смањење и контролу могућих обима и облика загађивања, санацију, ревитализацију загађених и деградираних површина, зона и локација.

Локална Управа је одговорна за:

- сваку активност којом мења или може променити стање и услове у животној средини,
- предузимање мера заштите животне средине;

Општина Уб је, сагласно одредбама Закона, основала **Фонд за екологију општине Уб** са задатком да:

- ствара услове за заштиту, унапређење и коришћење добара од општег интереса на територији општине Уб,
- учествује у очувању природних и радом створених вредности животне средине,
- финансира праћење стања квалитета животне средине,
- управља и користи средства остварена од надокнаде за коришћења угља и посебне накнаде за заштиту животне средине;

Успостављање **система интегралног мониторинга животнесредине** представља један од приоритета стратегије заштите животне средине. Програм праћења стања животне средине обезбеђује Орган надлежан за заштиту животне средине и мора садржати:

- индикаторе за праћење стања,
- права и обавезе надлежних органа,
- поступање у случају појаве неочекиваних негативних утицаја.

Основни циљ формирања мониторинг система је увид у стање чинилаца животне средине, врсте могућих загађења, обезбеђивање правовременог упозорења и реаговања на могуће акцидентне ситуације и негативне последице.

Према одредбама Закона о заштити животне средине („Сл. гласник РС“, бр. 135/04), локална Управа општине Уб, у оквиру своје надлежности, обезбеђује континуирану контролу и праћење стања животне средине у складу са посебним Законима.

Мониторинг стања животне средине врши се:

- систематским мерењем и испитивањем,
- оцењивањем индикатора стања и загађености животне средине.

Обухвата праћење:

- природних фактора,
- промена стања,
- карактеристика животне средине и
- утицаја на здравље становништва

Орган надлежан за заштиту животне средине, у циљу интегралне контроле животне средине, доноси Одлуку о интегралној контроли и управљању квалитетом животне средине на локалном нивоу. Критеријуми за оцену могућих појединачних, синергетских, кумулативних, дуготрајних, дугорочних, реверзибилних, краткотрајних, иреверзибилних, сложених са вероватноћом понављања утицаја и могућих негативних ефеката и последица по животну средину, успостављени су на основу:

- Циљева стратегије развојне политике локалне Управе општине Уб;
- Стратешких смерницаПросторног плана општине и Стратешке процене утицаја Плана на животну средину;
- Рационалног и одрживог коришћења расположивих ресурса;
- Смерница за управљање животном средином премаеколошкој валоризацији простора подрушја Плана;

На основу просторног обухвата Плана и могућих загађења, мониторинг се, односи на следеће показатеље:

- мерење имисије и емисије у циљу праћења квалитета и степена загађености ваздуха, утицаја на здравље становништва и животну средину;
- контролу и праћење квалитета вода (површинских, подземних, изворишта водоснабдевања);
- зонирање и постављање мерних места за праћење буке;
- успостављање контроле опасних и штетних материја и отпада свих врста;
- сталну урбанистичку и грађевинску контролу планирања и реализације пројеката, објеката, делатности и активности у простору;

Кључни актери у области пољопривредне производње (развој малих и средњих предузећа)

Да би се реализовале инвестиције потребне за развој малих и средњих предузећа у Општини Уб, из области агробизниса, потребно је обезбедити одговарајуће изворе финансирања.

Значајна средства за ове намене треба да обезбеде:

- Власници предузећа (садашњи и будући), као и непосредни корисници новодо-бијених производа, који припадају другим делатностима (индустрија. грађевинарство, туризам. итд.);
- Републички фонд за развој давањем повољних кредита (3 до 5 година, са полугодишњим ануитетима, грејс периодом од 2 године и малом каматном стопом, уз ревалоризацију дуга у складу са растом цена пољопривредних, односно прехрамбених производа и по потреби хипотекарним обезбеђењем кредита);
- Републички завод за тржиште рада би требало да инвестира слободна средства и буде сувласник предузећа (државна својина) у одређеном проценту и на тај начин ефикасније и трајније поспешује запошљавање;
- Осигуравајућа друштва и пензиони фондови, било класичним кредитирањем било партиципацијом у власништву и будућем профиту;
- Република и општине (из својих буџетских прихода) кроз разне врсте субвенционирања атрактивних инвестиционих програма, страни инвеститори који су заинтересовани за улагање капитала или кредитирање одређених производњи.

Такође је потребно успоставити пословне односе са банкама, акционарима, *страним и домаћим улагачима* који се могу остварити у различитим облицима.

Кључни актери реализације заштите културног наслеђа

- У домену републичке надлежности - Завод за заштиту споменика културе у Ваљеву;
- У домену органа локалне управе надлежне службе за област урбанизма и комуналних делатности;
- Информисање и едукација грађана у локалној заједници кроз различите програме; манифестације, публикације и акције о потреби заштите културне баштине;
- Побољшање инспекцијског надзора над објектима и локалитетима н.к.д;

Захваљујући многобројним примерима културног наслеђа који сведоче о животу на овим просторима, кроз различите историјске периоде, акценат треба ставити на развој културног и едукативног туризма.

Да би објекти културног наслеђа и археолошки локалитети били што боље интерпретирани треба их обележити на прави начин – поставити путоказе, обезбедити туристички инфо – материјал, организовати туристичке руте. Организовати ђачке екскурзије у циљу едуковања млађих генерација и њиховим упознавањем са обичајима и начином живота на овим просторима.

4.5 МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ

Саобраћајна мрежа - мере и инструменти за имплементацију

Као најосновније треба сматрати дефинисање нове саобраћајне политике општине Уб према којој ће се равнати сви актери у саобраћају. У оквиру те политике потребно је донети уговор о имплементацији који ће дефинисати носиоце одговорности од стране републичких органа и организација. Дирекција за изградњу Уба ће пратити имплементацију уговорних клаузула.

У том смислу неопходна је израда планских аката тамо где недостају, као и неопходна одлука СО Уб о оснивању агенција или дирекција. У циљу што боље имплементације плана треба предвидети следеће планске активности које ће потпомоћи разради Просторног плана општине Уба и то би биле:

- **Образовати радно тело за праћење и закључивање о проблемима и пројектима од заједничког интереса**, које би имало задатак да на основу "последипланског мониторинга" расправља и закључује о проблемима и пројектима од заједничког интереса и покреће иницијативе за конкретне акције;
- **Припремити предлоге пројекта за трансрегионалну сарадњу**, на основу кога треба дефинисати предлоге за тражење партнера у Европи који имају сличне пројекте (проблеме) за укључење у међународне програме, а уз подршку надлежног министарства Владе Републике Србије;
- **Израда стратешког развојног плана**, који би покривао питања економије, социологије, екологије, који су у директној релацији са развојем општине, па и њеним саобраћајно-транспортним системом који у сваком погледу треба да испрати тај развој;
- **Дефинисање уговора о имплементацији за приоритетна решења у одређеном временском периоду**, у складу са развојем планираног саобраћајно-транспортног система;
- **Доношење планова нижег реда**, у циљу решавања свих питања регулације и трасирања путних коридора, нарочито оних од посебног значаја за општину и њене суседе;

- **Према потреби, покретање иницијативе за измену и допуну овог плана**, уколико је потребно да се у каснијој реализацији плана појаве нека нова решења у смислу повећања капацитета и слично;
- **Успостављање трајне сарадње са суседним општинама, Градом Београдом**, у циљу што функционалније интеграције саобраћајно-транспортног система општине Уб у саобраћајно-транспортни систем Републике, па и шире.

Јавне службе и верски објекти- мере и инструменти за имплементацију

Инструменти развоја јавних служби везани су за мере имплементације у овом домену кроз усклађивање елемената планирања, управљања и финансирања развоја јавних служби на локалном нивоу, односно нивоу општине и града Уба, уз континуални процес праћења потреба корисника.

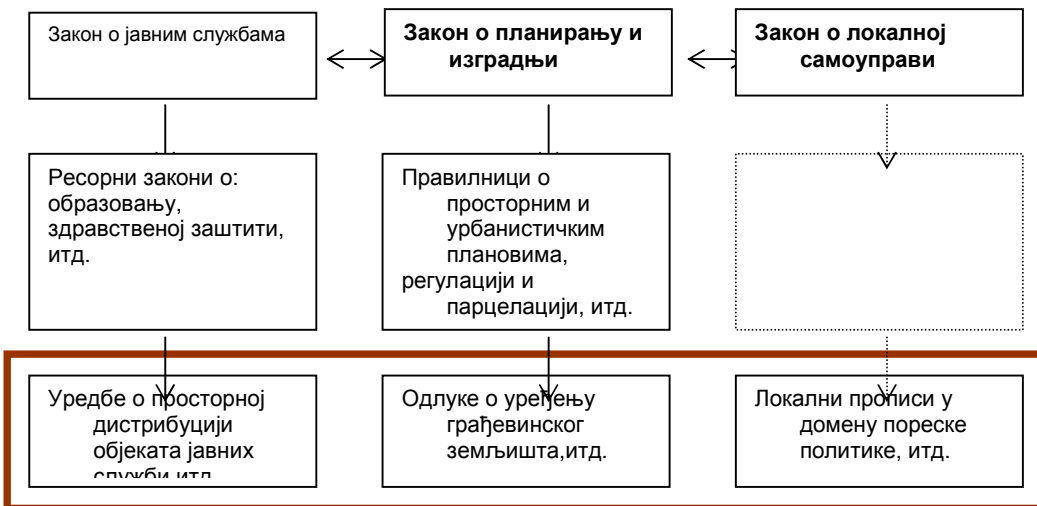
Инструменти имплементације планских решења у домену јавних служби испољавају се кроз координацију и праћење активности:

- Израда и доношење урбанистичких планова на локалном нивоу;
- Контрола изградње објеката јавних служби;
- Програми развоја локалне заједнице / општине;
- Израда програма развоја регионалног значаја;
- Општи програмски елементи дефинисани на локалном нивоу;
- Финансирање изградње објеката;
- Финансирање зарада и других трошкова;
- Финансирање инвестиционог одржавања и др.;
- Управљање / организација служби сходно актуелним локалним потребама;
- Уређивање и обезбеђивање коришћења грађевинског земљишта;
- Брига о изградњи, одржавању и коришћењу општинских путева и јавних објеката од општинског значаја;
- Брига о изградњи, одржавању и коришћењу путева и других јавних објеката од регионалног значаја;
- Брига о јавном градском / приградском / међумесном превозу;
- Брига о посебном превозу ученика.
- Брига о посебном смештају ученика.

Инструменти у домену локалних политика развоја и регулативе треба да се максимално ослоне на могућности и компетенције локалне самоуправе, односно на релацији:

Посебно се инсистира на кохерентности сектора јавних служби (од којих свака у овом тренутку има другачију организациону структуру, легислативу и начин планирања развоја), са циљем заједничког, једновременог (позитивног) деловања на просторни и укупни развој општине Уб и гравитационог подручја.

Ефикасност примене инструмената имплементације и исправност избора зависи од: (а)могућности усклађивања акција на истом просторном, односно управно-административном нивоу, уз укључивање одговарајућих мера локалне регулативе и локалне фискалне и пореске политике, и (б)усклађивања између територијално-административне организације, подручја урбанистичког плана и подручја планова јавних служби.

Сл. 3.4.: Схема мера и инструмената за домен јавних служби

Просторни развој и дистрибуција привредних делатности

МЕРЕ, ИНСТРУМЕНТИ И УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА УСЛУЖНИХ И ПОСЛОВНО-ПРОИЗВОДНИХ ДЕЛАТНОСТИ

Политика општинских органа би требало да буде усмерена на стварање повољне и стабилне пословне климе која привлачи инвестиције, чиме ће се омогућити отварање нових радних места, одржавање и повећање постојеће пословне активности и охрабривање предузетништва. Основни циљ политике општинске управе мора бити ослушкивање развојних сигнала које шаље тржиште и усмеравање развоја у складу са тим на такав начин да ресурси буду употребљени на најефикаснији начин. Наравно, у складу са захтевима и критеријумима заштите природних и створених вредности.

Стратегијом су идентификовани сектори који имају перспективу, а који се услед различитих неповољних фактора и проблема не развијају. Поред сектора који имају перспективу, идентификовани су и они чије је подржавање од стратешког значаја за цео регион. Развој МСП треба подржати на креативан начин у оквирима и домену локалних управа. Мере могу бити пореске, директно финансијском, организационом, институционалном и техничком помоћи, подршком за конкурисање и добијање кредита под повољним условима и предузимањем промотивних активности на домаћем и страним тржиштима, поједностављењем административних и других процеса око пословања фирме. Посебно је потребно скренути пажњу на значај предузимања активности за успостављање конкурентности локалних производа, чиме се повећава могућност извоза, а тиме и већи обим производње, те и запослености. За ту сврху је неопходно обезбедити службе подршке локалним МСП у процесима конкурисања за добијање сертификата о квалитету производа, да би што лакше савладали процедуре и у што краћем року и уз минималне трошкове прихватили и ускладили пословање и производњу са европским стандардима, нарочито у сектору услуга, пољопривреде, сточарства и експлоатације природних сировина.

У односу на тренутни степен развијености насељских центара, свака појединачна активност и иницијатива приватног сектора за развојем и градњом комерцијалних делатности у центрима насеља треба да буде стимулисана и подржана без обзира да ли се ради о комбиновању комерцијалних активности са становањем или чисто услужно-пословним садржајима. Средства са којима општина располаже пре свега треба да буду усмерена ка развоју путне мреже и инфраструктуре и подизање степена опремљености јавних простора у насељским центрима. У

том смислу потребно је подићи ниво услова у најнеразвијенијим подручјима како би се подигао степен привлачности и приступачности простора и покушала неутрализација негативне стопе наталитета и драстичног пада броја становника у овим насељима. Није реално очекивати у овом тренутку да општина располаже средствима за улагање у објекте друштвеног стандарда, па у том смислу треба стимулисати партнерство општине и приватног капитала за реализацију ових пројеката.

Генерално посматрано основна стратегија општине у погледу стимулисања развоја мреже насељских комерцијалних централних функција је стварање услова и отварање могућности за развој специјализованих центара у партнерском односу са приватним капиталом или са доминантно приватним капиталом. Улагања општине су у овом случају минимална, а више стимулативна кроз понуду посебних услова наплате накнада за коришћење земљишта и инфраструктуре. Са друге стране у неразвијенијим деловима општине, не може се очекивати приватна иницијатива за улагањем, па ће задатак општине бити да обимнијим улагањем у инфраструктурно и обликовно уређење простора створи услове за приватна улагања. Ову врсту улагања, општина неће моћи да реализује без подизања нивоа продуктивности у већ развијеним насељима. У том смислу, стратешко деловање, са једне стране, усмерено је ка подизању нивоа квалитета и разноврсности понуде у већ развијеним насељима, како би се приходи остварени по том основу, преусмерили у основна улагања у неразвијенијим деловима општине. У том смислу, свака иницијатива за реализацијом инвестиционих пројеката у неразвијенијим деловима општине, треба да буде стимулисана и подржана. Осим чисто економских и регулативних инструмената које је свака локална самоуправа мање или више успешно користила и до сада, биће неопходно развијање нових управљачких функција у општини Уб, односно активности локалне самоуправе и свих осталих учесника у развоју и то у домену организације и контроле процеса имплементације плана. Услов за реализацију неке од горе наведених стратегија је изузетан ангажман локалне самоуправе на организацији и реализацији низа друштвених акција и процеса који ће обезбедити учешће свих актера у процесу развоја.

Намена простора- мере и инструменти за имплементацију

Да би простор био у функцији процеса формирања здраве, конкурентне привреде и могућности да се задовољи нова тражња за простором, али и обезбеди функционалан развој, како урбаног подручја Уба, тако и нових центара развоја, неопходно је проћи кроз фазу тржишног вредновања свих просторних потенцијала (природних, технолошких, људских), а нарочито утврђивањем вредности грађевинског земљишта као основног "капитала" са чијим активирањем би се обезбедио свеукупни урбани развој на свим просторним нивоима.

Да би грађевинско земљиште прерасло у капиталну вредност:

- Евидентирати свеукупне ресурсе земљишта и извршити њихово мапирање у план.
- Предвидети улагање у земљиште кроз стално инфраструктурно опремање.

У циљу институционалног организовања система управљањем земљиштем у тржишним условима евидентирани су земљишни ресурси и унети у план кроз:

- Обележавањем земљишта - природних ресурса (реке, шуме, природни предели) кроз евидентирање: појасева заштите (забране грађења); зоне специфичних видова уређења, опремања и грађења;
- Успостављена је јасна регулација код свих врста и нивоа путне мреже; заштите путног појаса; путног коридора у оквиру којег је могуће спровести потребну инфраструктуру; евидентирати зоне активирања и грађења сервисних садржаја (пумпе, услужни садржаји), пословне зоне и специфичне облике туристичких садржаја;
- Евидентирано је грађевинско земљиште за сва насељена подручја (града, урбана насеља, села).

Комунално опремање грађевинског земљишта захтева више различитих приступних корака:

- Обезбеђење финансијских средстава за улагање, које се може вршити преко расписаног тендера за познатог инвеститора или кроз формирање фонда за инфраструктурно опремање на локалном и/или државном нивоу;
- Поступно опремање или кроз фазно активирање делова или кроз увођење инфраструктуре "систем по систем";
- Активирање простора одређеним планираним садржајем и убирањем профита.

Институционално организовање у циљу управљања "капиталом" изводи грађевинског земљишта, захтева организовања више "паралелних" облика са кључним задатком:

- Формирање мреже институција која ће се бавити евидентирањем "капиталног" земљишта свих категорија;
- Развијање мреже институција за израду полазних студија евалуације тржишне вредности капитала;
- Омогућавање формирања маркетиншких "агенција" које ће радити на планирању земљишта, и која могу бити државног, локалног или приватног карактера;
- Формирање "фонда" за улагање у грађевинско земљиште.

Капитализација тржишне вредности грађевинског земљишта захтева евалуацију укупне вредности на више нивоа:

- Први ниво цене: формира се према значају позиције у односу на ранг коме припада (међународни, државни, регионални, општински, градско-насељски ...);
- Други ниво цене је одређен степеном и нивоом инфраструктурне опремљености и комуналне уређености;
- Трећи ниво цене је у функцији доступности (саобраћајне, институционалне...) и комуникацијске опслуженост просторног тржишта;
- Четврти ниво цене је у функцији профитабилности коју доноси комерцијална вредност садржаја који ће се остварити;
- Пети ниво цене треба да чини остварена добит (профит) у процесу експлоатације одређеног простора и остварене тржишне вредности пословања.

Израда атласа земљишних ресурса и потенцијала, у циљу обезбеђења прегледа свих евалуираних локација грађевинског земљишта на нивоу државе као целине, и обухвата следеће фазе:

- Обележавање свих "локација" (пунктова, зона, токова), "вредног" земљишта које треба трансформисати у грађевинско;
- Приказ могућности, за сваку локацију понаособ, да се лоцирају различити садржаји, видови уређења и обликовања простора (у виду варијанти ради омогућавања избора инвеститорима);
- Евидентирање "капиталне" вредности свих локација грађевинског земљишта, у смислу очекиваних улагања и очекиване добити;
- Формирање "банке локација" са циљем успостављања инвестиционих циклуса, а уз учешће свих заинтересованих страна;
- Праћење правца и тока активирања локације.

Листа приоритетних активности за имплементацију

- Потребно је формирати систем заштите, коришћења и унапређења функције земљишта са еколошког, природног, културног и привредног аспекта на нивоу општине.
- Побољшање асортимана пољопривредних производа прилагођавањем производње по количини, квалитету и конкурентности захтевима светског тржишта.
- Развој система агрокомплекса штовећим степеном финализације производа.

- Успостављање организационих, техничко-технолошких, еколошких и економских услова за интензивирање индивидуалне пољопривредне производње за коју је заинтересована шира друштвена заједница.
- Потребно је потенцирање очување природних вредности и специфичности, као основ за еколошко-економску одрживост подручја.
- Утврђивање локације и опремање простора за кванташку пијацу и сточно гробље.
- Анимирање јавности, односно учешће свих субјеката, подстицањем грађана да активно учествују у процесу планирања, имплементације и оцене успешности планова и програма.
- Израдити одговарајуће урбанистичке планове - регулационе планове.
- Преиспитивати и ревидовати Програме уз анализу и објављивање оствареног и неоствареног.

Пољопривреда - мере и инструменти за имплементацију

Развој малих и средњих предузећа у области агробизниса у општини Уб треба да буде усмерен према предлозима програма развоја малих и средњих предузећа у агробизнису и дати су по групама делатности.

- Мала и средња предузећа у области прераде ратарских производа

Мала и средња предузећа у области прераде житарица треба усмерити на специјалне програме, на пример, на поступак макро млевења житарица (скробарска прерада). За рад ових предузећа битан је квалитет сировине. У том смислу, а и за потребе кондиторске индустрије и индустрије тестенина, потребно је ићи на одговарајући сортимент, односно производњу тврдих сорти пшенице, које је могуће производити на територији Општине Уб, јер се према подацима из 2005. године жита производе на 65.5 % ораничних површина општине. С обзиром на то да ове сорте житарица, по правилу, дају ниже приносе, мерама аграрне политике, а пре свега политиком цена, треба стимулисати и развити производњу квалитетне пшенице или је заменити са интензивније културе, на пример индустријским културама чија стопа производње треба да има пораст од 10,3 % годишње.

Прерада кукуруза је посебно интересантна због низа производа који се из њега могу добити за људску исхрану, као што су уље, шећер и други производи који служе исхрани и за потребе хемијске индустрије. Да би се технолошки могли произвести производи од кукуруза, мора се почети од производње, боље речено, систем од селекције према намени. Поред овакве намене, кукуруз као "поврће" са специјалним малим клипом који би се могао конзервисати као краставац, шећерац, као додатак малој вретенастој или округлој шаргарепи (мркви), или грашку. У производњи жита, познато је да остаје велика количина жетвених остатака који најчешће остају неискоришћени, а нарочито у досадашњој технологији. Ови остаци представљају добру сировину за разне врсте еколошке амбалаже (од кутија, преко подлошки за ситна паковања замрзнутих производа, до појединачних подлошки за крупно воће, и слично).

Еколошка амбалажа је веома цењен производ у развијеним земљама, тако да би предузећа у овој делатности у производњи амбалаже, по домаћој или страним технологијама, такође имала обезбеђено тржиште. За оснивање оваквих предузећа веома би били заинтересовани светски произвођачи амбалаже, трговинске куће и хипермаркети.

Такође, жетвени остаци су значајан енергент, тако да би изградња погона за њихово брикетирање свакако била економски оправдана. Обзиром на цене енергије и глобалну енергетску кризу, предузећа која би производила енергенте органског порекла (брикете, коцке од жетвених и шумских отпадака) у ближој перспективи биће веома атрактивна.

Пољопривреда, као привредна област, далеко је већи потрошач него произвођач енергије, што значи да су енергетске могућности недовољно искоришћене. Зато, пољопривреду треба

посматрати не само као произвођача хране, већ и произвођача енергије и искористити светске трендове у овој области.

Коришћење одређених типова земљишта територије Општине Уб у пољопривредне сврхе, пре свега за биљну производњу (ратарска, производња крмног биља, лековитог биља и/или воћарска производња) захтева примену одређених агротехничких мера које имају и посебан, мелиоративни карактер (мелиоративно ђубрење, мелиоративна обрада, ђубрење азотним ђубривима, хумизација, калцификација, фосфатизација и слично. Калцификацијом се повећава вредност рН, а смањује хидролитичка киселост. Вредност рН се повећава за 1 у хоризонтима земљишта од 40 cm, при уношењу 250 kg/ha, 96 % CaCO₃. Уношењем фосфора и калијума у земљиште повећавају се залихе ових елемената. Да би се плодност земљишта повећала за 1 mg, у хоризонту дебљине од 40 cm, потребно је око 60 kg/ha K₂O, односно P₂O₅.

На местима повећаног садржаја тешких метала (олова, кадмијума, цинка и сумпора) најбоље је гајити биљке као што су ливадски и црвени вијук, јежевица или мешавина трава и оvas.

За везивање и стабилизацију пепела на рекултивисаним деловима територије, најлакше се може постиже заснивањем травњака јер је то еколошки најбезбеднији, а економски најисплативији начин (разни препарати су доста скупи). Пре заснивања травњака, требало би нанети плодни површински слој земљишта дебљине 25-30 cm или без доношења слоја земље уз наводњавање. За овакво заснивање травњака би најбоље било измешати супстрат са добро згорелим стајњаком у слоју дебљине 2-3 cm.

Најефикаснији начин за хумификацију је додавање стајњака. Но с обзиром да је скуп и да га нема довољно, стајњак се може заменити зеленишним ђубрењем.

За заснивање травњака на оваквим супстратима пожељно је одабрати толерантне врсте нпр. неке од властистих трава, поједине легуминозе или неке врсте жита и сл. Друга варијанта су гајење травно-легуминозних смеша, које поред спречавања ерозије (траве), обогаћују земљиште азотом (легуминозе). На оваквим теренима најбоље је смешу сејати са заштитним усевом (нпр. нека једногодишња врста жита и друга гајена биљка). Боље је травно легуминозну смешу справљати непосредно пред сетву по препоруци стручњака, него је куповати готову.

Гајење травно-легуминозних смеша може бити **привременог трајања** или **завршна фаза после које рекултивисана површина се преводи у трајне облике коришћења**. Пре заснивања обавити припремне радове:

- равнање површине,
- наводњавање (ако нема довољно влаге),
- основна обрада тањирачом (6-7 cm дубине),
- ђубрење НПК ђубривима (око 1000 kg/ha ђубрива),
- предсетвена припрема сетвоспремачем (дрљачом). Сетва се обавља на дубину од око 2 cm житном сејалицом (подесити за сетву трава) и то прво трава, па унакрсно легуминоза.

Ако је сетва у јесен пример добре мешавине је: **ЈЕЖЕВИЦА+ЛИВАДСКИ ВИЈУК+БЕЗОСНИ ВЛАСЕН+ЖУТИ ЗВЕЗДАН+ЦРВЕНА ДЕТЕЛИНА** у одговарајућем односу или неко стрно жито и грахорица (као заштитни усев).

За пролећну сетву, смеша је нешто другачија, односно уместо црвене детелине боље је користити луцерку са црвеним вијуком, француским љуљом, правом ливадарком и жутиим звезданом или стрно жито са заштитним усевом (грахорицом).

После сетве обавити ваљање, наводњавање после сетве, а касније по потреби у току трогодишњег или двогодишњег периода. Прихрањивање KAN-ом обавити у пролеће са око 300-500 kg/ha ђубрива.

За други начин заснивања травњака у завршној фази биолошке рекултивације обавезно је учешће црвене детелине као једне од најпогоднијих врста за поправку земљишта (нпр. црвена детелина +италијански љуљ+јежевица).

Технологија:

- Плитка обрада земљишта тањирачом,
- Ђубрење минералним ђубривима,
- Предсетвена припрема сетвоспремачем или дрљачом,
- Сетва,
- Ваљање,
- Наводњавање,
- Прихрањивање KAN-ом у пролеће прве и друге године,
- Косидба у првој и другој години

Овако заснован травњак се у трећој години преводи у трајни облик коришћења, најбоље у њивску површину.

У трећој години се прво обави заоравање биљне масе (сидерација). Потом се парцела издели на број поља који одговара броју усева који ће се гајити. На тај начин је могуће успоставити потпун правилан плодоред у коме ће доминирати оне биљке за које се определи инвеститор (жита, зрнене махунарке, биљке за техничку прераду или биљке за производњу сточне хране).

Један део површина може, по могућству, да се преведе и у спортско-рекреативну површину.

Постојећа сетвена структура је доста екстензивна са доминацијом узгоја жита. Доминирају пшеница са просечним приносом од око 3-3,5 t/ha и кукуруз са просечним приносом од око 4 t/ha (наведени приноси су нижи од републичког просека, али за овакве услове сасвим задовољавајући). У знатно мањој мери се гаје луцерка, сунцокрет, уљана репица, соја, оvas, јечам и раж. **У првој фази**, требало би на већ рекултивисаном земљишту обавити интензификацију плодореда односно повећати учешће легуминоза у сетвеној структури. Ово се односи на пример територију где је завршена техничка рекултивација.

У другој фази, према жељи и могућностима инвеститора организовати плодореде на земљиштима која су припремљена за превођење у трајне облике коришћења. Могуће је те плодореде укључити у постојеће или неке, формирати независно од њих. Ради лакшег и рационалнијег коришћења пољопривредне механизације, ратарске усева гајити на релативно добро изравнатом терену, а слабије технички припремљене површине оставити за воћарске културе. Ратарске врсте које би се са успехом могле гајити на подручју Лазаревца на већим површинама би биле биљке за техничку прераду.

У трећој фази, неопходна су улагања у изградњу складишних простора, а у будућности пројектовати одговарајуће прерађивачке капацитете за прераду и конзервасање.

Све наведено, може бити реализовано само са формираном екипом стручњака за област ратарске производње и агроекологију Пољопривредног факултета, уз напомену да литература даје податке о високој цени ових мера од 10000 ЕУР/ha.

-Мала и средња предузећа у области прераде поврћа

У преради поврћа постоје велике могућности за развој малих и средњих предузећа. Мала и средња предузећа могла би се оснивати са пословима у области технологије замрзавања и паковања свежег поврћа. Ту се пре свега мисли на ситна паковања (различитих тежина) у кесама или провидним фолијама, са еколошким подлошкама, за снабдевање домаћих и страних супер или хипермаркета који су сада у развоју по Србији.

У производњи и преради поврћа потребно је ићи на проширење асортимана. На пример, производња шпаргле на песковитим теренима би се могла без проблема пласирати на страном тржишту, и то у свежем стању (Прва класа) и прерађена (у стакленкама).

Индустријску прераду поврћа треба усмерити путем малих и средњих предузећа на прераду парадајза (сокови, кечапи, пелати, пасте), прераду кромпира (чипс, прах-пиреи, скроб, итд.), прераду цвекле и мркве (сокови), прераду рена (стругани и укишељени рен са различитим додацима) и пасуља, што подразумева промену у сортименту пасуља и производњу крупнозрног пасуља, од кога се може добити низ прерађевина, који су веома популарни у исхрани.

Производња, дорада и паковање семена поврћа такође представља уносан посао и могућност за развој малих и средњих предузећа у кооперацији са домаћим или страним семенским произвођачима. Ова производња такође би била усмерена на домаће, али и страна тржишта.

-Мала и средња предузећа у области прераде воћа и грожђа

Делатност малих и средњих предузећа у производњи и преради воћа и грожђа у општини Уб, треба да се креће у правцу:

1. производње садног материјала - хектар расадника може да обезбеди производњу садница за заснивање нових 50 до 70 ха засада,
2. интензивирања производње без проширивања капацитета воћњака и винограда, пре свега, изменом структуре воћарске производње, увођењем дефицитарних воћних врста и савременог сортимента,
3. интензивирања производње у постојећим засадима и проширивања површина воћњака и винограда,
4. улагања у мање објекте за производњу специфичних и специјалних прерађевина од воћа и грожђа,
5. улагања у мање објекте за прераду нуз производа прерађивачке индустрије,
6. улагања у објекте за производњу опреме за прераду, као и неопходне амбалаже за паковање воћа и грожђа и њихових прерађевина.

-Производња воћа и грожђа

Високоинтензивнавоћарскапроизводњапоредвисокепрофитабилностикојуобезбеђујевласнику, утиченепосреднонаразвојвећегбројапривреднихграниделатности.

Захваљујућибрзомразвојуоверанебилнепроизводњеупоредосеразвијају:

- индустрија пестицида, са врло широким спектром средстава за заштиту (фунгицида, инсектицида, бактерицида, хербицида и др.)
- индустрија минералних ђубрива (простих, мешаних, са додатком микроелемената и др.)
- индустријски капацитети за конзумирање и прераду воћа (сокови, компоти, џемови, ракије вина и др.)
- складишни капацитети (хладњаче са обичном и контролисаним атмосфером и др.), стакленици и сл.
- механизација (за основну и допунску обраду земљишта и заштиту воћака од болести и штеточина)
- транспортна средства (за интерни, локални и међународни транспорт воћа)
- индустрија разноврсне амбалаже (од дрвета, пластике, лима, стиропора и др.)

Поред наведеног, воћке се могу гајити на местима где се друге врсте не могу са успехом гајити, а поред осталог и на стрмим теренима где испољавају антиеродивно дејство. То својство може доћи до пуног изражаја на теренима рекултивираним земљишта "РЕИК – Колубара".

Воћке улепшавају и "оздрављују" животни простор, ослобађајући кисеоник у атмосферу, а у неким случајевима значајно модификују климу одређених локалитета (у позитивном смислу).

Дрво неких врста воћака (орех, кестен, трешња, шљива и др.) служи као изванредна сировина у дрвно-прерађивачкој индустрији, столарству и војној индустрији.

Гајењем одређених врсти воћака у брдско планинском подручју спречава се миграција радно способног становништва из села у пренасељене градске средине.

Воће и производа од воћа утичу на спољнотрговинску размену и стицање значајних девизних средстава.

Поред наведеног, треба посебно обратити пажњу, и на чињенице:

- 1) производња воћног и евентуално лозног садног материјала. Као споредна делатност може бити производња цвећа и дендролошког материјала;
- 2) у примарној воћарској производњи при избору воћних врста предност дати дефицитарним воћним врстама: орех, лешник, бадем, бресква, кајсија, дуња, трешња и ситном воћу (јагода, купина, малина, рибизла);
- 3) у производњи јабуке постепено смањивати учешће летњих сорти као и учешће сорти које се слабије чувају у хладњачама; уводити сорте са зеленом бојом покожице и индустријске сорте за производњу пектина;
- 4) у производњи вишње треба бити обазривији у погледу потребе за даљим проширивањем капацитета, пре свега, због стагнације или чак опадања цене вишње на западном тржишту;
- 5) у производњи крушке због проблема са пласманом летњих сорти, предност дати сортама за специјалне видове прераде (ракије вилијамовке итд.);
- 6) у производњи брескве уводити средње и касне сорте, односно сорте што касније епохе пристизања, као и индустријске сорте;
- 7) у виноградарској производњи форсирати стоне сорте што раније или што касније епохе пристизања.

-Мала и средња предузећа у области прераде сточарских производа

У производњи меса, прерађевина и рибе могу се развити мала и средња предузећа овог региона, чија ће производња бити намењена домаћој потрошњи, а и извозу. Са повећањем куповне могућности становништва испољаваће се раст потрошње протеина животињског порекла, а ту су месо и прерађевине као и риба од великог значаја.

У оквиру сточарске производње, преко малих и средњих предузећа треба проширити производњу живинског меса - ћурећег, гушчијег и пачијег. На основу ове производње развити мала и средња предузећа за сушене и димљене производе, као и производњу гушчије џигерице, који би имали пласман на домаћем и страном тржишту.

Производња и прерада јаја такође је интересантан програм за мала и средња предузећа. Кокочија јаја се у великим количинама увозе.

Посебно се указује на производњу рибе коју би, с обзиром на тренутно ниску потрошњу у земљи и велике увежене количине, требало развијати. Мала и средња предузећа би развијала производњу рибе у рибњацима, али и у текућим водама у виду "кавезног система" гајења. Кавезни систем гајења рибе значи давање права малим и средњим предузећима на коришћење јавних водотокова (река и канала). Риба - шаран, а поготово сом, смуђ и друге квалитетне рибе се могу пласирати на тржиште Западне Европе у свежем стању. Међутим, ова предузећа би могла даље радити на припреми рибе за потрошњу у виду замрзнутих производа (паниране и др.) али и топле прераде - конзервисане.

Производња кунића и крзнашица и њихова прерада у месне производе и за потребе индустрије крзна могла би такође бити интересантна, уколико би се обезбедио и гарантовао пласман на инострано тржиште.

-Пример производње на фарми за товну јунад

Према предвиђањима, потрошња квалитетног меса од младе утовљене јунади, са порастом стандарда становништва у земљи, све више ће расти на рачун свињског, па и живинског меса. Ово указује да треба више пажње поклонити одгајивању говеда у целини, а самим тим и производњи квалитетног јунећег меса. Наиме, како за наше домаће потребе тако и за извоз, треба производити квалитетна грла, јер је само тако могуће допринети квалитетнијој производњи јунећег меса.

Динамика раста јунади односно, раст телесне супстанце, зависи од фактора спољне средине и наследне основе. Отуда при набавци грла за тов, треба поред осталог водити рачуна и о овим факторима: раси, полу, узрасту и интензитету исхране.

Када се говори о раси, утврђено је да је генетски потенцијал раста већи код неких раса, као на пример код сименталске, него ли код других раса. Код нас се најчешће још срећу мелези домаће расе, који имају генетски мањи потенцијал раста, па их не треба користити у производњи квалитетног јунећег меса.

Пол такође има одговарајући утицај на производњу меса. Тако мушка грла, брже расту него кастрати, док кастрати брже расту од јуница. Из ових разлога, при обезбеђењу материјала за тов треба тежити што већем броју мушких грла.

Узраст, односно старост грла, такође има одговарајући утицај на интензитет раста, односно производњу меса.

Млада грла дају више и квалитетнијег меса, док старија грла дају много масније месо уз већи утрошак хране за јединицу прираста.

Начин и интензитет исхране, односно потпуна, правилна и редовна храна уз задовољење свих потреба у хранљивим материјама гарантује добијање планираних приноса живе масе - добијање квалитетног меса, које ће задовољити услове домаћег и страног тржишта.

Производња се обично конципира тако да се тов започне са полазном масом грла од 220 kg. Укупно трајање това под таквим условима било би највише до 209 дана, када се очекује достизање телесне масе грла од 450 kg. Тада се завршава тов једног турнуса и почињу припреме за нови турнус.

У току това, остварује се прираст по грлу од укупно 230 kg, односно од 1100 гр/дан.

Посматрано на годишњем нивоу, могуће је, под тим условима остварити 1,65 турнуса за 345 дана. Преосталих 20 дана се користи за пражњење, прање, одржавање и одмарање објекта.

По планираном решењу, предвиђа се градња објеката за слободни начин држања јунади у објектима са природним климатским условима.

Градња ће се извести у две фазе обзиром да се планира подизање два објекта капацитета по 250 грла.

Билна производња чини основу за добијање великог броја производа. Основу за то чини земљиште и клима. У земљишту највећи значај за билну производњу има његов органски део - хумус. Од удела хумуса зависи читав низ параметара успешности као на пример:

- постизање високих приноса и сигурност одржавања тог нивоа производње, добра адаптација усева при лошим климатским условима,

- јефтинија производња и свакако нутритивно исправнија храна како за животиње, тако и за људе.

Практично то значи да је обезбеђењем хумуса у земљишту, могућа и најинтензивнија биљна производња са високим приносима.

Интензивну биљну производњу омогућава сточарска производња, и то говедарска. Интензивнијом сточарском производњом добија се већа количина стајњака, а његова вредност је вишеструка.

Сточарска производња, значи, допуњава систем интензивне пољопривредне производње, при чему говедарство игра најважнију улогу. Интензивирањем пољопривредне производње омогућава се повећано стицање дохотка, па тиме подизање стандарда и укупно побољшање привреде одређеног реона.

Усмерење у сточарску производњу и развој сточарства, обавезан је услов за даље интензивирање укупне пољопривредне производње. При томе се као једино решење за предузеће намеће почетак сопственог рада у сточарству, односно рад на тову јунади, обзиром да се за то могу обезбедити најважнији услови.

Производња на фарми је конципирана тако да се тов започне са полазном масом грла од 220 kg. Укупно трајање това под таквим условима било би највише до 209 дана, када се очекује достизање телесне масе грла од 450 kg. Тада се завршава тов једног турнуса и почињу припреме за нови турнус.

У току това, оствариће се прираст по грлу од укупно 230 kg, односно од 1.100 гр/дан.

Посматрано на годишњем нивоу, могуће је, под условима које има фарма, остварити 1,65 турнуса за 345 дана. Преосталих 20 дана се користи за пражњење, прање, одржавање и одмарање објекта.

Практично то значи да се годишње може очекивати око 412 утовљених грла по једном објекту, односно на целој фарми 825 комада. Тај број ће остварити укупно 379.500 kg прираста, односно 230.000 kg прираста по турнусу.

-Пример производње на овчарској фарми

Улагање у развој овчарске производње треба да буде један од приоритетних задатака друштва, с обзиром на то да овчарска производња може имати огроман значај за регион у којем се развија, а тиме и за друштво у целини.

У нашој земљи овчарска производња је у веома великој кризи по оба аспекта производње, приплодног и комерцијалног вида. Број грла је страховито смањен тако да се сада креће око 0,5 оваца по једном хектару обрадиве површине.

Дакле, ако се има у виду и чињеница да је земља у дефициту када се ради о овчарским производима, онда се јасно истиче као закључна чињеница да постоји велика потреба, а и могућности да се ради на унапређењу и масовљењу овчарске производње.

Улагање у овчарску производњу има велику шансу за брзи повратака инвестиција, али и истовремени значај по више основа.

Производи од оваца имају велики значај у лепези производа у сточарству. Пласман на домаћем и иностраном тржишту није препрека нити чини посебну потешкоћу.

У циклусу производње се све потребе могу решити сопственим средствима, без посебних потреба за помоћи са стране.

Начин одгоја, технологија гајења је једноставна и јефтина по свим основама. Из тог разлога она је и економски оправдана. У поређењу са осталим видовима сточарске производње, ова

производња је потпуно неутрална када се посматра са аспекта заштите животне средине и еко система уопште.

Држање оваца може да буде веома различито и дели се у три основне групе: чување у групама (чопорима), у прегонима и у објектима.

Нема сумње да је држање оваца чувањем у групама (чопорима) још увек највише раширено. Овце тада нису везане за одређену површину већ се крећу у потрази за бољим изворима хране, те се боље искоришћавају слабије пољопривредне површине, укључујући и оне, које се практично не би ни користиле. На исти начин се врло добро искоришћавају и различити остаци после убирања ратарских усева.

Величина група оваца зависи од различитих фактора, као што су количина хране, која се налази по коришћеним површинама, а нарочито могућност радника - чувара. Количина хране на некој површини такође је различита, као и величина површина по једној овци.

Број оваца, који може да чува један радник зависи од величине и услова расположиве површине, од препрека на тим површинама, пре свега од саобраћајница, од помоћи од коришћених паса и сл.

Најчешћи број оваца у једном стаду по једном раднику је између 200 и 400 грла, укључујући и одговарајући подмладак.

Предности држања оваца чувањем у групама:

- оптимално прилагођавање броја оваца расположивим површинама без обзира на величину простора тих површина,
- ниски трошкови за храну, који су нижи од прегона или од набавке хране,
- скраћено држање стада у објектима коришћењем различитих климатских услова,
- јефтинија производња јагњећег (овчијег) меса.

Недостаци оваквог држања је теже обезбеђење чувара оваца и обезбеђења услова за запослене раднике – чуваре и слабије искоришћавање могућности стада.

Прегонски систем држања оваца је свакако продуктивнији, пошто један радник може да чува између 500 и 2.000 оваца (са подмлатком). У исто време знатно боље искоришћавање расположивих површина доприноси повећању производње меса по јединици површине.

Предности прегона су:

- већа продуктивност,
- боље коришћење површина,
- могуће повећање броја грла независно од површина,
- боље коришћење могућности оваца,
- бољи социјални услови за раднике.

Од недостатака треба навести потребу за већим улагањима, већу опасност од појаве и ширења неких болести, теже и касније уочавање болести папака.

Целогодишње држање у стајама, пре свега товних грла, добија све више у значају. Такво држање још више зависи од неких везних фактора, као што су:

- тренутна или дугорочнија цена јагњећег меса,
- број јагњади по овци годишње,
- величина стада и степен механизације,
- телесна маса грла при продаји, и тд.

Предности оваквог држања су свакако и могућности високог степена механизације и високе продуктивности по раднику, који не мора да има висока искуства, смањени ризик од болести, скраћивање периода јагњења, боље искоришћење површина под сточном храном и слично.

-Пример производње на фарми за производњу прасади и тов свиња

У развоју свињогојства у последњих десетак година десиле су се огромне промене. Те се промене односе пре свега на повећање производних могућности свиња, повећање квалитета меса, али и са значајног повећања радне продуктивности запослених на фарми.

За висок успех подједнако су заслужне генетско биолошке основе раса, храна по саставу и начин дистрибуције и смештај грла.

Ван сваке сумње је да је укупно сточарство у нашој земљи у последњих десетак година усталном паду. Тај пад је управо у свињогојству најизразитији.

За већи обим производње свињског меса у нашој земљи постоје веома добри услови. Под тим условима се подразумева следеће:

- Традиција као веома значајна подлога за широку производњу.
- Производња сточне хране (кукуруза, а затим јечма, соје, сунцокрета) као основе свињогојства.
- Укупно мали број стоке у нашој земљи.
- Довољно расположивих површина за коришћење стајњака и заштиту околине од загађивања. Кадрови и радна снага у великом броју, али и са великим искуством.
- Потребне за производњом свињског меса за сопствене потребе.
- Велике могућности за извоз.
- Потреба и могућности за производњу здраве хране.
- Расположиви капацитети индустрије сточне хране и прераде меса.

У томе треба тражити оправдање и подршку иницијативе за улазак и интензивирање ове врсту сточарске производње у овом региону.

Последњих десетак година, такође се све више намећу размишљања о подизању и коришћењу једноставнијих и пре свега, јефтинијих објеката. У ствари, у основи таквих размишљања је све јача жеља да се и свиње држе у природним климатским условима.

Наравно, и код ових једноставнијих и јефтинијих објеката са све природнијом климом настоје се постићи што бољи резултати. Шта више скоро онакви, какви се постижу и код затворених објеката са топлотном изолацијом. То се у значајној мери и постиже. Из тог разлога ова врста објеката постаје све привлачнија, чак и у државама ЕУ као технолошко-економски најразвијенијим.

За нашу земљу нови типови јефтинијих објеката могу да имају много већи значај. Највећи разлог су финансијске потешкоће, које ће свакако бити актуелне у наредним годинама. Трошкови подизања таквих објеката директно зависе од неколико фактора, као што су величина објекта и облик профила пода.

Мањи објекти су скупљи по јединици површине. Треба стога настојати да објекти буду већи, односно највеће могуће (потребне) величине у зависности од расположивог простора.

Профил пода код фарми са природним климатским условима може бити у облику дубоке простирке или косог пода.

У изнетим примерима појављују се и разлике у погледу цене градње само по количини бетона који се користи за изливање подова.

За услове наше земље ова група објеката заслужује највишу пажњу. Поред ниских трошкова изградње, треба истаћи да трошкови опремања објеката ове групе су значајно нижи него у другим случајевима.

Успех у производњи код оваквих смештајних услова је могућ, али је потребно да простор за лежање свиња мора да омогући високу удобност и температуру која одговара грлима, коришћење савремених хранилица без растура хране и самопослуживања, посебно ако се обезбеде хранилице које имају могућност да грла сама себи припреме кашасту храну.

-Пример производње риба

Територија Општине Уб има могућност за формирање више језера насталих у процесу површинске експлоатације угља, које треба у наредном периоду користи за гајење риба, спортски и рекреативни риболов, туризам и рекреацију на води.

У контексту оваквих планова као и контексту планова ревитализације оштећених површина постоји и предлог коришћења расположивих језера у наредном периоду (Пољопривредни факултет, Београд 2006).

Предуслови за коришћење језера за гајење риба
(спортски и рекреативни риболов, риболовни туризам)

Да би се реализовале планиране активности у језерима насталим у процесу експлоатације потребно је да језера испуњавају одређене предуслове. Основни предуслови за гајење риба, спортски и рекреативни риболов и риболовни туризам су:

1. квалитет воде треба да одговара потребама гајења одређених врста риба;
2. морфологија, запремина и изглед језера, омогућава планиране облике рибарствених делатности;
3. планиране делатности требају бити профитабилне;
4. Под одговарајућим квалитетом се подразумева да је вода прве или друге класе квалитета, као и да се у летњем периоду загрева преко 20 °C;
5. Под одговарајућом морфологијом, запремином и изгледом језера, као и под профитабилном делатношћу се подразумева да је могуће реализовати економичну рибарствену експлоатација језера, а у складу са намерама инвеститора;
6. Поред основних услова постоје и споредни услови који омогућавају лакше функционисање језера у планираним делатностима:
 - Близина саобраћајница (пута одговарајуће категорије) ради транспорта потребног материјала за изградњу потребних објеката за гајење риба, пратећих грађевина, хранива, млађи и произведене конзумне рибе, прилаз туриста и др.
 - Близина вода електричне енергије (није неопходна), за потребе реализовања планираних активности.

Језера настала у процесу површинске експлоатације угља или други типови вештачких је се могу искористити у различите рибарствене сврхе. У зависности од природних потенцијала, економичности њиховог коришћења и других предуслова обављено је њихово груписање на три групе:

- Језера која се могу користити за гајење риба, рекреативни риболов, рекреативно угоститељско - туристичке сврхе,
- Језера која се могу користити за интензивни (кавезни) и екстензивни систем гајења риба,
- Језера која се могу користити за екстензивно - полуинтензивни систем гајења, рекреативни риболов, рекреативно угоститељско - туристичке сврхе,

- Језера малих површина и запремина која би се изнајмљивала приватним лицима на газдовање.

Анализа заштите животне средине у току гајења риба у језерима

1. Сва језера, па тако и језера које као корисник користи предузеће Колубара - Услуге, су изложена еутрофикацији. Адекватним газдовањем, кроз добро испланирани програм порибљавања би се процес еутрофикације успорио.
2. Квалитет воде језера након њеног претварања у рибњак ће се кроз планирани програм заштите задржати на садашњем нивоу.
3. Заштита језера од загађења изметом риба и непоједеном храном из кавезног система ће се реализовати кроз уградњу ПВЦ кеса испод сваког кавеза. У ове кесе ће се сакупљати измет и непоједена храна. Из кесе ће се муљном пумпом која је спојена са кесом цревом испумпавати садржај и коришћењем базена за транспорт транспортовати до обале, одакле се ће ова садржина отпремати у базену на трактору до септичке јаме за овај отпад. Ово органско ђубриво је одлично за ђубрење пољопривредних површина, тако да се може користити за ђубрење обрадивих површина око језера за производњу ратарских културе (пшенице, кукуруза, јечма...), као и за производњу калифорнијских глиста.
4. Имајући у виду чињеницу да ће се језеро експлоатисати у рибарствене сврхе водиће се рачуна о продужетку његовог "живота", кроз примену агротехничких мера.
5. Претварањем језера у рибњак и његовим уређењем, целокупан простор се оплемењује.
6. У случају угинућа рибе у језеру, као и кавезном систему угинула риба ће се отпремати у септичку јаму за те намене, тако да ће се спречити додатно загађење језера.
7. У самом процесу производње не постоје продукти који ће загађивати животну средину.

Коришћењем језера у рибарствене сврхе неће се угрозити животна средина нити начинити негативне промене копненог екосистема.

-Специјални програми малих и средњих предузећа

Мала и средња предузећа подручја Општине Уб, посебно место могу имати у развоју посебних програма, базираних на специфичним сировинама. Ово се односи на производњу и прераду лековитог и ароматичног биља. На основу производње камилице, кантариона, нане, менте, коприве, зове, багрема, шипурка, глога, липе, коријандера и других, могуће је оснивати мала и средња предузећа за сушење и паковање ових производа, за производњу биљних чајева и за производњу етеричних уља за потребе хемијске индустрије и фармације.

Производња и прерада (сушење и топла прерада) печурки (шампињона и буковаче), који су дефицитарни на нашем тржишту су такође профитабилни програми.

Производња хумуса за хортикултуру, као и производња цвећа и украсног биља такође има перспективе на домаћем и страном тржишту.

Производња и прерада меда и пчеларских производа (млеч, полен) имали би пласман за потребе фармације и козметичке индустрије у земљи и иностранству, као и за непосредну потрошњу.

-Органска пољопривредна производња

Основно питање од ког полази и држава, на макро нивоу и сваки пољопривредни произвођач, на микро нивоу јесте: како искористити расположиве ресурсе расположиве на најбољи могући начин и шта производити? Данас је у свести људи напokon прихваћена дуго занемаривана

чињеница да је земљиште један од основних ограничавајућих фактора у пољопривредној производњи.

Пољопривредно земљиште потребно за органску производњу може се користити и за различите структуре конвенционалне пољопривредне производње, али и за друге, непољопривредне намене. Све се ове производње појављују као конкуренти за исте, ограничене земљишне површине.

Добро је позната чињеница да је производња економски оправдана ако су укупни трошкови који у њој настају мањи од укупних користи које се остварују.

У сваком случају производња органских производа може бити економски оправдана у Општини Уб јер се могу остварити нижи трошкови, а по правилу се, како је већ наведено, остварују веће откупне цене, што је основа профитабилности, па од производње ових производа не треба одустајати ни у условима одсуства државне помоћи. Може се на крају закључити да је производња органске хране у свим развијеним земљама света у експанзији. И у општини Уб она ће се у будућности сигурно развијати, независно од тог хоће ли је и колико држава подржати. Она ће бити у духу одрживости само ако и сама буде одржива на дуг рок, а то у условима тржишне економије и потрошачког друштва, на чију ће измену вероватно морати јако дуго да се чека, може бити једино ако је економски одржива, значи ако је економски ефективна и ефикасна.

Технологије органске пољопривредне производње су познате и потребно је само перманентним едуковањем заинтересоване произвођаче Општине Уб упутити у њих. Законски оквири постоје и омогућавају да ова област буде уређена и строго контролисана. Постоје и потрошачи (у земљи и иностранству) који ове производе желе и спремни су да их плате више него конвенционалне.

Према томе, само на основу опредељења произвођача који се налазе на територији Општине Уб, као и свих оних који учествују у ланцу "од њиве до трпезе" да учине све да се ова производња учини профитабилном и корисном за цео регион и заједницу.

У том циљу неопходно је правилно овладати савременим технологијама за производњу органске хране, строго контролисати трошкове и наћи начин да се производ пласира купцу који је спреман да за њега плати већу цену, тзв. премију. Држава би, са своје стране, морала да призна да је суштински, дугорочно посматрано конвенционална производња та која је скупља и док се механизам интернизације шире не прихвати мора то да призна производњи која животну средину мање загађује, дајући јој одређене субвенције.

Иако, као држава, Србија, још увек није стигла у фазу у којој ће пољопривредној производњи еколошки циљеви бити изнад економских, морале би се направити озбиљније студије које би показале који је то део пољопривредног земљишта који се користиу органској пољопривреди, и шта је циљ у будућности, као што су то урадиле и друге развијене земље.

-Варијанте и предлози обезбеђења потребних инвестиционих средстава и модели финансирања малих и средњих предузећа

Предложено је неколико модела финансирања у којима су сагледани потенцијални начини финансирања за поједине врсте предузећа, а који би највише одговарали садашњим условима у Општини Уб.

Модел 1: Заједничка улагања (joint venture)

Овај начин инвестирања могуће је остварити са домаћим и страним партнерима докапитализацијом постојећих предузећа или формирањем нових предузећа. Овде су могући различити модалитети финансијске конструкције у зависности од заинтересованости појединих инвеститора за одређену врсту предузећа.

Успешност заједничких улагања у пољопривреди може бити одређена на бази постојећих услова пословања или могућих услова пословања у будућности. Услови за реализацију заједничких улагања (ефикасност и рационалност) зависе од стриктне примене принципа финансирања.

Значајни елементи заједничких улагања су: гаранција пословне банке, дужина времена и сигурност инвестирања, сигурност повраћаја уложеног капитала, начин поделе заједничког ризика и трансфер оствареног профита.

Циљ ино партнера може бити укључивање у заједничку инвестицију материјала и опреме из своје земље (пољопривредне машине, процесна опрема, хемијска средства, адитиви, патенти и др.). Мотиви заједничких улагања у овом случају могу бити бројни. Инвеститор ино улагања на овај начин повећава инвестициони потенцијал предузећа (па и земље) и убрзава инвестициони циклус у агробизнису.

Мотиви улагања ино партнера у развој малих и средњих предузећа у Србији могу бити још: јефтинија радна снага, велики производни потенцијали, могућности коришћења наводњавања, решени проблеми у вези одводњавања и заштите од поплава на пољопривредном земљишту, смањење пореза и сл.

Мотиви за заједничка улагања малих и средњих предузећа такође могу бити бројни. Изградња нових прерађивачких погона или техничко проширење постојећих капацитета, повећање техничке опремљености и увођење нових технологија коришћењем ино лиценци, увођење нове организације рада, know-how, смањење производних трошкова и продајне цене утицаће на повећање продуктивности малих и средњих предузећа, учешће на заједничком тржишту и коришћење принципа интернационалног маркетинга.

Облици заједничких улагања у развој малих и средњих предузећа у агробизнису могу се сврстати у неколико група и подгрупа.

I: Финансијска средства (конвертибилна) која би се користила за текуће финансирање,

II: Материјалне инвестиције у основна и обртна средства. Од основних сред-става долази у обзир: земљиште, грађевине, инфраструктура, процесна опрема, транс-портна средства, машине, уређаји, стадо (стока) и сл. Инвестиције у обртна средства обухватају: сировине, репродукциони материјал, вештачка ђубрива, хемијска средства и слично.

III: Нематеријалне инвестиције у: know-how, иновације, унапређење организације, унапређење радних услова, маркетинг и слично.

Потенцијална заједничка улагања а у складу са предложеним производним варијантама у овом случају треба да буду усмерена на: производњу и прераду воћа, производњу и прераду поврћа, производњу и прераду лековитог биља, узгој стоке, рибарство, производња пољопривредне опреме и резервних делова и др.

Модел 2: Кредитирање из Републичког фонда за развој

Имајући у виду досадашња искуства у финансирању инвестиција у пољопривреди из средстава овог фонда, требало би наставити и даље финансирање из овог извора.

У том смислу предлаже се повећање укупно расположивих средстава у овај Фонд. Учешће средстава фонда у укупно потребним средствима требало би рангирати према приоритетима, нпр. од 10 до 70%. У Фонду би требало оформити листу атрактивних програма који би се могли реализовати у малим и средњим предузећима у агробизнису који би имали приоритет приликом доделе средстава.

Такође и услови кредитирања би били диференцирани према појединим програмама. Каматна стопа од 3-10% на годишњем нивоу и рок враћања кредита 5-10 година са полугодишњим ануитетом и једногодишњим граце периодом.

Приоритетни програми у овом случају били би:

- извозно оријентисани програми,
- производња здравствено-безбедне хране,
- производи лековитог билга,
- атрактивни сточарски производи
- програми који омогућавају упошљавање нове радне снаге а у циљу смањења незапослености производња и прерада поврћа и воћа, сточарство, услужне делатности за пољопривреду (производња делова/машина, уређаја и амбалаже и сл.).

Модел 3: Кредитирање из страних извора

Овај начин финансирања развоја малих и средњих предузећа би могао у наредном периоду да буде такође значајан. Од међународних и ино банкарских институција ангажовали би се робни и новчани кредити уз робно или новчано враћање позајмљених средстава. Услови враћања (каматна стопа и рок враћања) у овом случају су одређени од стране кредитора. За реализацију инвестиција по овом моделу потребна је претходна провера инвестиционих програма који припадају малим и средњим предузећима у агробизнису са становишта економске ефикасности узимајући у обзир и различите врсте ризика. Програми који би се реализовали према овом моделу били би усклађени између малих и средњих предузећа и агробизнису и заинтересованих давалаца ино кредита.

Модел 4: Финансирање на основу концесија

Према Закону о концесијама у случају развоја малих и средњих предузећа у агробизнису може се користити посебан облик концесије по В.О.Т. систему. Ово подразумева финансирање пројеката по систему "изгради-користи-предај" (build-operate-transfer). Уступање изградње објеката, постројења или погона заснива се на уговору о изградњи и финансирању комплетног објекта, постројења или погона, његовом коришћењу и предаји у својини Републике Србије у уговореном року који по Закону, не може бити дужи од 30 година.

Услови давања концесије подразумевају рационално коришћење богатства или добра у општој употреби, техничко-технолошком унапређењу делатности која је предмет концесије и заштита и унапређење животне средине у складу са прописима о заштити животне средине. Предмет концесије за предузећа која припадају агро-бизнису у овом случају може бити:

- Изградња, одржавање и коришћење акумулационих језера. система за наводњавање и одводњавање, који би се користили за повећање обима примарне пољо-привредне производње путем наводњавања и одводњавања а нека акумулациона језера би се користила и за рибарску производњу;
- Уређивање и коришћење обала језера (и река), и изградња објеката ради обављања делатности. У овом смислу уређивање водотока било би и у циљу коришћења истих за потребе наводњавања, одводњавања, производњу у рибарству, пловидбе. У случају

пловидбе могуће је предвидети изградњу марина које би биле у власништву малих и средњих предузећа. Изградња ових објеката допринела би и развоју туризма, спорта и рекреације на водама.

Модел 5: Узимање опреме у закуп (leasing)

Будући власници малих и средњих предузећа у агробизнису би узимали одређену опрему (процесну и прерађивачку) у закуп. Закуп би био заснован на дугорочним уговорима (најчешће 10 до 20 година). Уговором о закупу би се дефинисали следећи услови:

- Цена закупа или накнада за закуп која обухвата: амортизацију опреме, камату на средства дата у закуп, трошкове одржавања, сервисирања и осигурања опреме, трошкове обуке кадрова корисника лизинга за руковање опремом. Закуп се плаћа у ратама (полугодишњим или годишњим) и то унапред;
- Дужина закупа у овом случају је веома битна за кориснике лизинга. У сваком случају дужи рок уговора је повољнији. Цена закупа у дугорочном уговору може бити и променљива у зависности од тржишних и монетарних кретања, стопе инфлације. Уговор о лизингу се може продужити. Корисник може откупити опрему. У противном исти сноси трошкове демонтаже опреме, транспорта и осигурања и трошкове враћања опреме даваоцу лизинга.

Предности овог начина за кориснике лизинга у области малих и средњих предузећа у агробизнису су:

- развијање и усвајање савремене технике и технологије производње сопствених производа што побољшава курентност и опстанак на тржишту;
- ризик услед застаривања опреме развојем науке, технике и технологије сноси даваоц лизинга;
- на овај начин не ангажују се сопствена средства инвеститора, нема дуго-рочног задуживања ради финансирања набавке опреме.

Неповољност лизинг аранжмана је у висини цене накнаде која је у овом случају виша од трошкова коришћења опреме купљене на основу дугорочног кредита. Узимање опреме у закуп у овом случају било би могуће од свих произвођача (домаћих и ино) уколико постоји обострана заинтересованост.

У случају финансијског лизинга формирале би се специјализоване фирме за лизинг послове, које би професионално куповале опрему од произвођача и давале је у закуп малим и средњим предузећима у агробизнису на основу уговора.

Модел 6: Дугорочни закуп постојећих објеката и опреме

Из анализе садашњег стања о коришћењу капацитета у области прехранбене индустрије запажа се доста низак степен коришћења у Општини Уб. У том смислу предлаже се узимање у дугорочни закуп расположивих а мало коришћених објеката и опреме од стране власника малих и средњих предузећа. Овде су могући различити модалитети закупа. На овај начин уз добре производне програме би се активирали многи до сада слабо коришћени капацитети. Улагања у овакве објекте са становишта инвеститора, тј. будућих малих и средњих предузећа била би минимална. Распожива финансијска средства инвеститора би се у овом случају користила за набавку обртних средстава и улагање у повећање обима примарне пољопривредне производње. Уговором о дугорочном закупу, слично као у претходном моделу би се регулисала цена и дужина трајања закупа.

Модел 7: Финансирање из производног франшизинга

Развој малих и средњих предузећа могуће је остварити и из производног франшизинга. Овај начин финансирања подразумева аранжман између даваоца франшизинга (то је најчешће позната фирма са препознатљивим и атрактивним производима). Корисник добија право на производњу и на продају тог производа. За кориснике, франшизинг је привлачан због смањених ризика улагања у изградњу производних капацитета као и смањених ризика у вези продаје готових производа.

Овај начин финансирања развоја малих и средњих предузећа има ограничене могућности примене, због ограниченог интересовања фирми као и због тржишних захтева.

Модел 8: Финансијски кредитирање од стране домаћих партнера

Класичан начин финансирања развоја малих и средњих предузећа је коришћење кредита. Сем пословних банака на овај начин биле би укључене и друге институције као што су: акционарска друштва, осигуравајућа друштва и пензиони фондови. У овом случају би се могли користити и комерцијални кредити где би се позајмљена средства враћала у роби (пољопривредно-прехрамбеним производима). Као и код кредитирања средствима ино партнера и у овом случају важна је висина каматне стопе и рок враћања. Програми који би се реализовали на овај начин били би усклађивани између будућих предузећа у агробизнису као и заинтересованих даваоца кредита. Као помоћ будућим предузетницима у финансирању подухвата у Општини Уб, (према: Церанић С., и сарадници, Београд, 2005.) који се реализује кроз мала и средња предузећа могу да послуже подаци:

Пример прорачуна потребних инвестиција за неколико потенцијалних програма – погона

Програми - погони	Укупан износ инвестицијама (ЕУР)	Инвестиције у грађевине (ЕУР)	Инвестиције у опрему (ЕУР)	Просечан број запослених радника	Време реализације (месеци)	Величина погона
1	2	3	4	5	6	7
Сировинска база: Ратарско – повртарска производња						
Производња шпаргле	30.000	10.000	20.000	2	24	10 ха; 100 т
Производња, дорада и паковање семена поврћа	75.000	30.000	45.000	2-6	8	100 м ² мин. 1 ха
Сировинска база: Воћарско - виноградрска производња						
Производња садног материјала	28.500	12.500	16.000	2-4	24	50 м ² мин. 1 ха
Интензивирање производња у постојећим воћњацима винограда	1.000-2.500 (ЕУР/ха)	250-500 (ЕУР/ха)	750-2.000 (ЕУР/ха)	2-4	24	-
Производња специјалних прерађевина од воћа и грожђа	42.500-99.000	17.500-75.000	25.000-69.000	10-30	12	1.000-5.000 кг/дин
Прерада воћа и грожђа у специјалне ракије	95.000	40.000	55.000	4-6	12	200 м ²
Производња специјалних вина	110.000	70.000	40.000	4-6	12	200 м ²
Производња чајева	90.000-	75.000-	15.000-	8-12	8	200 м ²

	125.000	95.000	30.000			
Сировинска база: Сточарска производња						
Рибњаци	5.000-7.500 (ЕУР/ха)	4.500-5.000 (ЕУР/ха)	2.500-3.000 (ЕУР/ха)	1 радник на 5 ха	12	10-50 ха
Прерада рибе	60.000	24.000	36.000	4-6	6	200 м ²
Производња пужева и жаба	500-1.000 (ЕУР/100м ²)	50-250 (ЕУР/100м ²)	450-750 (ЕУР/100м ²)	1-2	8	мин. 400м ²
Производња кунића и крзнашица	20.000- 30.000	5.000- 10.000	15.000- 20.000	1-2	6	200 м ²
Специјални програми						
Производња и прерада ароматичног и лековитог биља (чајеви, етерична уља)	34.000- 62.500	15.000- 25.000	14.000- 37.500	6-8	6	200 м ²
Производња и прерада печурки	1.000-2.500 (ЕУР/м ²)	500-1.500 (ЕУР/м ²)	500-1000 (ЕУР/м ²)	>2	6	мин. 100м ²
Производња украсног биља	7.500-15.000 (ЕУР/ха)	2.500-5.000 (ЕУР/ха)	5.000- 10.000 (ЕУР/ха)	>2	12	мин. 1 ха

Заштита животне средине - законски оквир

Систем праћења стања животне средине (ваздух, вода, земљиште, отпадне материје, опасне и штетне материје, бука) успостављен је правним оквиром:

- Закон о заштити животне средине („Сл. гласник РС”, бр. 135/04);
- Закон о Стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр. 135/04);
- Закон о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр. 135/04);
- Закон о планирању и изградњи („Сл. гласник РС”, бр. 47/03 и 34/06);
- Закон о геолошким истраживањима („Сл. гласник РС”, бр. 44/95);
- Закон о јединственом начину утврђивања, евидентирања и прикупљања података о резервама минералних сировина и подземних вода и о билнсу тих резерви („Сл. лист СФРЈ”, бр. 53/77, 24/86, 17/90);
- Закон о водама („Сл. гласник РС”, бр. 46/91, 53/93, 48/94 и 54/96);
- Закон о јавним путевима („Сл. гласник РС”, бр. 101/05);
- Закон о поступању са отпадним материјама („Сл. гласник РС”, бр. 25/96, 26/96 и 101/05);
- Закон о заштити од пожара („Сл. гласник РС”, бр. 37/88, 37/89, 53/93, 67/93, 92/93 и 48/94);
- Правилник о критеријумима на основу којих се одређује потенцијалност подручја у погледу проналажења минералних сировина („Сл. гласник РС”, бр. 51/96);
- Правилник о класификацији и категоризацији резерви подземних вода и вођењу евиденције о њима („Сл. лист СФРЈ”, бр. 34/79);
- Правилник о квалитету природне минералне воде („Сл. лист СФРЈ”, бр. 45/93);
- Правилник о хигијенској исправности воде за пиће („Сл. лист СФРЈ”, бр. 45/93);
- Правилник о опасним материјама у водама („Сл. гласник СРС”, бр. 31/82);
- Правилник о начину одређивања и одржавања зона и појасева санитарне заштите објеката за снабдевање водом за пиће („Сл. гласник СРС”, бр. 33/78);

- Правилник о граничним вредностима, методама мерења имисије, критеријумима за успостављање мерних места, евиденцији података („Сл. гласник РС”, бр. 54/92, 30/99 и 19/2006);
- Правилник о граничним вредностима мерења емисије, начину и роковима мерења и евиденцији података („Сл. гласник РС”, бр. 54/92),
- Правилник о методологији за процену опасности од хемијског удеса и од загађивања животне средине, мерама припреме и мерама за отклањање последица („Сл. гласник РС”, бр. 60/94 и 63/94);
- Правилник о дозвољеном нивоу буке у животној средини („Сл. гласник РС”, бр. 34/92);
- Правилник о поступању са отпаcima који имају својство опасних материја („Сл. гласник РС”, бр. 12/95);
- Уредба о категоризацији водотокова („Сл. гласник СРС”, бр. 5/68);
- Уредба о класификацији вода („Сл. гласник СРС”, бр. 5/68).
- Закон о заштити природе («Сл. гласник РС», бр. 36/09; 88/2010; 91/2010);
- Закон о дивљачи и ловству («Сл. гласник РС», бр. 18/10);
- Правилник о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива («Сл. гласник РС», бр. 5/10);

Мониторинг систем за контролу квалитета животне средине успоставља се према важећим процедурама прописаним Законима и подзаконским актима.

САДРЖАЈ

33. Одлука о утврђивању Просторног плана општине Уб

1

Издавач: Скупштина општине Уб

За издавача, уредио број и одговара за тачан садржај објављених аката,
секретар Скупштине општине Уб, Драган Радојичић